

การพัฒนากระบวนการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2558

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

DEVELOPMENT OF AN ACCREDITATION SYSTEM FOR TEACHER EDUCATION PROGRAM

Miss Chanicha Chaiyaphumthanachok

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy Program in Educational Measurement and
Evaluation

Department of Educational Research and Psychology

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2015

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครู ศาสตร์ ศึกษาศาสตร์
โดย	นางสาวชนิชา ชัยภูมิธโนโชค
สาขาวิชา	การวัดและประเมินผลการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	รองศาสตราจารย์ ดร. กมลวรรณ ตั้งธนกานนท์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริเดช สุชีวะ

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาคุษภูบัณฑิต

.....คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. บัญชา ชลาภิรมย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร. ศิริชัย กาญจนวาสี)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร. กมลวรรณ ตั้งธนกานนท์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริเดช สุชีวะ)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. โชติกา ภาชีผล)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ณิชฐภรณ์ หลาวทอง)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร. ไพฑูรย์ สีนลารัตน์)

ชนิชา ชัยภูมิธนโชค : การพัฒนาระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ (DEVELOPMENT OF AN ACCREDITATION SYSTEM FOR TEACHER EDUCATION PROGRAM) อ.ที่ ปริญญาวิทยานิพนธ์หลัก: รศ. ดร. กมลวรรณ ดังธนากานนท์, อ.ที่ปริญญาวิทยานิพนธ์ร่วม: รศ. ดร. ศิริเดช สุชีวะ, 403 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนามาตรฐาน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินผลลัพธ์เป็นฐาน 2) พัฒนาระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินผลลัพธ์เป็นฐาน และ 3) ประเมินคุณภาพระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินผลลัพธ์เป็นฐาน โดยแบ่งขั้นตอน 3 ระยะ ระยะที่ 1 การพัฒนามาตรฐาน เกณฑ์และตัวบ่งชี้ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ระยะที่ 2 การพัฒนาระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ และระยะที่ 3 การทดลองใช้และประเมินระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา 1) ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา อาจารย์ และเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาซึ่งทำหน้าที่รับทราบหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 3,494 คน 2) การทดลองใช้ระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ใช้กับกลุ่มทดลอง ได้แก่ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 4 หลักสูตร และใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากมหาวิทยาลัยเอกชนและมหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 4 หลักสูตร การวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ในการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ประกอบด้วย 5 มาตรฐาน ได้แก่ บริบทของสถาบันอุดมศึกษา การออกแบบหลักสูตร การดำเนินการหลักสูตร ผลลัพธ์ของหลักสูตร การประกันคุณภาพ และ 46 ตัวบ่งชี้ ซึ่งมาตรฐาน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์มีความสอดคล้องกัน

2. ระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และข้อมูลป้อนกลับ ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด

3. ผลการทดลองใช้ระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์กับสถาบันอุดมศึกษาพบว่า สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการหลักสูตรเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดเป็นส่วนใหญ่ แต่ยังมีบางตัวบ่งชี้ที่ดำเนินการไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด และผลการประเมินคุณภาพระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ตามมาตรฐานของงานประเมิน พบว่า ผลประเมินระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ 4 ด้าน คือ มาตรฐานการใช้ประโยชน์ มาตรฐานความเป็นไปได้ มาตรฐานความเหมาะสม และมาตรฐานความถูกต้อง มีผลการประเมินคุณภาพในระดับมากทุกประเด็น

ภาควิชา วิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

ลายมือชื่อนิสิต

สาขาวิชา การวัดและประเมินผลการศึกษา

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

ปีการศึกษา 2558

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาร่วม

5384452527 : MAJOR EDUCATIONAL MEASUREMENT AND EVALUATION

KEYWORDS: ACCREDITATION SYSTEM / OUTCOME-BASED ASSESSMENT / TEACHER EDUCATION PROGRAMS

CHANICHA CHAIYAPHUMTHANACHOK: DEVELOPMENT OF AN ACCREDITATION SYSTEM FOR TEACHER EDUCATION PROGRAM. ADVISOR: ASSOC. PROF. KAMONWAN TANGDHANAKANOND, Ph.D., CO-ADVISOR: ASSOC. PROF. SIRIDEJ SUJIVA, Ph.D., 403 pp.

The purposes of this research were 1) to develop the standards, indicators, and criteria for accreditation system for teacher education programs in higher education institutions by applying an outcome-based assessment, 2) to develop the accreditation of teacher education programs system in higher education institutions by applying the outcome-based assessment, and 3) to assess the quality of the developed accreditation system for teacher education programs. There were 3 phases of this study; i.e., phrase 1: the developments of indicators and criteria for accreditation system for teacher education programs; phrase 2: the development of the accreditation system for teacher education programs; and phrase 3: the trial and assessment of the accreditation system for teacher education programs. The population were: 1) 3,494 executive, administrators, and faculties of the higher education institutions in Thailand and staffs of the Office of the Higher Education Commission who take the responsibility for the approval of education institutions' curriculum, 2) the trial for the accreditation system for teacher education programs system was used with the trial groups in 4 curriculums of the public universities and 4 curriculums from the public, private, and Rajaphat universities' secondary data. Mean, standard deviation, median, inter quartile range, and confirmatory factor analysis were employed in this research.

Findings were as follows:

1. Standards, indicator, and criteria for accreditation system for teacher education programs consisted of 5 domains, i.e., institutional context, program design, program operation, program outcomes, and quality assurance. There were 46 indicators in the system. The developed standards, indicators, and criteria were coherent.

2. The development system for accreditation of teacher education programs consisted of 4 components, i.e., input process output and feedback. It was found that the developed system was suitable in a high to very high levels.

3. The finding of the trial of the accreditation system for teacher education programs revealed that the higher education institutions' program operation met the criteria but there were a few areas which did not meet the criteria. The assessment results of the quality of the developed accreditation system for teacher education programs showed that the developed system met the 4 standards (utility, feasibility, propriety and accuracy standards) in the high levels.

Department: Educational Research and Psychology Student's Signature

Field of Study: Educational Measurement and Evaluation Advisor's Signature

Co-Advisor's Signature

Academic Year: 2015

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ด้วยความเมตตากรุณาและติดตามเอาใจใส่เป็นอย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.กมลวรรณ ตั้งธนกานนท์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุขิวะ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ติดตามความก้าวหน้าอย่างใกล้ชิดและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องในการทำวิทยานิพนธ์ด้วยดีมาตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ เป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสิ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.ไพฑูริย์ สินลารัตน์ รองศาสตราจารย์ ดร.โชติกา ภาชีผล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐภรณ์ หลาวทอง กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้สละเวลาให้ข้อคิด ข้อเสนอแนะ อันมีค่าและมีประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้มีความสมบูรณ์ ทั้งในด้านเนื้อหาและคุณค่าทางวิชาการมากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือและทดลองใช้เครื่องมือ ได้แก่ ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ ดร.ถนอม อินทรกำเนิด รองศาสตราจารย์ ดร.ทองอินทร์ วงศ์โสธร รองศาสตราจารย์ ดร.สมสรบุญ วงษ์อยู่น้อย รองศาสตราจารย์ ดร.สุรชาติ ณ หนองคาย ดร.วิทยา เจียรพันธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.วิเชียร ชูติมาสกุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุติเทพ ศิริพิพัฒน์กุล ดร.พิกุล เอกวารงกูร ผู้เชี่ยวชาญมยุรี สิงห์ไข่มุกข์ ผู้เชี่ยวชาญอัมพา สุวรรณศรี ผู้เชี่ยวชาญ ดร.พรศรี ฉิมแก้ว ผู้เชี่ยวชาญ ดร.นภาพร อาร์มสตรอง และผู้อำนวยการกลุ่มสมบัติ รุ่งรัศมี ซึ่งได้สละเวลาอันมีค่าอย่างยิ่งในการตรวจสอบและทดลองใช้เครื่องมือวิจัยเพื่อให้มีคุณภาพ

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์คณะครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ผู้ให้ข้อมูล มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยปทุมธานี คณาจารย์ประจำหลักสูตรทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์สละเวลาเพื่อให้ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คณาจารย์ภาควิจัยและจิตวิทยาการศึกษา ที่ได้ให้ความรู้ ประสบการณ์และกำลังใจ ตลอดระยะเวลาที่ได้เข้ามาศึกษา และขอขอบคุณจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอันเป็นทั้งแหล่งความรู้จากบุคคลและเป็นทรัพยากรของแหล่งเรียนรู้ และขอขอบคุณเพื่อนๆ รุ่นพี่ รุ่นน้อง และเจ้าหน้าที่ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษาทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา สถาบันเทคโนโลยีปัญญาวัฒน์ เพื่อนๆ พี่น้อง กลุ่มกตป. สตป. และทีมติดตามปริญญาเอก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นางสาวสมลดา เมืองศิลปศาสตร์ นางสาวปรีชาตี เบ็ญจวรรณ และนางสาวศุภมาส ลิมาวัฒน์ชัย ที่คอยให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อวัฒน์ชานนท์และคุณแม่นิศาตร์ศรี ชัยภูมิธนโชค ผู้ให้ชีวิต ให้การศึกษาที่ดี ให้ทุนทรัพย์ และเป็นกำลังใจหลักของผู้วิจัย และขอขอบคุณน้องชายทั้งสองของผู้วิจัยที่คอยให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนผู้วิจัยเป็นอย่างดีเสมอมา ขอขอบพระคุณญาติพี่น้อง คุณลุง คุณป้าตระกูลชั้นชัยภูมิและตระกูลสิงห์พิมพ์ เพื่อนๆ ปริญญาโท สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ให้การสนับสนุนที่พี่กาศัย และช่วยเหลือทุนการศึกษาด้วยดีตลอดมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฐ
สารบัญภาพ	ฌ
บทที่ 1	1
บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามในการวิจัย	7
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
ขอบเขตการวิจัย.....	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	8
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	8
บทที่ 2.....	9
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้	10
1.1 การนิยามความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้.....	11
1.2 แนวคิดความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (accountability concept).....	11
1.3 วัตถุประสงค์ของความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้	12
1.4 ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้และการรับรองวิทยฐานะ	12
1.5 ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ขององค์กรการรับรองวิทยฐานะ	13

ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับการรับรองวิทยฐานะ	16
2.1 การรับรองวิทยฐานะต่างประเทศและในประเทศไทย	17
2.2 ความหมายของการรับรองวิทยฐานะ	21
2.3 ประเภทของการรับรองวิทยฐานะ.....	22
2.4 ขั้นตอนของการรับรองวิทยฐานะ.....	24
2.5 มาตรฐานการรับรองวิทยฐานะระดับสถาบัน.....	30
2.6 การรับรองวิทยฐานะระดับหลักสูตร.....	39
2.7 การรับรองวิทยฐานะระดับหลักสูตรขององค์กรวิชาชีพครู.....	82
2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรองวิทยฐานะ.....	92
ตารางที่ 5 (ต่อ).....	98
ตารางที่ 5 (ต่อ).....	99
ตอนที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผลลัพธ์เป็นฐาน.....	99
ตอนที่ 4 มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์	102
มาตรฐานการอุดมศึกษา	102
ตอนที่ 5 กรอบแนวคิดในการวิจัย	135
บทที่ 3	137
วิธีดำเนินการวิจัย	137
ระยะที่ 1 การพัฒนามาตรฐาน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ของระบบการรับรองวิทยฐานะของ หลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษา โดยประยุกต์ใช้การประเมินผล ลัพธ์เป็นฐาน.....	137
ระยะที่ 2 การพัฒนาระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ โดย ประยุกต์ใช้ การประเมินผลลัพธ์เป็นฐาน	171
ระยะที่ 3 การทดลองใช้และประเมินคุณภาพระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุ ศาสตร์ ศึกษาศาสตร์โดยประยุกต์ใช้การประเมินผลลัพธ์เป็นฐาน	173

บทที่ 4	177
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	177
ตอนที่ 1 ผลการพัฒนามาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ของระบบการรับรองวิทยฐานะของ หลักสูตร ครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์.....	177
1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	177
1.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์	180
1.3 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของมาตรฐาน และตัวบ่งชี้ของระบบการ รับรองวิทยฐานะหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์.....	210
1.4 เกณฑ์ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์	215
ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ โดย ประยุกต์ใช้การประเมินผลลัพธ์.....	217
2.1 ผลการพัฒนาระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ โดย ประยุกต์ใช้การประเมินผลลัพธ์เป็นฐาน	217
2.2 ผลการประเมินความเหมาะสมของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์โดยประยุกต์ใช้การประเมินผลลัพธ์เป็นฐาน	219
ตารางที่ 24 (ต่อ)	223
ตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้และประเมินคุณภาพระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุ ศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ โดยประยุกต์ใช้การประเมินผลลัพธ์เป็นฐาน.....	223
3.1 ผลการทดลองใช้ระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์กับ กลุ่มนักร้อง.....	223
3.2 ผลการทดลองใช้ระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์กับ กลุ่มทดลองใช้.....	236
3.3 ผลการประเมินคุณภาพระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ตามมาตรฐานของงานประเมิน	257

บทที่ 5	259
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	259
สรุปผลการวิจัย	260
อภิปรายผลการวิจัย	263
ข้อเสนอแนะ	269
ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้	269
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	271
รายการอ้างอิง	272
ภาคผนวก	278
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	279
ภาคผนวก ข แบบสอบถาม เรื่อง ตัวบ่งชี้ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุ ศาสตร์ ศึกษาศาสตร์	282
ภาคผนวก ค แบบประเมินคุณภาพคู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์	296
ภาคผนวก ง คู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์	302
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	403

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	การเปรียบเทียบขั้นตอนในการรับรองวิทยฐานะ	29
ตารางที่ 2	การเปรียบเทียบเกณฑ์มาตรฐานการรับรองวิทยฐานะระดับสถาบัน	38
ตารางที่ 3	การสังเคราะห์เกณฑ์ในการพิจารณาและตัวบ่งชี้การรับรองวิทยฐานะระดับหลักสูตร ...	68
ตารางที่ 4	คุณลักษณะที่สัมพันธ์กับคุณภาพและหลักฐานหลักสูตรการเตรียมครู.....	91
ตารางที่ 5	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรองวิทยฐานะระดับอุดมศึกษา	97
ตารางที่ 6	การเปรียบเทียบเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี	105
ตารางที่ 7	การเปรียบเทียบเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา	112
ตารางที่ 8	การกำหนดตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินที่สะท้อนการดำเนินงานตามมาตรฐาน คุณวุฒิฯ	132
ตารางที่ 9	ผู้ให้ข้อมูลตัวบ่งชี้ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์.....	139
ตารางที่ 10	มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์.....	140
ตารางที่ 11	ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามเรื่องตัวบ่งชี้ของระบบการรับรองวิทย ฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์	148
ตารางที่ 12	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	178
ตารางที่ 13	การดำเนินการรับรองวิทยฐานะหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ ควรอยู่ในความ รับผิดชอบของหน่วยงาน (เลือกได้มากกว่า 1 คำตอบ)	179
ตารางที่ 14	ตัวบ่งชี้ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ มาตรฐานที่ 1 บริบทของสถาบันอุดมศึกษา.....	180
ตารางที่ 15	ตัวบ่งชี้ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ มาตรฐานที่ 2 การออกแบบหลักสูตร.....	184
ตารางที่ 16	ตัวบ่งชี้ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ มาตรฐานที่ 3 การดำเนินการหลักสูตร	187

ตารางที่ 17	ตัวบ่งชี้ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ มาตรฐานที่ 4 ผลลัพธ์ของหลักสูตร	188
ตารางที่ 18	ตัวบ่งชี้ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ มาตรฐานที่ 5 การประกันคุณภาพ.....	190
ตารางที่ 19	ข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับตัวบ่งชี้ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุ ศาสตร์ ศึกษาศาสตร์	191
ตารางที่ 20	การเปรียบเทียบมาตรฐานและตัวบ่งชี้ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตร ครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์.....	193
ตารางที่ 21	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันและค่าสถิติ ตรวจสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรในระบบการรับรองวิทยฐานะหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์.....	213
ตารางที่ 22	ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองระบบการรับรองวิทยฐานะ หลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์	213
ตารางที่ 23	การประเมินความเหมาะสมของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์.....	220
ตารางที่ 24	ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงคู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์.....	222
ตารางที่ 25	ผลการทดลองใช้ระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์กับ กลุ่มนาร่อง	224
ตารางที่ 26	การปรับปรุงคู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ จากกลุ่มนาร่อง.....	235
ตารางที่ 27	ผลการทดลองใช้ระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์กับ กลุ่มทดลองใช้.....	237
ตารางที่ 28	การปรับปรุงคู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ จากกลุ่มทดลองใช้	256
ตารางที่ 29	ผลการประเมินคุณภาพระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ตามมาตรฐานของงานประเมิน	257

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1	ขั้นตอนในการรับรองวิทยฐานะในประเทศญี่ปุ่น	27
ภาพที่ 2	กรอบการรับรองของ EFMD Programme Accreditation System	55
ภาพที่ 3	โมเดล AUN-QA ระดับหลักสูตร	61
ภาพที่ 4	Outcomes Assessment Accreditation Model	65
ภาพที่ 5	กระบวนการประเมินผลลัพธ์เป็นฐาน	100
ภาพที่ 6	กรอบแนวคิดในการวิจัย	136
ภาพที่ 7	องค์ประกอบระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ผลการ วิเคราะห์องค์ประกอบยืนยันอันดับที่สอง	215
ภาพที่ 8	ระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์	218

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิธีการและกลไกการรับรองวิทยฐานะ เป็นชุดการออกแบบวิธีการรวบรวมหลักฐาน เพื่อตัดสินใจให้การรับรองสถาบันอุดมศึกษาหรือหลักสูตร โดยถือเป็นความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ของสถาบันอุดมศึกษาซึ่งจะต้องพิสูจน์ให้ได้ว่าสถาบันอุดมศึกษาหรือหลักสูตร มีความเหมาะสมและปฏิบัติตามเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนดโดยรวบรวมหลักฐานวิธีการตรวจสอบ การประเมิน และตรวจสอบภายนอก รวมทั้งการประเมินตนเอง การวิเคราะห์เอกสาร การพิจารณาจากตัวบ่งชี้ความสามารถ การตรวจเยี่ยมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ การแต่งตั้งคณะกรรมการและมอบหมายเป็นผู้แทนดำเนินการตรวจประเมิน การสำรวจข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น การสำรวจความพึงพอใจของนิสิต/นักศึกษา ศิษย์เก่าและนายจ้าง การสังเกตการสอนในห้องเรียนหรือคุณภาพการทำงานของนักศึกษา (Harvey, 2004) ซึ่งวิธีการรับรองสถาบันอุดมศึกษา โรงพยาบาล หรือองค์กรการบริการอื่นๆ เป็นการรับรองวิทยฐานะ โดยรับรองเพื่อกำหนดสถานะขององค์กร ดังนั้น สถาบันและบุคคลจึงอยู่ในขอบเขตของการประเมินความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (accountability-oriented evaluations) เช่นเดียวกับการปรับปรุงพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาหรือหลักสูตร ซึ่งเป็นการศึกษาเพื่อพิสูจน์ให้เห็นว่าสถาบันอุดมศึกษาตอบสนองต่อความต้องการของวิชาชีพการศึกษา การรับรองวิทยฐานะมีแนวทางและเกณฑ์การรับรองวิทยฐานะ มีหน่วยงานคอยให้คำแนะนำ โดยมีเป้าหมายเพื่อทบทวนตรวจสอบสถาบันอุดมศึกษาหรือหลักสูตรที่ควรได้รับการอนุมัติให้การรับรอง โดยทั่วไปวิธีการที่ใช้ในการรับรองวิทยฐานะ ได้แก่ การประเมินตนเอง (self-study) การรายงานประเมินตนเอง (self-reporting) ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาต้องจัดทำรายงาน ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเยี่ยมเพื่อยืนยันรายงานการประเมินตนเอง และรวบรวมข้อมูลพื้นฐานเพิ่มเติมจากการประเมินตนเองและการตรวจเยี่ยมโดยมีแนวทางและเกณฑ์ของหน่วยงานการรับรองวิทยฐานะ ประโยชน์ที่สำคัญของการรับรองวิทยฐานะ ช่วยให้ข้อมูลในการตัดสินใจเกี่ยวกับคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาหรือหลักสูตร (Stufflebean, 2001)

กระบวนการการรับรองวิทยฐานะ โดยทั่วไป ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การประเมินตนเอง (self-evaluation) ดำเนินการโดยอาจารย์ คณะผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาหรือหลักสูตรที่เสนอขอรับรองวิทยฐานะ ผลจากรายงานจะเป็นข้อมูลอ้างอิงในการพิจารณาตามมาตรฐานและเกณฑ์ของหน่วยงานรับรองวิทยฐานะ 2) การตรวจเยี่ยม (a study visit) ดำเนินการโดยคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการแต่งตั้งโดยหน่วยงานรับรองวิทยฐานะ

เพื่อตรวจสอบหลักฐาน ตรวจสอบเยี่ยมสถานที่ รวมทั้ง ให้คำแนะนำแก่สถาบันอุดมศึกษาเพื่อการปรับปรุงพัฒนา และ 3) การตรวจสอบโดยคณะกรรมการของหน่วยงานรับรองวิทยฐานะ การตรวจสอบหลักฐานและข้อเสนอแนะเบื้องต้นจากคณะกรรมการตรวจสอบเยี่ยมตามเกณฑ์คุณภาพที่กำหนดและตัดสินผลซึ่งถือเป็นขั้นสูงสุด เพื่อส่งผลการตัดสินให้แก่สถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับการรับรองวิทยฐานะ (Seto & Wells, 2007) การรับรองวิทยฐานะระดับสถาบัน (institutional accreditation) ใช้อ้างอิงการรับรองวิทยฐานะของสถาบันอุดมศึกษารวมทั้งหลักสูตรด้วย ซึ่งแสดงถึงคุณภาพของหลักสูตรที่เปิดสอนของสถาบันอุดมศึกษา การรับรองวิทยฐานะระดับภูมิภาค (regional accreditation) เป็นการรับรองวิทยฐานะสถาบันอุดมศึกษาโดยสมาคมหรือคณะกรรมการการรับรองที่ดำเนินการรับรองโดยเฉพาะ (specialized accreditation) (Seto & Wells, 2007)

จากบทวิเคราะห์เปรียบเทียบรูปแบบการประเมินสถาบันอุดมศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศอังกฤษ ประเทศเยอรมนี และประเทศนิวซีแลนด์ พบว่า ทุกประเทศมีการประเมินสถาบันอุดมศึกษาในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา สำหรับประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นผู้ดำเนินการประเมินสถาบันอุดมศึกษาภายใต้มนต์ศน์ “การรับรองวิทยฐานะสถาบันอุดมศึกษา” เช่นเดียวกับประเทศเยอรมนี ส่วนในประเทศนิวซีแลนด์ และประเทศอังกฤษ การประเมินสถาบันอุดมศึกษาภายใต้มนต์ศน์ “การประกันคุณภาพการศึกษา” หลังจาก ปี ค.ศ. 1980 มนต์ศน์ การรับรองวิทยฐานะและการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นคำที่ใช้ทดแทนกันและมีความหมายคล้ายคลึงกัน (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ, 2553) การเชื่อมโยงมนต์ศน์ของการประกันคุณภาพและมนต์ศน์การรับรองวิทยฐานะ Archwamety and McFarland (2005) ได้กล่าวถึงที่มาของคำทั้ง 2 คำว่า การประกันคุณภาพ มีจุดเริ่มต้นมาจากภาคการผลิตและภาคธุรกิจ ซึ่งต้องการควบคุมคุณภาพการผลิตหรือบริการที่มีความสามารถเพื่อให้เป็นที่ต้องการของตลาด ส่วนการรับรองวิทยฐานะ (accreditation) เริ่มต้นใช้ในสถาบันการศึกษา โดยเริ่มจากสถาบันอุดมศึกษาได้กำหนดมาตรฐานขั้นต่ำในการคัดเลือกและการเทียบโอนหน่วยกิตจากสถาบันอื่น และขึ้นบัญชีรายชื่อสถาบันอุดมศึกษาที่มีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ สถาบันอุดมศึกษาจึงเข้ารับการรับรองวิทยฐานะรายชื่อสถาบันที่ได้รับการรับรองวิทยฐานะมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ต่อมาได้มีการนำระบบการประกันคุณภาพเข้ามาใช้ในสถาบันอุดมศึกษา จึงทำให้สถาบันอุดมศึกษามีทางเลือกเพิ่มขึ้นระหว่างการรับรองวิทยฐานะกับการประกันคุณภาพ การรับรองวิทยฐานะนิยมใช้กันอย่างแพร่หลายในสหรัฐอเมริกาและแคนาดา ส่วนการประกันคุณภาพนิยมใช้ในยุโรป

สำหรับประเทศไทยได้นำทั้งการรับรองวิทยฐานะและการประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ในการกำกับ ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ซึ่งมีสาระสำคัญจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ตามมาตรา 34 ที่กล่าวว่า คณะกรรมการการอุดมศึกษามีหน้าที่พิจารณาเสนอนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการอุดมศึกษาที่สอดคล้อง

กับความต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาชาติ การสนับสนุน ทรัพยากร การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยคำนึงถึง ความเป็นอิสระและความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษาระดับปริญญาตามกฎหมายว่าด้วยการ จัดตั้งสถานศึกษาแต่ละแห่งและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ยังได้กล่าวถึงการประกันคุณภาพไว้ใน มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประเมินคุณภาพภายนอก ส่วนมาตรา 49 ได้กล่าวว่า ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (2555) มีฐานะเป็นองค์กรมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการ ประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพ ของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมายและหลักการและแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับ ตามที่กำหนด

กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ข้อ 36 ได้กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาจัดให้มีการติดตามตรวจสอบ คุณภาพการศึกษาอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุก 3 ปี และแจ้งผลให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาทราบ รวมทั้งเปิดเผยผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาต่อสาธารณชน ทั้งนี้ สถาบันอุดมศึกษา ทั้งรัฐและเอกชนจะต้องจัดการศึกษาให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ ทุกสถาบันมีมาตรฐานขั้นต่ำทัดเทียมกัน

นอกจากนี้ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรับรองวิทยฐานะในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ได้แก่ กฎกระทรวง เรื่อง การขอให้รับรองและการรับรองวิทยฐานะสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2558 เพื่อให้การรับรองวิทยฐานะสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ทำการสอนเพื่อให้ปริญญาชั้นใดและ ในสาขาวิชาใด ให้เป็นไปตามมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด มีระยะเวลา 5 ปี นับตั้งแต่วันที่ได้รับการรับรอง โดยยื่นขอต่อเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา พร้อม เอกสารและหลักฐานที่กำหนด เมื่อสถาบันอุดมศึกษาเอกชนยื่นคำขอเพื่อให้รับรองวิทยฐานะแล้ว คณะกรรมการสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจะพิจารณาให้การรับรองวิทยฐานะพร้อมกับการพิจารณาให้ การรับรองหลักสูตรที่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งนั้นเสนอ ซึ่งจะเสนอเฉพาะหลักสูตรแรกของ ระดับชั้นปริญญาที่จะทำการสอน เมื่อสถาบันอุดมศึกษาเอกชนได้รับการรับรองวิทยฐานะแล้วจะ สามารถเปิดดำเนินการสอนในหลักสูตรอื่นๆ ได้

คณะกรรมการการอุดมศึกษา (กกอ.) มีแนวคิดในการใช้ระบบการรับรองวิทยฐานะ (accreditation) เป็นเครื่องมือและกลไกสำคัญที่สามารถดำเนินการภายใต้กรอบกฎหมายที่เอื้อใน ปัจจุบันผนวกเข้ากับหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขบางกรณีที่ได้ประกาศให้มีผลบังคับใช้ไปแล้ว ใน การกำกับ ดูแลสถาบันอุดมศึกษาให้จัดการศึกษาได้ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้โดยที่จะต้อง มีหน่วยงาน

กลางทำหน้าที่และรับผิดชอบในการให้การรับรองวิทยฐานะ โดยฐานของการรับรองวิทยฐานะจะอาศัยฐานของเกณฑ์มาตรฐานซึ่ง กกอ.ได้ประกาศใช้ไปแล้ว และที่จะได้ประกาศใช้ต่อไป ในเบื้องต้นมีแนวโน้มว่าจะเป็นการรับรองวิทยฐานะใน 2 ระดับ ได้แก่ การรับรองมาตรฐานหลักสูตรและการรับรองวิทยฐานะสถาบัน (ภาวิช ทองโรจน์, 2555) ซึ่งในปัจจุบัน การรับรองวิทยฐานะในระดับสถาบัน ได้ดำเนินการเฉพาะกับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ส่วนการรับรองวิทยฐานะในระดับหลักสูตร/หลักสูตร ยังไม่มีการดำเนินการ

การรับรองมาตรฐานหลักสูตร คณะกรรมการการอุดมศึกษาซึ่งมีหน้าที่สำคัญประการหนึ่งคือ การพัฒนามาตรฐานการอุดมศึกษา ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548 ต่อมาในปี พ.ศ. 2552 ได้กำหนดกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualification Framework for Higher Education/TQF) และปี พ.ศ. 2558 ได้ประกาศเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 ซึ่งเริ่มใช้ในปัจจุบัน โดยการอนุมัติหลักสูตรถือเป็นอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของสภาสถาบันในการพิจารณาอนุมัติเปิดดำเนินการหลักสูตร และเสนอสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) รับรองคุณวุฒิผู้สำเร็จการศึกษาและกำหนดอัตราเงินเดือน โดยสำนักงาน ก.พ. ได้ขอความร่วมมือสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) พิจารณาให้การรับทราบหลักสูตรที่ผ่านความเห็นชอบอนุมัติจากสภาสถาบันที่เป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา ดังนั้น การดำเนินการรับทราบหลักสูตรของ สกอ. ถือได้ว่าเป็นกระบวนการในการติดตาม ตรวจสอบ คุณภาพหลักสูตร นอกจากนี้ ได้มีประกาศคณะกรรมการประกันคุณภาพในระดับอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557 ซึ่งได้กำหนดแนวปฏิบัติในการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โดยแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับหลักสูตร ระดับคณะ และระดับสถาบัน เริ่มใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2557 เป็นต้นไป จึงเห็นได้ว่า กระบวนการในการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบมาตรฐานคุณภาพในระดับหลักสูตร ประกอบด้วย การอนุมัติหลักสูตรโดยสภาสถาบันอุดมศึกษา การรับทราบหลักสูตรที่ผ่านความเห็นชอบของสภาสถาบันโดย สกอ. และการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรของ สกอ. ซึ่งทุกหลักสูตรจะต้องดำเนินการให้ได้คุณภาพและมาตรฐานที่กำหนด

จากรายงานการศึกษาวิจัยการประเมินสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ, 2553) ได้มีข้อเสนอแนะว่าควรมีการประเมินสถาบันอุดมศึกษาทั้งในระดับสถาบัน คณะวิชา และสาขาวิชาหรือหลักสูตร เพื่อให้มีการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานทุกองคาพยพสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งในระดับสาขาวิชาได้มีการจำแนกสาขาวิชาตาม ISCED (2014) ได้แก่ ศึกษาศาสตร์ (Education) ศิลปศาสตร์และมนุษยศาสตร์ (Arts and humanities)

วิทยาศาสตร์สังคม วารสารศาสตร์และสารสนเทศ (Social sciences, journalism and information) บริหารธุรกิจ การจัดการ และนิติศาสตร์ (Business, administration and law) วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ คณิตศาสตร์และสถิติ (Natural sciences, mathematics and statistics) เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technologies) วิศวกรรมศาสตร์ อุตสาหกรรมการผลิต และการก่อสร้าง (Engineering, manufacturing and construction) เกษตรศาสตร์ วนศาสตร์ การประมง และ สัตวแพทยศาสตร์ (Agriculture, forestry, fisheries and veterinary) วิทยาศาสตร์สุขภาพ (Health and welfare) การบริการ (Services)

สาขาวิชาครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ เป็นศาสตร์เกี่ยวกับศิลปะและจิตวิทยาการสอนหรือการจัดการเรียนรู้ การผลิตครูใหม่หรือการเตรียมครู และบุคลากรทางการศึกษาก่อนประจำการ รวมทั้ง การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ สำหรับการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยหรือการเรียนรู้ที่ไม่เป็นทางการ ซึ่งการผลิตครู มีการกำหนดมาตรฐานวิชาชีพครูโดยคุรุสภา และมีสถาบันผลิตครูในความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งควรมีการปฏิรูประบบการผลิตครูของครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ที่ทันสมัยสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาการและความรู้พลีรูปแบบของการผลิตและพัฒนาครูให้เป็นผู้จัดการกระบวนการเรียนรู้ (สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพเยาวชน, 2557) ทั้งคุรุสภาและสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้กำหนดมาตรฐาน/เกณฑ์การรับรองที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ได้แก่ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรห้าปี)) โดยกำหนดเฉพาะระดับปริญญาตรี ส่วนระดับบัณฑิตศึกษาให้ดำเนินการกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualification Framework for Higher Education/TQF) และประกาศคุรุสภา เรื่อง การรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษาเพื่อการประกอบวิชาชีพ พ.ศ. 2557 โดยกำหนดเกณฑ์การรับรองทั้งระดับปริญญาตรี โท เอก และประกาศนียบัตร ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดดำเนินการหลักสูตรสาขาวิชาครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ จึงต้องดำเนินการตามกระบวนการในการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบมาตรฐานคุณภาพในระดับหลักสูตร และมาตรฐาน/เกณฑ์การรับรองเฉพาะของสาขาวิชาครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

แม้ว่าจะมีการกำหนดการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ทั้งการกำกับตนเองของสถาบันอุดมศึกษา การติดตามโดยหน่วยงานต้นสังกัดและสภาวิชาชีพ และการประเมินคุณภาพโดยหน่วยงานภายนอก ยังพบปัญหาด้านคุณภาพ ได้แก่ การร้องเรียนเรื่องการจัดการศึกษาที่ไม่ได้คุณภาพ อาจารย์ประจำหลักสูตรที่เสนอไม่ตรงตามสภาพจริง จำนวนนักศึกษาเกินกว่าแผนการรับ

นักศึกษาที่กำหนด ซึ่งจะเห็นว่าสถาบันอุดมศึกษาอาจจัดการศึกษาไม่เป็นไปตามที่เสนอหลักสูตรให้ สกอ. รับทราบหรือเสนอкурсสภาให้การรับรอง เป็นต้น อาจเนื่องจากการรับทราบหลักสูตรของ สกอ. เป็นการรับทราบโดยพิจารณาเฉพาะเนื้อหาเอกสารที่สถาบันอุดมศึกษาเสนอ โดยไม่ได้ดำเนินการตรวจสอบตามสภาพที่เป็นจริงก่อนให้การรับทราบ หรือการประกันคุณภาพภายในซึ่งกำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุก 3 ปี โดยเป็นการดำเนินการหลังจากที่สถาบันอุดมศึกษาอนุมัติให้เปิดดำเนินการหลักสูตรไปแล้ว เมื่อลงพื้นที่ติดตามหลักสูตรอาจพบได้ว่าเกิดปัญหาขึ้นการไปติดตามจึงเป็นลักษณะของการแก้ปัญหามากกว่าการป้องกันปัญหาด้านคุณภาพการจัดการศึกษาที่อาจจะเกิดขึ้น จากปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาระบบการรับรองวิทยฐานะในระดับหลักสูตร และสนใจศึกษาในหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ ซึ่งเป็นหลักสูตรที่มีความสำคัญในการผลิตและพัฒนาบุคลากรทุกระดับของประเทศ ซึ่งระบบการรับรองวิทยฐานะในระดับหลักสูตร ควรมีการพัฒนามาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การตัดสินให้เหมาะสม เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ อีกทั้งองค์กรที่ทำหน้าที่ในการรับรองวิทยฐานะควรเป็นความร่วมมือของหลายภาคส่วนที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการผลิตและการใช้บัณฑิต

Prus (2011) ได้กล่าวว่า แนวโน้มในอนาคตของการรับรองวิทยฐานะที่เน้นมาตรฐานระดับชาติและเชื่อมโยงการรับรองจากสถานศึกษา (school-based) และสถาบันอุดมศึกษาดำเนินโดยอิสระ ซึ่งมีแนวโน้มว่าจะดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยเป็นความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ในการจัดการศึกษาระดับอนุบาลถึงระดับบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งจะดำเนินการไปสู่การประเมินผลลัพธ์เป็นฐาน (outcome-based assessment) ลดปัจจัยนำเข้า (Input) และกระบวนการ (process) โดยมีแนวโน้มที่จะเพิ่มแรงกดดันเพื่อให้เกิดการอธิบายถึงความจำเป็นและประสิทธิผลของการเตรียมการที่มีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูงและใช้ระยะเวลาอันยาวนาน โดยมุ่งเน้นผลลัพธ์ (outcomes-oriented approach) และการกำหนดโปรแกรม/หลักสูตรในบางกระบวนการให้มีความยืดหยุ่นมากยิ่งขึ้น หนึ่งในความยากลำบากของวิธีการประเมินผลลัพธ์เป็นฐาน (outcomes-based approach) เพื่อรับรองวิทยฐานะ คือ ระยะเวลาและต้องใช้ความพยายามในการประเมินความสามารถเพิ่มมากขึ้น (performance assessment)

จากความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาระบบการรับรองวิทยฐานะหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินผลลัพธ์เป็นฐาน ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานระดับชาติและเทียบเคียงมาตรฐานระดับนานาชาติ โดยการศึกษากระบวนการรับรองวิทยฐานะทั้งในและต่างประเทศ หรือหน่วยงานการรับรองระดับชาติและนานาชาติ เพื่อช่วยทำให้เกิดแนวทางหรือวิธีปฏิบัติที่จะนำมาใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของไทย ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการลดเลิกหลักสูตรที่ไม่เป็นที่ต้องการของสังคมและตลาดแรงงาน หรือหลักสูตรที่ไม่มีคุณภาพ

เพื่อการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต สร้างทางเลือกใหม่เพื่อปรับปรุงแก้ไขและพัฒนากระบวนการรับรองวิทยฐานะ มาตรฐาน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ที่มีความสำคัญต่อคุณภาพการอุดมศึกษาของประเทศ

คำถามในการวิจัย

1. ระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษา โดยประยุกต์ใช้การประเมินผลลัพธ์เป็นฐาน ควรมีมาตรฐาน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์อะไรบ้างเพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษา โดยประยุกต์ใช้การประเมินผลลัพธ์เป็นฐาน ควรมีวิธีการดำเนินการอย่างไรจึงจะเหมาะสม
3. ระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษา โดยประยุกต์ใช้การประเมินผลลัพธ์เป็นฐานที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนามาตรฐาน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินผลลัพธ์เป็นฐาน
2. เพื่อพัฒนาระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินผลลัพธ์เป็นฐาน
3. เพื่อประเมินคุณภาพระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาโดยประยุกต์ใช้การประเมินผลลัพธ์เป็นฐาน

ขอบเขตการวิจัย

ระบบการรับรองวิทยฐานะที่พัฒนาขึ้นในครั้งนี้ เป็นระบบการรับรองวิทยฐานะเฉพาะหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ โดยแบ่งเป็นระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษา

กรอบแนวคิดองค์ประกอบของระบบการรับรองวิทยฐานะ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านข้อมูลป้อนกลับ

ระบบการรับรองวิทยฐานะที่พัฒนาขึ้น โดยประยุกต์ใช้การประเมินผลลัพธ์เป็นฐาน

กรอบแนวคิดการประเมินคุณภาพระบบการรับรองวิทยฐานะ พิจารณาตามมาตรฐานของการประเมิน 4 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานการใช้ประโยชน์ มาตรฐานความเป็นไปได้ มาตรฐานความเหมาะสม และมาตรฐานความถูกต้อง (Stufflebeam, 2004)

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ หมายถึง องค์ประกอบที่ทำหน้าที่ร่วมกัน เพื่อให้การรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และข้อมูลป้อนกลับ

มาตรฐานของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานที่กำหนด เพื่อให้การรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

ตัวบ่งชี้ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ หมายถึง ตัวแปรที่ใช้บ่งชี้สถานะของผลการดำเนินการหลักสูตร เพื่อให้การรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

เกณฑ์ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ หมายถึง คุณลักษณะหรือระดับที่ถือว่ามีความเป็นความสำเร็จของการดำเนินการหรือผลการดำเนินการของหลักสูตร เพื่อให้การรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

คุณภาพของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ หมายถึง คุณลักษณะของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ที่พัฒนาขึ้น มีคุณภาพตามมาตรฐานการประเมิน 4 มาตรฐาน คือ มาตรฐานการใช้ประโยชน์ มาตรฐานความเป็นไปได้ มาตรฐานความเหมาะสม และมาตรฐานความถูกต้อง

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ในการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์
2. ได้ระบบการรับรองวิทยฐานะโดยประยุกต์ผลลัพธ์ในของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ที่น่าเชื่อถือ มีความถูกต้องเหมาะสม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษาของไทย สนองความต้องการของตลาดแรงงาน บัณฑิตมีความสามารถในการแข่งขัน พัฒนาชื่อเสียงของสถาบัน และเพิ่มความพึงพอใจของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพิ่มขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ โดยแบ่งเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1	แนวคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ 1.1 การนิยามความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ 1.2 แนวคิดความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ 1.3 วัตถุประสงค์ของความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ 1.4 ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้และการรับรองวิทยฐานะ 1.5 ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ขององค์กรการรับรองวิทยฐานะ
ตอนที่ 2	แนวคิดเกี่ยวกับการรับรองวิทยฐานะ 2.1 การรับรองวิทยฐานะต่างประเทศและในประเทศไทย 2.2 ความหมายของการรับรองวิทยฐานะ 2.3 ประเภทของการรับรองวิทยฐานะ 2.4 ขั้นตอนของการรับรองวิทยฐานะ 2.5 มาตรฐานการรับรองวิทยฐานะระดับสถาบัน 2.6 การรับรองวิทยฐานะระดับหลักสูตร 2.7 การรับรองวิทยฐานะระดับหลักสูตรขององค์กรวิชาชีพครู 2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรองวิทยฐานะ
ตอนที่ 3	แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผลลัพธ์เป็นฐาน
ตอนที่ 4	มาตรฐาน เกณฑ์ และตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรครุศาสตร์
ศึกษาศาสตร์
ตอนที่ 5	กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้

ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability) เป็นแนวคิดซึ่งมีประวัติมายาวนานและใช้กันอย่างแพร่หลายในการบริหารการจัดการและการจัดการการศึกษา ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1980 เป็นต้นมาความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability) เป็นผลของกิจกรรมซึ่งเป็นการพิสูจน์ประสิทธิภาพ ภาระหน้าที่ที่ดำเนินการตามความรับผิดชอบ เป็นการพัฒนาเชิงลึกของโลกาภิวัตน์ การเมือง เศรษฐกิจ และกระบวนการทางสังคม การเปลี่ยนแปลงวิธีการบริหารและความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ได้นำมาใช้ในสถาบันอุดมศึกษาและวัดด้านการบริหาร (Jiang, 2009)

ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ในอุดมศึกษาเป็นแนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และประเมินการปฏิบัติ ซึ่งเรียกว่า การพิสูจน์ประสิทธิภาพ หมายถึง การอุดมศึกษาบรรลุตามข้อตกลงและการปฏิบัติ ตามสิทธิความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้อย่างเป็นที่ประจักษ์และถูกต้อง และจัดสรรทรัพยากรบรรลุเป้าหมาย สอดคล้องตามความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ รวมทั้งองค์ประกอบต่างๆ เช่น เหตุผลในการใช้ทรัพยากร การเตรียมหลักฐาน การประเมินจากหลักฐานกับค่าใช้จ่าย ประสิทธิภาพและการปรับปรุงกระบวนการการศึกษา (Dressel, 1980 อ้างถึงใน Jiang, 2009) ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ในอุดมศึกษา เป็นแนวคิดเชิงพหุมิติซึ่งสามารถจำแนกได้ตามมาตรฐานที่แตกต่างกัน ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ด้านการอุดมศึกษา ได้แก่ ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ของสถาบันอุดมศึกษา และความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ของระบบการอุดมศึกษา การจำแนกตามความต้องการของผู้รับผิดชอบ ได้แก่ ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ภายในและภายนอก การจำแนกความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ในทุกๆ ด้าน เช่น การสอน การวิจัย การบริการสาธารณะ การเรียนรู้ และการบริหาร รวมทั้งการเงินด้วย (Hüfner 1991 อ้างถึงใน Jiang, 2009) Ranson (2003 อ้างถึงใน Jiang, 2009) ได้จำแนกความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ด้านการอุดมศึกษา ได้แก่ ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้แบบเสรีนิยม และความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ในระบอบประชาธิปไตย

ระบบความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ของอุดมศึกษาเกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพ และประสิทธิผลและให้ความสนใจด้านผลลัพธ์ เนื่องจากลักษณะเฉพาะของอุดมศึกษา ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ของสถาบันอุดมศึกษาจะมีลักษณะแตกต่างจากระบบความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้โดยทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ในการอุดมศึกษาจะเชื่อมโยงกับความมีอิสระทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษา การแทรกแซงของรัฐบาล และการประกันคุณภาพ

ระบบความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ เป็นที่ยอมรับในระดับสากล อย่างไรก็ตาม การนำความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้มาใช้ในการอุดมศึกษาจะพบกับปัญหา คือ ความมีอิสระทางวิชาการซึ่งเป็นธรรมเนียมปฏิบัติและค่านิยมในการดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษา

สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งต้องการรักษาสถานะในการกำกับตนเอง รักษาความเป็นอิสระทางวิชาการ และได้รับการยกเว้นการแทรกแซงจากรัฐบาลและหน่วยงานภายนอก แต่ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้แสดงถึงการถูกตรวจสอบโดยหน่วยงานภายนอก นอกจากนี้ เนื่องจากสถาบันอุดมศึกษาเป็นองค์กรที่มีวัตถุประสงค์ต่างๆ ซึ่งวัตถุประสงค์ที่ตรวจสอบได้ในองค์กรธุรกิจและองค์กรของรัฐ มีวัตถุประสงค์หลักๆ คือ รายได้ ผลกำไร และรัฐบาลมุ่งนำไปใช้ในการบริหารหรือให้บริการสาธารณะ ซึ่งเป็นส่วนที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอน การวิจัย การบริการสังคม และการสอน การเปิดสอนในระดับต่างๆ เช่น ระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา วัตถุประสงค์เหล่านี้มีความเชื่อมโยงกัน เครื่องมือในการวิเคราะห์วัตถุประสงค์ที่ตรวจสอบได้และประสิทธิผลและประเมินประสิทธิภาพในความเป็นจริงอาจไม่เหมาะสม เนื่องจากมีกระบวนการเชื่อมโยงกันในองค์กรซึ่งมีหลายวัตถุประสงค์

1.1 การนิยามความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้

Merriam-Webster นิยาม ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (accountability) คือ หน้าที่หรือการยอมรับความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Merriam-Webster, 2003 อ้างถึงใน Joseph and Associated, 2005) ความสามารถในการตอบคำถาม (answerability) เป็นคำที่ใกล้เคียงกัน (Scheduler) ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้กำหนดความต้องการของเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานของรัฐหรือองค์กรบริการสาธารณะ รวมทั้งสถาบันอุดมศึกษาไว้ 6 ข้อ ดังนี้

1. ต้องแสดงว่าเราใช้อำนาจอย่างถูกต้อง
2. ต้องแสดงว่าเราทำงานบรรลุพันธกิจหรือจัดลำดับความสำคัญเพื่อหน่วยงานหรือองค์กร
3. ต้องรายงานการปฏิบัติงาน อำนาจที่โปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้อย่างเปิดเผย
4. การควบคุมดูแลสาธารณะ คือ ประสิทธิภาพและประสิทธิผล (efficiency and effectiveness) ต้องตรวจสอบได้ว่า “เพื่อผลลัพธ์ที่สร้างสรรค์”
5. ต้องเชื่อมั่นในคุณภาพของโปรแกรมและผลการบริการ
6. ต้องแสดงว่าเป็นการบริการแก่สาธารณชน

1.2 แนวคิดความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (accountability concept)

แนวคิดของความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ นำเสนอความเชื่อมโยงระหว่างหลักการและการเป็นตัวแทนในอุดมศึกษาและบริการสาธารณะอื่นๆ (Joseph & Associated, 2005) ดังนี้

1.2.1 ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ด้านบน (Upward accountability) นำเสนอรูปแบบความสัมพันธ์ของผู้ใต้บังคับบัญชาถึงผู้บังคับบัญชา ครอบคลุมกระบวนการปฏิบัติ เกี่ยวกับข้าราชการ กฎหมาย หรือความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้แนวตั้ง

1.2.2 ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ด้านล่าง เน้นผู้จัดการเป็นผู้มีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ถึงผู้ใต้บังคับบัญชา การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หรือความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ของมหาวิทยาลัยในอุดมศึกษา

1.2.3 ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ภายใน หมายถึง หน่วยงานที่ปฏิบัติหรือมาตรฐานจริยธรรมและปรากฏอิทธิพลขององค์กร เช่น ในมหาวิทยาลัยเกิดความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้

1.2.4 ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ภายนอก หมายถึง การตอบสนองต่อลูกค้า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้สนับสนุน และสังคมประชาธิปไตย สุดท้าย คือ สาธารณะชน และความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ทางการเมือง

1.3 วัตถุประสงค์ของความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้

วัตถุประสงค์หรือเป้าหมายความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ของอุดมศึกษามีการเปลี่ยนจากประสิทธิผล (efficiency) เป็นคุณภาพการศึกษา ประสิทธิภาพการผลิตขององค์กร และการตอบสนองจากภายนอก การจัดลำดับความสำคัญของสาธารณะหรือความต้องการของตลาดที่เป็นนโยบายสาธารณะ จึงมีวัตถุประสงค์ใหม่เพิ่มเติมตลอดเวลา

1.4 ความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้และการรับรองวิทยฐานะ

การรับรองวิทยฐานะมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ และการประกันคุณภาพระดับอุดมศึกษาในสหรัฐอเมริกา ความสำเร็จและผลสะท้อนที่ปรากฏนำมาสู่การขยายจำนวนและประเภทของหน่วยงานการรับรองวิทยฐานะในสหรัฐอเมริกา รวมทั้ง การยอมรับการรับรองวิทยฐานะในสหรัฐอเมริกาในทุกประเทศทั่วโลก พลังอำนาจและอิทธิพลของการรับรองวิทยฐานะเกิดจากลักษณะหลากหลายประการ (Joseph & Associated, 2005) ดังนี้

1. ใช้กระบวนการตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (peer review process) ปรับให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมทางวิชาการ

2. แตกต่างจากกระบวนการตรวจสอบจากภายนอก (external review)

3. มุ่งเน้นเพื่อการพัฒนาและปรับปรุงสถาบันอุดมศึกษา

การรับรองวิทยฐานะ เพื่อการกำกับคุณภาพ สภาพแวดล้อมของสถาบันอุดมศึกษา สิทธิที่ควรจะได้รับ การเพิ่มโอกาส การปรับปรุงอัตราบัณฑิต การเปิดดำเนินการกับการสนับสนุนด้านการเงิน ในขณะที่เดียวกันสถาบันอุดมศึกษาต้องตอบสนองต่ออิทธิพลทางการตลาด ความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาอันดับชื่อเสียงและความพึงพอใจให้เพิ่มสูงขึ้น

1.5 ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ขององค์กรการรับรองวิทยฐานะ

ในสหรัฐอเมริกา องค์กรการรับรองวิทยฐานะต้องมีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ในการรับรองวิทยฐานะสถาบันอุดมศึกษาและหลักสูตร เป็นความรับผิดชอบที่มีต่อสาธารณชนและหน่วยงานของรัฐ โดยส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในระดับอุดมศึกษาและคาดหวังคุณภาพสูง องค์กรการรับรองวิทยฐานะต้องรับผิดชอบต่อการประเมินตนเองซึ่งถือเป็นงานประจำ (Eaton, 2009)

องค์กรการรับรองวิทยฐานะจะเพิ่มการตรวจสอบจากองค์กรภายนอก โดยสนับสนุนองค์กรเอกชน คือ The Council for Higher Education Accreditation (2010) หรือ The U.S. Department of Education (DOE) เพื่อรับรององค์กรการรับรองวิทยฐานะสถาบันอุดมศึกษาและหลักสูตร

กระบวนการเพื่อให้การยอมรับจะดำเนินการเหมือนกับการรับรองวิทยฐานะ ลำดับแรก CHEA และ DOE แต่ละหน่วยงานจะมีการพัฒนามาตรฐานองค์กรการรับรองวิทยฐานะ ต่อมา องค์กรการรับรองวิทยฐานะจะดำเนินการประเมินตนเองตามมาตรฐานความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ เป็นกระบวนการที่เหมือนกับการประเมินตนเอง เพื่อเตรียมรับรองวิทยฐานะสถาบันหรือหลักสูตร CHAE หรือ DOE ต้องการเจ้าหน้าที่ทำหน้าที่ตรวจเยี่ยม ผู้ทรงคุณวุฒิ และเจ้าหน้าที่รายงานการตรวจเยี่ยม ผลจากการประเมินตนเองและการตรวจเยี่ยม CHAE และ DOE ให้การยอมรับ และสุดท้ายองค์กรการรับรองวิทยฐานะได้รับการตรวจสอบเป็นระยะ เพื่อคงไว้ซึ่งความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้

Council for Higher Education Accreditation มี 6 มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจสอบหน่วยงานรับรองวิทยฐานะ (Eaton, 2009) ดังนี้

1. คุณภาพทางวิชาการขั้นสูง (Advance academic quality) องค์กรการรับรองวิทยฐานะมีการอธิบายที่ชัดเจนถึงคุณภาพเชิงวิชาการ และความคาดหวังของสถาบันอุดมศึกษาและหลักสูตรที่ชัดเจน ในการรับรองมีกระบวนการกำหนดมาตรฐานคุณภาพที่เหมาะสม

2. หลักฐานความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Demonstrate accountability) องค์กรการรับรองวิทยฐานะมีมาตรฐาน มีสารสนเทศที่น่าเชื่อถือเกี่ยวกับคุณภาพเชิงวิชาการ และผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาที่ส่งเสริมให้เกิดความเชื่อมั่นและการลงทุน

3. การส่งเสริมสนับสนุน ความเหมาะสม การทบทวนตนเอง และการวางแผนเพื่อการเปลี่ยนแปลงและการปรับปรุงที่จำเป็น (Encourage, where appropriate, self-scrutiny and planning for change and needed improvement) องค์กรการรับรองวิทยฐานะส่งเสริมการทบทวนตนเองเพื่อการเปลี่ยนแปลงและการปรับปรุงที่จำเป็นเพื่อการดำเนินการทบทวนตนเองในสถาบันอุดมศึกษาและหลักสูตร

4. ความเหมาะสมของการว่าจ้างและขั้นตอนในการตัดสินใจถูกต้อง (employ appropriate and fair procedures in decision making) องค์กรการรับรองวิทยฐานะจะดำรงไว้ซึ่งนโยบายองค์กร กระบวนการ รวมทั้ง การตรวจสอบผลที่มีความถูกต้องเหมาะสม

5. การทบทวนการดำเนินการในการปฏิบัติการรับรองวิทยฐานะ (demonstrate ongoing review of accreditation practice) องค์กรการรับรองวิทยฐานะทำการทบทวนตนเองต่อกิจกรรมการรับรองวิทยฐานะ

6. มีแหล่งข้อมูลเพียงพอ (possess sufficient resources) องค์กรการรับรองวิทยฐานะคงไว้ซึ่งการทำนายผลคงที่

มาตรฐานนี้เป็นจุดเริ่มต้นของการประกันคุณภาพทางวิชาการและการปรับปรุงสถาบันอุดมศึกษาหรือหลักสูตรที่เข้มข้น Council for Higher Education (2010) ทำการตรวจสอบรายงานในรอบ 10 ปี การตรวจสอบโดย CHEA ประกอบด้วยคณะกรรมการ ได้แก่ กลุ่มของผู้แทนสถาบัน, ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งทำหน้าที่รับรอง และสมาชิกสาธารณะ ซึ่งองค์กรการรับรองวิทยฐานะพิจารณาถึงความเหมาะสม และ CHEA ให้การรับรองโดยการตรวจสอบบนพื้นฐานรายงานการประเมินตนเองขององค์กรการรับรองวิทยฐานะ การตรวจสอบอาจรวมถึงการตรวจเยี่ยม คณะกรรมการให้คำแนะนำ เพื่อให้การรับรองหรือไม่รับรององค์กรการรับรองวิทยฐานะ

การตรวจสอบของกระทรวงศึกษาธิการโดยทั่วไปทำหน้าที่ทุก 5 ปี เจ้าหน้าที่จะดำเนินการตรวจสอบที่เชื่อมโยงกับองค์กรการรับรองวิทยฐานะ การเขียนรายงานจากองค์กรการรับรองวิทยฐานะ และรูปแบบเวลา การตรวจเยี่ยมขององค์กรการรับรองวิทยฐานะ

ในประเทศญี่ปุ่น รัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการของประเทศญี่ปุ่นให้การยอมรับองค์กรการรับรองปฏิบัติตามข้อกำหนด (Mori, 2009) ดังนี้

1. องค์กรต้องแสดงถึงมาตรฐานและวิธีดำเนินการเพื่อการประเมินที่น่าเชื่อถือเพียงพอที่จะอนุญาตหรือไม่อนุญาตรับรอง
2. องค์กรต้องมีกลไกที่มั่นใจและวิธีดำเนินการที่เหมาะสมสำหรับการรับรอง
3. องค์กรต้องกำหนดโอกาสเพื่อให้มีการประเมินสถาบันอุดมศึกษาที่มีการร้องเรียนต่าง ๆ ก่อนรายงานการตัดสินใจที่จะเผยแพร่

4. องค์กรต้องมีความมั่นคง ด้านการเงินเพียงพอที่จะอนุญาตประเมินเพื่อการรับรอง
5. การยอมรับขององค์กรต้องไม่มีการเพิกถอนโดยรัฐมนตรีในภายหลังเป็นระยะเวลา 2 ปี
6. องค์กรต้องแสดงความเป็นอิสระจากอุปสรรคต่าง ๆ และการตัดสินใจที่เหมาะสมในการรับรอง

ในสหพันธรัฐเยอรมนี ระบบโครงสร้างการรับรองในเยอรมนีประกอบด้วย 2 ระดับ: สภาการรับรองและหน่วยงานการรับรอง สภาการรับรองกำหนดมาตรฐาน กระบวนการ และเกณฑ์สำหรับการรับรอง สภารับรองเฉพาะหน่วยงานการรับรองซึ่งทำหน้าที่ในการรับรองสถาบันอุดมศึกษามีทั้งหมด 6 หน่วยงาน แบ่งตามเขตพื้นที่ทางภูมิศาสตร์หรือหลักสูตร (Kehm, 2006) ดังนี้ Agency for Quality Assurance Through Accreditation of Study Programmes (AQAS): รับรองเน้นรัฐทางภาคตะวันตกของเยอรมนีตะวันตกของแม่น้ำไรน์ Accreditation Agency for Study Programmes in Computer Sciences, Natural Sciences, and Mathematics (ASIIN): รับรองเฉพาะหลักสูตร Accreditation Agency for Study Programmes in the Field of Health Care and Social Work (AHPGS): รับรองเฉพาะหลักสูตร Institute for Accreditation, Certification, and Quality Assurance (ACQUIN): รับรองเน้นรัฐบาวาเรีย ไรน์แลนด์และไซบีเรีย Foundation for International Business Administration Accreditation (FIBAA): รับรองในสหพันธรัฐเยอรมนี ออสเตรีย สวิตเซอร์แลนด์ เนเธอร์แลนด์และสวีเดน Central Evaluation and Accreditation Agency (ZEvA): รับรองโดยเน้นรัฐแซกโซนีและเฮสเซ

ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ขององค์กรการรับรองวิทยฐานะ สรุปได้ว่า องค์กรการรับรองวิทยฐานะซึ่งมีหน้าที่ให้การรับรองวิทยฐานะสถาบันอุดมศึกษาหรือหลักสูตร ต้องมีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ องค์กรต้องสร้างความเชื่อมั่นและความน่าเชื่อถือในการทำหน้าการรับรองวิทยฐานะให้เกิดขึ้นในองค์กร ลักษณะการทำงานขององค์กรการรับรองวิทยฐานะมีความเป็นอิสระ ในต่างประเทศมีการจัดตั้งองค์กรการรับรองวิทยฐานะหลากหลายองค์กรและมีหน้าที่ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ที่ชัดเจน องค์กรการรับรองวิทยฐานะต้องได้รับการรับรองเช่นเดียวกันโดยการตรวจสอบจากหน่วยงานภายนอก ส่วนในประเทศไทยปัจจุบันการรับรองวิทยฐานะระดับสถาบันดำเนินการเฉพาะสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา หรือ สกอ. ในฐานะหน่วยงานต้นสังกัดทำหน้าที่ในการรับรองวิทยฐานะและเสนอรัฐมนตรีให้การรับรอง แต่ยังไม่มีความรับผิดชอบที่มีความอิสระที่ทำหน้าที่ดังกล่าว

ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับการรับรองวิทยฐานะ

การรับรองวิทยฐานะ (Accreditation) เป็นกระบวนการการตรวจสอบคุณภาพสถาบันอุดมศึกษาจากองค์กรภายนอก เป็นการพิจารณาสถาบันอุดมศึกษาและสาขาวิชา/หลักสูตร เพื่อประกันและปรับปรุงคุณภาพ (Eaton, 2009) หรืออีกนัยหนึ่ง Seto and Wells (2007) กล่าวว่า การรับรองวิทยฐานะเป็นกระบวนการซึ่งองค์กรที่ทำหน้าที่ประเมินคุณภาพสถาบันอุดมศึกษาและสาขาวิชา/หลักสูตร เพื่อให้การรับรองวิทยฐานะสถาบันที่มีความเหมาะสม โดยกำหนดเกณฑ์และมาตรฐานขั้นต่ำ ผลที่ได้จากกระบวนการนี้โดยทั่วไปใช้เพื่อตัดสิน หรือใช้ในการให้ใบอนุญาตดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษา ภายในระยะเวลาที่กำหนด

Harvey (2004) กล่าวถึง จุดเน้นของการรับรองวิทยฐานะ (Focus of accreditation) ดังนี้

การรับรองวิทยฐานะระดับสาขาวิชา/หลักสูตร มุ่งเน้นปัจจัยนำเข้า กระบวนการผลิตหรือ ผลลัพธ์ การรับรองวิทยฐานะระดับสาขาวิชา/หลักสูตรเน้นปัจจัยนำเข้า เช่น เจ้าหน้าที่ โปรแกรมหลักสูตรการออกแบบหลักสูตร เนื้อหาหลักสูตร การเพิ่มกระบวนการเรียนการสอน และการสนับสนุนนักศึกษา ในบางครั้งการรับรองวิทยฐานะระดับสาขาวิชา/หลักสูตรพิจารณาส่วนของผลลัพธ์ด้วย เช่น ความสามารถของบัณฑิตและการมีงานทำ

การรับรองวิทยฐานะระดับสถาบัน เน้นโครงสร้างพื้นฐานในภาพรวม โดยเฉพาะความพร้อมทางกายภาพ ด้านไอทีและทรัพยากรห้องสมุด และเจ้าหน้าที่ ประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษา นอกจากนี้ การรับรองวิทยฐานะสถาบันมุ่งเน้นการจัดการด้านการเงินและความมีศักยภาพ การกำกับดูแล ควบคุมและการสนับสนุนการบริหารของสถาบัน

การรับรองวิทยฐานะ โดยทั่วไปมี 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. กระบวนการประเมินตนเอง (self-evaluation process) ดำเนินการโดยอาจารย์ คณะผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาหรือหลักสูตร ผลการรายงานจะเป็นข้อมูลเพื่ออ้างอิงในการกำหนดมาตรฐานและเกณฑ์ขององค์กรการรับรองวิทยฐานะ

2. การตรวจเยี่ยม (a study visit) ดำเนินการโดยทีมผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเลือกโดยองค์กรการรับรองวิทยฐานะ เพื่อตรวจสอบหลักฐาน ตรวจเยี่ยมสถานที่ รวมทั้งการให้คำแนะนำแก่สถาบันอุดมศึกษา

3. การตรวจสอบโดยคณะกรรมการ (an examination by the commission) โดยการตรวจสอบหลักฐานและคำแนะนำเบื้องต้น เกณฑ์เกี่ยวกับคุณภาพที่กำหนดและผลการตัดสินขั้นสุดท้ายเพื่อส่งผลการตัดสินให้แก่สถาบันอุดมศึกษาที่เหมาะสม

2.1 การรับรองวิทยฐานะต่างประเทศและในประเทศไทย

ในสหรัฐอเมริกา การรับรองวิทยฐานะ (accreditation) เป็นการสนับสนุนโดยองค์กรเอกชนซึ่งไม่แสวงหาผลกำไร โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อตรวจสอบคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษา เป็นองค์กรที่อยู่ในส่วนของภาครัฐ ซึ่งในสหรัฐอเมริกา โครงสร้างการรับรองวิทยฐานะ เป็นกระจายอำนาจให้แก่สถาบันอุดมศึกษาในการอนุญาตให้ปริญญา

การทบทวนการรับรองวิทยฐานะสถาบันอุดมศึกษา 50 รัฐ ใน 97 ประเทศ และมากกว่า 1,000 สาขาวิชา/หลักสูตร ในการจัดลำดับวิชาชีพและวิชาเฉพาะ รวมทั้ง ด้านกฎหมาย การแพทย์ บริหารธุรกิจ พยาบาล สังคม เกษศาสตร์ ศิลปะ และวารสารศาสตร์ (Eaton, 2009)

ในสหรัฐอเมริกาและหน่วยงานของรัฐ พิจารณาการรับรองวิทยฐานะที่มีความน่าเชื่อถือในด้านคุณภาพทางวิชาการ หน่วยงานในสหรัฐอเมริกาไว้วางใจการรับรองคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาและสาขาวิชา/หลักสูตร หน่วยงานของรัฐเริ่มให้ใบอนุญาตสถาบันอุดมศึกษาและสาขาวิชา/หลักสูตร โดยภายหลังได้มีการจัดตั้งเป็นกองทุนแก่สถาบันอุดมศึกษาและนักศึกษา สภาวิชาชีพ เพื่อขอใบอนุญาตเมื่อสำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาและสาขาวิชา/หลักสูตรที่ได้รับรองวิทยฐานะ (Eaton, 2009)

ระบบการรับรองวิทยฐานะสถาบันอุดมศึกษาของสหรัฐอเมริกายังคงรักษารูปแบบดั้งเดิม คือ ไม่เข้าช้อนกับภาครัฐ ภาครัฐไม่ควบคุมโดยตรง ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมาตรฐานของการรับรองวิทยฐานะจากรายงานของ the Spelling Commission report มีการอภิปรายเกี่ยวกับข้อเสนอแนะจากสาธารณชน เพราะระบบการรับรองวิทยฐานะสถาบันอุดมศึกษาในสหรัฐอเมริกาคือเป็นที่ยอมรับอย่างมาก มีลักษณะเฉพาะโดยรัฐไม่เข้าไปควบคุม แต่ระบบของสหรัฐอเมริกายังมีข้อจำกัด เนื่องจากประชาชนยังไม่มีส่วนร่วมในกระบวนการนี้

ญี่ปุ่นได้รับรองวิทยฐานะเป็นสถาบันอย่างถูกต้องตามกฎหมายในปี ค.ศ. 2004 ระบบการรับรองวิทยฐานะญี่ปุ่นมีการปรับเปลี่ยนใหม่ โดยเริ่มแรกใช้ระบบของสหรัฐอเมริกา เช่น การตรวจเยี่ยมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (peer review) การรายงานประเมินตนเอง (self-study report) การเปิดเผยต่อสาธารณชน (public disclosure) และการประเมินคุณภาพ (qualitative evaluation) อย่างไรก็ตาม ความแตกต่างจากระบบของสหรัฐอเมริกา คือ การรับรองวิทยฐานะเป็นคำสั่งจากกระทรวงศึกษาธิการ ให้ทุกสถาบันอุดมศึกษาต้องรับรอง วิทยฐานะทุก 7 ปี สถาบันอุดมศึกษาขอรับการรับรองวิทยฐานะ โดยกระทรวงศึกษาธิการ (Mori, 2009)

องค์กรการรับรองวิทยฐานะสถาบันอุดมศึกษาของญี่ปุ่น คือ the Japan University Accreditation Association (Japan University Accreditation Association (JUAA)) ก่อตั้งในปี ค.ศ. 1947 JUAA เริ่มใช้ใน 46 สถาบัน โดยใช้แนวคิดของสหรัฐอเมริกาในการประกันคุณภาพ

สถาบันอุดมศึกษา อย่างไรก็ตาม สมาชิก JUAA เกิดความไม่เห็นด้วยกับแนวคิดการรับรองวิทยฐานะของสหรัฐอเมริกา และกลายเป็นทางเลือกมาสู่ข้อสรุปในการประชุมกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำในปัจจุบัน โดยมี 322 สถาบันที่ได้รับการรับรองวิทยฐานะจาก JUAA ความชัดเจนของระบบการรับรองวิทยฐานะของญี่ปุ่นมีการพัฒนาวิธีการจากแนวคิดสรุปเป็นมาตรฐานขั้นต่ำ ต่อมากลายมาเป็นสัญลักษณ์ของความเป็นเลิศทางวิชาการ (Mori, 2009)

เริ่มต้นการประกันคุณภาพในประชาคมอุดมศึกษา อันดับแรกเป็นความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ของกระทรวงศึกษาธิการ วัฒนธรรม กีฬา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แม้จะเริ่มตั้งระบบหลังปี ค.ศ. 1940 เป็นรูปแบบระบบอาสาสมัครของสหรัฐอเมริกา รัฐบาลญี่ปุ่นดำเนินการในบทบาทของผู้ดูแลคุณภาพการอุดมศึกษา และโครงสร้างการให้อนุญาตสถาบันอุดมศึกษา (Mori, 2009)

การพัฒนาหลัก การเปลี่ยนแปลงแนวคิดการรับรองวิทยฐานะเริ่มอย่างไม่เป็นทางการ ในปี ค.ศ. 1991 การศึกษาตนเอง (self-study) และการประเมินตนเอง (self-evaluation) กลายเป็นสิ่งที่จำเป็นของมาตรฐานการก่อตั้งมหาวิทยาลัย (the Standards for the Establishment of Universities) การประเมินตนเองเป็นส่วนหนึ่งที่เป็นของกระบวนการรับรองวิทยฐานะของสหรัฐอเมริกา ดังนั้น จึงมีการแก้ไขร่างกฎหมายที่พยายามนำแนวคิดของสหรัฐอเมริกาเข้ามาใช้เพื่อการรับรองวิทยฐานะทุกสถาบันอุดมศึกษาในญี่ปุ่น (Mori, 2009)

การแก้ไขร่างกฎหมายในปี ค.ศ. 1991 เป็นการเริ่มก่อตั้งองค์กรการรับรองวิทยฐานะของรัฐ อีกประการหนึ่งเป็นการยอมรับองค์กรที่มีอยู่ภายใต้กระทรวงการศึกษาธิการ The National Institution for Academic Degrees (NIDA) ในปี ค.ศ. 2000 NIDA ได้ปรับองค์กรใหม่เป็น The National Institution for Academic Degrees and University Evaluation (NIDA-UE) เพื่อรับรองวิทยฐานะสถาบันอุดมศึกษาเป็นพันธกิจหลัก ในเวลานั้นมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายทุกอย่างของการประกันคุณภาพ (Mori, 2009)

ในปี ค.ศ. 2008 มีองค์กรการรับรองวิทยฐานะในญี่ปุ่น จำนวน 3 แห่ง ที่ทำหน้าที่รับรองวิทยฐานะสถาบันอุดมศึกษาให้อนุญาตในระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา คือ JUAA NIAD-UE และ JIHEE (Japan Institution for Higher Education Evaluation) องค์กรการรับรองวิทยฐานะก่อตั้งในปี ค.ศ. 2004 โดยสมาคมของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน 3 องค์กรมีภารกิจในการรับรองวิทยฐานะซึ่งจำกัดหลักสูตร เช่น การศึกษา กฎหมาย และทั้ง 3 องค์กรเป็นที่ยอมรับว่ามีความเชี่ยวชาญในการรับรองวิทยฐานะโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีจำนวนหลักสูตรครอบคลุม โดยองค์กรการรับรองวิทยฐานะในญี่ปุ่นที่มีอยู่จำกัด (Mori, 2009)

วงจรของตรวจสอบการรับรองในญี่ปุ่น ที่กำหนดไว้ 7 ปี สำหรับการรับรองวิทยฐานะสถาบันอุดมศึกษา และ 5 ปีสำหรับการรับรองวิชาชีพ ในรายงาน the Central Committee for

Education ให้การรับรอง 7 ปี สำหรับวงจรการรับรองวิทยฐานะสถาบันอุดมศึกษาในสหรัฐอเมริกา มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 5 -10 ปี ซึ่ง JUAA ยังคงนโยบายการตรวจสอบระหว่างภาคและดำเนินการทุก 3 ปี (Mori, 2009)

การรับรองวิทยฐานะของเวียดนาม Nguyen, Oliver, and Priddy (2009) กล่าวถึงการวิเคราะห์การพัฒนามาตรฐานการรับรองวิทยฐานะ (accreditation) กระบวนการและข้อเสนอแนะสำหรับโมเดลการรับรองวิทยฐานะของเวียดนามที่จะก้าวหน้าในอนาคต Nguyen et al. (2009) ได้เสนอบริบทของระบบการอุดมศึกษา กรอบแนวคิด (conceptual framework) ของการประกันคุณภาพที่สัมพันธ์กับปัจจัยนำเข้า (input) กระบวนการ (process) และผลลัพธ์ (outcome) กระบวนการพัฒนาการประกันคุณภาพและการรับรองวิทยฐานะในระบบการอุดมศึกษาของเวียดนาม รวมทั้ง การรับอิทธิพลจากโมเดลการรับรองวิทยฐานะของสหรัฐอเมริกา และการวิเคราะห์กระบวนการรับรองวิทยฐานะของเวียดนาม และการมีส่วนเกี่ยวข้อง ข้อเสนอแนะที่สามารถให้ข้อมูลในเชิงนโยบายและวิธีปฏิบัติในอนาคต

การตรวจสอบประกันคุณภาพในด้าน ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลลัพธ์ ของระบบการศึกษา ปัจจัยนำเข้า กล่าวคือ จำนวนบุคลากร อาจารย์ เทคโนโลยี และสิ่งที่จำเป็นสำหรับกระบวนการจัดการศึกษา ส่วนกระบวนการ ประกอบด้วย เครื่องมือที่เชื่อถือได้ ผลลัพธ์ ผลสัมฤทธิ์ของระบบการศึกษา ที่ต้องการคุณภาพในการศึกษา การประเมิน (assessment) การนิยาม การรวมกลุ่มของสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ของนักศึกษา เจ้าหน้าที่และสถาบันอุดมศึกษา

การรับรองวิทยฐานะในสหพันธ์รัฐเยอรมนี Kehm (2006) กล่าวถึง นโยบายการรับรองวิทยฐานะในเยอรมนีเป็นที่รู้จัก ในปี ค.ศ. 1998 เป็นข้อตกลงความร่วมมือ Bologna และการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างระดับปริญญาใหม่ การรับรองวิทยฐานะเป็นความคาดหวังเพื่อให้เกิดมั่นใจในมาตรฐานคุณภาพขั้นต่ำของหลักสูตรระดับอุดมศึกษา เพื่อประเมินตลาดแรงงานเกี่ยวข้องกับสาขา ระดับปริญญาตรีและปริญญาโทของสหพันธ์รัฐเยอรมนีจัดตั้งขึ้นใหม่ การศึกษาทุกหลักสูตรเป็นความคาดหวังเพื่อการรับรองวิทยฐานะในทุกๆ 5 ปี

การรับรองวิทยฐานะในไต้หวัน Hou (2011a) กล่าวถึง ความสามารถในการแข่งขันในระดับอุดมศึกษา รัฐบาลไต้หวันมีการกระตุ้นให้มหาวิทยาลัย มีความพยายามในการรับรองวิทยฐานะระดับชาติ และมีคำถามเพิ่มเติมมากมาย เช่น ผู้มีอำนาจทางกฎหมาย การรับรองวิทยฐานะระดับชาติ การจัดให้เป็นระบบเดียวในการประกันคุณภาพ ความต้องการเพื่อยอมรับผลลัพธ์จากการตรวจสอบและอื่น ๆ ซึ่งปรากฏว่ามีความกดดันในการเปลี่ยนแปลงเพื่อการรับรองวิทยฐานะระดับชาติ ซึ่งจะเชื่อมโยงไปสู่กรอบแนวคิดการประกันคุณภาพระดับชาติของไต้หวัน

กรอบแนวคิดการประกันคุณภาพการอุดมศึกษาระดับชาติในไต้หวัน การอุดมศึกษา มีการอธิบายรายละเอียด ความต้องการของสาธารณชนที่ยังคงไว้และเพิ่มทั้งปริมาณและคุณภาพของ รัฐบาล

Taiwan Assessment and Evaluation Association (TWAEA) เริ่มก่อตั้งเมื่อปี ค.ศ. 2003 เป็นสถาบันแห่งแรกที่ทำกรประเมินโดยไม่แสวงหาผลกำไร โดยสมาชิกอาวุโสในภาค วิชาการและภาคธุรกิจ มีการประเมิน 38 สถาบัน ในสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและ มหาวิทยาลัยเฉพาะทาง ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2004 การควบคุมกลไกการประเมิน เพื่อยกระดับการประเมิน การสอน คงไว้ซึ่งคุณภาพการสอนและควบคุมการประเมินการบริหารจัดการเป็นระยะ ในปี ค.ศ. 2005 มีการปรับปรุงกฎหมายสถาบันอุดมศึกษา การมีส่วนร่วมขององค์กรวิชาชีพ โดย กระทรวงศึกษาธิการ และสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 153 สถาบัน คือ the Higher Education Evaluation and Accreditation Council of Taiwan (Higher Education Evaluation and Accreditation Council of Taiwan (HEEACT)) (2009) เริ่มก่อตั้ง

โดยทั่วไปการประเมินสถาบันอุดมศึกษาโดยรัฐของไต้หวัน มีเพียงการประเมินของ HEEACT ที่ได้รับการยอมรับ เป็นการประเมินที่ชัดเจนเน้นความสำเร็จของสถาบันอุดมศึกษา เป็นผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของสถาบัน ซึ่ง HEEACT ได้ปรับมาจากโมเดลการ รับรองวิทยฐานะของสหรัฐอเมริกา เป็นการทบทวนโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (peer review) การตรวจเยี่ยม (site visit) และการยกระดับตนเอง (self-enhancement) รวมทั้ง การเพิ่มคุณค่าแทนการประเมิน การรับรองใน CHEA การรับรอง หมายถึง กระบวนการส่งเสริมตรวจสอบคุณภาพจากหน่วยงาน ภายนอกและใช้ในสถาบันอุดมศึกษาและหลักสูตรเพื่อจุดมุ่งหมายในการประกันคุณภาพและการ ปรับปรุงคุณภาพ การรับรองวิทยฐานะ เป็นกระบวนการอาสาสมัครเพื่อรับรองสถาบันอุดมศึกษาหรือ หลักสูตร โดยทำหน้าที่ในการรับรอง การรับรองเป็นพันธกิจและเป้าหมาย ในปี 2006 HEEACT มี การปรับเป็น 5 ปี โดยใช้หลักสูตรเป็นฐานและเปิดกว้างสำหรับนานาชาติ

ประเทศไทยมีข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการรับรองวิทยฐานะ คือ กฎกระทรวงว่าด้วย การขอให้รับรองและการรับรองวิทยฐานะของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2551 ซึ่งประเด็น ที่สำคัญของกฎหมาย มีดังนี้

1. การรับรองวิทยฐานะสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ทำการสอนเพื่อให้ปริญญาชั้นใด และในสาขาวิชาใด ให้เป็นไปตามมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด การรับรองวิทยฐานะสถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามวรรคหนึ่ง ให้มีระยะเวลาห้าปีนับแต่วันที่ได้รับการ รับรอง

2. สถาบันอุดมศึกษาเอกชนใดประสงค์จะขอรับการรับรองวิทยฐานะ สถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ทำการสอนเพื่อให้ปริญญาชั้นใดและในสาขาวิชาใด ให้ยื่นคำขอต่อ เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษาตามแบบที่เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษาประกาศ กำหนดพร้อมด้วยเอกสารและหลักฐาน ได้แก่ สำเนาใบอนุญาตให้จัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาเอกชน สำเนาใบรับรองวิทยฐานะสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่เคยได้รับมาแล้ว หนังสือแสดงมติสภา สถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่เห็นชอบให้ขอรับการรับรองวิทยฐานะสถาบันอุดมศึกษาเอกชน และ หลักสูตรการเรียนการสอนในชั้นปริญญาและสาขาวิชาที่ขอรับการรับรองวิทยฐานะสถาบันอุดมศึกษา เอกชน

3. สถาบันอุดมศึกษาเอกชนใดประสงค์จะขอรับการรับรองวิทยฐานะ สถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ทำการสอนเพื่อให้ปริญญาชั้นใดและในสาขาวิชาใดต่อไป ให้ยื่นคำขอต่อ เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษาเพื่อพิจารณาล่วงหน้าไม่น้อยกว่าหนึ่งปีแต่ไม่เกินสองปีก่อน ครบระยะเวลาการรับรองวิทยฐานะ

จากการศึกษาการรับรองวิทยฐานะในต่างประเทศและในประเทศ พบว่า การรับรอง วิทยฐานะเริ่มต้นจากการประกันคุณภาพ โดยประเทศสหรัฐอเมริกาถือเป็นต้นกำเนิดประเทศแรกที่ ดำเนินการรับรองวิทยฐานะและมีการปรับปรุงพัฒนาจนเป็นที่ยอมรับในระดับสากล และเป็นต้นแบบ ให้กับประเทศต่าง ๆ นำมาปรับปรุงและพัฒนาให้เข้ากับบริบทของประเทศตนเอง ซึ่งสหรัฐอเมริกา สหพันธรัฐเยอรมนี ญี่ปุ่น ไต้หวัน ดำเนินการโดยการตั้งองค์กรเพื่อการรับรองซึ่งไม่ใช่หน่วยงานของ ทางภาครัฐ แตกต่างกับประเทศเวียดนามและประเทศไทย ที่ดำเนินการรับรองวิทยฐานะโดยภาครัฐ ซึ่งในประเทศไทยดำเนินการเฉพาะกับสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเท่านั้น

CHULALONGKORN UNIVERSITY

2.2 ความหมายของการรับรองวิทยฐานะ

Sterian (1992) การรับรองวิทยฐานะ หมายถึง กระบวนการโดยสถาบันอุดมศึกษา เสนอภาพรวมของสถาบันหรือประเมินส่วนหนึ่งของกิจกรรมการศึกษา ซึ่งเป้าหมายของการประเมิน เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาว่าบรรลุเป้าหมายหรือไม่ ผลที่ได้ควร เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานสามารถเปรียบเทียบกับสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ ได้ กระบวนการรับรอง วิทยฐานะเป็นกิจกรรมขององค์กรภายนอกให้การรับรองวิทยฐานะสถาบันอุดมศึกษา สถาบันจะได้รับ ความช่วยเหลือจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญ (Expert peer) ร่วมกับสถาบันเพื่อรับรอง วิทยฐานะ ประเมินและปรับปรุงวัตถุประสงค์ของการศึกษา และสรุปผลการตัดสินใจให้การรับรอง วิทยฐานะแก่สถาบันอุดมศึกษา

Harvey (2004) การรับรองวิทยฐานะเป็นการจัดตั้งขึ้นหรือการแจ้งสถานะสถาบันอุดมศึกษาที่ถูกต้องตามกฎหมายหรือสถาบันอุดมศึกษา/สาขาวิชาที่มีความเหมาะสม

Seto and Wells (2007) กล่าวถึงความหมายของการรับรองวิทยฐานะไว้ 2 ส่วน คือ

1. การรับรองวิทยฐานะ เป็นกระบวนการซึ่งองค์กรดำเนินการประเมินคุณภาพสถาบันอุดมศึกษา รวมทั้งประเมินหลักสูตร เพื่อให้การยอมรับแก่สถาบันอุดมศึกษาที่มีความเหมาะสมโดยกำหนดมาตรฐาน และเกณฑ์ขั้นต่ำไว้ ผลที่ได้จากกระบวนการนี้โดยปกติจะใช้ตัดสินเพื่อให้การรับรองสถาบันอุดมศึกษา หรือใช้ในการให้ใบอนุญาตดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนด กระบวนการนี้ประกอบด้วย การประเมินตนเอง (self-study) และประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

2. การรับรองวิทยฐานะ เป็นเครื่องมือที่ใช้กับสถาบันอุดมศึกษา โดยให้อำนาจในการให้ปริญญาหรือเพื่อให้รางวัล หน่วยงานที่รับรางวัล ใช้อำนาจและความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ตามข้อกำหนดทางวิชาการ

Eaton (2009) การรับรองวิทยฐานะ (accreditation) เป็นกระบวนการตรวจสอบคุณภาพจากหน่วยงานภายนอกและเป็นการพิจารณาสถาบันอุดมศึกษาและหลักสูตร เพื่อการประกันคุณภาพและปรับปรุงคุณภาพ

ความหมายของการรับรองวิทยฐานะ จึงสรุปได้ว่า เป็นกระบวนการที่องค์กรดำเนินการประเมินคุณภาพทั้งในระดับสถาบันและหลักสูตรเพื่อให้การรับรอง โดยกำหนดมาตรฐานและเกณฑ์ขั้นต่ำ และประเมินโดยหน่วยงานภายนอก ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญ เพื่อประกันคุณภาพและให้ใบอนุญาตเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาหรือหลักสูตรสามารถดำเนินการได้ตามระยะเวลาที่กำหนด

2.3 ประเภทของการรับรองวิทยฐานะ

Sterian (1992) ได้กล่าวถึง ประเภทของการรับรองวิทยฐานะ ดังนี้

1. การรับรองวิทยฐานะสถาบัน (Institutional Accreditation) เป็นสถานะการอนุญาตให้แก่สถาบันอุดมศึกษา โดยอ้างอิงทุกสถาบันรวมทั้งทุกกิจกรรมและทุกหลักสูตร

2. การรับรองวิทยฐานะสาขาวิชาเฉพาะ (Specialized Accreditation) เป็นสถานะการอนุญาตเฉพาะส่วนของสถาบันอุดมศึกษา เช่น คณะ ภาควิชา โปรแกรม หลักสูตร

(Harvey (2004)) ได้กล่าวถึง ประเภทการรับรองวิทยฐานะ ไว้ดังนี้

1. การรับรองประสิทธิภาพของสถาบันเพื่อให้ใบอนุญาตดำเนินการ โดยประเมินสถาบันตามมาตรฐานขั้นต่ำ เช่น คุณวุฒิเจ้าหน้าที่ การทำวิจัย การรับนักศึกษาและผลการเรียนรู้ การประเมินศักยภาพของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อผลิตบัณฑิตที่ตอบสนองอย่างชัดเจนหรือเป็นไปตามมาตรฐานด้านวิชาการหรือสมรรถนะวิชาชีพ

2. หลักสูตรอาจารย์รับรองวิทยฐานะเพื่อให้เข้าใจวิชาการหรืออาจารย์รับรองการผลิตบัณฑิตที่มีสมรรถนะวิชาชีพสู่การปฏิบัติ หรือเรียกว่า การรับรองวิทยฐานะวิชาชีพ (professional accreditation)

Seto and Wells (2007) ได้กล่าวถึง ประเภทการรับรองวิทยฐานะ ไว้ดังนี้

1. การรับรองวิทยฐานะระดับสถาบัน (Institutional Accreditation) เป็นการอ้างอิงการรับรองวิทยฐานะของทั้งสถาบันอุดมศึกษา รวมถึงทุกโปรแกรม ทุกเขตพื้นที่ และวิธีการที่นำเสนอ โดยหมายถึงคุณภาพของโปรแกรมของสถาบัน

2. การรับรองวิทยฐานะระดับภูมิภาค (Regional Accreditation) เป็นการรับรองวิทยฐานะให้แก่สถาบันอุดมศึกษาโดยสมาคมการรับรองซึ่งเป็นที่ยอมรับหรือคณะกรรมการที่ดำเนินขั้นตอนการรับรองในพื้นที่ส่วนร่วม (โดยทั่วไปมีการร่วมของรัฐ ตั้งแต่ 3 แห่งขึ้นไป)

3. การรับรองวิทยฐานะระดับวิชาเฉพาะ (Specialized Accreditation) เป็นหน่วยการรับรองเฉพาะหรือโปรแกรม (เช่น วิชาชีพทางการศึกษา) องค์กรการรับรองจะพิจารณาตามมาตรฐานเฉพาะของสาขาวิชา

การรับรองวิทยฐานะในสหรัฐอเมริกา แบ่งออกได้เป็น 4 ประเภท (Eaton, 2009) ดังนี้

1. การรับรองวิทยฐานะระดับภูมิภาค (regional accreditors) ซึ่งรับรองวิทยฐานะรัฐและเอกชน โดยส่วนใหญ่เป็นสถาบันที่ไม่แสวงหาผลกำไรและให้ปริญญาในสถาบันอุดมศึกษา ระหว่าง 2-4 ปี

2. การรับรองวิทยฐานะด้านความมั่นคงระดับชาติ (national faith-relate accreditors) ซึ่งรับรองวิทยฐานะที่เกี่ยวข้องกับศาสนา และสถาบันลัทธิ (doctrinally based) โดยส่วนใหญ่ เป็นสถาบันที่ไม่แสวงหาผลกำไรและให้ปริญญา

3. การรับรองวิทยฐานะวิชาชีพระดับชาติ (national career-relate accreditors) ซึ่งรับรองวิทยฐานะ ให้กับสถาบันที่แสวงหาผลกำไร วิชาชีพเป็นฐาน (career-based) สถาบันอุดมศึกษาที่มีเพียงวัตถุประสงค์เดียว มีทั้งสถาบันที่ให้ปริญญาและไม่ให้ปริญญา

4. การรับรองวิทยฐานะสาขาวิชา (Programmatic accreditors) ซึ่งรับรองวิทยฐานะสาขาวิชาเฉพาะ สาขาวิชาชีพ และสถาบันการศึกษาอิสระ เช่น กฎหมาย แพทย์ วิศวกรรม และวิชาชีพด้านสุขภาพ

ประเภทของการรับรองวิทยฐานะ เริ่มต้นการรับรองวิทยฐานะสามารถแบ่งได้ 2 ประเภท ได้แก่ การรับรองวิทยฐานะสถาบันและสาขาวิชา ต่อมามีการพัฒนาระบบการรับรองวิทยฐานะอย่างต่อเนื่องโดยสามารถแบ่งเป็นหลายประเภท ได้แก่ การรับรองวิทยฐานะระดับสถาบัน การรับรองวิทยฐานะระดับสาขาวิชา การรับรองวิทยฐานะวิชาชีพระดับชาติ การรับรองวิทยฐานะในระดับภูมิภาค เป็นต้น

2.4 ขั้นตอนของการรับรองวิทยฐานะ

Sterian (1992) กล่าวถึง กระบวนการรับรองวิทยฐานะ ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ ดังนี้

การประเมินตนเอง (self-evaluation) ของสถาบันหรือโปรแกรมเฉพาะโดยวัตถุประสงค์ของการประเมินต้องชัดเจนและรู้ทุกส่วนที่เกี่ยวข้อง วิธีการประเมินต้องทันสมัย ต้องรู้เกณฑ์การประเมินและเป็นไปตามข้อตกลงร่วมกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง การประเมินตนเองควรมีโครงสร้างและสะท้อนระดับความสำเร็จของวัตถุประสงค์ การให้ข้อเสนอแนะทางบวกเพื่อการกำกับและพัฒนาตนเอง ควรมีกิจกรรมในกระบวนการประเมินตนเอง

การตรวจเยี่ยม (the visit) ของคณะกรรมการประเมินผู้มีความเชี่ยวชาญ (รวมทั้งการตรวจเยี่ยมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (peer visit) การตรวจเยี่ยมโดยผู้ทรงคุณวุฒิมีบทบาทหน้าที่สำคัญในกระบวนการประเมินหลังจากประเมินตนเองเสร็จสิ้นและนำเสนอส่วนที่อยู่ในกระบวนการรับรองวิทยฐานะ

การตัดสินใจให้การรับรองวิทยฐานะระดับสถาบัน สามารถเป็นไปได้ทั้งทางบวก มีเงื่อนไข หรือทางลบ

การรับรองวิทยฐานะ โดยทั่วไปแบ่งการประเมินเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ (Seto & Wells, 2007)

1. กระบวนการประเมินตนเอง (self-evaluation process) ดำเนินการโดยอาจารย์ คณะผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาหรือหลักสูตร ผลรายงานเป็นข้อมูลเพื่ออ้างอิงตามมาตรฐานและเกณฑ์ที่กำหนด

2. การตรวจเยี่ยม (a study visit) ดำเนินการโดยทีมผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งกำหนดโดยองค์การรับรองวิทยฐานะ เพื่อให้คณะกรรมการตรวจสอบหลักฐาน ตรวจเยี่ยมสถานที่ รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะ

3. การตรวจสอบโดยคณะกรรมการ (an examination by the commission) โดยการตรวจสอบหลักฐานและคำแนะนำเบื้องต้น เกณฑ์เกี่ยวกับคุณภาพที่กำหนดและผลการตัดสินขั้นสุดท้ายเพื่อส่งผลการตัดสินให้แก่สถาบันอุดมศึกษา

การรับรองวิทยฐานะของสถาบันอุดมศึกษาและหลักสูตรในสหรัฐอเมริกา มีวงรอบการรับรองทุกปีถึง 10 ปี ซึ่งการรับรองวิทยฐานะเป็นกิจกรรมที่ยังคงดำเนินอยู่ การรับรองไม่ได้เริ่มจากการกำหนดสถานะการรับรองวิทยฐานะ แต่เป็นการตรวจสอบเป็นระยะๆ เป็นการค้นหาความจริงเพื่อให้การรับรองวิทยฐานะสถาบันและหลักสูตร (Eaton, 2009)

สถาบันการศึกษาหรือหลักสูตรพยายามดำเนินการรับรอง ซึ่งจะมีลำดับขั้นตอนเงื่อนไขของระบบการรับรองวิทยฐานะ รวมถึง การเตรียมหลักฐานผลสัมฤทธิ์ของสถาบันหรือหลักสูตร โดยตรวจจากหลักฐานรายละเอียดและตรวจเยี่ยมโดยคณะกรรมการหรือผู้ทรงคุณวุฒิ และดำเนินการกำหนดสถานะการรับรองวิทยฐานะโดยองค์กรการรับรองวิทยฐานะ

ขั้นตอนที่ 1 กระบวนการศึกษาตนเอง (self-study) สถาบันและหลักสูตรเตรียมสรุปรายงานตามมาตรฐานขององค์กรการรับรองวิทยฐานะ

ขั้นตอนที่ 2 การทบทวนโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (peer review) ที่มีความเชี่ยวชาญ รวมทั้งตรวจเยี่ยม (site visit) การตรวจสอบการรับรองเริ่มต้นจากการดำเนินการโดยอาจารย์และผู้บริหารจัดการที่มีความเชี่ยวชาญ ดำเนินการตรวจสอบโดยเพื่อนร่วมงาน การประเมินตนเอง หลังจากการประเมินตนเองเสร็จสมบูรณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งประกอบด้วยสมาชิกคณะกรรมการการรับรองหรือคณะผู้บริหารจะวินิจฉัยเกี่ยวกับสถานะภาพของการรับรอง

องค์กรการรับรองโดยปกติจะส่งทีมลงตรวจเยี่ยมเพื่อตรวจสอบสถาบันอุดมศึกษาหรือหลักสูตร การประเมินตนเอง เตรียมทีมตรวจเยี่ยม ทีมตรวจเยี่ยมจะช่วยเพิ่มการอธิบายของผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งอาจรวมถึงสมาชิกที่เป็นสาธารณชน โดยถือว่าทุกทีมเป็นอาสาสมัคร

การติดตามตรวจเยี่ยมเป็นการวินิจฉัยโดยองค์กรรับรอง องค์กรการรับรองมีคณะกรรมการตัดสิน โดยผู้บริหารและอาจารย์จากสถาบันและหลักสูตรที่เป็นสมาชิก คณะกรรมการอาจจะยืนยันผลการรับรองสำหรับสถาบันอุดมศึกษาและหลักสูตรใหม่ และรับรองรอบใหม่สำหรับสถาบันอุดมศึกษาและหลักสูตรที่ยังดำเนินการอยู่ และไม่รับรอง

องค์ประกอบหลักที่สำคัญของกระบวนการการรับรองวิทยฐานะ คือ ให้สถาบันและหลักสูตรตรวจสอบจากภายนอกเป็นระยะๆ สถาบันอุดมศึกษาและหลักสูตรที่ได้รับการตรวจสอบอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา โดยทั่วไปเตรียมการประเมินตนเองและได้รับการตรวจเยี่ยมคนละช่วงเวลา

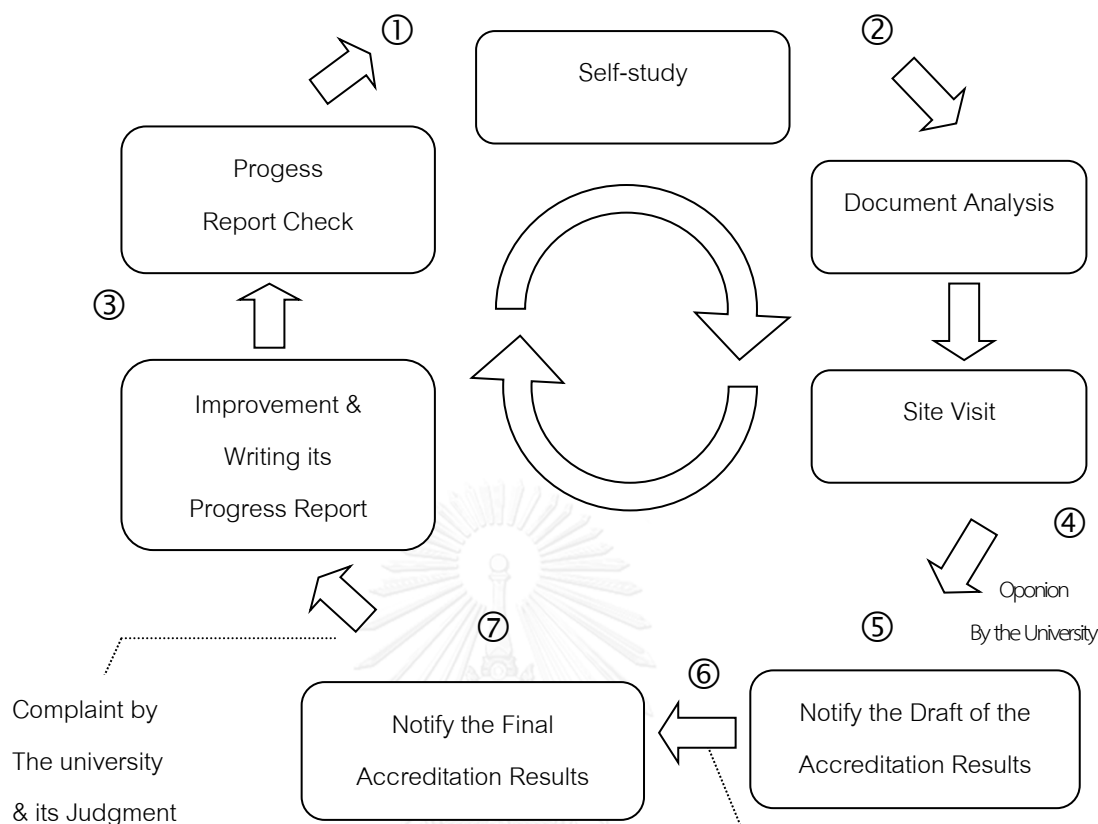
Volkwein (2009) กระบวนการทบทวนการรับรองวิทยฐานะ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การศึกษาตนเอง (self-study) ดำเนินการโดยสถาบันอุดมศึกษาเป็นการทบทวนตามเกณฑ์การประเมินโดยหน่วยงานรับรองวิทยฐานะ
2. คณะกรรมการผู้ประเมินจากสถาบันอุดมศึกษาอื่น ดำเนินการตรวจเยี่ยมสถาบันและรวบรวมหลักฐานเพิ่มเติมเพื่อทำรายงาน
3. การศึกษาตนเอง และรายงานการตรวจเยี่ยมและการตอบสนองของสถาบันองค์กรการรับรองจะดำเนินการตัดสินใจเพื่อรับรองหรือรับรองอย่างมีเงื่อนไข หรือไม่รับรองสถาบันหรือโปรแกรมนั้น

ขั้นตอนในการรับรองวิทยฐานะในประเทศญี่ปุ่น

การรับรองวิทยฐานะของ JUAA ดำเนินการโดยขั้นตอน ดังนี้

1. มหาวิทยาลัยที่ยื่นขอ ดำเนินการศึกษาตนเองเป็นฐาน (self-study based) ของรายการประเมินเฉพาะโดย JUAA
2. ส่งรายงานการศึกษาตนเอง (Self-study Report) คณะกรรมการรับรองวิทยฐานะตรวจสอบรายงาน
3. คณะกรรมการส่งผู้ประเมินไปแต่ละมหาวิทยาลัยที่ยื่นขอ
4. ใช้ผลของการตรวจเยี่ยม (site visit) เข้าสู่การพิจารณาร่างผลคณะกรรมการการรับรองและส่งต่อให้มหาวิทยาลัยที่ยื่นคำขอเพื่อขอข้อคิดเห็น
5. หลังจากได้ข้อคิดเห็นของมหาวิทยาลัยที่ยื่นคำขอ คณะกรรมการกำหนดผลสุดท้ายของการรับรอง ซึ่งแจ้งถึงมหาวิทยาลัยที่ยื่นขอกระทรวงศึกษาธิการ วัฒนธรรม กีฬา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และเปิดเผยต่อสาธารณชน
6. มหาวิทยาลัยได้รับการรับรองวิทยฐานะ ได้รับรายงานความคืบหน้าเกี่ยวกับประเด็นระบุภายใน 3 ปี หลังจากประเมินรับรอง
7. JUAA ตรวจสอบสถานะภาพของการปรับปรุงและการให้ข้อเสนอแนะของแต่ละมหาวิทยาลัย

ภาพที่ 1 ขั้นตอนในการรับรองวิทยฐานะในประเทศไทยปี
ที่มา: Japan University Accreditation Association (JUAA) (2011)

การรับรองวิทยฐานะของ NIAD-UE (2009) จะดำเนินการโดยผ่านขั้นตอน ดังนี้

1. แผนกระบวนการ (outline of to process)

(1) การประเมินตนเอง (self-assessment)

สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการประเมินตนเอง (Self-assessment) และรายงานผลให้สอดคล้องกับแนวทางของการประเมินตนเอง

การประเมินตนเองเป็นพื้นฐานของการวิเคราะห์ตามมาตรฐาน 11 ข้อ และติดตามการกำหนดเงื่อนไขการศึกษา และการวิจัยในระดับสถาบันหรือส่วนที่จำเป็น อาจารย์/หน่วยวิชาการของบัณฑิตวิทยาลัยตามหลักการสถาบันอุดมศึกษาต้องการข้อเสนอแนะทุกส่วนในการรายงาน

เพิ่มข้อคิดเห็นในการออกแบบ สถาบันอุดมศึกษาอาจริเริ่มจากส่วนที่จำเป็นในแง่ของเป้าหมาย

แนวปฏิบัติที่ดีและการปรับปรุงที่สถาบันอุดมศึกษาประเมินตัวเองเป็นลักษณะของการรายงานการประเมินตนเอง

(2) กระบวนการ

(2.1) การตัดสินใจของ NIAD-UE สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการตามมาตรฐานครบถ้วนหรือไม่และการให้เหตุผลเพื่อการตัดสินใจที่เหมาะสม การตรวจสอบเพื่ออ้างอิงกับมาตรฐานถือเป็นการติดตามโดยปกติ ซึ่งพิจารณาในทุกส่วน ในการตัดสินใจจะไม่วิเคราะห์เพียงจุดเดียว

(2.2) เมื่อการพิจารณาตัดสินใจตามมาตรฐานเพียงพอแล้ว อาจมีการสรุปการปรับปรุงหรือแนวปฏิบัติที่ดีซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของสถาบันอุดมศึกษา ที่จะเขียนบรรยายในรายงานฉบับสมบูรณ์

(2.3) เมื่อสถาบันอุดมศึกษาที่ถูกตัดสินว่าดำเนินการได้ตามมาตรฐาน 11 ข้อ จะให้การรับรองว่าเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีคุณสมบัติตามมาตรฐาน หรือมีบางส่วนที่ยังไม่เป็นที่พอใจ ผลนั้นจะเผยแพร่ต่อสาธารณชน

2. วิธีดำเนินการ

วิธีดำเนินการประเมินเพื่อการประกันและการรับรอง โดยการวิเคราะห์จากเอกสาร (document analysis) และตรวจเยี่ยม (site visit) โดยคณะอนุกรรมการ การวิเคราะห์ตามเอกสารรายงานการประเมินตนเองและเสนอหลักฐานและข้อมูลอ้างอิง NIAD-UE รวบรวมพิจารณาความสอดคล้องกับคู่มือการประเมิน การตรวจเยี่ยมเป็นขั้นตอนของการสังเกต เจ้าหน้าที่/นักศึกษา และสำรวจความพึงพอใจของสถาบันอุดมศึกษา เป็นพื้นฐานแนวทางการตรวจเยี่ยม การตรวจสอบอย่างละเอียดในประเด็นที่ลึกซึ้งและหลากหลายซึ่งไม่ควรกำหนดระหว่างวิเคราะห์เอกสาร

ข้อค้นพบของการวิเคราะห์เอกสารและการตรวจเยี่ยมเป็นการสรุปโดยคณะอนุกรรมการ คณะกรรมการหลัก

3. การชี้แจงคัดค้านและสรุปผลการประเมิน (Statement of objection and finalization of evaluation results)

ผลการประเมินการประกันและการรับรองเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาปรับปรุงการศึกษาและการวิจัย และควรเป็นข้อมูลเปิดเผยต่อสาธารณชน NIAD-UE พิจารณาความจำเป็นเพื่อให้มั่นใจว่ากระบวนการประเมินเป็นผลสำเร็จ โปร่งใสและถูกต้องแม่นยำ

ขั้นตอนในการรับรองของเวียดนาม ในปี ค.ศ. 2004 เวียดนามใช้โมเดลของสหรัฐอเมริกา โดยอ้างอิงกระบวนการของการศึกษาตนเอง (self-study) การตรวจเยี่ยมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (peer review) และการประเมินภายนอก (external evaluation) ในระดับนานาชาติ การศึกษาตนเอง (self-study) การตรวจเยี่ยมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (peer review) ได้กลายเป็นองค์ประกอบหลักของกระบวนการรับรองวิทยฐานะ (Nguyen et al., 2009)

ขั้นตอนในการรับรองของสหพันธรัฐเยอรมนี ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ขั้นตอนแรก สถาบันอุดมศึกษาส่งใบสมัครเพื่อการรับรองให้แก่หน่วยงาน หน่วยงานประมาณค่าใช้จ่ายในการรับรองระยะเวลาสำหรับการรับรอง ขั้นตอนที่ 2 หน่วยงานให้ทีมตรวจเยี่ยมโดยผู้ทรงคุณวุฒิและตรวจเยี่ยมองค์กร ขั้นตอนที่สามทีมจัดทำรายงานการรับรองและส่งคำแนะนำให้แก่คณะกรรมการสภาการรับรอง คณะกรรมการจะดำเนินการตัดสินใจขั้นสุดท้ายเกี่ยวกับการรับรองที่สามารถที่จะเป็นทั้งรับรอง ไม่รับรอง หรือรับรองแบบมีเงื่อนไข (Kehm, 2006)

ขั้นตอนในการรับรองของภาครัฐในไต้หวัน HEEACT ซึ่งปรับมาจากโมเดลของสหรัฐอเมริกา ใช้การตรวจสอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ (peer review) การตรวจเยี่ยม (on-site visit) และการเพิ่มประสิทธิภาพตนเอง (self-enhancement) เป็นการเพิ่มคุณค่าแทนการประเมิน ในปี ค.ศ. 2006 HEEACT เริ่มใช้ 4 ปี ใช้หลักสูตรเป็นฐาน ปรับเปลี่ยนการรับรองจาก 76 สถาบันครอบคลุม 4 ปี รวมทั้ง กองทัพและนโยบายการศึกษา การมีส่วนร่วมเป็นข้อบังคับ ซึ่งเชื่อมโยงกับประเทศในอาเซียน (Hou, 2011a)

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบขั้นตอนในการรับรองวิทยฐานะ

ขั้นตอนการ รับรองวิทย ฐานะ	Sterian (1992)	Seto, Wells (2007)	Eaton (2009)	Vol kwein (2009)	JUAA (2011)	NIAD- UE (2009)	Nguyen etal, (2009)	Kehm (2006)	Hou (2011)	ไทย
การประเมิน ตนเอง (self- evaluation)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓
การตรวจเยี่ยม (site visit)	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	
การทบทวน โดย ผู้ทรงคุณวุฒิ (peer review)			✓					✓		✓

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ขั้นตอนการ รับรองวิทย ฐานะ	Sterian (1992)	Seto, Wells (2007)	Eaton (2009)	Volk wein (2009)	JUAA (2011)	NIAD- UE (2009)	Nguyen etal, (2009)	Kehm (2006)	Hou (2011)	ไทย
การตรวจ เยี่ยมโดย ผู้ทรงคุณวุฒิ (peer visit)	✓		✓					✓		
การตรวจสอบ โดย คณะกรรมการ (an examination by the commission)	✓		✓	✓	✓	✓		✓		✓
การเพิ่ม ประสิทธิภาพ ตนเอง (self- enhancement)									✓	

ขั้นตอนการรับรองวิทยฐานะ สรุปได้ว่า ขั้นตอนของการรับรองวิทยฐานะโดยส่วนใหญ่ จะมีขั้นตอนที่พบ ได้แก่ การประเมินตนเอง (self-evaluation) การตรวจเยี่ยม (site visit) การทบทวนโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (peer review) การตรวจเยี่ยมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (peer visit) การตรวจสอบโดยคณะกรรมการ (an examination by the commission) และการเพิ่มประสิทธิภาพตนเอง (self-enhancement) ขั้นตอนการรับรองที่พบมากที่สุด คือ การตรวจเยี่ยม (site visit) และการประเมินตนเอง (self-evaluation)

2.5 มาตรฐานการรับรองวิทยฐานะระดับสถาบัน

มาตรฐานการรับรองวิทยฐานะระดับสถาบันองค์การการรับรองวิทยฐานะได้มีการกำหนด มาตรฐานเพื่อการรับรองวิทยฐานะซึ่งจะนำเสนอในมาตรฐานการรับรองวิทยฐานะในระดับสถาบัน ดังนี้

มาตรฐานการรับรองวิทยฐานะของสหรัฐอเมริกา

มาตรฐานการรับรองวิทยฐานะของ CHEA ได้กำหนดมาตรฐาน 10 มาตรฐาน ดังนี้ (Eaton, 2009)

1. ความสำเร็จที่เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาที่สัมพันธ์กับพันธกิจของสถาบัน รวมถึงความแตกต่างของมาตรฐานและความแตกต่างของสถาบันหรือโปรแกรมที่ก่อตั้งขึ้นโดยสถาบัน ได้แก่ ความเหมาะสม การพิจารณาหลักสูตรที่เสร็จสมบูรณ์ การตรวจสอบใบอนุญาตและอัตรา ตำแหน่งงาน

2. หลักสูตร

3. อาจารย์

4. สิ่งอำนวยความสะดวก อุปกรณ์และเครื่องมือ

5. งบประมาณและการบริหารตามความเหมาะสมกับระดับที่ระบุไว้ในด้านการ ดำเนินการ

6. บริการสนับสนุนนักศึกษา

7. วิธีการสรรหาและการรับสมัคร ปฏิทินการศึกษา การจัดลำดับและการโฆษณา

8. ระยะเวลาการเรียนของโปรแกรมและวัตถุประสงค์ของปริญญาหรือนำเสนอข้อมูล ประจำตัว

9. การบันทึกข้อร้องเรียนที่ได้รับที่จากนักศึกษาหรือหน่วยงาน

10. บันทึกการปฏิบัติตามความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้โปรแกรมของสถาบันภายใต้ หัวข้อพระราชบัญญัติบนพื้นฐานของข้อมูลอัตราการกู้ยืมนักศึกษาโดยรัฐมนตรีผลทางการเงินหรือ ตรวจสอบการปฏิบัติและข้อมูลอื่นๆที่รัฐมนตรีอาจให้ไปยังหน่วยงาน

องค์กร New England Association of Schools and Colleges (2011) (2011) ซึ่งเป็นหน่วยงานรับรองวิทยฐานะระดับภูมิภาคของสหรัฐอเมริกา เป็นหน่วยงานซึ่งทำหน้าที่ในลักษณะ อาสาสมัคร ไม่แสวงหาผลกำไร และเป็นหน่วยงานอิสระ เพื่อการรับรองวิทยฐานะสถาบันการศึกษา โดยมีคณะกรรมการประเมิน NEASC จะสร้างความมั่นใจในเรื่องคุณภาพของการจัดการศึกษาของ โรงเรียนและสถาบันอุดมศึกษาที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกให้แก่สาธารณชนด้วยระบบการรับรองวิทยฐานะ ซึ่งกำหนดเกณฑ์ในการรับรองวิทยฐานะ จำนวน 11 มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 พันธกิจและเป้าหมาย (Mission and Purposes) พันธกิจและเป้าหมาย ของสถาบันอุดมศึกษาจะต้องเหมาะสมกับการศึกษาระดับอุดมศึกษา มีความสอดคล้องกับกฎบัตร และอำนาจหน้าที่ของสถาบัน และมีการนำไปสู่การปฏิบัติที่สอดคล้องกับมาตรฐานของคณะกรรมการ

CIHE พันธกิจของสถาบันจะต้องสอดคล้องกับกิจกรรมและการดำเนินการต่างๆ ที่เอื้อต่อการประเมินประสิทธิผลของสถาบันได้

มาตรฐานที่ 2 การวางแผนและการประเมินผล (Planning and Evaluation) สถาบันอุดมศึกษาต้องมีการกำหนดแผนและการประเมินผล เพื่อดำเนินการให้บรรลุและปรับปรุงประสิทธิผลตามพันธกิจและเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งต้องมีการจัดลำดับความสำคัญของแผนการประเมินผลไว้ด้วย และต้องมีการปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐานที่ 3 การบริหารจัดการ (Organization and Governance) สถาบันอุดมศึกษาต้องมีระบบการบริหารจัดการที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการดำเนินการเป็นไปตามพันธกิจและเป้าหมาย และช่วยสนับสนุนประสิทธิภาพของสถาบันด้วย โครงสร้างการบริหารของสถาบันจะต้องมีความยั่งยืนและเหมาะสมต่อการขับเคลื่อนการสอน การเรียน การบริการ ทุนการศึกษา การวิจัย และกิจกรรมสร้างสรรค์อื่น สถาบันจะต้องมีอิสระจากหน่วยงานอื่น ๆ ที่ให้การสนับสนุน ต้องมีความโปร่งใสในการดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐาน

มาตรฐานที่ 4 หลักสูตร (The Academic Program) หลักสูตรต่างๆ ของสถาบันอุดมศึกษาจะต้องสอดคล้องตามพันธกิจและเป้าหมายของสถาบัน สถาบันต้องมีการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพ อาทิ การวางแผน การเตรียมการ การควบคุม การประเมิน การปรับปรุง การประกันคุณภาพทางวิชาการของหลักสูตรต่างๆ ทั้งในเรื่องของการให้หน่วยกิต และการให้ปริญญา สถาบันต้องกำหนดมาตรฐานของผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาที่เหมาะสมกับปริญญาที่จะมอบ และพัฒนาระบบการเรียนการสอน ตลอดจนหลักสูตรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร

มาตรฐานที่ 5 อาจารย์ (Faculty) สถาบันอุดมศึกษาต้องพัฒนาอาจารย์ให้เหมาะสมตามพันธกิจของสถาบัน ทั้งในด้านคุณสมบัติ จำนวน และความรู้ความสามารถ สมรรถนะของคณาจารย์ต้องสอดคล้องกับหลักสูตรและมีความเหมาะสมกับภาระงานที่ได้รับมอบหมาย

มาตรฐานที่ 6 นักศึกษา (Students) เพื่อให้สอดคล้องกับพันธกิจของสถาบันอุดมศึกษา ต้องกำหนดคุณลักษณะของนักศึกษา และจัดสิ่งแวดล้อมที่จะช่วยพัฒนาสติปัญญา และพัฒนาการของนักศึกษา เริ่มตั้งแต่ การคัดเลือก การรับเข้าศึกษา การลงทะเบียนเรียน การรักษานักศึกษาไว้ในระบบ และการสำเร็จการศึกษาโดยการจัดสรรทรัพยากรและบริการต่างๆ แก่นักศึกษา เพื่อจะได้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร การมีปฏิสัมพันธ์ของสถาบันกับนักศึกษา และคุณลักษณะของบัณฑิต

มาตรฐานที่ 7 ห้องสมุดและทรัพยากรสารสนเทศ (Library and Other Information Resources) สถาบันอุดมศึกษาต้องจัดให้มีห้องสมุดและทรัพยากรสารสนเทศที่เหมาะสมและเพียงพอ และจัดให้มีการเข้าถึงทรัพยากรที่เหมาะสม และแสดงให้เห็นความมีประสิทธิภาพตามที่กำหนดไว้ในพันธกิจ รวมทั้ง จัดให้มีเทคโนโลยี ที่ใช้การสอนและเทคโนโลยีสารสนเทศที่เพียงพอต่อการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน

มาตรฐานที่ 8 ทรัพยากรด้านเทคโนโลยีและด้านกายภาพ (Physical and Technological Resources) สถาบันอุดมศึกษาจะต้องจัดทรัพยากรด้านเทคโนโลยีและทรัพยากรด้านกายภาพที่จำเป็นต่อความสำเร็จตามเป้าหมายให้เหมาะสมเพียงพอ โดยต้องมีการบริหารจัดการการบำรุงรักษาทรัพยากรเหล่านั้นให้สามารถใช้งานได้ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

มาตรฐานที่ 9 ทรัพยากรการเงิน (Financial Resources) ทรัพยากรการเงินของสถาบันอุดมศึกษาต้องเพียงพอสำหรับการจัดหลักสูตรการศึกษาที่มีคุณภาพ และสนับสนุนการพัฒนาสถาบันทั้งในปัจจุบันและอนาคต สถาบันต้องแสดงหลักฐานทั้งจากภายในและภายนอกสถานะการเงินที่ได้รับจากการลงทะเบียน และธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถาบันในการบริหารการเงิน

มาตรฐานที่ 10 การเปิดเผยสู่สาธารณะ (Public Disclosure) ในการเสนอข้อมูลของสถาบันอุดมศึกษาต่อนักศึกษา ผู้ที่สนใจเข้าศึกษา บุคคลอื่นๆ และสาธารณชนที่สนใจ สถาบันต้องจัดหาข้อมูลที่สมบูรณ์ ถูกต้อง ทันสมัย เข้าถึงได้ง่าย ชัดเจน และเพียงพอ สำหรับผู้รับข้อมูลที่จะใช้ข้อมูลเหล่านั้นในการตัดสินใจเกี่ยวกับสถาบัน

มาตรฐานที่ 11 ธรรมาภิบาล (Integrity) สถาบันอุดมศึกษาต้องสนับสนุนและดำเนินการในกิจกรรมต่างๆ ภาครัฐด้วยมาตรฐานของธรรมาภิบาลในระดับสูง อาทิ ในส่วนของนักศึกษา บัณฑิต คณาจารย์ บุคลากรอื่นๆ สภาสถาบัน หน่วยงานภายนอก และสาธารณะอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดเป็นนโยบายและแนวปฏิบัติของสถาบัน

มาตรฐานการรับรองวิทยฐานะของญี่ปุ่น

Japan University Accreditation Association (Japan University Accreditation Association (JUAA)) มาตรฐานมหาวิทยาลัยที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินผลและรับรองวิทยฐานะสถาบัน ตลอดจนเป็นแนวทางให้กับสถาบันเพื่อรักษาและปรับปรุงคุณภาพ ซึ่งประกอบด้วย 10 มาตรฐาน ดังนี้ (Japan University Accreditation Association (JUAA), 2011)

1. พันธกิจและเป้าหมาย (Mission and Goals)
2. โครงสร้างการศึกษาและการวิจัย (Educational and Research Structure)
3. รายชื่ออาจารย์และโครงสร้างคณะ (Faculty Members and Faculty Structure)
4. หลักสูตร การสอนและผลลัพธ์การศึกษา (Educational Program, Instruction and Outcomes)
5. การรับสมัครนักศึกษา (Student Admissions)
6. การบริการนักศึกษา (Student Services)
7. สภาพแวดล้อมการศึกษาและการวิจัย (Educational and Research Environment)

8. ความร่วมมือทางสังคมและกิจกรรมเพื่อสังคม (Social Cooperation and Social Contribution)

9. การบริหารและฝ่ายการเงิน (Administration and Financial Affairs)

10. การประกันคุณภาพภายใน (Internal Quality Assurance)

มาตรฐานสำหรับการประเมินและการรับรองเป็นองค์ประกอบเฉพาะหรือหลักการการตัดสินคุณภาพของการศึกษาและการวิจัย มาตรฐานประกอบด้วย 11 รายการ ดังนี้ (National Institution for Academic Degrees and University Evaluation (NIAD-UE), 2009)

1. วัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย (Purpose of the university)
2. โครงสร้างการศึกษาและการวิจัย (Education and research structure)
3. เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการและเจ้าหน้าที่สนับสนุนการศึกษา (Academic staff and education supporting staff)
4. การรับนักศึกษา (Student admission)
5. โปรแกรมวิชาการ (Academic programs)
6. ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานของสถาบันอุดมศึกษา (Effectiveness of institutional performance)
7. การสนับสนุนนักศึกษา (Student support)
8. อาจารย์ (Facilities)
9. ระบบการประกันคุณภาพภายใน (Internal quality assurance system)
10. การเงิน (Finance)
11. การจัดการ (The Association of Technology Management and Applied Engineering (ATMAE))

การรับรองวิทยฐานะของเวียดนาม

มาตรฐานของการรับรองวิทยฐานะของเวียดนาม เริ่มต้นมี 10 มาตรฐาน 53 ตัวบ่งชี้ (แต่ละตัวบ่งชี้ประกอบด้วย 2 ระดับของความสามารถ) ครอบคลุมทุกกิจกรรมในสถาบันอุดมศึกษา (Nguyen et al., 2009)

1. พันธกิจและวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย
2. โครงสร้างองค์กรและการจัดการ
3. โปรแกรมการฝึก
4. กิจกรรมการฝึก
5. เจ้าหน้าที่การจัดการ, การสอน และเจ้าหน้าที่

6. การเรียนรู้
7. การวิจัยทางวิทยาศาสตร์ และการพัฒนาเทคโนโลยี
8. การร่วมมือกับนานาชาติ
9. ห้องสมุด, อุปกรณ์การเรียนรู้ และ สิ่งอำนวยความสะดวก
10. การเงิน และการจัดการการเงิน

การรับรองวิทยฐานะของไต้หวัน

Hou (2011b) ได้กล่าวถึง การรับรองวิทยฐานะของไต้หวัน มีดังนี้

1. เป้าหมาย คุณลักษณะ และพัฒนาตนเอง (Goal, Feature and Self-Improvement) ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ ดังนี้

- 1.1 ข้อตกลงร่วมกันระหว่างภาควิชา/สถาบัน พันธกิจและเป้าหมายการสอนและการพัฒนาให้มหาวิทยาลัยมีความเชี่ยวชาญในสายวิชาการ และการดำเนินการ
- 1.2 อาจารย์และนักศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อการรับรู้เป้าหมายการสอนร่วมกัน
- 1.3 การจัดการพื้นฐานและความสามารถหลักที่ภาควิชา/สถาบันต้องการจำนวนนักศึกษา ตามเป้าหมาย
- 1.4 การดำเนินการตามกลไกการจัดการบริหาร (ตัวอย่าง แผนการประชุม คณะกรรมการประเมินการศึกษา)
- 1.5 การดำเนินการตามกลไกการประเมินตนเองของภาควิชา/สถาบัน
- 1.6 วิธีการลงทะเบียนของนักศึกษา
- 1.7 ลักษณะการสอนของภาควิชา/สถาบัน ความสอดคล้องระหว่างภาควิชา/สถาบัน
- 1.8 ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากกลไกการปรับปรุงตนเอง

2. ออกแบบหลักสูตร (Curriculum Design and Teaching) ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ ดังนี้

- 2.1 อะไรแนวคิดหลักของการออกแบบหลักสูตร
- 2.2 กลไกของการวางแผนออกแบบหลักสูตร การดำเนินการประชุมและแก้ปัญหา
- 2.3 ภาควิชา/สถาบันให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นในการเลือกหลักสูตรอย่างไร
- 2.4 ภาควิชา/สถาบันมีการนำข้อเสนอแนะของนักศึกษามาทบทวนและแก้ไขการออกแบบหลักสูตรของผู้สอนและการปฏิบัติจริง
- 2.5 จำนวน/คุณภาพของผู้สอนเต็มเวลาและนอกเวลาตอบสนองความต้องการทางวิชาการและความจำเป็นของนักศึกษาหรือไม่

- 2.6 ภาควิชา/สถาบันมั่นใจว่านักศึกษาที่มีความเข้าใจในเป้าหมายและเนื้อหาที่สอนอย่างชัดเจน
- 2.7 พื้นที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ความพึงพอใจด้านการสอนและการวิจัยของอาจารย์และการสนับสนุนทางวิชาการที่เกี่ยวข้องของเจ้าหน้าที่
- 2.8 ความเชี่ยวชาญทางด้านวิชาการของอาจารย์สอดคล้องกับวิชาที่สอนหรือไม่ ภาระงานเหมาะสมหรือไม่
- 2.9 ภาควิชา/สถาบันมีช่องทางในการเพิ่มประสิทธิภาพและสร้างโอกาส และให้รางวัลแก่อาจารย์ที่มีประสิทธิภาพการสอนที่ยอดเยี่ยมหรือไม่
- 2.10 ระดับปริญญาที่อาจารย์ควรพัฒนาการปฏิบัติการสอนหรือเพิ่มคุณภาพการสอน ความความคิดเห็นของนักศึกษา
3. การเรียนรู้ของนักศึกษาและกิจกรรมทั่วไป ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ ดังนี้
- 3.1 ความพึงพอใจในหลักสูตรวิชาซีพตอบสนองความต้องการของนักศึกษา มีประสิทธิภาพบรรลุเป้าหมายทางวิชาการหรือไม่
- 3.2 อาจารย์จะใช้วิธีการสอนที่หลากหลายมอบหมายงาน และดำเนินการประเมินประสิทธิภาพอย่างไร
- 3.3 ทรัพยากรห้องสมุด อุปกรณ์ ไอที ห้องปฏิบัติการ และห้องเรียนสำหรับวิชาเฉพาะเป็นอย่างไร ปริมาณและคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นทางวิชาการของนักศึกษาหรือไม่
- 3.4 แนวทางในการดำเนินการและปฏิบัติของการจัดการและการบำรุงรักษา ทรัพยากรห้องสมุด อุปกรณ์ ไอที ห้องปฏิบัติการ และห้องเรียนสำหรับวิชาเฉพาะ
- 3.5 การวัดการเรียนรู้ การดำรงชีวิตและการให้คำปรึกษา การพัฒนาอาชีพและมีผลกระทบอย่างไร
- 3.6 ผลกระทบของระบบการแนะนำให้คำปรึกษาและการจัดการเวลาทำงานของอาจารย์และนักศึกษาตามปกติเป็นอย่างไร
- 3.7 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกชั้นเรียนให้กับนักศึกษา
- 3.8 นักศึกษาขอรับทุนการศึกษา/วิชาการ และจัดหางานนอกเวลาอย่างไร
- 3.9 ภาควิชา/สถาบันให้ความช่วยเหลือดำเนินการองค์กรของนักศึกษาอย่างไร และอะไรเป็นกลไกการแสดงความเห็นของนักศึกษา
- 3.10 ภาควิชา/สถาบันให้นักเรียนต่างชาติมีช่องทางการพัฒนาตนเองและมีบริการให้คำปรึกษาที่เกี่ยวข้องหรือไม่

- 3.11 ภาควิชา/สถาบันส่งเสริมนักศึกษาให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการระดับนานาชาติหรือไม่
- 3.12 ผลสำเร็จของนักศึกษาที่สามารถแข่งขันทางวิชาการทั้งภายในและภายนอกสถาบัน
- 3.13 ร้อยละของนักศึกษาที่ผ่านการสอบวัดสมรรถนะด้านภาษาต่างประเทศ
- 3.14 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เป็นอย่างไร

การรับรองวิทยฐานะของไทย

การขอให้รับรองวิทยฐานะสถาบันอุดมศึกษาเอกชนให้รับรองวิทยฐานะของมหาวิทยาลัย/สถาบัน/วิทยาลัย จะดำเนินการพิจารณาตามเกณฑ์มาตรฐานการรับรองวิทยฐานะ 2 ด้านหลักๆ ดังต่อไปนี้

1. ศักยภาพและความพร้อมในการจัดการศึกษา
 - 1.1 ด้านกายภาพ
 - 1.2 ด้านวิชาการ
 - 1.3 ด้านการเงิน
 - 1.4 ด้านบริหารจัดการ
2. การดำเนินการตามภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา
 - 2.1 การผลิตบัณฑิต
 - 2.2 การวิจัย
 - 2.3 การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม
 - 2.4 การทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรมของชาติ

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบเกณฑ์มาตรฐานการรับรองวิทยฐานะระดับสถาบัน

มาตรฐานการรับรองวิทยฐานะ	สหรัฐอเมริกา		ญี่ปุ่น		เวียดนาม	ไต้หวัน	ไทย
	CHEA	NEASC	JUAA	NIAD-UE			
พันธกิจและเป้าหมาย		✓	✓	✓	✓	✓	
การวางแผน การจัดทรัพยากร และการต่ออายุสถาบัน		✓					
โครงสร้างองค์กรและการจัดการ					✓		
ความสำเร็จที่เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน	✓	✓					✓
หลักสูตร	✓		✓	✓	✓	✓	
อาจารย์	✓	✓	✓	✓			
เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการและเจ้าหน้าที่สนับสนุนการศึกษา				✓	✓		
สิ่งอำนวยความสะดวก อุปกรณ์ และเครื่องมือ	✓				✓		
งบประมาณและการบริหารตามความเหมาะสม	✓	✓	✓	✓	✓		✓
บริการสนับสนุนนักศึกษา	✓	✓	✓	✓			
วิธีการสรรหาและการรับสมัคร	✓	✓	✓	✓			
การผลิตบัณฑิต							✓
ระยะเวลาการเรียนรู้ของโปรแกรมและวัตถุประสงค์ของปริญญา	✓						
การบันทึกข้อร้องเรียนได้รับที่จากนักศึกษาหรือหน่วยงาน	✓						
บันทึกการปฏิบัติตามความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้	✓						
โปรแกรมของสถาบัน							
ทรัพยากรสถาบัน		✓					✓
ผู้นำและการกำกับดูแล		✓					
การบริหาร		✓					✓
การจัดการ				✓			

ตารางที่ 2 (ต่อ)

มาตรฐานการรับรองวิทยฐานะ	สหรัฐอเมริกา		ญี่ปุ่น		เวียดนาม	ไต้หวัน	ไทย
	CHEA	NEASC	JUAA	NIAD-UE			
การยึดหลักคุณธรรม		✓					
การประเมินสถาบัน		✓					
การเสนอด้านวิชาการ		✓					✓
การศึกษาทั่วไป		✓			✓		
กิจกรรมการศึกษาที่เกี่ยวข้อง		✓			✓	✓	
โครงสร้างการศึกษาและการวิจัย			✓	✓			
สภาพแวดล้อมการศึกษาและการวิจัย			✓				
ความร่วมมือทางสังคมและกิจกรรมเพื่อสังคม			✓				✓
การประกันคุณภาพภายใน			✓	✓			
ประสิทธิผลของการปฏิบัติงานของสถาบันอุดมศึกษา				✓			
การวิจัยทางวิทยาศาสตร์ และการพัฒนาเทคโนโลยี					✓		
การร่วมมือกับนานาชาติ					✓		
การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ							✓

2.6 การรับรองวิทยฐานะระดับหลักสูตร

องค์กรที่มีบทบาทในการดำเนินการรับรองวิทยฐานะในระดับหลักสูตร ซึ่งเป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวาง ได้แก่ Accreditation Board for Engineering and Technology (ABET) (2013a) The Association to Advance Collegiate Schools of Business (AACSB) (2014) EFMD Programme Accreditation System (EPAS) (2014b) ASEAN University Network Quality Assurance (AUN-QA) (2015) The Accreditation Council (2013) และ The Association of Technology Management and Applied Engineering (ATMAE) (2011) โดยมีรายละเอียดของเกณฑ์ที่ใช้ในการรับรองวิทยฐานะ ดังนี้

Accreditation Board for Engineering and Technology: ABET (2013a) เป็นหน่วยงานซึ่งเป็นผู้นำด้านการประกันคุณภาพ การกระตุ้นให้เกิดนวัตกรรม ในหลักสูตรวิทยาศาสตร์ประยุกต์ คอมพิวเตอร์ วิศวกรรม และเทคโนโลยี โดยให้บริการรับรองวิทยฐานะหลักสูตรการศึกษา ส่งเสริมคุณภาพและนวัตกรรมด้านการศึกษา ให้คำปรึกษาในการพัฒนาและความก้าวหน้าด้านการศึกษาของโลก การติดต่อสื่อสารกับเขตพื้นที่หรือรัฐเกี่ยวกับกิจกรรมและความสำเร็จ ประเมิน การและเตรียมการเพื่อเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมและความต้องการของเขตพื้นที่ในอนาคต จัดการ การเปิดดำเนินการและทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพและตอบสนองด้านงบประมาณ

หลักสูตรที่หน่วยงาน ABET ให้การรับรองวิทยฐานะ ได้แก่ วิทยาศาสตร์ประยุกต์ คอมพิวเตอร์ วิศวกรรม และเทคโนโลยีวิศวกรรม โดยมีรายละเอียดเกณฑ์การรับรองวิทยฐานะ ดังนี้

1. ด้านนักศึกษา

นักศึกษาต้องได้รับการประเมินความสามารถ การติดตามความก้าวหน้าของนักศึกษา เพื่อส่งเสริมให้บรรลุผลสำเร็จ ทำให้บัณฑิตบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร นักศึกษาต้องได้รับการแนะนำหลักสูตรและอาชีพ หลักสูตรต้องมีนโยบายทั้งการรับนักศึกษาใหม่และการเทียบโอนหน่วยกิตนักศึกษาจากสถาบันอื่นที่เข้าศึกษาและกำหนดหน่วยกิตให้เหมาะสมสำหรับการ ทำงานซึ่งสามารถทดแทนรายวิชาในหลักสูตรของสถาบัน หลักสูตรต้องมีการดำเนินการที่มีความ เชื่อมั่นและมีเอกสารที่บัณฑิตให้ข้อมูลความต้องการบัณฑิต

2. ด้านวัตถุประสงค์หลักสูตร

หลักสูตรต้องมีการเผยแพร่วัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับพันธกิจของสถาบัน ความต้องการหลักสูตร และเกณฑ์อื่นๆ ต้องมีเอกสารหลักฐาน การดำเนินการอย่างเป็นระบบ และกระบวนการที่มีประสิทธิภาพ การทวนสอบวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเป็นระยะๆ เพื่อให้มั่นใจว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตรยังคงสอดคล้องกับพันธกิจของสถาบันและความต้องการหลักสูตร

3. ด้านผลลัพธ์ของนักศึกษา

หลักสูตรต้องมีเอกสารผลงานนักศึกษาที่แสดงการเตรียมความพร้อมบัณฑิตเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หลักสูตร ต้องมีเอกสารกระบวนการทวนสอบและปรับปรุงผลลัพธ์ของนักศึกษาเป็นระยะๆ นอกจากนี้ ยังได้กำหนดผลลัพธ์เฉพาะของนักศึกษาในแต่ละหลักสูตร ดังนี้

3.1 หลักสูตรวิทยาศาสตร์ประยุกต์ (2013b)

3.1.1 ความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ประยุกต์

3.1.2 ความสามารถในการออกแบบและดำเนินการทดลอง รวมทั้งการวิเคราะห์และการตีความข้อมูล

3.1.3 ความสามารถในการกำหนดหรือออกแบบระบบ กระบวนการ หรือ โปรแกรมที่ตอบสนองความต้องการ

3.1.4 ความสามารถในการทำงานเป็นทีม พหุวิทยาการ

3.1.5 ความสามารถในการระบุและแก้ไขปัญหาวิทยาศาสตร์ประยุกต์

3.1.6 มีความเข้าใจในวิชาชีพและความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ทางจริยธรรม

3.1.7 ความสามารถในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ

3.1.8 การศึกษาในวงกว้างจำเป็นต้องเข้าใจผลกระทบ การแก้ปัญหาในบริบท ของโลกและสังคม

3.1.9 การรับรู้ความต้องการและความสามารถในการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ตลอดชีวิต

ความรู้เกี่ยวกับประเด็นร่วมสมัย

3.1.10 ความสามารถในการใช้เทคนิค ทักษะ และเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ และ เทคนิคที่ทันสมัยสำหรับปฏิบัติวิชาชีพ

3.2 หลักสูตรคอมพิวเตอร์ (2013c)

3.2.1 ความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ทางคอมพิวเตอร์ วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ที่เหมาะสมเพื่อผลลัพธ์ของผู้เรียนและองค์ความรู้

3.2.2 ความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหา ระบุ และนิยาม ความต้องการใช้ คอมพิวเตอร์เพื่อแก้ปัญหาอย่างเหมาะสม

3.2.3 ความสามารถในการออกแบบ นำไปใช้ และประเมิน ระบบคอมพิวเตอร์ กระบวนการ องค์ประกอบหรือโปรแกรมที่ตอบสนองความต้องการ

3.2.4 ความสามารถในการทำงานเป็นทีมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

3.2.5 ความเข้าใจในวิชาชีพ จริยธรรม กฎหมาย ความปลอดภัย ประเด็นทาง สังคมและความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้

3.2.6 ความสามารถในการสื่อสารกับระดับของผู้ฟังอย่างมีประสิทธิภาพ

3.2.7 ความสามารถในการวิเคราะห์ผลกระทบจากคอมพิวเตอร์ต่อประเทศ และโลกในระดับบุคคล องค์กร และสังคม

3.2.8 การรับรู้ความต้องการและความสามารถในการมีส่วนร่วมในการพัฒนา อาชีพอย่างต่อเนื่อง

3.2.9 ความสามารถในการใช้เทคนิคในปัจจุบัน ทักษะและเครื่องมือที่จำเป็น เพื่อการปฏิบัติการคอมพิวเตอร์

3.3 หลักสูตรวิศวกรรม (2013e)

3.3.1 ความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ทาง วิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์ และวิศวกรรมศาสตร์

3.3.2 ความสามารถในการออกแบบและดำเนินการทดลอง รวมทั้งการ วิเคราะห์และการตีความข้อมูล

3.3.3 ความสามารถในการออกแบบระบบ องค์กรประกอบ หรือกระบวนการที่ ตอบสนองความต้องการในข้อจำกัดที่เกิดขึ้นจริง เช่น เศรษฐกิจ สังคม การเมืองจริยธรรม สุขภาพ และความปลอดภัย ความสามารถในการผลิตและการพัฒนาที่ยั่งยืน

3.3.4 ความสามารถในการทำงานเป็นทีมสหวิทยาการ

3.3.5 ความสามารถในการระบุและแก้ไขปัญหาด้านวิศวกรรม

3.3.6 มีความเข้าใจในวิชาชีพและความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ทางจริยธรรม

3.3.7 ความสามารถในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ

3.3.8 การศึกษาในวงกว้างที่จำเป็นเพื่อให้เกิดความเข้าใจผลกระทบการ แก้ปัญหาด้านวิศวกรรมระดับโลก เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและบริบทสังคม

3.3.9 การรับรู้ความต้องการและความสามารถในการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ตลอดชีวิต

ความรู้เกี่ยวกับประเด็นร่วมสมัย

ความสามารถในการใช้เทคนิค ทักษะ และเครื่องมือทางด้านวิศวกรรมที่ ทันสมัยจำเป็นต่อการปฏิบัติวิชาชีพวิศวกรรม

3.4 หลักสูตรเทคโนโลยีวิศวกรรม (2013f)

3.4.1 ความสามารถในการเลือกและประยุกต์ใช้ความรู้ เทคนิค ทักษะ และ เครื่องมือที่ทันสมัยขององค์ความรู้ที่กำหนดไว้อย่างกว้างๆ ในกิจกรรมเทคโนโลยีวิศวกรรม

3.4.2 ความสามารถในการเลือกและประยุกต์ใช้ความรู้ทาง วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยีของปัญหาทางเทคโนโลยีวิศวกรรมที่ต้องการ ประยุกต์ใช้องค์ความรู้และประยุกต์ใช้การดำเนินการและวิธีการ

3.4.3 ความสามารถในการควบคุมมาตรฐานการทดสอบและการวัด การควบคุม การวิเคราะห์ และตีความการทดลอง และประยุกต์ใช้ผลการทดลองเพื่อปรับปรุงกระบวนการ

3.4.4 ความสามารถในการออกแบบระบบ องค์กรประกอบ หรือกระบวนการเพื่อกำหนดปัญหาเทคโนโลยีวิศวกรรมในวงกว้างอย่างเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

3.4.5 ความสามารถในการทำงานกับสมาชิกหรือหัวหน้าในทีมอย่างมีประสิทธิภาพ

3.4.6 ความสามารถในการระบุ วิเคราะห์ และแก้ไขปัญหาทางเทคโนโลยี วิศวกรรมในวงกว้าง

3.4.7 ความสามารถในการประยุกต์ใช้การเขียน การพูดและใช้กราฟฟิกเพื่อ การสื่อสารทั้งในเชิงเทคนิคและสภาพแวดล้อมทั่วไป และสามารถระบุและใช้วรรณกรรมเทคนิคที่ เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสม

3.4.8 เข้าใจความต้องการสำหรับความสามารถที่มีส่วนในการพัฒนาความ เชี่ยวชาญโดยตนเองอย่างต่อเนื่อง

3.4.9 เข้าใจและสื่อสารถึงสิ่งที่มีความเชี่ยวชาญและความรับผิดชอบที่ ตรวจสอบได้ทางจริยธรรมรวมถึงความเคารพในความคิดที่หลากหลาย

3.4.10 ความรู้ของผลกระทบการแก้ปัญหาทางเทคโนโลยีวิศวกรรมในสังคม และบริบทโลก และ

3.4.11 ข้อตกลงด้านคุณภาพ ระยะเวลาที่กำหนด และการปรับปรุงอย่าง ต่อเนื่อง

4. ด้านการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

หลักสูตรที่ใช้มีความเหมาะสม กระบวนการจัดเอกสารสำหรับประเมินและประเมิน ผลลัพธ์ของนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา ผลที่ได้จากการประเมินต้องใช้อย่างเป็นระบบเพื่อเป็นข้อมูล ในการปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ข้อมูลอื่นที่มีอาจนำมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร อย่างต่อเนื่อง

5. ด้านหลักสูตร

การระบุความต้องการเฉพาะของหลักสูตรขอบเขตของรายวิชาเหมาะสมในหลักสูตร แต่ไม่บังคับรายวิชาเฉพาะ อาจารย์ประจำหลักสูตรต้องมีความทุ่มเท มีความสนใจอย่างเพียงพอและ ระยะเวลาในแต่ละองค์ประกอบสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและสถาบัน

5.1 หลักสูตรวิทยาศาสตร์ประยุกต์

5.1.1 การรวมวิชาคณิตศาสตร์ระดับอุดมศึกษาและวิชาพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เหมาะสมกับหลักสูตร

5.1.2 หัวข้อวิทยาศาสตร์ประยุกต์เหมาะสมกับหลักสูตร

5.1.3 องค์ประกอบทั่วไปที่ช่วยเสริมเนื้อหาทางเทคนิคของหลักสูตรและ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและสถาบัน

5.1.4 หลักสูตรในระดับปริญญาตรี ต้องเตรียมการปฏิบัติการประยุกต์ทาง วิทยาศาสตร์

5.2 หลักสูตรคอมพิวเตอร์

5.2.1 หลักสูตรต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หลักสูตรและการออกแบบให้บรรลุผลลัพธ์นักศึกษา

5.2.2 หลักสูตรต้องรวมเทคนิคและความต้องการในวิชาชีพกับความต้องการการศึกษาทั่วไป และวิชาเพื่อเตรียมความพร้อมนักศึกษาเพื่อก้าวสู่อาชีพและการศึกษาองค์ความรู้คอมพิวเตอร์ในอนาคตที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการทำงานในสังคมสมัยใหม่

5.2.3 การกำหนดวิชาด้านเทคนิคและความเชี่ยวชาญต้องรวมไม่น้อยกว่า 1 ปี ครอบคลุมความรู้พื้นฐานและความรู้ขั้นสูงในองค์ความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร

นอกจากนี้ หลักสูตรต้องมีเนื้อหาทางคณิตศาสตร์ที่เหมาะสมกับองค์ความรู้แคลคูลัสในระดับเตรียม สำหรับแต่ละรายวิชาที่ต้องการหลักของผู้เรียนทุกคน เนื้อหา เกณฑ์ การปฏิบัติงานที่คาดหวัง และในภาพรวมของการเรียนรู้ที่ได้รับการตีพิมพ์

5.3 หลักสูตรวิศวกรรม

5.3.1 ในปีหนึ่งของชุดวิชาคณิตศาสตร์ระดับอุดมศึกษาและวิทยาศาสตร์ พื้นฐานมีองค์ความรู้เหมาะสม วิทยาศาสตร์พื้นฐานที่กำหนด ได้แก่ ชีววิทยา เคมี และวิทยาศาสตร์ กายภาพ

5.3.2 ในปีหนึ่งและหลังจากปีหนึ่งหัวข้อทางวิศวกรรม ประกอบด้วย วิทยาศาสตร์วิศวกรรม และการออกแบบทางวิศวกรรมที่เหมาะสมกับการลงภาคสนามของนักศึกษา วิทยาศาสตร์วิศวกรรมมีรากฐานจากคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์พื้นฐานแต่ นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ อย่างสร้างสรรค์ต่อไป การเรียนรู้นี้เพื่อเป็นการเชื่อมโยงระหว่างคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์พื้นฐาน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งการปฏิบัติทางวิศวกรรมอื่น ๆ

5.3.3 การออกแบบทางวิศวกรรม เป็นกระบวนการออกแบบระบบ องค์กร กอบ หรือกระบวนการที่ตอบสนองต่อความต้องการ เป็นกระบวนการในการตัดสินใจ ซึ่งวิทยาศาสตร์ พื้นฐาน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์วิศวกรรมเป็นการประยุกต์เพื่อแปลงทรัพยากรอย่างเหมาะสม

5.3.4 องค์ประกอบการศึกษาทั่วไปที่ช่วยเสริมเนื้อหาด้านเทคนิคสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของหลักสูตรและสถาบัน

5.3.5 นักศึกษาต้องได้รับการเตรียมพร้อมเพื่อการปฏิบัติทางวิศวกรรมโดย ผ่านหลักสูตรที่ออกแบบโดยใช้ประสบการณ์เป็นฐาน ความรู้และทักษะจากงานที่ได้รับมอบหมายและ ปรับอย่างเหมาะสมกับมาตรฐานวิศวกรรมและข้อจำกัดที่เกิดขึ้นจริง

5.4 หลักสูตรเทคโนโลยีวิศวกรรม

5.4.1 ด้านคณิตศาสตร์ หลักสูตรต้องพัฒนาความสามารถของนักศึกษาเพื่อ ประยุกต์ใช้คณิตศาสตร์ในการแก้ปัญหาทางเทคนิค รวมถึงการบูรณาการแคลคูลัสหรือคณิตศาสตร์

อื่นๆ ซึ่งระดับสูงกว่าพีชคณิตและตรีโกณมิติอย่างเหมาะสมกับผลลัพธ์ของนักศึกษาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

5.4.2 เนื้อหาทางเทคนิค ต้องเน้นการประยุกต์ใช้ด้านวิทยาศาสตร์และวิศวกรรมโดยนำเสนออย่างน้อย 1/3 ของหน่วยกิตโดยรวม แต่ไม่มากกว่า 2/3 ของหน่วยกิตโดยรวม

5.4.3 รวมเทคนิคหลักที่ต้องเตรียมนักศึกษาเพื่อเพิ่มเทคนิคเฉพาะที่มีความซับซ้อนเป็นประสบการณ์ที่นักศึกษาได้สัมผัส

5.4.4 พัฒนาสมรรถนะนักศึกษาในการใช้อุปกรณ์และเครื่องมือทั่วไปเพื่อให้เกิดองค์ความรู้

6. ด้านอาจารย์

อาจารย์ในแต่ละหลักสูตรต้องมีความเชี่ยวชาญและคุณวุฒิการศึกษาสอดคล้องกับผลที่คาดหวังของหลักสูตรที่มีต่อคณาจารย์ สมรรถนะของอาจารย์ที่ต้องแสดงในปัจจุบันต่าง ๆ เช่น การศึกษา ความเชี่ยวชาญ ปริญาบัตร ประสบการณ์ความเชี่ยวชาญ การพัฒนาความเชี่ยวชาญอย่างต่อเนื่อง การมีส่วนร่วมกับหลักสูตร ประสิทธิภาพการสอน และทักษะการสื่อสาร โดยภาพรวมอาจารย์ต้องรู้กว้างและรู้ลึกซึ่งครอบคลุมทุกส่วนของหลักสูตร อาจารย์ในหลักสูตรต้องมีจำนวนที่เพียงพออยู่ตลอดระยะเวลาหลักสูตร กำกับดูแล ทำงานร่วมและให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา อาจารย์ต้องรับผิดชอบและมีหน้าที่ปรับปรุงหลักสูตรในการนิยามและทบทวนวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและผลลัพธ์ของนักศึกษาที่ได้นำไปใช้แล้ว

7. ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการและอุปกรณ์ต้องเพียงพอเพื่อสนับสนุนนักศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เครื่องมือทันสมัย อุปกรณ์ ทรัพยากรคอมพิวเตอร์และห้องปฏิบัติการเหมาะสม หลักสูตรต้องแสดงการเข้าถึงและการบำรุงรักษาและการอัปเดตอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ได้ผลงานของนักศึกษาและสนับสนุนความต้องการของหลักสูตร ผู้เรียนต้องได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ คอมพิวเตอร์ และห้องปฏิบัติการที่มีอยู่ของหลักสูตรอย่างเหมาะสม การให้บริการห้องสมุด คอมพิวเตอร์และฐานข้อมูลต้องเพียงพอเพื่อสนับสนุนทั้งกิจกรรมทางวิชาการและวิชาชีพของนักศึกษาและอาจารย์

8. ด้านการสนับสนุนของสถาบันอุดมศึกษา

การสนับสนุนของสถาบันและการเป็นผู้นำ ต้องให้หลักสูตรมีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ทรัพยากรรวมถึง การบริการของสถาบัน การสนับสนุนการเงินและเจ้าหน้าที่ (ทั้งด้านการบริหารและด้านเทคนิค) ให้แก่หลักสูตรต้องมีเพียงพอต่อความจำเป็นของหลักสูตร ทรัพยากรที่มีจะต้องเพียงพอ การรักษาให้คงอยู่และการพัฒนาคุณภาพอาจารย์ด้านความเชี่ยวชาญอย่างต่อเนื่อง ทรัพยากรที่มีอยู่ของหลักสูตรต้องเพียงพอ การดูแลรักษาและการใช้โครงสร้างพื้นฐานสิ่งอำนวยความสะดวก ความ

เหมาะสมของอุปกรณ์สำหรับหลักสูตร และการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อผลลัพธ์ของผู้เรียนให้บรรลุผล

เกณฑ์เฉพาะหลักสูตร

สาขาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ (2013b) ได้กำหนดเกณฑ์เฉพาะหลักสูตร โดยจำแนกเป็น 5 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรสิ่งแวดล้อม สุขภาพและความปลอดภัย (Environmental, Health, and Safety) ฟิสิกส์สุขภาพ (Health Physics) สุขศาสตร์อุตสาหกรรม (Industrial Hygiene) ความปลอดภัย (Safety) และการสำรวจ/ระบบภูมิศาสตร์สารสนเทศ (Surveying/Geomatics)

หลักสูตรคอมพิวเตอร์ (2013d) ได้กำหนดเกณฑ์เฉพาะหลักสูตร โดยจำแนกเป็น 3 หลักสูตร ได้แก่ วิทยาการคอมพิวเตอร์ (Computer Science) ระบบสารสนเทศ (Information Systems) และเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology)

หลักสูตรวิศวกรรม (2013e) ได้กำหนดเกณฑ์เฉพาะหลักสูตร โดยจำแนกเป็น 29 หลักสูตร อาทิ วิศวกรรมการบินและอวกาศ (Aerospace Engineering) วิศวกรรมเกษตร (Agricultural Engineering) วิศวกรรมสถาปัตยกรรม (Architectural Engineering) วิศวกรรมชีวภาพและชีวการแพทย์ (Bioengineering and Biomedical Engineering) วิศวกรรมชีวภาพ (Biological Engineering) วิศวกรรมเซรามิก (Ceramic Engineering) วิศวกรรมเคมี ชีวเคมีและชีวโมเลกุล (Chemical, Biochemical, Biomolecular Engineering) วิศวกรรมโยธา (Civil Engineering) เป็นต้น

หลักสูตรเทคโนโลยีวิศวกรรม (2013f) ได้กำหนดเกณฑ์เฉพาะหลักสูตร โดยจำแนกเป็น 23 หลักสูตร อาทิ เทคโนโลยีวิศวกรรมการบิน (Aeronautical Engineering Technology) เทคโนโลยีวิศวกรรมสถาปัตยกรรม (Architectural Engineering Technology) เทคโนโลยีวิศวกรรมยานยนต์ (Automotive Engineering Technology) เทคโนโลยีวิศวกรรมชีวภาพ (Bioengineering Technology) เทคโนโลยีวิศวกรรมโยธา (Civil Engineering Technology) เทคโนโลยีวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ (Computer Engineering Technology) เป็นต้น

เกณฑ์ทั่วไปในระดับปริญญาโท (General Criteria)

ABET ได้มีการกำหนดเกณฑ์ในระดับปริญญาโท ใน 2 หลักสูตร ได้แก่ สาขาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ และ หลักสูตรวิศวกรรม โดยให้ประยุกต์ใช้เกณฑ์ในระดับปริญญาตรี และกำหนดเกณฑ์เพิ่มเติมในระดับปริญญาโท ดังนี้

สาขาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ เพิ่มการศึกษาหนึ่งปีนอกเหนือจากการศึกษาระดับปริญญาตรีและรายงานผลโครงการหรือวิจัยที่แสดงถึงการเรียนรู้ในหัวข้อและทักษะการสื่อสารในขั้นสูง

หลักสูตรวิศวกรรม ภาศึกษาในระดับปริญญาโทต้องพัฒนา ตีพิมพ์และมีการทบทวน วัตถุประสงค์การศึกษาและผลลัพธ์ของนักศึกษาเป็นระยะๆ เกณฑ์สำหรับระดับปริญญาโทปฏิบัติตาม เกณฑ์ทั่วไปของระดับปริญญาตรี และเกณฑ์ระดับปริญญาโทเฉพาะ ปฏิบัติตามเกณฑ์ที่เหมาะสมกับ ความเชี่ยวชาญเฉพาะในระดับปริญญาโท และในปีหนึ่ง เป็นการศึกษาวิชาการที่สูงจากระดับปริญญา ตรี หลักสูตรต้องแสดงให้เห็นว่าบัณฑิตมีความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ระดับปริญญาโทใน ด้านวิศวกรรมที่สัมพันธ์กับเนื้อหาหลักสูตร

The Association to Advance Collegiate Schools of Business: AACSB (2014) เป็นหน่วยงานซึ่งให้การรับรองวิทยฐานะเพื่อเป็นการประกันคุณภาพ สนับสนุนหลักสูตร นโยบาย และกระบวนการที่ได้รับการพัฒนาซึ่งสร้างความคาดหวังและเป็นข้อตกลงร่วมกันของผู้มีส่วนร่วม ต่าง ๆ โดยให้การรับรองวิทยฐานะในหลักสูตรบริหารธุรกิจและการบัญชี

เกณฑ์ทั่วไปในการรับรองวิทยฐานะ

1. พันธกิจ ผลกระทบ และนวัตกรรม

1.1 พันธกิจช่วยในการตัดสินใจและกำหนดลักษณะเด่น, จุดเน้น, ลำดับ ความสำคัญ และอื่นๆ

1.2 พันธกิจ ผลลัพธ์ที่คาดหวังและกลยุทธ์ของสถาบันสอดคล้องกันและสะท้อน การประเมินได้จริงตามสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง

1.3 พันธกิจ ผลลัพธ์ที่คาดหวังและกลยุทธ์ของสถาบันกำหนดการจัดการศึกษาที่ มุ่งเน้นไว้อย่างชัดเจน

1.4 พันธกิจ ผลลัพธ์ที่คาดหวังและกลยุทธ์ของสถาบันกำหนดคุณภาพเน้น ความรู้ วิธีปฏิบัติ และการสอนด้านธุรกิจและการจัดการชัดเจน

1.5 พันธกิจ ผลลัพธ์ที่คาดหวังและกลยุทธ์ของสถาบันกำหนดกิจกรรมอื่น ที่เกี่ยวข้องกับบุคคล องค์กร และชุมชนที่จะให้บริการชัดเจน

1.6 พันธกิจ ผลลัพธ์ที่คาดหวังและกลยุทธ์เหมาะสมกับสถาบัน

1.7 ทบทวนและปรับปรุงแก้ไขพันธกิจ ผลลัพธ์ที่คาดหวังและกลยุทธ์ของสถาบัน เป็นระยะๆ

1.8 พันธกิจ ผลลัพธ์ที่คาดหวังของสถาบันมีความโปร่งใสต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทุกภาคส่วน

1.9 สถาบันมีระบบประเมินและเอกสารแสดงการดำเนินการตามพันธกิจ

1.10 กิจกรรมอนาคตของสถาบันปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

1.11 สถาบันได้กำหนดกลยุทธ์ในอนาคตที่รักษาทรัพยากรที่จำเป็น การกำหนดความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้กับบุคคลและกรอบเวลาที่เหมาะสมกับการดำเนินกิจกรรมสนับสนุนพันธกิจ

2. ความรู้ ผลกระทบและสอดคล้องกับพันธกิจ

2.1 สถาบันมีผลงานความรู้ที่มีผลกระทบต่อทฤษฎี วิธีปฏิบัติ หรือการสอนในเชิงธุรกิจและการจัดการสอดคล้องกับพันธกิจ ผลลัพธ์ที่คาดหวังและกลยุทธ์ของสถาบัน

2.2 ความคาดหวังของสถาบันแสดงถึงผลกระทบของการสนับสนุนความรู้ ที่โปร่งใสต่อสาธารณชน

2.3 สถาบันใช้ตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องเพื่อประเมินกับผลกระทบจากการสนับสนุนความรู้ที่เป็นผลสัมฤทธิ์และสอดคล้องตามพันธกิจ

2.4 สถาบันยังคงผลงานปัจจุบันที่สนับสนุนความรู้ที่มีคุณภาพสูง

2.5 สถาบันสนับสนุนการมีส่วนร่วมของอาจารย์ในด้านทุนการศึกษา

2.6 หลักฐานผลงานที่แสดงให้เห็นถึงคุณภาพสูงและเกิดผลกระทบสอดคล้องกับพันธกิจ ผลลัพธ์ที่คาดหวังและกลยุทธ์สถาบัน

3. กลยุทธ์ด้านการเงินและการจัดสรรทรัพยากร

3.1 สถาบันมีกลยุทธ์ด้านการเงินเพื่อรักษาและปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษา

3.2 สถาบันมีทรัพยากรการเงินเพื่อจัดหาโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสมกับกิจกรรม (เช่น การเรียนรู้โดยใช้สถาบันเป็นฐาน, การเรียนรู้ทางไกล, วิจัย) ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ เป็นต้น

3.3 สถาบันมีทรัพยากรการเงินเพียงพอต่อการให้บริการแก่นักศึกษา (การให้คำปรึกษา และการพัฒนาอาชีพ)

3.4 สถาบันมีทรัพยากรการเงินเพียงพอต่อการให้บริการด้านเทคโนโลยี

3.5 สถาบันมีทรัพยากรการเงินเพียงพอต่อการสนับสนุนอาจารย์ที่มีคุณภาพสูง

3.6 สถาบันระบุแหล่งที่มาของทรัพยากรการเงินในกิจกรรมปัจจุบันและการวางแผน

4. การคัดเลือกนักศึกษา ความก้าวหน้า และพัฒนาอาชีพ

4.1 นโยบายและขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับการรับสมัครที่ชัดเจน มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ต่อผู้เข้าร่วมทั้งหมด และสอดคล้องกับพันธกิจ ผลลัพธ์ที่คาดหวัง และสนับสนุนกลยุทธ์ของสถาบัน

4.2 เกณฑ์การรับสมัคร ข้อกำหนดอื่นๆ ที่ผู้สมัครต้องมีก่อนเข้าศึกษา

4.3 การเตรียมความพร้อมและสนับสนุนให้ผู้สมัครมั่นใจว่ามีความก้าวหน้าในอาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษา รวมถึงความสามารถทางวิชาการและกระบวนการ องค์ประกอบของเป้าหมายการเรียนรู้ของหลักสูตร

4.3.1 สถาบันควรมีนโยบายและกระบวนการ

4.3.2 เตรียมความพร้อมผู้เรียนเพื่อเรียนรู้ วิธีการสอนในหลักสูตร

4.3.3 การประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียน

4.3.4 ให้บัตรประจำตัวและเก็บข้อมูลและความก้าวหน้า

4.3.5 สอดแทรกการส่งเสริมที่เหมาะสม

4.3.6 จำแนกผู้เรียนจากหลักสูตรในกรณีที่เป็น

4.4 สถาบันมีประสิทธิภาพสนับสนุนการพัฒนาอาชีพแก่นักศึกษา บัณฑิตสอดคล้องกับระดับหลักสูตร

4.5 สถาบันควรเผยแพร่ข้อมูลที่จำเป็นเชื่อถือได้ต่อสาธารณะ

5. ความเพียงพอและการพัฒนาอาจารย์

5.1 อาจารย์มีจำนวนเหมาะสมในการดำเนินการกำกับดูแลหลักสูตร (การพัฒนาหลักสูตร, การพัฒนาวิชา ดำเนินการสอน ประเมินและประกันคุณภาพการเรียนรู้และกิจกรรมอื่นๆ เพื่อสนับสนุนเป้าหมายของสถาบัน)

5.2 อาจารย์เพียงพอเกิดความมั่นใจในผลสัมฤทธิ์ของทุกกิจกรรมตามพันธกิจอื่นๆ

5.3 การมีส่วนร่วมของอาจารย์ในการดำเนินการ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ของการสอนในสถาบัน

5.4 การมีส่วนร่วมของอาจารย์ในการดำเนินการ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของการสอนแต่ละหลักสูตร

5.5 การมีส่วนร่วมของอาจารย์ข้ามหลักสูตรสอดคล้องตามพันธกิจของสถาบัน

6. การจัดการและการสนับสนุนอาจารย์

สถาบันมีเอกสารและกระบวนการในการจัดการและสนับสนุนอาจารย์เพื่อความก้าวหน้าในอาชีพและสอดคล้องกับพันธกิจ ผลลัพธ์ที่คาดหวัง และกลยุทธ์ของสถาบัน

7. ความเพียงพอและการพัฒนาเจ้าหน้าที่

7.1 อาจารย์ภายนอกและเจ้าหน้าที่เพียงพอเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน การพัฒนาการเรียนรู้ และสารสนเทศสำหรับหลักสูตร

7.2 เจ้าหน้าที่ต้องเพียงพอมีส่วนสนับสนุนความรู้และให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ ให้คำปรึกษาเรื่องอาชีพและตำแหน่งงาน ความสัมพันธ์ของศิษย์เก่า การประชาสัมพันธ์ การระดมทุน การรับสมัครผู้เข้าศึกษา และการบริหารจัดการศึกษาและอื่นๆ

- 7.3 กระบวนการจัดการและพัฒนาเจ้าหน้าที่และบริการมีประสิทธิภาพ
8. การจัดการหลักสูตรและประเมินการเรียนรู้
- 8.1 เป้าหมายการเรียนรู้สอดคล้องตามพันธกิจ ผลลัพธ์ที่คาดหวังและกลยุทธ์ของสถาบัน
- 8.2 เป้าหมายการเรียนรู้และหลักสูตรสะท้อนถึงความรู้ที่เพิ่มขึ้น
- 8.3 รูปแบบการสอน/การเรียนรู้ การจัดการหลักสูตร สิ่งอำนวยความสะดวก อาจารย์ เจ้าหน้าที่เพื่อสนับสนุนและการจัดการทั้งหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้
- 8.4 เป้าหมายการเรียนรู้และหลักสูตรสะท้อนถึงความความคาดหวังของผู้ที่ส่วนได้ส่วนเสีย
- 8.5 เป้าหมายการเรียนรู้ที่บรรลุผล
- 8.6 หลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงประสิทธิผล/การจัดการหลักสูตรที่ผ่านการพัฒนา ทบทวนหรือปรับปรุง
9. เนื้อหาหลักสูตร
- 9.1 เนื้อหาของหลักสูตรเป็นผลมาจากกระบวนการจัดการหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ
- 9.2 กระบวนการบริหารหลักสูตรมีผลให้กำหนดทักษะและอธิบายเนื้อหาความรู้ รายละเอียดในหลักสูตร
10. การปฏิสัมพันธ์ของอาจารย์-นักศึกษา
- 10.1 ความต่อเนื่องของระดับและคุณภาพ หลักฐานการปฏิสัมพันธ์นักศึกษา-นักศึกษา นักศึกษา-อาจารย์สอดคล้องตามระดับหลักสูตร
11. โครงสร้าง และความสมดุลของระดับหลักสูตร
- 11.1 ระยะเวลาในการศึกษา
- 11.2 รูปแบบการสอน/การเรียนรู้
12. ประสิทธิภาพการสอน
- 12.1 สถาบันมีระบบการประเมินคุณภาพที่บูรณาการกระบวนการทบทวนองค์ประกอบของอาจารย์ เจ้าหน้าที่เชี่ยวชาญ
- 12.2 สถาบันมีกิจกรรมพัฒนาที่เน้นเพิ่มประสิทธิภาพการสอนของอาจารย์
13. ความเป็นวิชาการและวิชาชีพ
- 13.1 ทุกหลักสูตรควรให้มีส่วนร่วมทั้งทางวิชาการและวิชาชีพ โดยมีปริมาณและความสมดุลขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ (ระดับหลักสูตร ผลลัพธ์ที่คาดหวัง และระดับประสบการณ์ของผู้เข้าศึกษา

13.2 ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงด้านวิชาการและประสบการณ์วิชาชีพที่เกี่ยวข้องในหลักสูตรและเป้าหมายการเรียนรู้ได้

14. ผู้บริหารการศึกษา

14.1 กรณีผู้บริหารศึกษามีส่วนสำคัญในพันธกิจ กลยุทธ์และกิจกรรมของสถาบัน

14.2 การมีส่วนร่วมของผู้บริหารในการเพิ่มคุณภาพการเรียนรู้ในหลักสูตรและสนับสนุนการสร้างผลงานของอาจารย์

15. ความผูกพันและคุณสมบัติอาจารย์

15.1 สถาบันรักษาและปรับใช้กลยุทธ์การมีส่วนร่วมและสนับสนุนอาจารย์โดยภาพรวมและเป็นรายบุคคล แสดงถึงการมีส่วนร่วมในวิชาการและวิชาชีพ

EFMD Programme Accreditation System: EPAS (2014b) เป็นระบบการรับรองวิทยฐานะหลักสูตร ระดับนานาชาติ โดยหน่วยงาน The European Foundation for Management Development (EFMD) มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อประเมินคุณภาพของหลักสูตรบริหารธุรกิจและการจัดการ ในระดับนานาชาติ เพื่อให้การรับรองหลักสูตรที่มีคุณภาพสูง มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาบัณฑิตสู่อาชีพหลักสูตรบริหารธุรกิจและการจัดการในระดับนานาชาติ ปรากฏกรอบการรับรองดังภาพที่ 2 โดยมีเกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณา ดังนี้

1. สถาบันอุดมศึกษาในบริบทระดับชาติและระดับนานาชาติ (The Institution in its National and International Context)

1.1 บริบทของสถาบันอุดมศึกษา (The institutional context)

สถาบันอุดมศึกษาควรแสดงถึงความเข้าใจทั้งบริบทในระดับชาติและระดับนานาชาติที่อาจส่งผลกระทบต่อผลงานของหลักสูตรที่เสนอและตำแหน่งทางการตลาด

สถาบันควรดำเนินการตามกฎหมายในบริบทของระดับชาติ มีกลยุทธ์ที่ชัดเจน มีศักยภาพด้านการเงิน และมีทรัพยากรและการจัดการที่สามารถนำเสนอหลักสูตรบนพื้นฐานการพัฒนายั่งยืน ควรแสดงให้เห็นว่ามีโครงการของตนเองที่น่าเชื่อถือในบริบทระดับชาติและระดับนานาชาติ ควรแสดงให้เห็นว่ามีข้อตกลงชัดเจนในการดำเนินการในระดับนานาชาติ และมีแนวปฏิบัติและการจัดการสอนที่มีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ต่อสังคม

1.2 ทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวก (Resources and facilities)

โครงสร้างพื้นฐานของสถาบันอุดมศึกษาควรมีคุณภาพเพื่อสนับสนุนหลักสูตร

1.3 อาจารย์ (Faculty)

อาจารย์ควรมีคุณภาพและจำนวนที่เพียงพอกับความต้องการของการดำเนินการหลักสูตร สถาบันควรแสดงให้เห็นว่าอาจารย์มีประสบการณ์ที่เพียงพอและความรู้ความสามารถเพียงพอในระดับของหลักสูตรและมีส่วนร่วมในนวัตกรรมและพัฒนาการสอน อาจารย์ควรมีการเชื่อมโยงถึงสมาคม องค์กรในระดับนานาชาติ ควรมีกระบวนการจัดการอาจารย์อย่างเหมาะสม

2. การออกแบบหลักสูตร (Programme Design)

2.1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตรและเป้าหมายทางการตลาด (Programme objectives and target markets)

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรควรเป็นแนวทางเดียวกับกลยุทธ์โดยรวมของสถาบันอุดมศึกษาและความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ตลาดเป้าหมายควรมีกกลยุทธ์ที่เหมาะสมและคณะกรรมการหลักสูตรควรมีความชัดเจนเกี่ยวกับผลงานของนักศึกษาที่รับเข้าศึกษาและผลงานของบัณฑิตเพื่อการพัฒนา การตลาดและการส่งเสริมของหลักสูตรควรมีคุณภาพสูงอย่างมืออาชีพ

2.2 การออกแบบหลักสูตร (Curriculum design)

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ควรมีความชัดเจนและแสดงว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตรจะบรรลุผลอย่างไร คณะกรรมการบริหารหลักสูตรมีเหตุผลหลักการสำหรับการออกแบบหลักสูตรและแสดงว่าบรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของการออกแบบหลักสูตรอย่างไร และการรวมกลุ่มบริษัทระดับนานาชาติและบริษัทที่ตระหนักถึงแนวโน้มคณะกรรมการในกระแสสังคม ในด้านผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ความครอบคลุมและเนื้อหาหลักสูตร ความลุ่มลึกและความเข้มข้นทางวิชาการ และการออกแบบหลักสูตรมิติอื่น ๆ

2.3 การออกแบบรูปแบบการดำเนินการและวิธีการประเมิน (Design of delivery modes and assessment methods)

วิธีการดำเนินการหลักสูตรควรเหมาะสมกับความต้องการของตลาดเป้าหมาย ดังนั้น ออกแบบเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง หลักเกณฑ์การประเมินควรมีการออกแบบเพื่อทดสอบผลสัมฤทธิ์ของผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของนักศึกษา กับหลักเกณฑ์และความสมบูรณ์เพียงพอทั้งรูปแบบการดำเนินการ และวิธีการประเมิน

3. การเปิดดำเนินการหลักสูตร (Programme Delivery & Operations)

3.1 การคัดเลือกนักศึกษา (Student recruitment)

การรับเข้านักศึกษาของหลักสูตรควรมีความเหมาะสมสำหรับตลาดเป้าหมาย ดังนั้น หลักเกณฑ์เหมาะสมที่นักศึกษาสามารถคาดหวังเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และเหมาะสมกับเป้าหมายโปรไฟล์ของบัณฑิต กระบวนการคัดเลือกควรชัดเจนและนำไปใช้คงเส้นคงวา

สถาบันอุดมศึกษาควรนำเสนอศักยภาพนักศึกษาที่จะพัฒนาได้กับจุดเน้นผู้เกี่ยวข้องรวมทั้งกระบวนการแบบอุปนัยที่เหมาะสม

3.2 การสอน (Pedagogy)

สถาบันอุดมศึกษาควรให้ประสบการณ์การศึกษาคุณภาพสูงแก่นักศึกษาที่เหมาะสมกับระดับหลักสูตร ควรมีวิธีการสอนที่หลากหลายและใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เหมาะสม สื่อการเรียนรู้ควรมีคุณภาพสูง ควรเน้นการเรียนรู้ของนักศึกษา

3.3 การพัฒนานักศึกษา (Personal development of students)

สถาบันและหลักสูตรควรสนับสนุนการพัฒนานักศึกษา เพื่อเป็นบุคคลที่มีความมั่นใจและผู้จัดการระดับนานาชาติที่มีศักยภาพ

3.4 มิติระดับนานาชาติ (International aspects)

เพื่อพัฒนาผู้จัดการระดับนานาชาติที่มีศักยภาพ นักศึกษาควรได้สัมผัสกับวัฒนธรรมสากลผ่านการผสมผสานของนักศึกษา อาจารย์ สื่อการสอนและการเชื่อมโยงระดับนานาชาติ

3.5 การปฏิสัมพันธ์กับบริษัท (Corporate interactions)

สถาบันอุดมศึกษาควรเชื่อมบริษัทเพื่อเพิ่มความสัมพันธ์ในการปฏิบัติของหลักสูตรและอำนวยความสะดวกในการจ้างงานของบัณฑิต

3.6 จริยธรรม ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้และการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Ethics, Responsibility and Sustainability (ERS))

สถาบันอุดมศึกษาควรให้มีมุมมองในบทบาทของ ERS ในการจัดการสมัยใหม่ เพื่อการเป็นผู้จัดการในอนาคต มีส่วนร่วมเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีของสังคม

4. ผลลัพธ์ของหลักสูตร (Programme Outcomes)

4.1 ผลการประเมิน (Assessment output)

คุณภาพของการประเมินการทำงานของนักศึกษาคควรสะท้อนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตรและผลงานของบัณฑิตที่คาดหวัง อัตราการผ่านและสถิติความก้าวหน้าควรเหมาะสมกับระดับของหลักสูตร

4.2 คุณภาพบัณฑิตและการวางตำแหน่งงาน (Graduate quality and career placement)

คุณภาพของการผลิตบัณฑิตควรเหมาะสมกับผลงานของบัณฑิตเป้าหมาย และตรงตามปกติวิสัยระดับนานาชาติสำหรับระดับของหลักสูตร สถาบันควรให้การสนับสนุนการวางตำแหน่งงานและโปรไฟล์ของงานที่เกิดขึ้นควรเหมาะสมกับความคาดหวังของหลักสูตร

4.3 ศิษย์เก่า (Alumni)

สถาบันควรสนับสนุนกิจกรรมศิษย์เก่าที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกัน

4.4 ชื่อเสียงของหลักสูตร (Programme reputation)

หลักสูตรมีการจัดอยู่อันดับสูงในระดับชาติหรือระดับนานาชาติ บัณฑิตที่เป็นที่ต้องการสูงหลังจากได้รับหน่วยงานที่คัดเลือก

5. กระบวนการประกันคุณภาพ

สถาบันเป็นที่คาดหวังต่อรูปแบบการดำเนินการ ประสิทธิภาพและระบบการประกันคุณภาพที่เข้มข้น ครอบคลุมการออกแบบและความเหมาะสมของหลักสูตร การติดตามการเปิดหลักสูตร และดำเนินการทบทวนหลักสูตรในทุกมิติ ได้แก่ ระบบการประกันคุณภาพของสถาบัน (Institutional quality assurance system) การออกแบบ/ทบทวน และอนุมัติหลักสูตร (Programme design/review and approval process) การทบทวนหลักสูตรเป็นระยะๆ (Periodic programme review) การรวบรวมมุมมองทัศนคติของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Inclusion of stakeholder perspectives) กระบวนการให้ข้อมูลย้อนกลับของนักศึกษา (Student feedback processes) และการติดตามการสอนและการประเมิน (Monitoring teaching and assessment)

ภาพที่ 2 กรอบการรับรองของ EFMD Programme Accreditation System
ที่มา: EFMD Programme Accreditation System (EPAS) (2014a)

ASEAN University Network – Quality Assurance: AUN-QA (2015) กรอบการประกันคุณภาพการศึกษาของเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (ASEAN University Network : AUN) ประกอบด้วยกรอบการประกันคุณภาพ 3 ระดับ คือ 1) ระดับ Strategic เป็นการประกันคุณภาพระดับสถาบัน 2) ระดับ Systemic เป็นการประกันคุณภาพระบบการประกันคุณภาพภายใน และ 3) ระดับ Tactical เป็นการประกันคุณภาพระดับหลักสูตร (Programme Level) ในการประกันคุณภาพระดับหลักสูตรของ AUN-QA พิจารณาคุณภาพใน 3 มิติ คือ 1) คุณภาพของปัจจัยนำเข้า 2) คุณภาพของกระบวนการ และ 3) คุณภาพของผลผลิต โดยมีเกณฑ์การพิจารณา 11 ข้อ ดังนี้

1. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (Expected Learning Outcomes)

1.1 การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในคำอธิบาย สະท่อนวิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถาบัน วิสัยทัศน์และพันธกิจมีความชัดเจนและเป็นที่ยึดของอาจารย์และนักศึกษา

1.2 หลักสูตรจะแสดงผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของบัณฑิตแต่ละรายวิชา ควรมีความชัดเจนเป็นการออกแบบเพื่อให้เกิดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร

1.3 หลักสูตรถูกออกแบบเพื่อให้ครอบคลุมทั้ง ผลเฉพาะรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับความรู้และทักษะของสาขาวิชาหลักและวิชาศึกษาทั่วไป ผลที่เกี่ยวข้องกับบางสาขาวิชาหรือในทุกสาขาวิชา เช่น การเขียนและการสื่อสาร การแก้ปัญหา เทคโนโลยีสารสนเทศ และทักษะการทำงาน เป็นทีม เป็นต้น

1.4 หลักสูตรกำหนดผลการเรียนรู้ที่ชัดเจน สอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

2. รายละเอียดของหลักสูตร (Programme Specification)

2.1 สถาบันอุดมศึกษาแนะนำ เผยแพร่และประชาสัมพันธ์หลักสูตรและเสนอรายละเอียดรายวิชาของแต่ละหลักสูตร และให้รายละเอียดข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรเพื่อช่วยให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีข้อมูลในการตัดสินใจเลือกหลักสูตร

2.2 รายละเอียดของหลักสูตร รวมถึง การอธิบายผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเฉพาะรายวิชาในเทอมของความรู้ ทักษะ และเจตคติ รายละเอียดของหลักสูตรช่วยให้นักศึกษาเข้าใจวิธีการสอนและการเรียนรู้ที่สามารถบรรลุผลได้ วิธีการประเมินที่สามารถแสดงผลสัมฤทธิ์ และความสัมพันธ์ของหลักสูตรและองค์ประกอบการศึกษา

3. โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร (Programme Structure and Content)

3.1 หลักสูตร วิธีการสอนและการเรียนรู้ และการประเมินนักศึกษา สอดคล้องอย่างสร้างสรรค์เพื่อให้บรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

3.2 หลักสูตรที่ออกแบบเพื่อตอบสนองผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ทำให้ผลแต่ละหลักสูตรบรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตรชัดเจน

3.3 หลักสูตรที่ออกแบบมีเนื้อหาสาระของรายวิชา โครงสร้าง การลำดับและการบูรณาการอย่างมีเหตุผล

3.4 โครงสร้างหลักสูตรแสดงความสัมพันธ์และความก้าวหน้าของรายวิชาพื้นฐาน รายวิชากลาง และรายวิชาเฉพาะอย่างชัดเจน

3.5 หลักสูตรมีโครงสร้างที่ยืดหยุ่นเพียงพอ ช่วยให้นักศึกษากระตุ้นการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาในสาขาวิชา

3.6 หลักสูตร ทบทวนตามระยะเวลาที่กำหนดเพื่อให้มั่นใจว่ายังคงสัมพันธ์กันและมีความทันสมัย

4. กลยุทธ์การจัดการเรียนและการสอน (Teaching and Learning Approach)

4.1 วิธีการสอนและการเรียนรู้เป็นการดำเนินการโดยหลักปรัชญาการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา ปรัชญาการศึกษาสามารถระบุความเชื่อซึ่งมีอิทธิพลต่อการดำเนินการ ควรสอนนักศึกษาอย่างไร การระบุวัตถุประสงค์ของการศึกษา บทบาทหน้าที่ของอาจารย์และนักศึกษา ควรสอนอะไรและโดยวิธีการใด

4.2 การเรียนรู้ที่มีคุณภาพเป็นความเข้าใจ รวมถึงการสร้างกิจกรรมที่มีความหมายและไม่เฉพาะสิ่งที่อาจารย์สอน คุณภาพการเรียนรู้เป็นวิธีการเรียนรู้อย่างลุ่มลึก เป็นการแสวงหาเพื่อทำให้มีความหมายและเข้าใจผลสำเร็จ

4.3 การเรียนรู้ที่มีคุณภาพ นอกจากนี้ ขึ้นอยู่กับวิธีการเรียนรู้ที่นักศึกษาใช้ ซึ่งขึ้นอยู่กับแนวคิดที่ผู้เรียนยึดถือในการเรียนรู้ สิ่งที่นักศึกษารู้เกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้และกลยุทธ์ของนักศึกษาที่เลือกใช้

4.4 การเรียนรู้ที่มีคุณภาพรวบรวมหลักการการเรียนรู้ นักศึกษาเรียนรู้จากสภาพแวดล้อมที่ดีที่สุด บรรยากาศที่ผ่อนคลาย ส่งเสริมและการเรียนรู้แบบร่วมมือ

4.5 การส่งเสริมความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ การเรียนรู้ อาจารย์ควรสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนการสอนที่มีส่วนร่วมความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ในกระบวนการเรียนรู้ และจัดหลักสูตรที่ยืดหยุ่นและเพื่อให้นักศึกษาเลือกอย่างมีความหมายในเทอมของเนื้อหาวิชา แนวทางหลักสูตร วิธีประเมินระหว่างศึกษา

4.6 วิธีการสอนและการเรียนรู้ควรสนับสนุนการเรียนรู้ เรียนรู้วิธีเรียนและปลูกฝังให้นักศึกษามุ่งมั่นในการเรียนรู้ตลอดชีวิต (เช่น การสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม ทักษะการประมวลข้อมูล การทดลอง ทดสอบกับแนวคิดและแนวปฏิบัติใหม่ๆ เป็นต้น

5. การประเมินผู้เรียน (Student Assessment)

5.1 ครอบคลุมการประเมิน ในด้านการรับนักศึกษาใหม่ ประเมินระหว่างรายวิชา ที่ศึกษาอย่างต่อเนื่อง และประเมินทดสอบก่อนสำเร็จการศึกษา

5.2 ในการสนับสนุน การวางแผนทางโครงสร้าง ความหลากหลายของวิธีการ ประเมินควรเลือกใช้และสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ควรวัดผลสัมฤทธิ์ของผลการเรียนรู้ ที่คาดหวังของหลักสูตรและรายวิชา

5.3 ลำดับของวิธีการประเมินที่ใช้ในการวางแผน วัตถุประสงค์ของการประเมินเพื่อ วินิจฉัย ประเมินความก้าวหน้า และเพื่อสรุปผล

5.4 การประเมินนักศึกษา รวมทั้ง แผนผัง วิธีการ ข้อกำหนด การให้ค่าน้ำหนัก การให้คะแนน และจัดลำดับ และควรมีความชัดเจนและการสื่อสารทุกส่วนที่เกี่ยวข้อง

5.5 ประยุกต์มาตรฐานในการประเมินชัดเจนและคงเส้นคงวา

5.6 ขั้นตอนและวิธีการ นำไปใช้ประเมินนักศึกษามีความตรง ความเที่ยง และ โปร่งใส

5.7 ความเที่ยงและความตรงของวิธีการประเมิน ควรมีเอกสารและประเมินเป็นประจำและมีวิธีการประเมินใหม่เพื่อการพัฒนาและการทดสอบ

5.8 นักศึกษามีความพร้อมเพื่อเข้าสู่กระบวนการประเมินอย่างเหมาะสม

6. คุณภาพอาจารย์ (Academic Staff Quality)

6.1 แผนระยะสั้นและระยะยาวของการแต่งตั้งอาจารย์หรือความต้องการอาจารย์ (รวมทั้ง แผนความสำเร็จ การสนับสนุน การวางแผนอัตรากำลังคน อัตราการลาออก และการ เกษียณ)

6.2 อัตราอาจารย์ต่อนักศึกษา และภาระงานของอาจารย์ เป็นการวัดและติดตาม เพื่อปรับปรุงคุณภาพการศึกษา การวิจัย และการบริการ

6.3 สมรรถนะของอาจารย์เป็นการระบุและประเมิน สมรรถนะของอาจารย์ ได้แก่ ออกแบบและกระบวนการเรียนการสอนในหลักสูตรสอดคล้องกัน การประยุกต์และลำดับวิธีการสอน และการเรียนรู้ และเลือกวิธีการประเมินที่เหมาะสมเพื่อบรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง การติดตามและ ประเมินผลการสอนของตนเอง และประเมินรายวิชาการจัดการเรียนการสอน การให้ผลสะท้อนกลับ การสอนของตน และการควบคุมวิจัยและให้บริการต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

6.4 การสรรหาและส่งเสริมอาจารย์ อยู่บนพื้นฐานของระบบคุณค่าทางวิชาการ โดย พิจารณาทั้งการสอน การวิจัย และการบริการทางวิชาการ

6.5 บทบาทและความสัมพันธ์ในหน้าที่ของอาจารย์กำหนดไว้ชัดเจนและเป็นที่ยอมรับ

6.6 กำหนดภาระหน้าที่ที่เหมาะสมกับความสามารถ ประสบการณ์ และความถนัดของอาจารย์

6.7 อาจารย์มีส่วนร่วมรับผิดชอบในสถาบันอุดมศึกษา โดยเฉพาะด้านความเป็นอิสระทางวิชาการ และจรรยาบรรณในวิชาชีพ

6.8 การฝึกอบรมและการพัฒนาสำหรับอาจารย์ เป็นระบบ และกิจกรรมการฝึกอบรมและพัฒนาเหมาะสมนำไปใช้เติมเต็มความต้องการสำหรับอาจารย์

6.9 การจัดการความสามารถ รวมทั้ง รางวัลและการได้รับการยอมรับ เป็นการนำไปใช้เพื่อสร้างแรงจูงใจและส่งเสริม การศึกษา การวิจัยและการบริการ

6.10 ประเภทและปริมาณวิจัยของอาจารย์ที่แต่งตั้ง ติดตามและเทียบเคียงเพื่อการปรับปรุง

7. คุณภาพบุคลากรสายสนับสนุน (Support Staff Quality)

7.1 แผนระยะสั้นและระยะยาวของการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ที่จำเป็นของห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ ห้องไอที และบริการนักศึกษา เป็นการดำเนินการที่มั่นใจว่าเจ้าหน้าที่มีคุณภาพและปริมาณที่เพียงพอต่อความต้องการของการวิจัยและบริการ

7.2 การสรรหาและเกณฑ์การคัดเลือก การแต่งตั้ง และการส่งเสริมเจ้าหน้าที่ การกำหนดและติดต่อสื่อสาร บทบาทหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ อยู่บนพื้นฐานของระบบคุณค่า คุณสมบัติและประสบการณ์

7.3 สมรรถนะของเจ้าหน้าที่เป็นการระบุและประเมินเพื่อให้มั่นใจว่าสมรรถนะที่เกี่ยวข้องและให้บริการโดยพึงพอใจและความต้องการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

7.4 การฝึกอบรมและการพัฒนาสำหรับเจ้าหน้าที่เป็นระบบ และกิจกรรมการฝึกอบรมและพัฒนาเหมาะสมนำไปใช้เติมเต็มความต้องการสำหรับเจ้าหน้าที่

7.5 การจัดการความสามารถ รวมทั้ง รางวัลและได้รับการยอมรับ เป็นการนำไปใช้เพื่อสร้างแรงจูงใจและส่งเสริม การศึกษา การวิจัยและการบริการ

8. คุณภาพและสนับสนุนนักศึกษา (Student Quality and Support)

8.1 นโยบายและเกณฑ์การรับนักศึกษาในหลักสูตร มีการกำหนด ประชาสัมพันธ์ ตีพิมพ์ และทันสมัย ชัดเจน

8.2 วิธีการและเกณฑ์สำหรับคัดเลือกนักศึกษาที่กำหนดและประเมิน

8.3 มีระบบการติดตามที่เหมาะสมสำหรับความก้าวหน้าของนักศึกษา ความสามารถทางวิชาการและภาระงาน ความก้าวหน้าของนักศึกษา ความสามารถทางวิชาการและภาระงานเป็นระบบ มีการบันทึกและติดตาม ให้ข้อมูลย้อนกลับนักศึกษาและการดำเนินการที่จำเป็น

การสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนให้บรรลุผลการเรียนรู้ นักศึกษา สถาบัน ควรเตรียมสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ สังคม และสภาวะทางจิตใจที่เอื้อต่อการศึกษาและการวิจัย

9. สิ่งสนับสนุนและโครงสร้างพื้นฐาน (Facilities and Infrastructure)

9.1 ทรัพยากรทางกายภาพที่ใช้ในการจัดหลักสูตร รวมทั้ง เครื่องมืออุปกรณ์ วัสดุ และเทคโนโลยีสารสนเทศมีความพอเพียง

9.2 เครื่องมืออุปกรณ์มีความทันสมัย มีความพร้อมที่จะใช้งานและใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

9.3 ทรัพยากรการเรียนรู้ได้รับการคัดเลือก คัดกรอง และปรับให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

9.4 ห้องสมุดดิจิทัล (digital library) ได้รับการจัดทำให้ทันกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

9.5 มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นการติดตั้งตามความต้องการของอาจารย์และนักศึกษา

9.6 ศูนย์คอมพิวเตอร์ของสถาบันอุดมศึกษาจัดเตรียม โครงสร้างพื้นฐานด้านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ เพื่อให้ภายในสถาบันอุดมศึกษาสามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับการสอนการวิจัยและพัฒนา การบริการ และการบริหารจัดการ

9.7 สิ่งแวดล้อมด้านสุขอนามัย และมาตรฐานความปลอดภัยเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดในทุกๆ มิติ

10. การเพิ่มพูนคุณภาพ (Quality Enhancement)

10.1 หลักสูตรได้รับการพัฒนาด้วยตัวบ่อนและข้อเสนอแนะจากอาจารย์ นักศึกษา ศิษย์เก่า และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจาก หน่วยงานอุตสาหกรรม รัฐ และองค์กรวิชาชีพ

10.2 กระบวนการออกแบบและพัฒนาหลักสูตร เป็นการสร้างและทบทวนและประเมิน เป็นระยะๆ การเพิ่มประสิทธิภาพเป็นการปรับปรุงประสิทธิภาพและประสิทธิผล

10.3 กระบวนการการสอนและการเรียนรู้ และการประเมินนักศึกษาเป็นการทบทวนและประเมินอย่างต่อเนื่อง สัมพันธ์และสอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง

10.4 ผลการวิจัยใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอนและการเรียนรู้

10.5 คุณภาพของการบริการและสิ่งสนับสนุนทางการศึกษา (ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ ไอทีและบริการนักศึกษา) เป็นการประเมินผลและเพิ่มประสิทธิภาพ

10.6 กลไกข้อเสนอแนะเพื่อรวบรวมปัจจัยนำเข้าและข้อเสนอแนะจากอาจารย์ นักศึกษา ศิษย์เก่า และนายจ้าง เป็นระบบการประเมินผลและเพิ่มประสิทธิภาพ

11. ผลผลิต (Output)

11.1 คุณภาพของบัณฑิต (เช่น อัตราการสำเร็จการศึกษา อัตราการลาออก ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา การได้งานทำ เป็นต้น) เป็นการสร้าง การติดตาม และเทียบเคียง และหลักสูตรควรบรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อบัณฑิต

11.2 การดำเนินการวิจัยโดยนักศึกษาเป็นการสร้าง การติดตาม และเทียบเคียง และควรเป็นที่ต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

11.3 ระดับความพึงพอใจของอาจารย์ นักศึกษา ศิษย์เก่า นายจ้าง เป็นการสร้าง การติดตาม และเทียบเคียง และเป็นความพึงพอใจต่อคุณภาพของหลักสูตรและบัณฑิต

โดยสรุปการประกันคุณภาพระดับหลักสูตรของ AUN-QA ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 โมเดล AUN-QA ระดับหลักสูตร

ที่มา: ASEAN University Network Quality Assurance (AUN-QA) (2015)

The Accreditation Council (2013) เป็นองค์กรที่ทำหน้าที่ตามกฎหมายในการจัดระบบการประกันคุณภาพในการเรียนและการสอนด้วยการรับรองวิทยฐานะ โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนในเยอรมัน และร่วมมือเพื่อให้เกิดความตระหนักของการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของยุโรป

องค์กรนี้จึงเป็นผู้รับผิดชอบในการควบคุมกำหนดขั้นตอนการรับรองวิทยฐานะ โดยมีข้อกำหนดหลักของการรับรองวิทยฐานะ มีดังต่อไปนี้

1. การนิยามเกณฑ์ ขั้นตอน และการตัดสิน สำหรับหน่วยงานรับรองวิทยฐานะ
2. การนิยามเกณฑ์ ขั้นตอน และการตัดสิน สำหรับการรับรองวิทยฐานะหลักสูตร
3. การนิยามเกณฑ์ ขั้นตอน และการตัดสิน สำหรับการรับรองวิทยฐานะของระบบการประกันคุณภาพภายในของสถาบันอุดมศึกษา

สรุปแนวทางโครงสร้างทั่วไปและเฉพาะรัฐของ Länder เข้าไปในข้อกำหนดที่มีผลผูกพันแก่หน่วยงาน

โครงสร้างข้อตกลงที่กำหนดสิทธิและหน้าที่ขององค์กรและหน่วยงาน

เกณฑ์การรับรองหลักสูตรสหพันธ์รัฐเยอรมัน

1. วัตถุประสงค์คุณวุฒิการศึกษาของแนวคิดหลักสูตร (Qualification Objectives of the Study Programme Concept) ประกอบด้วย ด้านเทคนิคและด้านสหวิทยาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณวุฒิทางด้านวิทยาศาสตร์หรือด้านศิลปะ สมรรถนะเพื่อสนับสนุนการจ้างงานที่มีคุณภาพ สมรรถนะในการมีส่วนร่วมในสังคมและการพัฒนาบุคลิกภาพ

2. การบูรณาการแนวคิดของหลักสูตรในระบบการศึกษา (Conceptual Integration of the Study Programme in the System of Studies) หลักสูตรสอดคล้องกับ

- 2.1 ความต้องการของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิของระดับปริญญาเยอรมัน
- 2.2 ความต้องการของแนวคิดโครงสร้างทั่วไปของ Länder เพื่อการรับรองวิทยฐานะหลักสูตรระดับปริญญาตรีและปริญญาโท
- 2.3 แนวคิดโครงสร้างเฉพาะของ Länder เพื่อการรับรองวิทยฐานะหลักสูตรระดับปริญญาตรีและโท
- 2.4 การตีความและสรุปผลของหน่วยงานรับรองวิทยฐานะ

3. แนวคิดหลักสูตรที่ศึกษา (Study Programme Concept)

3.1 แนวคิดหลักสูตรครอบคลุมความรู้ ความรู้เฉพาะและพหุวิทยาการ เช่น ความสามารถในการบวนการทางเทคนิคและความสามารถทั่วไป

3.2 แนวคิดหลักสูตรถูกสร้างให้สอดคล้องกับการรวมโมดูลเฉพาะกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดและรูปแบบที่เหมาะสมกับการเรียนการสอน

3.3 ความเป็นไปได้ของประกอบ การวางแผนการปฏิบัติเพื่อให้องค์กรให้ความน่าเชื่อถือ

3.4 ความต้องการสมัครและหากจำเป็นต้องเลือกอย่างเหมาะสมและหน้าที่ซึ่งความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ต่อความน่าเชื่อถือความสำเร็จกับสถาบันอุดมศึกษาอื่นสอดคล้องกับ the Lisbon Recognition Convention เช่นเดียวกับความสำเร็จภายนอก กฎระเบียบที่ชัดเจนข้อต่อของนักศึกษาได้ทั่วถึง เป็นไปได้ว่าแผนการเคลื่อนย้าย เป็นการบูรณาการหลักสูตร หน่วยงานการศึกษามั่นใจในการดำเนินการของแนวคิดของหลักสูตร

4. ความเป็นไปได้ทางวิชาการ (Academic Feasibility)

ความเป็นไปได้ทางวิชาการของหลักสูตร ทำให้มั่นใจได้ว่าผ่านการพิจารณาเข้าคุณสมบัติที่คาดหวังการออกแบบหลักสูตรที่เหมาะสม ข้อมูลเกี่ยวกับภาระงานนักศึกษา ซึ่งมีการตรวจสอบความน่าเชื่อถือ (หรือในกรณีการรับรองครั้งแรก ประมาณตามคุณค่าเชิงประจักษ์) ความถี่และการตรวจสอบขององค์กร ซึ่งเพียงพอและมีภาระงานที่เหมาะสม มีข้อเสนอสอดคล้องสนับสนุน และคำแนะนำรายวิชาด้านเทคนิคและสหวิทยาการ และความสนใจของนักศึกษาที่มีความบกพร่องจะถูกนำสู่การพิจารณาด้วย

5. ระบบการตรวจสอบ (Examination System)

การตรวจสอบเพื่อตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ที่กำหนด ไม่ว่าจะ เป็น วัตถุประสงค์ที่กำหนดได้รับความสำเร็จ เป็นความสัมพันธ์ของโมดูลเช่นเดียวกับความรู้และสมรรถนะ ทุกๆ โมดูลสรุปด้วยการตรวจสอบที่ครอบคลุมโมดูลทั้งหมด การชดเชยนักศึกษาที่มีความบกพร่องในเรื่องเวลาและแนวทางปฏิบัติ เช่นเดียวกับการทดสอบประสิทธิภาพขั้นสุดท้ายและระหว่างการศึกษาเพื่อให้มั่นใจ การตรวจสอบภายใต้การตรวจสอบตามกฎหมาย

6. ความสัมพันธ์ของหลักสูตร การดำเนินการร่วม (Programme-related Co-operations)

สถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าการดำเนินการและคุณภาพของแนวคิดหลักสูตร ถ้าองค์กรอื่นมีส่วนเกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมายโดยผู้สร้างดำเนินการในส่วนของหลักสูตร

การเขียนบันทึกเพื่อเก็บในข่ายและลักษณะการดำเนินการกับสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ บริษัท และองค์กรอื่นๆ เช่นเดียวกับข้อตกลงอื่นๆ ซึ่งร่วมมือเป็นพื้นฐาน

7. สิ่งสนับสนุนการศึกษา (Facilities)

การดำเนินการเพียงพอของหลักสูตรให้มั่นใจเกี่ยวกับสิ่งสนับสนุนเชิงปริมาณและคุณภาพเกี่ยวกับบุคลากร เครื่องมือ และพื้นที่ ในส่วนที่เข้าร่วมกันกับหลักสูตรอื่น การวัดการพัฒนาบุคลากรและคุณสมบัติที่เป็นประโยชน์

8. ความโปร่งใสและการจัดเอกสาร (Transparency and Documentation)

หลักสูตร วิชาที่ศึกษา ความต้องการตรวจสอบ และสิ่งที่จะต้องทำก่อนรับเข้าศึกษา รวมทั้งเอกสารและสิ่งพิมพ์กฎระเบียบสำหรับส่งเสริมนักศึกษาที่มีความบกพร่อง

9. การประกันคุณภาพและการพัฒนา (Quality Assurance and Further Development)

ผลของการจัดการคุณภาพภายในของสถาบันอุดมศึกษาเป็นการพิจารณาการพัฒนาอนาคตของหลักสูตร ที่สถาบันอุดมศึกษาทำในส่วนการพิจารณาประเมินผลการเรียน ภาระงานของนักเรียน ผลสัมฤทธิ์ด้านวิชาการ และตำแหน่งของบัณฑิต

10. หลักสูตรกับความต้องการโพรไฟล์พิเศษ (Study Programmes with a Special Profile Demand)

หลักสูตรกับความต้องการโพรไฟล์พิเศษมีสิ่งที่ต้องการเป็นพิเศษ เกณฑ์ที่กล่าวข้างต้น และระเบียบของขั้นตอนต้องมีการนำไปใช้ภายใต้การพิจารณาความต้องการเหล่านี้

11. โอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศ (Gender Justice and Equal Opportunities)

แนวคิดของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อความเป็นธรรมระหว่างเพศและสนับสนุนโอกาสความเท่าเทียมของนักศึกษาในสถานการณ์เฉพาะเช่นนักศึกษามีสุขภาพบกพร่อง มีเด็ก นักศึกษาต่างชาติ นักศึกษาด้อยโอกาส ในชั้นเรียนจะดำเนินการในระดับหลักสูตร

The Association of Technology, Management, and Applied Engineering: ATMAE (2011) วัตถุประสงค์ของการรับรองวิทยฐานะของ ATMAE เพื่อให้มั่นใจว่าหลักสูตรในสาขาวิชาเทคโนโลยี การจัดการและวิศวกรรมประยุกต์ที่ได้รับรองเป็นไปตามมาตรฐานและวัตถุประสงค์เพื่อใช้ปรับปรุงหลักสูตรต่อเนื่อง “โมเดลการรับรองวิทยฐานะประเมินผลลัพธ์” ซึ่งต้องพิจารณาทั้งเกณฑ์เชิงปริมาณและคุณภาพที่กำหนดไว้ในมาตรฐาน ปรากฏดังภาพที่ 4

มาตรฐานเพื่อการรับรองวิทยฐานะ ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้าหลักสูตร การดำเนินการ และการวัดผลลัพธ์ ซึ่งมีรายละเอียดในแต่ละด้าน ดังนี้

ปัจจัยนำเข้าหลักสูตร (Program Inputs)

1. ชื่อหลักสูตร พันธกิจ และผลลัพธ์ทั่วไป (Program Title, Mission, and General Outcomes) ชื่อโปรแกรม/ทางเลือก นิยามและพันธกิจจะต้องเข้ากับนิยามของ ATMAE

2. การระบุและการยืนยันสมรรถนะ (Competency Identification & Validation) เป็นวิธีการในการประเมินสมรรถนะการปฏิบัติโดยระบุและยืนยันแต่ละโปรแกรม/ทางเลือก

3. การโอนรายวิชา/การประเมินการเรียนรู้ (Transfer Course Work / Prior Learning Assessment) สถาบันต้องมีนโยบายเกี่ยวกับหลักสูตรที่ได้รับการโอนไปยังโปรแกรมจากการศึกษาระดับมัธยมแล้ว

4. การระบุการวัดสมรรถนะ (Identification of Competency Measures) การวัดการประเมินจะต้องมีแต่ละสมรรถนะที่วัดได้สำหรับโปรแกรม/ทางเลือก และโปรแกรม/ทางเลือกสามารถอธิบายสมรรถนะที่ประเมินได้

5. โครงสร้างโปรแกรมและการเรียงลำดับวิชา (Program Structure & Course Sequencing) แต่ละโปรแกรม/ตัวเลือกต้องตอบสนองความต้องการขั้นต่ำ โปรแกรม/ทางเลือกอาจมากกว่าความต้องการพื้นฐานในแต่ละพื้นที่

6. การรับนักศึกษาและมาตรฐานการดูแล (Student Admission & Retention Standards) ให้มีหลักฐานที่แสดงถึงคุณภาพ

7. อาจารย์ที่ปรึกษา (Student Advising) นักศึกษาสามารถเข้าถึงการให้คำแนะนำทางวิชาการที่จะช่วยให้พวกเขาสำเร็จตามเวลา

8. การสนับสนุนการบริหารและคุณสมบัติอาจารย์ (Administrative Support & Faculty Qualifications) ต้องมีหลักฐานของการสนับสนุนการบริหารที่เหมาะสม

9. สิ่งอำนวยความสะดวก อุปกรณ์ และ การสนับสนุนเทคโนโลยี (Facilities, Equipment & Technical Support) สิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์ รวมทั้งความจำเป็นในการสนับสนุนบุคลากรทางเทคนิคเพื่อการบำรุงรักษา ให้เพียงพอที่จะสนับสนุนเป้าหมายของโปรแกรม/ทางเลือก

10. เป้าหมายโปรแกรม (Program Goals) แต่ละโปรแกรมจะต้องมีเป้าหมายในระยะสั้นและระยะยาว และวางแผนเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมาย

การดำเนินการ (Program Operation)

11. การดำเนินการโปรแกรม/ทางเลือก (Program/Option Operation) หลักฐานจะถูกอธิบายในการประเมินตนเอง (Self-study) ที่แสดงความเพียงพอของการเรียนการสอน ได้แก่ แรงจูงใจและการให้คำปรึกษาของนักศึกษา (motivation and counseling of students)

รายละเอียดของการเรียนการสอน (scheduling of instruction) คุณภาพการเรียนการสอน (quality of instruction) การปฏิบัติตามมาตรฐานจริยธรรม (observance of ethical standards) ความพร้อมของทรัพยากร (availability of resource materials) การสอนและการวัดสมรรถนะ (teaching and measurement of competencies) กำกับดูแลการเรียนการสอน (supervision of instruction) สามารถบริการจัดวางตำแหน่งของนักศึกษาเพื่อประสบการณ์ในการทำงาน (placement services available to students for work experience)

การวัดผลลัพธ์ (Outcome Measures)

12. ความพึงพอใจของบัณฑิตที่มีต่อโปรแกรม/ทางเลือก (Graduate Satisfaction with Program/Option) การประเมินบัณฑิตของโปรแกรม/ทางเลือกต้องหาอยู่เป็นประจำ

13. ภาวะการมีงานทำของบัณฑิต (Employment of Graduates) ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดตำแหน่งงาน ชื่อ และ เงินเดือนของบัณฑิต จะต้องรวบรวมเป็นประจำ

14. ความก้าวหน้าการปฏิบัติงานของบัณฑิต (Job Advancement of Graduates) ข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้าในอาชีพของผู้สำเร็จการศึกษาจะต้องรวบรวมเป็นประจำเพื่อแสดงให้เห็นถึงการส่งเสริมในตำแหน่งที่มีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้สูงขึ้น

15. ความพึงพอใจของผู้ประกอบการที่มีต่อความสามารถในการทำงาน (Employer Satisfaction with Job Performance)

16. ความสำเร็จของบัณฑิตในหลักสูตรขั้นสูง (Graduate Success in Advanced Program)

17. ความสำเร็จของบัณฑิตที่ผ่านการรับรอง (Graduate Success in Passing Certification Requirements)

18. การพัฒนาวิชาชีพ (Development of the Profession)

19. อนุมัติสภาที่ปรึกษาของหลักสูตรภาพรวม (Advisory Council Approval of Overall Program)

20. ใช้การวัดผลลัพธ์เพื่อการปรับปรุงหลักสูตร

จากการศึกษามาตรฐานและตัวบ่งชี้การรับรองวิทยฐานะระดับหลักสูตรของทั้ง 6 องค์กร สามารถสรุปดังตารางที่ 2.3 ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 3 การสังเคราะห์เกณฑ์ในการพิจารณาและตัวบ่งชี้การรับรองวิทยฐานะระดับหลักสูตร

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	ABET (2013)	AACSB (2014)	EPAS (2014)	AUN-QA (2015)	The AC (2013)	ATMAE (2011)
ด้านบริบทของสถาบันอุดมศึกษา							
คุณสมบัติ อาจารย์	อาจารย์มีความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์และคุณวุฒิ สอดคล้องกับผลที่คาดหวังของ หลักสูตร	✓		✓			
	อาจารย์มีจำนวนเพียงพออยู่ ตลอดระยะเวลาหลักสูตร กำกับดูแลหลักสูตร ทำงาน ร่วมและให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา	✓	✓	✓			✓
สัดส่วน อาจารย์	อัตราอาจารย์ต่อนักศึกษา และภาระงานของอาจารย์ เป็นการวัดและติดตามเพื่อ ปรับปรุงคุณภาพการศึกษา การวิจัย และการบริการ				✓		
การบริหาร และพัฒนา อาจารย์	แผนระยะสั้นและระยะยาว ของการแต่งตั้งอาจารย์หรือ ความต้องการอาจารย์ (รวมทั้ง แผนความสำเร็จ การ สนับสนุน การวางแผนอัตรา กำลังคน อัตราการลาออก และการเกษียณ				✓		
	การสรรหาและส่งเสริม อาจารย์ อยู่บนพื้นฐานของ ระบบคุณค่าทางวิชาการ โดย พิจารณาทั้งการสอน การวิจัย และการบริการทางวิชาการ				✓		

ตารางที่ 3 (ต่อ)

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	ABET (2013)	AACSB (2014)	EPAS (2014)	AUN-QA (2015)	The AC (2013)	ATMAE (2011)
	การกำหนดภาระหน้าที่ เหมาะสมกับความสามารถ ประสบการณ์ และความถนัด ของอาจารย์ ความรับผิดชอบ ที่ตรวจสอบได้และหน้าที่ ปรับปรุงหลักสูตร ทบทวน วัตถุประสงค์ของหลักสูตรและ ผลลัพธ์ของนักศึกษา	✓			✓		
	การพัฒนาคุณภาพอาจารย์ ด้านความเชี่ยวชาญอย่าง ต่อเนื่องอย่างเป็นระบบ มีกล ยุทธ์การมีส่วนร่วมและ สนับสนุนอาจารย์โดยภาพรวม และเป็นรายบุคคล	✓	✓		✓		
	มีกิจกรรมพัฒนาที่เน้นเพิ่ม ประสิทธิภาพการสอนของ อาจารย์		✓				
	มีทรัพยากรการเงินเพียงพอ ต่อการสนับสนุนอาจารย์ที่มี คุณภาพสูง อาทิ การ สนับสนุน/มีส่วนร่วมของ อาจารย์ด้านทุนการศึกษา	✓	✓				
	มีกระบวนการจัดการและ สนับสนุนอาจารย์เพื่อ ความก้าวหน้าในอาชีพและ สอดคล้องกับพันธกิจ ผลลัพธ์ ที่คาดหวัง และกลยุทธ์ของ สถาบัน		✓				

ตารางที่ 3 (ต่อ)

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	ABET (2013)	AACSB (2014)	EPAS (2014)	AUN-QA (2015)	The AC (2013)	ATMAE (2011)
	การจัดความสามารถ ให้ รางวัลและให้การยอมรับเพื่อ สร้างแรงจูงใจและส่งเสริม การศึกษา การวิจัยและบริการ				✓		
ด้าน	โครงสร้างพื้นฐานของ	✓	✓	✓		✓	✓
ทรัพยากรและ สิ่งสนับสนุน ทางการศึกษา	สถาบันอุดมศึกษาที่มีคุณภาพ						
	การดูแลรักษาและการใช้ โครงสร้างพื้นฐานสิ่งอำนวยความสะดวก	✓					
	ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ เครื่องมือที่ทันสมัยและ อุปกรณ์เพียงพอ	✓			✓	✓	✓
	ทรัพยากรคอมพิวเตอร์ และ โครงสร้างเครือข่าย คอมพิวเตอร์สามารถใช้ ประโยชน์จากเทคโนโลยี สารสนเทศสำหรับการสอน การวิจัย การบริการและการ บริหารจัดการเหมาะสม	✓			✓	✓	✓
	ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นไปตามความต้องการของ อาจารย์และนักศึกษา				✓		
	การจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการ เรียนรู้	✓			✓		
	การให้บริการห้องสมุด คอมพิวเตอร์และฐานข้อมูล ต้องเพียงพอเพื่อสนับสนุนทั้ง กิจกรรมทางวิชาการและ วิชาชีพ	✓					

ตารางที่ 3 (ต่อ)

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	ABET (2013)	AACSB (2014)	EPAS (2014)	AUN-QA (2015)	The AC (2013)	ATMAE (2011)
	ห้องสมุดดิจิทัล (digital library) ได้รับการจัดทำให้ทันกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร				✓		
	มีสิ่งแวดล้อมด้านสุขอนามัย และมาตรฐานความปลอดภัย				✓		
	การเข้าถึงและการบำรุงรักษา และการอัปเดตอย่างเป็นระบบ	✓					✓
	คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ คอมพิวเตอร์ และห้องปฏิบัติการที่มีอยู่ของหลักสูตรอย่างเหมาะสม	✓					
	คุณภาพของการบริการและสิ่งสนับสนุนทางการศึกษา มีการประเมินผลและเพิ่มประสิทธิภาพ				✓	✓	✓
การสนับสนุนของสถาบันอุดมศึกษา	ผู้บริหารมีส่วนสำคัญในพันธกิจ กลยุทธ์และกิจกรรม และมีส่วนร่วมในการเพิ่มคุณภาพการเรียนรู้ในหลักสูตรและสนับสนุนการสร้างผลงานของอาจารย์		✓				✓
	การสนับสนุนการเงิน (ทั้งด้านการบริหารและด้านเทคนิค) เพียงพอต่อความจำเป็นของหลักสูตร	✓	✓	✓			

ตารางที่ 3 (ต่อ)

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	ABET (2013)	AACSB (2014)	EPAS (2014)	AUN-QA (2015)	The AC (2013)	ATMAE (2011)
	การสนับสนุนเจ้าหน้าที่ (ทั้งด้านการบริหารและด้าน เทคนิค) เพียงพอต่อความ จำเป็นของหลักสูตร	✓	✓			✓	✓
	การเผยแพร่ข้อมูลที่เป็น เชื่อถือได้ต่อสาธารณะ		✓				
	การพัฒนาเจ้าหน้าที่และ บริการมีประสิทธิภาพ		✓		✓	✓	
	ดำเนินการตามกฎหมายใน บริบทของระดับชาติ มีกลยุทธ์ ที่ชัดเจน			✓			
	ข้อตกลงชัดเจนในการ ดำเนินการในระดับนานาชาติ และมีแนวปฏิบัติและการ จัดการสอนที่มีความ รับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ต่อ สังคม			✓			
	กฎระเบียบสำหรับส่งเสริม นักศึกษาที่มีความบกพร่อง					✓	
	ความเป็นธรรมระหว่างเพศ และสนับสนุนโอกาสความเท่า เทียมของนักศึกษาใน สถานการณ์เฉพาะ เช่น นักศึกษาสุขภาพบกพร่อง นักศึกษาต่างชาติ นักศึกษา ด้อยโอกาส					✓	
การคัดเลือก นิสิต/ นักศึกษา	การแนะนำหลักสูตรและ อาชีพ	✓					

ตารางที่ 3 (ต่อ)

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	ABET (2013)	AACSB (2014)	EPAS (2014)	AUN-QA (2015)	The AC (2013)	ATMAE (2011)
	นโยบายและขั้นตอนการรับ สมัครชัดเจน มีประสิทธิภาพ โปร่งใส	✓	✓	✓	✓		✓
	เกณฑ์การรับสมัคร ข้อกำหนด อื่นๆ ที่ผู้สมัครต้องมาก่อนเข้า ศึกษา		✓		✓		✓
	การเตรียมความพร้อมและ สนับสนุนให้ผู้สมัครมั่นใจว่ามี ความก้าวหน้าในอาชีพเมื่อ สำเร็จการศึกษา		✓				
ด้านการออกแบบหลักสูตร							
หลักสูตร	พันธกิจ ผลลัพธ์ที่คาดหวังและ กลยุทธ์ของสถาบันสอดคล้อง เหมาะสมกับสถาบัน		✓				
	ทบทวนและปรับปรุงแก้ไข พันธกิจ ผลลัพธ์ที่คาดหวังและ กลยุทธ์ของสถาบันเป็นระยะๆ		✓				
	พันธกิจ ผลลัพธ์ที่คาดหวังของ สถาบันมีความโปร่งใสต่อผู้มีส่วน ได้ส่วนเสีย		✓				
	การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร มี ความสอดคล้องกับพันธกิจ ของสถาบัน ความต้องการ หลักสูตร และเกณฑ์อื่นๆ	✓	✓	✓	✓		
	รายละเอียดของหลักสูตรช่วย ให้นักศึกษาเข้าใจวิธีการสอน และการเรียนรู้ให้บรรลุผลได้				✓		✓
	แนวคิดหลักสูตรสอดคล้อง ความต้องการตามกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิระดับชาติ					✓	

ตารางที่ 3 (ต่อ)

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	ABET (2013)	AACSB (2014)	EPAS (2014)	AUN-QA (2015)	The AC (2013)	ATMAE (2011)
	ออกแบบเพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์ของหลักสูตรและ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง			✓		✓	
	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังมี ความชัดเจน สะท้อนวิสัยทัศน์ พันธกิจของสถาบัน			✓	✓		
	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สอดคล้องกับความต้องการ และความจำเป็นผู้มีส่วน เกี่ยวข้อง				✓		
	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังแต่ละ รายวิชา ควรมีความชัดเจน ระบุความต้องการเฉพาะของ หลักสูตรขอบเขตของรายวิชา เหมาะสมในหลักสูตร	✓					
	หลักสูตร วิธีการสอนและการ เรียนรู้ และการประเมิน นักศึกษา สอดคล้องกัน				✓		
	ครอบคลุมเนื้อหาสาระของ รายวิชา โครงสร้าง การลำดับ และการบูรณาการ			✓	✓	✓	✓
	ความลุ่มลึกและความเข้มข้น ทางวิชาการ			✓			
	โครงสร้างหลักสูตรแสดง ความสัมพันธ์และ ความก้าวหน้าของรายวิชา พื้นฐาน รายวิชากลาง และ รายวิชาเฉพาะอย่างชัดเจน				✓		

ตารางที่ 3 (ต่อ)

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	ABET (2013)	AACSB (2014)	EPAS (2014)	AUN-QA (2015)	The AC (2013)	ATMAE (2011)
	โครงสร้างหลักสูตรยืดหยุ่น เพียงพอ ช่วยให้นักศึกษา กระตุ้นการเปลี่ยนแปลงและ การพัฒนาในหลักสูตร				✓		
	โครงสร้าง และความสมดุล ของหลักสูตรระยะเวลาใน การศึกษา รูปแบบการสอน/ การเรียนรู้		✓			✓	
	เนื้อหาของหลักสูตรเป็นผลมา จากกระบวนการจัดการ หลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ		✓				
	การออกแบบและพัฒนา หลักสูตร เป็นการสร้างและ ทบทวนและประเมินเป็น ระยะๆ				✓		
	การวิจัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การสอนและการเรียนรู้				✓		
	การทวนสอบวัตถุประสงค์ของ หลักสูตรเป็นระยะๆ		✓				
	การดำเนินการอย่างเป็นระบบ และกระบวนการที่มี ประสิทธิภาพ		✓				
	การเทียบโอนหน่วยกิต นักศึกษาจากสถาบันอื่น และ กำหนดหน่วยกิตสำหรับการ ทำงานเทียบกับรายวิชา เหมาะสม	✓					✓
	มีเอกสารข้อมูลความต้องการ ของบัณฑิต	✓					

ตารางที่ 3 (ต่อ)

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	ABET (2013)	AACSB (2014)	EPAS (2014)	AUN-QA (2015)	The AC (2013)	ATMAE (2011)
ด้านการดำเนินการหลักสูตร							
กิจกรรม	กระบวนการสอนและการ				✓		✓
การเรียนรู้	เรียนรู้ และการประเมิน นักศึกษาเป็นการทบทวนและ ประเมินอย่างต่อเนื่อง สัมพันธ์ สอดคล้องกับผลลัพธ์การ เรียนรู้ที่คาดหวัง						
	วิธีการสอนและการเรียนรู้เป็น การดำเนินการโดยหลัก ปรัชญาการศึกษาของ สถาบันอุดมศึกษา				✓		
	ควรมีวิธีการสอนที่หลากหลาย และใช้นวัตกรรมและ เทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เหมาะสม			✓			
	ควรให้ประสบการณ์การศึกษา คุณภาพสูงแก่นักศึกษาที่ เหมาะสมกับหลักสูตร			✓			
	คุณภาพการเรียนรู้เป็นวิธีการ เรียนรู้อย่างลุ่มลึก เป็นการ แสวงหาเพื่อทำให้มี ความหมายและเข้าใจ ผลสำเร็จ				✓		
	สนับสนุนการเรียนรู้และ ปลูกฝังนักศึกษามุ่งมั่นในการ เรียนตลอดชีวิต				✓		
	การปฏิสัมพันธ์นักศึกษา- นักศึกษา นักศึกษา-อาจารย์ สอดคล้องตามหลักสูตร		✓				

ตารางที่ 3 (ต่อ)

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	ABET (2013)	AACSB (2014)	EPAS (2014)	AUN-QA (2015)	The AC (2013)	ATMAE (2011)
	สื่อการเรียนรู้ควรมีคุณภาพสูง ควรเน้นการเรียนรู้ของ นักศึกษา			✓			
	การกำกับดูแลการเรียน การสอน						✓
กิจกรรม พัฒนา ผู้เรียน	การพัฒนานักศึกษาเพื่อให้มี ความมั่นใจในศักยภาพ			✓			
การฝึก ประสบการณ์ วิชาชีพ/ วิจัย	การปฏิบัติตามมาตรฐาน จริยธรรมวิชาการและวิชาชีพ ณวิชาชีพ/ วิจัย						✓
	นักศึกษาควรได้สัมผัสกับ วัฒนธรรมสากลผ่านการ ผสมผสานของนักศึกษา อาจารย์ สื่อการสอนและการ เชื่อมโยงระดับนานาชาติ			✓			
	สถาบันควรเชื่อม ผู้ประกอบการเพื่อเพิ่ม ความสัมพันธ์ในการ ดำเนินการหลักสูตรและ อำนวยความสะดวกในการจ้าง งานบัณฑิต			✓			
	นักศึกษาสามารถเชื่อมโยง ด้านวิชาการและประสบการณ์ วิชาชีพที่เกี่ยวข้องในหลักสูตร และเป้าหมายการเรียนรู้ได้		✓	✓			

ตารางที่ 3 (ต่อ)

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	ABET (2013)	AACSB (2014)	EPAS (2014)	AUN-QA (2015)	The AC (2013)	ATMAE (2011)
การดูแล และให้ คำปรึกษา นิสิต/ นักศึกษา	ระบบการติดตามที่เหมาะสม	✓			✓		
	สำหรับความก้าวหน้าของ						
	นักศึกษา ความสามารถทาง						
	วิชาการและภาระงาน						
	การบันทึกและติดตาม ให้				✓		
	ข้อมูลย้อนกลับนักศึกษาและ						
	การดำเนินการที่จำเป็น						
	การเข้าถึงการให้คำปรึกษา						✓
	การให้คำแนะนำทางวิชาการ						
การ ประเมินผล การเรียนรู้	การประเมินครอบคลุมในด้าน				✓		
	การรับนักศึกษาใหม่ ประเมิน						
	ระหว่างรายวิชาที่ศึกษาอย่าง						
	ต่อเนื่อง และประเมินทดสอบ						
	ก่อนสำเร็จการศึกษา						
	เกณฑ์การประเมิน มีการ			✓			
	ออกแบบเพื่อทดสอบ						
	ผลสัมฤทธิ์ของผลการเรียนรู้ที่						
	คาดหวัง						
	การวางแผนโครงสร้าง ความ				✓		
	หลากหลายของวิธีการประเมินควร						
	เลือกใช้และสอดคล้องกับผลการ						
	เรียนรู้ที่คาดหวัง						
	การวางแผน วัตถุประสงค์ของการ				✓		
	ประเมินเพื่อวินิจฉัย ประเมิน						
	ความก้าวหน้า และเพื่อสรุปผล						
	ขั้นตอนและวิธีการ นำไปใช้				✓		
	ประเมินนักศึกษามีความตรง						
	ความเที่ยง และโปร่งใส						

ตารางที่ 3 (ต่อ)

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	ABET (2013)	AACSB (2014)	EPAS (2014)	AUN-QA (2015)	The AC (2013)	ATMAE (2011)
	กระบวนการทวนสอบและปรับปรุงผลลัพธ์ของนักศึกษาเป็นระยะๆ	✓					
ความก้าวหน้าทางวิชาการ	ประเภทและปริมาณงานวิจัยของอาจารย์				✓		
	การมีส่วนร่วมทั้งทางวิชาการและวิชาชีพ		✓				
คุณภาพบัณฑิต	ผลงานนักศึกษาที่แสดงการเตรียมความพร้อมบัณฑิตเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หลักสูตร	✓					
	คุณภาพการประเมินการทำงานของนักศึกษาสะท้อนผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง			✓			
	อัตราการผ่านและสถิติความก้าวหน้าของระดับหลักสูตร			✓			
	คุณภาพของบัณฑิต (เช่น อัตราการสำเร็จการศึกษา อัตราการลาออก ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา การได้งานทำ เป็นต้น)				✓		
	ความก้าวหน้าในอาชีพของผู้สำเร็จการศึกษา						✓
	ความสำเร็จของบัณฑิตในหลักสูตร						✓
	ภาวะการมีงานทำของบัณฑิต						✓
	บัณฑิตเป็นที่ต้องการสูงจากหน่วยงานที่คัดเลือก			✓			

ตารางที่ 3 (ต่อ)

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	ABET (2013)	AACSB (2014)	EPAS (2014)	AUN-QA (2015)	The AC (2013)	ATMAE (2011)
ผลลัพธ์ของ หลักสูตร	ความพึงพอใจของอาจารย์ นักศึกษา บัณฑิต ศิษย์เก่า ผู้ใช้บัณฑิต เป็นการสร้าง การ ติดตาม และเทียบเคียง และ เป็นความพึงพอใจต่อคุณภาพ ของหลักสูตรและบัณฑิต				✓		✓
	คุณภาพการผลิตบัณฑิตควร เหมาะสมกับผลงานของ บัณฑิตเป้าหมาย			✓			
	การสนับสนุนกิจกรรมศิษย์เก่า ที่เหมาะสมเพื่อให้เกิด ประโยชน์ร่วมกัน			✓			
	ชื่อเสียงของหลักสูตร หลักสูตรมีการจัดอยู่อันดับสูง ในระดับชาติหรือระดับ นานาชาติ			✓			
	การพัฒนาวิชาชีพ						✓
	ผลงานความรู้ที่มีผลกระทบต่อ ต่อทฤษฎี วิธีปฏิบัติ หรือการ สอนสอดคล้องกับพันธกิจ ผลลัพธ์ที่คาดหวังและกลยุทธ์ ของสถาบัน		✓				
การประกัน คุณภาพ	กระบวนการจัดเอกสาร สำหรับประเมินและประเมิน ผลลัพธ์ของนักศึกษาที่สำเร็จ การศึกษา	✓					
	ผลที่ได้จากการประเมินต้อง ใช้เป็นระบบเพื่อเป็นข้อมูล ในการปรับปรุงหลักสูตรอย่าง ต่อเนื่อง	✓				✓	✓

ตารางที่ 3 (ต่อ)

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	ABET (2013)	AACSB (2014)	EPAS (2014)	AUN-QA (2015)	The AC (2013)	ATMAE (2011)
ประสิทธิภาพและระบบการ ประกันคุณภาพที่เข้มข้น ครอบคลุมการออกแบบและ ความเหมาะสมของหลักสูตร การติดตามการเปิดหลักสูตร และการทบทวนหลักสูตรใน ทุกมิติ				✓			
หลักสูตรได้รับการพัฒนาด้วย ตัวป้อนและข้อเสนอแนะจาก อาจารย์ นักศึกษา ศิษย์เก่า และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย					✓		

จากการทบทวนเกณฑ์ในการพิจารณามาตรฐานและตัวบ่งชี้การรับรองวิทยฐานะระดับหลักสูตร จากองค์กรระดับนานาชาติ ผู้วิจัยจึงได้คัดเลือกตัวบ่งชี้สำคัญของมาตรฐานและตัวบ่งชี้เพื่อนำไปกำหนดในระบบการรับรองวิทยฐานะหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ โดยครอบคลุมทั้ง 5 มาตรฐาน ได้แก่ ด้านบริบทสถาบันอุดมศึกษา ด้านการออกแบบหลักสูตร ด้านการดำเนินการหลักสูตร ด้านผลลัพธ์หลักสูตร และด้านการประกันคุณภาพ

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเกณฑ์ในการรับรองวิทยฐานะ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

The Council on Higher Education (2004) ได้กำหนดเกณฑ์การตรวจสอบในแต่ละประเด็น โดยจำแนกในแต่ละกรณี ดังต่อไปนี้

1. พบข้อมูลตามเกณฑ์โดยสมบูรณ์ (Commend) การดำเนินการได้ครบถ้วนตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด
2. พบข้อมูลครบถ้วนตามเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ (Meets minimum standards) การดำเนินการได้ตามเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำทุกข้อ
3. ควรปรับปรุง (Needs improvement) การดำเนินการไม่ครบถ้วนตามเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำที่กำหนด เนื่องจากเกิดปัญหาอุปสรรค และมีจุดที่ควรได้รับการพัฒนา
4. ไม่ปฏิบัติตามเกณฑ์ (Does not comply) การดำเนินการส่วนใหญ่ไม่สอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ

Centre for Education Policy (2016) ได้กำหนดเกณฑ์ให้คณะกรรมการดำเนินการ พิจารณารายงานการประเมินตนเองของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อตรวจสอบว่าได้ดำเนินการตาม หลักฐานที่พบ และให้คำแนะนำสถาบันอุดมศึกษาในการปรับปรุงคุณภาพ ซึ่งในแต่ละเกณฑ์ ควร ได้รับการประเมิน ดังต่อไปนี้

1. พบข้อมูลครบถ้วนตามเกณฑ์โดยสมบูรณ์
2. พบข้อมูลครบถ้วนตามเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญ
3. พบข้อมูลครบถ้วนตามเกณฑ์บางส่วน
4. ไม่พบข้อมูล

Higher Learning Commission (2014) ได้กำหนดเกณฑ์ในการประเมินในแต่ละ องค์ประกอบ มีดังต่อไปนี้

1. พบข้อมูลครบถ้วนตามเกณฑ์ (Archwamety & McFarland)
2. พบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเกณฑ์ (Met with concerns)
3. ไม่พบข้อมูล (Not met)

จากการศึกษาเกณฑ์ที่จะใช้ในการรับรองวิทยฐานะ ผู้วิจัยจึงกำหนดเกณฑ์ที่จะใช้ในการ พิจารณา ในแต่ละตัวบ่งชี้ ในประเด็นย่อย ดังนี้

1. พบข้อมูลครบถ้วนเป็นไปตามเกณฑ์
2. ไม่พบข้อมูลในบางประเด็น

2.7 การรับรองวิทยฐานะระดับหลักสูตรขององค์การวิชาชีพครู

Council for the Accreditation of Educator Preparation: CAEP (2015) เป็น การวางรากฐานที่เข้มแข็งและมีประวัติการรับรองวิทยฐานะมายาวนานในด้านครูและการเตรียม ความพร้อมครู CAEP เป็นความพยายามในการเพิ่มคุณค่าของการรับรองวิทยฐานะและการมีส่วนร่วม การสร้างความรู้ในสถาบันอุดมศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมครู CAEP พัฒนาออกแบบโดย คณะกรรมการ National Council for Accreditation of Teacher Education (NCATE) (2008) และ Teacher Education Accreditation Council (TEAC) และเมื่อปี ค.ศ. 2014 CAEP ได้รับการ ยอมรับจาก Council for Higher Education Accreditation (Council for Higher Education Accreditation (CHEA)) มาตรฐานการรับรองวิทยฐานะของ CAEP เริ่มการดำเนินการอย่างเต็ม รูปแบบ ซึ่งจากเดิมใช้เกณฑ์ของ NCATE and TEAC ซึ่งปัจจุบันไม่ใช้ในรับรองวิทยฐานะแล้ว

กระบวนการรับรองวิทยฐานะในอดีตเป็นความร่วมมือระหว่างรัฐ สถาบันอุดมศึกษา หน่วยงานรับรอง ผู้มีส่วนร่วมอื่นๆ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการเตรียมความพร้อมครู CAEP ได้สร้าง

กระบวนการใหม่จากความสัมพันธ์ที่ยาวนาน และบทบาทสำคัญของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด โดยกำหนดมาตรฐานการรับรองวิทยฐานะไว้ 5 ด้าน ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 ความรู้ในเนื้อหาและวิชาชีพครู (Content and Pedagogical Knowledge)

สถาบันอุดมศึกษาต้องมั่นใจว่านักศึกษาได้พัฒนาให้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งถึงแนวคิดและหลักการที่สำคัญของศาสตร์ในสาขา และผู้สำเร็จการศึกษาสามารถใช้แนวปฏิบัติเฉพาะศาสตร์ซึ่งมีความยืดหยุ่นสูง เพื่อการเรียนรู้ของนักเรียนทุกคนต่อความสำเร็จของสถาบันและมาตรฐานความรู้พร้อมวิชาชีพ

ความรู้ ทักษะ และลักษณะในวิชาชีพของนักศึกษา

1.1 นักศึกษาสามารถแสดงความเข้าใจตามมาตรฐาน TASC 10 ข้อ ในระดับความก้าวหน้าที่เหมาะสม ในการติดตาม ได้แก่ ผู้เรียนและการเรียนรู้ เนื้อหา การปฏิบัติการสอน และความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ต่อวิชาชีพ

หน้าที่ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ของสถาบันอุดมศึกษา

1.2 สถาบันอุดมศึกษามั่นใจว่าผู้สำเร็จการศึกษาใช้การวิจัยและหลักฐานเพื่อพัฒนาความเข้าใจในอาชีพการสอนและใช้เพื่อวัดความก้าวหน้าของนักเรียนในระดับเตรียมอนุบาลถึงเกรด 12 และเพื่อเป็นแนวปฏิบัติในวิชาชีพ

1.3 สถาบันอุดมศึกษามั่นใจว่าผู้สำเร็จการศึกษา ประยุกต์เนื้อหาและความรู้การสอนที่สะท้อนการประเมินผลลัพธ์เป็นฐานสนองต่อมาตรฐาน Specialized Professional Associations (SPA), National Board for Professional Teaching Standards (NBPTS) รัฐ หรือหน่วยงานรับรองอื่นๆ (เช่น National Association of Schools of Music – NASM)

1.4 สถาบันอุดมศึกษามั่นใจว่าผู้สำเร็จการศึกษา แสดงทักษะและข้อตกลงที่มีต่อนักเรียนทุกคน ที่เข้าศึกษา ตามมาตรฐานของสถาบันและมาตรฐานความรู้พร้อมในวิชาชีพ (เช่น Next Generation Science Standards, National Career Readiness Certificate, Common Core State Standards)

1.5 สถาบันอุดมศึกษามั่นใจว่ารูปแบบและการประยุกต์มาตรฐานเทคโนโลยีของผู้สำเร็จการศึกษา สามารถออกแบบ นำไปประยุกต์ใช้ และประเมินประสพการณ์การเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วม เรียนรู้ปรับปรุงและส่งเสริมแนวปฏิบัติในวิชาชีพ

มาตรฐานที่ 2 การมีส่วนร่วมและแนวปฏิบัติทางคลินิก (Clinical Partnerships and Practice)

สถาบันอุดมศึกษาต้องมั่นใจว่าประสิทธิภาพการมีส่วนร่วมและแนวปฏิบัติทางคลินิก มีคุณภาพสูง เป็นศูนย์กลางการเตรียมความพร้อมที่จะพัฒนานักศึกษาในด้านความรู้ ทักษะ และหลัก

วิชาชีพที่จำเป็นเพื่อแสดงผลกระทบเชิงบวกในการเรียนรู้และพัฒนานักเรียนระดับเตรียมอนุบาลถึงเกรด 12

2.1 ผู้มีส่วนร่วม รวมโครงสร้างที่ใช้ประโยชน์ร่วมกัน โรงเรียนระดับเตรียมอนุบาลถึงเกรด 12 และการจัดสังคม รวมถึงความร่วมมือด้านเทคโนโลยี เพื่อเตรียมคลินิก และตอบสนองส่วนแบ่งเพื่อปรับปรุงการเตรียมความพร้อมนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง ผู้มีส่วนร่วมในการเตรียมคลินิกสามารถติดตามรูปแบบ การมีส่วนร่วม สร้างความคาดหวังที่พึงพอใจร่วมกันเพื่อรับนักศึกษาเข้าเตรียมความพร้อม และสำเร็จการศึกษา ซึ่งมั่นใจในเชิงทฤษฎีและการปฏิบัติที่เชื่อมโยงกัน รักษาความเชื่อมโยงกันของคลินิกและวิชาการในการเตรียมความพร้อม และส่วนแบ่งความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ผลลัพธ์ของนักศึกษา

2.2 ผู้มีส่วนร่วม ร่วมคัดเลือก เตรียมความพร้อม ประเมิน สนับสนุน และรักษาครูผู้สอนทางคลินิกที่มีคุณภาพสูง ทั้งในสถาบันและโรงเรียน ครูผู้สอนทางคลินิกแสดงผลกระทบเชิงบวกในการพัฒนานักศึกษา และการเรียนรู้และการพัฒนาของนักเรียนระดับเตรียมอนุบาลถึงเกรด 12 การมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนร่วม สถาบัน ใช้ตัวบ่งชี้ที่หลากหลายและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อกำหนด รักษาและปรับเกณฑ์ในการคัดเลือก พัฒนาความเชี่ยวชาญ ประเมินความสามารถ ปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และรักษาครูผู้สอนทางคลินิกในการกำหนดทุกตำแหน่งทางคลินิก

2.3 ภาระงานของสถาบันอุดมศึกษากับผู้มีส่วนร่วม ในการออกแบบประสบการณ์ทางคลินิกที่ลุ่มลึก กว้างขวาง หลากหลาย เชื่อมโยง และระยะเวลาเพียงพอเพื่อให้มั่นใจว่านักศึกษาแสดงการพัฒนาประสิทธิผลและผลกระทบเชิงบวกในการเรียนรู้และการพัฒนาของนักเรียนทุกคน ประสบการณ์ทางคลินิก รวมถึงการเพิ่มเทคโนโลยีโอกาสในการเรียนรู้เป็นโครงสร้างที่มีการประเมินความสามารถแบบพหุในส่วนสำคัญภายในหลักสูตรที่แสดงการพัฒนานักศึกษาในด้านความรู้ ทักษะ และการจัดการวิชาชีพ ที่กำหนดในมาตรฐานที่ 1

มาตรฐานที่ 3 คุณภาพ การคัดเลือก และการรับนักศึกษา (Candidate Quality, Recruitment, and Selectivity)

สถาบันแสดงถึงคุณภาพของนักศึกษาที่ต่อเนื่องและส่วนจุมุ่งหมายเพื่อความรับผิดชอบต่อที่ตรวจสอบได้ จากการคัดเลือก การรับเข้า ตลอดจนความก้าวหน้าของรายวิชาและประสบการณ์ทางคลินิก และเพื่อตัดสินผู้สำเร็จการศึกษา เป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพและให้ข้อเสนอแนะสำหรับการรับรอง สถาบันแสดงการพัฒนาคุณภาพนักศึกษาเป็นเป้าหมายของการเตรียมความพร้อมครูที่เน้นในทุกหลักสูตร

3.1 สถาบันนำเสนอแผนและเป้าหมายเพื่อคัดเลือกและสนับสนุนนักศึกษาให้มีคุณภาพสูงจากภูมิหลัง และความหลากหลายของประชากรเพื่อให้สำเร็จตามพันธกิจ การรับนักศึกษา

สะท้อนความหลากหลายของนักเรียนระดับเตรียมอนุบาลถึงเกรด 12 ของสหรัฐอเมริกา สถาบันพยายามแสดงความตระหนักรู้ และที่อยู่ติดต่อกับ สถานะ เชื้อชาติ สัญชาติ และความจำเป็นของพื้นที่ ความยากลำบากของเจ้าหน้าที่และสาขาวิชาที่ขาดแคลน ในปัจจุบัน STEM การเรียนรู้ภาษาอังกฤษ และนักเรียนที่มีความพิการ

3.2 สถาบันกำหนดการคัดเลือกเข้าศึกษา รวมทั้งเกณฑ์ขั้นต่ำในการรับเข้าศึกษา ของ CAEP หรือเกณฑ์ขั้นต่ำของรัฐที่สูงกว่า และข้อมูลที่รวบรวมเพื่อติดตามการสมัครและคัดเลือก นักศึกษา สถาบันมั่นใจว่าผู้สมัคร มีเกรดเฉลี่ยที่ยอมรับได้ หรือเกณฑ์ขั้นต่ำของ CAEP คือ เกรดเฉลี่ย 3.00 และค่าเฉลี่ยกลุ่มคะแนนความสามารถ ค่าคะแนนปกติวิสัยระดับชาติ/การประเมินผลสัมฤทธิ์ เช่น ACT, SAR หรือ GRE

เป็น 50% สูงสุดใน ปี ค.ศ. 2016-2017

เป็น 40% สูงสุดของการแจกแจงจาก ปี ค.ศ. 2018-2019 และ

เป็น 33% สูงสุดของการแจกแจงจาก ปี ค.ศ. 2020

ปัจจัยการคัดเลือกเพิ่มเติม

3.3 สถาบันเตรียมสร้างครูและติดตามคุณลักษณะ และกำหนดการปฏิบัติที่ นอกเหนือจากความสามารถทางวิชาการที่นักศึกษาต้องแสดงก่อนเข้าศึกษาและระหว่างศึกษาใน หลักสูตร สถาบันกำหนดเกณฑ์ อธิบายวิธีการวัดที่ใช้และหลักฐานที่มีความเที่ยงและตรงของหลักการ วัด และรายงานข้อมูลที่แสดงปัจจัยในเชิงวิชาการและที่ไม่ใช่ในเชิงวิชาการซึ่งทำนายความสามารถ ประสิทธิภาพการสอนของนักศึกษา

3.4 สถาบันสร้างเกณฑ์ความก้าวหน้าของหลักสูตรขั้นสูงและติดตามนักศึกษา จาก การสมัครเข้าจนสำเร็จการศึกษา นักศึกษาทุกคนแสดงความสามารถในการสอนในสถาบันและ มาตรฐานอาชีพ สถาบันนำเสนอรูปแบบพหุจากหลักฐาน การพัฒนานักศึกษา ความรู้เนื้อหา ความรู้ เนื้อหาการสอน ทักษะความเป็นครู และบูรณาการของเทคโนโลยีในทุกโดเมน

3.5 ก่อนสถาบันเสนอแนะให้นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาเพื่อขอใบอนุญาตหรือการ รับรอง เอกสารที่นักศึกษามีก่อนที่จะก้าวเข้าสู่มาตรฐานในระดับสูง สำหรับความรู้ในเนื้อหาในสาขาที่ รับรองเป็นความพยายามและประสิทธิภาพการสอนกับผลกระทบทางบวกการเรียนรู้และการพัฒนา นักเรียนระดับเตรียมอนุบาลถึงเกรด 12

3.6 ก่อนสถาบันเสนอแนะนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาเพื่อขอใบอนุญาตหรือการ รับรอง เอกสาร ที่นักศึกษาเข้าใจความคาดหวังของวิชาชีพ รวมทั้ง หลักจริยธรรม มาตรฐานการ ปฏิบัติในวิชาชีพ และกฎหมายและนโยบาย CAEP ผู้ติดตามการพัฒนาการวัดที่ประเมินผล ความสำเร็จของนักศึกษาและทบทวนมาตรฐานในผลครั้งใหม่

มาตรฐานที่ 4 ผลกระทบของหลักสูตร (Program Impact)

สถาบันแสดงผลกระทบต่อผู้สำเร็จการศึกษาในการเรียนรู้และการพัฒนาของนักเรียนระดับเตรียมอนุบาลถึงเกรด 12 การสอนในชั้นเรียน โรงเรียน และความพึงพอใจของผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับประสิทธิผลในการเตรียมความพร้อม

4.1 เอกสารที่สถาบัน ใช้การวัดแบบพหุ ผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรกับระดับความคาดหวังของความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียน การวัดแบบพหุ รวมทั้งวัดความก้าวหน้าที่ใช้ประโยชน์ได้ (รวมทั้งวัดการเพิ่มคุณค่า ร้อยละความก้าวหน้าของนักเรียน และวัตถุประสงค์การเรียนรู้และการพัฒนานักเรียน) เป็นความต้องการโดยรัฐสำหรับครูและประโยชน์ของสถานที่เตรียมความพร้อมครู การสนับสนุนของรัฐ และการวัดจากผู้ว่าจ้างโดยสถาบัน

ตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพการสอน

4.2 สถาบันแสดง เครื่องมือที่สังเกตมีความตรงเชิงโครงสร้างและการสำรวจของนักศึกษา การประยุกต์ใช้ประสิทธิภาพของผู้สำเร็จการศึกษา ความรู้ ทักษะ และการแสดงออก จากประสบการณ์การเตรียมความพร้อมในวิชาชีพ เป็นการออกแบบไปสู่ผลสัมฤทธิ์

ความพึงพอใจของผู้ว่าจ้าง

4.3 สถาบันแสดง ใช้การวัดที่ผลในข้อมูลที่มีความตรงและความเที่ยง รวมถึงขั้นตอนสำคัญที่สนับสนุนในการจ้างงาน ที่ผู้ว่าจ้างพึงพอใจกับการเตรียมความพร้อมของครูที่ตอบสนองต่อการทำงานกับนักเรียนเตรียมถึงเกรด 12

ความพึงพอใจของผู้สำเร็จการศึกษา

4.4 สถาบันแสดง การวัดผลในข้อมูลที่มีความตรงและความเที่ยง ผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตร ที่รับการเตรียมความพร้อมที่เกี่ยวข้องต่อความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ที่ผู้สำเร็จการศึกษาต้องเผชิญกับงานและเตรียมความพร้อมอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐานที่ 5 การประกันคุณภาพและการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

สถาบันยังคงรักษาระบบการประกันคุณภาพ ประกอบด้วย ข้อมูลถูกต้องจากการวัดแบบพหุ รวมทั้ง หลักฐานของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษามีผลกระทบทางบวก การเรียนรู้และการพัฒนานักเรียนระดับเตรียมอนุบาลถึงเกรด 12 สถาบันสนับสนุนปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความยั่งยืนและหลักฐานเชิงประจักษ์ และประเมินประสิทธิภาพของผู้สำเร็จการศึกษา สถาบันใช้ผลของการสืบค้นและชุดข้อมูล ประกอบด้วย ระยะเวลา องค์กรประกอบหลักสูตรและกำลังผลิต และนวัตกรรมทดสอบเพื่อปรับปรุงผลกระทบผู้สำเร็จการศึกษาในการเรียนรู้และการพัฒนาระดับเตรียมอนุบาลถึงเกรด 12

การประเมินคุณภาพและกลยุทธ์

5.1 ระบบการประกันคุณภาพของสถาบัน เป็นการเปรียบเทียบการวัดแบบพหุที่สามารถติดตามความก้าวหน้าของนักศึกษา ผลสัมฤทธิ์ของผู้สำเร็จการศึกษา และประสิทธิภาพการดำเนินการของสถาบัน หลักฐานที่แสดงความพึงพอใจของทุกมาตรฐาน CAEP

5.2 ระบบการประกันคุณภาพของสถาบัน ตรวจสอบได้ เป็นตัวแทนได้ การวัดที่เพิ่มมากขึ้นและฟุ้งร้องได้ และหลักฐานกระบวนการที่เกิดขึ้น ดีความข้อมูลได้ตรงและคงเส้นคงวา

การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

5.3 สถาบันดำเนินการอย่างสม่ำเสมอและเป็นระบบ การประเมินผลการปฏิบัติงานตามเป้าหมายและมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง ในช่วงเวลาการทดสอบนวัตกรรมและผลกระทบของเกณฑ์การคัดเลือก ความก้าวหน้าและความสำเร็จ และใช้ผลเพื่อปรับปรุงองค์ประกอบและกระบวนการของหลักสูตร

5.4 วัดผลกระทบของผู้สำเร็จการศึกษา รวมทั้ง ข้อมูลผลลัพธ์ที่เป็นประโยชน์ต่อความก้าวหน้าของนักเรียนชั้นเตรียมอนุบาลถึงเกรด 12 จะเป็นการสรุป การเทียบเคียงภายนอก การวิเคราะห์ การแลกเปลี่ยนอย่างกว้างขวาง และดำเนินการเพื่อการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดสรรทรัพยากร และทิศทางในอนาคต

5.5 สถาบันประกันผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างเหมาะสม รวมทั้ง ศิษย์เก่า ผู้ว่าจ้าง ผู้ประกอบการ โรงเรียนและชุมชนผู้มีส่วนร่วม และอื่นๆ กำหนดโดยสถาบัน เข้ามามีส่วนร่วมเป็นการประเมินหลักสูตร ปรับปรุง และกำหนดรูปแบบความเป็นเลิศของหลักสูตร

The Australian Institute for Teaching and School Leadership: AITSL (2013) เป็นหน่วยงานซึ่งเป็นผู้ในระดับชาติของประเทศออสเตรเลีย ในการส่งเสริมความเป็นเลิศในวิชาชีพ การสอนและผู้นำการศึกษา การส่งเสริมความเป็นเลิศเพื่อครูและผู้นำการศึกษามีผลกระทบต่อการเรียนรู้ของนักเรียนระดับสูงสุดของทุกโรงเรียนในออสเตรเลีย โดยกำหนดมาตรฐานหลักสูตร ดังนี้

1. ผลลัพธ์หลักสูตร (Program outcomes)

1.1 ช่วงเวลาเริ่มต้นการรับรอง สถาบันต้องแสดงให้เห็นว่าบัณฑิตในหลักสูตรตรงตามมาตรฐานวิชาชีพครูออสเตรเลีย

1.2 ช่วงเวลาการรับรองรอบใหม่ สถาบันต้องแสดงให้เห็นว่าบัณฑิตของหลักสูตรตรงตามมาตรฐานวิชาชีพครูออสเตรเลีย

1.3 หลักสูตรตรงตามความต้องการของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิออสเตรเลีย (AQF) เพื่อให้สำเร็จสมบูรณ์เป็นที่น่าพอใจ บัณฑิตมีระยะเวลา 4 ปี หรือเทียบเท่า

2. การพัฒนาหลักสูตร (Program development)

2.1 หลักสูตร การพิจารณา

- โรงเรียนและความต้องการระบบในปัจจุบัน
- ความรู้เชี่ยวชาญในวิชาชีพในปัจจุบัน
- ผลการวิจัยด้านการศึกษาที่เป็นหลักฐานสนับสนุน และ
- ความคาดหวังของชุมชน

ซึ่งในส่วนนี้เกิดจากการปรึกษากับหน่วยงานผู้จ้าง องค์กรวิชาชีพครู และ/หรือ การมีส่วนร่วมโดยตรงของครู นักวิจัยการศึกษา และวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้อง และผู้เชี่ยวชาญ (เช่น องค์กรผู้ปกครอง)

2.2 หลักสูตรที่สถาบันรับรองตนเอง ได้รับการประเมินโดยมีกระบวนการประชุม ภายใน เช่น ความสอดคล้องกันในส่วนของผลลัพธ์หลักสูตรที่คาดหวัง วิธีการ การสอนและการเรียนรู้ การประเมินนิสิต/นักศึกษาที่มีความสัมพันธ์กัน

2.3 หลักสูตรของสถาบันที่ไม่ได้รับการรับรองตนเอง จำเป็นต้องรับรองทั้งระดับ สถาบันและระดับชาติในหลักสูตรครุศาสตร์ ทั้ง 2 กระบวนการจะเริ่มดำเนินการพร้อมกันเพื่อให้มั่นใจว่ามีความสอดคล้องในผลลัพธ์หลักสูตรที่คาดหวัง ความเหมาะสมของการสอนและการเรียนรู้ และการประเมินที่สัมพันธ์กัน

3. การรับเข้าศึกษาในหลักสูตร (Program entrants)

3.1 นิสิต/นักศึกษาทุกคนที่เริ่มต้นเข้าหลักสูตรที่ประสบความสำเร็จจะต้องแสดงให้เห็นถึงความสามารถประสิทธิภาพ การมีส่วนร่วมในหลักสูตรอย่างเข้มข้น ต่อความต้องการความรู้ในการสอนเพื่อให้บรรลุความคาดหวังระดับความรู้และจำนวนผู้สมัครควรเท่ากับ 30% สูงสุดของประชากร

3.2 สถาบันคัดเลือกนิสิต/นักศึกษาที่ไม่เป็นไปตามข้อ 3.1 จะต้องสร้างความรู้เพิ่มเติมเพื่อให้มั่นใจว่านิสิต/นักศึกษาทุกคนได้รับการสนับสนุนเพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามมาตรฐานก่อนสำเร็จการศึกษา

3.3 บัณฑิตที่เข้าหลักสูตรครุศาสตร์มีเกณฑ์การคัดเลือกที่ชัดเจนและขั้นตอนการเข้าศึกษาโปร่งใสเป็นธรรม นิสิต/นักศึกษาที่ต้องการบรรลุตามคุณวุฒิสาขาวิชาเฉพาะ ในหลักสูตรของ ออสเตรเลียหรือหน่วยงานอื่นที่ได้รับการยอมรับให้จัดการศึกษา

3.4 การรับนิสิต/นักศึกษาเข้าในหลักสูตร โดยการประเมินความรู้พื้นฐาน ภาษาอังกฤษหรือเทียบเท่า การประเมินความสามารถด้านภาษาอังกฤษ ผลในภาพรวม (หรือเทียบเท่า) มีคะแนนเท่ากับ 7.5 (หากต่ำกว่าระดับ 7 ใน 4 ทักษะ คะแนนการพูดและการฟังต้องไม่ต่ำกว่าระดับ 8) การรับเข้าหรือการสำเร็จการศึกษาในหลักสูตร

3.5 ข้อตกลงในการเทียบโอนผลการเรียนหรือเทียบโอนหน่วยกิตถูกกำหนดโดยสถาบันซึ่งเป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ (AQF) และหลักเกณฑ์การเทียบโอนผลการเรียนรู้และแนวปฏิบัติที่ดีในการเทียบโอนหน่วยกิต

4. โครงสร้างและเนื้อหาหลักสูตร (Program structure and content)

4.1 โครงสร้างหลักสูตรต้องมีการลำดับให้สอดคล้องเพื่อแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

4.2 การศึกษาวิชาชีพในสายการศึกษา รวมถึง สาขาวิชาเฉพาะ หลักสูตรและการสอน วิชาศึกษาทั่วไป และประสบการณ์วิชาชีพ การศึกษาวิชาชีพในสายการศึกษา อย่างน้อย 2 ปี ของการศึกษาแบบเต็มเวลาหรือเทียบเท่า

4.3 การศึกษาในสาขาวิชา โดยปกติจะจำแนกแต่ละระดับสาขาวิชาก่อนเริ่มเข้าศึกษาในหลักสูตรบัณฑิต หรือเป็นส่วนหนึ่งที่บูรณาการการสอนระดับปริญญาตรีหรือรวมกับเทคนิค/สาขาวิชาในหลักสูตร

4.4 หลักสูตรระดับประถมศึกษา

หลักสูตรที่เป็นการเตรียมความพร้อมครูระดับประถมศึกษาจะต้องศึกษาแต่ละเนื้อหาการเรียนรู้ของหลักสูตรระดับประถมศึกษาอย่างเพียงพอเพื่อการเป็นครูผู้สอนและสอนในโรงเรียนประถมศึกษาเป็นเวลา 1 ปี

4.5 หลักสูตรมัธยมศึกษา

หลักสูตรมัธยมศึกษา ต้องเป็นการศึกษาความรู้เชิงลึกและกว้างที่เหมาะสมสำหรับการสอนของบัณฑิตที่มุ่งมั่นในการสอน

4.6 หลักสูตรเฉพาะ

หลักสูตรเริ่มการศึกษาวิชาเฉพาะ (เช่น การศึกษาธรรมชาติของประถมศึกษา การศึกษาพิเศษมัธยมศึกษา ครูบรรณารักษ์มัธยมศึกษา เป็นต้น) การศึกษานี้ต้องประกอบด้วย 1 ปี ของการศึกษาแบบเต็มเวลาหรือเทียบเท่าซึ่งเกี่ยวกับเนื้อหาเฉพาะ

4.7 ไม่มีแบบแผนและการกำหนดรูปแบบอื่นๆ

5. การมีส่วนร่วมของโรงเรียน (School partnerships)

5.1 สถาบันมีการสร้างความร่วมมือกับโรงเรียนอย่างยั่งยืนเพื่อดำเนินการหลักสูตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์ประกอบด้านประสบการณ์วิชาชีพ

5.2 องค์ประกอบด้านประสบการณ์วิชาชีพของแต่ละหลักสูตรต้องอย่างน้อย 80 วัน ของโครงสร้างที่ดี การกำกับดูแลและประเมินการปฏิบัติการสอนในโรงเรียนระดับปริญญาตรีและหลักสูตรสองปริญญาและ ไม่น้อยกว่า 60 วันในหลักสูตรของบัณฑิต

5.3 สถาบันอธิบายรายละเอียดองค์ประกอบความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันและโรงเรียน ธรรมชาติและความกว้างของการวางตำแหน่งประสบการณ์วิชาชีพ องค์ประกอบของตำแหน่ง รวมทั้งประสบการณ์การวางแผน เกณฑ์และวิธีการประเมินที่สัมพันธ์กัน และการสนับสนุนและกำกับดูแลการเตรียมการ

5.4 สถาบันและโรงเรียนมั่นใจว่าองค์ประกอบด้านประสบการณ์วิชาชีพ นักศึกษาของหลักสูตรมีประสบการณ์วิชาชีพที่ช่วยให้ทำงานกับนักเรียนในโรงเรียนระดับต่างๆ และเห็นคุณค่าของนักเรียน ชุมชนและให้บริการ (เช่น การกำหนดชนบทและในเมือง วัฒนธรรม ภาษาต่างๆ ชุมชนพื้นเมือง และอื่นๆ

5.5 สถาบันและโรงเรียนมั่นใจว่าครูที่เลี้ยงมีประสบการณ์ในวิชาชีพ (โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิธีปฏิบัติการสอน) มีคุณสมบัติที่เหมาะสมและขึ้นทะเบียนครูที่เลี้ยง ครูที่เลี้ยงควรมีความเชี่ยวชาญและได้รับการสนับสนุนในการให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาและในการตัดสินใจเกี่ยวกับนิสิต/นักศึกษาบรรลุตามมาตรฐานบัณฑิตครู

5.6 สถาบันกำหนดให้ปฏิบัติภายใต้การกำกับดูแลการสอน

5.6.1 แบบประเมินความพึงพอใจต่อนิสิต/นักศึกษาในหลักสูตรกับองค์ประกอบปฏิบัติการในวิชาชีพตามมาตรฐานบัณฑิตตามความต้องการของบัณฑิตในหลักสูตร

5.6.2 การดำเนินการส่วนใหญ่ได้รับการยอมรับจากโรงเรียนอย่างมากและยั่งยืนที่มีความเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมห้องเรียนตามสภาพจริงและ

5.6.3 การกำหนดบทบาทสำหรับครูผู้กำกับดูแลการประเมินนักศึกษาในหลักสูตร

5.7 การเตรียมความพร้อมโรงเรียนกำหนดเวลาที่นิสิต/นักศึกษาในหลักสูตรอาจมีความเสี่ยงต่อการปฏิบัติการสอนของนิสิต/นักศึกษาซึ่งไม่เป็นที่น่าพอใจ และให้การสนับสนุนที่เหมาะสมเพื่อปรับปรุงหรือให้คำปรึกษาในหลักสูตร

6. การดำเนินการและทรัพยากร (Program delivery and resourcing)

6.1 หลักสูตรต้องใช้กลยุทธ์การสอนและการประเมิน (เชื่อมโยงถึงผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง) และทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งสารสนเทศและเทคโนโลยีการสื่อสาร

6.2 หลักสูตรเป็นการดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ที่มีคุณภาพ เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการ รวมทั้ง มีสัดส่วนที่เหมาะสม มีประสบการณ์การสอนในโรงเรียน

6.3 สถาบันมั่นใจว่าหลักสูตรใช้สิ่งสนับสนุนการศึกษาและทรัพยากร รวมทั้งสารสนเทศและเทคโนโลยีการสื่อสาร นักศึกษาสามารถคาดการณ์การใช้ประโยชน์ในโรงเรียน

6.4 สถาบันมั่นใจว่าสิ่งสนับสนุนสอดคล้องตรงกันกับที่คาดหวังทั่วไปสำหรับสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ระดับอุดมศึกษา เหมาะสมกับการดำเนินการ เพื่อ

6.4.1 ทรัพยากรห้องสมุดที่สัมพันธ์กับการศึกษา

6.4.2 สารสนเทศและเทคโนโลยีการสื่อสาร

7. สารสนเทศและการประเมินหลักสูตร (Program information and evaluation)

7.1 สถาบันใช้ช่วงของข้อมูล เช่น สารสนเทศประเมินนิสิต/นักศึกษา การสำรวจ
จุดมุ่งหมาย ข้อเสนอแนะของนายจ้างและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่นๆ เพื่อปรับปรุงหลักสูตรและประเมิน
เป็นระยะๆ

7.2 สถาบันรายงานประจำปีต่อผู้มีอำนาจสรุปความท้าทายหรือการเปลี่ยนแปลงใน
หลักสูตร

7.3 สถาบันจัดหาข้อมูลที่จำเป็นเพื่อสนับสนุนรายงานแรงงานครูในท้องถิ่นและ
ระดับชาติเพื่อส่งเสริมหลักสูตรและเทียบเคียงและสร้างฐานข้อมูลหลักฐานที่สัมพันธ์ต่อคุณภาพของ
ครูในออสเตรเลีย ชุดข้อมูลที่รวบรวมเก็บไว้ในฐานข้อมูลกลางและภายใต้ข้อตกลงจะมีทุกเขตและ
สถาบันครูสำหรับการวิจัย ประเมินและปรับปรุงหลักสูตร

การประเมินหลักสูตรเตรียมความพร้อมของครู (Feuer, Floden, Chudowsky, &
Ahn, 2013) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะที่สัมพันธ์กับคุณภาพและหลักฐานหลักสูตรการเตรียมครู
รายละเอียดดังตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 คุณลักษณะที่สัมพันธ์กับคุณภาพและหลักฐานหลักสูตรการเตรียมครู

คุณลักษณะ (Attribute)	การวัด (Measures)
เกณฑ์การรับสมัครและการคัดเลือกเข้าศึกษา (Input Measures)	เกรดเฉลี่ยที่รับเข้าศึกษา (GPA) ค่าเฉลี่ยคะแนนการสอบเข้า (เช่น SAT, ACT) ร้อยละของนักเรียนส่วนน้อย ในการรับเข้า (Percentage of minority students in incoming class) จำนวนของผู้สมัครในสาขาที่ต้องการมาก
คุณภาพและเนื้อหาสาระของการสอน (Input Measures)	ประมวลรายวิชา (Course syllabi) การบรรยายและงานที่มอบหมายนักศึกษา เอกสารตำรา รายวิชาที่เสนอและชั่วโมงที่กำหนด เนือหารายวิชาที่กำหนด

ตารางที่ 4 (ต่อ)

คุณลักษณะ (Attribute)	การวัด (Measures)
คุณภาพของประสบการณ์การสอนของ นักศึกษา (Input Measures)	นโยบายของสายงาน รวมถึง ชั่วโมงที่กำหนด คุณสมบัติของที่ปรึกษาในสายงาน (ครูพี่เลี้ยง) การสำรวจของนักศึกษา การบันทึกจากการสังเกตการสอนของ นักศึกษา
คุณสมบัติของอาจารย์ (Input Measures)	ร้อยละของอาจารย์ที่มีระดับการศึกษาขั้นสูง ร้อยละของอาจารย์แบบเต็มเวลา บางเวลา และอาจารย์พิเศษ
ประสิทธิภาพการเตรียมครูใหม่เพื่อการจ้าง งานและคงอยู่ในสาขาวิชา (Output Measures)	อัตราการสอบผ่านรับใบประกอบวิชาชีพ ข้อมูลการจ้างงานและการคงอยู่
ความสำเร็จในการเตรียมครูที่มีคุณภาพสูง (Output Measures)	ประเมินความสามารถครูเมื่อใกล้จบ การศึกษาในหลักสูตร การประเมินบัณฑิตโดยผู้บังคับบัญชา/ผู้ว่า จ้าง การประเมินค่าการเพิ่มคุณค่า

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรองวิทยฐานะ

ภานุวัฒน์ บุตรเรียง (2551) ได้ศึกษาการพัฒนาเกณฑ์การรับรองวิทยฐานะสำหรับหลักสูตรการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ในระดับอุดมศึกษา วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อวิเคราะห์เอกสารคัตสรรที่เกี่ยวกับเกณฑ์การรับรองวิทยฐานะหลักสูตรการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ในระดับอุดมศึกษา เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้ที่เกี่ยวข้องกับเกณฑ์การรับรองวิทยฐานะหลักสูตรการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ในระดับอุดมศึกษา และเพื่อนำเสนอเกณฑ์การรับรองวิทยฐานะหลักสูตรการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ในระดับอุดมศึกษา วิธีการรวบรวมข้อมูล โดยการวิเคราะห์เอกสาร (content-analysis) เอกสารคัตสรรที่เกี่ยวกับวิทยฐานะการเรียนอิเล็กทรอนิกส์และการเรียนแบบทางไกลทั้งในและต่างประเทศ จำนวน 9 สถาบัน ได้ 195 ข้อความที่พัฒนาเป็นเกณฑ์ และเมื่อผ่านการตรวจสอบเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ได้ 128 บทความ ที่พัฒนาเป็นเกณฑ์ และการสอบถามความคิดเห็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ในระดับอุดมศึกษา ที่เปิด

สอนออนไลน์โดยไม่มี การพบปะกับ ผู้เรียน ผลการวิจัย พบว่า เกณฑ์ที่ได้รับการยอมรับจาก ผู้เชี่ยวชาญด้านการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ จำนวนทั้งหมด 106 เกณฑ์ แบ่งเป็น 11 ด้าน ซึ่งนำเสนอเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ปัจจัยนำเข้า (Input) ประกอบด้วย 51 เกณฑ์ แบ่งเป็น 6 ด้าน คือ (กฎกระทรวง การขอให้รับรองและการรับรองวิทยฐานะสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2551) ด้านพันธกิจ (2) ด้าน ความพร้อม (กฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553) ด้านการคัดเลือกและรับผู้เรียน ด้านการบริการ (5) ด้านการสนับสนุน ด้านการจัดคณาจารย์และ บุคลากร 2) กระบวนการ (Process) ประกอบด้วย 46 เกณฑ์ แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและ การสอน (2) ด้านการปฏิสัมพันธ์และการสื่อสาร ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการประกันคุณภาพ 3) ผลลัพธ์และผลผลิต (Output & Outcomes) ประกอบด้วย 9 เกณฑ์ 1 ด้าน คือ ด้านข้อมูลการ ติดตามผู้เรียน

วรวรรณ ศรีตะลานุกค์ (2551) ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการรับรองวิทยฐานะ ปราชญ์ภูมิปัญญาไทยในฐานะผู้สอนระดับอุดมศึกษา วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาและ วิเคราะห์การจัดการอุดมศึกษา ด้านการใช้ปราชญ์ภูมิปัญญาไทยในฐานะผู้สอนระดับอุดมศึกษา การ รับรองวิทยฐานะผู้สอนในระดับอุดมศึกษาในต่างประเทศและในประเทศ พัฒนาและตรวจสอบ ระบบการรับรองวิทยฐานะปราชญ์ภูมิปัญญาไทยในฐานะผู้สอนระดับอุดมศึกษา เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบวิเคราะห์สาระ แบบสอบถาม และสัมภาษณ์ปราชญ์ภูมิปัญญาไทยที่มีวุฒิการศึกษาระดับ ปริญญาตรีแต่มีความเชี่ยวชาญไม่ตรงกับวุฒิการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที่ และการวิเคราะห์องค์ประกอบ ผลการวิจัย พบว่า สถาบันอุดมศึกษา ต้องมียุทธศาสตร์การจัดการบุคลากรที่เป็นปราชญ์ภูมิปัญญาไทย และระบบการรับรองวิทยฐานะ ปราชญ์ภูมิปัญญาไทยในฐานะผู้สอนระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 4 ประการ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และข้อมูลป้อนกลับ 1) ปัจจัยนำเข้าในระดับสถาบัน ประกอบด้วย สถาบันอุดมศึกษาและปราชญ์ภูมิปัญญาไทย และปัจจัยนำเข้าในระดับชาติ ประกอบด้วย รายงานแจ้งผลการรับรองวิทยฐานะปราชญ์ภูมิปัญญาไทยของสถาบันอุดมศึกษาต่อ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา 2) กระบวนการในระดับสถาบัน ประกอบด้วย สถาบันอุดมศึกษาประเมินปราชญ์ภูมิปัญญาไทยเพื่อรับรองวิทยฐานะเป็นผู้สอน โดยใช้เกณฑ์ มาตรฐานที่ 1-4 ได้แก่ เกณฑ์มาตรฐานด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ด้านความรู้ ทักษะ และความ เชี่ยวชาญ ด้านผลงาน และด้านการสอน สถาบันอุดมศึกษาจัดทำรายงานแจ้งผลการรับรองวิทยฐานะ ปราชญ์ภูมิปัญญาไทยต่อคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระบวนการในระดับชาติ ประกอบด้วย คณะกรรมการการอุดมศึกษาทำการตรวจสอบรายงานนั้น ก่อนประกาศยืนยันการรับรองวิทยฐานะ ปราชญ์ภูมิปัญญาไทยในฐานะผู้สอนระดับอุดมศึกษา 3) ผลผลิตของระบบในระดับสถาบัน คือ ปราชญ์ภูมิปัญญาไทยที่ได้รับการยืนยันการรับรองวิทยฐานะ และ 4) ข้อมูลป้อนกลับ คือ ผลการ

ปฏิบัติป้อนสู่กระบวนการและปัจจัยนำเข้า และมีข้อเสนอแนะจากงานวิจัย คือ ควรจัดทำโครงการวิจัยติดตามการส่งเสริมภูมิปัญญาไทยในระดับอุดมศึกษา และโครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อส่งเสริมภูมิปัญญาไทยสู่ตลาดสากล โดยความร่วมมือระหว่างกระทรวงศึกษาธิการกับกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาไทยสาขานั้น ๆ และกรมทรัพย์สินทางปัญญา

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ (2544) ได้ศึกษาการประเมินคณะสถิติประยุกต์ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต วัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อประเมินผลหลักสูตรและการเรียนการสอนในสาขาวิชาต่าง ๆ ทั้งในระดับประกาศนียบัตร ปริญญาโท ปริญญาเอก โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะของการประเมิน 1) เพื่อวิเคราะห์หลักสูตร 2) เพื่อประเมินปัจจัยนำเข้าของหลักสูตร 3) เพื่อประเมินการบริหารหลักสูตรและการเรียนการสอนในหลักสูตร 4) เพื่อประเมินประสิทธิผลของหลักสูตร ทั้งนี้ องค์ประกอบของการประเมิน ดังนี้ 1) การวิเคราะห์หลักสูตร ประกอบด้วยตัวบ่งชี้คุณภาพ ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรกับปณิธานของสถาบัน ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรกับความต้องการของประเทศ ความก้าวหน้าทันสมัยของหลักสูตรและเนื้อหาสาระของหลักสูตรเมื่อเทียบกับหลักสูตรชั้นนำทั้งในและนอกประเทศ ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์โครงสร้าง และเนื้อหาสาระของหลักสูตรและรายวิชา การประเมินและปรับปรุงหลักสูตร และสารสนเทศเกี่ยวกับหลักสูตร 2) ปัจจัยนำเข้าหลักสูตร ประกอบด้วยตัวบ่งชี้คุณภาพ ได้แก่ นักศึกษา อาจารย์ ปัจจัยเกื้อหนุนการเรียนรู้ 3) กระบวนการหลักสูตร ประกอบด้วยตัวบ่งชี้คุณภาพ ได้แก่ กระบวนการคัดเลือกนักศึกษา การสรรหาพัฒนาและประเมินอาจารย์ การบริหารหลักสูตร การสอน 4) ผลลัพธ์ของหลักสูตร ประกอบด้วยตัวบ่งชี้คุณภาพ ได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษา การสร้างสรรคองค์ความรู้และเป็นเลิศทางวิชาการบริการวิชาการเพื่อการพัฒนา

ปรเมศวร์ บุญยืน (2548) ได้ศึกษาการพัฒนามาตรฐานหลักสูตรมหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษาในประเทศไทย วัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อพัฒนามาตรฐานหลักสูตรมหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษาในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่ามีองค์ประกอบการประเมิน 10 มาตรฐาน ดังนี้ 1) วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ ได้แก่ มีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ครอบคลุมขอบข่ายของศาสตร์สาขาวิชา 2) โครงสร้างเนื้อหา รายวิชา ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ ได้แก่ มีการกำหนดเนื้อหารายวิชาที่จำเป็นในหมวดวิชาเอก มีกระบวนการปรับปรุงเนื้อหารายวิชา 3) กระบวนการเรียนการสอน ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ ได้แก่ มีการเตรียมความพร้อมผู้เรียนก่อนการเรียนการสอน มีการใช้วิธีการเรียนการสอนที่หลากหลาย มีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน มีการสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน มีการจัดการเรียนการสอนแบบดิจิทัลและแบบออนไลน์ มีการสร้างความร่วมมือทางการเรียนการสอนและการวิจัย 4) กิจกรรมเสริมหลักสูตร ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ ได้แก่ มีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน มีการจัดกิจกรรมเพื่อให้บริการทางวิชาการ มีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาสังคมแห่งการ

เรียนรู้ในสาขาวิชา มีการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมทักษะวิชาชีพ 5) การประเมินผลการเรียนการสอน ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ ได้แก่ มีกระบวนการประเมินผลการเรียนการสอนรายวิชา 6) อาจารย์บุคลากรสายสนับสนุน ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ ได้แก่ ร้อยละของอาจารย์ประจำที่จบปริญญาเอกต่ออาจารย์ทั้งหมด มีการกำหนดจำนวนและคุณวุฒิของอาจารย์ มีการกำหนดจำนวนและคุณวุฒิของบุคลากรสายสนับสนุน มีการกำหนดคุณสมบัติของบุคลากรสายสนับสนุน มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรสายสนับสนุน มีการประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรสายสนับสนุน อาจารย์เข้าร่วมสัมมนาทางวิชาการและนำเสนอผลงานวิชาการ มีการพัฒนาทักษะของบุคลากรสายสนับสนุน 7) ทรัพยากรสนับสนุนการเรียนการสอน ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ ได้แก่ มีทรัพยากรสนับสนุนการเรียนการสอนที่จำเป็นและเพียงพอต่อการใช้งาน มีกระบวนการบริหารจัดการทรัพยากรสนับสนุนการเรียนการสอน 8) คุณภาพบัณฑิต ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ ได้แก่ มีการกำหนดเกณฑ์การสำเร็จการศึกษาของบัณฑิต บัณฑิตมีความรู้ความสามารถในขอบข่ายเนื้อหาของศาสตร์สาขาวิชา บัณฑิตมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ร้อยละของบัณฑิตที่ไ้ทำงานทำต่อบัณฑิตทั้งหมด 9) คุณภาพวิทยานิพนธ์ ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ ได้แก่ มีการกำหนดอัตราส่วนของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ต่อผู้เรียน มีการควบคุมคุณภาพวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระร้อยละของวิทยานิพนธ์ที่ตีพิมพ์เผยแพร่ต่อวิทยานิพนธ์ทั้งหมด 10) การบริหารจัดการหลักสูตร ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ ได้แก่ มีการบริหารจัดการเก็บเข้าศึกษา มีการกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา อัตราส่วนของอาจารย์ประจำต่อผู้เข้าศึกษา มีการจัดสรรทุนสนับสนุนการเรียนการสอนและการวิจัยมีการจัดงบประมาณสนับสนุนการเรียนการสอนมีกระบวนการประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

Roland (2011) ได้ศึกษาทดสอบโมเดลประสิทธิภาพองค์กรเพื่อใช้รับรองวิทยฐานะเป็นแนวทางและพิจารณาจากประสบการณ์การรับรองวิทยฐานะของสถาบันอุดมศึกษาหนึ่งแห่ง เป็นการเตรียมการและมีส่วนร่วมในการทบทวนการรับรองวิทยฐานะ โดยการศึกษาจากกรณีศึกษาองค์ประกอบของ 3 โมเดลประสิทธิภาพขององค์กร เพื่อใช้ประเมินสถาบันอุดมศึกษาตามโครงสร้างทฤษฎีในการเตรียมความพร้อมสำหรับการรับรองวิทยฐานะ วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อสำรวจกระบวนการประเมินตนเองในการรับรองวิทยฐานะจากมุมมองประสิทธิภาพองค์กร กรณีศึกษาดำเนินการโดยใช้แหล่งข้อมูลจาก 2 แหล่ง ได้แก่ ข้อมูลปฐมภูมิของเมทริกซ์การประเมินที่พัฒนา 3 โมเดลประสิทธิภาพขององค์กร กับเอกสารที่นำเสนอหน่วยงานที่ทำหน้าที่รับรอง ข้อมูลส่วนที่ 2 ประกอบด้วย การสัมภาษณ์ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา และถามคำถามเพื่อทบทวนและประเมินเมทริกซ์ที่มีความเป็นไปได้ขององค์กร กระบวนการประเมินคุณภาพ หลักฐานมีความตรงในการตรวจรับรองวิทยฐานะ ผลการศึกษา พบว่า ในการศึกษาเลือกโมเดลประสิทธิภาพองค์กรเหมาะสมกับแต่ละมาตรฐานของการรับรองวิทยฐานะและได้พัฒนาเมทริกซ์การรับรองวิทยฐานะเป็น 4 มิติ เพื่อใช้สำรวจกระบวนการประเมินตนเองในการรับรองวิทยฐานะจากมุมมองของประสิทธิภาพองค์กร

Thibodeau (2011) ได้ศึกษาการตรวจสอบผลลัพธ์ของการใช้คำถามเชิงประเมินค่า (Appreciative Inquiry) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจมุมมองการเปลี่ยนแปลงผลลัพธ์จากการประยุกต์ใช้คำถามเชิงประเมินค่ากับการรับรองวิทยฐานะและความสัมพันธ์กับกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพของสถาบันอุดมศึกษา ด้วยวิธี mixed method approach ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์อธิบายประสบการณ์ จากผลการสำรวจเชิงปริมาณ การใช้คำถามเชิงประเมินค่า (Appreciative Inquiry) เป็นกรอบแนวคิดทฤษฎีเพื่อการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (action research) การพัฒนาองค์กร และการประเมินที่เน้นระบบบุคคล (Human systems) การใช้คำถามเชิงประเมินค่า (Appreciative Inquiry) มีการประยุกต์เพื่อปรับปรุงกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการรับรองวิทยฐานะในระดับภูมิภาค และศึกษาถึงผลกระทบเฉพาะของกิจกรรมการรับรองการใช้คำถามเชิงประเมินค่า (Appreciative Inquiry-based) ริเริ่มช่วงการศึกษาเชิงปริมาณใช้กระบวนการ ANOVA ซึ่งไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ในการรับรู้ทั้งสถาบันหรือการเปลี่ยนแปลง 3 ระดับของการมีส่วนร่วม การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (multiple regression) ตัวบ่งชี้ที่ยังดำเนินการอยู่ ผลการการใช้คำถามมี 2 ลักษณะที่เป็นจุดแข็งที่สัมพันธ์กับการรับรู้เชิงบวกของเปลี่ยนแปลงสถาบันอุดมศึกษา คือ มีหัวข้อที่เป็นเชิงบวกความต่อเนื่องของทีมโครงการ และการฝึกตามทฤษฎีภายใต้กระบวนการด้วยความสัมพันธ์ที่เข้มแข็งกับความเข้าใจการเปลี่ยนแปลงในทางบวก ผลจาก mixed method approach อธิบายค่าสถิติที่ค้นพบ ขอบเขตและรายละเอียดที่ดีเชื่อมโยงผลโดยการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพในการศึกษาการมีส่วนร่วมการอธิบายโครงสร้างและการเปลี่ยนแปลงสภาพสถาบันที่เปลี่ยนแปลง และเพิ่มการสัมภาษณ์แบบมีส่วนร่วมกับลักษณะของการใช้คำถามเชิงประเมินค่า (Appreciative Inquiry) ที่สัมพันธ์กับการเข้าใจการเปลี่ยนในการวิเคราะห์ทางสถิติและแสดงรูปแบบความแตกต่างของลักษณะที่สถาบันแตกต่างกัน

Kemenade and Hardjono (2010) ได้ศึกษาวิจัยความเต็มใจของผู้เชี่ยวชาญที่ให้ความร่วมมือในกระบวนการรับรอง ข้อมูลเชิงประจักษ์จากมหาวิทยาลัยในสาขาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ในแฟลนเดอร์และเนเธอร์แลนด์ ประเทศเนเธอร์แลนด์มีการเปลี่ยนระบบการรับรอง โดย องค์กรการรับรองวิทยฐานะของเนเธอร์แลนด์และเบลเยียม (the Dutch/Flemish Accreditation Organization (NVAO)) เป็นที่น่าสนใจว่าการปฏิบัติตามกฎ 2 ข้อที่คล้ายคลึงกัน คือ ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ และการปรับปรุงพัฒนา การรับรองวิทยฐานะเป็นข้อบังคับโดยรัฐมีบทลงโทษ โดยการปิดรับนักศึกษาใหม่ในระยะยาวหากไม่พบว่ามีมาตรฐานการตรวจสอบภายนอกช่วยปรับปรุงสาขาวิชาและกระตุ้นการเสนอการปรับปรุงคุณภาพที่เป็นผลมาจากการตรวจสอบจากภายนอก ชุดข้อมูล 3 ขั้นตอน ทั้งปริมาณและคุณภาพ ขั้นตอนแรก การสำรวจอาจารย์กลุ่มย่อย 63 คน จาก 3 แผนกใน 4 มหาวิทยาลัยในสาขาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ การสำรวจอาจารย์เพื่อถามเกี่ยวกับกระบวนการตรวจสอบภายนอก สรรวจเกี่ยวกับการดำเนินการทั้ง 3 แผนก ในการเขียนรายงานการประเมิน

ตนเอง จากนั้นออกแบบแบบสอบถามเพื่อวัดความเต็มใจและการต่อต้านของอาจารย์ต่อการตรวจสอบในกระบวนการรับรองของเนเธอร์แลนด์ แบบสอบถามมีทั้งหมด 54 ข้อ เป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ โดยมุ่งสำรวจกลุ่มอาจารย์เพื่อกำหนดเป็นสมมติฐานของการสำรวจกลุ่มอาจารย์ที่มีขนาดชั้นตอนที่ 2 การวิจัยเชิงประจักษ์กับกลุ่มอาจารย์ 1,500 คนในมหาวิทยาลัยในสาขาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ในเนเธอร์แลนด์และตอนใต้ของเบลเยียมโดยให้ทำแบบสอบถามออนไลน์ 7 รายการ ชั้นตอนที่ 3 Delphi-survey โดยดำเนินการ 2 รอบ รอบที่ 1 ให้ผู้เข้าร่วมตอบคำถามในเอกสาร รอบที่ 2 จัดประชุมโดยมีผู้เข้าร่วม 44 คนร่วมแสดงความคิดเห็น นำผลที่ได้รับรวบรวมและส่งกลับไปยังผู้ที่มีส่วนร่วมและอภิปรายร่วมกันครั้งที่ 2 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญแบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ อาจารย์ 16 คน ผู้จัดการ 10 คน ผู้จัดการคุณภาพ 10 คน ตัวแทนจากหน่วยงานการให้อนุญาต 5 คน และ ตัวแทนจากองค์กรการรับรอง (NVAO) 1 คน ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าผู้เชี่ยวชาญที่เต็มใจให้ความช่วยเหลือในกระบวนการรับรอง เพราะเห็นด้วยกับการรับรองว่าช่วยเพิ่มคุณค่า

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรับรองวิทยฐานะระดับอุดมศึกษา

ผู้วิจัย	วัตถุประสงค์	สิ่งที่ศึกษา	วิธีการศึกษา	เครื่องมือที่ใช้	ข้อมูลที่ใช้
ปรเมศวร์ บุญยีน (2548)	พัฒนามาตรฐานหลักสูตร มหาลัยบัณฑิตและดุขฎฐิบัณฑิต สาขาวิชา เทคโนโลยี การศึกษาในประเทศไทย	มาตรฐาน	-การวิเคราะห์ เอกสาร (content-analysis)	แบบ ประเมิน	มาตรฐานหลักสูตร มหาลัยบัณฑิตและดุขฎฐิบัณฑิต สาขาวิชา เทคโนโลยี การศึกษา
Roland (2011)	-สำรวจ กระบวนการ การประเมิน ตนเอง (self-study) เพื่อการ รับรองจาก มุมมองของ ประสิทธิภาพของ องค์กร	องค์ประกอบของ 3 รูปแบบจำลอง ประสิทธิภาพ องค์กร (Organizational Effectiveness model)	กรณีศึกษา (case study design)	การ สัมภาษณ์	ข้อมูลปฐมภูมิ เมตริกส์การประเมิน (assessment matrix) ที่พัฒนา 3 โมเดลประสิทธิภาพ องค์กร ข้อมูลทุติยภูมิ การสัมภาษณ์ ผู้บริหาร สถาบันอุดมศึกษา

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ผู้วิจัย	วัตถุประสงค์	สิ่งที่ศึกษา	วิธีการศึกษา	เครื่องมือที่ใช้	ข้อมูลที่ใช้
Kemenade and Hardjono (2010)	-ศึกษาความเต็มใจของผู้เชี่ยวชาญที่ให้ความร่วมมือในกระบวนการรับรอง	ความเต็มใจ	1.สำรวจในกลุ่มย่อยของกลุ่มอาจารย์ 63 คน 2.วิจัยเชิงประจักษ์ (empirical research) 3.สำรวจเคลฟาย (Delphi-survey)	1. แบบสอบถาม 2. แบบสอบถามออนไลน์	ข้อมูลเชิงประจักษ์ (empirical data) จากอาจารย์มหาวิทยาลัย
ปรเมศวร์ บุญยสิน (2548)	พัฒนามาตรฐานหลักสูตร มหาวิทยาลัยและดุขฎิบัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษาในประเทศไทย	มาตรฐาน	-การวิเคราะห์เอกสาร (content-analysis)	แบบประเมิน	มาตรฐานหลักสูตรมหาวิทยาลัยและดุขฎิบัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา
Roland (2011)	-สำรวจกระบวนการการประเมินตนเอง (self-study) เพื่อการรับรองจากมุมมองของประสิทธิผลขององค์กร	องค์ประกอบของ 3 รูปแบบจำลองประสิทธิผลองค์กร (Organizational Effectiveness model)	กรณีศึกษา (case study design)	การสัมภาษณ์	ข้อมูลปฐมภูมิ เมตริกส์การประเมิน (assessment matrix) ที่พัฒนา 3 โมเดลประสิทธิผลองค์กร ข้อมูลทุติยภูมิ การสัมภาษณ์ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา
Kemenade and Hardjono (2010)	-ศึกษาความเต็มใจของผู้เชี่ยวชาญที่ให้ความร่วมมือในกระบวนการรับรอง	ความเต็มใจ	1.สำรวจในกลุ่มย่อยของกลุ่มอาจารย์ 63 คน 2.วิจัยเชิงประจักษ์ (empirical research)	1. แบบสอบถาม 2. แบบสอบถามออนไลน์	ข้อมูลเชิงประจักษ์ (empirical data) จากอาจารย์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ผู้วิจัย	วัตถุประสงค์	สิ่งที่ศึกษา	วิธีการศึกษา	เครื่องมือที่ใช้	ข้อมูลที่ใช้
			3.สำรวจเดลฟาย (Delphi-survey)		
Thibodeau (2011)	-การศึกษาผลลัพธ์ของการใช้คำถามเชิงประเมินค่า (Appreciative Inquiry) ในการรับรอง และความสัมพันธ์ของกิจกรรมประสิทธิผลของสถาบันกับการอุดมศึกษา	การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการรับรองโดยการใช้คำถามเชิงประเมินค่าเป็นฐาน (Appreciative Inquiry-based)	วิธีวิจัยแบบผสม (mixed method approach) ระหว่างวิจัยเชิงปริมาณและวิจัยเชิงคุณภาพ (quantitative and qualitative research methods)		ข้อมูลเชิงคุณภาพ ชุดการสัมภาษณ์ สสำรวจเชิงปริมาณ การใช้คำถามเชิงประเมินค่า (Appreciative Inquiry)

ตอนที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผลลัพธ์เป็นฐาน

Carter (2003) ได้กล่าวว่า การประเมินผลลัพธ์เป็นฐาน (outcomes-based assessment) อยู่ในความสนใจและมีความสำคัญในสถาบันอุดมศึกษา หน่วยงานรับรองวิทยฐานะหลายแห่งพยายามส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาใช้การประเมินผลลัพธ์เป็นฐาน ซึ่งการประเมินผลลักษณะนี้ถือเป็นวิธีการในการส่งเสริมการปรับปรุงพัฒนาทางวิชาการอย่างต่อเนื่องและแสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้

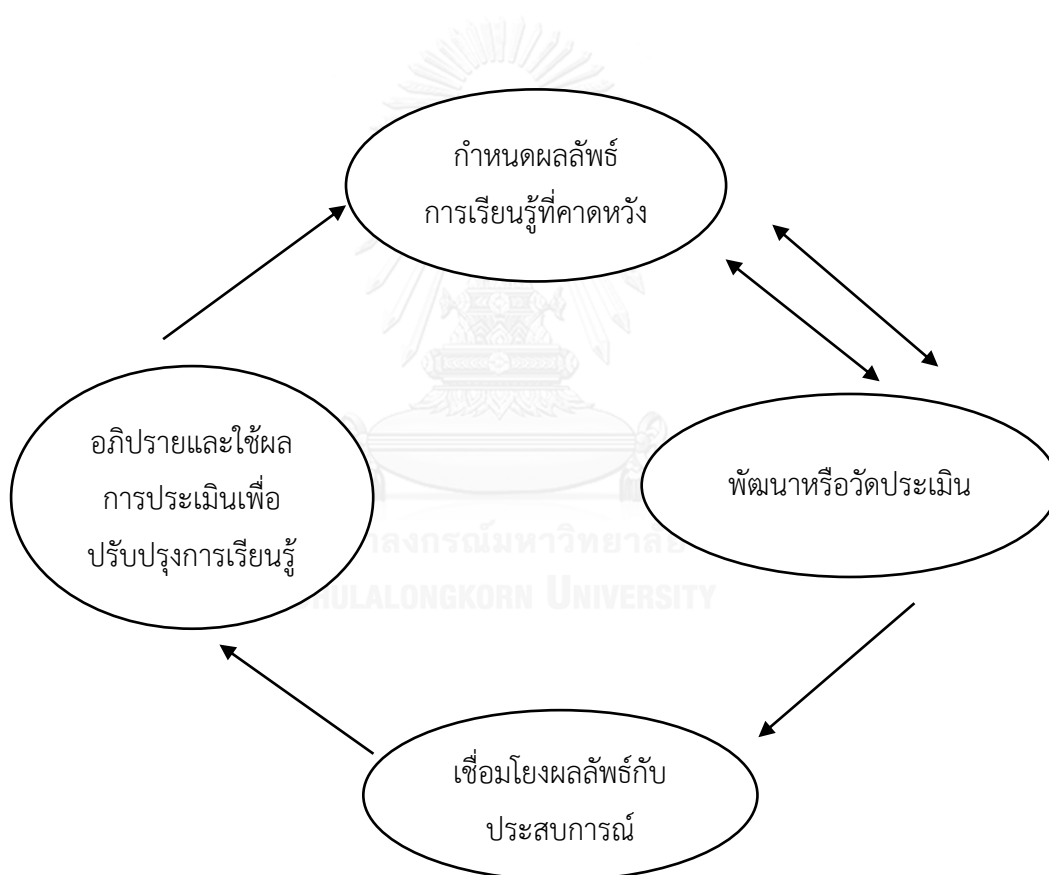
Seto and Wells (2007) กล่าวว่า การประเมินผลลัพธ์ (outcomes assessment) เป็นกระบวนการการประเมินและปรับปรุงผลลัพธ์ของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อแสดงถึงประสิทธิภาพของสถาบันการประเมินอาจมีความกังวลในความสามารถของอาจารย์ผู้สอน ประสิทธิภาพวิถีปฏิบัติของสถาบัน และการทำงานของภาควิชาหรือหลักสูตร เช่น การทบทวนหลักสูตร การทบทวนงบประมาณ ฯลฯ เป็นขั้นตอนระหว่างการดำเนินการเพื่อให้สถาบันประเมินตนเอง ลดค่าใช้จ่าย การประเมินผลหลักสูตร และปรับความเข้าใจจากความต้องการจำเป็นในปัจจุบันของนักศึกษา

Cartwright, Weiner, and Streamer-Veneruso (2009) กล่าวว่า การประเมินผลลัพธ์เป็นฐาน (outcomes assessment) เป็นกระบวนการของการเก็บรวบรวมข้อมูลที่จะบอกองค์กรได้ว่าจะเป็นการบริการ กิจกรรม หรือประสบการณ์ที่เสนอมีผลกระทบต่อผู้เข้าร่วม โดยปกติการประเมินผลลัพธ์เป็นฐานประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกำหนดเป้าหมายที่สำคัญสำหรับ

นักศึกษาเพื่อให้บรรลุผลจากการร่วมฝึกประสบการณ์ทางวิชาการ (ผลลัพธ์) 2) การประเมินนักศึกษาตามสภาพจริงบรรลุเป้าหมาย (การประเมิน) 3) ใช้ผลเพื่อปรับปรุงการฝึกประสบการณ์ทางวิชาการ

Maranville, O'Neill, and Plumb (2012) ได้กล่าวถึง กระบวนการประเมินผลลัพธ์เป็นฐาน (The outcomes-based assessment process) ไว้ดังนี้

การประเมินผลลัพธ์เป็นฐาน (outcomes-based assessment) เป็นกระบวนการกำหนดสิ่งที่นักศึกษาควรรู้หรือมีความสามารถเมื่อสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร การกำหนดความรู้และทักษะที่สามารถวัดได้ ใช้ข้อมูลจากกระบวนการวัดเพื่อให้เข้าใจระดับความสามารถของนักศึกษา และใช้การวิเคราะห์ข้อมูลในการจัดรายวิชาและปรับปรุงหลักสูตรเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพนักศึกษา กระบวนการนี้ พิจารณาจากภาพที่ 5

ภาพที่ 5 กระบวนการประเมินผลลัพธ์เป็นฐาน

ที่มา: Maranville et al. (2012)

จากภาพแสดงให้เห็นว่า ผลลัพธ์ซึ่งเป็นข้อมูล โดยขั้นตอนจากกระบวนการอื่นๆ คือ การวัดประเมินประสพการณ์การเรียนรู้ และผลการประเมิน ดังนั้น ผลลัพธ์จึงไม่คงที่แต่เป็นพลวัตและจะเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมและองค์ประกอบที่จำเป็น

1. กำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง

การพัฒนาและความชัดเจนของผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นรากฐานที่สำคัญของการประเมินผลลัพธ์ เป็นฐาน ประเด็นสำคัญ คือ ความรู้และความสามารถที่นักศึกษาควรรู้เมื่อสำเร็จการศึกษาหลักสูตร อาจารย์ รวมถึง ผู้ใช้บัณฑิตและศิษย์เก่า จำเป็นต้องกำหนดตัวผลลัพธ์ เพื่อวัดความพึงพอใจ โดยทั่วไปอาจารย์ในหลักสูตรจะไม่ได้ให้ความสำคัญการมีส่วนร่วมและเชื่อมโยงหลักสูตรเกี่ยวกับความต้องการของนักศึกษา เครื่องมือในการวิเคราะห์ กำหนดผลลัพธ์ของนักศึกษา ต้องสอดคล้องกับพันธกิจ วิสัยทัศน์ ค่านิยม และเป้าหมายของสถาบันและหลักสูตร ตลอดจนต้องนำข้อมูลการสำรวจจากศิษย์เก่าหรือนายจ้าง ผู้ทรงคุณวุฒิมาพัฒนาเพื่อประกอบการกำหนดผลลัพธ์ของนักศึกษา ผลลัพธ์ในรายวิชาเฉพาะช่วยเชื่อมโยงหลักสูตร เพราะ ผลการเรียนรู้ของทุกรายวิชาเฉพาะจะเชื่อมโยงกับผลลัพธ์ของหลักสูตรในภาพรวม และแจ้งให้ทราบศักยภาพของนักศึกษาปัจจุบันเกี่ยวกับความรู้ที่สมบูรณ์

2. พัฒนาหรือเลือกวัดประเมิน

อาจารย์ต้องกำหนดวิธีการวัดผลลัพธ์นักศึกษา เนื่องจากการประเมินผลลัพธ์เป็นฐานเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง การวัดการประเมินควรมีทั้งวิธีทางตรงและทางอ้อม การวัดทางตรงคือ งานของนักศึกษา ที่แสดงความรู้หรือทักษะ ผลลัพธ์ที่ชัดเจน (การเขียน แฟ้มสะสมงาน การทดสอบ) ส่วนการวัดทางอ้อม คือ การแสดงแนวคิดการเรียนรู้ของนักศึกษา ผลการสำรวจ การประชุมกลุ่มย่อย การสัมภาษณ์ ซึ่งการวัดทางอ้อมเพียงอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอในการกำหนดระดับความสามารถของนักศึกษา

3. การเชื่อมโยงผลลัพธ์กับประสพการณ์การศึกษา

ประสพการณ์การศึกษาการเพิ่มความรู้หรือทักษะที่สัมพันธ์กับผลลัพธ์ อาจารย์ต้องเชื่อมโยงผลลัพธ์ของนักศึกษากับการฝึก เช่น ในรายวิชาเฉพาะ การฝึกงาน การแข่งขันการออกแบบ และประสพการณ์ด้านคลินิก ประสพการณ์ในหลักสูตรหรือหลักสูตรร่วม ควรเพิ่มความรู้หรือทักษะเชื่อมต่อในผลลัพธ์ บางกรณี อาจารย์ตัดสินว่านักศึกษาไม่เป็นไปตามผลลัพธ์ของนักศึกษา ก็จำเป็นต้องเปลี่ยน เช่นเดียวกันกับรายวิชาเฉพาะหรือการฝึกประสพการณ์ภายนอกห้องเรียน

4. อภิปรายและใช้ผลการประเมินเพื่อปรับปรุงการเรียนรู้

ข้อมูลจากการวัดประเมินในทุกผลลัพธ์ ควรเป็นข้อมูลในการอภิปรายโดยอาจารย์เพื่อกำหนด ระดับสมรรถนะขั้นต่ำซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาโดยส่วนมาก สำหรับแต่ละผลการเรียนรู้ตามความเป็นจริง สิ่งที่ดีที่สุด อาจารย์จะพัฒนาจุดเริ่มต้นสำหรับการวัดผลลัพธ์ ตัวอย่างเช่น

ถ้าหลักสูตรใช้โครงการปีสุดท้ายเพื่อเป็นหลักฐานประสิทธิภาพในหนึ่งหรือมากกว่าหนึ่งและโครงการเป็นคะแนนแบบองค์รวม โดยกลุ่มอาจารย์สำหรับวัดประเมิน อาจารย์ควรพิจารณาองค์ประกอบคะแนนการผ่านขั้นต่ำที่ยอมรับได้ และชุดความสามารถ อาจารย์ต้องตัดสินใจ ตัวอย่างเช่น ที่จะพึงพอใจถ้า 80% ของนักศึกษายอมรับคะแนนองค์รวมของ 3 สเกล 5 โครงการปีสุดท้าย ถ้านักศึกษาไม่พบจุดเริ่มต้น การวัดควรพิจารณาซ้ำหรือเตรียมความพร้อมสำหรับโครงการปีสุดท้าย ควรพิจารณาซ้ำเพื่อส่งเสริมความสามารถระดับสูง

ภาพรวมทั่วไปของกระบวนการประเมินผลลัพธ์เป็นฐาน กระบวนการที่ต่อเนื่องเพื่อให้มั่นใจว่านักศึกษาเกิดการเรียนรู้ และมีความสำคัญต่อเนื่อง มีการกำหนดชุดข้อมูลที่จะเรียน กระบวนการประเมินให้วิธีเพื่อปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่องโดยใช้ผลการวิเคราะห์ของการประเมิน

จึงสรุปได้ว่าการประเมินผลลัพธ์เป็นฐาน เป็นกระบวนการของการประเมินและปรับปรุง เพื่อแสดงถึงประสิทธิผลของสถาบันหรือหลักสูตร ดังนั้น การประเมินผลลัพธ์เป็นฐานจึงต้องกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังให้สอดคล้องกับพันธกิจ วิสัยทัศน์ ค่านิยม และเป้าหมายของสถาบันและหลักสูตร โดยนำข้อมูลจากศิษย์เก่า ผู้ใช้บัณฑิต ผู้ทรงคุณวุฒิเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อกำหนดผลลัพธ์ จากนั้นอาจารย์จะต้องกำหนดวิธีการวัดผลลัพธ์ ซึ่งควรใช้การวัดทั้งทางตรงและทางอ้อม และเชื่อมโยงผลลัพธ์กับประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษา ข้อมูลที่ได้จากการวัดผลลัพธ์ควรนำมาอภิปรายเพื่อกำหนดเป็นระดับสมรรถนะขั้นต่ำซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา กระบวนการประเมินนี้เป็นวิธีการปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่องโดยใช้ผลการวิเคราะห์ของการประเมินผลลัพธ์

ตอนที่ 4 มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

มาตรฐานการอุดมศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 มาตรา 34 กำหนดให้คณะกรรมการการอุดมศึกษา จัดทำมาตรฐานการอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยคำนึงถึงความเป็นอิสระ และความเป็นเลิศทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษา คณะกรรมการการอุดมศึกษาจึงได้จัดทำมาตรฐานการอุดมศึกษา (2549) เพื่อนำไปสู่การกำหนดนโยบายของสถาบันอุดมศึกษาในการพัฒนาการอุดมศึกษา และประกาศใช้เมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2549 ประกอบด้วยมาตรฐาน 3 ด้าน 12 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต

บัณฑิตระดับอุดมศึกษาเป็นผู้มีความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรมมีความสามารถในการเรียนรู้ และพัฒนาตนเอง สามารถประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจมีความสำนึกและรับผิดชอบในฐานะพลเมืองและพลโลก

ตัวบ่งชี้

1.1 บัณฑิตมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในศาสตร์ของตนสามารถเรียนรู้ สร้างและประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อพัฒนาตนเองสามารถปฏิบัติงานและสร้างงานเพื่อพัฒนาสังคมให้สามารถแข่งขันได้ในระดับสากล

1.2 บัณฑิตมีจิตสำนึก ดำรงชีวิต และปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้โดยยึดหลักคุณธรรมจริยธรรม

1.3 บัณฑิตมีสุขภาพดีทั้งด้านร่างกายและจิตใจ มีการดูแลเอาใจใส่ รักษาสุขภาพของตนเองอย่างถูกต้องเหมาะสม

2. มาตรฐานด้านการบริหารจัดการการอุดมศึกษา

มีการบริหารจัดการการอุดมศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลและพันธกิจของการอุดมศึกษาอย่างมีคุณภาพ

ก. มาตรฐานด้านธรรมาภิบาลของการบริหารการอุดมศึกษา

มีการบริหารจัดการการอุดมศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล โดยคำนึงถึงความหลากหลายและความเป็นอิสระทางวิชาการ

ตัวบ่งชี้

1. มีการบริหารจัดการบุคลากรที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีความยืดหยุ่นสอดคล้องกับความต้องการที่หลากหลายของประเภทสถาบันและสังคม เพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานอย่างมีอิสระทางวิชาการ

2. มีการบริหารจัดการทรัพยากรและเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลคล่องตัว โปร่งใส และตรวจสอบได้ มีการจัดการศึกษาผ่านระบบและวิธีการต่าง ๆ อย่างเหมาะสมและคุ้มค่าคุ้มทุน

3. มีระบบการประกันคุณภาพเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ข. มาตรฐานด้านพันธกิจของการบริหารการอุดมศึกษา

การดำเนินงานตามพันธกิจของการอุดมศึกษาทั้ง 4 ด้านอย่างมีคุณภาพ โดยมีการประสานความร่วมมือรวมพลังจากทุกภาคส่วนของชุมชนและสังคมในการจัดการความรู้

ตัวบ่งชี้

1. มีหลักสูตรและการเรียนการสอนที่ทันสมัย ยืดหยุ่นสอดคล้องกับความต้องการที่หลากหลายของประเภทสถาบันและสังคม โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนแบบผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นการเรียนรู้และการสร้างงานด้วยตนเองตามสภาพจริง ใช้การวิจัยเป็นฐาน มีการประเมินและใช้ผลการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน และการบริหารจัดการหลักสูตรตลอดจนมีการบริหารกิจการนิสิตนักศึกษาที่เหมาะสมสอดคล้องกับหลักสูตรและการเรียนการสอน

2. มีการวิจัยเพื่อสร้างและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ความรู้และทรัพย์สินทางปัญญาที่เชื่อมโยงกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมตามศักยภาพของประเภทสถาบัน มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศเพื่อพัฒนาความสามารถในการแข่งขันได้ในระดับนานาชาติของสังคมและประเทศชาติ

มีการให้บริการวิชาการที่ทันสมัย เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ตามระดับความเชี่ยวชาญของประเภทสถาบัน มีการประสานความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับภาคธุรกิจอุตสาหกรรมทั้งในและต่างประเทศ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนของสังคมและประเทศชาติ

มีการอนุรักษ์ ฟื้นฟู สืบสาน พัฒนา เผยแพร่วัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ และความภาคภูมิใจในความเป็นไทย มีการปรับใช้ศิลปะ วัฒนธรรม ต่างประเทศอย่างเหมาะสม เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ

3. มาตรฐานด้านการสร้างและพัฒนาสังคมฐาน

ความรู้ และสังคมแห่งการเรียนรู้

การแสวงหา การสร้าง และการจัดการความรู้ตามแนวทาง/หลักการ อันนำไปสู่สังคมฐานความรู้และสังคมแห่งการเรียนรู้

3.1 มีการแสวงหา การสร้าง และการใช้ประโยชน์ความรู้ ทั้งส่วนที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น และเทศ เพื่อเสริมสร้างสังคมฐานความรู้

3.2 มีการบริหารจัดการความรู้อย่างเป็นระบบ โดยใช้หลักการวิจัยแบบบูรณาการ หลักการแลกเปลี่ยนเรียนรู้หลักการสร้างเครือข่าย และหลักการประสานความร่วมมือรวมพลังอันนำไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา

เนื่องจากการดำเนินการวิจัยเป็นช่วงคาบเกี่ยวระหว่างหลักสูตรที่ดำเนินการในปัจจุบัน ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2548 และเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548 และต่อมาได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร

ระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558 และเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2558 โดยให้ยกเลิกประกาศกระทรวงศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2548 และเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548 ดังนั้น จึงได้ดำเนินการศึกษาสาระที่สำคัญที่ใช้ในการพิจารณาตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา ดังนี้

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับปริญญาตรี พ.ศ.2548	เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับปริญญาตรี พ.ศ.2558	สาระสำคัญ ที่ปรับปรุง
<p>ปรัชญาและวัตถุประสงค์</p> <p>มุ่งให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับ</p> <p>แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาของชาติ ปรัชญาของการอุดมศึกษา ปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษา และมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพของสาขาวิชานั้น ๆ</p> <p>โดยมุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตที่มีความรอบรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างเป็นระบบ หมั่นแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และสามารถติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี รวมทั้งให้เป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรม</p>	<p>ปรัชญาและวัตถุประสงค์</p> <p>มุ่งให้การผลิตบัณฑิตมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษาของชาติ ปรัชญาของการอุดมศึกษา ปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษา และมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพที่เป็นสากล ให้การผลิตบัณฑิตระดับอุดมศึกษาอยู่บนพื้นฐานความเชื่อว่ามีคุณภาพต้องเป็นบุคคลที่มีจิตสำนึกของความเป็นพลเมืองดีที่สร้างสรรค์ประโยชน์ต่อสังคม และมีศักยภาพในการพึ่งพาตนเองบนฐานภูมิปัญญาไทย ภายใต้กรอบศีลธรรมจรรยาอันดีงาม เพื่อนำพาประเทศสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและทัดเทียมมาตรฐานสากล</p> <p>โดยแบ่งหลักสูตรเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้</p> <p>1.หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาการ</p> <p>1.1 หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาการ ที่มุ่งผลิตบัณฑิตให้มีความรอบรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เน้นความรู้และทักษะด้านวิชาการ</p> <p>1.2 หลักสูตรปริญญาตรีแบบก้าวหน้าทางวิชาการ ซึ่งเป็นปริญญาตรีสำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ มุ่งเน้นผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ความสามารถระดับสูง</p>	<p>เพิ่มเนื้อหาปรัชญาการศึกษาและแบ่งหลักสูตรเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่</p> <p>หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาการ และหลักสูตรปริญญาตรีหรือปฏิบัติการ</p>

ตารางที่ 6 (ต่อ)

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับปริญญาตรี พ.ศ.2548	เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับปริญญาตรี พ.ศ.2558	สาระสำคัญ ที่ปรับปรุง
	2.หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาชีพหรือ ปฏิบัติการ 2.1 หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาชีพหรือ ปฏิบัติการ 2.2 หลักสูตรปริญญาตรีแบบก้าวหน้าทาง วิชาชีพหรือปฏิบัติการ	
ระบบการจัดการศึกษา ใช้ระบบทวิภาค โดย 1 ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ภาค การศึกษาปกติมีระยะเวลาศึกษาไม่น้อย กว่า 15 สัปดาห์ สถาบันอุดมศึกษาที่เปิด การศึกษาภาคฤดูร้อนให้กำหนดระยะเวลา และจำนวนหน่วยกิตโดยมีสัดส่วน เทียบเคียงกันได้กับการศึกษาภาคปกติ...	ระบบการจัดการศึกษา ใช้ระบบทวิภาค โดย 1 ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ภาค การศึกษาปกติมีระยะเวลาศึกษาไม่น้อย กว่า 15 สัปดาห์ สถาบันอุดมศึกษาที่เปิด การศึกษาภาคฤดูร้อนให้กำหนดระยะเวลา และจำนวนหน่วยกิตโดยมีสัดส่วน เทียบเคียงกันได้กับการศึกษาภาคปกติ ..	คงเดิม
การคิดหน่วยกิต 1. รายวิชาภาคทฤษฎี ที่ใช้เวลาบรรยาย หรืออภิปรายปัญหาไม่น้อยกว่า 15 ชั่วโมง ต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วย กิตระบบทวิภาค 2. รายวิชาภาคปฏิบัติ ที่ใช้เวลาฝึกหรือ ทดลองไม่น้อยกว่า 30 ชั่วโมงต่อภาค การศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต ระบบทวิภาค 3. การฝึกงานหรือการฝึกภาคสนาม ที่ใช้ เวลาฝึกไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมงต่อภาค การศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต ระบบทวิภาค 4. การทำโครงงานหรือกิจกรรมการเรียน อื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายที่ใช้เวลาทำ โครงงานหรือกิจกรรมนั้น ไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่า เท่ากับ 1 หน่วยกิต ระบบทวิภาค	การคิดหน่วยกิต 1. รายวิชาภาคทฤษฎี ที่ใช้เวลาบรรยาย หรืออภิปรายปัญหาไม่น้อยกว่า 15 ชั่วโมง ต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วย กิตระบบทวิภาค 2. รายวิชาภาคปฏิบัติ ที่ใช้เวลาฝึกหรือ ทดลองไม่น้อยกว่า 30 ชั่วโมงต่อภาค การศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต ระบบทวิภาค 3. การฝึกงานหรือการฝึกภาคสนาม ที่ใช้ เวลาฝึกไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมงต่อภาค การศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต ระบบทวิภาค 4. การทำโครงงานหรือกิจกรรมการเรียน อื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายที่ใช้เวลาทำ โครงงานหรือกิจกรรมนั้น ไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่า เท่ากับ 1 หน่วยกิต ระบบทวิภาค	คงเดิม

ตารางที่ 6 (ต่อ)

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับปริญญาตรี พ.ศ.2548	เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับปริญญาตรี พ.ศ.2558	สาระสำคัญ ที่ปรับปรุง
จำนวนหน่วยกิตรวมและระยะเวลา การศึกษา	จำนวนหน่วยกิตรวมและระยะเวลา การศึกษา	คงเดิม
1. หลักสูตรปริญญาตรี (4 ปี) ให้มีจำนวน หน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 120 หน่วยกิต ใช้ เวลาศึกษาไม่เกิน 8 ปีการศึกษา สำหรับการ ลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่เกิน 12 ปี การศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็ม เวลา	1. หลักสูตรปริญญาตรี (4 ปี) ให้มีจำนวน หน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 120 หน่วยกิต ใช้ เวลาศึกษาไม่เกิน 8 ปีการศึกษา สำหรับการ ลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่เกิน 12 ปี การศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็ม เวลา	
2. หลักสูตรปริญญาตรี (5 ปี) ให้มีจำนวน หน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 150 หน่วยกิต ใช้ เวลาศึกษาไม่เกิน 10 ปีการศึกษา สำหรับการ ลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่เกิน 15 ปี การศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็ม เวลา	2. หลักสูตรปริญญาตรี (5 ปี) ให้มีจำนวน หน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 150 หน่วยกิต ใช้ เวลาศึกษาไม่เกิน 10 ปีการศึกษา สำหรับการ ลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่เกิน 15 ปี การศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็ม เวลา	
3. หลักสูตรปริญญาตรี (ไม่น้อยกว่า 6 ปี) ให้ ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 180 หน่วยกิต ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน 12 ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม เกิน 18 ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียน เรียนไม่เต็มเวลา	3. หลักสูตรปริญญาตรี (ไม่น้อยกว่า 6 ปี) ให้ มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 180 หน่วย กิต ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน 12 ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม เกิน 18 ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียน เรียนไม่เต็มเวลา	
4. หลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) ให้มี จำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน 4 ปีการศึกษา สำหรับ การลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่เกิน 6 ปี การศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็ม เวลา	4. หลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) ให้มีจำนวน หน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต ใช้ เวลาศึกษาไม่เกิน 4 ปีการศึกษา สำหรับ การลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่เกิน 6 ปี การศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็ม เวลา	

ตารางที่ 6 (ต่อ)

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับปริญญาตรี พ.ศ.2548	เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับปริญญาตรี พ.ศ.2558	สาระสำคัญ ที่ปรับปรุง
<p>โครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วย หมวด วิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ และ หมวดวิชาเลือกเสรี โดยมีสัดส่วนจำนวน หน่วยกิตของแต่ละหมวดวิชา ดังนี้</p> <p>1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป โดยให้มีจำนวน หน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต</p> <p>2. หมวดวิชาเฉพาะ โดยให้มีจำนวนหน่วย กิตรวม ดังนี้</p> <p>2.1 หลักสูตรปริญญาตรี (4 ปี) ให้มี จำนวนหน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะรวมไม่ น้อยกว่า 84 หน่วยกิต</p> <p>2.2 หลักสูตรปริญญาตรี (5 ปี) ให้มี จำนวนหน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะรวมไม่ น้อยกว่า 114 หน่วยกิต</p> <p>2.3 หลักสูตรปริญญาตรี (ไม่น้อยกว่า 6 ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะ รวมไม่น้อยกว่า 144 หน่วยกิต</p> <p>2.4 หลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) ให้มี จำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 72 หน่วย กิต ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน 42 ปีการศึกษา</p> <p>3. หมวดวิชาเลือกเสรี โดยให้มีจำนวน หน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต</p>	<p>โครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วย หมวด วิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ และ หมวดวิชาเลือกเสรี โดยมีสัดส่วนจำนวน หน่วยกิตของแต่ละหมวดวิชา ดังนี้</p> <p>1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป โดยให้มีจำนวน หน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต</p> <p>2. หมวดวิชาเฉพาะ โดยให้มีจำนวนหน่วย กิตรวม ดังนี้</p> <p>2.1 หลักสูตรปริญญาตรี (4 ปี) ทาง วิชาการให้มีจำนวนหน่วยกิตหมวดวิชา เฉพาะรวมไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต</p> <p>2.2 หลักสูตรปริญญาตรี (4 ปี) ทาง วิชาชีพหรือปฏิบัติการ ให้มีจำนวนหน่วย กิตหมวดวิชาเฉพาะรวมไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต โดยต้องเรียนวิชาทางปฏิบัติการ ตามที่มาตรฐานวิชาชีพกำหนด</p> <p>หลักสูตร (ต่อเนื่อง) ให้มีจำนวนหน่วยกิต หมวดวิชาเฉพาะรวมไม่น้อยกว่า 42 หน่วยกิต ต้องเป็นวิชาทางทฤษฎีไม่น้อย กว่า 18 หน่วยกิต</p> <p>2.3 หลักสูตรปริญญาตรี (5 ปี) ให้มี จำนวนหน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะรวมไม่ น้อยกว่า 90 หน่วยกิต</p> <p>2.4 หลักสูตรปริญญาตรี (ไม่น้อยกว่า 6 ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิตหมวดวิชาเฉพาะ รวมไม่น้อยกว่า 108 หน่วยกิต</p> <p>3. หมวดวิชาเลือกเสรี โดยให้มีจำนวน หน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต</p>	<p>หมวดรายวิชา เฉพาะ ลดจำนวน หน่วยกิตลง และ จำแนกหลักสูตร ระดับปริญญาตรี (4 ปี) เป็น 2 แบบ คือทางวิชาการ และทางวิชาชีพ หรือปฏิบัติการ</p>

ตารางที่ 6 (ต่อ)

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับปริญญาตรี พ.ศ.2548	เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับปริญญาตรี พ.ศ.2558	สาระสำคัญ ที่ปรับปรุง
<p>จำนวนและคุณภาพของอาจารย์</p> <p>1. ต้องมีอาจารย์ประจำหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษา ตามหลักสูตรนั้น ซึ่งมีคุณภาพตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอนไม่น้อยกว่า 5 คน</p> <p>2. ต้องเป็นผู้มีคุณภาพไม่ต่ำกว่าปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผศ. อย่างน้อย 2 คน</p> <p>3. อาจารย์ประจำในแต่ละหลักสูตรจะเป็นอาจารย์ประจำเกินกว่า 1 หลักสูตรในเวลาเดียวกันไม่ได้</p>	<p>จำนวน คุณวุฒิ และคุณสมบัติของอาจารย์</p> <p>หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาการ</p> <p>1. อาจารย์ประจำหลักสูตร</p> <p>1.1 มีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผศ.</p> <p>1.2 ต้องมีผลงานทางวิชาการที่มีใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาและเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดฯ อย่างน้อย 1 รายการ ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง</p> <p>2. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร มีคุณวุฒิและคุณสมบัติเช่นเดียวกับอาจารย์ประจำหลักสูตร อย่างน้อย 5 คน</p> <p>3. อาจารย์ผู้สอน (อาจารย์ประจำหรืออาจารย์พิเศษ) มีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผศ. ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หรือในสาขาวิชาของรายวิชาที่สอน</p> <p>หลักสูตรปริญญาตรีทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ</p> <p>1. อาจารย์ประจำหลักสูตร</p> <p>1.1 มีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผศ.</p> <p>1.2 ต้องมีผลงานทางวิชาการที่มีใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาและเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดฯ อย่างน้อย 1 รายการ ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง</p>	<p>1. จำนวนหลักสูตรระดับปริญญาตรี (4 ปี) เป็น 2 แบบ คือทางวิชาการ และทางวิชาชีพ หรือปฏิบัติการ</p> <p>2. อาจารย์ประจำหลักสูตร ต้องมีผลงานทางวิชาการ อย่างน้อย 1 รายการ ในรอบ 5 ปี ย้อนหลัง</p> <p>3. เพิ่มเติมอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน</p>

ตารางที่ 6 (ต่อ)

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับปริญญาตรี พ.ศ.2548	เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับปริญญาตรี พ.ศ.2558	สาระสำคัญ ที่ปรับปรุง
	<p>1.3 ต้องมีคุณสมบัติเป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพนั้น ๆ</p> <p>2. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร มีคุณวุฒิ และคุณสมบัติเช่นเดียวกับอาจารย์ประจำหลักสูตร อย่างน้อย 5 คน</p> <p>3. อาจารย์ผู้สอน (อาจารย์ประจำหรืออาจารย์พิเศษ) มีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผศ.</p> <p>ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กันหรือในสาขาวิชาของรายวิชาที่สอน</p>	
<p>คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา</p> <p>1. หลักสูตรปริญญาตรี (4 ปี 5 ปี และไม่น้อยกว่า 6 ปี) จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า</p> <p>2. หลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรือเทียบเท่า หรือระดับอนุปริญญา (3 ปี) หรือเทียบเท่า</p>	<p>คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา</p> <p>1. หลักสูตรปริญญาตรี (4 ปี 5 ปี และไม่น้อยกว่า 6 ปี) จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า</p> <p>2. หลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรือเทียบเท่า หรือระดับอนุปริญญา (3 ปี) หรือเทียบเท่า</p> <p>3. หลักสูตรปริญญาตรีแบบก้าวหน้าทั้งทางวิชาการและทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า โดยมีคะแนนเฉลี่ย 3.5 จากระบบ 4 ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า และมีผลการเรียนในหลักสูตรปริญญาตรีแบบก้าวหน้าไม่น้อยกว่า 3.5 ทุกภาคการศึกษา</p>	<p>เพิ่มเติมหลักสูตรปริญญาตรีแบบก้าวหน้าทั้งทางวิชาการและทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการ</p>

ตารางที่ 6 (ต่อ)

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับปริญญาตรี พ.ศ.2548	เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับปริญญาตรี พ.ศ.2558	สาระสำคัญ ที่ปรับปรุง
เกณฑ์การวัดผลและการสำเร็จการศึกษา ให้สถาบันอุดมศึกษากำหนดเกณฑ์การวัดผล เกณฑ์ขั้นต่ำของแต่ละรายวิชา และเกณฑ์การสำเร็จการศึกษาศึกษาตามหลักสูตร โดยต้องเรียนครบตามจำนวนหน่วยกิต ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 2.00 จากระบบ 4 ระดับ คะแนนหรือเทียบเท่า จึงถือว่าเรียนจบหลักสูตรปริญญาตรี	เกณฑ์การวัดผลและการสำเร็จการศึกษา ให้สถาบันอุดมศึกษากำหนดเกณฑ์การวัดผล เกณฑ์ขั้นต่ำของแต่ละรายวิชา และเกณฑ์การสำเร็จการศึกษาศึกษาตามหลักสูตร โดยต้องเรียนครบตามจำนวนหน่วยกิต ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 2.00 จากระบบ 4 ระดับ คะแนนหรือเทียบเท่า จึงถือว่าเรียนจบหลักสูตรปริญญาตรี	คงเดิม
ชื่อปริญญา ให้ใช้ชื่อปริญญาตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยปริญญาในสาขาวิชา	ชื่อปริญญา ให้ใช้ชื่อปริญญาตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยปริญญาในสาขาวิชา	คงเดิม
การประกันคุณภาพของหลักสูตร ให้ทุกหลักสูตรกำหนดระบบการประกันคุณภาพของหลักสูตรให้ชัดเจน ซึ่งอย่างน้อยประกอบด้วยประเด็นหลัก 4 ประเด็น คือ 1. การบริหารหลักสูตร 2. ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน และการวิจัย 3. การสนับสนุนและการให้คำแนะนำนักศึกษา 4. ความต้องการของตลาดแรงงาน สังคม และ/หรือความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต	การประกันคุณภาพของหลักสูตร ให้ทุกหลักสูตรกำหนดระบบการประกันคุณภาพของหลักสูตร โดยมีองค์ประกอบในการประกันคุณภาพอย่างน้อย 6 ด้าน คือ 1. การกำกับมาตรฐาน 2. บัณฑิต 3. นักศึกษา 4. อาจารย์ 5. หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน 6. สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	เพิ่มเติมจากเดิม 4 ประเด็น เป็น 6 องค์ประกอบ
การพัฒนาหลักสูตร ให้ทุกหลักสูตรมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย แสดงการปรับปรุงดัชนีด้านมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาเป็นระยะ ๆ อย่างน้อยทุก ๆ 5 ปี และมีการประเมินเพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องทุก 5 ปี	การพัฒนาหลักสูตร ให้ทุกหลักสูตรมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย โดยมีการประเมินและรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรทุกปี การศึกษา เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรเป็นระยะๆ อย่างน้อยตามรอบระยะเวลาของหลักสูตร หรือทุกรอบ 5 ปี	คงเดิม

จากการศึกษาประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี ทั้ง 2 ฉบับ ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ จำนวน คุณวุฒิ และคุณสมบัติของอาจารย์ โครงสร้างของหลักสูตร คุณสมบัติผู้เข้าศึกษา การสำเร็จการศึกษา และการประกันคุณภาพหลักสูตร ซึ่งต้องดำเนินการให้เป็นตามเกณฑ์มาตรฐานระดับชาติ โดยได้กำหนดไว้ในมาตรฐานและตัวบ่งชี้ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ระดับปริญญาตรี เพื่อให้ระบบการรับรองวิทยฐานะที่พัฒนาขึ้นครอบคลุมเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับชาติ

ตารางที่ 7 การเปรียบเทียบเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2548	เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2558	สาระสำคัญ ที่ปรับปรุง
ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตและ หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง มุ่งให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับ แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ของชาติ ปรัชญาของการอุดมศึกษา ปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษา และ มาตรฐานวิชาการและวิชาชีพ เน้นการ พัฒนานักวิชาการและนักวิชาชีพให้มี ความชำนาญในสาขาวิชาเฉพาะ เพื่อให้มี ความรู้ความเชี่ยวชาญสามารถปฏิบัติงาน ได้ดียิ่งขึ้น และควรเป็นหลักสูตร การศึกษาที่มีลักษณะเบ็ดเสร็จในตัวเอง หลักสูตรปริญญาโทและปริญญาเอก มุ่งให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับ แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ของชาติ ปรัชญาของการอุดมศึกษา ปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษา และ มาตรฐานวิชาการและวิชาชีพที่เป็นสากล เน้นการพัฒนานักวิชาการและนักวิชาชีพ ที่มีความรู้ความสามารถระดับสูงใน สาขาวิชาต่าง ๆ โดยกระบวนการวิจัย เพื่อให้สามารถบุกเบิกแสวงหาความรู้ใหม่ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีความสามารถ	ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตและ หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง มุ่งให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับ แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาของ ชาติ ปรัชญาของการอุดมศึกษา ปรัชญา ของสถาบันอุดมศึกษา และมาตรฐาน วิชาการและวิชาชีพ เน้นการพัฒนา นักวิชาการและนักวิชาชีพให้มีความชำนาญ ในสาขาวิชาเฉพาะ เพื่อให้มีความรู้ความ เชี่ยวชาญสามารถปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้น โดย เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีลักษณะเบ็ดเสร็จ ในตัวเอง หลักสูตรปริญญาโทและปริญญาเอก มุ่งให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับ แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาของ ชาติ ปรัชญาของการอุดมศึกษา ปรัชญา ของสถาบันอุดมศึกษา และมาตรฐาน วิชาการและวิชาชีพที่เป็นสากล เน้นการ พัฒนานักวิชาการและนักวิชาชีพที่มีความรู้ ความสามารถระดับสูงในสาขาวิชาต่าง ๆ โดยกระบวนการวิจัย เพื่อให้สามารถ บุกเบิกแสวงหาความรู้ใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีความสามารถในการสร้างสรรค์	เพิ่มเติมเนื้อหา จุดเน้นระดับ ปริญญาโทและ ปริญญาเอก

ตารางที่ 7 (ต่อ)

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2548	เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2558	สาระสำคัญ ที่ปรับปรุง
ในการสร้างสรรค์จรรใจความก้าวหน้าทางวิชาการ เชื่อมโยงและบูรณาการศาสตร์ที่ตนเชี่ยวชาญกับศาสตร์อื่น ๆ ได้อย่างต่อเนื่อง มีคุณธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ	จรรใจความก้าวหน้าทางวิชาการ เชื่อมโยงและบูรณาการศาสตร์ที่ตนเชี่ยวชาญกับศาสตร์อื่นได้อย่างต่อเนื่อง มีคุณธรรม และจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ ทั้งนี้ ในระดับปริญญาโท มุ่งให้มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการสร้างและประยุกต์ใช้ความรู้ใหม่เพื่อการพัฒนา งานและสังคม ในขณะที่ระดับปริญญาเอก มุ่งให้มีความสามารถในการค้นคว้าวิจัยเพื่อสร้างสรรค์องค์ความรู้ใหม่หรือนวัตกรรม ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานสังคมและประเทศ	
ระบบการจัดการศึกษา ใช้ระบบทวิภาค โดย 1 ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ภาค การศึกษาปกติมีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ สถาบันอุดมศึกษาที่เปิดการศึกษาภาคฤดูร้อนให้กำหนดระยะเวลาและจำนวนหน่วยกิตโดยมีสัดส่วนเทียบเคียงกันได้กับการศึกษาภาคปกติ...	ระบบการจัดการศึกษา ใช้ระบบทวิภาค โดย 1 ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ภาค การศึกษาปกติมีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ สถาบันอุดมศึกษาที่เปิดการศึกษาภาคฤดูร้อนให้กำหนดระยะเวลาและจำนวนหน่วยกิตโดยมีสัดส่วนเทียบเคียงกันได้กับการศึกษาภาคปกติ...	คงเดิม
การคิดหน่วยกิต 1. รายวิชาภาคทฤษฎี ที่ใช้เวลาบรรยายหรืออภิปรายปัญหาไม่น้อยกว่า 15 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต ระบบทวิภาค 2. รายวิชาภาคปฏิบัติ ที่ใช้เวลาฝึกหรือทดลองไม่น้อยกว่า 30 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับหน่วยกิตระบบทวิภาค 3. การฝึกงานหรือการฝึกภาคสนาม ที่ใช้เวลาฝึกน้อยกว่า 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต	การคิดหน่วยกิต 1. รายวิชาภาคทฤษฎี ที่ใช้เวลาบรรยายหรืออภิปรายปัญหาไม่น้อยกว่า 15 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต ระบบทวิภาค 2. รายวิชาภาคปฏิบัติ ที่ใช้เวลาฝึกหรือทดลองไม่น้อยกว่า 30 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับหน่วยกิตระบบทวิภาค 3. การฝึกงานหรือการฝึกภาคสนาม ที่ใช้เวลาฝึกน้อยกว่า 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต	คงเดิม

ตารางที่ 7 (ต่อ)

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2548	เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2558	สาระสำคัญ ที่ปรับปรุง
ระบบทวิภาค	ระบบทวิภาค	
4. การทำโครงการหรือกิจกรรมการเรียนรู้ อื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายที่ใช้เวลาทำ โครงการหรือกิจกรรมนั้น ไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่า เท่ากับ 1 หน่วยกิต ระบบทวิภาค	4. การทำโครงการหรือกิจกรรมการเรียนรู้ อื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายที่ใช้เวลาทำ โครงการหรือกิจกรรมนั้น ไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต ระบบทวิภาค	
5. การค้นคว้าอิสระ ที่ใช้เวลาศึกษาค้นคว้า ค้นคว้าไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมงต่อภาค การศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต ระบบทวิภาค	5. การค้นคว้าอิสระ ที่ใช้เวลาศึกษาค้นคว้า ไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา ปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตระบบท วิภาค	
6. วิทยานิพนธ์ ที่ใช้เวลาศึกษาค้นคว้าไม่ น้อยกว่า 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา ปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตระบบท วิภาค	6. วิทยานิพนธ์ ที่ใช้เวลาศึกษาค้นคว้าไม่ น้อยกว่า 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตระบบทวิภาค	
โครงสร้างหลักสูตร	โครงสร้างหลักสูตร	คงเดิม
1. ประกาศนียบัตรและประกาศนียบัตร บัณฑิตชั้นสูง ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมต ลดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต	1. ประกาศนียบัตรและประกาศนียบัตร บัณฑิตชั้นสูง ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมต ลดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต	
2. ปริญญาโท ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมต ลดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต โดยแบ่งการศึกษาเป็น 2 แผน คือ แผน ก เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์ ดังนี้ แบบ ก 1 ทำเฉพาะวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่า เทียบได้ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต สถาบันอุดมศึกษาอาจกำหนดให้เรียน รายวิชาเพิ่มเติมหรือทำกิจกรรมทาง วิชาการอื่นเพิ่มขึ้นก็ได้โดยไม่นับหน่วยกิต	2. ปริญญาโท ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมต ลดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต โดย แบ่งการศึกษาเป็น 2 แผน คือ แผน ก เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์ ดังนี้ แบบ ก 1 ทำเฉพาะวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่า เทียบได้ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต สถาบันอุดมศึกษาอาจกำหนดให้เรียน รายวิชาเพิ่มเติมหรือทำกิจกรรมทาง วิชาการอื่นเพิ่มขึ้นก็ได้โดยไม่นับหน่วยกิต	

ตารางที่ 7 (ต่อ)

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2548	เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2558	สาระสำคัญ ที่ปรับปรุง
<p>แบบ ก 2 ทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต และศึกษางานรายวิชาอีกไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต</p> <p>แผน ข เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการศึกษางานรายวิชา โดยไม่ต้องทำวิทยานิพนธ์ แต่ต้องมีการค้นคว้าอิสระไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต และไม่เกิน 6 หน่วยกิต</p> <p>3. ปริญญาเอก แบ่งการศึกษาเป็น 2 แบบ โดยเน้นการวิจัยเพื่อพัฒนานักวิชาการและนักวิชาชีพชั้นสูง คือ</p> <p>แบบ 1 เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์ที่ก่อให้เกิดความรู้ใหม่ สถาบันอุดมศึกษาอาจกำหนดให้เรียนรายวิชาเพิ่มเติมหรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นเพิ่มขึ้นก็ได้โดยไม่นับหน่วยกิต</p> <p>แบบ 1.1 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท จะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต</p> <p>แบบ 1.2 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรี จะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต</p> <p>แบบ 2 เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพสูง และก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ และศึกษางานรายวิชาเพิ่มเติม ดังนี้</p>	<p>แบบ ก 2 ทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต และศึกษางานรายวิชาอีกไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต</p> <p>แผน ข เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการศึกษางานรายวิชา โดยไม่ต้องทำวิทยานิพนธ์ แต่ต้องมีการค้นคว้าอิสระไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต และไม่เกิน 6 หน่วยกิต</p> <p>3. ปริญญาเอก แบ่งการศึกษาเป็น 2 แบบ โดยเน้นการวิจัยเพื่อพัฒนานักวิชาการและนักวิชาชีพชั้นสูง คือ</p> <p>แบบ 1 เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์ที่ก่อให้เกิดความรู้ใหม่ สถาบันอุดมศึกษาอาจกำหนดให้เรียนรายวิชาเพิ่มเติมหรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นเพิ่มขึ้นก็ได้โดยไม่นับหน่วยกิต</p> <p>แบบ 1.1 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท จะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต</p> <p>แบบ 1.2 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรี จะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต</p> <p>แบบ 2 เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพสูงและก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ และศึกษางานรายวิชาเพิ่มเติม ดังนี้</p>	

ตารางที่ 7 (ต่อ)

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2548	เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2558	สาระสำคัญ ที่ปรับปรุง
แบบ 2.1 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท จะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต และศึกษางานรายวิชาอีกไม่ น้อยกว่า 12 หน่วยกิต	แบบ 2.1 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท จะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต และศึกษางานรายวิชาอีกไม่ น้อยกว่า 12 หน่วยกิต	
แบบ 2.2 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรี จะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต และศึกษางานรายวิชาอีกไม่ น้อยกว่า 24 หน่วยกิต	แบบ 2.2 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรี จะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต และศึกษางานรายวิชาอีกไม่ น้อยกว่า 24 หน่วยกิต	
การรับและเทียบโอนหน่วยกิต	การรับและเทียบโอนหน่วยกิต	คงเดิม
สถาบันอุดมศึกษาอาจยกเว้นหรือเทียบ โอนหน่วยกิต รายวิชาหรือวิทยานิพนธ์ จากหลักสูตรระดับประกาศนียบัตร บัณฑิต และหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ให้กับนักศึกษาที่มีความรู้ ความสามารถ ที่สามารถวัดมาตรฐานได้	สถาบันอุดมศึกษาอาจยกเว้นหรือเทียบโอน หน่วยกิต รายวิชาหรือวิทยานิพนธ์จาก หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต และ หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาให้กับนักศึกษา ที่มีความรู้ ความสามารถ ที่สามารถวัด มาตรฐานได้	
จำนวนและคุณสมบัติของอาจารย์	จำนวน คุณวุฒิ และคุณสมบัติของอาจารย์	เพิ่มเติมจำนวน
ต้องมีอาจารย์ประจำหลักสูตรตลอด	ประกาศนียบัตรบัณฑิต	คุณวุฒิ และ
ระยะเวลาที่จัดการศึกษา ตามหลักสูตร นั้น จำนวนไม่น้อยกว่า 5 คน โดยเป็น	1. อาจารย์ประจำหลักสูตร	คุณสมบัติของ
อาจารย์ประจำหลักสูตรเกินกว่า 1	1.1 มีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า	อาจารย์
หลักสูตรในเวลาเดียวกันไม่ได้ และต้องมี	1.2 มีผลงานที่มีใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อ	ประกาศนียบัตร
คุณสมบัติ ดังนี้	รับปริญญาและเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับ	บัณฑิตและ
	การเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดฯ อย่าง	ประกาศนียบัตร
	น้อย 3 รายการ ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยอย่าง	บัณฑิตชั้นสูง
	น้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย	ส่วนปริญญาโท
	2. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	และปริญญาเอก
	2.1 จำนวนอย่างน้อย 5 คน	
	2.2 มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือ	
	ขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรศ.	

ตารางที่ 7 (ต่อ)

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2548	เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2558	สาระสำคัญ ที่ปรับปรุง
	<p>2.3 มีผลงานที่มีใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อ รับปริญญาและเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับ การเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดฯ อย่าง น้อย 3 รายการ ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยอย่าง น้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย</p> <p>3. อาจารย์ผู้สอน (อาจารย์ประจำหรืออาจารย์ พิเศษ) 3.1 มีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาโทหรือ เทียบเท่า หรือเป็นมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำ กว่าผศ.</p> <p>ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กันหรือ ในสาขาวิชาของรายวิชาที่สอน</p> <p>3.2 มีผลงานที่มีใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อ รับปริญญาและเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับ การเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดฯ อย่าง น้อย 3 รายการ ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง</p> <p>4.อาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน ต้อง มีคุณสมบัติเป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพนั้น ๆ</p> <p>ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง</p> <p>1. อาจารย์ประจำหลักสูตร</p> <p>1.1 มีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มี ตำแหน่งรศ.</p> <p>1.2 มีผลงานที่มีใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อ รับปริญญาและเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับ การเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดฯ อย่าง น้อย 3 รายการ ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยอย่าง น้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย</p> <p>2. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร</p> <p>2.1 จำนวนอย่างน้อย 5 คน</p> <p>2.2 มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือ ขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรศ.</p>	<p>ได้เพิ่มเติม</p> <p>รายละเอียดของ คุณสมบัติของ อาจารย์ และ จำนวนผลงานทาง วิชาการ/วิจัย ซึ่งมี การกำหนดให้ ชัดเจนขึ้น</p>

ตารางที่ 7 (ต่อ)

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2548	เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2558	สาระสำคัญ ที่ปรับปรุง
<p>1. ปริญญาโท</p> <p>1.1 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ต้อง อาจารย์ประจำหลักสูตร มีคุณวุฒิ ปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารศ. ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์ กัน จำนวนอย่างน้อย 3 คน</p> <p>1.2 อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แบ่ง ออกเป็น 2 ประเภท คือ</p>	<p>2.3 มีผลงานที่มีใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อ รับปริญญาและเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการ เผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดฯ อย่าง น้อย 3 รายการ ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย</p> <p>3. อาจารย์ผู้สอน (อาจารย์ประจำหรืออาจารย์ พิเศษ) 3.1 มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มี ตำแหน่งรศ. ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กันหรือ ในสาขาวิชาของรายวิชาที่สอน</p> <p>3.2 ต้องมีประสบการณ์สอน</p> <p>3.3 มีผลงานที่มีใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อ รับปริญญาและเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการ เผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดฯ อย่าง น้อย 3 รายการ ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง</p> <p>4. อาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน ต้องมีคุณสมบัติเป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพนั้น ๆ</p> <p>ปริญญาโท</p> <p>1. อาจารย์ประจำหลักสูตร</p> <p>1.1 มีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า</p> <p>1.2 มีผลงานทางวิชาการที่มีใช้ส่วนหนึ่งของ การศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทาง วิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ ตามหลักเกณฑ์ที่ กำหนดฯ อย่างน้อย 3 รายการ ในรอบ 5 ปี ย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็น ผลงานวิจัย</p> <p>2. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร</p> <p>2.1 จำนวนอย่างน้อย 3 คน</p>	

ตารางที่ 7 (ต่อ)

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2548	เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2558	สาระสำคัญ ที่ปรับปรุง
1) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ต้องเป็นอาจารย์ประจำมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าว.ศ. ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และต้องมีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่มีใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา	2.2 มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือ ขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งว.ศ. 2.3 มีผลงานทางวิชาการที่มีใช้ส่วนหนึ่งของ การศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทาง วิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ ตามหลักเกณฑ์ที่ กำหนดฯ อย่างน้อย 3 รายการ ในรอบ 5 ปี ย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็น ผลงานวิจัย	
2) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม (ถ้ามี) ต้องเป็นอาจารย์ประจำหรือ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน มีคุณวุฒิ ปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าว.ศ. ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์ กัน และต้องมีประสบการณ์ในการทำวิจัย ที่มีใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับ ปริญญา	3. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และการ ค้นคว้าอิสระ 3.1 อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักและ การค้นคว้าอิสระ 3.1.1 ต้องเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร 3.1.2 มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือ ขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งว.ศ. 3.1.3 มีผลงานทางวิชาการที่มีใช้ส่วนหนึ่งของ การศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทาง วิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ ตามหลักเกณฑ์ที่ กำหนดฯ อย่างน้อย 3 รายการ ในรอบ 5 ปี ย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็น ผลงานวิจัย	
1.3 อาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ ต้อง ประกอบด้วยอาจารย์ประจำและ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน อาจารย์ ประจำและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกดังกล่าว ต้องมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำ กว่าว.ศ. ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่ สัมพันธ์กัน และต้องมีประสบการณ์ใน การทำวิจัยที่มีใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษา เพื่อรับปริญญา	3.2 อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม (ถ้ามี) 3.2.1 อาจารย์ประจำ ต้องมีคุณวุฒิและผลงาน ทางวิชาการเช่นเดียวกับอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์หลัก 3.2.2 ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ต้องมีคุณวุฒิ ปริญญาเอกหรือเทียบเท่า และมีผลงานทาง วิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารที่ มีอยู่ในฐานข้อมูลระดับชาติ ซึ่งตรงและ สัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้า อิสระไม่น้อยกว่า 10 เรื่อง	

ตารางที่ 7 (ต่อ)

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2548	เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2558	สาระสำคัญ ที่ปรับปรุง
<p>1.4 อาจารย์ผู้สอน ต้องเป็นอาจารย์ประจำหรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโทหรือเทียบเท่าหรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผศ. ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และต้องมีประสบการณ์ด้านการสอนและการทำวิจัยที่มีใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา</p>	<p>4. อาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ ต้องประกอบด้วย อาจารย์ประจำหลักสูตรและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน รวมไม่น้อยกว่า 3 คน</p> <p>4.1 กรณีอาจารย์ประจำหลักสูตร</p> <p>4.1.1 ต้องมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่าหรือชั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่ง รศ.</p> <p>4.1.2 มีผลงานทางวิชาการที่มีใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดฯ อย่างน้อย 3 รายการ ในรอบ 5 ปี ย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย</p> <p>4.2 กรณีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก</p> <p>4.2.1 ต้องมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า</p> <p>4.2.2 มีผลงานทางวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารที่มีอยู่ในฐานข้อมูลระดับชาติ ซึ่งตรงและสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระไม่น้อยกว่า 10 เรื่อง</p> <p>5. อาจารย์ผู้สอน (อาจารย์ประจำหรืออาจารย์พิเศษ)</p> <p>5.1 มีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่า ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กันหรือในสาขาวิชาของรายวิชาที่สอน</p> <p>5.2 ต้องมีประสบการณ์ด้านการสอน</p> <p>5.3 มีผลงานทางวิชาการที่มีใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดฯ อย่างน้อย 1 รายการ ในรอบ 5 ปี ย้อนหลัง</p>	

ตารางที่ 7 (ต่อ)

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2548	เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2558	สาระสำคัญ ที่ปรับปรุง
<p>2. ปริญญาเอก</p> <p>2.1 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ต้อง อาจารย์ประจำหลักสูตร มีคุณวุฒิปริญญาเอก หรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าศ. ในสาขาวิชานั้นหรือ สาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน จำนวนอย่างน้อย 3 คน</p> <p>2.2 อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แบ่ง ออกเป็น 2 ประเภท คือ</p> <p>1) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ต้องเป็นอาจารย์ประจำมีคุณวุฒิปริญญา เอกหรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ดำรง ตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารศ. ใน สาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และต้องมีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่ มีใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับ ปริญญา</p> <p>2) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม (ถ้า มี) ต้องเป็นอาจารย์ประจำหรือ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน มีคุณวุฒิ ปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารศ. ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์ กัน และต้องมีประสบการณ์ในการทำวิจัย ที่มีใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับ ปริญญา</p>	<p>ปริญญาเอก</p> <p>1.อาจารย์ประจำหลักสูตร</p> <p>1.1 มีคุณวุฒิขั้นต่ำปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มี ตำแหน่ง รศ.</p> <p>1.2 มีผลงานทางวิชาการที่มีใช้ส่วนหนึ่งของ การศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทาง วิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ ตามหลักเกณฑ์ที่ กำหนดฯ อย่างน้อย 3 รายการ ในรอบ 5 ปี ย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็น ผลงานวิจัย</p> <p>2. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร</p> <p>2.1 จำนวนอย่างน้อย 3 คน</p> <p>2.2 มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือ ขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งศ.</p> <p>2.3 มีผลงานทางวิชาการที่มีใช้ส่วนหนึ่งของ การศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทาง วิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ ตามหลักเกณฑ์ที่ กำหนดฯ อย่างน้อย 3 รายการ ในรอบ 5 ปี ย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็น ผลงานวิจัย</p> <p>3. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์</p> <p>3.1 อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก</p> <p>3.1.1 ต้องเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร</p> <p>3.1.2 มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือ ขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่งรศ.</p>	

ตารางที่ 7 (ต่อ)

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2548	เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2558	สาระสำคัญ ที่ปรับปรุง
2.3 อาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ ต้องประกอบด้วยอาจารย์ประจำและผู้ที่ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน อาจารย์ประจำและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกดังกล่าวต้องมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารศ. ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และต้องมีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่มีใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา	3.1.3 มีผลงานทางวิชาการที่มีใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดฯ อย่างน้อย 3 รายการ ในรอบ 5 ปี ย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย 3.2 อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม (ถ้ามี) 3.2.1 อาจารย์ประจำ ต้องมีคุณวุฒิและผลงานทางวิชาการเช่นเดียวกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	
2.4 อาจารย์ผู้สอน ต้องเป็นอาจารย์ประจำหรือผู้ที่ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาเอกหรือเทียบเท่าหรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารศ. ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และต้องมีประสบการณ์ด้านการสอนและการทำวิจัยที่มีใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา	3.2.2 ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ต้องมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า และมีผลงานทางวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารที่มีอยู่ในฐานข้อมูลระดับนานาชาติ ซึ่งตรงและสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 5 เรื่อง	
3. ประกาศนียบัตรบัณฑิตและประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง จำนวนและคุณสมบัติของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน	4. อาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ ต้องประกอบด้วยอาจารย์ประจำหลักสูตรและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน รวมไม่น้อยกว่า 5 คน 4.1 กรณีอาจารย์ประจำหลักสูตร 4.1.1 ต้องมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่าหรือขั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าที่มีตำแหน่ง รศ. 4.1.2 มีผลงานทางวิชาการที่มีใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดฯ อย่างน้อย 3 รายการ ในรอบ 5 ปี ย้อนหลัง โดยอย่างน้อย 1 รายการต้องเป็นผลงานวิจัย 4.2 กรณีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก 4.2.1 ต้องมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า	

ตารางที่ 7 (ต่อ)

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2548	เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2558	สาระสำคัญ ที่ปรับปรุง
	<p>4.2.2 มีผลงานทางวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์ เผยแพร่ในวารสารที่มีอยู่ในฐานข้อมูลระดับนานาชาติ ซึ่งตรงและสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระไม่น้อยกว่า 5 เรื่อง</p> <p>5. อาจารย์ผู้สอน (อาจารย์ประจำหรืออาจารย์พิเศษ) 5.1 มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่าหรือชั้นต่ำปริญญาโทหรือเทียบเท่าในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กันหรือในสาขาวิชาของรายวิชาที่สอน</p> <p>5.2 ต้องมีประสบการณ์ด้านการสอน</p> <p>5.3 มีผลงานทางวิชาการที่มีใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดฯ อย่างน้อย 1 รายการ ในรอบ 5 ปี ย้อนหลัง</p>	
<p>ภาระงานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ</p> <p>1. อาจารย์ประจำ 1 คน ให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาปริญญาโทและปริญญาเอกได้ไม่เกิน 5 คน หากหลักสูตรใดมีอาจารย์ประจำที่มีศักยภาพพร้อมที่จะดูแลนักศึกษาได้มากกว่า 5 คน ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถาบันอุดมศึกษานั้น แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกิน 10 คน</p>	<p>ภาระงานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ</p> <p>1. อาจารย์ประจำหลักสูตร 1 คน</p> <p>1.1 กรณีอาจารย์ประจำหลักสูตรมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า มีผลงานทางวิชาการตามเกณฑ์ ให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับปริญญาโทและเอก ไม่เกิน 5 คน ต่อภาคการศึกษา</p>	<p>เพิ่มจำนวนนักศึกษาในความดูแลโดยจำแนกตามคุณวุฒิของอาจารย์ที่ปรึกษา</p>

ตารางที่ 7 (ต่อ)

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2548	เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2558	สาระสำคัญ ที่ปรับปรุง
2. อาจารย์ประจำ 1 คน ให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระของนักศึกษาปริญญาโทได้ไม่เกิน 15 คน หากเป็นอาจารย์ทั้งที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ ให้คิดสัดส่วนจำนวนนักศึกษาที่ทำวิทยานิพนธ์ 1 คน เทียบได้กับจำนวนนักศึกษาที่ค้นคว้าอิสระ 3 คน ทั้งนี้ ให้นับรวมนักศึกษาที่ยังไม่สำเร็จการศึกษาทั้งหมดในเวลาเดียวกัน	1.2 กรณีอาจารย์ประจำหลักสูตรมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า และดำรงตำแหน่ง ผศ. ขึ้นไป หรือ คุณวุฒิปริญญาโทหรือเทียบเท่าดำรงตำแหน่งรศ.ขึ้นไป และมีผลงานทางวิชาการตามเกณฑ์ ให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับปริญญาโทและเอก ไม่เกิน 10 คน ต่อภาคการศึกษา	
3. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ต้องทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และ/หรืออาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ และ/หรืออาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรนั้นด้วย	1.3 กรณีอาจารย์ประจำหลักสูตรมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า และดำรงตำแหน่งศ. และมีความจำเป็นต้องดูแลนักศึกษาเกินกว่าที่กำหนด ให้เสนอสภาสถาบันพิจารณาแต่ต้องไม่เกิน 15 คน ต่อภาคการศึกษา	
	2. อาจารย์ประจำหลักสูตร 1 คน ให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาปริญญาโทได้ไม่เกิน 15 คน	
	3. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ต้องทำหน้าที่อาจารย์วิทยานิพนธ์และ/หรืออาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ และ/หรืออาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรนั้นด้วย	
คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา	คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา	ปริญญาเอก
1. ประกาศนียบัตรบัณฑิต จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	1. ประกาศนียบัตรบัณฑิต จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	เพิ่มเติมผลการสอบภาษาอังกฤษ
2. ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่า	2. ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่า	
3. ปริญญาโท จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	3. ปริญญาโท จะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	

ตารางที่ 7 (ต่อ)

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2548	เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2558	สาระสำคัญ ที่ปรับปรุง
4. ปริญญาเอก จะต้องเป็นผู้สำเร็จ การศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ที่มีผลการเรียนดีมาก หรือปริญญาโท หรือเทียบเท่า	4. ปริญญาเอก จะต้องเป็นผู้สำเร็จ การศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าที่ มีผลการเรียนดีมาก หรือปริญญาโทหรือ เทียบเท่าและมีผลการสอบภาษาอังกฤษได้ ตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการการอุดมศึกษา กำหนด	
การลงทะเบียนเรียนและระยะเวลา การศึกษา ให้ลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกิน 15 หน่วย กิต ในแต่ละภาคเรียนปกติ และให้ใช้ เวลาศึกษาในแต่ละหลักสูตร ดังนี้ 1. ประกาศนียบัตรบัณฑิต และ ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ให้ใช้เวลา ศึกษาไม่เกิน 3 ปีการศึกษา 2. ปริญญาโท ให้ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน 5 ปีการศึกษา 3. ปริญญาเอก ผู้ที่สำเร็จปริญญาตรีแล้ว เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก ให้ใช้ เวลาศึกษาไม่เกิน 8 ปีการศึกษา ส่วนผู้ที่ สำเร็จปริญญาโทแล้วเข้าศึกษาต่อใน ระดับปริญญาเอก ให้ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน 6 ปีการศึกษาการลงทะเบียนเรียน สำหรับผู้เข้าศึกษาแบบไม่เต็มเวลา	การลงทะเบียนเรียนและระยะเวลา การศึกษา ให้ลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกิน 15 หน่วยกิต ในแต่ละภาคเรียนปกติ และให้ใช้เวลา ศึกษาในแต่ละหลักสูตร ดังนี้ 1. ประกาศนียบัตรบัณฑิต และ ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ให้ใช้เวลา ศึกษาไม่เกิน 3 ปีการศึกษา 2. ปริญญาโท ให้ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน 5 ปี การศึกษา 3. ปริญญาเอก ผู้ที่สำเร็จปริญญาตรีแล้ว เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก ให้ใช้ เวลาศึกษาไม่เกิน 8 ปีการศึกษา ส่วนผู้ที่ สำเร็จปริญญาโทแล้วเข้าศึกษาต่อในระดับ ปริญญาเอก ให้ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน 6 ปี การศึกษา	คงเดิม
เกณฑ์การสำเร็จการศึกษา นักศึกษา จะต้องปฏิบัติดังนี้ 1. ประกาศนียบัตรบัณฑิตและ ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ต้องเรียน ครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ใน หลักสูตร และต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ย ไม่ต่ำกว่า 3.00 จากระบบ 4 ระดับ คะแนนหรือเทียบเท่า	เกณฑ์การสำเร็จการศึกษา นักศึกษา จะต้องปฏิบัติดังนี้ 1. ประกาศนียบัตรบัณฑิตและ ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ต้องเรียน ครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ใน หลักสูตร และต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ ต่ำกว่า 3.00 จากระบบ 4 ระดับคะแนน หรือเทียบเท่า	ปริญญาโท และ ปริญญาเอก 1. เสนอ วิทยานิพนธ์ สอบ ผ่านการสอบปาก เปล่าขั้นสุดท้าย เป็นระบบเปิดให้ ผู้สนใจเข้ารับฟัง ได้

ตารางที่ 7 (ต่อ)

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2548	เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2558	สาระสำคัญ ที่ปรับปรุง
2. ปริญญาโท	2. ปริญญาโท	2.การตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศ กกอ.
2.1 แผน ก แบบ ก1 เสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่านการสอบปากเปล่าชั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการที่สถาบันอุดมศึกษานั้นแต่งตั้ง และผลงานวิทยานิพนธ์จะต้องได้รับการตีพิมพ์หรืออย่างน้อยดำเนินการให้ผลงานหรือส่วนหนึ่งของผลงานได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการหรือเสนอต่อที่ประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceeding)	2.1 แผน ก แบบ ก1 เสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่านการสอบปากเปล่าชั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการที่สถาบันอุดมศึกษานั้นแต่งตั้ง และต้องเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้ สำหรับผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศ กกอ.	
2.2 แผน ก แบบ ก2 ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร โดยจะต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.00 จากระบบ 4 ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า พร้อมทั้งเสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่านการสอบปากเปล่าชั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการที่สถาบันอุดมศึกษานั้นแต่งตั้ง และผลงานวิทยานิพนธ์จะต้องได้รับการตีพิมพ์หรืออย่างน้อยดำเนินการให้ผลงานหรือส่วนหนึ่งของผลงานได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการ หรือเสนอต่อที่ประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceeding)	2.2 แผน ก แบบ ก2 ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร โดยจะต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.00 จากระบบ 4 ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า พร้อมทั้งเสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่านการสอบปากเปล่าชั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการที่สถาบันอุดมศึกษานั้นแต่งตั้ง และต้องเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้ สำหรับผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศกกอ. หรือนำเสนอต่อที่ประชุมวิชาการโดยบทความที่นำเสนอฉบับสมบูรณ์ (Full Paper) ได้รับการตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากประชุมวิชาการ (Proceeding)	

ตารางที่ 7 (ต่อ)

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2548	เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2558	สาระสำคัญ ที่ปรับปรุง
<p>2.3 แผน ข ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร โดยจะต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.00 จากระบบ 4 ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า และสอบผ่านการสอบประมวลความรู้ (Comprehensive Examination) ด้วยข้อเขียนและ/หรือปากเปล่าในสาขาวิชานั้น</p>	<p>2.3 แผน ข ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร โดยจะต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.00 จากระบบ 4 ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า และสอบผ่านการสอบประมวลความรู้ (Comprehensive Examination) ด้วยข้อเขียนและ/หรือปากเปล่าในสาขาวิชานั้น พร้อมทั้งเสนอรายงานการค้นคว้าอิสระ และสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการที่สถาบันอุดมศึกษานั้นแต่งตั้ง โดยเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้ และรายงานการค้นคว้าอิสระหรือส่วนหนึ่งของรายงานต้องได้รับการเผยแพร่ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งที่สืบค้นได้</p>	
<p>3. ปริญญาเอก</p>	<p>3. ปริญญาเอก</p>	
<p>3.1 แบบ 1 สอบผ่านภาษาต่างประเทศอย่างน้อย 1 ภาษา ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่สถาบันอุดมศึกษากำหนด สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ (Qualifying Examination) เพื่อเป็นผู้มีสิทธิ์ขอทำวิทยานิพนธ์ เสนอวิทยานิพนธ์ และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการซึ่งจะต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายในและภายนอกสถาบัน และผลงานวิทยานิพนธ์จะต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อย ดำเนินการให้ผลงานหรือส่วนหนึ่งของผลงานได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการที่มี</p>	<p>3.1 แบบ 1 สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ (Qualifying Examination) เพื่อเป็นผู้มีสิทธิ์ขอทำวิทยานิพนธ์ เสนอวิทยานิพนธ์ และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการที่สถาบันอุดมศึกษานั้นแต่งตั้ง ซึ่งจะต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายในและภายนอกสถาบันและต้องเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้ สำหรับผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศกอก. อย่างน้อย 2 เรื่อง</p>	

ตารางที่ 7 (ต่อ)

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2548	เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2558	สาระสำคัญ ที่ปรับปรุง
<p>กรรมการภายนอกมาร่วมกลั่นกรอง (Peer Review) ก่อนการตีพิมพ์ และเป็นที่ยอมรับในสาขาวิชานั้น</p> <p>3.2 แบบ 2 ศึกษารายวิชาครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร โดยจะต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.00 จากระบบ 4 ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า สอบผ่านภาษาต่างประเทศอย่างน้อย 1 ภาษา ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่สถาบันอุดมศึกษาที่กำหนด สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ (Qualifying Examination) เพื่อเป็นผู้มีสิทธิ์ขอทำวิทยานิพนธ์ เสนอวิทยานิพนธ์ และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการ ซึ่งจะต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายในและภายนอกสถาบัน และผลงานวิทยานิพนธ์จะต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อย ดำเนินการให้ผลงานหรือส่วนหนึ่งของผลงานได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการที่มีกรรมการภายนอกมาร่วมกลั่นกรอง (Peer Review) ก่อนการตีพิมพ์ และเป็นที่ยอมรับในสาขาวิชานั้น</p>	<p>3.2 แบบ 2 ศึกษารายงานครบถ้วนตามที่กำหนดในหลักสูตร โดยจะต้องได้รับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.00 จากระบบ 4 ระดับคะแนนหรือเทียบเท่า สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ (Qualifying Examination) เพื่อเป็นผู้มีสิทธิ์ขอทำวิทยานิพนธ์ เสนอวิทยานิพนธ์ และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการที่สถาบันอุดมศึกษานั้นแต่งตั้ง ซึ่งจะต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายในและภายนอกสถาบันและต้องเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้ สำหรับผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศกอกอ.</p>	คงเดิม
<p>ชื่อประกาศนียบัตรและชื่อปริญญา</p> <p>1. ประกาศนียบัตรบัณฑิต ให้ใช้ชื่อว่า “ประกาศนียบัตรบัณฑิต (Graduate Diploma)” อักษรย่อ “ป.บัณฑิต (Grad. Dip.)” แล้วตามด้วยชื่อสาขาวิชาต่อท้าย</p>	<p>ชื่อประกาศนียบัตรและชื่อปริญญา</p> <p>1. ประกาศนียบัตรบัณฑิต ให้ใช้ชื่อว่า “ประกาศนียบัตรบัณฑิต (Graduate Diploma)” อักษรย่อ “ป.บัณฑิต (Grad. Dip.)” แล้วตามด้วยชื่อสาขาวิชาต่อท้าย</p>	

ตารางที่ 7 (ต่อ)

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2548	เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2558	สาระสำคัญ ที่ปรับปรุง
2. ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ให้ใช้ชื่อว่า “ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง (Higher Graduate Diploma)” อักษรย่อ “ป.บัณฑิตชั้นสูง (Higher Grad. Dip.)” แล้วตามด้วยชื่อสาขาวิชาต่อท้าย	2. ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ให้ใช้ชื่อว่า “ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง (Higher Graduate Diploma)” อักษรย่อ “ป.บัณฑิตชั้นสูง (Higher Grad. Dip.)” แล้วตามด้วยชื่อสาขาวิชาต่อท้าย	
3. ปริญญาโทและปริญญาเอก ให้ใช้ชื่อปริญญาตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยปริญญาในสาขาวิชา	3. ปริญญาโทและปริญญาเอก ให้ใช้ชื่อปริญญาตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยปริญญาในสาขาวิชา	
การประกันคุณภาพของหลักสูตร ให้ทุกหลักสูตรกำหนดระบบการประกันคุณภาพของหลักสูตรให้ชัดเจน ซึ่งอย่างน้อยประกอบด้วยประเด็นหลัก 4 ประเด็น คือ 1. การบริหารหลักสูตร 2. ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน และการวิจัย และการวิจัย 3. การสนับสนุนและการให้คำแนะนำนักศึกษา 4. ความต้องการของตลาดแรงงาน สังคม และ/หรือความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต	การประกันคุณภาพของหลักสูตร ให้ทุกหลักสูตรกำหนดระบบการประกันคุณภาพของหลักสูตร โดยมีองค์ประกอบในการประกันคุณภาพอย่างน้อย 6 ด้าน คือ 1. การกำกับมาตรฐาน 2. บัณฑิต 3. นักศึกษา 4. อาจารย์ 5. หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน 6. สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้	ปรับปรุงจากเดิม 4 ประเด็น เป็น 6 องค์ประกอบ
การพัฒนาหลักสูตร ให้ทุกหลักสูตรมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย แสดงการปรับปรุงดัชนีด้านมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาเป็นระยะ ๆ อย่างน้อยทุก ๆ 5 ปี และมีการประเมินเพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องทุก 5 ปี	การพัฒนาหลักสูตร ให้ทุกหลักสูตรมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย โดยมีการประเมินและรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตรทุกปีการศึกษา เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรเป็นระยะๆ อย่างน้อยตามรอบระยะเวลาของหลักสูตร หรือทุกรอบ 5 ปี	คงเดิม

จากการศึกษาประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ทั้ง 2 ฉบับ ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ จำนวน คุณวุฒิ คุณสมบัติของอาจารย์ โครงสร้างของหลักสูตร คุณสมบัติผู้เข้าศึกษา การสำเร็จการศึกษา และการประกันคุณภาพหลักสูตร ซึ่งต้องดำเนินการให้เป็นตามเกณฑ์มาตรฐานระดับชาติ โดยได้กำหนดไว้ในมาตรฐานและตัวบ่งชี้ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ระดับบัณฑิตศึกษา เพื่อให้ระบบการรับรองวิทยฐานะที่พัฒนาขึ้นครอบคลุมเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับชาติด้วย

มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์

ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2552 กำหนดให้จัดทำมาตรฐานคุณวุฒิสาขาหรือสาขาวิชาเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษา นำไปจัดทำหลักสูตรหรือปรับปรุงหลักสูตรและจัดการเรียนการสอน เพื่อให้คุณภาพของบัณฑิตใน สาขาหรือสาขาวิชาของแต่ละระดับคุณวุฒิมีมาตรฐานใกล้เคียงกัน ได้กำหนดไว้ ดังนี้

ชื่อสาขา ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์

วิชาเอกเดี่ยว ได้แก่ การศึกษาปฐมวัย การประถมศึกษา ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ทั่วไป ฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา สังคมศึกษา สุขศึกษา พลศึกษา ศิลปศึกษา ดนตรีศึกษา นาฏศิลป์ คอมพิวเตอร์ภาษาต่างประเทศ และธุรกิจศึกษา

วิชาเอกคู่ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ทั่วไป ฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา สังคมศึกษา สุขศึกษา พลศึกษา ศิลปศึกษา ดนตรีศึกษา นาฏศิลป์ คอมพิวเตอร์ ภาษาต่างประเทศ ธุรกิจศึกษา การศึกษาพิเศษ และการศึกษานอกระบบ หรือการศึกษาผู้ใหญ่

มาตรฐานผลการเรียนรู้

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม

1) แสดงออกซึ่งพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู มีคุณธรรมที่เสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืน มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความเข้าใจผู้อื่น เข้าใจโลก มีจิตสาธารณะ เสียสละ และเป็นแบบอย่างที่ดี

2) สามารถจัดการและคิดแก้ปัญหาทางคุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพครู เชิงสัมพันธ์โดยใช้ดุลยพินิจทางค่านิยม ความรู้สึกของผู้อื่น และประโยชน์ของสังคมส่วนรวม

2. ด้านความรู้

1) มีความรอบรู้ในด้านความรู้ทั่วไป วิชาชีพครู และวิชาที่จะสอน อย่างกว้างขวาง ลึกซึ้ง และเป็นระบบ

2) มีความตระหนักรู้หลักการและทฤษฎีในองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องอย่างบูรณาการ ทั้ง การบูรณาการข้ามศาสตร์ และการบูรณาการกับโลกแห่งความเป็นจริง

3) มีความเข้าใจความก้าวหน้าของความรู้เฉพาะด้านในสาขาวิชาที่จะสอนอย่างลึกซึ้งตระหนักถึงความสำคัญของงานวิจัยและการวิจัยในการต่อยอดความรู้

4) มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่าองค์ความรู้ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานวิชาชีพครูอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ด้านทักษะทางปัญญา

1) สามารถคิดค้นหาข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจ และประเมินข้อมูลสารสนเทศและแนวคิดจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย เพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน การวินิจฉัย แก้ปัญหา และทำการวิจัย เพื่อพัฒนางานและพัฒนาองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง

2) สามารถคิดแก้ปัญหาที่มีความซับซ้อน เสนอทางออก และนำไปสู่การแก้ไขได้อย่างสร้างสรรค์ โดยคำนึงถึงความรู้ทางภาคทฤษฎี ประสบการณ์ภาคปฏิบัติ และผลกระทบจากการตัดสินใจ

3) มีความเป็นผู้นำทางปัญญาในการคิดพัฒนางานอย่างสร้างสรรค์ มีวิสัยทัศน์ และการพัฒนาศาสตร์ทางครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ รวมทั้งการพัฒนาทางวิชาชีพอย่างมีนวัตกรรม

4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้

1) มีความไวในการรับรู้ความรู้สึกของผู้อื่น เข้าใจผู้อื่น มีมุมมองเชิงบวก มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ และทางสังคม

2) มีความเอาใจใส่ช่วยเหลือและเอื้อต่อการแก้ปัญหาในกลุ่มและระหว่างกลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์

3) มีภาวะผู้นำและผู้ตามที่ดี มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน และมีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ต่อส่วนรวมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

1) มีความไวในการวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารทั้งที่เป็นตัวเลขเชิงสถิติ หรือคณิตศาสตร์ ภาษาพูดและภาษาเขียน อันมีผลให้สามารถเข้าใจองค์ความรู้ หรือประเด็นปัญหาได้อย่างรวดเร็ว

2) มีความสามารถในการใช้ดุลยพินิจที่ดีในการประมวลผล แปลความหมาย และเลือกใช้ข้อมูลสารสนเทศ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

3) มีความสามารถในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูด การเขียน และนำเสนอด้วยรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับบุคคลและกลุ่มที่มีความแตกต่างกัน

6. ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้

1) มีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้ที่มีรูปแบบหลากหลาย ทั้งรูปแบบที่เป็นทางการ (Formal) รูปแบบกึ่งทางการ (Non-formal) และรูปแบบไม่เป็นทางการ (Informal) อย่างสร้างสรรค์

2) มีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่หลากหลาย ทั้งผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ ผู้เรียนที่มีความสามารถปานกลาง และผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษอย่างมีนวัตกรรม

3) มีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้ในวิชาเอกที่จะสอนอย่างบูรณาการ

ตารางที่ 8 การกำหนดตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินที่สะท้อนการดำเนินงานตามมาตรฐานคุณวุฒิฯ

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน
1. การพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	
1.1 การพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร	มีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรอย่างน้อย 1 ครั้งใน 5 ปี
1.2 การพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอน	
1) การพัฒนาการเรียนการสอนคณาจารย์ใหม่	ได้รับการปฐมนิเทศ มีการปฐมนิเทศคณาจารย์ใหม่
2) การพัฒนาการเรียนการสอนคณาจารย์ประจำการ	ด้านการจัดการเรียนการสอนทุกคน มีการพัฒนาคณาจารย์ประจำการด้านวิธีการสอน
3) การพัฒนาบุคลากรด้านการสนับสนุนการเรียนการสอน	และวิธีการวัดผลอย่างน้อย 1 ครั้งใน 2 ปีทุกคน มีการพัฒนาบุคลากรด้านการสนับสนุนการเรียนการสอนอย่างน้อย 1 ครั้งใน 2 ปีทุกคน
2. การวางแผนการดำเนินการหลักสูตร	
2.1 การจัดคณะกรรมการบริหารหลักสูตร	มีคณะกรรมการบริหารหลักสูตรทำหน้าที่ครบวงจร คือ วางแผนการสอน จัดการสอนและประเมินผลการสอน
2.2 การจัดกิจกรรมเสริมความเป็นครู	มีโครงการกิจกรรมเสริมความเป็นครูเป็นรายปี ทุกปี ตลอดหลักสูตร โดยมีคณะกรรมการบริหารโครงการ และมีการประเมินผลการเข้าโครงการของนิสิต นักศึกษาเป็นรายบุคคล เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาอนุมัติให้สำเร็จการศึกษาควบคู่กับผลการเรียน รายวิชาตามหลักสูตร

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน
2.3 การจัดคณาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	มีคณาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรตามเกณฑ์
2.4 การจัดทำรายละเอียดของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.2	หลักสูตรใหม่ให้จัดทำรายละเอียดหลักสูตร (มคอ.2) ตามมาตรฐานคุณวุฒิฯ สาขา ภายในปีการศึกษา 2554 หลักสูตรเดิมให้มีการจัดทำรายละเอียดของหลักสูตร (มคอ.2) ตามมาตรฐานคุณวุฒิ ฯ สาขา ภายในปี การศึกษา 2555
2.5 การจัดทำรายละเอียดของรายวิชาและ ประสบการณ์ภาคสนาม ตามแบบ มคอ.3 และ มคอ.4	รายวิชาใหม่ให้จัดทำรายละเอียดรายวิชาตาม มาตรฐาน คุณวุฒิฯ สาขา ภายในปีการศึกษา 2554 รายวิชาเดิมให้มีการจัดทำรายละเอียดของรายวิชา ตามมาตรฐานคุณวุฒิ ฯ สาขา ภายในปีการศึกษา 2555
3. การดำเนินการตามแผน และการจัดทำรายงานผล	
3.1 การจัดสรรทรัพยากร	
1) อาคารสถานที่สำหรับการเรียนการสอน	มีปริมาณและคุณภาพเหมาะสมกับการเรียนการสอน และจำนวนนิสิต/นักศึกษา
2) สื่อคอมพิวเตอร์สำหรับการเรียนการสอน	มีปริมาณและคุณภาพเหมาะสมกับการเรียนการสอน และจำนวนนิสิต/นักศึกษา
3) อาคารสถานที่สำหรับการวิจัย	มีปริมาณและคุณภาพเหมาะสม เอื้ออำนวย ต่อการวิจัย
4) หนังสือห้องสมุด	มีจำนวนเพียงพอตามวิชาเอกที่เปิดสอน
5) การจัดสิ่งแวดล้อมเพื่อเสริมสร้าง การเรียนรู้ตามอัธยาศัย	มีการจัดสิ่งแวดล้อมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ อันพึงประสงค์
3.2 การจัดการเรียนการสอนและรายงานผล	มีประมวลการสอนรายวิชาที่ครอบคลุมพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย
1) การจัดทำประมวลการสอนรายวิชา	มีการจัดทำรายงานผลการดำเนินการรายวิชา ที่เปิดสอนทุกภาคการศึกษา
2) การรายงานผลการดำเนินการรายวิชาตาม แบบ มคอ.5	มีการจัดทำรายงานผลการดำเนินการประสบการณ์ ภาคสนามที่เปิดสอนทุกภาคการศึกษา
3) การรายงานผลการดำเนินการประสบการณ์ ภาคสนาม ตามแบบ มคอ.6	มีการจัดทำรายงานผลการดำเนินการหลักสูตร ทุกปีการศึกษา
4) การรายงานผลการดำเนินการหลักสูตรตาม แบบ มคอ.7	

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ตัวบ่งชี้	เกณฑ์การประเมิน
4. การพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือ การประเมินผลการเรียนรู้ จากผลการประเมินการดำเนินงาน	
4.1 การประเมินการสอนของคณาจารย์	มีการประเมินการสอนของคณาจารย์ทุกภาค
4.2 การพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการ สอนและกลยุทธ์การสอน	การศึกษา มีการนำผลการประเมินการสอนมาใช้ในการปรับปรุง ประมวลการสอนรายวิชา โดยระบุไว้ในประมวลการ สอนในภาคการศึกษาถัดไป
4.3 การประเมินผลการเรียนรู้ของนิสิต/นักศึกษา	มีการประเมินผลการเรียนรู้ของนิสิต/นักศึกษา ที่ครอบคลุมมาตรฐานผลการเรียนรู้
4.4 การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล การเรียนการสอน	มีการรายงานผลการติดตาม ตรวจสอบและ ประเมินผลการจัดการเรียนการสอนต่อสภา สถาบันอุดมศึกษาทุกปี
5. การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดใน มาตรฐานคุณวุฒิฯ	มีการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดใน มาตรฐานคุณวุฒิฯ ของผู้สำเร็จการศึกษาทุกรุ่น

มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา

ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 49
กำหนดให้มีมาตรฐานวิชาชีพ 3 ด้าน ประกอบด้วย **วิทยาลัย**

1. มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ หมายถึง ข้อกำหนดสำหรับผู้ที่จะเข้ามาประกอบวิชาชีพจะต้องมีความรู้ และมีประสบการณ์วิชาชีพเพียงพอที่จะประกอบวิชาชีพ จึงจะสามารถขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเพื่อใช้เป็นหลักฐานแสดงว่าเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์พร้อมที่จะประกอบวิชาชีพทางการศึกษาได้

2. มาตรฐานการปฏิบัติงาน หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในวิชาชีพให้เกิดผลเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด พร้อมกับมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความชำนาญในการประกอบวิชาชีพ ทั้งความชำนาญเฉพาะด้านและความชำนาญตามระดับคุณภาพของมาตรฐานการปฏิบัติงาน หรืออย่างน้อยจะต้องมีการพัฒนาตามเกณฑ์ที่กำหนดว่ามีความรู้ความสามารถ และความชำนาญเพียงพอที่จะดำรงสถานภาพของการเป็นผู้ประกอบวิชาชีพต่อไปได้หรือไม่ นั่นก็คือการกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพจะต้องต่อใบอนุญาตทุกๆ 5 ปี

3. มาตรฐานการปฏิบัติตน หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับการประพฤติตนของผู้ประกอบวิชาชีพ โดยมีจรรยาบรรณของวิชาชีพเป็นแนวทางและข้อพึงระวังในการประพฤติปฏิบัติ เพื่อดำรงไว้ซึ่งชื่อเสียง ฐานะ เกียรติ และศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ ตามแบบแผนพฤติกรรม ตามจรรยาบรรณของวิชาชีพที่คุรุสภาจะกำหนดเป็นข้อบังคับต่อไป หากผู้ประกอบวิชาชีพผู้ใดประพฤติผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพทำให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่นจนได้รับการร้องเรียนถึงคุรุสภาแล้วผู้นั้นอาจถูกคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพวินิจฉัยชี้ขาดอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้ ยกข้อกล่าวหา (2) ตักเตือนภาคทัณฑ์ พักใช้ใบอนุญาตมีกำหนดเวลาตามที่เห็นสมควรแต่ไม่เกิน 5 ปี (5) เพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ (มาตรา 54)

ตอนที่ 5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้จากการศึกษาจากการศึกษาระบบการรับรองวิทยฐานะทั้งของไทยและต่างประเทศ ทั้งมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และการรับรองวิทยฐานะ ขั้นตอนกระบวนการการรับรองวิทยฐานะ ทั้งในระดับสถาบันและระดับหลักสูตร โดยมุ่งเน้นที่การประเมินผลลัพธ์เป็นฐาน (outcome-base) นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับชาติ เกณฑ์การรับรองปริญญาของคุรุสภา และเกณฑ์การประกันคุณภาพภายในระดับหลักสูตร ผู้วิจัยจึงได้สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ตามภาพที่ 6

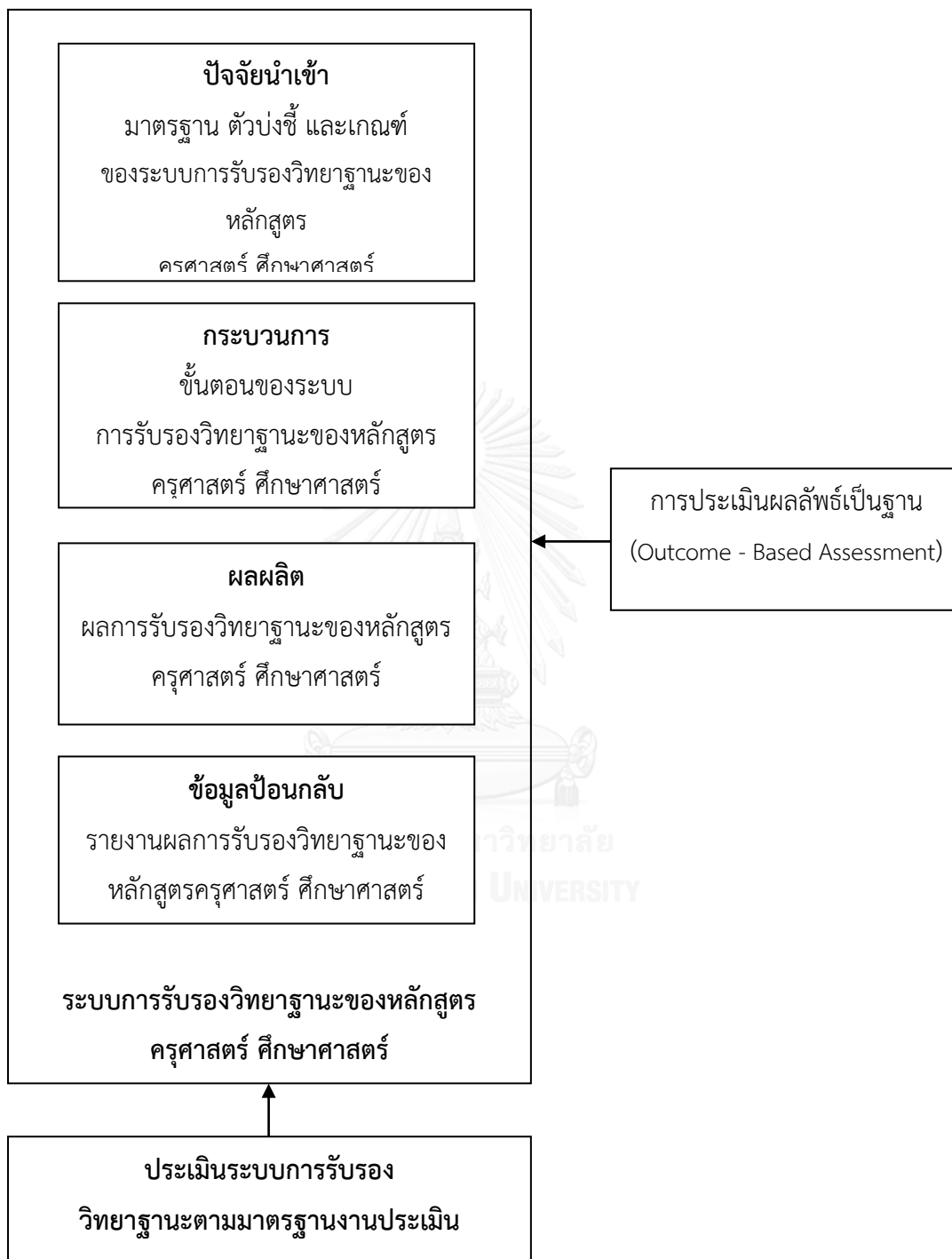
จากภาพที่ 6 กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 3 ส่วนสำคัญ คือ

ส่วนที่ 1 ระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ องค์ประกอบของระบบการรับรองวิทยฐานะ ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และข้อมูลป้อนกลับ

ส่วนที่ 2 การประยุกต์ใช้การประเมินผลลัพธ์เป็นฐานในระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์

ส่วนที่ 3 ประเมินระบบการรับรองวิทยฐานะตามมาตรฐานงานประเมิน

กรอบแนวคิดในการวิจัยการพัฒนาระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

ภาพที่ 6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนากระบวนการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อพัฒนามาตรฐาน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษา โดยประยุกต์ใช้การประเมินผลลัพธ์เป็นฐาน 2) เพื่อพัฒนาระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษา โดยประยุกต์ใช้การประเมินผลลัพธ์เป็นฐาน และ 3) เพื่อประเมินคุณภาพระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษา โดยประยุกต์ใช้การประเมินผลลัพธ์เป็นฐาน โดยมีวิธีการดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนามาตรฐาน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษา โดยประยุกต์ใช้การประเมินผลลัพธ์เป็นฐาน

การศึกษามาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์โดยประยุกต์ใช้การประเมินผลลัพธ์เป็นฐาน

การวิจัยในขั้นตอนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์มาตรฐาน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ โดยประยุกต์ใช้การประเมินผลลัพธ์เป็นฐาน ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการรับรองวิทยฐานะ กฎกระทรวงว่าด้วยการขอให้รับรองและการรับรองวิทยฐานะของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2558 เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2548 เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548 เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558 เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558

2. ผู้วิจัยสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากข้อ 1 เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมาย การปรับปรุงและพัฒนามาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

3. ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องกับระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ได้แก่ ผู้บริหารระดับนโยบายอุดมศึกษา ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา อาจารย์ และเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาซึ่งทำหน้าที่รับทราบหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษา โดยสอบถามเรื่องตัวบ่งชี้ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์

ศึกษาศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษา จากนั้นผู้วิจัยทำการวิเคราะห์เนื้อหาที่ได้จากการสอบถามและทำการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะที่ได้รับ

ผู้ให้ข้อมูล

1. ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและการประเมินผล 2 ท่าน ด้านนโยบายสถาบันอุดมศึกษา 1 ท่าน ด้านการอุดมศึกษา 1 ท่าน และด้านกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา 1 ท่าน โดยผู้วิจัยคัดเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling)

2. ผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

2.1 ประชากร คือ ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาและอาจารย์ คณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ จำนวน 3,424 คน (ข้อมูลจาก สารสนเทศอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา) และเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จำนวน 70 คน รวมทั้งสิ้น 3,494 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาและอาจารย์คณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ จำนวน 122 คน และเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จำนวน 70 คน รวมทั้งสิ้น 192 คน

2.2.1 การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป G*Power 3.0.10 สำหรับกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นโปรแกรมที่คำนวณตามสูตรการประมาณค่าขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Cohen (1988) โดยกำหนดความน่าจะเป็นของความคาดเคลื่อนในการทดสอบประเภทที่ 1 เท่ากับ 0.05 อำนาจการทดสอบ เท่ากับ 0.95 และกำหนดให้มีขนาดอิทธิพลอยู่ในระดับปานกลางในการทดสอบค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 1 กลุ่ม ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.30 (Cohen, 1977) ดังนั้น จึงได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 122 คน อย่างไรก็ตาม เนื่องจาก Kerlinger (1986) กล่าวว่า โดยทั่วไปผู้วิจัยมักได้รับการตอบกลับเพียงประมาณร้อยละ 60 ซึ่งผู้วิจัยควรจะได้รับตอบกลับประมาณร้อยละ 80-90 ขึ้นไป จึงจะสามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์และสรุปอ้างอิงผลการวิเคราะห์ได้อย่างสมบูรณ์ ดังนั้น ผู้วิจัยควรเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างให้ได้มากกว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ ผู้วิจัยจึงเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเพิ่มเติมเป็น จำนวน 300 คน รายละเอียดปรากฏดังตารางที่ 9 ผู้ให้ข้อมูลตัวบ่งชี้ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ประกอบด้วย

1) ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งเป็นตัวแทนผู้บริหารจากสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน มหาวิทยาลัยราชภัฏ

และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล โดยการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) จากจำนวนผู้บริหารทั้งหมดในคณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

2) อาจารย์ ซึ่งเป็นตัวแทนอาจารย์จากสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน มหาวิทยาลัยราชภัฏ และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล โดยการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) จากจำนวนอาจารย์ในคณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

3) เจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ซึ่งทำหน้าที่ในการรับทราบหลักสูตรให้กับสถาบันอุดมศึกษา

ตารางที่ 9 ผู้ให้ข้อมูลตัวบ่งชี้ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	เก็บข้อมูล	ได้รับแบบสอบถามคืน
3,424	192	300	145 (ร้อยละ 48.33)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนนี้ ประกอบด้วย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ โดยผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ (rating scale) จำนวน 1 ฉบับ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาตัวบ่งชี้ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ได้แก่ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) จำนวน 1 ฉบับ

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยเครื่องมือ 2 ฉบับ โดยมีแนวทางการสร้างเครื่องมือ ดังนี้ 1) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเครื่องมือ 2) ลงมือสร้างข้อคำถาม/แนวทางของเครื่องมือให้ครอบคลุมประเด็นที่ต้องการวัด 3) นำเครื่องมือที่สร้างให้อาจารย์ที่ปรึกษาช่วยตรวจสอบ ความถูกต้องและความครอบคลุม 4) ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยได้ศึกษาทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐาน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ที่ใช้ในระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ จึงได้กำหนดมาตรฐานดังตารางที่ 10 ดังนี้

ตารางที่ 10 มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	แหล่งที่มา
มาตรฐานที่ 1 บริบทของสถาบันอุดมศึกษา	
1.1 พันธกิจและการกำหนดวัตถุประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษา	EPAS (2014b) NEASC
1.1.1 มีพันธกิจหลักเพื่อผลิตบัณฑิตในหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์อย่างมีคุณภาพ	(2011) JUAA (2011) NIAD-UE (2009) Nguyen et al.
1.1.2 มีการดำเนินกิจกรรม การจัดการสอน และความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ต่อสังคม	(2009) AACSB (2014) AUN-QA (2015)
1.2 การกำกับดูแลและการบริหารจัดการ	EPAS (2014b)
1.2.1 มีการกำหนดแนวทางในการกำกับ ติดตาม คุณภาพของหลักสูตร	
1.2.2 มีการดำเนินการหลักสูตรให้ถูกต้องตามกฎหมายและมีการกำหนดกลยุทธ์ที่ชัดเจน	
1.3 สภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เอื้อต่อการเรียนรู้	EPAS (2014b) NEASC
1.3.1 การจัดสภาพแวดล้อมที่สร้างให้เกิดบรรยากาศความเป็นครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์	(2011) Nguyen et al.
1.3.2 หนึ่งห้องเรียนมีนิสิตนักศึกษา ไม่เกิน 30 คน	(2009) Hou (2011b) ABET (2013c) AACSB (2014)
1.3.3 ห้องเรียนมีสภาพที่เหมาะสม เพียงพอกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	AUN-QA (2015) ครุสภา (2557)
1.3.4 ห้องเรียนมีวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนรู้ในปริมาณที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน	
1.3.5 ห้องปฏิบัติการเหมาะสมกับหลักสูตรหรือวิชาเอกที่เปิดสอน เช่น ห้องปฏิบัติการเทคโนโลยีสารสนเทศ ห้องปฏิบัติการสอนแบบจุลภาค และห้องปฏิบัติการสื่อการสอน ฯลฯ	
1.3.6 ห้องปฏิบัติการมีวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนรู้ในปริมาณที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน	
1.3.7 มีการใช้ห้องปฏิบัติการสำหรับการฝึกเพิ่มเติมนอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอนปกติ	
1.3.8 ห้องสมุดมีหนังสือ ตำรา วารสาร และเอกสารทางวิชาการ ในหลักสูตรที่เปิดสอนที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน	
1.3.9 ห้องสมุดมีบริการสืบค้นโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเพียงพอ	
1.3.10 ห้องสมุดมีวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนรู้ในปริมาณที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน	
1.3.11 มีการจัดสิ่งแวดลอมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานบัณฑิต	

ตารางที่ 10 (ต่อ)

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	แหล่งที่มา
1.3.12 มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการสอนที่เหมาะสมกับระดับของหลักสูตร	
1.3.13 มีสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับนักศึกษาที่มีความบกพร่อง	
1.3.14 มีระบบ IT และทรัพยากรอื่นๆ ที่เหมาะสมและทันสมัย	
1.4 อาจารย์ประจำหลักสูตร	EPAS (2014b) NEASC
1.4.1 มีอาจารย์ประจำหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรนั้น ไม่น้อยกว่า 5 คน	(2011) JUAA (2011) NIAD-UE (2009) Hou (2011b)
1.4.2 อาจารย์ประจำหลักสูตรเป็นอาจารย์ประจำเกินกว่า 1 หลักสูตรไม่ได้ ยกเว้นเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรปริญญาโทและเอกในสาขาวิชาเดียวกัน ได้ทั้ง 2 หลักสูตร	ABET (2013c) AACSB (2014) AUN-QA (2015) คุรุสภา (2557) เกณฑ์ฯ (2548)
1.4.3 อาจารย์ประจำหลักสูตรมีคุณสมบัติปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่า รศ. ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน	
1.4.4 อาจารย์ประจำหลักสูตรมีการทำวิจัยที่มีใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา	
1.4.5 มีการแต่งตั้งคณาจารย์ที่ปรึกษาสำหรับนิสิตนักศึกษาโดยมีการกำหนดหน้าที่อย่างชัดเจน	
1.4.6 อาจารย์ผู้สอนรายวิชาซีพครุมีคุณสมบัติไม่ต่ำกว่าปริญญาโท หรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ หรือมีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่สอนโดยมีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 10 ปี	
1.4.7 อาจารย์นิเทศก์มีคุณสมบัติไม่ต่ำกว่าปริญญาโท (กรณีหลักสูตร ป.ตรี) และไม่ต่ำกว่า ป.เอก (ในกรณีหลักสูตร ป.โท/เอก) ในสาขาวิชาที่จะนิเทศ หรือมีประสบการณ์ในการนิเทศมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี ในกรณีที่มีประสบการณ์ไม่ได้ตามมาตรฐาน ให้ใช้การนิเทศร่วมกับผู้ที่มีประสบการณ์ตามมาตรฐาน	
1.4.8 อาจารย์นิเทศก์มีจำนวนที่เหมาะสม ทั้งนี้ ไม่เกิน 1 : 10	
1.4.9 อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก มีคุณสมบัติปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่า รศ. ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน**	

ตารางที่ 10 (ต่อ)

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	แหล่งที่มา
1.4.10 อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมต้องเป็นอาจารย์ประจำ (ของสถาบัน) หรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก และมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่า รศ. ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน	
1.4.11 ข้อมูลสัดส่วนคณาจารย์ต่อนิสิตนักศึกษา 1:30 (อาจารย์ : นักศึกษา)	
1.4.12 ครูพี่เลี้ยง และผู้บริหารพี่เลี้ยง มีคุณวุฒิและมีประสบการณ์ตรงกับการปฏิบัติการสอน หรือการบริหารและได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	
1.4.13 มีการจัดหรือแต่งตั้งคณาจารย์นี้เทศก์ตามที่คุรุสภา กำหนด	
1.4.14 มีคณะกรรมการบริหารหลักสูตรองค์ประกอบครอบคลุมบุคคลที่เกี่ยวข้องและมีคุณวุฒิตรงกับหลักสูตรที่รับผิดชอบ	
1.5 ความรู้ของอาจารย์ในการสอนและการสอนที่ลุ่มลึกและถูกต้องตามหลักวิชาการ	EPAS (2014b) Hou (2011b) ABET (2013c)
1.5.1 อาจารย์มีความเข้าใจและใช้แนวคิดในการออกแบบและดำเนินการหลักสูตร	
1.5.2 อาจารย์ร่วมกันพัฒนาการสอนโดยเฉพาะการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับกระบวนการสอน	
1.5.3 อาจารย์สอนโดยให้นักศึกษาได้ทบทวนทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อที่สอน	
1.5.4 อาจารย์มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ในเนื้อหาเชิงลึกและถูกต้องตามหลักวิชาการ	
มาตรฐานที่ 2 การออกแบบหลักสูตร	
2.1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	EPAS (2014b) ABET (2013c)
2.1.1 วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาในแต่ละหลักสูตรมีความชัดเจน	
2.1.2 มีการเชื่อมโยงวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกับวัตถุประสงค์ของสถาบัน	
2.2 เป้าหมายและจุดมุ่งหมายของบัณฑิต	EPAS (2014b) AACSB (2014)
2.2.1 การจัดทำหลักสูตรโดยศึกษาความต้องการของตลาดแรงงานและกำลังคนของประเทศ	
2.2.2 มีการกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตไว้อย่างชัดเจน	
2.2.3 มีการเชื่อมโยงองค์ความรู้บัณฑิตและความคาดหวังต่อบัณฑิต	
2.3 การส่งเสริมให้ความรู้ในหลักสูตรแก่ผู้สนใจศึกษา	EPAS (2014b) NEASC (2011) AUN-QA (2015)
2.3.1 การส่งเสริมให้ความรู้แก่ผู้สนใจเข้าศึกษาในหลักสูตรเพื่อประกอบการตัดสินใจ	
2.3.2 มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่รายละเอียดของหลักสูตรแก่นักเรียน	

ตารางที่ 10 (ต่อ)

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	แหล่งที่มา
2.4 ผลการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์	EPAS (2014b) AACSB
2.4.1 มีการกำหนดผลการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	(2014) AUN-QA (2015)
2.4.2 มีการกำหนดเป้าหมายผลลัพธ์การเรียนรู้ประกอบด้วย ความรู้ ทักษะ รวมทั้ง ทักษะการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เจตคติ และความตระหนักถึงแนวโน้มของสังคมโลก	
2.4.3 มีการนำผลการประเมินการสอนไปใช้ในการปรับปรุงประมวลรายวิชา หรือรายละเอียดรายวิชาอย่างต่อเนื่อง	
2.5 หลักการเหตุผลของหลักสูตร ความครอบคลุม และเนื้อหา	EPAS (2014b) AACSB
2.5.1 โครงสร้างหลักสูตรวิชาชีพระ มีจำนวนหน่วยกิต ตามมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง เช่น หลักสูตร สกอ. หรือ TQF	(2014) หลักสูตร (2557) เกณฑ์ ๗ (2548)
2.5.2 มีการกำหนดจำนวนหน่วยกิตที่ให้เทียบโอนได้ตามเกณฑ์ สกอ. และต้องเป็นวิชาที่เรียนมาแล้วไม่เกิน 5 ปี มีการลงทะเบียนเรียนแต่ละภาค การศึกษาตามเกณฑ์ของ สกอ. มีการกำหนดให้การทำวิทยานิพนธ์ หรือสารนิพนธ์ เป็นงานเดี่ยว และมีกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ตามเกณฑ์ สกอ.	
2.5.3 มีมาตรฐานความรู้ มีดังนี้ 1) ภาษาและเทคโนโลยีสำหรับครู 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การจัดการเรียนรู้ 4) จิตวิทยาสำหรับครู 5) การวัดและประเมินผลการศึกษา 6) การบริหารจัดการในห้องเรียน 7) การวิจัยทางการศึกษา 8) นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา 9) ความเป็นครู	
2.5.4 มีการจัดทำประมวลรายวิชา หรือรายละเอียดรายวิชาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา	
2.5.5 มีการจัดการเรียนการสอนตามข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศ ที่สถาบันอุดมศึกษากำหนด	
2.5.6 มีการจัดการเรียนการสอนครบตามคำอธิบายรายวิชา รายละเอียดรายวิชา จำนวนหน่วยกิต และจำนวนชั่วโมง ตามที่หลักสูตรกำหนด	
2.6 รูปแบบการจัดหลักสูตร	EPAS (2014b) AACSB
2.6.1 มีการกำหนดรูปแบบการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของหลักสูตรครุศาสตรศึกษาศาสตร์	(2014)
2.6.2 การออกแบบหลักสูตรมีความชัดเจนและเหมาะสมกับระดับการศึกษา	

ตารางที่ 10 (ต่อ)

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	แหล่งที่มา
2.7 วิธีการประเมิน	EPAS (2014b) Hou
2.7.1 การกำหนดวิธีการประเมินที่สอดคล้องกับบริบทหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์	(2011b) AACSB (2014) AUN-QA (2015)
2.7.2 มีการประเมินที่ชัดเจน นิยาม เกณฑ์ในการประเมินและการให้ค่าน้ำหนักของ วิธีการประเมิน	
2.7.3 มีการประเมินตามวัตถุประสงค์และการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	
มาตรฐานที่ 3 การดำเนินการหลักสูตร	
3.1 เจือปนไขการรับเข้าศึกษาและวิธีการคัดเลือก	EPAS (2014b) NEASC
3.1.1 มีประกาศกำหนดคุณสมบัติและเกณฑ์การคัดเลือกนิสิตนักศึกษา	(2011) JUAA (2011) NIAD-
3.1.2 มีการใช้เครื่องมือในการประเมินผู้สมัคร ประกอบการคัดเลือกนิสิต นักศึกษา เช่น ข้อสอบวัดหรือประเมินความรู้พื้นฐาน ข้อสอบวัดแววความ เป็นครู	UE (2009) ABET (2013c) AACSB (2014) AUN-QA (2015) คุรุสภา (2557)
3.1.3 มีกระบวนการคัดเลือกที่มีความชัดเจนและมีการนำไปใช้อย่างต่อเนื่อง	
3.2 คุณภาพนักเรียนที่รับเข้ามา	EPAS (2014b)
3.2.1 มีการประเมินความรู้พื้นฐานของนักศึกษาที่ผ่านการคัดเลือกแล้ว	
3.2.2 มีการรับนิสิตนักศึกษา และแผนการรับนิสิตนักศึกษาตามที่กำหนดใน เล่มหลักสูตร	
3.3 คุณภาพของการสอนและสื่อการเรียนรู้	EPAS (2014b) Hou
3.3.1 การใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายเพื่อสนับสนุน เป้าหมายของการจัดหลักสูตร	(2011b) AACSB (2014) AUN-QA (2015)
3.3.2 การอธิบายให้ความรู้ของอาจารย์ช่วยสนับสนุนวิธีการสอนให้มี ประสิทธิภาพ	
3.3.3 วิธีการจัดการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมากกว่าเน้นอาจารย์เป็น สำคัญ	
3.3.4 การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ในการจัดการเรียนการสอน	
3.3.5 สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ครอบคลุมตามเนื้อหาของหลักสูตร	
3.3.6 มีการประเมินและพัฒนาคุณภาพอย่างเป็นระบบ	

ตารางที่ 10 (ต่อ)

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	แหล่งที่มา
3.4 การพัฒนาบุคลากร การให้โอกาสในการฝึกงาน/การศึกษาในต่างประเทศ	EPAS (2014b)
3.4.1 สนับสนุนการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนิสิตนักศึกษาในวิชาที่เกี่ยวข้อง	
3.4.2 การให้คำปรึกษาแก่นิสิตนักศึกษาทั้งแบบกลุ่มและเฉพาะรายบุคคล	
3.5 การให้โอกาสในการฝึกงาน/การศึกษาในต่างประเทศ	EPAS (2014b)
3.5.1 การสนับสนุนโอกาสในการฝึกงานของนักศึกษาในระหว่างเรียน	
3.5.2 การสนับสนุนโอกาสในการศึกษาระหว่างประเทศ	
มาตรฐานที่ 4 ผลลัพธ์ของหลักสูตร	
4.1 วัตถุประสงค์และความถูกต้องของกระบวนการประเมิน	EPAS (2014b)
4.1.1 ผลลัพธ์ที่ดีที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	
4.1.2 การประเมินที่กำหนดตามมาตรฐานตามระดับหลักสูตร	
4.2 มาตรฐานการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา	EPAS (2014b) AACSB
4.2.1 เรียนครบตามหลักสูตรที่ได้รับการรับรองจากคุรุสภาและสกอ.	(2014)
4.2.2 การประเมินการฝึกงานของนักศึกษาที่สะท้อนถึงผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนด	
4.2.3 มีรายงานผลการผ่านเกณฑ์การประเมินการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตามมาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพครูที่คุรุสภากำหนด ได้แก่ สามารถจัดการเรียนรู้ในหลักสูตรเฉพาะ สามารถประเมิน ปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียนสามารถทาวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน และสามารถจัดทำรายงานผลการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน	
4.3 ความก้าวหน้าและอัตราการผ่าน	EPAS (2014b) AACSB
4.3.1 อัตราการผ่านเกณฑ์การประเมินของสถาบันอุดมศึกษา และสถิติความก้าวหน้าโดยรวม	(2014) AUN-QA (2015)

ตารางที่ 10 (ต่อ)

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	แหล่งที่มา
4.4 คุณภาพของบัณฑิตและการได้งานทำ	EPAS (2014b) NEASC
4.4.1 คุณภาพของบัณฑิตได้รับการพัฒนาคุณภาพตามที่คาดหวังในหลักสูตร	(2011) AUN-QA (2015)
4.4.2 อัตราการได้งานทำของบัณฑิต	
4.4.3 ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่อคุณภาพบัณฑิตในหลักสูตร	
4.4.4 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาที่มีคุณสมบัติตามที่คณะกรรมการ คุรุสภากำหนด ไม่น้อยกว่า 1 ปี	
4.4.5 มีการปฏิบัติตนที่เหมาะสมกับความเป็นครูและผู้ประกอบวิชาชีพ ทางการศึกษา โดยมีผลการรับรองความประพฤติจากสถาบันการผลิต	
4.4.6 เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นครู ปีละไม่น้อยกว่า 1 กิจกรรม ได้แก่ การปฏิบัติธรรม หรือกิจกรรมอาสา กิจกรรมส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณของวิชาชีพ*	
4.4.7 มีหลักฐานที่แสดงการเข้าร่วมกิจกรรมครบ ตามเกณฑ์ที่กำหนด และ ผ่านการประเมินจากสถาบันการผลิต	
4.5 ความก้าวหน้าในอาชีพของบัณฑิต	EPAS (2014b)
4.5.1 มี Career paths เมื่อบัณฑิตสำเร็จการศึกษาและทำงานที่ชัดเจน	
4.5.2 มีบริการตำแหน่งที่เกี่ยวข้องกับอาชีพที่เหมาะสมกับหลักสูตร	
4.5.3 มีการเชื่อมโยงกับองค์กรที่สรรหาคณากรกับอาชีพที่เหมาะสมกับ หลักสูตร	
4.6 การสนับสนุนและการมีส่วนร่วมของศิษย์เก่า	EPAS (2014b)
4.6.1 การสนับสนุนและการมีส่วนร่วมของศิษย์เก่า	
4.6.2 มีกิจกรรมศิษย์เก่าในการระดมทุน	
4.6.3 มีกิจกรรมมีส่วนร่วมของศิษย์เก่าในกิจกรรมของหลักสูตรหรือ สถาบันอุดมศึกษา	
4.7 ชื่อเสียงของหลักสูตร	EPAS (2014b)
4.7.1 มีหลักฐานที่แสดงถึงตำแหน่งของหลักสูตรซึ่งจัดอยู่ในระดับชาติหรือ ระดับนานาชาติ	
4.7.2 มีหลักฐานที่แสดงถึงบัณฑิตเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานโดย องค์กรการสรรหาคณากรที่เกี่ยวข้อง	

ตารางที่ 10 (ต่อ)

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	แหล่งที่มา
มาตรฐานที่ 5 การประกันคุณภาพ	
5.1 ระบบการประกันคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาและหลักสูตร	EPAS (2014b)
5.1.1 มีระบบการประกันคุณภาพระดับคณะ/ระดับหลักสูตร	
5.1.2 มีคณะกรรมการรับผิดชอบการประกันคุณภาพการศึกษา	
5.1.3 มีระบบและแผนการดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษา	
5.1.4 มีรายงานการประกันคุณภาพหลักสูตรประจำปี	
5.2 การออกแบบ และกระบวนการอนุมัติหลักสูตร	EPAS (2014b)
5.2.1 มีการออกแบบ และกระบวนการอนุมัติหลักสูตร	
5.3 กระบวนการตรวจสอบภายในและภายนอก	EPAS (2014b) The
5.3.1 มีกระบวนการตรวจสอบภายในและภายนอก	Accreditation Council
5.3.2 มีการทบทวนการออกแบบหลักสูตร	(2013)
5.3.3 มีการทบทวนกระบวนการอนุมัติหลักสูตร	
5.4 การรวบรวมมุมมองทัศนคติของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	EPAS (2014b)
5.4.1 รวบรวมข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับการจัดการหลักสูตร	
5.4.2 รวบรวมข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียคุณภาพบัณฑิตเมื่อเข้าสู่ตลาดแรงงาน	
5.5 กระบวนการให้ข้อมูลย้อนกลับของนักศึกษา	EPAS (2014b)
5.5.1 มีกระบวนการให้ข้อมูลย้อนกลับของนักศึกษา	
5.6 การกำกับติดตามคุณภาพการสอน	EPAS (2014b)
5.6.1 มีการกำกับติดตามคุณภาพการสอนเป็นระยะ	
5.6.2 มีการประเมินประสิทธิผลการสอนโดยการสังเกตการณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิ	
5.6.3 มีแบบบันทึกจากการประเมินของนักศึกษาเฉพาะรายวิชาที่สอน	
5.7 การกำกับติดตามวิธีการประเมิน	EPAS (2014b)
5.7.1 การประเมินตนเอง ประเมินโดยผู้บริหาร โดยเฉพาะการนำวิธีการนวัตกรรมเข้ามาใช้	
5.7.2 ความสอดคล้องของมาตรฐานกับการประกันคุณภาพระดับหลักสูตร	

หมายเหตุ

เกณฑ์ฯ 48 หมายถึง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2548 /เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548, ประเทศไทย

AACSB หมายถึง The Association to Advance Collegiate Schools of Business, สหรัฐอเมริกา

ABET หมายถึง Accreditation Board for Engineering and Technology, สหรัฐอเมริกา

AUN-QA หมายถึง ASEAN University Network-Quality Assurance, ประชาคมอาเซียน

EPAS หมายถึง The EFMD Programme Accreditation Scheme (EPAS), ประเทศเบลเยียม

JUAA หมายถึง The Japan University Accreditation Association, ประเทศญี่ปุ่น

NEASC หมายถึง New England Association of Schools and Colleges, สหรัฐอเมริกา

NIAD-UE หมายถึง The National Institution for Academic Degrees and University Evaluation, ประเทศญี่ปุ่น
The Accreditation Council, สหพันธ์รัฐเยอรมนี

เมื่อผู้วิจัยกำหนดมาตรฐานของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วย 5 มาตรฐาน ได้แก่ บริบทของสถาบันอุดมศึกษา การออกแบบหลักสูตร การดำเนินการหลักสูตร ผลลัพธ์ของหลักสูตร และการประกันคุณภาพ จากนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องกับการรับรองวิทยฐานะ เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร และตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพในระดับหลักสูตร โดยสร้างแบบสอบถามเรื่องตัวบ่งชี้ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ และให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา

จากการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามเรื่องตัวบ่งชี้การรับรองวิทยฐานะ หลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency : IOC) คัดเลือกข้อที่คำนวณได้มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปถือว่าข้อนั้นวัดตรงตามวัตถุประสงค์ ซึ่งผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.67-1.00 โดยมีรายละเอียดการปรับปรุงตัวบ่งชี้ของระบบการรับรองวิทยฐานะหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ รายละเอียดดังตารางที่ 11 ดังนี้

ตารางที่ 11 ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามเรื่องตัวบ่งชี้ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	ค่า IOC	ข้อเสนอแนะผู้ทรงคุณวุฒิ	ตัวบ่งชี้ในการรับรองวิทยฐานะ(ปรับใหม่)
C	บริบทของสถาบันอุดมศึกษา			
C1	1.มีพันธกิจหลักเพื่อผลิตพันธกิจ และการศึกษา กำหนดวัตถุประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษา	0.60	- ควรเป็นไปตามนโยบายของสถาบันอุดมศึกษา - ควรอยู่ในองค์ประกอบ D การออกแบบหลักสูตร	เพิ่มเติม เป็นนโยบายและพันธกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษา (ส่วนข้อความเดิมนำไปไว้องค์ประกอบ D การออกแบบหลักสูตร)

ตารางที่ 11 (ต่อ)

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ ผู้ทรงคุณวุฒิ	ตัวบ่งชี้ในการรับรอง วิทยฐานะ(ปรับใหม่)
C1	2.มีการดำเนินกิจกรรม การจัดการสอน และความรับผิดชอบต่อที่ตรวจสอบได้ต่อสังคม	0.40	- ควรเป็นการจัดทำแผนนโยบาย - ควรอยู่ในองค์ประกอบ D การออกแบบหลักสูตร	มีการจัดทำแผนนโยบายการดำเนินกิจกรรมการจัดการสอน และความรับผิดชอบต่อที่ตรวจสอบได้ต่อสังคม
C2	3.มีการกำหนดแนวทางในการกำกับ ดูแลและ การบริหารจัดการ	1.00	-	ตัดออก
	4.มีการดำเนินการหลักสูตรให้ถูกต้องตามกฎหมายและมีการกำหนดกลยุทธ์ที่ชัดเจน	0.80	- ควรอยู่ในองค์ประกอบ D การออกแบบหลักสูตร	(ปรับข้อความเดิมไปอยู่ในองค์ประกอบ D)
C3	5.การจัดสภาพแวดล้อมที่สร้างสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เอื้อต่อการเรียนรู้	1.00	วิทยาลัย	คงเดิม
C3	6.หนึ่งห้องเรียนมีนิสิตนักศึกษาไม่เกิน 30 คน	0.60	-	คงเดิม
C3	7.ห้องเรียนมีสภาพที่เหมาะสมเพียงพอกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	1.00	-	คงเดิม

ตารางที่ 11 (ต่อ)

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ ผู้ทรงคุณวุฒิ	ตัวบ่งชี้ในการรับรอง วิทยฐานะ(ปรับใหม่)
C3	8.ห้องเรียนมีวัสดุ อุปกรณ์ และ สื่อการเรียนรู้ในปริมาณที่ เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน	1.00	-	คงเดิม
C3	9.ห้องปฏิบัติการเหมาะสมกับ สาขาวิชาหรือวิชาเอกที่เปิด สอน เช่น ห้องปฏิบัติการ เทคโนโลยีสารสนเทศ ห้องปฏิบัติการสอนแบบ จุลภาค และห้องปฏิบัติการสื่อ การสอน ฯลฯ	1.00	-	คงเดิม
C3	10.ห้องปฏิบัติการมีวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนรู้ใน ปริมาณที่เหมาะสมกับจำนวน ผู้เรียน	1.00	-	คงเดิม
C3	11.มีการใช้ห้องปฏิบัติการ สำหรับการฝึกเพิ่มเติม นอกเหนือจากการจัดการเรียน การสอนปกติ	0.60	-	คงเดิม
C3	12.ห้องสมุดมีหนังสือ ตำรา วารสาร และเอกสารทาง วิชาการ ในสาขาวิชาที่เปิดสอน ที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน	1.00	-	คงเดิม
C3	13.ห้องสมุดมีบริการสืบค้นโดย ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่าง เพียงพอ	1.00	ข้อ 13 และ ข้อ 18 ทั้ง 2 ข้อ มีข้อความส่วนที่ ซ้ำซ้อนกันอยู่	ห้องสมุดมีบริการ สืบค้นโดยใช้เทคโนโลยี สารสนเทศอย่าง เพียงพอและทันสมัย
C3	14.ห้องสมุดมีวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนรู้ในปริมาณที่ เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน	1.00	-	คงเดิม

ตารางที่ 11 (ต่อ)

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ ผู้ทรงคุณวุฒิ	ตัวบ่งชี้ในการรับรอง วิทยฐานะ(ปรับใหม่)
C3	15.มีการจัดสิ่งแวดล้อมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานบัณฑิต	1.00	-	คงเดิม
C3	16.มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการสอนที่เหมาะสมกับระดับของหลักสูตร	1.00	-	คงเดิม
C3	17.มีสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับนักศึกษาที่มีความบกพร่อง	1.00	-	คงเดิม
C3	18.มีระบบ IT และทรัพยากรอื่นๆ ที่เหมาะสมและทันสมัย	0.80	ข้อ 13 และ ข้อ 18 ทั้ง 2 ข้อ มีข้อความส่วนที่ซ้ำซ้อนกันอยู่	ตัดออก
C4	19.มีอาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ประจำ การศึกษาตามหลักสูตรนั้น ไม่ น้อยกว่า 5 คน	0.60	อาจารย์ประจำหลักสูตร ไม่ครบ 5 คน หลักสูตร คงไม่ผ่าน ดังนั้น การไม่ ครบ 5 คน จึงไม่น่าเป็น ประเด็น ควรเพิ่มเติม ตามเกณฑ์ มาตรฐานหลักสูตร	19.มีอาจารย์ประจำ หลักสูตรตลอด ระยะเวลาที่จัด การศึกษาตาม หลักสูตรนั้นตาม เกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตร
C4	20.อาจารย์ประจำหลักสูตรเป็น อาจารย์ประจำเกินกว่า 1 หลักสูตรไม่ได้ ยกเว้นเป็นอาจารย์ ประจำหลักสูตรปริญญาโทและ เอกในสาขาวิชาเดียวกันได้ทั้ง 2 หลักสูตร	1.00	-	คงเดิม

ตารางที่ 11 (ต่อ)

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ ผู้ทรงคุณวุฒิ	ตัวบ่งชี้ในการรับรอง วิทยฐานะ(ปรับใหม่)
C4	21.อาจารย์ประจำหลักสูตรมี คุณวุฒิปริญญาเอกหรือ เทียบเท่า หรือมีตำแหน่งทาง วิชาการไม่ต่ำกว่า รศ.ใน สาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่ สัมพันธ์กัน	0.80	มีการปะปนกันระหว่าง อาจารย์ระดับปริญญาตรี และอาจารย์ระดับ บัณฑิตศึกษา	ระดับปริญญาตรี อาจารย์ประจำ หลักสูตรมีคุณวุฒิ ปริญญาโทหรือ เทียบเท่า หรือมี ตำแหน่งทางวิชาการไม่ ต่ำกว่า ผศ.ใน สาขาวิชานั้นหรือ สาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน ระดับบัณฑิตศึกษา อาจารย์ประจำ หลักสูตรมีคุณวุฒิ ปริญญาเอกหรือ เทียบเท่า หรือมี ตำแหน่งทางวิชาการไม่ ต่ำกว่า รศ.ในสาขาวิชา นั้นหรือสาขาวิชาที่ สัมพันธ์กัน
C4	22.อาจารย์ประจำหลักสูตรมี การทำวิจัยที่มีใช้ส่วนหนึ่งของ การศึกษาเพื่อรับปริญญา	0.80	ควรเพิ่มในรอบ 5 ปีที่ ผ่านมา	อาจารย์ประจำ หลักสูตรมีการทำวิจัย ที่มีใช้ส่วนหนึ่งของ การศึกษาเพื่อรับ ปริญญาในรอบ 5 ปีที่ ผ่านมา
C4	23.มีการแต่งตั้งคณาจารย์ที่ ปรึกษาสำหรับนิสิตนักศึกษา โดยมีการกำหนดหน้าที่อย่าง ชัดเจน	1.00	-	คงเดิม

ตารางที่ 11 (ต่อ)

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ ผู้ทรงคุณวุฒิ	ตัวบ่งชี้ในการรับรอง วิทยฐานะ(ปรับใหม่)
C4	24.อาจารย์ผู้สอนรายวิชาซีพี ครุมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโท หรือดำรงตำแหน่งทาง วิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วย ศาสตราจารย์ หรือมีความ เชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่สอน โดยมีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 10 ปี	0.80	ควรปรับ เนื่องจาก ประสบการณ์สอน 10 ปี อาจมากเกินไปหากมีการ สอนและทำวิจัยอยู่เสมอ อาจไม่น้อยกว่า 5 ปีได้	อาจารย์ผู้สอนราย วิชาซีพีครุมีคุณวุฒิไม่ ต่ำกว่าปริญญาโท หรือ ดำรงตำแหน่งทาง วิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วย ศาสตราจารย์ หรือมี ความเชี่ยวชาญใน สาขาวิชาที่สอนโดยมี ประสบการณ์ไม่น้อย กว่า 10 ปี (กรณีมี ประสบการณ์วิจัยอย่าง ต่อเนื่อง ให้มี ประสบการณ์สอนไม่ น้อยกว่า 5 ปี)
C4	25.อาจารย์นิเทศก์มีคุณวุฒิไม่ ต่ำกว่าปริญญาโท (กรณี หลักสูตร ป.ตรี) และไม่ต่ำกว่า ป.เอก (ในกรณีหลักสูตร ป.โท/ เอก) ในสาขาวิชาที่จะนิเทศ หรือมีประสบการณ์ในการ นิเทศมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี ในกรณีที่มีประสบการณ์ไม่ได้ ตามมาตรฐาน ให้ใช้การนิเทศ ร่วมกับผู้ที่มีประสบการณ์ตาม มาตรฐาน	1.00	มีการปะปนกันระหว่าง อาจารย์ระดับปริญญาตรี และอาจารย์ระดับ บัณฑิตศึกษา ควรเพิ่มเติม การฝึกและ พัฒนาอาจารย์นิเทศด้วย	ระดับปริญญาตรี อาจารย์นิเทศก์มีคุณวุฒิ ไม่ต่ำกว่าปริญญาโท (กรณีหลักสูตร ป.ตรี) และไม่ต่ำกว่า ป.เอก ใน กรณีหลักสูตร ป.โท/เอก) ในสาขาวิชาที่จะนิเทศ หรือมีประสบการณ์ใน การนิเทศมาแล้วไม่น้อย กว่า 2 ปี ในกรณีที่มี ประสบการณ์ไม่ได้ตาม มาตรฐาน ให้ใช้การนิเทศ ร่วมกับผู้ที่มี ประสบการณ์ตาม มาตรฐานและมีการฝึก และพัฒนาอาจารย์นิเทศ ด้วย

ตารางที่ 11 (ต่อ)

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ ผู้ทรงคุณวุฒิ	ตัวบ่งชี้ในการรับรอง วิทยฐานะ(ปรับใหม่)
C4	26.อาจารย์นิเทศก์มีจำนวนที่ เหมาะสม ทั้งนี้ ไม่เกิน 1 : 10	1.00	มีการปะปนกันระหว่าง อาจารย์ระดับปริญญาตรี และอาจารย์ระดับ บัณฑิตศึกษา	ระดับปริญญาตรี
C4	27.อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์หลัก มีคุณวุฒิ ปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือ มีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำ กว่า รศ. ในสาขาวิชานั้นหรือ สาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน**	0.80	มีการปะปนกันระหว่าง อาจารย์ระดับปริญญาตรี และอาจารย์ระดับ บัณฑิตศึกษา	ระดับบัณฑิตศึกษา
C4	28.อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ร่วมต้องเป็นอาจารย์ประจำ (ของ สถาบัน) หรือผู้ทรงคุณวุฒิ ภายนอก และมีคุณวุฒิปริญญา เอกหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่ง ทางวิชาการไม่ต่ำกว่า รศ. ใน สาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่ สัมพันธ์กัน	1.00	มีการปะปนกันระหว่าง อาจารย์ระดับปริญญาตรี และอาจารย์ระดับ บัณฑิตศึกษา	ระดับบัณฑิตศึกษา
C4	29.ข้อมูลสัดส่วนคณาจารย์ต่อ นิสิตนักศึกษา 1:30 (อาจารย์ : นักศึกษา)	0.40	มีการปะปนกันระหว่าง อาจารย์ระดับปริญญาตรี และอาจารย์ระดับ บัณฑิตศึกษา	ระดับปริญญาตรี
C4	30.ครูพี่เลี้ยง และผู้บริหารพี่ เลี้ยง มีคุณวุฒิและมี ประสบการณ์ตรงกับการ ปฏิบัติการสอน หรือการบริหาร และได้รับการพัฒนาอย่าง ต่อเนื่อง	0.80	มีการปะปนกันระหว่าง อาจารย์ระดับปริญญาตรี และอาจารย์ระดับ บัณฑิตศึกษา	ระดับปริญญาตรี

ตารางที่ 11 (ต่อ)

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ ผู้ทรงคุณวุฒิ	ตัวบ่งชี้ในการรับรอง วิทยฐานะ(ปรับปรุง)
C4	31.มีการจัดหรือแต่งตั้ง คณาจารย์นิเทศก์ตามที่คุรุสภา กำหนด	1.00	มีการปะปนกันระหว่าง อาจารย์ระดับปริญญาตรี และอาจารย์ระดับ บัณฑิตศึกษา	ระดับปริญญาตรี
C4	32.มีคณะกรรมการบริหารหลักสูตร องค์ประกอบครอบคลุมบุคคลที่ เกี่ยวข้องและมีคุณวุฒิตรงกับ หลักสูตรที่รับผิดชอบ	1.00	-	คงเดิม
C5	33.อาจารย์มีความเข้าใจและใช้ แนวคิดในการออกแบบและ ดำเนินการหลักสูตร ความรู้ ของอาจารย์ ในการสอน และการสอน ที่ลงลึกและ ถูกต้องตาม หลักวิชาการ	0.80	ควรเขียนให้ครอบคลุม อาจารย์ผู้สอนหรือ อาจารย์ประจำหลักสูตร	อาจารย์ประจำ หลักสูตรและอาจารย์ ผู้สอนมีความเข้าใจ และใช้แนวคิดในการ ออกแบบและ ดำเนินการหลักสูตร
C5	34.อาจารย์ร่วมกันพัฒนาการ สอนโดยเฉพาะการใช้ เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับ กระบวนการสอน	0.80	ควรระบุความหมาย เทคโนโลยีให้ชัดเจน	อาจารย์ร่วมกัน พัฒนาการสอน โดยเฉพาะการใช้ เทคโนโลยีทาง การศึกษาที่เหมาะสม กับกระบวนการสอน
C5	35.อาจารย์สอนโดยให้ นักศึกษาได้ทบทวนทฤษฎีที่ เกี่ยวข้องกับหัวข้อที่สอน	1.00	-	คงเดิม
C5	36.อาจารย์มีความสามารถในการ ถ่ายทอดความรู้ในเนื้อหาเชิงลึก และถูกต้องตามหลักวิชาการ	0.80	ควรเพิ่ม วิชาชีพ	อาจารย์มีความสามารถ ในการถ่ายทอดความรู้ใน เนื้อหาเชิงลึกและ ถูกต้องตามหลักวิชาการ และวิชาชีพ

ตารางที่ 11 (ต่อ)

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ ผู้ทรงคุณวุฒิ	ตัวบ่งชี้ในการรับรอง วิทยฐานะ(ปรับใหม่)
C5			นอกจากนี้ ผู้เชี่ยวชาญ เห็นว่าควรใช้แนวคิด School based teacher training โดยให้โรงเรียน มีบทบาทสำคัญในการ ฝึกหัดครูด้วย	อาจารย์ในโรงเรียน ควรมีบทบาทสำคัญ ในการฝึกหัดครูด้วย
D	การออกแบบหลักสูตร			
D1	1.วัตถุประสงค์ของการจัด การศึกษาในแต่ละหลักสูตรมี ความชัดเจน	1.00	ครอบคลุมเนื้อหา ะไรบ้าง	วัตถุประสงค์ของใน แต่ละหลักสูตรมี ความชัดเจนตาม ผลลัพธ์การเรียนรู้ ของหลักสูตร
D1				มีพันธกิจหลักเพื่อ ผลิตบัณฑิตใน สาขาวิชาครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์อย่างมี คุณภาพ (ปรับมาจากบริบท ของสถาบัน C1 พันธ กิจและการกำหนด วัตถุประสงค์ของ สถาบันอุดมศึกษา)
D1				มีการดำเนินกิจกรรม การจัดการสอน และ ความรับผิดชอบที่ ตรวจสอบได้ต่อสังคม (ปรับมาจากบริบท ของสถาบัน C1 พันธ กิจและการกำหนด วัตถุประสงค์ของ สถาบันอุดมศึกษา)

ตารางที่ 11 (ต่อ)

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ ผู้ทรงคุณวุฒิ	ตัวบ่งชี้ในการรับรอง วิทยฐานะ(ปรับใหม่)
D1				มีการดำเนินการ หลักสูตรให้ถูกต้องตาม กฎหมายและมีการ กำหนดกลยุทธ์ที่ชัดเจน (ปรับมาจากบริบทของ สถาบัน C1)
D1	2.มีการเชื่อมโยงวัตถุประสงค์ ของหลักสูตรกับวัตถุประสงค์ ของสถาบัน	1.00	-	มีการเชื่อมโยง วัตถุประสงค์ของ หลักสูตรกับ วัตถุประสงค์ของ สถาบันอุดมศึกษา
D2	3.การจัดทำหลักสูตรโดยศึกษา เป้าหมาย ความต้องการของ และจุด ตลาดแรงงานและกำลังคนของ มุ่งหมายของ ประเทศ บัณฑิต	1.00	ควรจะเป็น ความต้องการ ครู	การจัดทำหลักสูตร โดยศึกษาความ ต้องการครู (ตลาดแรงงานและ กำลังคน) ของ ประเทศ
D2	4.มีการกำหนดคุณลักษณะของ บัณฑิตไว้อย่างชัดเจน	1.00	ความอธิบายเพิ่มเติมใน ประเด็นเรื่องความชัดเจน ของคุณลักษณะของ บัณฑิต	มีการกำหนด คุณลักษณะของ บัณฑิตตามผลลัพธ์ การเรียนรู้ของ หลักสูตรไว้อย่าง ชัดเจน
D2	5.มีการเชื่อมโยงองค์กรผู้ใช้ บัณฑิตและความคาดหวังต่อ บัณฑิต	1.00	-	คงเดิม
D3	6.การส่งเสริมให้ความรู้แก่ การส่งเสริม นักเรียนที่สนใจเข้าศึกษาใน ให้ความรู้ใน หลักสูตรเพื่อประกอบการ หลักสูตรแก่ ตัดสินใจ ผู้สนใจศึกษา	0.80	-	คงเดิม

ตารางที่ 11 (ต่อ)

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ ผู้ทรงคุณวุฒิ	ตัวบ่งชี้ในการรับรอง วิทยฐานะ(ปรับใหม่)
D3	7.มีการประชาสัมพันธ์ การเปิดหลักสูตรให้แก่นักเรียน	1.00	-	คงเดิม
D4	8.มีการกำหนดผลการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ตามวัตถุประสงค์ ตามวัตถุประสงค์	1.00	-	คงเดิม
D4	9.มีการกำหนดเป้าหมาย ผลลัพธ์การเรียนรู้ประกอบด้วย ความรู้ ทักษะ รวมทั้ง ทักษะการ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เจตคติ ความตระหนักถึงแนวโน้มของ สังคมโลก	0.80	ควรกำหนดในรูปของ สมรรถนะ	มีการกำหนด เป้าหมายผลลัพธ์การ เรียนรู้ในรูปของ สมรรถนะตามกรอบ TQF *
D4	10.มีการนำผลการประเมินการ สอนไปใช้ในการปรับปรุง ประมวลรายวิชา หรือ รายละเอียดรายวิชาอย่าง ต่อเนื่อง	1.00	เพิ่มเติมข้อความ “และ การจัดการเรียนการ สอน”	มีการนำผลการ ประเมินการสอนไป ใช้ในการปรับปรุง ประมวลรายวิชา หรือรายละเอียด รายวิชาและการ จัดการเรียนการสอน อย่างต่อเนื่อง
D5	11.โครงสร้างหลักสูตรวิชาชีพ หลักการ ครู มีจำนวนหน่วยกิต ตาม เหตุผลของ มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง เช่น ครู หลักสูตร สภา สกอ. หรือ TQF ความ ครอบคลุม และเนื้อหา	0.80	-	คงเดิม

ตารางที่ 11 (ต่อ)

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ ผู้ทรงคุณวุฒิ	ตัวบ่งชี้ในการรับรอง วิทยฐานะ(ปรับใหม่)
D5	12.มีการกำหนดจำนวนหน่วยกิตที่ ให้เทียบโอนได้ตามเกณฑ์ สกอ. และต้องเป็นวิชาที่เรียนมาแล้วไม่ เกิน 5 ปี มีการลงทะเบียนเรียนแต่ ละภาคการศึกษาตามเกณฑ์ของ สกอ. มีการกำหนดให้การทำ วิทยานิพนธ์ หรือสารนิพนธ์ เป็น งานเดี่ยว และมีกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ตามเกณฑ์ สกอ.	1.00	-	คงเดิม
D5	13. มีมาตรฐานความรู้ มีดังนี้* 1. ภาษาและเทคโนโลยี สำหรับครู 2. การพัฒนาหลักสูตร 3. การจัดการเรียนรู้ 4. จิตวิทยาสำหรับครู 5. การวัดและประเมินผล การศึกษา 6. การบริหารจัดการใน ห้องเรียน 7. การวิจัยทางการศึกษา 8. นวัตกรรมและเทคโนโลยี สารสนเทศทางการศึกษา 9. ความเป็นครู	1.00	มาตรฐานความรู้ถูก กำหนดโดยคุรุสภา และมี การปรับเปลี่ยนอยู่ ตลอดเวลาเวลา ปัจจุบัน มี 11 มาตรฐาน อาจปรับ เป็น "มีมาตรฐานความรู้ ตามที่คุรุสภากำหนด" ควรเพิ่มเติม ความรอบรู้ ด้านศาสนาและ วัฒนธรรมไทย ตามกรอบ TQF ตามเกณฑ์ของคุรุสภา	มีมาตรฐานความรู้ ตามเกณฑ์ของคุรุสภา และตามกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิ
D5	14.มีการจัดทำประมวลรายวิชา หรือรายละเอียดรายวิชาตาม มาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา	0.80	ควรเพิ่ม ตามกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ	มีการจัดทำประมวล รายวิชา หรือ รายละเอียดรายวิชา ตามกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ

ตารางที่ 11 (ต่อ)

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ ผู้ทรงคุณวุฒิ	ตัวบ่งชี้ในการรับรอง วิทยฐานะ(ปรับใหม่)
D5	15.มีการจัดการเรียนการสอนตามข้อบังคับ ระเบียบ หรือ ประกาศ ที่สถาบันอุดมศึกษา กำหนด	1.00	ควรเพิ่ม มาตรฐาน การศึกษา	มีการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐาน การศึกษา ข้อบังคับ ระเบียบ หรือ ประกาศ ที่ สถาบันอุดมศึกษา กำหนด
D5	16.มีการจัดการเรียนการสอน ครบตามคำอธิบายรายวิชา รายละเอียดรายวิชา จำนวน หน่วยกิต และจำนวนชั่วโมง ตามที่หลักสูตรกำหนด	0.80	ควรเพิ่ม ตามที่เกณฑ์ มาตรฐานหลักสูตร กำหนด	มีการจัดการเรียนการสอนครบตาม คำอธิบายรายวิชา รายละเอียดรายวิชา จำนวนหน่วยกิต และ จำนวนชั่วโมง ตามที่ เกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตรกำหนด
D6	17.มีการกำหนดรูปแบบการจัด การศึกษาที่สอดคล้องกับบริบท ของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์	1.00	ควรกำหนดให้ชัดเจน	มีการกำหนดรูปแบบ การจัดการศึกษาที่ สอดคล้องกับบริบท ของมหาวิทยาลัยและ หลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์
D6	18.การออกแบบหลักสูตรมี ความชัดเจนและเหมาะสมกับ ระดับการศึกษา	1.00	-	คงเดิม
D7	19.การกำหนดวิธีการประเมิน ที่สอดคล้องกับบริบทของ หลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์	0.80	ควรเพิ่ม การประเมิน แบบอิงเกณฑ์ การ ประเมินแบบอิงกลุ่ม	การกำหนดวิธีการ ประเมินที่สอดคล้องกับ บริบทของหลักสูตรครุ ศาสตร์ศึกษาศาสตร์ เช่น การประเมินแบบอิง เกณฑ์ การประเมินแบบ อิงกลุ่ม

ตารางที่ 11 (ต่อ)

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ ผู้ทรงคุณวุฒิ	ตัวบ่งชี้ในการรับรอง วิทยฐานะ(ปรับใหม่)
D7	20.มีการประเมินที่ชัดเจน นิยาม เกณฑ์ในการประเมิน และการให้ค่าน้ำหนักของ วิธีการประเมิน	1.00	การประเมินแบบอิง เกณฑ์ การประเมินแบบ อิงกลุ่ม หรือ การประเมิน อิงมาตรฐาน	มีการประเมินที่ ชัดเจน นิยาม เกณฑ์ ในการประเมินและ การให้ค่าน้ำหนักของ วิธีการประเมิน เช่น การประเมินแบบอิง เกณฑ์ การประเมิน แบบอิงกลุ่ม หรือ การประเมินอิง มาตรฐาน
D7	21.มีการประเมินตาม วัตถุประสงค์และการมีส่วนร่วม ในชั้นเรียน	1.00	วัตถุประสงค์ คือ ผลลัพธ์ การเรียนรู้หรือสมรรถนะ ของบัณฑิต	มีการประเมินตาม ผลลัพธ์การเรียนรู้ หรือสมรรถนะของ บัณฑิตและการมีส่วน ร่วมในชั้นเรียน
P	การดำเนินการหลักสูตร			
P1	1.มีประกาศกำหนดคุณสมบัติ และเกณฑ์การคัดเลือกนิสิต รับเข้าศึกษา และวิธีการ คัดเลือก	1.00	-	คงเดิม
P1	2.มีการใช้เครื่องมือในการ ประเมินผู้สมัคร ประกอบการ คัดเลือกนิสิตนักศึกษา เช่น ข้อสอบวัดหรือประเมินความรู้ พื้นฐาน ข้อสอบวัดแววความ เป็นครู	1.00	-	คงเดิม

ตารางที่ 11 (ต่อ)

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ ผู้ทรงคุณวุฒิ	ตัวบ่งชี้ในการรับรอง วิทยฐานะ(ปรับใหม่)
P1	3.มีกระบวนการคัดเลือกที่มี ความชัดเจนและมีการนำไปใช้ อย่างต่อเนื่อง	0.80	ควรอธิบายขยาย ความ ชัดเจนในกระบวนการ คัดเลือก	มีกระบวนการ คัดเลือกที่มีมาตรฐาน ได้บุคคลที่มีคุณสมบัติ และมีกระบวนการ คัดเลือกมีการนำไปใช้ อย่างต่อเนื่อง
P1			ควรเพิ่มเติม กระบวนการ คัดเลือกโดยให้ครูผู้สอนมี โอกาสพิจารณาความ เหมาะสมด้านบุคลิกภาพ ของผู้สมัครเรียนครู	ให้ครูผู้สอนมีโอกาส พิจารณาความ เหมาะสมด้าน บุคลิกภาพของ ผู้สมัครเรียนครู
P2	4.มีการประเมินความรู้พื้นฐาน คุณภาพ ของนักศึกษาที่ผ่านการ นักเรียนที่ คัดเลือกแล้ว รับเข้ามา	0.60	การวัดความรู้พื้นฐาน ตั้งแต่สอบเข้าแล้ว จึง น่าจะต้องมาวัดความรู้ พื้นฐานอีก ควรประเมิน ในกระบวนการคัดเลือก แล้ว	ตัดออก
P2	5.มีการรับนิสิตนักศึกษา และ แผนการรับนิสิตนักศึกษาตามที่ กำหนดในเล่มหลักสูตร	1.00	-	คงเดิม
P3	6.การใช้วิธีการจัดการเรียนการ คุณภาพของ การสอนและ สื่อการเรียนรู้	1.00	-	คงเดิม
P3	7.การอธิบายให้ความรู้ของ อาจารย์ช่วยสนับสนุนวิธีการ สอนให้มีประสิทธิภาพ	1.00	-	คงเดิม

ตารางที่ 11 (ต่อ)

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ ผู้ทรงคุณวุฒิ	ตัวบ่งชี้ในการรับรอง วิทยฐานะ(ปรับใหม่)
P3	8.วิธีการจัดการเรียนรู้เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญมากกว่าเน้น อาจารย์เป็นสำคัญ	1.00	-	คงเดิม
P3	9.การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้า มาใช้ในการจัดการเรียนการ สอน	0.80	-	คงเดิม
P3	10.สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ครอบคลุม ตามเนื้อหาของหลักสูตร	1.00	-	คงเดิม
P3	11.มีการประเมินและพัฒนา คณาจารย์อย่างเป็นระบบ	1.00	-	คงเดิม
P4 การพัฒนา บุคลากร	12.สนับสนุนการพัฒนาทักษะ การเรียนรู้ของนิสิตนักศึกษาใน วิชาที่เกี่ยวข้อง	0.80	-	คงเดิม
P4	13.การให้คำปรึกษาแก่นิสิต นักศึกษาทั้งแบบกลุ่มและ เฉพาะรายบุคคล	1.00	-	คงเดิม
P5 การให้โอกาส ในการฝึกงาน/ การศึกษาใน ต่างประเทศ	14.การสนับสนุนโอกาสในการ ฝึกงานของนักศึกษาในระหว่าง เรียน	0.80	-	คงเดิม
P5	15.การสนับสนุนโอกาสใน การศึกษาระหว่างประเทศ	0.60	เปลี่ยนจากระหว่าง เป็น ต่างประเทศ	การสนับสนุนโอกาส ในการศึกษาใน ต่างประเทศ
			ควรเพิ่ม การฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู	79. มีรายงานผลการ ผ่านเกณฑ์การ ประเมินการ ปฏิบัติการสอนใน สถานศึกษาตาม มาตรฐาน

ตารางที่ 11 (ต่อ)

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ ผู้ทรงคุณวุฒิ	ตัวบ่งชี้ในการ รับรองวิทยฐานะ (ปรับใหม่)
				<p>ประสบการณ์วิชาชีพครู ที่คุรุสภากำหนด ได้แก่ สามารถจัดการเรียนรู้ใน สาขาวิชาเฉพาะ สามารถ ประเมิน ปรับปรุง และ พัฒนาการจัดการเรียนรู้ ให้เหมาะสมกับศักยภาพ ของผู้เรียนสามารถทำ วิจัยในชั้นเรียนเพื่อ พัฒนาผู้เรียน และ สามารถจัดทำรายงานผล การจัดการเรียนรู้และ พัฒนาผู้เรียน (ปรับมาจากผลลัพธ์ของ หลักสูตรO2)</p> <p>มีการปฏิบัติการสอนใน สถานศึกษาที่มีคุณสมบัติ ตามที่คณะกรรมการคุรุ สภากำหนด ไม่น้อยกว่า 1 ปี (ปรับมาจากผลลัพธ์ของ หลักสูตรO4)</p>
○	ผลลัพธ์ของหลักสูตร			
○1	1.ผลิตบัณฑิตที่เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	0.80	ควรเพิ่ม มี สมรรถนะของ บัณฑิตครู	ผลิตบัณฑิตที่เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ของ หลักสูตรและมีสมรรถนะ ของบัณฑิตครู
	ประสงค์และ ความถูกต้อง แม่นยำของ กระบวนการ การประเมิน			

ตารางที่ 11 (ต่อ)

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ ผู้ทรงคุณวุฒิ	ตัวบ่งชี้ในการรับรอง วิทยฐานะ(ปรับใหม่)
O1	2.การประเมินที่กำหนดตาม มาตรฐานตามระดับหลักสูตร	0.80	อธิบายสิ่งที่ต้องการ ประเมิน	การประเมิน สมรรถนะของบัณฑิต ครูที่กำหนดตรงตาม มาตรฐานตามระดับ หลักสูตร
O2	3.เรียนครบตามหลักสูตรที่ ได้รับการรับรองจาก ฝึก ครูสภาและสกอ. ประสบการณ์ วิชาชีพของ นักศึกษา	1.00	-	คงเดิม
O2	4.การประเมินการฝึกงานของ นักศึกษาที่สะท้อนถึงผลลัพธ์ การเรียนรู้ที่กำหนด	0.80	อธิบายการประเมินใน ประเด็นนี้ให้ชัดเจน	การประเมินการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพ ของนักศึกษาที่สะท้อน ถึงผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ กำหนด
	5.มีรายงานผลการผ่านเกณฑ์ การประเมินการปฏิบัติการสอน ในสถานศึกษาตามมาตรฐาน ประสบการณ์วิชาชีพครูที่ครู สภากำหนด ได้แก่ สามารถ จัดการเรียนรู้ในสาขาวิชา	1.00	ควรอยู่ในองค์ประกอบ P การดำเนินการหลักสูตร	ตัดออก
O	ผลลัพธ์ของหลักสูตร เฉพาะ สามารถประเมิน ปรับปรุง และพัฒนาการจัดการ เรียนรู้ให้เหมาะสมกับศักยภาพ ของผู้เรียนสามารถทาวิจัยใน ชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน และ สามารถจัดทำรายงานผลการ จัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน			

ตารางที่ 11 (ต่อ)

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ ผู้ทรงคุณวุฒิ	ตัวบ่งชี้ในการรับรอง วิทยฐานะ(ปรับใหม่)
ความก้าวหน้า และอัตรา การผ่าน	6.อัตราการผ่านเกณฑ์การ ประเมินของสถาบันอุดมศึกษา และสถิติความก้าวหน้าโดยรวม	0.60	อธิบายหมายถึงอัตราการ ผ่านให้ชัดเจน	อัตราการผ่านเกณฑ์ การประเมินการ สำเร็จการศึกษาของ สถาบันอุดมศึกษา และสถิติ ความก้าวหน้า โดยรวม
คุณภาพของ บัณฑิตและ การดำเนินงาน	7.คุณภาพของบัณฑิตได้รับการ พัฒนาคุณภาพตามที่คาดหวัง ในหลักสูตร	0.80	ควรแก้ไขเป็น มีการ พัฒนาคุณภาพของ บัณฑิตตามที่กำหนดใน หลักสูตร	มีการพัฒนาคุณภาพ ของบัณฑิตตามที่ กำหนดในหลักสูตร
	8.อัตราการดำเนินงานทำของ บัณฑิต	1.00	เพิ่มเติม ตรงสาขาวิชา	อัตราการดำเนินงานทำ ตรงสาขาวิชาของ บัณฑิต
	9.ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้ บัณฑิตต่อคุณภาพบัณฑิตใน หลักสูตร	1.00	-	คงเดิม
	10.การปฏิบัติการสอนใน สถานศึกษาที่มีคุณสมบัติตามที่ คณะกรรมการคุรุสภากำหนด ไม่น้อยกว่า 1 ปี	1.00	ควรอยู่ในองค์ประกอบ P การดำเนินการหลักสูตร	ตัดออก
	11.มีการปฏิบัติตนที่เหมาะสม กับความเป็นครูและผู้ประกอบ วิชาชีพทางการศึกษา โดยมีผล การรับรองความประพฤติจาก สถาบันการผลิต	1.00	-	คงเดิม

ตารางที่ 11 (ต่อ)

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ ผู้ทรงคุณวุฒิ	ตัวบ่งชี้ในการรับรอง วิทยฐานะ(ปรับใหม่)
O4	12.เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนา คุณลักษณะความเป็นครู ปีละ ไม่น้อยกว่า 1 กิจกรรม ได้แก่ การปฏิบัติธรรม หรือกิจกรรม อาสา กิจกรรมส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณของวิชาชีพ*	1.00	-	คงเดิม
O4	13.มีหลักฐานที่แสดงการเข้า ร่วมกิจกรรมครบ ตามเกณฑ์ที่ กำหนด และผ่านการประเมิน จากสถาบันการผลิต	1.00	-	คงเดิม
O5 career paths ของ บัณฑิต	14.มี Career paths เมื่อ บัณฑิตสำเร็จการศึกษาและ ทำงานที่ชัดเจน บัณฑิต	0.80	อธิบาย Career paths ให้ชัดเจน	มีการกำหนด ความก้าวหน้าของ อาชีพ (Career paths) เมื่อบัณฑิต สำเร็จการศึกษาและ ทำงานที่ชัดเจน
O5	15.มีบริการตำแหน่งที่เกี่ยวข้อง กับอาชีพที่เหมาะสมกับ หลักสูตร	0.80	อธิบาย ตำแหน่ง ให้ ชัดเจน	สถาบันอุดมศึกษา ให้บริการแนะนำ เกี่ยวกับอาชีพที่ เหมาะสมกับหลักสูตร
O5	16.มีการเชื่อมโยงกับองค์กรที่ สรรหาบุคลากรกับอาชีพที่ เหมาะสมกับหลักสูตร	0.80	อธิบาย การเชื่อมโยงกับ องค์กร ให้ชัดเจน	มีการเชื่อมโยงกับ องค์กรที่สรรหา บุคลากรกับอาชีพที่ เหมาะสมกับหลักสูตร
O6 การสนับสนุน และการมีส่วนร่วม ร่วมของศิษย์ เก่า	17.การสนับสนุนและการมีส่วนร่วม ร่วมของศิษย์ เก่า	1.00	-	คงเดิม

ตารางที่ 11 (ต่อ)

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ ผู้ทรงคุณวุฒิ	ตัวบ่งชี้ในการรับรอง วิทยฐานะ(ปรับใหม่)
O6	18.มีกิจกรรมศิษย์เก่าในการ ระดมทุน	0.80	ปรับเป็น มีการระดมทุน จากศิษย์เก่า	มีการระดมทุนจาก ศิษย์เก่า
O6	19.มีกิจกรรมมีส่วนร่วมของ ศิษย์เก่าในกิจกรรมของ หลักสูตรหรือสถาบันอุดมศึกษา	0.80	ปรับเป็น ศิษย์เก่ามีส่วน ร่วมในกิจกรรมตาม หลักสูตรหรือ สถาบันอุดมศึกษา	ศิษย์เก่ามีส่วนร่วมใน กิจกรรมตามหลักสูตร หรือ สถาบันอุดมศึกษา
O7	20.มีหลักฐานที่แสดงถึง ชื่อเสียงของ หลักสูตร ในระดัขชาติหรือระดับ นานาชาติ	0.80	อธิบาย ตำแหน่ง ให้ ชัดเจน	มีหลักฐานที่แสดงถึง อันดับของหลักสูตร ซึ่งจัดอยู่ในระดับชาติ หรือระดับนานาชาติ
O7	21.มีหลักฐานที่แสดงถึงบัณฑิต เป็นที่ต้องการของ ตลาดแรงงานโดยองค์การ สรรหาบุคลากรที่เกี่ยวข้อง	1.00	-	คงเดิม
QA	การประกันคุณภาพ			
QA1	1.มีระบบการประกันคุณภาพ ระดับคณะ/ระดับหลักสูตร ประกัน คุณภาพของ สถาบันอุดมศึกษาและ หลักสูตร	1.00	-	คงเดิม
QA1	2.มีคณะกรรมการรับผิดชอบ การประกันคุณภาพการศึกษา	1.00	-	คงเดิม
QA1	3.มีระบบและแผนการ ดำเนินงาน การประกันคุณภาพ การศึกษา	1.00	-	คงเดิม
QA1	4.มีรายงานการประกันคุณภาพ หลักสูตรประจำปี	1.00	-	คงเดิม

ตารางที่ 11 (ต่อ)

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ ผู้ทรงคุณวุฒิ	ตัวบ่งชี้ในการรับรอง วิทยฐานะ(ปรับใหม่)
QA2 การออกแบบ และกระบวนการ การอนุมัติ หลักสูตร	5.มีการออกแบบ และ กระบวนการอนุมัติหลักสูตร	1.00	-	คงเดิม
QA3 กระบวนการ การ ตรวจสอบ ภายในและ ภายนอก	6.มีกระบวนการตรวจสอบ ภายในและภายนอก	1.00	-	คงเดิม
QA3	7.มีการทบทวนการออกแบบ หลักสูตร	0.80	-	คงเดิม
QA3	8.มีการทบทวนกระบวนการ อนุมัติหลักสูตร	0.80	-	คงเดิม
QA4 การรวบรวม มุมมอง ทัศนคติของ ผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย	9.รวบรวมข้อคิดเห็นของผู้มี ส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับการ จัดการหลักสูตร	1.00	-	คงเดิม
QA4	10.รวบรวมข้อคิดเห็นของผู้มี ส่วนได้ส่วนเสียคุณภาพบัณฑิต เมื่อเข้าสู่ตลาดแรงงาน	1.00	-	คงเดิม
QA5 กระบวนการ การให้ข้อมูล ย้อนกลับ ของ นักศึกษา	11.มีกระบวนการให้ข้อมูล ย้อนกลับของนักศึกษา	1.00	-	คงเดิม

ตารางที่ 11 (ต่อ)

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	ค่า IOC	ข้อเสนอแนะ ผู้ทรงคุณวุฒิ	ตัวบ่งชี้ในการรับรอง วิทยฐานะ(ปรับใหม่)
QA6 การกำกับ ติดตาม คุณภาพ การสอน	12.มีการกำกับติดตาม คุณภาพการสอนเป็นระยะ	1.00	-	คงเดิม
QA6	13.มีการประเมิน ประสิทธิผลการสอนโดยการ สังเกตการณ์ของ ผู้ทรงคุณวุฒิ	1.00	-	คงเดิม
QA6	14.มีแบบบันทึกจากการ ประเมินของนักศึกษาเฉพาะ รายวิชาที่สอน	0.60	ปรับเป็น ในแต่ละ รายวิชามีการประเมิน การสอนโดยนักศึกษา	ในแต่ละรายวิชามีการ ประเมินการสอนโดย นักศึกษา
QA7 การกำกับ ติดตาม วิธีการ ประเมิน	15.การประเมินตนเอง ประเมินโดยผู้บริหาร โดยเฉพาะการนำวิธีการ นวัตกรรมเข้ามาใช้	0.80	อธิบาย นวัตกรรม ให้ ชัดเจน	ตัดออก
QA7	16.ความสอดคล้องของ มาตรฐานกับการประกัน คุณภาพระดับหลักสูตร	0.60	อธิบาย มาตรฐาน ให้ ชัดเจน	มีการกำกับติดตามการ ดำเนินการประเมิน หลักสูตรเป็นระยะ

จากการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามเรื่องตัวบ่งชี้ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ผู้วิจัยจึงปรับปรุงแบบสอบถามจาก 109 ข้อ ปรับเป็น 114 ข้อ

ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน และทดลองใช้แบบสอบถามกับอาจารย์และเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

รายละเอียดการเก็บรวบรวมข้อมูล ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ จากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และผู้วิจัยจัดส่งแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ ให้ผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเอง
2. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์สถาบันอุดมศึกษาจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และผู้วิจัยจัดส่งแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการวิเคราะห์ตามลักษณะของข้อมูลที่ได้จากเครื่องมือวิจัย ดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากการแบบสอบถามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ โดยหาค่าเฉลี่ย
2. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความสำคัญของตัวบ่งชี้ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ โดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ และการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง

ระยะที่ 2 การพัฒนาระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ โดยประยุกต์ใช้ การประเมินผลลัพธ์เป็นฐาน

การพัฒนาระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยนำผลที่ได้มาใช้ในการพัฒนาระบบโดยนำมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ มาสร้างระบบเพื่อทำการออกแบบการประเมินในแต่ละมาตรฐาน และตัวบ่งชี้ขึ้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนนี้ ประกอบด้วย

1. คู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ จำนวน 1 ฉบับ
2. แบบประเมินความเหมาะสมของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) จำนวน 1 ฉบับ

การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ประกอบด้วย

1. คู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาคู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ โดยอธิบายหลักการและวัตถุประสงค์ของการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ กระบวนการรับรอง คำอธิบายในแต่ละมาตรฐานตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมิน การเขียนรายงานการประเมิน เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน ขั้นตอนการประเมิน ระยะเวลาการประเมิน และคุณสมบัติและจำนวนของผู้ประเมิน โดยละเอียด

2. แบบประเมินความเหมาะสมของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามกรอบของระบบการรับรองวิทยฐานะในแต่ละมาตรฐาน และตัวบ่งชี้ โดยกำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินความเหมาะสม คือ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale)

การตรวจสอบความเหมาะสมของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ มีดังนี้

การตรวจสอบความเหมาะสมของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ โดยผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 6 ท่าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล 4 ท่าน ด้านมาตรฐานอุดมศึกษา 2 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาในแต่ละมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ที่ใช้ในการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ และการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ จากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พร้อมทั้งแนบคู่มือและแบบประเมินความเหมาะสมของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ให้ผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเอง

2. การติดตามแบบประเมินความเหมาะสมของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ โดยสอบถามทางโทรศัพท์และจดหมายอิเล็กทรอนิกส์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินความเหมาะสมระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ของผู้เชี่ยวชาญ โดยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 3 การทดลองใช้และประเมินคุณภาพระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์โดยประยุกต์ใช้การประเมินผลลัพธ์เป็นฐาน

การทดลองใช้ระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ดำเนินการ ดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยในขั้นตอนนี้เป็นการนำระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับกลุ่มนาร่องที่คล้ายกับกลุ่มทดลองที่นำไปใช้จริง จำนวน 2 แห่ง และกลุ่มทดลองใช้ในการวิจัย จำนวน 2 แห่ง โดยการเลือกจากสถาบันอุดมศึกษาที่ผู้วิจัยได้รับอนุญาตจากสถาบันศึกษาให้ทดลองใช้เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในขั้นตอนนี้ ประกอบด้วย

1. คู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ จำนวน 1 ฉบับ
2. แบบประเมินคุณภาพของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) จำนวน 1 ฉบับ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย

การตรวจสอบคุณภาพของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งทำหน้าที่คณะกรรมการตรวจเยี่ยม โดยการตรวจสอบคุณภาพของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 ท่าน ซึ่งทำหน้าที่คณะกรรมการตรวจเยี่ยมและอาจารย์ประจำหลักสูตรซึ่งทำหน้าที่ผู้รับการตรวจเยี่ยม โดยให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงคู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการนำระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ไปทดลองใช้กับกลุ่มนาร่องและกลุ่มทดลองที่นำไปใช้จริง ดังนี้

1. ขั้นตอนเตรียมการ เป็นขั้นตอนเตรียมการดำเนินการ มีดังนี้

1.1 ประสานกับผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นกลุ่มนำร่องและกลุ่มทดลองใช้ในการวิจัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการใช้สถาบันอุดมศึกษาเป็นกลุ่มนำร่องและกลุ่มทดลองใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยการนัดหมายทางโทรศัพท์และผู้วิจัยได้เข้าพบชี้แจงแนวทางการดำเนินงาน

1.2 ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์สถาบันอุดมศึกษาเพื่อขอทดลองใช้เครื่องมือวิจัย และขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิทดลองใช้เครื่องมือวิจัย จากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.3 กำหนดกิจกรรมและระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองใช้เครื่องมือในแต่ละสถาบันอุดมศึกษา

1.4 จัดเตรียมเอกสารคู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ตามจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิที่ทำหน้าที่คณะกรรมการตรวจเยี่ยม และอาจารย์ประจำหลักสูตรที่เข้าร่วมทดลองใช้เครื่องมือวิจัย

2. ขั้นตอนการนำระบบไปใช้ในสถาบันอุดมศึกษา มีการดำเนินการมีดังนี้

2.1 พบผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา/อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ รายละเอียดของคู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ รวมทั้ง กิจกรรมและระยะเวลาในการดำเนินงานตามระบบที่ได้กำหนดไว้ โดยผู้วิจัยจัดเอกสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรที่จะทดลองใช้เครื่องมือวิจัย เป็นข้อมูลสนับสนุนให้กับคณะกรรมการตรวจเยี่ยม

2.2 จัดประชุมเชิงปฏิบัติการให้กับคณะกรรมการตรวจเยี่ยมและอาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 16 คน เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ ก่อนใช้ระบบฯ โดยมีกิจกรรม ดังนี้

2.2.1 การให้ความรู้เกี่ยวกับระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ แนวทางในการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ โดยผู้วิจัยเป็นผู้อธิบายให้ความรู้ เกี่ยวกับระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ ใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง

2.2.2 การพิจารณาและทำความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับมาตรฐาน ตัวบ่งชี้เกณฑ์ เครื่องมือ วิธีการประเมินในระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ที่พัฒนาขึ้น บทบาทของผู้วิจัยในขั้นตอนนี้เป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น จัดเตรียมเอกสารคู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตร ครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ เอกสารหลักสูตร มคอ.2 ให้ข้อมูลเพิ่มเติมแก่คณะกรรมการตรวจเยี่ยม จัดเตรียมอาหารว่าง เครื่องดื่ม ถ่ายภาพ ใช้เวลาประมาณ 3 ชั่วโมง โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองใช้คู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์

ศึกษาศาสตร์ กับกลุ่มนาร่อง เมื่อวันที่ 8 เมษายน 2559 และ 21 เมษายน 2559 จากนั้น ปรับปรุง คู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ และนำไปใช้กับกลุ่มทดลอง เมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2559 และ 26 พฤษภาคม 2559

2.3 สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการตามขั้นตอนในระบบการรับรองวิทยฐานะของ หลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ซึ่งได้กำหนดไว้ในคู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุ ศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ที่พัฒนาขึ้น

3. หลังจากนำระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ไป ทดลองใช้กับกลุ่มนาร่อง ดำเนินกิจกรรม ดังนี้

3.1 สัมภาษณ์คณะกรรมการตรวจเยี่ยมและอาจารย์ประจำหลักสูตรผู้ให้ข้อมูล เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะสำหรับการนำระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุ ศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ไปใช้ในสถาบันจริง โดยทำการวิเคราะห์เนื้อหาที่ได้จากการสัมภาษณ์

3.2 นำผลที่ได้จากการสัมภาษณ์ปรับปรุงแก้ไขระบบการรับรองวิทยฐานะของ หลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มทดลองในการวิจัยต่อไป

4. ประเมินคุณภาพของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์การวิจัยในขั้นตอนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินคุณภาพของระบบการรับรองวิทยฐานะ ของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ หลังจากนำไปใช้กับกลุ่มทดลองใช้ในการวิจัย มีการดำเนินการ ดังนี้

4.1 การประเมินคุณภาพของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ตามมาตรฐานของงานประเมิน 4 หมวด ที่ Stufflebeam (1981 อ้างถึงใน ศิริชัย กาญจนวาสี (2552)) กำหนดขึ้น ประกอบด้วย มาตรฐานด้านการใช้ประโยชน์ (utility) มาตรฐานด้าน ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ (feasibility) มาตรฐานด้านความเหมาะสม (propriety) และมาตรฐาน ด้านความถูกต้องและครอบคลุม (accuracy) จากกลุ่มผู้ประเมินที่เป็นกลุ่มทดลองใช้ในการวิจัย โดยใช้แบบประเมินคุณภาพของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ เป็น แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00	หมายถึง	ระบบการรับรองวิทยฐานะมีความถูกต้อง และครอบคลุม ความมีประโยชน์ ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ และความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50	หมายถึง	ระบบการรับรองวิทยฐานะมีความถูกต้อง และครอบคลุม ความมีประโยชน์ ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้

			และความเหมาะสมในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51-3.50	หมายถึง	ระบบการรับรองวิทยฐานะมีความถูกต้อง และครอบคลุม ความมีประโยชน์ ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ และความเหมาะสมในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51-2.50	หมายถึง	ระบบการรับรองวิทยฐานะมีความถูกต้อง และครอบคลุม ความมีประโยชน์ ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ และความเหมาะสมในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00-1.50	หมายถึง	ระบบการรับรองวิทยฐานะมีความถูกต้อง และครอบคลุม ความมีประโยชน์ ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ และความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

4.2 นำผลที่ได้จากการประเมินคุณภาพของระบบตามกรอบมาตรฐานการประเมินมาปรับปรุงและจัดทำคู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ฉบับสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินคุณภาพระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ของผู้เชี่ยวชาญ โดยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนามาตรฐาน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษา โดยประยุกต์ใช้การประเมินผลลัพท์เป็นฐาน 2) เพื่อพัฒนาระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษา โดยประยุกต์ใช้การประเมินผลลัพท์ และ 3) เพื่อประเมินคุณภาพระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษา โดยประยุกต์ใช้การประเมินผลลัพท์เป็นฐาน ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนามาตรฐาน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ โดยประยุกต์ใช้การประเมินผลลัพท์เป็นฐาน

ตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้และประเมินคุณภาพระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ โดยประยุกต์ใช้การประเมินผลลัพท์เป็นฐาน

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนามาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

การนำเสนอผลการพัฒนามาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ แบ่งเป็น 4 ตอนย่อย ได้แก่ 1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 1.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ 1.3 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของมาตรฐาน และตัวบ่งชี้ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ และ 1.4 เกณฑ์ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการสอบถามผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 145 คน ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 60.69 เป็นเพศชาย จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 39.31 ส่วนใหญ่อายุ 31-40 ปี มีจำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ

35.86 รองลงมา คือ อายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 24.83 สถานภาพเป็นอาจารย์ จำนวน 65 คน คิดเป็น ร้อยละ 44.83 รองลงมา คือ บุคลากรทางการศึกษา จำนวน 64 คน ร้อยละ 44.14 ส่วนใหญ่อยู่ในสังกัดสถาบันอุดมศึกษา รัฐ จำนวน 71 คิดเป็นร้อยละ 48.97 รองลงมา คือ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 46.90 ส่วนใหญ่มีวุฒิ การศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 53.10 รองลงมา คือ ระดับปริญญา เอก จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 33.79 รายละเอียดปรากฏ ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	57	39.31
หญิง	88	60.69
อายุ		
20-30 ปี	25	17.24
31-40 ปี	52	35.86
41-50 ปี	32	22.07
51 ปีขึ้นไป	36	24.83
สถานภาพ		
ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา	16	11.03
อาจารย์	65	44.83
บุคลากรทางการศึกษา	64	44.14
สังกัด		
สถาบันอุดมศึกษา รัฐ	71	48.97
สถาบันอุดมศึกษา เอกชน	5	3.45
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา	68	46.90
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	1	0.69
วุฒิการศึกษาสูงสุด		
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	19	13.10
ปริญญาโท	77	53.10
ปริญญาเอก	49	33.79
รวม	145	100.00

จากการสอบถามผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า การดำเนินการรับรองวิทยฐานะ หลักสูตรครุศาสตรศึกษาศาสตร์ ควรอยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษามากที่สุด จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 63.49 รองลงมา คือ ศรุธสภา จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 53.10 สถาบันอุดมศึกษาต้นสังกัด จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 26.21 และ องค์กรอิสระ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 6.90 ตามลำดับ ส่วนประเด็นอื่นๆ มีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 2 คน ระบุว่า ควรเป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่รับรองวิทยฐานะโดยเฉพาะ รายละเอียดปรากฏดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 การดำเนินการรับรองวิทยฐานะหลักสูตรครุศาสตรศึกษาศาสตร์ ควรอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงาน (เลือกได้มากกว่า 1 คำตอบ)

สถานภาพ	หน่วยงานที่ควรดำเนินการรับรองวิทยฐานะ หลักสูตรครุศาสตรศึกษาศาสตร์				
	สำนักงานคณะกรรมการการการอุดมศึกษา	ศรุธสภา	องค์กรอิสระ	สถาบันอุดมศึกษาต้นสังกัด	อื่นๆ
ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา	9 (56.25)	7 (42.86)	2 (12.50)	2 (12.50)	0 (0)
อาจารย์	39 (60.00)	38 (52.83)	4 (6.15)	25 (38.46)	1 (1.54)
บุคลากรทางการศึกษา	44 (68.75)	32 (51.06)	4 (6.25)	11 (17.19)	1 (1.54)
รวม	92 (63.49)	77 (53.10)	10 (6.90)	38 (26.21)	2 (1.38)

1.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์

จากการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ มาตรฐานที่ 1 บริบทของสถาบันอุดมศึกษา พบว่า มีค่าเฉลี่ยความสำคัญของตัวบ่งชี้ (M) อยู่ระหว่าง 4.31 ถึง 4.62 ค่ามัธยฐาน (Med) อยู่ระหว่าง 4.00 ถึง 5.00 และ ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) อยู่ระหว่าง 0.87 ถึง 1.22 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1.5 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็น สอดคล้องกันว่าตัวบ่งชี้มีความสำคัญอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด รายละเอียดปรากฏดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 ตัวบ่งชี้ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ มาตรฐานที่ 1 บริบทของสถาบันอุดมศึกษา

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	M	SD	Med	Q ₁	Q ₃	IR
มาตรฐานที่ 1 บริบทของสถาบันอุดมศึกษา						
1.มีนโยบายและพันธกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษา	4.51	0.57	5.00	4.01	5.04	1.03
2.มีการจัดทำแผนนโยบายการดำเนินงานกิจกรรมการจัดการสอน และความรับผิดชอบต่อสังคม	4.57	0.50	5.00	4.10	5.08	0.99
3.หนึ่งห้องเรียนมีนิสิต/นักศึกษา ไม่เกิน 30 คน	4.19	0.84	4.00	3.67	4.90	1.22
4.ห้องเรียนมีสภาพที่เหมาะสม เพียงพอกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.54	0.65	5.00	4.07	5.09	1.02
5.ห้องเรียนมีวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนรู้ในปริมาณที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน	4.58	0.60	5.00	4.13	5.11	0.98
6.ห้องปฏิบัติการเหมาะสมกับสาขาวิชาหรือวิชาเอกที่เปิดสอน เช่น ห้องปฏิบัติการเทคโนโลยีสารสนเทศ ห้องปฏิบัติการสอนแบบจุลภาค และห้องปฏิบัติการสื่อการสอน ฯลฯ	4.64	0.53	5.00	4.25	5.13	0.88
7.ห้องปฏิบัติการมีวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนรู้ในปริมาณที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน	4.53	0.58	5.00	4.05	5.07	1.02
8.มีการใช้ห้องปฏิบัติการสำหรับการฝึกปฏิบัติเพิ่มเติม นอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอนปกติ	4.33	0.68	4.00	3.81	4.95	1.14
9.ห้องสมุดมีหนังสือ ตำรา วารสาร และเอกสารทางวิชาการ ในสาขาวิชาที่เปิดสอนที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน	4.54	0.63	5.00	4.06	5.09	1.03

ตารางที่ 14 (ต่อ)

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	M	SD	Med	Q ₁	Q ₃	IR
10.ห้องสมุดมีบริการสืบค้นโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ อย่างเพียงพอและทันสมัย	4.63	0.59	5.00	4.26	5.14	0.87
11.ห้องสมุดมีวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนรู้ในปริมาณ ที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน	4.43	0.69	5.00	3.91	5.04	1.14
12.การจัดสภาพแวดล้อมที่สร้างให้เกิดบรรยากาศความ เป็นครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์และเสริมสร้างคุณลักษณะ บัณฑิตที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานบัณฑิต	4.52	0.61	5.00	4.03	5.07	1.04
13.มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการสอนที่เหมาะสมกับ ระดับของหลักสูตร	4.34	0.68	4.00	3.82	4.96	1.14
14.มีสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับนิสิต/ นักศึกษาที่มีความบกพร่อง	4.33	0.72	4.00	3.80	4.97	1.17
15.มีอาจารย์ประจำหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตร	4.70	0.57	5.00	4.42	5.16	0.73
16.อาจารย์ประจำหลักสูตรเป็นอาจารย์ประจำไม่เกิน 1 หลักสูตร ยกเว้นเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรปริญญาโท และเอกในสาขาวิชาเดียวกันได้ทั้ง 2 หลักสูตร	4.53	0.78	5.00	4.14	5.13	0.99
17.อาจารย์ประจำหลักสูตรมีการทำวิจัยที่มีใช้ส่วนหนึ่ง ของการศึกษาเพื่อรับปริญญาในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา	4.55	0.65	5.00	4.12	5.11	0.99
18.อาจารย์ประจำหลักสูตรระดับปริญญาตรีมีคุณวุฒิ ปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ ต่ำกว่า ผศ.ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน	4.58	0.63	5.00	4.15	5.11	0.97
19.อาจารย์ประจำหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษามีคุณวุฒิ ปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ ต่ำกว่า รศ.ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน	4.59	0.65	5.00	4.19	5.12	0.93
20.อาจารย์ผู้สอนระดับปริญญาตรีเป็นอาจารย์ประจำ (ของสถาบันอุดมศึกษา) หรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก มี คุณวุฒิปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งทาง วิชาการไม่ต่ำกว่า ผศ.	4.46	0.75	5.00	3.97	5.07	1.10
21.อาจารย์ผู้สอนระดับบัณฑิตศึกษาเป็นอาจารย์ประจำ (ของสถาบันอุดมศึกษา) หรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก มี คุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งทาง วิชาการไม่ต่ำกว่า รศ.	4.52	0.70	5.00	4.06	5.10	1.03

ตารางที่ 14 (ต่อ)

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	M	SD	Med	Q ₁	Q ₃	IR
22.อาจารย์ผู้สอนรายวิชาซีพครุมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโท หรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผศ. หรือมีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่สอนโดยมีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 10 ปี (กรณีมีประสบการณ์วิจัยอย่างต่อเนื่อง ให้มีประสบการณ์สอนไม่น้อยกว่า 5 ปี)	4.58	0.62	5.00	4.14	5.11	0.97
23.อาจารย์นิเทศก์ระดับปริญญาตรีมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโท ในสาขาวิชาที่เจเนนิเทศ หรือมีประสบการณ์ในการนิเทศมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี	4.47	0.62	5.00	3.96	5.04	1.07
24.ครูพี่เลี้ยง และผู้บริหารพี่เลี้ยงนิสิต/นักศึกษาระดับปริญญาตรีมีคุณวุฒิและมีประสบการณ์ตรงกับการปฏิบัติการสอน หรือการบริหารและได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	4.48	0.62	5.00	3.99	5.04	1.05
25.อาจารย์ที่ปรึกษาหลักวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษาต้องเป็นอาจารย์ประจำ (ของสถาบันอุดมศึกษา) และมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่า รศ. ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน	4.64	0.62	5.00	4.29	5.14	0.85
26.อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษาต้องเป็นอาจารย์ประจำ (ของสถาบันอุดมศึกษา) หรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก และมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่า รศ. ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน	4.49	0.73	5.00	4.03	5.08	1.06
27.สัดส่วนอาจารย์ต่อนิสิต/นักศึกษาระดับปริญญาตรีไม่เกิน 1:30 (อาจารย์ : นิสิต/นักศึกษา)	4.39	0.75	5.00	3.83	5.04	1.20
28.สัดส่วนอาจารย์นิเทศก์ระดับปริญญาตรีมีจำนวนไม่เกิน 1 : 10 (อาจารย์ : นิสิต/นักศึกษา)	4.31	0.83	4.00	3.79	5.00	1.20

ตารางที่ 14 (ต่อ)

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	M	SD	Med	Q ₁	Q ₃	IR
29.สัดส่วนอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ต่อนิสิต/ นักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาไม่เกิน 1 : 5 (อาจารย์ : นิสิต/นักศึกษา) กรณีที่อาจารย์มีประสบการณ์วิจัยและมีงานวิจัย ต่อเนื่องในรอบ 5 ปี สามารถเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้ไม่เกิน 1 : 10 (อาจารย์ : นิสิต/นักศึกษา) และกรณี เป็นที่อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ไม่เกิน 1 : 15 (อาจารย์ : นิสิต/นักศึกษา) หากเป็นที่ปรึกษาทั้ง 2 ประเภทให้เทียบสัดส่วนนิสิต/นักศึกษาที่ทำวิทยานิพนธ์ 1 คนเทียบเท่ากับนิสิต/นักศึกษาค้นคว้าอิสระ 3 คน	4.44	0.73	5.00	3.95	5.05	1.11
30.มีการแต่งตั้งคณาจารย์ที่ปรึกษาสำหรับนิสิต/ นักศึกษาโดยมีการกำหนดหน้าที่อย่างชัดเจน	4.60	0.58	5.00	4.18	5.12	0.94
31.มีการจัดหรือแต่งตั้งคณาจารย์นิเทศก์นิสิต/นักศึกษา ระดับปริญญาตรีตามที่คุรุสภากำหนด	4.44	0.69	5.00	3.94	5.03	1.09
32.มีคณะกรรมการบริหารหลักสูตรครอบคลุมบุคคลที่ เกี่ยวข้องและมีคุณสมบัติตรงกับหลักสูตรที่รับผิดชอบ	4.52	0.58	5.00	4.02	5.05	1.03
33.อาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนมีความ เข้าใจและสามารถชี้แนวคิดในการออกแบบและ ดำเนินการหลักสูตร	4.58	0.59	5.00	4.13	5.10	0.97
34.อาจารย์ร่วมกันพัฒนาการสอนโดยเฉพาะการใช้ เทคโนโลยีทางการศึกษาที่เหมาะสมกับกระบวนการ สอน	4.50	0.63	5.00	4.00	5.06	1.07
35.อาจารย์สอนโดยให้นิสิต/นักศึกษาได้ทบทวนทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อที่เรียน	4.42	0.68	5.00	3.91	5.03	1.12
36.อาจารย์มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ในเนื้อหาเชิง ลึกและถูกต้องตามหลักวิชาการและวิชาชีพ	4.66	0.53	5.00	4.27	5.13	0.87
37.ครูในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการฝึกทักษะนิสิต/ นักศึกษาระดับปริญญาตรี	4.46	0.63	5.00	3.95	5.04	1.08

จากการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุ
ศาสตร ศึกษาศาสตร มาตรฐานที่ 2 การออกแบบหลักสูตร พบว่า มีค่าเฉลี่ยความสำคัญของตัวบ่งชี้
(M) อยู่ระหว่าง 4.23 ถึง 4.68 ค่ามัธยฐาน (Med) อยู่ระหว่าง 4.00 ถึง 5.00 และ ค่าพิสัยระหว่าง

ควอไทล์ (IR) อยู่ระหว่าง 0.69 ถึง 1.15 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1.5 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นสอดคล้องกันว่าตัวบ่งชี้มีความสำคัญอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด รายละเอียดปรากฏ ดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 ตัวบ่งชี้ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ มาตรฐานที่ 2 การออกแบบหลักสูตร

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	M	SD	Med	Q1	Q3	IR
มาตรฐานที่ 2 การออกแบบหลักสูตร						
1. มีพันธกิจหลักเพื่อผลิตบัณฑิตในหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์อย่างมีคุณภาพ	4.68	0.55	5.00	4.36	5.15	0.79
2. วัตถุประสงค์ของในแต่ละหลักสูตรมีความชัดเจนตามผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร	4.68	0.60	5.00	4.47	5.16	0.69
3. มีการเชื่อมโยงวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกับวัตถุประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษา	4.51	0.58	5.00	4.01	5.05	1.03
4. มีการกำหนดกลยุทธ์การดำเนินการหลักสูตรที่ชัดเจนถูกต้องตามระเบียบ กฎ/ประกาศกระทรวงศึกษาธิการและเกณฑ์อื่นๆที่เกี่ยวข้อง	4.52	0.60	5.00	4.03	5.07	1.04
5. มีการกำหนดการดำเนินกิจกรรมการจัดการสอนและความรับผิดชอบต่อสังคม	4.46	0.72	5.00	3.93	5.08	1.15
6. การจัดทำหลักสูตรโดยศึกษาความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตและความต้องการกำลังคนในตลาดแรงงานของประเทศ	4.59	0.60	5.00	4.16	5.11	0.95
7. มีการกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตตามผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรไว้อย่างชัดเจน	4.55	0.66	5.00	4.10	5.11	1.01
8. มีการเชื่อมโยงองค์ความรู้ผู้บัณฑิตและความคาดหวังต่อบัณฑิต	4.41	0.65	5.00	3.89	5.00	1.11
9. การส่งเสริมให้ความรู้แก่ผู้สนใจเข้าศึกษาในหลักสูตรเพื่อประกอบการตัดสินใจ	4.31	0.67	5.00	3.81	4.91	1.10
10. มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่รายละเอียดของหลักสูตรแก่ผู้สนใจเข้าศึกษา	4.23	0.77	5.00	3.75	4.89	1.14
11. มีการกำหนดผลการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	4.58	0.56	5.00	4.13	5.10	0.97

ตารางที่ 15 (ต่อ)

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	M	SD	Med	Q1	Q3	IR
12.มีการกำหนดสมรรถนะที่คาดหวังของบัณฑิต รายวิชาแต่ละรายวิชาจัดทำขึ้นอย่างชัดเจน แสดงให้เห็นผลลัพธ์ที่มุ่งหวังของรายวิชา มีการจัดทำ curriculum mapping	4.56	0.60	5.00	4.09	5.09	1.00
13.มีการกำหนดเป้าหมายผลลัพธ์การเรียนรู้ในรูปของสมรรถนะตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ	4.53	0.60	5.00	4.04	5.07	1.03
14.มีการนำผลการประเมินการสอนไปใช้ในการปรับปรุงประมวลรายวิชา หรือรายละเอียดรายวิชาและ การจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง	4.53	0.60	5.00	4.04	5.07	1.03
15.โครงสร้างหลักสูตร มีจำนวนหน่วยกิตเป็นไปตาม มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง เช่น หลักสูตร สกอ. หรือ กรอบ มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ	4.62	0.55	5.00	4.19	5.12	0.92
16.มีการกำหนดจำนวนหน่วยกิตที่ให้เทียบโอนได้ตาม เกณฑ์ สกอ. และต้องเป็นวิชาที่เรียนมาแล้วไม่เกิน 5 ปี มีการลงทะเบียนเรียนแต่ละภาคการศึกษาตามเกณฑ์ ของ สกอ. มีการกำหนดให้การทำวิทยานิพนธ์ หรือสาร นิพนธ์ เป็นงานเดี่ยว และมีกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ตามเกณฑ์ สกอ.	4.46	0.68	5.00	3.96	5.05	1.10
17. มีมาตรฐานความรู้ตามเกณฑ์ของหลักสูตรและตาม กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ	4.55	0.55	5.00	4.07	5.07	1.00
18.มีการจัดทำประมวลรายวิชา หรือรายละเอียด รายวิชาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ	4.48	0.68	5.00	4.00	5.06	1.06
19.มีความสมดุลระหว่างเนื้อหาวิชาเฉพาะ และความรู้ และทักษะทั่วไป และสอดคล้องกับความต้องการของ ผู้ใช้บัณฑิต	4.44	0.68	5.00	3.93	5.05	1.12
20.เนื้อหาวิชามีการบูรณาการและสนับสนุนรายวิชา อื่นๆ ในหลักสูตร	4.42	0.68	5.00	3.90	5.04	1.14
21.มีขอบเขต ความลึกซึ่งความเชื่อมโยง และโครงสร้าง รายวิชา	4.30	0.68	4.00	3.78	4.92	1.13

ตารางที่ 15 (ต่อ)

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	M	SD	Med	Q1	Q3	IR
22. มีกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานการศึกษา ข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศ ที่สถาบันอุดมศึกษากำหนด	4.32	0.73	4.00	3.85	4.94	1.10
23. มีกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนครบตามคำอธิบายรายวิชา รายละเอียดรายวิชา จำนวนหน่วยกิต และจำนวนชั่วโมง ตามที่เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรกำหนด	4.46	0.59	5.00	3.96	5.01	1.05
24. มีการกำหนดรูปแบบการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของมหาวิทยาลัยและหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์	4.40	0.69	5.00	3.88	5.01	1.13
25. การออกแบบหลักสูตรตามโครงสร้างหลักสูตรมีความชัดเจนและเหมาะสมกับหลักสูตรแต่ละระดับ	4.61	0.54	5.00	4.17	5.11	0.94
26. การกำหนดวิธีการประเมินผลตามวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับบริบทของหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ เช่น การประเมินเพื่อวินิจฉัย การประเมินความก้าวหน้า และการประเมินสรุปผล	4.51	0.55	5.00	4.01	5.04	1.02
27. มีการประเมินนิสิต/นักศึกษาที่ชัดเจน นิยาม เกณฑ์ ในการประเมินและการให้ค่าน้ำหนักของวิธีการประเมิน เช่น การประเมินแบบอิงเกณฑ์ การประเมินแบบอิงกลุ่ม หรือ การประเมินอิงมาตรฐาน	4.54	0.63	5.00	4.08	5.09	1.01
28. มีการประเมินนิสิต/นักศึกษาตามผลลัพธ์การเรียนรู้หรือสมรรถนะของบัณฑิตและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน	4.46	0.66	5.00	3.95	5.05	1.10

จากการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ของระบบการรับรองวิทยฐานะหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ มาตรฐานที่ 3 การดำเนินการหลักสูตร พบว่า มีค่าเฉลี่ยความสำคัญของตัวบ่งชี้ (M) อยู่ระหว่าง 4.10 ถึง 4.51 ค่ามัธยฐาน (Med) อยู่ระหว่าง 4.00 ถึง 5.00 และ ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) อยู่ระหว่าง 1.02 ถึง 1.35 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1.5 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นความสอดคล้องกันว่าตัวบ่งชี้มีความสำคัญอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด รายละเอียดปรากฏดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 ตัวบ่งชี้ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร มาตรฐานที่ 3 การดำเนินการหลักสูตร

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	M	SD	Med	Q ₁	Q ₃	IR
มาตรฐานที่ 3 การดำเนินการหลักสูตร						
1.มีประกาศกำหนดคุณสมบัติและเกณฑ์การคัดเลือก นิสิต/นักศึกษา	4.46	0.63	5.00	3.94	5.03	1.09
2.มีการใช้เครื่องมือในการประเมินผู้สมัคร ประกอบการคัดเลือกนิสิต/นักศึกษา เช่น ข้อสอบวัดหรือประเมิน ความรู้พื้นฐาน ข้อสอบวัดแววความเป็นครู	4.43	0.62	5.00	3.92	5.00	1.08
3.มีกระบวนการคัดเลือกที่มีมาตรฐาน ได้บุคคลที่มี คุณสมบัติที่กำหนดไว้ในหลักสูตรและกระบวนการ คัดเลือกมีการนำไปใช้อย่างต่อเนื่อง	4.46	0.63	5.00	3.95	5.04	1.08
4.ให้อาจารย์มีโอกาสพิจารณาความเหมาะสมด้าน บุคลิกภาพของผู้สมัครเรียน	4.23	0.76	4.00	3.75	4.88	1.12
5.การรับนิสิต/นักศึกษาเป็นไปตามแผนการรับที่กำหนด ในหลักสูตร	4.37	0.62	4.00	3.87	4.94	1.08
6.การใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายเพื่อ สนับสนุนเป้าหมายของการจัดหลักสูตร	4.44	0.64	5.00	3.93	5.03	1.10
7.มีการอธิบายให้ความรู้ของอาจารย์ที่ช่วยสนับสนุน วิธีการสอนให้มีประสิทธิภาพ	4.42	0.60	4.00	3.92	4.98	1.06
8.วิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมากกว่า เน้นอาจารย์เป็นสำคัญ	4.42	0.74	5.00	3.91	5.06	1.15
9.การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ในการจัดการเรียน การสอน เช่น ระบบ LMS (Learning Management System)	4.35	0.74	5.00	3.81	5.01	1.21
10.สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ครอบคลุมตามเนื้อหาของหลักสูตร	4.48	0.61	5.00	3.97	5.04	1.07
11.มีการประเมินและพัฒนาคุณภาพอย่างเป็นระบบ	4.47	0.64	5.00	3.96	5.04	1.08
12.สนับสนุนการพัฒนาความรู้และทักษะที่เป็น ประโยชน์ต่อนิสิต/นักศึกษา	4.49	0.58	5.00	3.99	5.03	1.04
13.มีการเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะของ บัณฑิต ปีละไม่น้อยกว่า 1 กิจกรรม ได้แก่ การปฏิบัติ ธรรม หรือกิจกรรมอาสา กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณของวิชาชีพ	4.31	0.73	4.00	3.79	4.95	1.16

ตารางที่ 16 (ต่อ)

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	M	SD	Med	Q ₁	Q ₃	IR
14. มีรายงานผลการผ่านเกณฑ์การประเมินการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตามมาตรฐาน ประสบการณ์วิชาชีพครูที่คุรุสภากำหนด ได้แก่ สามารถจัดการเรียนรู้ในสาขาวิชาเฉพาะ สามารถประเมินปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียนสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน และสามารถจัดทำรายงานผลการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน	4.45	0.67	5.00	3.95	5.02	1.07
15. มีการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาที่มีคุณสมบัติตามที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนด ไม่น้อยกว่า 1 ปี	4.40	0.75	5.00	3.92	5.01	1.09
16. การสนับสนุนโอกาสในการฝึกประสบการณ์ที่ เกี่ยวข้องทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพของนิสิต/นักศึกษา ในระหว่างเรียน	4.51	0.55	5.00	4.01	5.04	1.02
17. การสนับสนุนโอกาสการเพิ่มทักษะและส่งเสริมประสบการณ์ในต่างประเทศ	4.10	0.92	4.00	3.52	4.88	1.35

จากการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ มาตรฐานที่ 4 ผลลัพธ์ของหลักสูตร พบว่า มีค่าเฉลี่ยความสำคัญของตัวบ่งชี้ (M) อยู่ระหว่าง 4.04 ถึง 4.60 ค่ามัธยฐาน (Med) อยู่ระหว่าง 4.00 ถึง 5.00 และ ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) อยู่ระหว่าง 0.95 ถึง 1.21 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1.5 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นสอดคล้องกันว่าตัวบ่งชี้มีความสำคัญอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด รายละเอียดปรากฏดังตารางที่ 17

ตารางที่ 17 ตัวบ่งชี้ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ มาตรฐานที่ 4 ผลลัพธ์ของหลักสูตร

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	M	SD	Med	Q ₁	Q ₃	IR
มาตรฐานที่ 4 ผลลัพธ์ของหลักสูตร						
1. บัณฑิตมีคุณลักษณะเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	4.58	0.60	5.00	4.13	5.10	0.97
2. การประเมินสมรรถนะของบัณฑิตที่กำหนดตรงตามมาตรฐานแต่ละระดับหลักสูตร	4.54	0.61	5.00	4.05	5.08	1.03

ตารางที่ 17 (ต่อ)

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	M	SD	Med	Q1	Q3	IR
3.ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครบตามหลักสูตรที่ได้รับ การรับรองจากคุรุสภาและสกอ.	4.58	0.67	5.00	4.17	5.12	0.95
4.การประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิต/ นักศึกษาที่สะท้อนถึงผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนด	4.50	0.59	5.00	4.00	5.04	1.05
5.อัตราการผ่านเกณฑ์การประเมินการสำเร็จ การศึกษาของบัณฑิต และอัตราการลาออกกลางคัน ของนิสิต/นักศึกษา	4.24	0.70	4.00	3.72	4.86	1.15
6.บัณฑิตมีความสามารถในการศึกษาที่ก้าวหน้า พัฒนาบุคลิกภาพ ทักษะคิดเชิงวิชาการและวิชาชีพ มี สมรรถนะในหลักสูตรที่ศึกษา รวมถึง ทักษะการ ถ่ายทอดความรู้ ทักษะการเป็นผู้นำ	4.56	0.58	5.00	4.08	5.08	1.00
7.ความสามารถในการเข้าสู่ตลาดแรงงาน และการ พัฒนาในอาชีพของบัณฑิต	4.51	0.62	5.00	4.02	5.06	1.04
8.มีการพัฒนาคุณภาพของบัณฑิตตามที่กำหนดใน หลักสูตร	4.60	0.55	5.00	4.15	5.10	0.96
9.อัตราการได้งานทำตรงสาขาวิชาของบัณฑิต	4.27	0.68	4.00	3.77	4.86	1.09
10.ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่อคุณภาพ บัณฑิตในหลักสูตร	4.39	0.66	4.00	3.88	4.97	1.10
11.มีการปฏิบัติตนที่เหมาะสมกับความเป็นครูและผู้ ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา โดยมีผลการรับรอง ความประพฤติจากสถาบันการผลิต	4.52	0.64	5.00	4.03	5.08	1.05
12.มีการกำหนดความก้าวหน้าในอาชีพ (Career paths) เมื่อบัณฑิตสำเร็จการศึกษาและทำงานที่ ชัดเจน	4.37	0.64	4.00	3.86	4.96	1.10
13.สถาบันอุดมศึกษาให้บริการแนะนำเกี่ยวกับอาชีพ ที่เหมาะสมกับหลักสูตร	4.30	0.68	4.00	3.80	4.91	1.11
14.มีการเชื่อมโยงกับองค์กรที่สรรหาบุคลากรกับ อาชีพที่เหมาะสมกับหลักสูตร	4.28	0.65	4.00	3.78	4.86	1.08
15.ศิษย์เก่ามีส่วนร่วมในกิจกรรมตามหลักสูตรหรือ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องสถาบันอุดมศึกษา	4.04	0.81	4.00	3.60	4.64	1.04

ตารางที่ 17 (ต่อ)

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	M	SD	Med	Q1	Q3	IR
16.มีการระดมทุนจากศิษย์เก่า	3.57	1.07	4.00	2.89	4.25	1.36
17.อันดับของหลักสูตรซึ่งจัดอยู่ในระดับชาติหรือระดับนานาชาติ	3.91	0.89	4.00	3.52	4.72	1.21
18.การที่บัณฑิตเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานโดยองค์กรการสรรหาบุคลากรที่เกี่ยวข้อง	4.17	0.79	4.00	3.68	4.82	1.14

จากการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ มาตรฐานที่ 5 การประกันคุณภาพ พบว่า มีค่าเฉลี่ยความสำคัญของตัวบ่งชี้ (M) อยู่ระหว่าง 4.18 ถึง 4.44 ค่ามัธยฐาน (Med) อยู่ระหว่าง 4.00 ถึง 5.00 และ ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) อยู่ระหว่าง 1.06 ถึง 1.22 ซึ่งมิต่ำกว่าหรือเท่ากับ 1.5 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นสอดคล้องกันว่าตัวบ่งชี้มีความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด รายละเอียดปรากฏดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18 ตัวบ่งชี้ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ มาตรฐานที่ 5 การประกันคุณภาพ

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	M	SD	Med	Q1	Q3	IR
มาตรฐานที่ 5 การประกันคุณภาพ						
1.มีระบบการประกันคุณภาพระดับคณะ/ระดับหลักสูตร	4.42	0.82	5.00	3.92	5.07	1.15
2.มีคณะกรรมการรับผิดชอบการประกันคุณภาพการศึกษา	4.41	0.78	5.00	3.92	5.04	1.12
3.มีแผนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับหลักสูตร	4.40	0.74	5.00	3.91	5.01	1.10
4.มีการดำเนินการประกันคุณภาพหลักสูตร	4.42	0.77	5.00	3.94	5.04	1.10
5.มีรายงานการประกันคุณภาพหลักสูตรประจำปี	4.38	0.77	5.00	3.90	5.00	1.10
6.มีกระบวนการตรวจสอบผลการดำเนินงานของหลักสูตรโดยบุคลากรภายในและภายนอกสถาบันอุดมศึกษา	4.42	0.76	5.00	3.95	5.03	1.08
7.มีการทบทวนการดำเนินการหลักสูตร	4.44	0.68	5.00	3.96	5.02	1.06

ตารางที่ 18 (ต่อ)

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	M	SD	Med	Q1	Q3	IR
มาตรฐานที่ 5 การประกันคุณภาพ						
8.รวบรวมข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น บัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิตเกี่ยวกับการจัดการหลักสูตร	4.43	0.75	5.00	3.95	5.05	1.10
9.รวบรวมความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้ใช้บัณฑิต/สภาวิชาชีพ เกี่ยวกับคุณภาพบัณฑิตเมื่อเข้าสู่ตลาดแรงงาน	4.38	0.77	5.00	3.88	5.02	1.14
10.มีกระบวนการให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับสมรรถนะที่จำเป็นของนิสิต/นักศึกษาในภาพรวมเป็นรายบุคคล	4.22	0.83	4.00	3.69	4.92	1.22
11.มีการกำกับติดตามคุณภาพการสอนเป็นระยะ	4.38	0.78	5.00	3.89	5.02	1.13
12.มีการประเมินประสิทธิผลการสอนโดยการสังเกตการณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิ	4.18	0.87	4.00	3.73	4.86	1.14
13.ในแต่ละรายวิชามีการประเมินการสอนโดยนักศึกษา	4.30	0.82	4.00	3.78	4.98	1.20
14.มีการกำกับติดตามการดำเนินการประเมินหลักสูตรเป็นระยะ	4.37	0.75	5.00	3.85	5.00	1.15

นอกจากนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับตัวบ่งชี้ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ในประเด็นต่าง ๆ ดังตารางที่ 19

ตารางที่ 19 ข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับตัวบ่งชี้ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1. บริบทของสถาบันอุดมศึกษาอาจเพิ่มความเกี่ยวข้องกับการกำหนดปรัชญาของสถาบันการกำหนดวิสัยทัศน์ของสถาบัน เป็นต้น เพราะปรัชญาเป็นอุดมการณ์ของสถาบันในการจัดการศึกษา หรืออาจนำไปใส่ไว้ในหัวข้อการประกันคุณภาพของหลักสูตรได้ ซึ่งจะสอดคล้องกับการกำหนดอัตลักษณ์ของสถาบันว่าเป็นการผลิตบัณฑิตสอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์ เป็นต้น	1

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
2. ตัวบ่งชี้ด้านอาจารย์อาจนำมาใส่ไว้ในหัวข้อหลักสูตร เพราะอาจารย์เป็นผู้ผลิต เป็นผู้ดำเนินการสอนตามหลักสูตร จึงจำเป็นต้องกำหนดคุณสมบัติและจำนวนไว้ในหลักสูตร	1
3. การ Accredit สาขาครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ เป็นสิ่งที่ควรทำ เพราะครูเป็นวิชาชีพที่ไม่ใช่ใครก็สามารถมาเป็นได้ นอกจาก สกอ. แล้ว องค์กรวิชาชีพอย่างคุรุสภาควรเข้ามามีบทบาทในการขับเคลื่อนด้วย	1
4. ตัวบ่งชี้ในการรับรองวิทยฐานะฯ ทั้ง 5 ด้านที่ระบุข้างต้นเป็นตัวบ่งชี้ที่ดีมาก เพราะสามารถตรวจสอบมาตรฐานทั้งของสถานศึกษาและมาตรฐานของหลักสูตรได้ว่ามีมาตรฐานเพียงใด ซึ่งจะสามารถการันตีความสามารถของผู้ที่สำเร็จหลักสูตรนั้นๆ ได้ว่ามีคุณภาพและสามารถเป็นกำลังที่สำคัญในการพัฒนาชาติต่อไป แต่อย่างไรก็ตาม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการควบคุมมาตรฐานการศึกษาของชาติ จำเป็นต้องมีองค์กรที่เข้มแข็ง มีนโยบายพัฒนาระบบการศึกษาทั้งระบบการศึกษาของชาติที่ต่อเนื่อง มีระบบและกลไกในการควบคุมติดตามและตรวจสอบที่ชัดเจน ยุติธรรม ควรมีกระบวนการพิจารณาและควบคุมการจัดทำหลักสูตรของแต่ละสถาบัน โดยเฉพาะในเรื่องของคุณภาพและปริมาณของผู้เข้าศึกษาแต่ละหลักสูตร เป็นต้น	1
5. เกณฑ์ที่กำหนดควรตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของสถานศึกษา ซึ่งอาจจะมียุทธศาสตร์หรือระดับของความพร้อมที่แตกต่างกัน	1

เนื่องจากผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ความเห็นว่า ตัวบ่งชี้ในระบบการรับรองวิทยฐานะหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ที่ได้เสนอมียุทธศาสตร์จำนวนมากเกินไป และเสนอแนะให้ปรับปรุงจำนวนตัวบ่งชี้ โดยใช้ตัวบ่งชี้ที่มีความสำคัญในการรับรองวิทยฐานะหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ และเนื่องจากได้มีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558 และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 เมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2558 ดังนั้น เพื่อให้ตัวบ่งชี้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความทันสมัย ผู้วิจัยจึงได้พิจารณาปรับปรุงตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร และนำผลจากแบบสอบถามเรื่องตัวบ่งชี้การรับรองวิทยฐานะหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์มาพิจารณาปรับปรุงตัวบ่งชี้ โดย 5 มาตรฐานเดิม รายละเอียดดังตารางที่ 20

ตารางที่ 20 การเปรียบเทียบมาตรฐานและตัวบ่งชี้ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครู
ศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ (เดิม)	มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ (ปรับปรุงใหม่)	แหล่งที่มา
มาตรฐานที่ 1 บริบทของ สถาบันอุดมศึกษา	มาตรฐานที่ 1 บริบทของ สถาบันอุดมศึกษา	EPAS (2014)
1.3 อาจารย์ประจำหลักสูตร	1.1 อาจารย์	EPAS (2014) NEASC (2011) JUAA (2011) NIAD-UE (2009) Hou, A.Y-c. (2011) ABET (2013) AACSB (2014) AUN-QA (2015) คุรุสภา (2557) เกณฑ์มาตรฐานฯ (2548,2558)
1.3.1 มีอาจารย์ประจำหลักสูตรตามเกณฑ์ มาตรฐานหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัด การศึกษาตามหลักสูตร	1.1.1 คุณสมบัติอาจารย์ 1) อาจารย์ประจำหลักสูตร 2) อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร 3) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก 4) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม 5) อาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ 6) อาจารย์ผู้สอน 7) อาจารย์นิเทศก์ 8) ครูพี่เลี้ยง	คุรุสภา (2557) เกณฑ์มาตรฐานฯ (2548,2558)
1.3.2 อาจารย์ประจำหลักสูตรเป็นอาจารย์ ประจำไม่เกิน 1 หลักสูตร ยกเว้นเป็น อาจารย์ประจำหลักสูตรปริญญาโทและเอก ในสาขาวิชาเดียวกันได้ทั้ง 2 หลักสูตร		
1.3.4 อาจารย์ประจำหลักสูตรระดับ ปริญญาตรีมีคุณวุฒิปริญญาโทหรือ เทียบเท่า หรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำ กว่า ผศ.ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่ สัมพันธ์กัน		

ตารางที่ 20 (ต่อ)

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ (เดิม)	มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ (ปรับปรุงใหม่)	แหล่งที่มา
1.3.5 อาจารย์ประจำหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษามีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่า รศ.ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน		
1.3.6 อาจารย์ผู้สอนระดับปริญญาตรีเป็นอาจารย์ประจำ (ของสถาบันอุดมศึกษา) หรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก มีคุณวุฒิปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่า ผศ. และมีประสบการณ์ด้านการสอน		
1.3.7 อาจารย์ผู้สอนระดับบัณฑิตศึกษาเป็นอาจารย์ประจำ (ของสถาบันอุดมศึกษา) หรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่า รศ. และมีประสบการณ์ด้านการสอน		
1.3.8 อาจารย์ผู้สอนรายวิชาชีพครูมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโท หรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ หรือมีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่สอนโดยมีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 10 ปี (กรณีมีประสบการณ์วิจัยอย่างต่อเนื่อง ให้มีประสบการณ์สอนไม่น้อยกว่า 5 ปี)		
1.3.9 อาจารย์นิเทศก์ระดับปริญญาตรีมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโท ในสาขาวิชาที่จะนิเทศ หรือมีประสบการณ์ในการนิเทศมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี		
1.3.10 ครูพี่เลี้ยง และผู้บริหารพี่เลี้ยงนิสิต/นักศึกษาระดับปริญญาตรีมีคุณวุฒิและมีประสบการณ์ตรงกับการปฏิบัติการสอน หรือการบริหารและได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง		

ตารางที่ 20 (ต่อ)

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ (เดิม)	มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ (ปรับปรุงใหม่)	แหล่งที่มา
1.3.11 อาจารย์ที่ปรึกษาหลักวิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษาต้องเป็นอาจารย์ประจำ (ของสถาบันอุดมศึกษา) และมีคุณวุฒิ ปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่ง ทางวิชาการไม่ต่ำกว่า รศ. ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน		
1.3.12 อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมวิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษาต้องเป็นอาจารย์ประจำ (ของสถาบันอุดมศึกษา) หรือผู้ทรงคุณวุฒิ ภายนอก และมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือ เทียบเท่า หรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำ กว่า รศ. ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่ สัมพันธ์กัน		
1.3.13 สัดส่วนอาจารย์ต่อนิสิต/นักศึกษา ระดับปริญญาตรี ไม่เกิน 1:30 (อาจารย์ : นิสิต/นักศึกษา)	1.1.2 สัดส่วนอาจารย์ : นิสิต/นักศึกษา 1) คณาจารย์ต่อนิสิต/นักศึกษา 2) คณาจารย์นิเทศก์ 3) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 4) อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ	คุรุสภา (2557) เกณฑ์มาตรฐานฯ (2548,2558)
1.3.14 สัดส่วนอาจารย์นิเทศก์ระดับ ปริญญาตรีมีจำนวนไม่เกิน 1 : 10 (อาจารย์ : นิสิต/นักศึกษา)		
1.3.15 สัดส่วนอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ต่อนิสิต/นักศึกษาในระดับ บัณฑิตศึกษาไม่เกิน 1 : 5 (อาจารย์ : นิสิต/ นักศึกษา) กรณีที่อาจารย์มีประสบการณ์วิจัยและมี งานวิจัยต่อเนื่องในรอบ 5 ปี สามารถเป็นที่ ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้ไม่เกิน 1 : 10 และ กรณีเป็นที่อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้า อิสระ ไม่เกิน 1 : 15 (อาจารย์ : นิสิต/ นักศึกษา)		

ตารางที่ 20 (ต่อ)

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ (เดิม)	มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ (ปรับปรุงใหม่)	แหล่งที่มา
(อาจารย์ : นิสิต/นักศึกษา) หากเป็นที่ปรึกษาทั้ง 2 ประเภทให้เทียบ สัดส่วนนักศึกษาที่ทำวิทยานิพนธ์ 1 คน เทียบเท่ากับนักศึกษาที่ค้นคว้าอิสระ 3 คน		
1.3.16 มีการแต่งตั้งคณาจารย์ที่ปรึกษา สำหรับนิสิต/นักศึกษาโดยมีการกำหนด หน้าที่อย่างชัดเจน	-	
1.3.17 มีการจัดหรือแต่งตั้งคณาจารย์ นิเทศน์นิสิต/นักศึกษาระดับปริญญาตรี ตามที่คุรุสภากำหนด	-	
1.3.18 มีคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ครอบคลุมบุคคลที่เกี่ยวข้องและมีคุณสมบัติ ตรงกับหลักสูตรที่รับผิดชอบ	-	
1.4 ความรู้ของอาจารย์ในการสอนและการ สอนที่ลุ่มลึกและถูกต้องตามหลักวิชาการ	1.1.3 การบริหารและพัฒนาอาจารย์ 1) การวางแผนด้านอัตรากำลังอาจารย์ 2) การกำหนดภาระงานให้เหมาะสมกับ คุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถ และ ประสบการณ์ 3) กระบวนการทบทวน ให้คำปรึกษา และ การปรับภาระงาน	EPAS (2014) Hou, A.Y-c. (2011) ABET (2013) IQA (2557) AUN-QA (2015) AACSB (2014)
1.4.1 อาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ ผู้สอนมีความเข้าใจและสามารถใช้แนวคิดในการ ออกแบบและดำเนินการหลักสูตร	4) ระบบและกลไกการบริหารกำลังคนที่มี ประสิทธิภาพ เพื่อรักษาอาจารย์ที่มี ศักยภาพให้คงอยู่กับสถาบัน ลดอัตราการ ลาออกหรือการย้ายงาน	
1.4.2 อาจารย์ร่วมกันพัฒนาการสอนโดยเฉพาะ การใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาที่เหมาะสมกับ กระบวนการสอน	5) การปฐมนิเทศอาจารย์ใหม่ และระบบ อาจารย์พี่เลี้ยงเพื่อให้คำปรึกษาด้านการ สอนและการร่วมกันทำวิจัย	
1.4.3 อาจารย์สอนโดยให้นิสิต/นักศึกษาได้ ทบทวนทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อที่เรียน	6) กิจกรรมการพัฒนาอาจารย์ด้าน วิชาการ/วิชาชีพ สอดคล้องตามความ ต้องการของอาจารย์และความจำเป็นของ หลักสูตรและสถาบัน	

ตารางที่ 20 (ต่อ)

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ (เดิม)	มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ (ปรับปรุงใหม่)	แหล่งที่มา
1.4.4 อาจารย์มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ในเนื้อหาเชิงลึกและถูกต้องตามหลักวิชาการและวิชาชีพ	7) การควบคุม กำกับ ส่งเสริมให้อาจารย์พัฒนาผลงานทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง	
1.4.5 ครูในโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพมีส่วนร่วมในการฝึกทักษะนิสิต/นักศึกษาระดับปริญญาตรี	8) การสนับสนุนทุนการศึกษาและทุนวิจัยเพื่อพัฒนาความเชี่ยวชาญเพิ่มขึ้น	
3.3.6 มีการประเมินและพัฒนาคณาจารย์อย่างเป็นระบบ		
1.2 สภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เอื้อต่อการเรียนรู้	1.2 ทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนทางการศึกษา	EPAS (2014) NEASC (2011) Nguyen et al. (2009) Hou, A.Y-c. (2011) ABET (2013) AACSB (2014) AUN-QA (2015) คุรุสภา (2557)
1.2.1 หนึ่งห้องเรียนมีนิสิต/นักศึกษา ไม่เกิน 30 คน	1.2.1 ห้องเรียน 1) มีสภาพห้องเรียนที่เหมาะสม เพียงพอกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	
1.2.2 ห้องเรียนมีสภาพที่เหมาะสม เพียงพอกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	2) มีวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนรู้ในปริมาณที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน	
1.2.3 ห้องเรียนมีวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนรู้ในปริมาณที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน		

ตารางที่ 20 (ต่อ)

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ (เดิม)	มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ (ปรับปรุงใหม่)	แหล่งที่มา
1.2.4 ห้องปฏิบัติการเหมาะสมกับสาขาวิชาหรือวิชาเอกที่เปิดสอน เช่น ห้องปฏิบัติการเทคโนโลยีสารสนเทศ ห้องปฏิบัติการสอนแบบจุลภาค และห้องปฏิบัติการสื่อการสอน ฯลฯ	1.2.2 ห้องปฏิบัติการ 1) ห้องปฏิบัติการที่เหมาะสมกับสาขาวิชาหรือวิชาเอกที่เปิดสอน เช่น ห้องปฏิบัติการเทคโนโลยีสารสนเทศ ห้องปฏิบัติการสอนแบบจุลภาค และห้องปฏิบัติการสื่อการสอน ฯลฯ	
1.2.5 ห้องปฏิบัติการมีวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนรู้ในปริมาณที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน	2) มีวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนรู้ในปริมาณที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน	
1.2.6 มีการใช้ห้องปฏิบัติการสำหรับการฝึกปฏิบัติเพิ่มเติมนอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอนปกติ	3) มีการใช้ห้องปฏิบัติการสำหรับการฝึกเพิ่มเติมนอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอนปกติ 4) ห้องปฏิบัติการด้านการวิจัย smart class micro teaching	
1.2.7 ห้องสมุดมีหนังสือ ตำรา วารสาร และเอกสารทางวิชาการ ในสาขาวิชาที่เปิดสอนที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน	1.2.3 ห้องสมุด 1) มีหนังสือ ตำรา วารสาร และเอกสารทางวิชาการ ในสาขาวิชาที่เปิดสอนทันสมัยจำนวนเหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน	
1.2.8 ห้องสมุดมีบริการสืบค้นโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเพียงพอและทันสมัย	2) มีบริการสืบค้นโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเพียงพอ	
1.2.9 ห้องสมุดมีวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนรู้ในปริมาณที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน	3) ห้องสมุดดิจิทัลได้รับการจัดหาให้ทันกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 4) มีการจัดสถานที่สำหรับการทำวิจัยในปริมาณและคุณภาพที่เหมาะสม เอื้อต่อการวิจัย	
1.2.10 การจัดสภาพแวดล้อมที่สร้างให้เกิดบรรยากาศความเป็นครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์และเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานบัณฑิต	1.2.4 สภาพแวดล้อม การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อสนับสนุนให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ ไม่ใช่เฉพาะการจัดเตรียมในด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพและวัสดุที่สนับสนุนการเรียน และการเข้าร่วม	

ตารางที่ 20 (ต่อ)

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ (เดิม)	มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ (ปรับปรุงใหม่)	แหล่งที่มา
	กิจกรรมต่างๆ เท่านั้น แต่ต้องจัดเตรียมสภาพแวดล้อมด้านสังคม และสภาวะทางจิตใจด้วย	
1.2.11 มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการสอนที่เหมาะสมกับระดับของหลักสูตร	1.2.5 สื่อคอมพิวเตอร์มีปริมาณและคุณภาพที่เหมาะสมกับการเรียนการสอนและจำนวนนิสิต/นักศึกษา	
	1.2.6 ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การให้บริการเครือข่าย internet	
1.2.12 มีสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับนิสิต/นักศึกษาที่มีความบกพร่อง	1.2.7 สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับนิสิต/นักศึกษาที่มีความบกพร่องทางร่างกาย	
3.1 เงื่อนไขการรับเข้าศึกษาและวิธีการคัดเลือก	1.3 การคัดเลือกนิสิต/นักศึกษา	EPAS (2014) NEASC (2011) JUAA (2011)
3.1.1 มีประกาศกำหนดคุณสมบัติและเกณฑ์การคัดเลือกนิสิต/นักศึกษา	1.3.1 นโยบายการรับนิสิต/นักศึกษาที่ชัดเจน มีการกำหนดหลักเกณฑ์และมีการทบทวนเป็นระยะ	NIAD-UE (2009) ABET (2013) AACSB (2014)
	1.3.2 คุณสมบัติของนิสิต/นักศึกษา สอดคล้องตามหลักสูตร	AUN-QA (2015) คุรุสภา (2557) เกณฑ์ฯ (2548,2558)
3.1.2 มีการใช้เครื่องมือในการประเมินผู้สมัคร ประกอบการคัดเลือกนิสิต/นักศึกษา เช่น ข้อสอบวัดหรือประเมินความรู้พื้นฐาน ข้อสอบวัดแนวความเป็นครู	1.3.3 เกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือก โปร่งใสชัดเจน สอดคล้องกับคุณสมบัติ/นิสิต/นักศึกษาตามหลักสูตร	
3.1.3 มีกระบวนการคัดเลือกที่มีมาตรฐาน ได้บุคคลที่มีคุณสมบัติและกระบวนการคัดเลือกมีการนำไปใช้อย่างต่อเนื่อง	1.3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการคัดเลือก ข้อมูลหรือวิธีการคัดเลือกนิสิต/นักศึกษาเหมาะสม (เช่น ข้อสอบวัดแนวความเป็นครู ความรู้เฉพาะสาขาวิชา ความรู้ด้านการวิจัย ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาในหลักสูตร)	

ตารางที่ 20 (ต่อ)

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ (เดิม)	มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ (ปรับปรุงใหม่)	แหล่งที่มา
3.1.4 ให้อาจารย์มีโอกาสดูพิจารณาความเหมาะสมด้านบุคลิกภาพของผู้สมัครเรียน	1.3.5 การเตรียมความพร้อมให้นิสิต/นักศึกษา ก่อนเข้าศึกษา	
3.2 คุณภาพนักเรียนที่รับเข้ามา	1.3.6 อัตราส่วนจำนวนผู้สมัครต่อจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือก	
3.2.1 การรับนิสิต/นักศึกษาเป็นไปตามแผนการรับที่กำหนดในหลักสูตร		
มาตรฐานที่ 2 การออกแบบหลักสูตร	มาตรฐานที่ 2 การออกแบบหลักสูตร	EPAS (2014) NEASC (2011) Hou, A.Y-c. (2011) AUN-QA (2015)JUAA (2011) NIAD-UE (2009) Nguyen et al. (2009) AACSB (2014)
1.1 พันธกิจและการกำหนดวัตถุประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษา	2.1 หลักสูตร	
1.1.1 มีพันธกิจหลักเพื่อผลิตบัณฑิตในหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์อย่างมีคุณภาพ	2.1.1 ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกับบริบทของสถาบันอุดมศึกษา 2.1.2 การกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรตามความต้องการของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (เช่น ผู้กำหนดนโยบาย นายจ้าง เป็นต้น) กำหนดพันธกิจหลักเพื่อผลิตบัณฑิตในหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์อย่างมีคุณภาพ กำหนดผลการเรียนรู้ที่ชัดเจน สอดคล้องตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับชาติ พันธกิจ ผลลัพธ์ที่คาดหวัง กลยุทธ์ของสถาบัน ความต้องการและความจำเป็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	

ตารางที่ 20 (ต่อ)

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ (เดิม)	มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ (ปรับปรุงใหม่)	แหล่งที่มา
1.1.2 มีการดำเนินกิจกรรม การจัดการ สอน และความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ ต่อสังคม		
2.1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร		
2.1.1 มีพันธกิจหลักเพื่อผลิตบัณฑิตใน หลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์อย่างมี คุณภาพ		
2.1.2 วัตถุประสงค์ของในแต่ละหลักสูตรมี ความชัดเจนตามผลลัพธ์การเรียนรู้ของ หลักสูตร		
2.1.3 มีการเชื่อมโยงวัตถุประสงค์ของ หลักสูตรกับวัตถุประสงค์ของ สถาบันอุดมศึกษา		
2.1.4 มีการกำหนดกลยุทธ์การดำเนินการ หลักสูตรที่ชัดเจนถูกต้องตามระเบียบ กฎ/ ประกาศกระทรวงศึกษาธิการและเกณฑ์ อื่นๆที่เกี่ยวข้อง		
2.1.5 มีการกำหนดการดำเนินกิจกรรมการ จัดการสอนและความรับผิดชอบต่อสังคม		
2.2 เป้าหมายและจุดมุ่งหมายของบัณฑิต		
2.2.1 การจัดทำหลักสูตรโดยศึกษาความ ต้องการของผู้ใช้บัณฑิตและความต้องการ กำลังคนในตลาดแรงงานของประเทศ		
2.2.2 มีการกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิต ตามผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตรไว้อย่าง ชัดเจน		
2.2.3 มีการเชื่อมโยงองค์กรผู้ใช้บัณฑิตและ ความคาดหวังต่อบัณฑิต		
2.3 การส่งเสริมให้ความรู้ในหลักสูตรแก่ ผู้สนใจศึกษา		
2.3.1 การส่งเสริมให้ความรู้แก่ผู้สนใจเข้า ศึกษาในหลักสูตรเพื่อประกอบการตัดสินใจ		

ตารางที่ 20 (ต่อ)

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ (เดิม)	มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ (ปรับปรุงใหม่)	แหล่งที่มา
2.3.2 มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ รายละเอียดของหลักสูตรแก่ผู้สนใจเข้าศึกษา		
2.4 ผลการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์		
2.4.1 มีการกำหนดผลการเรียนรู้ตาม วัตถุประสงค์ของหลักสูตร		
2.4.2 มีการกำหนดสมรรถนะที่คาดหวัง ของบัณฑิต รายวิชาแต่ละรายวิชาจัดทำขึ้น อย่างชัดเจน แสดงให้เห็นผลลัพธ์ที่มุ่งหวัง ของรายวิชา มีการจัดทำ curriculum map	2.1.6 หลักสูตรแสดงให้เห็นสมรรถนะที่ คาดหวังของบัณฑิต รายวิชาแต่ละรายวิชา จัดทำขึ้นอย่างชัดเจน แสดงให้เห็นผลลัพธ์ ที่มุ่งหวังของรายวิชา มีการจัดทำแผนผัง การจัดการความรู้ (curriculum mapping)	
2.4.3 มีการกำหนดเป้าหมายผลลัพธ์การ เรียนรู้ในรูปของสมรรถนะตามกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ		
2.4.4 มีการนำผลการประเมินการสอนไป ใช้ในการปรับปรุงประมวลรายวิชา หรือ รายละเอียดรายวิชาและการจัดการเรียน การสอนอย่างต่อเนื่อง		
2.5 หลักการเหตุผลของหลักสูตร ความ ครอบคลุม และเนื้อหา		
2.5.1 โครงสร้างหลักสูตร มีจำนวนหน่วย กิตเป็นไปตามมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง เช่น ศรุ สภา สกอ. หรือ กรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ	2.1.3 มีโครงสร้างชัดเจน แสดงให้เห็นรายวิชา พื้นฐาน รายวิชาขั้นก้าวหน้า รายวิชาเฉพาะสาขา และโครงการหรือวิทยานิพนธ์ ลำดับรายวิชาได้สอดคล้อง แสดงให้เห็นถึงความ เชื่อมโยงระหว่างการเรียนรู้ภาคทฤษฎีและ ภาคปฏิบัติ	
2.5.2 มีการกำหนดจำนวนหน่วยกิตที่ให้ เทียบโอนได้ตามเกณฑ์ สกอ. และต้องเป็น วิชาที่เรียนมาแล้วไม่เกิน 5 ปี มีการ ลงทะเบียนเรียนแต่ละภาคการศึกษาตาม เกณฑ์ของ สกอ. มีการกำหนดให้การทำ วิทยานิพนธ์ หรือสารนิพนธ์ เป็นงานเดี่ยว	2.1.4 รายละเอียดของหลักสูตร มี ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรกับกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิ (Qualification frameworks) และคุณวุฒิของแต่ละ วิชาชีพ (Professional qualification) หรือความก้าวหน้าในอาชีพ (Career path)	

ตารางที่ 20 (ต่อ)

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ (เดิม)	มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ (ปรับปรุงใหม่)	แหล่งที่มา
และมีกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ตามเกณฑ์ สกอ.		
2.5.3 มีมาตรฐานความรู้ตามเกณฑ์ของครู สภาและตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ		
2.5.4 มีการจัดทำประมวลรายวิชา หรือ รายละเอียดรายวิชาตามกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ		
2.5.5 มีความสมดุลระหว่างเนื้อหาวิชา เฉพาะ และความรู้และทักษะทั่วไป และ สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต		
2.5.6 เนื้อหาวิชามีการบูรณาการและ สนับสนุนรายวิชาอื่นๆ ในหลักสูตรมี ขอบเขต ความลึกซึ่งความเชื่อมโยง และ โครงสร้างรายวิชา		
2.5.7 มีขอบเขต ความลึกซึ่ง ความ เชื่อมโยงและโครงสร้างรายวิชา		
2.6 รูปแบบการจัดหลักสูตร	2.1.5 จัดเตรียมหลักสูตรที่ยืดหยุ่น และ ช่วยให้ผู้เรียนเลือกแนวทางที่เหมาะสม ทั้ง ในเรื่องเนื้อหาวิชา แนวทางการศึกษาตาม หลักสูตร วิธีการประเมินผล และวิธีการ และระยะเวลาในการศึกษา	
2.6.1 มีการกำหนดรูปแบบการจัด การศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของ มหาวิทยาลัยและหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์		
2.6.2 การออกแบบหลักสูตรตามโครงสร้าง หลักสูตรมีความชัดเจนและเหมาะสมกับ หลักสูตรแต่ละระดับ		
มาตรฐานที่ 3 การดำเนินการหลักสูตร	มาตรฐานที่ 3 การดำเนินการหลักสูตร	EPAS (2014) Hou, A.Y-c. (2011)
3.3 คุณภาพของการสอนและสื่อการ เรียนรู้	3.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	EPAS (2014) Hou, A.Y-c. (2011) AACSB (2014) AUN-QA (2015)

ตารางที่ 20 (ต่อ)

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ (เดิม)	มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ (ปรับปรุงใหม่)	แหล่งที่มา
2.5.8 มีกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานการศึกษา ข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศ ที่สถาบันอุดมศึกษากำหนด	3.1.1 กิจกรรมการเรียนรู้ 1) การกำหนดผู้สอนเหมาะสมกับรายวิชาที่สอน มีความรู้และความเชี่ยวชาญ	
2.5.9 มีกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนครบตามคำอธิบายรายวิชา รายละเอียดรายวิชา จำนวนหน่วยกิต และจำนวนชั่วโมง ตามที่เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรกำหนด	2) การกำกับ ติดตามและตรวจสอบการจัดทำแผนการเรียนรู้ (มคอ.3 และมคอ.4) และการจัดการเรียนการสอน	
3.3.1 การใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายเพื่อสนับสนุนเป้าหมายของการจัดหลักสูตร	3) การนำผลการประเมินการสอนไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนในประมวลรายวิชาหรือรายละเอียดรายวิชาอย่างต่อเนื่อง	
3.3.2 มีการอธิบายให้ความรู้ของอาจารย์ที่ช่วยสนับสนุนวิธีการสอนให้มีประสิทธิภาพ	4) การปรับปรุงวิธีการสอนของอาจารย์ และคุณภาพการสอนตามความเห็นและข้อเสนอแนะของนิสิต/นักศึกษา	
3.3.3 วิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมากกว่าเน้นอาจารย์เป็นสำคัญ		
3.3.4 การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เช่น ระบบ LMS (Learning Management System)		
3.3.5 สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ครอบคลุมตามเนื้อหาของหลักสูตร	6) สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ครอบคลุมตามเนื้อหาของหลักสูตร 7) สื่อที่ใช้ได้รับการพัฒนาและใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย	
3.4 การพัฒนาบุคลากร การให้โอกาสในการฝึกงาน/การศึกษาในต่างประเทศ	3.1.2 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	
3.4.1 สนับสนุนการพัฒนาความรู้และทักษะที่เป็นประโยชน์ต่อนิสิต/นักศึกษา	1) การจัดกิจกรรมพัฒนาความรู้ความสามารถในรูปแบบต่างๆ ทั้งในและนอกห้องเรียน	
3.4.2 เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิต ปีละไม่น้อยกว่า 1 กิจกรรม ได้แก่ การปฏิบัติธรรม หรือกิจกรรมอาสา กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณของวิชาชีพ*	2) การสนับสนุนนิสิต/นักศึกษา ได้ฝึกประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ	

ตารางที่ 20 (ต่อ)

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ (เดิม)	มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ (ปรับปรุงใหม่)	แหล่งที่มา
3.4.5 การสนับสนุนโอกาสในการฝึกประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพของนิสิต/นักศึกษาในระหว่างเรียน	3) การสนับสนุนนิสิต/นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในต่างประเทศ	
3.4.6 การสนับสนุนโอกาสการเพิ่มทักษะและส่งเสริมประสบการณ์ในต่างประเทศ	4) การสนับสนุนนิสิต/นักศึกษาการมีส่วนร่วมในการแข่งขันด้านวิชาการและวิชาชีพทั้งในและต่างประเทศ	
3.4.3 มีรายงานผลการผ่านเกณฑ์การประเมินการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตามมาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพครูที่คุรุสภากำหนด ได้แก่ สามารถจัดการเรียนรู้ในสาขาวิชาเฉพาะ สามารถประเมิน ปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียนสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน และสามารถจัดทำรายงานผลการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน	3.1.3 กิจกรรมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ/วิจัย การมีส่วนร่วมของโรงเรียน 1) สถาบันอุดมศึกษา มีการสร้างความร่วมมือกับโรงเรียนอย่างยั่งยืนเพื่อดำเนินการหลักสูตรโดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์ประกอบประสบการณ์วิชาชีพ 2) สถาบันและโรงเรียนมั่นใจองค์ประกอบประสบการณ์อาชีพ นักศึกษาของหลักสูตรมีประสบการณ์วิชาชีพ	
3.4.4 มีการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาที่มีคุณสมบัติตามที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนด ไม่น้อยกว่า 1 ปี	3) การกำหนดบทบาทบาทครูนิเทศ/ครูพี่เลี้ยงในการกำกับดูแลและประเมินนิสิต/นักศึกษาในหลักสูตรอย่างชัดเจน 4) การเตรียมความพร้อมระหว่างโรงเรียนและสถาบันอุดมศึกษาในการกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติการสอน	
4.2 มาตรฐานการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา		
4.2.1 ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครบตามหลักสูตรที่ได้รับการรับรองจากคุรุสภาและสกอ.		
5.4 กระบวนการให้ข้อมูลย้อนกลับของนักศึกษา	3.2 การดูแลและให้คำปรึกษานิสิต/นักศึกษา	EPAS (2014)
5.4.1 มีกระบวนการให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับสมรรถนะที่จำเป็นของนิสิต/นักศึกษาในภาพรวมเป็นรายบุคคล	3.2.1 มีระบบการบันทึกและติดตามความก้าวหน้าของนักศึกษา ให้ข้อมูลย้อนกลับนิสิต/นักศึกษา มีการแก้ไขในกรณีที่เป็น	

ตารางที่ 20 (ต่อ)

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ (เดิม)	มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ (ปรับปรุงใหม่)	แหล่งที่มา
	3.2.2 การช่วยเหลือ กำกับ ติดตามในการ ทำวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ และ การตีพิมพ์ผลงานในระดับบัณฑิตศึกษา	
2.7 วิธีการประเมิน	3.3 การประเมินผลการเรียนรู้	
2.7.1 การกำหนดวิธีการประเมินผลตาม วัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับบริบทของหลักสูตร ครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ เช่น การประเมินเพื่อ วินิจฉัย การประเมินความก้าวหน้า และการ ประเมินสรุปผล	3.3.1 การประเมินผลมีความโปร่งใส ยึด หยุ่น ให้ผลสะท้อนกลับ และเป็นการ ประเมินบนฐานผลลัพธ์ มีการใช้วิธีการ ประเมินผู้เรียนที่หลากหลาย	
2.7.2 มีการประเมินนิสิต/นักศึกษาที่ชัดเจน นิยาม เกณฑ์ในการประเมินและการให้ค่า น้ำหนักของวิธีการประเมิน เช่น การประเมิน แบบอิงเกณฑ์ การประเมินแบบอิงกลุ่ม หรือ การประเมินอิงมาตรฐาน	3.3.2 วิธีการประเมินผลต้องครอบคลุมทั้ง การประเมินผลเพื่อการวินิจฉัย การ ประเมินความก้าวหน้า และการประเมิน สรุปผล	
2.7.3 มีการประเมินนิสิต/นักศึกษาตามผลลัพธ์ การเรียนรู้หรือสมรรถนะของบัณฑิตและการมี ส่วนร่วมในชั้นเรียน	3.3.3 วิธีการประเมินผลออกแบบชัดเจน ตรงกับ ผลการเรียนรู้ที่กำหนด	
4.1 วัตถุประสงค์และความถูกต้องของ กระบวนการประเมิน		
4.1.2 การประเมินสมรรถนะของบัณฑิตที่ กำหนดตรงตามมาตรฐานตามระดับ หลักสูตร		
4.2.2 การประเมินการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพของนิสิต/นักศึกษาที่สะท้อนถึง ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนด		
มาตรฐานที่ 4 ผลลัพธ์ของหลักสูตร	มาตรฐานที่ 4 ผลลัพธ์ของหลักสูตร	EPAS (2014) JUAA (2011)
1.3.3 อาจารย์ประจำหลักสูตรมีการทำวิจัย ที่มีใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับ ปริญญาในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา	4.1 ความก้าวหน้าทางวิชาการ 4.1.1 จำนวนบทความของอาจารย์ประจำ หลักสูตรที่ได้รับการอ้างอิงในฐานข้อมูล ระดับชาติ/ระดับนานาชาติ	AACSB (2014) IOA (2557)

ตารางที่ 20 (ต่อ)

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ (เดิม)	มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ (ปรับปรุงใหม่)	แหล่งที่มา
	4.1.2 อาจารย์และ/หรือการมีส่วนร่วมของนิสิต/นักศึกษาในการทำวิจัยหรือนวัตกรรม/ ร่วมงานประชุมวิชาการทั้งในและ/หรือต่างประเทศ	EPAS (2014)
4.3 ความก้าวหน้าและอัตราการผ่าน	4.2 คุณภาพของบัณฑิต	
4.3.1 อัตราการผ่านเกณฑ์การประเมินการสำเร็จการศึกษาของบัณฑิต และอัตราการลาออกกลางคัน ของนิสิต/นักศึกษา	4.2.1 อัตราการสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาของหลักสูตร	
4.4 คุณภาพของบัณฑิตและการได้งานทำ	4.2.2 ร้อยละของบัณฑิตปริญญาตรีที่ได้งานทำตามเป้าหมายของหลักสูตร ภายใน 1 ปี	
4.4.1 บัณฑิตมีความสามารถในการศึกษาที่ก้าวหน้า พัฒนาบุคลิกภาพ ทักษะคิดเชิงวิชาการและวิชาชีพ มีสมรรถนะในหลักสูตรที่ศึกษา รวมถึง ทักษะการถ่ายทอดความรู้ ทักษะการเป็นผู้นำ	4.2.3 ร้อยละของผลงานของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท-เอกที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่	
4.1.1 บัณฑิตมีคุณลักษณะเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	4.2.4 ผลลัพธ์ของบัณฑิตตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	
4.4.2 ความสามารถในการเข้าสู่ตลาดแรงงาน และการพัฒนาในอาชีพของบัณฑิต		
4.4.3 มีการพัฒนาคุณภาพของบัณฑิตตามที่กำหนดในหลักสูตร		
4.4.4 อัตราการได้งานทำตรงสาขาวิชาของบัณฑิต	4.2.5 คุณภาพวิทยานิพนธ์ในระดับปริญญาโท-เอก	
4.4.5 ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่อคุณภาพบัณฑิตในหลักสูตร	4.3 ผลลัพธ์ของหลักสูตร	
4.4.6 มีการปฏิบัติตนที่เหมาะสมกับความเป็นครูและผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา โดยมีผลการรับรองความประพฤติจากสถาบันการผลิต	4.3.1 ระดับความพึงพอใจของอาจารย์ต่อการบริหารจัดการหลักสูตร	
	4.3.2 ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปีสุดท้าย/บัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร	

ตารางที่ 20 (ต่อ)

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ (เดิม)	มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ (ปรับปรุงใหม่)	แหล่งที่มา
	4.3.3 ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิต	
4.5.2 สถาบันอุดมศึกษาให้บริการแนะนำเกี่ยวกับอาชีพที่เหมาะสมกับหลักสูตร		
4.5.3 มีการเชื่อมโยงกับองค์กรที่สรรหาคูคลองกรักกับอาชีพที่เหมาะสมกับหลักสูตร		
4.6 การสนับสนุนและการมีส่วนร่วมของศิษย์เก่า		
4.6.1 ศิษย์เก่ามีส่วนร่วมในกิจกรรมตามหลักสูตรหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องสถาบันอุดมศึกษา		
4.6.2 มีการระดมทุนจากศิษย์เก่า		
4.7 ชื่อเสียงของหลักสูตร	4.3.4 ชื่อเสียงของหลักสูตร บัณฑิต/ศิษย์เก่า อาจารย์	
4.7.1 อันดับของหลักสูตรซึ่งจัดอยู่ในระดับชาติหรือระดับนานาชาติ		
4.7.2 การที่บัณฑิตเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานโดยองค์กรการสรรหาคูคลองกรักที่เกี่ยวข้อง		
4.5 ความก้าวหน้าในอาชีพของบัณฑิต		
4.5.1 มีการกำหนดความก้าวหน้าในอาชีพ (Career paths) เมื่อบัณฑิตสำเร็จการศึกษาและทำงานที่ชัดเจน		
มาตรฐานที่ 5 การประกันคุณภาพ	มาตรฐานที่ 5 การประกันคุณภาพ	EPAS (2014) JUAA (2011) NIAD-UE (2009) The Accreditation Council (2013) เกณฑ์มาตรฐานฯ (2548,2558)

ตารางที่ 20 (ต่อ)

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ (เดิม)	มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ (ปรับปรุงใหม่)	แหล่งที่มา
5.1 ระบบการประกันคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาและหลักสูตร	5.1 ระบบการประกันคุณภาพหลักสูตร	
5.1.1 มีระบบการประกันคุณภาพระดับคณะ/ระดับหลักสูตร	5.1.1 ระบบการประกันคุณภาพของหลักสูตรที่ชัดเจน	
5.1.2 มีคณะกรรมการรับผิดชอบการประกันคุณภาพการศึกษา		
5.1.3 มีแผนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร		
5.1.4 มีการดำเนินการประกันคุณภาพหลักสูตร		
5.1.5 มีรายงานการประกันคุณภาพหลักสูตรประจำปี		
5.2 กระบวนการตรวจสอบภายในและภายนอก	5.1.2 การประเมินคุณภาพหลักสูตรอย่างต่อเนื่องทุก 5 ปี หรือตามรอบการปรับปรุงหลักสูตร	
5.2.1 มีกระบวนการตรวจสอบผลการดำเนินงานของหลักสูตรโดยบุคลากรภายในและภายนอกสถาบันอุดมศึกษา		
5.2.2 มีการทบทวนการดำเนินการหลักสูตร		
5.3 การรวบรวมมุมมองทัศนคติของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย		
5.3.1 รวบรวมข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น บัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิตเกี่ยวกับการจัดการหลักสูตร		
5.3.2 รวบรวมข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้ใช้บัณฑิต/สภาวิชาชีพ เกี่ยวกับคุณภาพบัณฑิตเมื่อเข้าสู่ตลาดแรงงาน		

ตารางที่ 20 (ต่อ)

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ (เดิม)	มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ (ปรับปรุงใหม่)	แหล่งที่มา
5.5 การกำกับติดตามคุณภาพการสอน		
5.5.1 มีการกำกับติดตามคุณภาพการสอนเป็นระยะ		
5.5.2 มีการประเมินประสิทธิผลการสอนโดยการสังเกตการณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิ		
5.5.3 ในแต่ละรายวิชามีการประเมินการสอนโดยนักศึกษา		
5.6 การกำกับติดตามวิธีการประเมิน		
5.6.1 มีการกำกับติดตามการดำเนินการประเมินหลักสูตรเป็นระยะ	5.1.3 การพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย อย่างน้อยทุก ๆ 5 ปี	

1.3 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของมาตรฐาน และตัวบ่งชี้ของระบบการรับรองวิทยฐานะหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูลในข้อ 1.4 เพื่อให้การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีความสะดวก และมีความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์และความหมายที่ใช้แทนตัวบ่งชี้ต่าง ๆ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนค่าสถิติ		
M	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย
Med	หมายถึง	ค่ามัธยฐาน
SD	หมายถึง	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
χ^2	หมายถึง	ดัชนีตรวจสอบความกลมกลืนประเภทค่าสถิติไค-สแควร์
RMSEA	หมายถึง	ค่ารากกำลังสองเฉลี่ยของค่าความคาดเคลื่อนในการประมาณ
SRMR	หมายถึง	ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน
GFI	หมายถึง	ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index)
AGFI	หมายถึง	ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (Adjust Goodness of Fit Index)

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปร

ACAS-EDU	หมายถึง	ระบบการรับรองวิทยฐานะหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์
Context	หมายถึง	มาตรฐานที่ 1 บริบทของสถาบันอุดมศึกษา
C1	หมายถึง	อาจารย์
C2	หมายถึง	ทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนทางการศึกษา
C3	หมายถึง	การคัดเลือกนิสิต/นักศึกษา
Delivery	หมายถึง	มาตรฐานที่ 2 การออกแบบหลักสูตร
D1	หมายถึง	การออกแบบหลักสูตร
Process	หมายถึง	มาตรฐานที่ 3 การดำเนินการหลักสูตร
P1	หมายถึง	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
P2	หมายถึง	การดูแลและให้คำปรึกษานิสิต/นักศึกษา
P3	หมายถึง	การประเมินผลการเรียนรู้
Output	หมายถึง	มาตรฐานที่ 4 ผลลัพธ์ของหลักสูตร
O1	หมายถึง	ความก้าวหน้าทางวิชาการ
O2	หมายถึง	คุณภาพบัณฑิต
O3	หมายถึง	ผลลัพธ์หลักสูตร
Quality	หมายถึง	มาตรฐานที่ 5 การประกันคุณภาพ
QA1	หมายถึง	ระบบการประกันคุณภาพหลักสูตร

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่สังเกตได้ ในตารางที่ 21 พบว่าตัวแปรส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ ลักษณะความสัมพันธ์มีความสัมพันธ์ทางบวกขนาด ตั้งแต่ 0.151 ถึง 0.822 โดยตัวแปรการออกแบบหลักสูตร (D1) กับตัวแปรการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (P1) มีความสัมพันธ์กันสูงสุด เมื่อพิจารณาค่า Bartlett's Test of Sphericity มีค่าเท่ากับ 1195.022 ($p < .00$) แสดงว่า เมทริกซ์สหสัมพันธ์แตกต่างจากเมทริกซ์เอกลักษณ์อย่างมีนัยสำคัญ และมีค่าดัชนี Kaiser-Meyer-Olkin Measures of Sampling adequacy มีค่าเท่ากับ 0.867 กล่าวได้ว่า ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันสูงมาก ซึ่งมีความเหมาะสมพอที่จะนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบได้

สำหรับผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง ในตารางที่ 22 ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของระบบการรับรองวิทยฐานะหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาจากค่า

ไคสแควร์ (Chi-Square) มีค่าเท่ากับ 31.565 ซึ่งมีความน่าจะเป็นเท่ากับ 1.26 นั่นคือ ค่าไคสแควร์แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญ โดยมีค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.962 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGIF) เท่ากับ 0.90 ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน (SRMR) เท่ากับ 0.0307 ค่ารากกำลังสองของความคาดเคลื่อน (RMSEA) เท่ากับ 0.0108 ลักษณะความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นที่ได้จากการวิเคราะห์นี้ซึ่งแสดงได้ด้วยภาพที่ 7

เมื่อพิจารณาในแต่ละองค์ประกอบย่อย พบว่า ตัวแปรในองค์ประกอบด้านบริบทของสถาบัน (Context) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.717 ถึง 0.852 โดยตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ C3 ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.852

ตัวแปรองค์ประกอบด้านการออกแบบหลักสูตร (Delivery) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 1.000 โดยตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ D1 ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 1.000

ตัวแปรองค์ประกอบด้านการดำเนินการหลักสูตร (Process) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.595 ถึง 0.929 โดยตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ P1 ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.929

ตัวแปรองค์ประกอบด้านผลลัพธ์หลักสูตร (Output) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 0.489 ถึง 0.848 โดยตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ O2 ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.848

ตัวแปรองค์ประกอบด้านการประกันคุณภาพ (EFMD Quality Improvement System (EQUIS)) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง 1.000 โดยตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากที่สุด คือ QA1 ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 1.000

เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบระบบการรับรองวิทยฐานะหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์พบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบทั้ง 5 องค์ประกอบ สามารถเรียงลำดับค่าน้ำหนักองค์ประกอบจากมากไปน้อย คือ ด้านการดำเนินการหลักสูตร ($b=1.004$) ด้านผลลัพธ์หลักสูตร ($b=0.902$) ด้านบริบทสถาบันอุดมศึกษา ($b=0.897$) ด้านการออกแบบหลักสูตร ($b=0.880$) และด้านการประกันคุณภาพ ($b=0.700$) โดยองค์ประกอบด้านการดำเนินการหลักสูตรมีความแปรปรวนร่วมกับองค์ประกอบการรับรองวิทยฐานะหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ ร้อยละ 100 ด้านผลลัพธ์หลักสูตร ร้อยละ 81.30 ด้านบริบทสถาบันอุดมศึกษา ร้อยละ 80.50 และและด้านการประกันคุณภาพ ร้อยละ 49.00

ตารางที่ 21 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันและค่าสถิติ
ตรวจสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรในระบบการรับรองวิทยฐานะหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

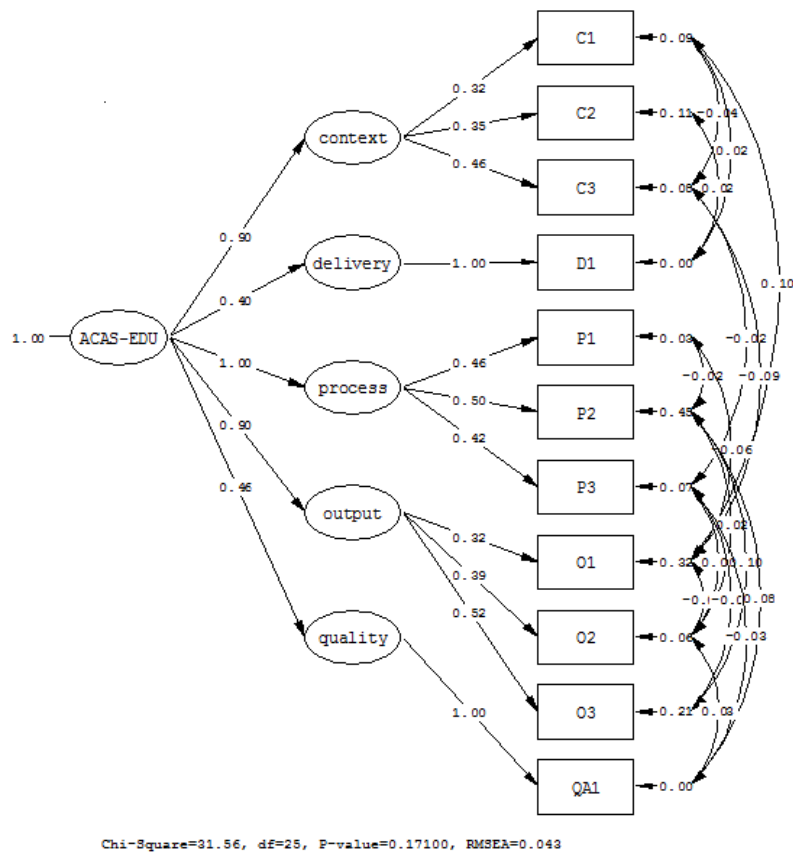
	C1	C2	C3	D1	P1	P2	P3	O1	O2	O3	QA1
C1	1.000										
C2	0.582	1.000									
C3	0.447	0.591	1.000								
D1	0.682	0.666	0.689	1.000							
P1	0.562	0.599	0.694	0.822	1.000						
P2	0.429	0.344	0.496	0.538	0.545	1.000					
P3	0.550	0.529	0.582	0.759	0.809	0.501	1.000				
O1	0.670	0.375	0.151	0.373	0.214	0.181	0.315	1.000			
O2	0.498	0.456	0.625	0.646	0.728	0.520	0.714	0.276	1.000		
O3	0.460	0.379	0.553	0.575	0.644	0.553	0.497	0.347	0.626	1.000	
QA	0.460	0.379	0.553	0.575	0.644	0.553	0.497	0.347	0.626	0.460	1.000
M	4.516	4.496	4.392	4.490	4.385	4.221	4.510	4.559	4.460	4.014	4.368
SD	0.444	0.481	0.539	0.459	0.492	0.829	0.493	0.655	0.459	0.693	0.657
Kaiser-Meyer-Olkin Measures of Sampling adequacy = 0.867											
Bartlett's Test of Sphericity Approx. Chi-Square = 1195.022											
df = 55											
Sig. = 0.000											

ตารางที่ 22 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองระบบการรับรองวิทยฐานะหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

ตัวแปร	น้ำหนัก องค์ประกอบ	S.E.	t	R ²	ส.ป.ส.คะแนน องค์ประกอบ
การวิเคราะห์องค์ประกอบอันดับหนึ่ง					
Context					
C1	0.717	-	-	0.514	0.567
C2	0.723	0.043	8.008	0.523	0.271
C3	0.852	0.058	7.981	0.726	0.914
Delivery					
D1	1.000	-	-	1.000	1.178

ตารางที่ 22 (ต่อ)

ตัวแปร	น้ำหนัก องค์ประกอบ	S.E.	t	R ²	ส.ป.ส.คะแนน องค์ประกอบ
Process					
P1	0.929	-	-	0.864	1.075
P2	0.595	0.063	7.830	0.355	0.063
P3	0.846	0.028	14.822	0.715	0.227
Output					
O1	0.489	-	-	0.239	0.596
O2	0.848	0.071	5.472	0.720	0.883
O3	0.747	0.096	5.400	0.558	0.147
Quality					
QA1	1.000	-	-	1.000	1.274
การวิเคราะห์องค์ประกอบอันดับสอง					
Context	0.897	0.104	8.663	0.805	-
Delivery	0.880	0.030	13.322	0.774	-
Process	1.004	0.069	14.558	1.007	-
Output	0.902	0.159	5.682	0.813	-
Quality	0.700	0.048	9.547	0.490	-
Chi-Square= 31.565, df=25, p-value=0.171, GFI=0.962, AGIF=0.90, RMSEA=0.0108					

ภาพที่ 7 องค์ประกอบระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบยืนยันอันดับที่สอง

1.4 เกณฑ์ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ เกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณา ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

1. เกณฑ์การประเมินโดยพิจารณาจากหลักฐานในแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ จากรายงานการประเมินตนเอง ซึ่งได้กำหนดไว้ดังนี้
 - 1.1 พบข้อมูลครบถ้วนทุกประเด็น
 - 1.2 ไม่พบข้อมูลในบางประเด็น

2. เกณฑ์การประเมินเพื่อตัดสินผลการรับรองวิทยฐานะ ได้กำหนดไว้ 3 กรณี ได้แก่

2.1 การรับรอง 5 ปี หลักสูตรที่คณะกรรมการรับรองวิทยฐานะหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ (Accreditation Board) ตัดสินว่าเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดทุกข้อจะได้รับ การรับรอง เป็นเวลา 5 ปี ซึ่งถือว่าหลักสูตรดังกล่าวเป็นหลักสูตรที่ยอดเยี่ยม ถือเป็นแนวปฏิบัติที่ดี (best practice) เพื่อเสนอแนะให้แก่สถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรต่อไป

2.2 การรับรอง 3 ปี หลักสูตรที่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดในมาตรฐานที่ 1-3 ซึ่งเป็นมาตรฐานปัจจุบันนำเข้าและกระบวนการ โดยให้การรับรอง ระยะเวลา 3 ปี มี 2 กรณี คือ

1) การคงสภาพการรับรอง หลักสูตรนั้นต้องแสดงรายงานเมื่อครบ 3 ปี ทั้ง รายงานการดำเนินการทั่วไปและเฉพาะประเด็นที่คณะกรรมการเสนอแนะให้ปรับปรุงพัฒนา

2) หลักสูตรที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานบางประเด็น เนื่องจากสภาพสิ่งแวดล้อมหรือสถานการณ์ซึ่งทำให้สถาบันอุดมศึกษาไม่สามารถดำเนินการได้ ในกรณีนี้ให้สถาบันอุดมศึกษาเสนอหลักฐานแสดงให้เห็นถึงความตระหนักและดำเนินการตามข้อตกลงในการให้ปรับปรุงพัฒนา โดยระบุเฉพาะส่วนที่ปรับปรุงเพื่อการรับรองในรอบต่อไป

กรณีการรับรอง 3 ปี จะให้ระยะเวลาในการปรับปรุงหลักสูตรตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการใน 1 ปีการศึกษา หลังจากที่ได้การรับรองแบบมีเงื่อนไข เมื่อดำเนินการปรับปรุงและนำเสนอคณะกรรมการแล้วเห็นว่ามี การดำเนินการตามเงื่อนไขปรับการรับรองจาก 3 ปี เป็น 5 ปี

2.3 ไม่รับรอง (Non-Accreditation) หลักสูตรที่คณะกรรมการ (Accreditation Board) พิจารณาตัดสินว่าในมาตรฐานที่ 1 ซึ่งเป็นเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับชาติ หากพบว่า ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดจะไม่ให้การรับรอง ในกรณีนี้ คณะกรรมการรับรองฯ จะระบุจำนวนข้อที่ต้องการปรับปรุงก่อนเข้าสู่กระบวนการรับรองใหม่อีกครั้ง

คณะกรรมการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ (Accreditation Board) อาจตัดสินผลไม่เป็นไปตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจเยี่ยม เพราะอาจเห็นความไม่สอดคล้องระหว่างรายงานและข้อมูลประกอบ หรือความเห็นไม่สอดคล้องกับคณะกรรมการตรวจเยี่ยมในหลักสูตรอื่นๆ

สำหรับเกณฑ์ของระบบการรับรองวิทยฐานะหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์และ หลักฐานอ้างอิงที่ต้องใช้พิจารณาในแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ แสดงในคู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ในภาคผนวก ง

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ โดย ประยุกต์ใช้การประเมินผลลัพ์

การนำเสนอผลการพัฒนาระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ โดยประยุกต์ใช้การประเมินผลลัพ์เป็นฐาน แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่ 2.1 ผลการพัฒนาระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ โดยประยุกต์ใช้การประเมินผลลัพ์เป็นฐาน 2.2 ผลการประเมินความเหมาะสมของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ โดยประยุกต์ใช้การประเมินผลลัพ์เป็นฐาน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ผลการพัฒนาระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ โดย ประยุกต์ใช้การประเมินผลลัพ์เป็นฐาน

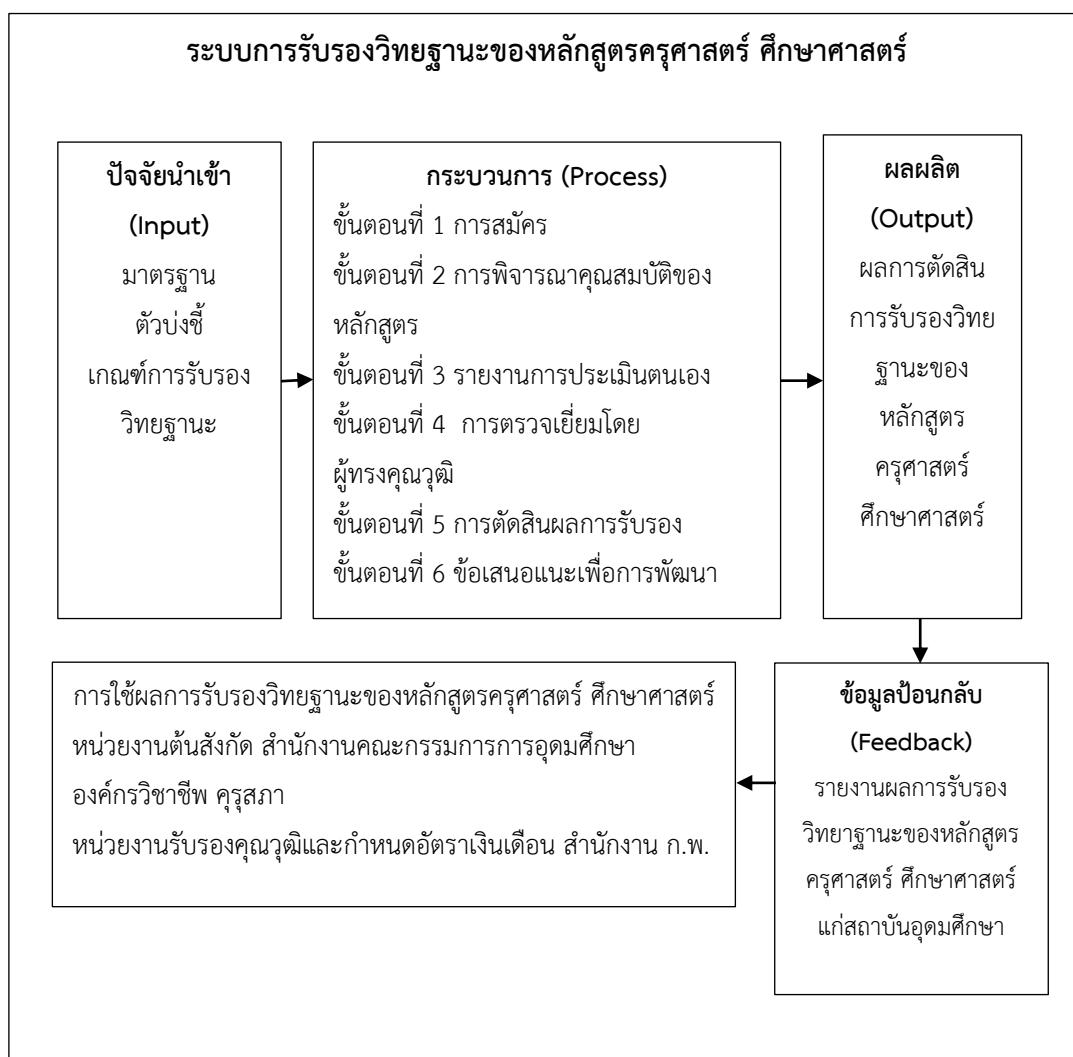
องค์ประกอบของระบบการรับรองวิทยฐานะหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ประกอบด้วย

2.1.1 ปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

2.1.2 กระบวนการ (Process) กระบวนการของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การสมัคร ขั้นตอนที่ 2 การพิจารณาคุณสมบัติ ของหลักสูตร ขั้นตอนที่ 3 รายงานการประเมินตนเอง (Self-Assessment) ขั้นตอนที่ 4 การตรวจเยี่ยมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) ขั้นตอนที่ 5 การตัดสินผลการรับรอง (Accreditation) และขั้นตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

2.1.3 ผลผลิต (Output) ผลการตัดสินของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

2.1.4 ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) รายงานผลของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ สรุปภาพรวมระบบการรับรองวิทยฐานะหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ดังภาพที่ 8

ภาพที่ 8 ระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

เมื่อกำหนดองค์ประกอบระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ผู้วิจัยได้จัดทำคู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วน มีรายละเอียดโดยสังเขป ดังนี้

ส่วนที่ 1 ภาพรวมของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วยหลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ของคู่มือ กรอบการดำเนินการ ภาพรวมของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ กระบวนการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ขอบเขตการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ การบริหารจัดการการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ผลที่คาดว่าจะได้รับ

กระบวนการรับรองวิทยฐานะ ของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การสมัคร ขั้นตอนที่ 2 การพิจารณาคุณสมบัติของหลักสูตร ขั้นตอนที่ 3 รายงานการประเมินตนเอง (Self-Assessment) ขั้นตอนที่ 4 การตรวจเยี่ยมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) ขั้นตอนที่ 5 การตัดสินผลการรับรอง (Accreditation) ขั้นตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

ส่วนที่ 2 อธิบายขยายขั้นตอนที่ 4 การตรวจเยี่ยมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) ซึ่งประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ของการตรวจเยี่ยมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ การตรวจเยี่ยมโดยผู้ทรงคุณวุฒิองค์คณะบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตรวจเยี่ยมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ การตัดสินการรับรองและข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงที่เกี่ยวข้องกับผลการตัดสิน

ส่วนที่ 3 มาตรฐาน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วย มาตรฐาน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ (แต่ละระดับปริญญา) รายละเอียดประกอบการพิจารณาในแต่ละตัวบ่งชี้กำหนดข้อมูลประกอบการพิจารณา หลักฐานอ้างอิงและแหล่งที่มาของตัวบ่งชี้แต่ละข้อ

นอกจากนี้ คู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ในตอนท้ายจะปรากฏภาคผนวกแบบฟอร์มต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรับรองวิทยฐานะ ทั้งส่วนที่สถาบันอุดมศึกษาต้องดำเนินการและส่วนของคณะกรรมการในการดำเนินการตรวจเยี่ยม และแนวทางการพิจารณาเพิ่มเติมจากตัวบ่งชี้ที่กำหนด โดยรายละเอียดของคู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ปรากฏในภาคผนวก ง

2.2 ผลการประเมินความเหมาะสมของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์โดยประยุกต์ใช้การประเมินผลลัพธ์เป็นฐาน

ผลวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ พบว่า ความเหมาะสมของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.17 ถึง 4.67 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าความเหมาะสมของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด รายละเอียดดังตารางที่ 23

ตารางที่ 23 การประเมินความเหมาะสมของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์
ศึกษาศาสตร์

ความเหมาะสม	M	SD	แปล ความหมาย
ความเหมาะสมด้านเนื้อหา			
ส่วนที่ 1 ระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุ ศาสตร์ ศึกษาศาสตร์			
1. การระบุหลักการและเหตุผล และวัตถุประสงค์ของ คู่มือไว้อย่างชัดเจน	4.67	0.52	มากที่สุด
2. ความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับการรับรองวิทยฐานะ ของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์	4.33	0.82	มาก
3. กรอบในการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์	4.33	0.82	มาก
4. กระบวนการในการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุ ศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ชัดเจนและเหมาะสม	4.33	0.52	มาก
5. ระยะเวลาของแต่ละขั้นตอนในการรับรองวิทยฐานะ ของหลักสูตร ครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์	4.00	0.89	มาก
ส่วนที่ 2 การตรวจเยี่ยมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ			
1. การอธิบายรายละเอียดการตรวจเยี่ยมได้อย่างชัดเจน และเหมาะสม	4.33	0.82	มาก
2. กระบวนการดำเนินงานตรวจเยี่ยมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ	4.33	0.82	มาก
3. ความสอดคล้อง และเหมาะสมต่อการนำไปใช้ในการรับรอง วิทยฐานะฯ	4.33	0.82	มาก
4. การกำหนดคุณสมบัติของคณะกรรมการตรวจเยี่ยมมี ความเหมาะสม	4.33	0.82	มาก
ส่วนที่ 3 เกณฑ์การรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุ ศาสตร์ ศึกษาศาสตร์			
1. การอธิบายรายละเอียดเกณฑ์ในการรับรองวิทยฐานะ ได้อย่างเหมาะสม เข้าใจง่าย	4.33	0.82	มาก

ตารางที่ 23 (ต่อ)

ความเหมาะสม	M	SD	แปล ความหมาย
2. การระบุตัวบ่งชี้ในแต่ละมาตรฐานของการรับรองวิทยฐานะฯ ชัดเจนและเหมาะสม	4.17	0.98	มาก
3. การแสดงหลักฐานในแต่ละขั้นตอนที่เห็นภาพชัดเจน เข้าใจง่าย และตรงประเด็น	4.67	0.52	มากที่สุด
4. มีเกณฑ์การประเมินและตัดสินในแต่ละขั้นตอนที่มีความเหมาะสม เข้าใจง่าย และชัดเจน	4.67	0.52	มากที่สุด
5. เครื่องมือที่ใช้มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับในแต่ละขั้นตอน ดังนี้			
5.1 ใบสมัครเพื่อขอรับการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตร ครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์	4.67	0.98	มากที่สุด
5.2 แบบตรวจสอบรายการคุณสมบัติของหลักสูตร	4.17	0.98	มาก
5.3 แบบรายงานข้อมูลหลักสูตรระดับปริญญาตรี/โท/เอก	4.17	0.98	มาก
5.4 แบบตรวจสอบรายการการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์สำหรับสถาบันอุดมศึกษา/คณะกรรมการ	4.17	0.82	มาก
ความเหมาะสมด้านรูปเล่ม			
1. ขนาดของคู่มือเหมาะสมสำหรับใช้ประกอบการดำเนินงาน	4.67	0.52	มากที่สุด
2. ภาษาที่ใช้ในคู่มือมีความเหมาะสม และชัดเจน	4.33	0.82	มาก
3. รูปแบบคู่มือน่าสนใจ	4.33	0.82	มาก
4. การเรียงลำดับเนื้อหาของคู่มือ อ่านแล้วเข้าใจง่าย	4.50	0.84	มากที่สุด

โดยผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงคู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ดังตารางที่ 24

ตารางที่ 24 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงคู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1. ควรมี flow chart ระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ แสดงระบบและขั้นตอนให้ชัดเจน	1
2. รายการตรวจสอบมากเกินไป ควรเปิดโอกาสให้คณะกรรมการได้พิจารณาในเชิงคุณภาพและใช้ดุลยพินิจวินิจฉัย	1
3. ขั้นตอนที่ 4 การตรวจเยี่ยมใช้เวลามากเกินไป	1
4. เกณฑ์การรับรองวิทยฐานะ	1
4.1 มาตรฐานที่ 1 บริบทของสถาบันอุดมศึกษา	
4.1.1 คุณสมบัติอาจารย์ผู้สอน ในระดับปริญญาโทและเอก ควรกำกับเช่นเดียวกับปริญญาตรี ในรายวิชาเกี่ยวกับวิธีสอน ควรกำกับในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับวิธีการวิจัย	
4.1.2 หัวข้อ ทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนทางการศึกษา หลักฐานอ้างอิงควรปรับจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ต่อจำนวนนิสิต/นักศึกษาต่อห้อง กำหนดให้ชัดเจนในกรณีห้องเรียนทั่วไป หรือห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์	
4.1.3 หัวข้อ การบริหารและพัฒนาอาจารย์ ข้อมูลการกำหนดภาระงานให้เหมาะสม ภาระงาน ควรครอบคลุมการสอน การวิจัย การปฏิบัติงานวิชาการ	
4.1.4 ข้อมูลการทบทวน ให้คำปรึกษา และการปรับภาระงาน เพิ่มแหล่งที่มาจากประกาศ กพอ.	
4.2 มาตรฐานที่ 3 การดำเนินการหลักสูตร	1
4.2.1 หัวข้อ กิจกรรมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ/วิจัย หลักฐานอ้างอิง ควรปรับจากกิจกรรมประจำปี เป็น พิจารณาจากผลการจัดกิจกรรม	
4.2.2 หัวข้อ การดูแลและให้คำปรึกษานิสิต/นักศึกษา หลักฐานอ้างอิง ควรปรับจากรายงานการบันทึกผล เป็น ระบบการบันทึกผล	
4.2.3 หัวข้อ การประเมินผลการเรียนรู้ ควรเพิ่ม การนำผลการประเมินไปพัฒนาผู้เรียน	
4.3 มาตรฐานที่ 4 ผลลัพธ์ของหลักสูตร	1
หลักฐานอ้างอิง ควรปรับจากแบบประเมินความพึงพอใจ เป็น ผลการประเมินความพึงพอใจ	

ตารางที่ 24 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
5. ภาคผนวก แบบตรวจสอบรายการคุณสมบัติหลักสูตร หมวด5 หลักเกณฑ์ในการประเมินผล ข้อ 5.1 ควรปรับข้อความ เป็น มีเกณฑ์การวัดระดับผลการเรียนรู้	1

ตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้และประเมินคุณภาพระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ โดยประยุกต์ใช้การประเมินผลลัพธ์เป็นฐาน

การนำเสนอผลการทดลองใช้และประเมินคุณภาพระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ โดยประยุกต์ใช้การประเมินผลลัพธ์เป็นฐาน แบ่งเป็น 3 ตอนย่อย ได้แก่ 3.1 ผลการทดลองใช้ระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์กับกลุ่มนำร่อง 3.2 ผลการทดลองใช้ระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์กับกลุ่มทดลองใช้ และ 3.3 ผลการประเมินคุณภาพระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ตามมาตรฐานของงานประเมิน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.1 ผลการทดลองใช้ระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์กับกลุ่มนำร่อง

ผู้วิจัยได้นำระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองใช้กับกลุ่มนำร่อง 2 สถาบัน จำนวน 3 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรระดับปริญญาตรี 2 หลักสูตร และปริญญาโท 1 หลักสูตร โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่อง จำนวน 5 ท่าน ทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการตรวจเยี่ยม เพื่อลงเก็บข้อมูลและใช้คู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ การทดลองใช้ระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์กับกลุ่มนำร่องมีวัตถุประสงค์เพื่อทดลองใช้คู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ ที่พัฒนาขึ้นเมื่อลงปฏิบัติจริงจะมีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการหรือไม่ และเพื่อรับข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิในฐานะคณะกรรมการที่ทำหน้าที่คณะกรรมการตรวจเยี่ยม และอาจารย์ประจำหลักสูตรในฐานะผู้รับการรับรองวิทยฐานะ โดยปรับปรุงคู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ ซึ่งได้จากข้อเสนอแนะก่อนนำไปใช้กับกลุ่มทดลอง

องค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจเยี่ยม 5 ท่าน มีดังนี้

1. ประธานคณะกรรมการตรวจเยี่ยม ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิจากคณะกรรมการการอุดมศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิจากอนุกรรมการด้านติดตามและประเมินผล จำนวน 2 ท่าน

2. คณะกรรมการตรวจเยี่ยม ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิในหลักสูตรของหลักสูตรที่เสนอขอรับการรับรอง จำนวน 1 ท่าน และผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จำนวน 2 ท่าน

และผู้วิจัยทำหน้าที่อำนวยความสะดวก ให้ข้อมูลหลักสูตร และจัดบันทึกการประชุม โดยองค์ประกอบของคณะกรรมการที่ทดลองใช้คู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ มีข้อจำกัด คือ เนื่องจากหลักสูตรที่อนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บข้อมูลมีหลายหลักสูตร จึงทำให้ไม่สามารถหาผู้ทรงคุณวุฒิในหลักสูตรได้ครบถ้วนตามองค์ประกอบที่กำหนดในคู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

โดยภาพรวมทั้ง 3 หลักสูตร ได้ดำเนินการเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด แต่ยังมีบางประเด็นที่ดำเนินการไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนด ได้แก่ การสนับสนุนนิสิต/นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในต่างประเทศ การสนับสนุนนิสิต/นักศึกษามีส่วนร่วมในการแข่งขันด้านวิชาการและวิชาชีพทั้งในและต่างประเทศ ผลงานวิจัยของอาจารย์ที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติ/นานาชาติ การให้นักศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำวิจัยหรือสร้างนวัตกรรมการเข้าร่วมการประชุมวิชาการในระดับชาติ/นานาชาติ จำนวนบทความของอาจารย์ประจำหลักสูตรที่ได้รับการอ้างอิงในฐานข้อมูลระดับชาติ/ระดับนานาชาติของอาจารย์และ/หรือการมีส่วนร่วมของนิสิต/นักศึกษาในการทำวิจัยหรือนวัตกรรม/ร่วมงานประชุมวิชาการทั้งในและต่างประเทศ และชื่อเสียงของหลักสูตร การได้รับการจัดอันดับหลักสูตรในระดับนานาชาติ รายละเอียดดังตารางที่ 25

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตารางที่ 25 ผลการทดลองใช้ระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์กับกลุ่มนักร้อง

มาตรฐาน/ ตัวบ่งชี้	คำอธิบายรายละเอียดของตัวบ่งชี้	หลักสูตร ที่ 1	หลักสูตร ที่ 2	หลักสูตร ที่ 3
มาตรฐานที่ 1 บริบทของสถาบันอุดมศึกษา				
1.1 อาจารย์	1.1.1 คุณสมบัติของอาจารย์			
	1) อาจารย์ประจำหลักสูตร	✓	✓	✓
	2) อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	✓	✓	✓
	3) อาจารย์ผู้สอน	✓	✓	✓
(สำหรับปริญญาตรี)	4) อาจารย์นิเทศก์		✓	✓
	5) ครูพี่เลี้ยง		✓	✓

ตารางที่ 25 (ต่อ)

มาตรฐาน/ ตัวบ่งชี้	คำอธิบายรายละเอียดของตัวบ่งชี้	หลักสูตร ที่ 1	หลักสูตร ที่ 2	หลักสูตร ที่ 3
(สำหรับปริญญาโท-เอก)	6) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	✓		
	7) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	✓		
	8) อาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์	✓		
	1.1.2 สัดส่วนอาจารย์ : นิสิต/นักศึกษา			
	1) คณาจารย์ต่อนิสิต/นักศึกษา	✓	✓	✓
2) คณาจารย์นิเทศก์	✓	✓	✓	
(สำหรับปริญญาโท-เอก)	3) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	✓		
	4) อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ	✓		
	1.1.3 การบริหารและพัฒนาอาจารย์			
	1) การวางแผนด้านอัตรากำลังอาจารย์	✓	✓	✓
	2) การกำหนดภาระงานให้เหมาะสมกับ คุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์	✓	✓	✓
	3) กระบวนการทบทวน ให้คำปรึกษา และ การปรับภาระงาน	✓	✓	✓
	4) ระบบและกลไกการบริหารกำลังคนที่มี ประสิทธิภาพ เพื่อรักษาอาจารย์ที่มีศักยภาพให้ คงอยู่กับสถาบัน ลดอัตราการลาออกหรือการย้าย งาน	✓	✓	✓
	5) การปฐมนิเทศน์อาจารย์ใหม่ และระบบ อาจารย์พี่เลี้ยงเพื่อให้คำปรึกษาด้านการสอนและ การร่วมกันทำวิจัย	✓	✓	✓
	6) กิจกรรมการพัฒนาอาจารย์ด้าน วิชาการ/วิชาชีพ สอดคล้องตามความต้องการของ อาจารย์และความจำเป็นของหลักสูตรและ สถาบัน	✓	✓	✓
	7) การควบคุม กำกับ ส่งเสริมให้อาจารย์ พัฒนาผลงานทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง	✓	✓	✓
	8) การสนับสนุนทุนการศึกษาและทุนวิจัยเพื่อ พัฒนาความเชี่ยวชาญเพิ่มขึ้น	✓	✓	✓

ตารางที่ 25 (ต่อ)

มาตรฐาน/ ตัวบ่งชี้	คำอธิบายรายละเอียดของตัวบ่งชี้	หลักสูตร ที่ 1	หลักสูตร ที่ 2	หลักสูตร ที่ 3
1.2 ทรัพยากรและ สิ่งสนับสนุนทาง การศึกษา	1.2.1 ห้องเรียน			
	1) มีสภาพห้องเรียนที่เหมาะสม เพียงพอ กับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ	✓	✓	✓
	2) มีวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนรู้ใน ปริมาณที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน	✓	✓	✓
	1.2.2 ห้องปฏิบัติการ			
	1) ห้องปฏิบัติการที่เหมาะสมกับสาขาวิชา หรือวิชาเอกที่เปิดสอน เช่น ห้องปฏิบัติการ เทคโนโลยีสารสนเทศ ห้องปฏิบัติการสอนแบบ จุลภาค และห้องปฏิบัติการสื่อการสอน ฯลฯ	✓	✓	✓
	2) มีวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนรู้ใน ปริมาณที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน	✓	✓	✓
	3) มีการใช้ห้องปฏิบัติการสำหรับการฝึก เพิ่มเติมนอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอน ปกติ	✓	✓	✓
	4) ห้องปฏิบัติการด้านการวิจัย	✓	✓	✓
	1.2.3 ห้องสมุด			
	1) มีหนังสือ ตำรา วารสาร และเอกสารทาง วิชาการ ในสาขาวิชาที่เปิดสอนทันสมัยเหมาะสม กับจำนวนผู้เรียน	✓	✓	✓
	2) มีบริการสืบค้นโดยใช้เทคโนโลยี สารสนเทศอย่างเพียงพอ	✓	✓	✓
	3) ห้องสมุดดิจิทัลได้รับการจัดทำให้ทันกับ ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและการ สื่อสาร	✓	✓	✓
	4) มีการจัดสถานที่สำหรับการทำวิจัยใน ปริมาณและคุณภาพที่เหมาะสม เอื้อต่อการวิจัย	✓	✓	✓

ตารางที่ 25 (ต่อ)

มาตรฐาน/ ตัวบ่งชี้	คำอธิบายรายละเอียดของตัวบ่งชี้	หลักสูตร ที่ 1	หลักสูตร ที่ 2	หลักสูตร ที่ 3
	1.2.4 สภาพแวดล้อม			
	การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อสนับสนุนให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ ไม่ใช่เฉพาะการจัดเตรียมในด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพและวัสดุ ที่สนับสนุนการเรียน และการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ เท่านั้น แต่ต้องจัดเตรียมสภาพแวดล้อมด้านสังคมและสภาวะทางจิตใจด้วย	✓	✓	✓
	1.2.5 สื่อคอมพิวเตอร์มีปริมาณและคุณภาพที่เหมาะสมกับการเรียนการสอนและจำนวนนิสิต/นักศึกษา	✓	✓	✓
	1.2.6 ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง การให้บริการเครือข่าย internet	✓	✓	✓
	1.2.7 สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับนิสิต/นักศึกษาที่มีความบกพร่อง	-	-	-
1.3 การคัดเลือก นิสิต/นักศึกษา	1.3.1 นโยบายการรับนิสิต/นักศึกษาที่ชัดเจน มีการกำหนดหลักเกณฑ์และมีการทบทวนเป็นระยะ	✓	✓	✓
	1.3.2 คุณสมบัติของนิสิต/นักศึกษาสอดคล้องกับธรรมชาติของหลักสูตร	✓	✓	✓
	1.3.3 เกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือก โปร่งใส ชัดเจน สอดคล้องกับคุณสมบัตินิสิต/นักศึกษาตามหลักสูตร	✓	✓	✓
	1.3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการคัดเลือก ข้อมูล หรือวิธีการคัดเลือกนิสิต/นักศึกษาเหมาะสม (เช่น ข้อสอบวัดแววความเป็นครู ความรู้เฉพาะสาขาวิชา ความรู้ด้านการวิจัย ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาในหลักสูตร)	✓	✓	✓
	1.3.5 การเตรียมความพร้อมให้นักศึกษา ก่อนเข้าศึกษา	✓	✓	✓
	1.3.6 อัตราส่วนจำนวนผู้สมัครต่อจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือก	✓	✓	✓

ตารางที่ 25 (ต่อ)

มาตรฐาน/ ตัวบ่งชี้	คำอธิบายรายละเอียดของตัวบ่งชี้	หลักสูตร ที่ 1	หลักสูตร ที่ 2	หลักสูตร ที่ 3
มาตรฐานที่ 2 การออกแบบหลักสูตร				
2.1 หลักสูตร	2.1.1 ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกับบริบทของสถาบันอุดมศึกษา	✓	✓	✓
	2.1.2 การกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรตามความต้องการของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (เช่น ผู้กำหนดนโยบาย นายจ้าง เป็นต้น) การกำหนดพันธกิจหลักเพื่อผลิตบัณฑิตในหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์อย่างมีคุณภาพ กำหนดผลการเรียนรู้ที่ชัดเจน สอดคล้องตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับชาติ พันธกิจ ผลลัพธ์ที่คาดหวัง กลยุทธ์ของสถาบัน ความต้องการและความจำเป็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	✓	✓	✓
	2.1.3 มีโครงสร้างหลักสูตรที่ชัดเจน แสดงให้เห็นรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาขั้นก้าวหน้า รายวิชาเฉพาะสาขา และโครงการหรือวิทยานิพนธ์ ลำดับรายวิชาได้สอดคล้อง แสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างการเรียนรู้ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ	✓	✓	✓
	2.1.4 รายละเอียดของหลักสูตร มีความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ (Qualification frameworks) และคุณวุฒิของแต่ละวิชาชีพ (Professional qualification) หรือความก้าวหน้าในอาชีพ (Career path)	✓	✓	✓
	2.1.5 จัดเตรียมหลักสูตรที่ยืดหยุ่น และช่วยให้ผู้เรียนเลือกแนวทางที่เหมาะสม ทั้งในเรื่องเนื้อหาวิชา แนวทางการศึกษาตามหลักสูตร วิธีการประเมินผล และระยะเวลาในการศึกษา	✓	✓	✓
	2.1.6 หลักสูตรแสดงให้เห็นสมรรถนะที่คาดหวังของบัณฑิต รายวิชาแต่ละรายวิชาจัดทำขึ้นอย่างชัดเจน แสดงให้เห็นผลลัพธ์ที่มุ่งหวังของรายวิชา มีการจัดทำแผนผังการจัดการความรู้ (curriculum mapping)	✓	✓	✓

ตารางที่ 25 (ต่อ)

มาตรฐาน/ ตัวบ่งชี้	คำอธิบายรายละเอียดของตัวบ่งชี้	หลักสูตร ที่ 1	หลักสูตร ที่ 2	หลักสูตร ที่ 3
มาตรฐานที่ 3 การดำเนินการหลักสูตร				
3.1 การจัดกิจกรรม การเรียนรู้	3.1.1 กิจกรรมการเรียนรู้			
	1) การกำหนดผู้สอนเหมาะสมกับรายวิชาที่ สอน มีความรู้และความเชี่ยวชาญ	✓	✓	✓
	2) การกำกับ ติดตามและตรวจสอบการ จัดทำแผนการเรียนรู้ (มคอ.3 และมคอ.4) และ การจัดการเรียนการสอน	✓	✓	✓
	3) การนำผลการประเมินการสอนไปใช้ใน การปรับปรุงการเรียนการสอนในประมวลรายวิชา หรือรายละเอียดรายวิชาอย่างต่อเนื่อง	✓	✓	✓
	4) การปรับปรุงวิธีการสอนของอาจารย์และ คุณภาพการสอนตามความเห็นและข้อเสนอแนะ ของนิสิต/นักศึกษา	✓	✓	✓
	5) สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ครอบคลุมตามเนื้อหา ของหลักสูตร	✓	✓	✓
	6) สื่อได้รับการพัฒนาและใช้สื่อการสอนที่ หลากหลาย	✓	✓	✓
	3.1.2 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน			
	1) การจัดกิจกรรมพัฒนาความรู้ ความสามารถในรูปแบบต่างๆ ทั้งในและนอก ห้องเรียน	✓	✓	✓
	2) การสนับสนุนนิสิต/นักศึกษา ได้ฝึก ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งด้านวิชาการและ วิชาชีพ	✓	✓	✓
	3) การสนับสนุนนิสิต/นักศึกษาร่วม กิจกรรมการเรียนรู้ในต่างประเทศ	✗	✗	✗
	4) การสนับสนุนนิสิต/นักศึกษาการมีส่วน ร่วมในการแข่งขันด้านวิชาการและวิชาชีพทั้งใน และต่างประเทศ	✗	✗	✗

ตารางที่ 25 (ต่อ)

มาตรฐาน/ ตัวบ่งชี้	คำอธิบายรายละเอียดของตัวบ่งชี้	หลักสูตร ที่ 1	หลักสูตร ที่ 2	หลักสูตร ที่ 3
	3.1.3 กิจกรรมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ/วิจัย การมีส่วนร่วมของโรงเรียน			
	1) สถาบันอุดมศึกษามีการสร้างควม ร่วมมือกับโรงเรียนอย่างยั่งยืนเพื่อดำเนินการ หลักสูตรโดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์ประกอบ ประสบการณ์วิชาชีพ	✓	✓	✓
	2) สถาบันและโรงเรียนมีใจองค์ประกอบ ประสบการณ์อาชีพ นักศึกษาของหลักสูตรมี ประสบการณ์วิชาชีพ	✓	✓	✓
	3) การกำหนดบทบาทเทคนิค/ครูพี่เลี้ยง ในการกำกับดูแลและประเมินนิสิต/นักศึกษาใน หลักสูตรอย่างชัดเจน	✓	✓	✓
	4) การเตรียมความร่วมมือระหว่างโรงเรียน และสถาบันอุดมศึกษาในการกำหนดระยะเวลา ในปฏิบัติการสอน	✓	✓	✓
3.2 การดูแลและให้ คำปรึกษานิสิต/ นักศึกษา	3.2.1 มีระบบการบันทึกและติดตาม ความก้าวหน้าของนักศึกษา ให้ข้อมูลย้อนกลับ นิสิต/นักศึกษา มีการแก้ไขในกรณีที่เป็น	✓	✓	✓
(สำหรับปริญญาโท- เอก)	3.2.2 การช่วยเหลือ กำกับ ติดตามในการทำ วิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ และการตีพิมพ์ ผลงานในระดับบัณฑิตศึกษา	✓		
3.3 การประเมินผล การเรียนรู้	3.3.1 การประเมินผลมีความโปร่งใส ยืดหยุ่น ให้ผลสะท้อนกลับ และเป็นการประเมินบนฐาน ผลลัพธ์ มีการใช้วิธีการประเมินผู้เรียนที่ หลากหลาย	✓	✓	✓
	3.3.2 วิธีการประเมินผลต้องครอบคลุมทั้งการ ประเมินผลเพื่อการวินิจฉัย การประเมิน ความก้าวหน้า และการประเมินสรุปผล	✓	✓	✓
	3.3.3 วิธีการประเมินผลออกแบบชัดเจนตรงกับ ผลการเรียนรู้ที่กำหนด	✓	✓	✓
	3.3.4 การนำผลการประเมินไปพัฒนาผู้เรียน	✓	✓	✓

ตารางที่ 25 (ต่อ)

มาตรฐาน/ ตัวบ่งชี้	คำอธิบายรายละเอียดของตัวบ่งชี้	หลักสูตร ที่ 1	หลักสูตร ที่ 2	หลักสูตร ที่ 3
มาตรฐานที่ 4 ผลลัพธ์หลักสูตร				
4.1 ความก้าวหน้า ทางวิชาการ	4.1.1 จำนวนบทความของอาจารย์ประจำ หลักสูตรที่ได้รับการอ้างอิงในฐานข้อมูล ระดับชาติ/ระดับนานาชาติ	X	X	X
	4.1.2 อาจารย์และ/หรือการมีส่วนร่วมของนิสิต/ นักศึกษาในการทำวิจัยหรือนวัตกรรม/ร่วมงาน ประชุมวิชาการทั้งในและต่างประเทศ	X	X	X
4.2 คุณภาพของ บัณฑิต	4.2.1 อัตราการสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลา ของหลักสูตร		✓	✓
	4.2.2 ร้อยละของบัณฑิตปริญญาตรีที่ได้งานทำ ตามเป้าหมายของหลักสูตร ภายใน 1 ปี		✓	✓
	4.2.3 ผลลัพธ์ของบัณฑิตตามผลการเรียนรู้ที่ คาดหวัง		✓	✓
	(สำหรับปริญญาโท- เอก)	4.2.1 อัตราการสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลา ของหลักสูตร	✓	
	4.2.2 ร้อยละผลงานของนิสิต/นักศึกษาและ ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท-เอกที่ได้รับ การตีพิมพ์หรือเผยแพร่	✓		
	4.2.3 ผลลัพธ์ของบัณฑิตตามผลการเรียนรู้ที่ คาดหวัง	✓		
	4.2.4 คุณภาพวิทยานิพนธ์ในระดับปริญญาโท- เอก	✓		
4.3 ผลลัพธ์ของ หลักสูตร	4.3.1 ระดับความพึงพอใจของอาจารย์ต่อการ บริหารจัดการหลักสูตร	✓	✓	✓
	4.3.2 ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปี สุดท้าย/บัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร	✓	✓	✓
	4.3.3 ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อ บัณฑิต	✓	✓	✓
	4.3.4 ชื่อเสียงของหลักสูตร บัณฑิต/ศิษย์เก่า อาจารย์ในหลักสูตร	X	X	X

ตารางที่ 25 (ต่อ)

มาตรฐาน/ ตัวบ่งชี้	คำอธิบายรายละเอียดของตัวบ่งชี้	หลักสูตร ที่ 1	หลักสูตร ที่ 2	หลักสูตร ที่ 3
มาตรฐานที่ 5 การประกันคุณภาพ				
5.1 ระบบการ	5.1.1 ระบบการประกันคุณภาพของหลักสูตรที่ชัดเจน	✓	✓	✓
ประกันคุณภาพ หลักสูตร	5.1.2 การประเมินคุณภาพหลักสูตรอย่างต่อเนื่องหรือตามรอบการปรับปรุงหลักสูตร	✓	✓	✓
	5.1.3 การพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย อย่างน้อยทุก ๆ 5 ปี	✓	✓	✓

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงคู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ ของกลุ่มนาร่อง โดยมีข้อมูลสนับสนุน ดังนี้

1. ผู้วิจัยควรทบทวนระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ให้มีความเป็นนานาชาติด้วย

“ควรทบทวนระบบการรับรองวิทยฐานะในระดับนานาชาติ ว่ามีองค์กรใดที่ให้การรับรองวิทยฐานะในระดับนานาชาติ เพื่อให้คู่มือมีความเป็นนานาชาติ หน่วยงานระดับนานาชาติ หากองค์กรประกอบครอบคลุมไม่หลุดองค์ประกอบใด ถือว่ายอมรับได้ และควรหาส่วนที่เป็นเกณฑ์ทั่วไปสอดคล้องกับต่างประเทศ”

ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1

2. การกำหนดคุณสมบัติคณะกรรมการตรวจเยี่ยม ควรพิจารณาว่าหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ทั่วประเทศ มีจำนวนมากน้อยเพียงใด การกำหนดผู้ประเมินที่เป็นตำแหน่งคณะกรรมการการอุดมศึกษาหรืออนุกรรมการหลัก หากนำไปสู่การปฏิบัติในการรับรองวิทยฐานะทั่วประเทศอาจเป็นภาระหนัก ผู้วิจัยควรกำหนดองค์ประกอบคณะกรรมการให้มีความยืดหยุ่น

“การกำหนดคุณสมบัติกรรมการตรวจเยี่ยม ให้พิจารณาว่าหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ทั่วประเทศ มากน้อยเพียงใด หากกำหนดผู้ประเมินต้องเป็นคณะกรรมการการอุดมศึกษาหรืออนุกรรมการหลัก หากนำไปสู่การปฏิบัติรับรองวิทยฐานะทั่วประเทศอาจเป็นภาระหนัก ผู้วิจัยควรกำหนดองค์ประกอบคณะกรรมการให้มีความยืดหยุ่น เช่น ผู้ทำหน้าที่ประธานการตรวจเยี่ยมอาจกำหนดให้เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการตรวจประเมินคุณภาพสถาบันอุดมศึกษา เป็นต้น”

ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2

3. ควรปรับปรุงใบสมัครเพื่อขอรับรองวิทยฐานะ โดยใช้ข้อความภาษาไทย/อังกฤษแบบตัวเต็ม

“ใบสมัครในภาคผนวก ที่ใช้คำว่า TH/EN ให้ใช้คำว่า ไทยหรืออังกฤษเลย ไม่ต้องใช้ตัวย่อ”

ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2

4. แบบรายงานข้อมูลของสถาบันอุดมศึกษาที่กำหนดให้อาจารย์ประจำหลักสูตรเตรียมสำนักงานวิจัย ควรปรับข้อความจาก full paper เป็นผลงานวิจัยฉบับเต็ม

“หน้า 44 แบบรายงานข้อมูลในข้อที่กำหนดให้อาจารย์ประจำหลักสูตรต้องเตรียมสำนักงานวิจัย ควรปรับจาก คำว่า full paper เป็น ผลงานวิจัยฉบับเต็มจะดีกว่า”

ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2

5. ประเด็นการบริหารและพัฒนาอาจารย์ อาจพิจารณาได้จากระบบ HR Scorecard ซึ่งกำหนดแผนพัฒนาองค์กร การบรรลุวัตถุประสงค์การ ความรับผิดชอบ คุณภาพชีวิต และสวัสดิการ เป็นต้น รายละเอียดการพัฒนาอาจารย์ หากมหาวิทยาลัยไม่มีระบบ HR Scorecard สามารถใช้การวางแผนการพัฒนาอาจารย์โดยมีแผนการพัฒนาอาจารย์ได้

“หน้า 22 หัวข้อ การบริหารและพัฒนาอาจารย์ อาจพิจารณาได้จากระบบราชการ HR Scorecard ซึ่งกำหนดแผนพัฒนาองค์กร การบรรลุวัตถุประสงค์การ ความรับผิดชอบ คุณภาพชีวิต และสวัสดิการ เป็นต้น รายละเอียดการพัฒนาอาจารย์ หากมหาวิทยาลัยไม่มีระบบ HR Scorecard สามารถใช้ การวางแผนการพัฒนาอาจารย์ มีแผนการพัฒนาอาจารย์ได้”

ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1

6. ข้อดีของคู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ สะดวกต่อผู้ใช้แบบประเมินในการตรวจสอบตามรายการที่กำหนด

“จากการที่ได้ทำแบบตรวจสอบรายการการรับรองวิทยฐานะหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ใช้ง่าย ช่วยตรวจสอบว่าได้ทำครบถ้วนตามประเด็นและหลักฐานที่กำหนดไว้หรือไม่ ซึ่งหากดูแล้วมีประเด็นใดที่หลุดไปจากมคอ. 7”

อาจารย์ประจำหลักสูตร ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3

7. ควรเพิ่มหลักฐานในเรื่องการกำหนดภาระงานของอาจารย์ คือ ประกาศภาระงานของอาจารย์

“การกำหนดภาระงาน ควรจะมีประกาศภาระงานของอาจารย์ด้วย ปกติมหาวิทยาลัยจะมีประกาศตัวนี้”

ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4

8. ควรปรับเรียงลำดับเลขข้อมาตรฐานและตัวบ่งชี้ในแต่ละด้านให้เหมือนกัน

“ตัวบ่งชี้บางข้อจะเป็นวงเล็บ บางข้อเป็นจุด การอ้างอิงตัวบ่งชี้ในแต่ละประเด็น อาจจะถูกลำบาก น่าจะปรับเรียงข้อใหม่ อาจจะใช้เป็น 1.1.1 1.1.2 เป็นต้น”

ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4

9. ด้านการประเมินผลการเรียน ควรปรับคำว่า ประเมิน หรือ ประเมินผล ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน และควรเพิ่มประเด็นการทวนสอบหลักสูตรในด้านการประเมินผลด้วย

“การประเมินผล การประเมินผลการเรียนรู้ ควรปรับ คำว่า การประเมิน และการประเมินผล ให้ภาษา consistency และควรเพิ่มการทวนสอบในการประเมินผล”

ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4

10. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ควรเพิ่มเติม ประเด็นการส่งเสริมผู้เรียนตามแนวการศึกษาศตวรรษที่ 21 ด้วย

“การเรียนการสอนศตวรรษที่ 21 กับการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามกรอบ TQF เป็นประเด็นที่ควรเพิ่มเข้าไปในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วย”

ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4

หลังจากทดลองใช้ระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์กับกลุ่มนำร่อง ผู้วิจัยได้ปรับปรุงคู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ดังตารางที่ 26

ตารางที่ 26 การปรับปรุงคู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์จาก
กลุ่มนำร่อง

คู่มือระบบการรับรอง วิทยฐานะ	เดิม	ใหม่
การกำหนดคุณสมบัติ คณะกรรมการตรวจเยี่ยม	ผู้ทรงคุณวุฒิจาก คณะกรรมการการอุดมศึกษา หรือผู้แทนคณะกรรมการการ อุดมศึกษา ทำหน้าที่ประธาน คณะกรรมการตรวจเยี่ยม	ผู้ทรงคุณวุฒิจาก คณะกรรมการการอุดมศึกษา หรือผู้แทนคณะกรรมการการ อุดมศึกษา หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่ มีประสบการณ์ในการตรวจ ประเมินคุณภาพ สถาบันอุดมศึกษาในตำแหน่ง ประธาน ทำหน้าที่ประธาน คณะกรรมการตรวจเยี่ยม
แบบรายงานข้อมูลการจัด การศึกษา	หมายเหตุ ผลงานวิจัยที่ได้รับ การตีพิมพ์เผยแพร่ย้อนหลัง 5 ปี ให้รายงานตามรูปแบบการ เขียนบรรณานุกรม (ให้ อาจารย์ทุกคนเตรียมสำเนา บทความวิจัย (Full papers) ไว้เสนอวันตรวจประเมิน)	หมายเหตุ ผลงานวิจัยที่ได้รับ การตีพิมพ์เผยแพร่ย้อนหลัง 5 ปี ให้รายงานตามรูปแบบการ เขียนบรรณานุกรม (ให้ อาจารย์ทุกคนเตรียมสำเนา บทความวิจัย (ผลงานวิจัยฉบับ เต็ม) ไว้เสนอวันตรวจประเมิน)
ใบสมัครเพื่อขอรับการรับรอง วิทยฐานะหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์	ชื่อหลักสูตร (TH/EN) ชื่อปริญญา (TH/EN) อักษรย่อปริญญา (TH/EN)	ชื่อหลักสูตร (ไทย/อังกฤษ) ชื่อปริญญา (ไทย/อังกฤษ) อักษรย่อปริญญา (ไทย/ อังกฤษ)
ตัวบ่งชี้ 1.1.3 การบริหารและ พัฒนาอาจารย์ 2) การกำหนดภาระงานให้ เหมาะสมกับคุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถ และ ประสบการณ์	-	เพิ่มหลักฐานอ้างอิง ประกาศภาระงานของอาจารย์

ตารางที่ 26 (ต่อ)

คู่มือระบบการรับรอง วิทยฐานะ	เดิม	ใหม่
มาตรฐานที่ 3 การดำเนินการ หลักสูตร (Program Delivery) ตัวบ่งชี้ 3.1.1 กิจกรรมการ เรียนรู้	-	เพิ่มข้อมูลประกอบการ พิจารณา 3) การส่งเสริม ผู้เรียนตามแนวการศึกษา ศตวรรษที่ 21
มาตรฐานที่ 3 การดำเนินการ หลักสูตร (Program Delivery) การประเมินผลการเรียนรู้	ตัวบ่งชี้ 3.3.1 การประเมินมี ความโปร่งใสยืดหยุ่น ให้ผล สะท้อนกลับ และเป็นการ ประเมินบนฐานผลลัพธ์ มีการ ใช้วิธีการประเมินผู้เรียนที่ หลากหลาย	ตัวบ่งชี้ 3.3.1 การประเมินผล มีความโปร่งใสยืดหยุ่น ให้ผล สะท้อนกลับ และเป็นการ ประเมินบนฐานผลลัพธ์ มีการ ใช้วิธีการประเมินผู้เรียนที่ หลากหลาย เพิ่ม ตัวบ่งชี้ 3.3.4 มีการทวน สอบหลักสูตร

3.2 ผลการทดลองใช้ระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์กับกลุ่ม ทดลองใช้

หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อเสนอแนะจากอาจารย์ประจำหลักสูตร และผู้ทรงคุณวุฒิที่
ทำหน้าที่คณะกรรมการตรวจเยี่ยม ปรับปรุงคู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์
ศึกษาศาสตร์ และนำไปทดลองใช้จริงกับสถาบันอุดมศึกษา 1 สถาบัน จำนวน 4 หลักสูตร ได้แก่
หลักสูตรระดับปริญญาโท 3 หลักสูตร และหลักสูตรระดับปริญญาเอก 1 หลักสูตร โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิ
ที่ให้ความอนุเคราะห์ทดลองใช้คู่มือโดยทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการตรวจเยี่ยม จำนวน 4 ท่าน และมี
อาจารย์ประจำหลักสูตร 4 ท่าน ซึ่งเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร ผล
การใช้คู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ และเนื่องจากผู้วิจัยได้
กำหนดให้การทดลองใช้คู่มือกับสถาบันอุดมศึกษาจำนวน 2 สถาบัน แต่ไม่สามารถเก็บข้อมูลได้ตาม
เป้าหมาย เพื่อทดแทนสถาบันอุดมศึกษาที่ไม่ได้เก็บข้อมูลจริง จึงใช้ข้อมูลทฤษฎีจากการตรวจ
ติดตามการจัดการศึกษาระดับปริญญาเอก และข้อมูลจากการตรวจเยี่ยมติดตามสถาบันอุดมศึกษา

ตารางที่ 27 (ต่อ)

มาตรฐาน/ ตัวบ่งชี้	คำอธิบายรายละเอียดของตัวบ่งชี้	หลักสูตร								
		4	5	6	7	8	9	10	11	
	3) การสนับสนุนนิสิต/นักศึกษาร่วม กิจกรรมการเรียนรู้ในต่างประเทศ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	4) การสนับสนุนนิสิต/นักศึกษาการ มีส่วนร่วมในการแข่งขันด้านวิชาการและ วิชาชีพทั้งในและต่างประเทศ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	3.1.3 กิจกรรมการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพ/วิจัย การมีส่วนร่วมของ สถานศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	1) สถาบันอุดมศึกษามีการสร้าง ความร่วมมือกับโรงเรียนอย่างยั่งยืนเพื่อ ดำเนินการหลักสูตรโดยเฉพาะอย่างยิ่ง องค์ประกอบประสบการณ์วิชาชีพ									
	2) สถาบันและโรงเรียนมีใจ องค์ประกอบประสบการณ์อาชีพ นักศึกษาของหลักสูตรมีประสบการณ์ วิชาชีพ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	3) การกำหนดบทบาทครูนิเทศ/ครู พี่เลี้ยง ในการกำกับดูแลและประเมิน นิสิต/นักศึกษาในหลักสูตรอย่างชัดเจน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	4) การเตรียมความพร้อมระหว่าง โรงเรียนและสถาบันอุดมศึกษาในการ กำหนดระยะเวลาในปฏิบัติการสอน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3.2 การดูแล และให้ คำปรึกษานิสิต/ นักศึกษา (สำหรับปริญญา โท-เอก)	3.2.1 มีระบบการบันทึกและติดตาม ความก้าวหน้าของนักศึกษา ให้ข้อมูล ย้อนกลับนิสิต/นักศึกษา มีการแก้ไขใน กรณีที่เป็น	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	3.2.2 การช่วยเหลือ กำกับ ติดตามในการ ทำวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ และ การตีพิมพ์ผลงานในระดับบัณฑิตศึกษา	✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓

ตารางที่ 27 (ต่อ)

มาตรฐาน/ ตัวบ่งชี้	คำอธิบายรายละเอียดของตัวบ่งชี้	หลักสูตร								
		4	5	6	7	8	9	10	11	
3.3 การ ประเมินผลการ เรียนรู้	3.3.1 การประเมินผลมีความโปร่งใส ยึด หยุ่น ให้ผลสะท้อนกลับ และเป็นการ ประเมินบนฐานผลลัพธ์ มีการใช้วิธีการ ประเมินผู้เรียนที่หลากหลาย	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	3.3.2 วิธีการประเมินผลต้องครอบคลุมทั้ง การประเมินผลเพื่อการวินิจฉัย การ ประเมินความก้าวหน้า และการประเมิน สรุปผล	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	3.3.3 วิธีการประเมินผลออกแบบชัดเจน ตรงกับ ผลการเรียนรู้ที่กำหนด	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	3.3.4 มีการทวนสอบหลักสูตร	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	3.3.5 การนำผลการประเมินไปพัฒนา ผู้เรียน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
มาตรฐานที่ 4 ผลลัพธ์หลักสูตร										
4.1 คุณภาพ อาจารย์	4.1.1 จำนวนบทความของอาจารย์ประจำ หลักสูตรที่ได้รับการอ้างอิงในฐานข้อมูล ระดับชาติ/ระดับนานาชาติ	✓	✓	✓	✓	x	x	x	x	
	4.1.2 อาจารย์และ/หรือการมีส่วนร่วม ของนิสิต/นักศึกษาในการทำวิจัยหรือ นวัตกรรม/ร่วมงานประชุมวิชาการทั้งใน และต่างประเทศ	x	x	x	✓	x	x	x	x	
4.2 คุณภาพของ บัณฑิต	4.2.1 อัตราการสำเร็จการศึกษาตาม ระยะเวลาของหลักสูตร					✓				
	4.2.2 ร้อยละของบัณฑิตปริญญาตรีที่ได้ งานทำตามเป้าหมายของหลักสูตร ภายใน 1 ปี					✓				
	4.2.3 ผลลัพธ์ของบัณฑิตตามผลการ เรียนรู้ที่คาดหวัง					✓				

หลักสูตรที่ 4 หลักสูตรระดับปริญญาโท สาขาวิชาพัฒนอาชีวศึกษา

มาตรฐานที่ 1 บริบทของสถาบันอุดมศึกษา

อาจารย์มีคุณสมบัติ สัดส่วนอาจารย์ต่อนักศึกษา และมีการบริหารและพัฒนาอาจารย์
ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

ทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนทางการศึกษา ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่
กำหนด

การคัดเลือกนิสิต/นักศึกษา ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

มาตรฐานที่ 2 การออกแบบหลักสูตร

การออกแบบหลักสูตร ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

มาตรฐานที่ 3 การดำเนินการหลักสูตร

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมการฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพ/วิจัย การมีส่วนร่วมของสถานศึกษา พบว่า หลักสูตรยังไม่มีดำเนินการการ
สนับสนุนนักศึกษาการมีส่วนร่วมในการแข่งขันด้านวิชาการและวิชาชีพทั้งในและต่างประเทศ

การดูแลและให้คำปรึกษานักศึกษา ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่
กำหนด

การประเมินผลการเรียนรู้ ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

มาตรฐานที่ 4 ผลลัพธ์ของหลักสูตร

คุณภาพอาจารย์ ยังไม่พบว่าอาจารย์และ/หรือการมีส่วนร่วมของนิสิต/นักศึกษาในการทำ
วิจัยหรือนวัตกรรม/ร่วมงานประชุมวิชาการทั้งในและต่างประเทศ

คุณภาพของบัณฑิต ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

ผลลัพธ์ของหลักสูตร พบว่า หลักสูตรยังไม่มีการจัดอันดับชื่อเสียงของหลักสูตร บัณฑิต/ศิษย์

เก่า อาจารย์ในหลักสูตร

มาตรฐานที่ 5 การประกันคุณภาพหลักสูตร

ระบบการประกันคุณภาพของหลักสูตร ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่
กำหนด

หลักสูตรที่ 5 หลักสูตรระดับปริญญาโท สาขาวิชาบริหารธุรกิจศึกษา

มาตรฐานที่ 1 บริบทของสถาบันอุดมศึกษา

อาจารย์มีคุณสมบัติ สัดส่วนอาจารย์ต่อนักศึกษา และมีการบริหารและพัฒนาอาจารย์
ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

ทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนทางการศึกษา ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่
กำหนด

การคัดเลือกนิสิต/นักศึกษา ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

มาตรฐานที่ 2 การออกแบบหลักสูตร

การออกแบบหลักสูตร ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

มาตรฐานที่ 3 การดำเนินการหลักสูตร

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ/วิจัย การมีส่วนร่วมของสถานศึกษา พบว่า หลักสูตรยังไม่มีผลการดำเนินการสนับสนุนนักศึกษาการมีส่วนร่วมในการแข่งขันด้านวิชาการและวิชาชีพทั้งในและต่างประเทศ

การดูแลและให้คำปรึกษานักศึกษา ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

การประเมินผลการเรียนรู้ ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

มาตรฐานที่ 4 ผลลัพธ์ของหลักสูตร

คุณภาพอาจารย์ ยังไม่พบว่าอาจารย์และ/หรือการมีส่วนร่วมของนิสิต/นักศึกษาในการทำวิจัยหรือนวัตกรรม/ร่วมงานประชุมวิชาการทั้งในและต่างประเทศ

คุณภาพของบัณฑิต ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

ผลลัพธ์ของหลักสูตร พบว่า หลักสูตรยังไม่มีการจัดอันดับชื่อเสียงของหลักสูตร บัณฑิต/ศิษย์เก่า อาจารย์ในหลักสูตร

มาตรฐานที่ 5 การประกันคุณภาพหลักสูตร

ระบบการประกันคุณภาพของหลักสูตร ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

หลักสูตรที่ 6 หลักสูตรระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว

มาตรฐานที่ 1 บริบทของสถาบันอุดมศึกษา

อาจารย์มีคุณสมบัติ สัดส่วนอาจารย์ต่อนักศึกษา และมีการบริหารและพัฒนาอาจารย์ ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

ทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนทางการศึกษา ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

การคัดเลือกนิสิต/นักศึกษา ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

มาตรฐานที่ 2 การออกแบบหลักสูตร

การออกแบบหลักสูตร ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

มาตรฐานที่ 3 การดำเนินการหลักสูตร

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ/วิจัย การมีส่วนร่วมของสถานศึกษา พบว่า หลักสูตรยังไม่มี การดำเนินการ สนับสนุนนักศึกษาการมีส่วนร่วมในการแข่งขันด้านวิชาการและวิชาชีพทั้งในและต่างประเทศ

การดูแลและให้คำปรึกษานักศึกษา ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

การประเมินผลการเรียนรู้ ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

มาตรฐานที่ 4 ผลลัพธ์ของหลักสูตร

คุณภาพอาจารย์ ยังไม่พบว่าอาจารย์และ/หรือการมีส่วนร่วมของนิสิต/นักศึกษาในการทำวิจัยหรือนวัตกรรม/ร่วมงานประชุมวิชาการทั้งในและต่างประเทศ

คุณภาพของบัณฑิต ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

ผลลัพธ์ของหลักสูตร พบว่า หลักสูตรยังไม่มี การจัดอันดับชื่อเสียงของหลักสูตร บัณฑิต/ศิษย์เก่า อาจารย์ในหลักสูตร

มาตรฐานที่ 5 การประกันคุณภาพหลักสูตร

ระบบการประกันคุณภาพของหลักสูตร ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

หลักสูตรที่ 7 หลักสูตรระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการวิจัยและประเมินทางการศึกษา

มาตรฐานที่ 1 บริบทของสถาบันอุดมศึกษา

อาจารย์มีคุณสมบัติ สัดส่วนอาจารย์ต่อนักศึกษา และมีการบริหารและพัฒนาอาจารย์ ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

ทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนทางการศึกษา ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

การคัดเลือกนิสิต/นักศึกษา ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

มาตรฐานที่ 2 การออกแบบหลักสูตร

การออกแบบหลักสูตร ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

มาตรฐานที่ 3 การดำเนินการหลักสูตร

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ/วิจัย การมีส่วนร่วมของสถานศึกษา ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

การดูแลและให้คำปรึกษานักศึกษา ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

การประเมินผลการเรียนรู้ ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

มาตรฐานที่ 4 ผลลัพธ์ของหลักสูตร

คุณภาพอาจารย์ ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

คุณภาพของบัณฑิต ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

ผลลัพธ์ของหลักสูตร พบว่า หลักสูตรยังไม่มีการจัดอันดับชื่อเสียงของหลักสูตร บัณฑิต/ศิษย์เก่า อาจารย์ในหลักสูตร

มาตรฐานที่ 5 การประกันคุณภาพหลักสูตร

ระบบการประกันคุณภาพของหลักสูตร ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

หลักสูตรที่ 8 หลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป

มาตรฐานที่ 1 บริบทของสถาบันอุดมศึกษา

อาจารย์มีคุณสมบัติ สัดส่วนอาจารย์ต่อนักศึกษา และมีการบริหารและพัฒนาอาจารย์ ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

ทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนทางการศึกษา ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

การคัดเลือกนิสิต/นักศึกษา ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

มาตรฐานที่ 2 การออกแบบหลักสูตร

การออกแบบหลักสูตร ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

มาตรฐานที่ 3 การดำเนินการหลักสูตร

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ/วิจัย การมีส่วนร่วมของสถานศึกษา พบว่า หลักสูตรยังไม่มี การดำเนินการ การสนับสนุนนักศึกษาร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในต่างประเทศ การสนับสนุนนักศึกษาการมีส่วนร่วมในการแข่งขันด้านวิชาการและวิชาชีพทั้งในและต่างประเทศ

การดูแลและให้คำปรึกษานักศึกษา ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

การประเมินผลการเรียนรู้ ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

มาตรฐานที่ 4 ผลลัพธ์ของหลักสูตร

คุณภาพอาจารย์ พบว่า ยังไม่พบบทความของอาจารย์ประจำหลักสูตรที่ได้รับการอ้างอิงในฐานข้อมูลระดับชาติ/ระดับนานาชาติ อาจารย์และ/หรือการมีส่วนร่วมของนิสิต/นักศึกษาในการทำวิจัยหรือนวัตกรรม/ร่วมงานประชุมวิชาการทั้งในและต่างประเทศ

คุณภาพของบัณฑิต ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

ผลลัพธ์ของหลักสูตร พบว่า หลักสูตรยังไม่มีการจัดอันดับชื่อเสียงของหลักสูตร บัณฑิต/ศิษย์เก่า อาจารย์ในหลักสูตร

มาตรฐานที่ 5 การประกันคุณภาพหลักสูตร

ระบบการประกันคุณภาพของหลักสูตร ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

หลักสูตรที่ 9 หลักสูตรระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มาตรฐานที่ 1 บริบทของสถาบันอุดมศึกษา

อาจารย์มีคุณสมบัติ สัดส่วนอาจารย์ต่อนักศึกษา และมีการบริหารและพัฒนาอาจารย์ ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

ทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนทางการศึกษา ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

การคัดเลือกนิสิต/นักศึกษา ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

มาตรฐานที่ 2 การออกแบบหลักสูตร

การออกแบบหลักสูตร ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

มาตรฐานที่ 3 การดำเนินการหลักสูตร

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ/วิจัย การมีส่วนร่วมของสถานศึกษา พบว่า หลักสูตรยังไม่มีดำเนินการการสนับสนุนนักศึกษาร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในต่างประเทศ การสนับสนุนนักศึกษามีส่วนร่วมในการแข่งขันด้านวิชาการและวิชาชีพทั้งในและต่างประเทศ

การดูแลและให้คำปรึกษานักศึกษา ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

การประเมินผลการเรียนรู้ ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

มาตรฐานที่ 4 ผลลัพธ์ของหลักสูตร

คุณภาพอาจารย์ พบว่า ยังไม่มีบทความของอาจารย์ประจำหลักสูตรที่ได้รับการอ้างอิงในฐานข้อมูลระดับชาติ/ระดับนานาชาติ อาจารย์และ/หรือการมีส่วนร่วมของนิสิต/นักศึกษาในการทำวิจัยหรือนวัตกรรม/ร่วมงานประชุมวิชาการทั้งในและต่างประเทศ

คุณภาพของบัณฑิต ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

ผลลัพธ์ของหลักสูตร พบว่า หลักสูตรยังไม่มีการจัดอันดับชื่อเสียงของหลักสูตร บัณฑิต/ศิษย์เก่า อาจารย์ในหลักสูตร

มาตรฐานที่ 5 การประกันคุณภาพหลักสูตร

ระบบการประกันคุณภาพของหลักสูตร ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

หลักสูตรที่ 10 หลักสูตรระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มาตรฐานที่ 1 บริบทของสถาบันอุดมศึกษา

การบริหารและพัฒนาอาจารย์ดำเนินการครบถ้วนเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ส่วนคุณสมบัติของอาจารย์ พบว่า อาจารย์ประจำหลักสูตรบางท่านคุณสมบัติไม่เป็นไปตามเกณฑ์ เนื่องจากไม่มีผลงานวิจัยที่มีชื่อส่วนของการศึกษาเพื่อรับปริญญา และสัดส่วนอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ต่อนักศึกษาไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

ทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนทางการศึกษา ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

การคัดเลือกนิสิต/นักศึกษา ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

มาตรฐานที่ 2 การออกแบบหลักสูตร

การออกแบบหลักสูตร ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

มาตรฐานที่ 3 การดำเนินการหลักสูตร

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ/วิจัย การมีส่วนร่วมของสถานศึกษา พบว่า หลักสูตรยังไม่มีดำเนินการการสนับสนุนนักศึกษาร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในต่างประเทศ การสนับสนุนนักศึกษามีส่วนร่วมในการแข่งขันด้านวิชาการและวิชาชีพทั้งในและต่างประเทศ

การดูแลและให้คำปรึกษานักศึกษา ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

การประเมินผลการเรียนรู้ ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

มาตรฐานที่ 4 ผลลัพธ์ของหลักสูตร

คุณภาพอาจารย์ พบว่า บทความของอาจารย์ประจำหลักสูตรมีเพียงบางท่านได้รับการอ้างอิง ในฐานข้อมูลระดับชาติ/ระดับนานาชาติ อาจารย์และ/หรือการมีส่วนร่วมของนิสิต/นักศึกษาในการ ทำวิจัยหรือนวัตกรรม/ร่วมงานประชุมวิชาการทั้งในและต่างประเทศยังไม่มี การดำเนินการ

คุณภาพของบัณฑิต ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

ผลลัพธ์ของหลักสูตร พบว่า หลักสูตรยังไม่มี การจัดอันดับชื่อเสียงของหลักสูตร บัณฑิต/ศิษย์เก่า อาจารย์ในหลักสูตร

มาตรฐานที่ 5 การประกันคุณภาพหลักสูตร

ระบบการประกันคุณภาพของหลักสูตร ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

หลักสูตรที่ 11 หลักสูตรระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มาตรฐานที่ 1 บริบทของสถาบันอุดมศึกษา

การบริหารและพัฒนาอาจารย์ดำเนินการครบถ้วนเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ส่วนคุณสมบัติของอาจารย์ พบว่า อาจารย์ประจำหลักสูตรจำนวนไม่ครบถ้วน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ไม่ใช่อาจารย์ประจำของสถาบันอุดมศึกษา และสัดส่วนอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ต่อนักศึกษาไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

ทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนทางการศึกษา ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

การคัดเลือกนิสิต/นักศึกษา ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

มาตรฐานที่ 2 การออกแบบหลักสูตร

การออกแบบหลักสูตร ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

มาตรฐานที่ 3 การดำเนินการหลักสูตร

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ/วิจัย การมีส่วนร่วมของสถานศึกษา พบว่า หลักสูตรยังไม่มี การดำเนินการ การสนับสนุนนักศึกษาร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในต่างประเทศ การสนับสนุนนักศึกษามีส่วนร่วมในการแข่งขันด้านวิชาการและวิชาชีพทั้งในและต่างประเทศ

การดูแลและให้คำปรึกษานักศึกษา ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

การประเมินผลการเรียนรู้ ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

มาตรฐานที่ 4 ผลลัพธ์ของหลักสูตร

คุณภาพอาจารย์ พบว่า ยังไม่พบบทความของอาจารย์ประจำหลักสูตรที่ได้รับการอ้างอิงในฐานข้อมูลระดับชาติ/ระดับนานาชาติ อาจารย์และ/หรือการมีส่วนร่วมของนิสิต/นักศึกษาในการทำวิจัยหรือนวัตกรรม/ร่วมงานประชุมวิชาการทั้งในและต่างประเทศยังไม่มีผลการดำเนินการ

คุณภาพของบัณฑิต ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

ผลลัพธ์ของหลักสูตร พบว่า หลักสูตรยังไม่มีการจัดอันดับชื่อเสียงของหลักสูตร บัณฑิต/ศิษย์เก่า อาจารย์ในหลักสูตร

มาตรฐานที่ 5 การประกันคุณภาพหลักสูตร

ระบบการประกันคุณภาพของหลักสูตร ดำเนินการครบถ้วนทุกประเด็นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตร ครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ของกลุ่มทดลองใช้ โดยมีข้อมูลสนับสนุน ดังนี้

1. ทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนทางการศึกษา ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ควรกำหนดมาตรฐานโดยพิจารณาจากมาตรฐานกลางซึ่งเป็นข้อกำหนดของมหาวิทยาลัย จึงเสนอแนะให้คู่มือควรกำหนดมาตรฐานห้องเรียนและสิ่งสนับสนุนในด้านอื่นๆ ด้วย

“ทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนทางการศึกษา ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ในคู่มือควรกำหนดมาตรฐานขนาดของห้องเรียนต่อจำนวนนักศึกษา หากไม่มีมาตรฐานอ้างอิง อาจพิจารณาจากมาตรฐานกลางซึ่งเป็นข้อกำหนดของมหาวิทยาลัยเอง จึงขอเสนอแนะให้คู่มือควรกำหนดมาตรฐานห้องเรียนและสิ่งสนับสนุนในด้านอื่นๆ ด้วย”

ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1

2. ตัวบ่งชี้ 1.2.1 ห้องเรียน สภาพห้องเรียนที่เหมาะสมเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครุสภาได้ให้ความหมายว่า เป็นห้องเรียนที่เอื้อต่อปฏิบัติการสอนและเน้นวิธีสอน ซึ่งครุสภาไม่ได้กำหนดมาตรฐานไว้แต่คณะกรรมการจะพิจารณาจากสภาพจริงหากพบว่าไม่เอื้อต่อปฏิบัติการสอนจะมีข้อเสนอแนะให้สถาบันอุดมศึกษาปรับปรุง เพื่อให้มีลักษณะที่เอื้อต่อการเรียนรู้

“ตัวบ่งชี้ 1.2.1 ห้องเรียน ส่วนของหลักฐานอ้างอิง วิธีสอนเป็นกระบวนการอาจจะไม่ใช่หลักฐานอ้างอิง สภาพห้องเรียนที่เหมาะสมเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครุสภา ให้ความหมายว่า ห้องเรียนนั้นเอื้อต่อปฏิบัติการสอนและเน้นวิธีสอน ซึ่งมาตรฐานของครุสภาไม่ได้มีการ

กำหนดมาตรฐานแต่คณะกรรมการจะพิจารณาจากสภาพจริง หากพบว่าไม่เอื้อจะมีข้อเสนอแนะให้สถาบันอุดมศึกษาในการปรับปรุง เพื่อให้มีลักษณะที่เอื้อต่อการจัดการเรียน”

ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2

3. ข้อ 1.3 การคัดเลือกนิสิต/นักศึกษา ควรเพิ่มตัวบ่งชี้อัตราส่วนจำนวนนักศึกษาตามแผนการศึกษาต่อผู้เข้าศึกษา

“ข้อ 1.3 การคัดเลือกนิสิต/นักศึกษา ควรเพิ่มตัวบ่งชี้อัตราส่วนจำนวนนักศึกษาตามแผนการศึกษาต่อผู้เข้าศึกษา เพื่อพิจารณาว่าสถาบันอุดมศึกษารับนักศึกษาเป็นไปตามแผนที่กำหนดในหลักสูตร”

อาจารย์ประจำหลักสูตร ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1

4. ตัวบ่งชี้ 3.1.3 กิจกรรมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ/วิจัย เพื่อให้ครอบคลุมทั้งระดับปริญญาตรี ปริญญาระดับบัณฑิตศึกษา ควรแก้ไขจาก “โรงเรียน” เป็น “สถานศึกษา”

“ตัวบ่งชี้ 3.1.3 กิจกรรมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ/วิจัย การมีส่วนร่วมของโรงเรียน ถ้ากรณีระดับบัณฑิตศึกษาอาจจะไม่ใช้คำว่ามีส่วนร่วมของโรงเรียน ดังนั้น น่าจะปรับเป็นสถานศึกษา จะได้ครอบคลุมในทุกระดับ”

ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3

5. ข้อ 4.1 ความก้าวหน้าวิชาการ เนื่องจากเมื่อพิจารณาคำอธิบายในตัวบ่งชี้แล้วพบว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับจำนวนบทความวิจัยของอาจารย์และการมีส่วนร่วมในการทำวิจัยของอาจารย์และนักศึกษา ดังนั้น จึงเสนอให้ปรับจาก ความก้าวหน้าวิชาการ เป็น คุณภาพของอาจารย์

“ในข้อ 4.1 ความก้าวหน้าวิชาการ ชื่อนี้อาจจะไม่ค่อยสื่อ ถ้าดูจากประเด็นย่อยส่วนใหญ่เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอาจารย์เป็นเรื่องเกี่ยวกับจำนวนบทความวิจัยของอาจารย์และการมีส่วนร่วมในการทำวิจัยของอาจารย์และนักศึกษา ดังนั้น น่าจะปรับจากความก้าวหน้าวิชาการ เป็นคุณภาพอาจารย์ ซึ่งน่าจะตรงมากกว่า”

อาจารย์ประจำหลักสูตร ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1

6. ระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ควรมีการนำมาใช้จริง

“ระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ จะมีการนำมาใช้จริงหรือไม่ หากมีการนำมาใช้จริง ถือเป็นเรื่องที่ดี เนื่องจากตัวบ่งชี้มีการบูรณาการทั้งของ

สกอ. และ ศุภสภา สถาบันจะได้เตรียมข้อมูลในครั้งเดียว และเป็นการช่วยลดภาระการเตรียมเอกสารของมหาวิทยาลัยด้วย เป็นแนวคิดที่ดีค่ะ”

อาจารย์ประจำหลักสูตร ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2

หลังจากทดลองใช้ระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์กับกลุ่มทดลองใช้ ผู้วิจัยได้ปรับปรุงคู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ดังตารางที่ 28

ตารางที่ 28 การปรับปรุงคู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์จากกลุ่มทดลองใช้

คู่มือระบบการรับรอง วิทยฐานะ	เดิม	ใหม่
ทรัพยากรและสิ่งสนับสนุน ทางการศึกษา ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ	-	เพิ่มภาคผนวก เรื่อง แนว ทางการพิจารณาทรัพยากร และสิ่งสนับสนุนทาง การศึกษา
ตัวบ่งชี้ 1.2.1 ห้องเรียน	หลักฐานอ้างอิง แผนผังการใช้อาคาร	หลักฐานอ้างอิง แผนผังการใช้อาคาร การสังเกตสภาพห้องเรียนที่ เอื้อให้เกิดการเรียนรู้ของ นิสิต/นักศึกษา
1.3 การคัดเลือกนิสิต/ นักศึกษา	-	เพิ่ม ตัวบ่งชี้ 1.3.7 อัตราส่วน จำนวนนักศึกษาตามแผนการ ศึกษาต่อผู้เข้าศึกษา
ตัวบ่งชี้ 3.1.3 กิจกรรมการ ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ/วิจัย การมีส่วนร่วมของโรงเรียน	การมีส่วนร่วมของโรงเรียน	การมีส่วนร่วมของ สถานศึกษา
มาตรฐานที่ 4 ผลลัพธ์ของ หลักสูตร	4.1 ความก้าวหน้าทาง วิชาการ	4.1 คุณภาพอาจารย์

3.3 ผลการประเมินคุณภาพระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ตามมาตรฐานของงานประเมิน

จากนั้น จึงนำคู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่ทำหน้าที่ผู้ประเมินและอาจารย์ประจำหลักสูตรผู้ให้ข้อมูล ประเมินระบบการรับรองวิทยฐานะหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ 4 ด้าน คือ มาตรฐานการใช้ประโยชน์ มาตรฐานความเป็นไปได้ มาตรฐานความเหมาะสม และมาตรฐานความถูกต้อง มีค่าเฉลี่ย 3.75 ถึง 4.75 โดยมีผลการประเมินคุณภาพในระดับมากทุกประเด็น โดยประเด็นที่ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่ามีความมากกว่าด้านอื่นๆ คือ มาตรฐานความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 4.25 ถึง 4.75 มีรายละเอียดดังตารางที่ 29

ตารางที่ 29 ผลการประเมินคุณภาพระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ตามมาตรฐานของงานประเมิน

คุณภาพระบบการรับรองวิทยฐานะ ของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์	M	SD	แปล ความหมาย
มาตรฐานการใช้ประโยชน์			
1. เกิดคุณค่าและกระตุ้นให้มีการพัฒนาคุณภาพพระระดับ ของหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง	4.25	0.50	มาก
2. มีการระบุนำไปใช้อย่างชัดเจน	4.25	0.50	มาก
3. สารสนเทศของผลการประเมินที่ได้รับมีความ น่าเชื่อถือ	4.00	0.00	มาก
4. การรายงานผลการประเมินมีความชัดเจน และมี คุณค่าแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	4.25	0.50	มาก
5. มีการติดตามตรวจสอบผลการประเมินและนำไปสู่ การใช้ผลการประเมินอย่างเหมาะสม	4.25	0.50	มาก
มาตรฐานความเป็นไปได้			
1. วิธีการและขั้นตอนการประเมินสามารถนำไปปฏิบัติ ได้จริง	3.75	0.50	มาก
2. วิธีการเป็นที่ยอมรับของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง	3.75	0.50	มาก
3. เป็นวิธีการที่คุ้มค่ากับการลงทุน และสามารถทำได้ ในระยะเวลาที่เหมาะสม	4.75	0.50	มาก

ตารางที่ 29 (ต่อ)

คุณภาพระบบการรับรองวิทยฐานะ ของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์	M	SD	แปล ความหมาย
มาตรฐานความเหมาะสม			
1. มีความสอดคล้องกับพันธกิจของหน่วยงาน	4.75	0.50	มาก
2. มีการกำหนดแนวทางของการประเมินอย่างเป็น ทางการ	4.75	0.50	มาก
3. ผลการประเมินตรงกับความเป็นจริงและเปิดเผย	4.25	0.50	มาก
4. การรายงานผลการประเมินมีความสมบูรณ์ ยุติธรรม และคำนึงถึงสิทธิส่วนตัวของผู้รับการประเมิน	4.25	0.50	มาก
มาตรฐานความถูกต้อง			
1. วิเคราะห์บริบทที่เกี่ยวข้องกับการประเมินอย่าง เพียงพอ	4.50	1.00	มาก
2. มีการบรรยายแหล่งข้อมูล การได้มาของข้อมูลอย่าง ชัดเจน	4.00	0.82	มาก
3. มีการพัฒนาเครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลที่มี ความตรง	4.25	0.50	มาก
4. มีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการประเมินอย่าง เป็นความลับ	4.25	0.50	มาก
5. มีการดำเนินการอย่างปราศจากอคติ และมีความ ยุติธรรมในการประเมิน	4.25	0.50	มาก
6. มีการติดตามตรวจสอบผลการประเมิน	4.25	0.50	มาก

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนามาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษา โดยประยุกต์ใช้การประเมินผลลัพธ์เป็นฐาน 2) เพื่อพัฒนาระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษา โดยประยุกต์ใช้การประเมินผลลัพธ์เป็นฐาน และ 3) เพื่อประเมินคุณภาพระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษา โดยประยุกต์ใช้การประเมินผลลัพธ์เป็นฐาน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา 1) ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา อาจารย์ และเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาซึ่งทำหน้าที่วิเคราะห์เพื่อรับทราบหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 192 คน 2) การทดลองใช้ระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ โดยใช้กับกลุ่มนักร้อง ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏ 2 แห่ง จำนวน 3 หลักสูตร และกลุ่มทดลองใช้ ได้แก่ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 4 หลักสูตร และใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากมหาวิทยาลัยเอกชนและมหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 4 หลักสูตร

เครื่องมือในการวิจัยในระยะที่ 1 การพัฒนามาตรฐาน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ได้แก่ ตรวจสอบความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ โดยผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ แบบมาตราประมาณค่า (rating scale) จำนวน 1 ฉบับ และแบบสอบถามตัวบ่งชี้ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ได้แก่ แบบมาตราประมาณค่า (rating scale) จำนวน 1 ฉบับ เครื่องมือในการวิจัยในระยะที่ 2 การพัฒนาระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ เครื่องมือวิจัย ได้แก่ คู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ที่ได้พัฒนาขึ้น และเครื่องมือวิจัยในระยะที่ 3 การทดลองใช้และประเมินระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบประเมินคุณภาพของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

การวิเคราะห์ข้อมูล ในระยะที่ 1 การพัฒนามาตรฐาน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง ในระยะที่ 2 การพัฒนาระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนระยะที่ 3 การทดลองใช้และประเมินระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตร ครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัยออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนามาตรฐาน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

ระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ประกอบด้วย 5 มาตรฐาน ได้แก่ บริบทของสถาบันอุดมศึกษา การออกแบบหลักสูตร การดำเนินการหลักสูตร ผลลัพธ์ของหลักสูตร และการประกันคุณภาพ 47 ตัวบ่งชี้

จากการสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา อาจารย์ และเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเกี่ยวกับความสำคัญของตัวบ่งชี้ของระบบรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ใน 5 มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ในมาตรฐานที่ 1 บริบทของสถาบันอุดมศึกษา พบว่า มีค่าเฉลี่ยความสำคัญ (M) อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) มีค่าน้อยกว่า 1.5 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นความสอดคล้องกันว่ามีความสำคัญอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ตัวบ่งชี้ในมาตรฐานที่ 2 การออกแบบหลักสูตร พบว่า มีค่าเฉลี่ยความสำคัญ (M) อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) มีค่าน้อยกว่า 1.5 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นความสอดคล้องกันว่ามีความสำคัญอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ตัวบ่งชี้ในมาตรฐานที่ 3 การดำเนินการหลักสูตร พบว่า มีค่าเฉลี่ยความสำคัญ (M) อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) มีค่าน้อยกว่า 1.5 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นความสอดคล้องกันว่ามีความสำคัญอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ตัวบ่งชี้ในมาตรฐานที่ 4 ผลลัพธ์ของหลักสูตร พบว่า มีค่าเฉลี่ยความสำคัญ (M) อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) มีค่าน้อยกว่า 1.5 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นความสอดคล้องกันว่ามีความสำคัญอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด และตัวบ่งชี้ในมาตรฐานที่ 5 การประกันคุณภาพ พบว่า มีค่าเฉลี่ยความสำคัญ (M) อยู่ในระดับมาก และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) มีค่าน้อยกว่า 1.5 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นความสอดคล้องกันว่ามีความสำคัญอยู่ในระดับมาก

ผลการปรับมาตรฐานตัวบ่งชี้ ได้ 5 มาตรฐาน 46 ตัวบ่งชี้ โดยมาตรฐานที่ 1 บริบทของสถาบันอุดมศึกษา 16 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย อาจารย์ 3 ตัวบ่งชี้ ทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนทาง

การศึกษา 7 ตัวบ่งชี้ และการคัดเลือกนิสิต/นักศึกษา 7 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 2 การออกแบบหลักสูตร 6 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย หลักสูตร 6 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 3 การดำเนินการหลักสูตร 10 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3 ตัวบ่งชี้ การดูแลและให้คำปรึกษานิสิต/นักศึกษา 2 ตัวบ่งชี้ และการประเมินผลการเรียนรู้ 5 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานที่ 4 ผลลัพธ์ของหลักสูตร 10 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย ด้านคุณภาพอาจารย์ 2 ตัวบ่งชี้ ด้านคุณภาพบัณฑิต 4 ตัวบ่งชี้ และด้านผลลัพธ์หลักสูตร 4 ตัวบ่งชี้ และมาตรฐานที่ 5 การประกันคุณภาพ 3 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพหลักสูตร 3 ตัวบ่งชี้

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตร ครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ จากการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาค่าดัชนีความกลมกลืน พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาจาก ค่าไคสแควร์ (Chi-Square) มีค่าเท่ากับ 31.565 ซึ่งมีความน่าจะเป็นเท่ากับ 1.26 นั่นคือ ค่าไคสแควร์แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญ โดยมีค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.962 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGIF) เท่ากับ 0.90 ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน (SRMR) เท่ากับ 0.0307 ค่ารากกำลังสองของความคาดเคลื่อน (RMSEA) เท่ากับ 0.0108

เกณฑ์การประเมินโดยพิจารณาจากหลักฐานในแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ จากรายงานการประเมินตนเอง ซึ่งได้กำหนด ดังนี้ 1) พบข้อมูลครบถ้วนทุกประเด็น และ 2) ไม่พบข้อมูลในบางประเด็น และเกณฑ์การประเมินเพื่อตัดสินผลการรับรองวิทยฐานะ ได้กำหนดไว้ 3 กรณี ได้แก่ 1) การรับรอง 5 ปี 2) การรับรอง 3 ปี และ 3) ไม่รับรอง

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

ระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้ ปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตร ครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ กระบวนการ (Process) กระบวนการของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การสมัคร ขั้นตอนที่ 2 การพิจารณาคุณสมบัติของหลักสูตร ขั้นตอนที่ 3 รายงานการประเมินตนเอง (Self-Assessment) ขั้นตอนที่ 4 การตรวจเยี่ยมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) ขั้นตอนที่ 5 การตัดสินผลการรับรอง (Accreditation) และขั้นตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา ผลผลิต (Output) ผลการตัดสินของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตร ครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ และข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) หมายถึง รายงานผลของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

การประเมินความเหมาะสมของคู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับคู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ พบว่า ความเหมาะสมของคู่มือการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด

ตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้และประเมินคุณภาพระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตร ครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์

ผลการทดลองใช้ระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์กับสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 4 แห่ง จำนวน 11 หลักสูตร โดยแบ่งเป็นกลุ่มนำร่อง จำนวน 2 แห่ง 3 หลักสูตร และกลุ่มทดลองใช้ จำนวน 3 แห่ง 8 หลักสูตร พบว่า กลุ่มนำร่อง ได้ดำเนินการเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด แต่ยังมีบางประเด็นที่ดำเนินการไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนด ได้แก่ การสนับสนุนนิสิต/นักศึกษาร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในต่างประเทศ การสนับสนุนนิสิต/นักศึกษามีส่วนร่วมในการแข่งขันด้านวิชาการและวิชาชีพทั้งในและต่างประเทศ ผลงานวิจัยของอาจารย์ที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติ/นานาชาติ การให้นักศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำวิจัยหรือสร้างนวัตกรรม การเข้าร่วมการประชุมวิชาการในระดับชาติ/นานาชาติ จำนวนบทความของอาจารย์ประจำหลักสูตรที่ได้รับการอ้างอิงในฐานข้อมูลระดับชาติ/ระดับนานาชาติอาจารย์และ/หรือ การมีส่วนร่วมของนิสิต/นักศึกษาในการทำวิจัยหรือนวัตกรรม/ร่วมงานประชุมวิชาการทั้งในและต่างประเทศ และชื่อเสียงของหลักสูตร การได้รับการจัดอันดับหลักสูตรในระดับนานาชาติ ส่วนกลุ่มทดลองใช้ ได้ดำเนินการเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด แต่ยังมีบางประเด็นที่ดำเนินการไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนด ได้แก่ คุณสมบัติของอาจารย์ การสนับสนุนนิสิต/นักศึกษาร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในต่างประเทศ การสนับสนุนนิสิต/นักศึกษามีส่วนร่วมในการแข่งขันด้านวิชาการและวิชาชีพทั้งในและต่างประเทศ ผลงานวิจัยของอาจารย์ที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติ/นานาชาติ การให้นักศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำวิจัยหรือสร้างนวัตกรรม การเข้าร่วมการประชุมวิชาการในระดับชาติ/นานาชาติ จำนวนบทความของอาจารย์ประจำหลักสูตรที่ได้รับการอ้างอิงในฐานข้อมูลระดับชาติ/ระดับนานาชาติอาจารย์และ/หรือการมีส่วนร่วมของนิสิต/นักศึกษา ในการทำวิจัยหรือนวัตกรรม/ร่วมงานประชุมวิชาการทั้งในและต่างประเทศ และชื่อเสียงของหลักสูตรการได้รับการจัดอันดับหลักสูตรในระดับนานาชาติ

ผลการประเมินคุณภาพระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ตามมาตรฐานของงานประเมิน พบว่า ประเมินระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ 4 ด้าน คือ มาตรฐานการใช้ประโยชน์ มาตรฐานความเป็นไปได้ มาตรฐานความเหมาะสม และมาตรฐานความถูกต้อง มีผลการประเมินคุณภาพในระดับมากทุกประเด็น

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยมีประเด็นที่สำคัญที่นำมาอภิปราย ได้แก่ 1) ผลการพัฒนามาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ 2) ผลการพัฒนา ระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ และ 3) ผลการทดลองใช้และ ประเมินคุณภาพของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์และผลที่ได้จาก การเก็บข้อมูล ดังนี้

1. ผลการพัฒนามาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ของระบบการรับรองวิทยฐานะของ หลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

ผลการพัฒนามาตรฐานของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ประกอบด้วย 5 มาตรฐาน ได้แก่ บริบทของสถาบันอุดมศึกษา การออกแบบหลักสูตร การดำเนินการหลักสูตร ผลลัพธ์ของหลักสูตร และการประกันคุณภาพ โดยมาตรฐานที่พัฒนาขึ้นเป็น การทบทวนจากมาตรฐาน/องค์ประกอบจากหน่วยงานการรับรองวิทยฐานะในระดับนานาชาติเป็นหลัก ซึ่งจะเห็นได้ว่าการกำหนดทั้ง 5 มาตรฐานสอดคล้องกับมาตรฐานของ EPAS (2014b) NEASC (2011) Hou (2011b) AUN-QA (2015) JUAA (2011) NIAD-UE (2009) The Accreditation Council (2013) และเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา (2548, 2558) ตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการรับรอง วิทยฐานะหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ เนื่องจากระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุ ศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ มีเป้าหมายเพื่อบูรณาการระหว่างตัวบ่งชี้ที่ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามเกณฑ์ มาตรฐานหลักสูตรและเกณฑ์การรับรองมาตรฐานขององค์กรวิชาชีพ ซึ่งเป็นเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ ระดับชาติ และเพิ่มตัวบ่งชี้ในการรับรองวิทยฐานะระดับนานาชาติด้วย ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าตัวบ่งชี้ที่ เป็นปัจจัยนำเข้าและกระบวนการ ผู้วิจัยจึงยังคงไว้อยู่ เพื่อให้ผลจากการรับรองสามารถนำไปใช้ ร่วมกันได้ในส่วนของหน่วยงานต้นสังกัดในการผลิต คือ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในการรับทราบหลักสูตร และองค์กรวิชาชีพ ครุสภา ในการรับรองปริญญา โดยการดำเนินการรับรอง วิทยฐานะในครั้งเดียว อีกทั้งเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับสถาบันอุดมศึกษาที่มีความพร้อมเพื่อ ก้าวสู่การรับรองวิทยฐานะในองค์กรระดับนานาชาติ เป็นการเพิ่มคุณค่าให้กับการประเมินและ สถาบันอุดมศึกษา ซึ่งโดยภาพรวม 46 ตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้นเป็นตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐาน หลักสูตรระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548 และ พ.ศ. 2558 และเกณฑ์การรับรอง ปริญญาของครุสภา คิดเป็นร้อยละ 50 ส่วนอีกร้อยละ 50 เป็นตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้นใหม่ ตัวบ่งชี้ คุณภาพบัณฑิต ผลลัพธ์ของบัณฑิตตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังได้กำหนดเพื่อเน้นการประเมินผลลัพธ์ เป็นฐาน สอดคล้องกับ ABET (2013) ซึ่งเป็นหน่วยงานรับรองวิทยฐานะที่เน้นการวัดผลลัพธ์ โดย กำหนดผลลัพธ์ของหลักสูตรในแต่ละหลักสูตรไว้อย่างชัดเจน โดยกำหนดผลลัพธ์ของนักศึกษา a ถึง k

มีจำนวน 11 ข้อ ที่คณะกรรมการประเมินต้องวัดผลลัพธ์ว่านิสิต/นักศึกษาบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่ เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการรับรองวิทยฐานะและให้คำแนะนำในการพัฒนาหลักสูตรต่อไป ส่วนของไทยยังไม่มีข้อกำหนดผลลัพธ์ของนักศึกษาเหมือนต่างประเทศ แต่มีการกำหนดแผนผังการจัดการความรู้ (curriculum mapping) ปรากฏในหลักสูตรซึ่งมีการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง/มาตรฐานผลการเรียนรู้ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศบางสถาบันอาจกำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้เพิ่มเติมจาก 5 ด้านข้างต้น โดยในแต่ละด้านจะกำหนดประเด็นย่อย ดังนั้น ในการรับรองวิทยฐานะควรเน้นการวัดผลลัพธ์ของนิสิต/นักศึกษาจากมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตร แต่ในทางปฏิบัติอาจทำได้ยากเนื่องจากมาตรฐานผลการเรียนรู้ 5 ด้าน มีประเด็นย่อยจำนวนมากค่อนข้างมาก

เกณฑ์ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ที่ใช้ในการพิจารณาหลักฐาน รายงานการประเมินตนเอง ในแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ ได้กำหนดไว้ 2 ประเด็น คือ 1) พบข้อมูลครบถ้วนทุกประเด็น และ 2) พบข้อมูลในบางประเด็น ซึ่งในการกำหนดเกณฑ์ลักษณะนี้ สอดคล้องกับ The Council on Higher Education (2004) Centre for Education Policy (2016) Higher Learning Commission (2014) ซึ่งจะช่วยให้คณะกรรมการตรวจเยี่ยม ทบทวนหลักฐานและผู้รับการประเมินได้มีโอกาสในการประเมินตนเองและตรวจสอบตนเอง การประเมินมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ อีกทั้งสะดวกต่อการนำไปใช้ประเมิน เนื่องจากไม่ต้องประเมินผลในรูปแบบการคำนวณเพื่อการให้คะแนน ส่วนเกณฑ์ในการพิจารณาตัดสินผลให้การรับรองวิทยฐานะ ได้กำหนดไว้ 3 กรณี ได้แก่ 1) การรับรอง 5 ปี 2) การรับรอง 3 ปี และ 3) ไม่รับรอง สอดคล้องกับเงื่อนไขการรับรองของ EFMD Programme Accreditation System (EPAS) (2014a) ซึ่งกำหนดไว้เช่นเดียวกัน และแหล่งข้อมูลหลักฐานอ้างอิงที่ใช้ในการพิจารณาแต่ละตัวบ่งชี้ ผู้เชี่ยวชาญ มีความเห็นสอดคล้องกับหลักฐานที่ผู้วิจัยนำเสนอในคู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ โดยผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นเพิ่มเติมว่า ควรเน้นหลักฐานที่เป็นผลลัพธ์ของแต่ละมาตรฐานและ ตัวบ่งชี้

2. ผลการพัฒนาระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

ระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้ ปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ กระบวนการ (Process) กระบวนการของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1

การสมัคร ขั้นตอนที่ 2 การพิจารณาคุณสมบัติของหลักสูตร ขั้นตอนที่ 3 รายงานการประเมินตนเอง (Self-Assessment) ขั้นตอนที่ 4 การตรวจเยี่ยมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) ขั้นตอนที่ 5 การตัดสินผลการรับรอง (Accreditation) และขั้นตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา ผลผลิต (Output) ผลการตัดสินของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ และข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) การรายงานผลของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ จากการตรวจสอบคู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ามีความเหมาะสมมากที่สุด เป็นผลที่น่าจะนำไปใช้ได้ โดยกระบวนการของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ 6 ขั้นตอน สอดคล้องกับ EPAS (2014a) และ ABET (2013a) ซึ่งได้กำหนดขั้นตอนในการรับรองวิทยฐานะไว้เช่นเดียวกัน โดยขั้นตอนที่ถือว่ามีสำคัญที่สุดขั้นตอนหนึ่ง คือ การตรวจเยี่ยมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) สอดคล้องกับ Joseph and Associated (2005) ซึ่งกล่าวว่า การใช้กระบวนการตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (peer review process) เป็นกระบวนการที่ปรับให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมทางวิชาการ โดยผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะว่า เนื่องจากผู้วิจัยใช้แบบตรวจสอบรายการการรับรองวิทยฐานะหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์สำหรับสถาบันอุดมศึกษา/คณะกรรมการตรวจเยี่ยม ดังนั้น การรับรองวิทยฐานะเป็นลักษณะของการตรวจสอบข้อมูลตามรายการที่กำหนด ซึ่งผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะว่าควรให้คณะกรรมการตรวจเยี่ยมได้ใช้ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วย เพื่อประกอบการตัดสินการรับรองวิทยฐานะ ไม่ใช่เพียงการตรวจสอบข้อมูลตามรายการที่กำหนดเพียงอย่างเดียว อีกขั้นตอนหนึ่งที่มีความสำคัญเช่นเดียวกันของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ คือ ขั้นตอนที่ 5 การตัดสินผลการรับรอง (Accreditation) โดยผู้วิจัยได้ออกแบบให้คณะกรรมการรับรองวิทยฐานะหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ซึ่งทำหน้าที่พิจารณาตัดสินผลการรับรองวิทยฐานะ มาจากหลายภาคส่วน ได้แก่ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา ผู้แทนครูสภา ผู้แทนคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ผู้แทนจากองค์กรอิสระด้านการศึกษา และผู้แทนผู้ใช้บัณฑิต เพื่อให้องค์ประกอบของคณะกรรมการมีการบูรณาการ เกิดความโปร่งใส สาธารณชนสามารถตรวจสอบ การทำงานของคณะกรรมการรับรองวิทยฐานะหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ สอดคล้องกับมาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจสอบหน่วยงานรับรองวิทยฐานะ (Eaton, 2009) ซึ่งได้กำหนดมาตรฐานองค์กรการรับรองวิทยฐานะ ได้แก่ องค์กรการรับรองวิทยฐานะมีการอธิบายที่ชัดเจนถึงคุณภาพเชิงวิชาการ และความคาดหวังของสถาบันอุดมศึกษาและหลักสูตรที่ชัดเจน มีกระบวนการกำหนดมาตรฐานคุณภาพที่เหมาะสม มีมาตรฐาน มีสารสนเทศที่น่าเชื่อถือเกี่ยวกับคุณภาพเชิงวิชาการ และผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาที่ส่งเสริมให้เกิดความเชื่อมั่นในการลงทุน ส่งเสริมการทบทวนตนเอง การเปลี่ยนแปลงและการปรับปรุงที่จำเป็นเพื่อการดำเนินการทบทวนตนเองของสถาบันอุดมศึกษาและหลักสูตร ซึ่งยังคงนโยบายองค์กร กระบวนการ รวมทั้ง การ

ตรวจสอบผลที่มีความถูกต้องเหมาะสม และการทบทวนตนเองต่อกิจกรรมการรับรองวิทยฐานะ อีกหนึ่งประเด็นที่ควรมีการพิจารณาและมีความสำคัญมาก คือ หน่วยงานซึ่งจะทำหน้าที่หลักในการดำเนินการรับรองวิทยฐานะ ในปัจจุบันการรับรองวิทยฐานะระดับสถาบันซึ่งดำเนินการเฉพาะในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ซึ่งดำเนินการโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาโดยมีหน้าที่ดำเนินการและให้ความเห็นเสนอรัฐมนตรีตามกฎหมาย เนื่องจากหน่วยงานที่ทำหน้าที่รับรองวิทยฐานะในต่างประเทศ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรกหน่วยงานรับรองวิทยฐานะซึ่งเป็นองค์กรอิสระ เช่น ในสหรัฐอเมริกาดำเนินการโดยหน่วยงานกลาง คือ The Council for Higher Education Accreditation (2010) ซึ่งเป็นองค์กรที่ให้การรับรองหน่วยงานที่ทำหน้าที่รับรองวิทยฐานะ โดยจะดำเนินการให้ใบอนุญาตแก่องค์กรที่ดำเนินการรับรองวิทยฐานะ และกำกับติดตามองค์กรนั้นๆ ให้ดำเนินการอย่างมีคุณภาพ องค์กรรับรองวิทยฐานะดำเนินการโดยอิสระ สถาบันอุดมศึกษาขอรับการรับรองเป็นระบบอาสาสมัครและมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการรับรอง คณะกรรมการที่ทำหน้าที่ตรวจเยี่ยมเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่อาสาสมัครเข้ามาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่วนที่สอง องค์กรการรับรองวิทยฐานะตามกฎหมาย ใช้เป็นข้อกำหนดที่ทุกสถาบันอุดมศึกษาจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายหรือข้อกำหนดของภาครัฐ เห็นได้จากในประเทศญี่ปุ่น หน่วยงาน Japan University Accreditation Association (2011) หรือ The National Institution for Academic Degrees and University Evaluation (NIDA-UE) (Mori, 2009) ซึ่งกำหนดว่าทุกสถาบันอุดมศึกษาจะต้องดำเนินการรับรองวิทยฐานะโดยสามารถเลือกได้จาก 2 องค์กร แต่เนื่องจากประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายที่กำหนดให้ทุกสถาบันอุดมศึกษา สาขาวิชา/หลักสูตร ต้องได้รับการรับรองวิทยฐานะทั้งระดับสถาบันและสาขาวิชา/หลักสูตร ดังนั้น หากประเทศไทยจะมีการนำระบบการรับรองวิทยฐานะเข้ามาใช้อย่างเป็นระบบ ควรใช้กับทุกสถาบันอุดมศึกษาไม่เลือกเฉพาะสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเท่านั้น ในบริบทของไทยควรจะดำเนินการในลักษณะเช่นเดียวกับประเทศญี่ปุ่นซึ่งน่าจะมีบริบทที่ใกล้เคียงกัน หน่วยงานที่จะทำหน้าที่ในการรับรองวิทยฐานะ ควรจะเป็นหน่วยงานเฉพาะซึ่งมีอิสระในการดำเนินการ โดยให้หน่วยงานของภาครัฐทั้งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา หรือ ศุภสภา ดำเนินการกำกับติดตามการทำงานขององค์กรดังกล่าว และส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการให้ได้ตามเกณฑ์การรับรองวิทยฐานะ เพื่อสร้างให้เกิดความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ทั้งระบบกล่าวคือ หน่วยงานที่ทำหน้าที่รับรองวิทยฐานะ สถาบันอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และ ศุภสภา ได้ทำหน้าที่ในการตรวจสอบร่วมกันเพื่อให้การอุดมศึกษาผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ

ความแตกต่างระหว่างระบบการรับรองปริญญาของศุภสภาหรือการรับทราบหลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่ใช้ในปัจจุบัน กับ ระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ที่พัฒนาขึ้น คือ ระบบการรับรองวิทยฐานะที่พัฒนาขึ้นมีการกำหนดมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ เกณฑ์ในการรับรองวิทยฐานะที่ชัดเจนครอบคลุมทั้งเกณฑ์ของศุภสภาและ

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยได้ผนวกตัวบ่งชี้ที่ใช้ในระบบการรับรองวิทยฐานะในระดับนานาชาติ ดังนั้น ระบบการรับรองวิทยฐานะที่พัฒนาขึ้นจึงมีการเพิ่มตัวบ่งชี้ในระดับนานาชาติ อีกทั้ง รายละเอียดการพิจารณาในแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ จะมีการกำหนดเกณฑ์การพิจารณาที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งจะช่วยให้คณะกรรมการตรวจเยี่ยมมีแนวทางพิจารณาที่ชัดเจน เช่น ห้องเรียนหรือห้องปฏิบัติการที่เหมาะสม หากเป็นระบบที่ใช้ในปัจจุบันคณะกรรมการตรวจเยี่ยมจะใช้ดุลยพินิจในการพิจารณา ทำให้ผลการพิจารณาของคณะกรรมการตรวจเยี่ยมในแต่ละทีมอาจตัดสินไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้น ระบบที่พัฒนาขึ้นจึงได้อธิบายไว้ในแนวทางการพิจารณาทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนทางการศึกษา ซึ่งอธิบายรายละเอียดของความเหมาะสมที่ชัดเจนยิ่งขึ้น และองค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจเยี่ยมได้เพิ่มองค์ประกอบที่ในส่วนของผู้แทนทั้งจากคณาจารย์และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาให้เป็นคณะกรรมการตรวจเยี่ยมด้วย ซึ่งจะเป็นการร่วมมือกันของทั้ง 2 หน่วยงาน และช่วยลดภาระการจัดเตรียมเอกสารของสถาบันอุดมศึกษา และทำให้ผลการรับรองวิทยฐานะเป็นที่ยอมรับและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

หลักฐานในแต่ละตัวบ่งชี้ที่หลักสูตรเสนอขอรับการรับรองวิทยฐานะ อาจเป็นหลักฐานที่ไม่ตรงตามรายการที่กำหนด ในคู่มือฯ หลักฐานที่เสนออาจเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์และการดำเนินการตามบริบทของสถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้น ดังนั้น ผู้มีบทบาทหลักที่สำคัญ คือ คณะกรรมการตรวจเยี่ยมโดยใช้ประสบการณ์และเชี่ยวชาญในการพิจารณาหลักฐานนั้นๆ หากผู้ประเมินขาดประสบการณ์ในการตรวจประเมิน และพิจารณาหลักฐานตามตัวอักษรที่กำหนดในคู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ อาจมีผลทำให้หลักสูตรนั้นอาจไม่ได้รับการรับรองวิทยฐานะ ดังนั้น ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการคัดเลือกให้ทำหน้าที่ตรวจประเมิน ควรมีการกำหนดเกณฑ์ซึ่งไม่เพียงการอบรมให้ความรู้เท่านั้น ผู้ประเมินควรมีการฝึกสังเกตสนทนาและสังมประสบการณ์อย่างยาวนานและต่อเนื่อง เป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญสูง สามารถมองประเด็นในภาพรวมของคุณภาพได้อย่างชัดเจน

เนื่องจากระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ที่พัฒนาขึ้น ผู้วิจัยได้นำเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558 และเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 กำหนดในตัวบ่งชี้ของการรับรองวิทยฐานะ ดังนั้น แม้ว่าปัจจุบันได้มีการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในระดับหลักสูตรแล้ว แต่เกณฑ์ที่ใช้ในการกำหนดตัวบ่งชี้ด้านการกำกับมาตรฐาน ยังใช้เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2548 และเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548 อยู่ ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา หรือ คณาจารย์ สามารถนำคู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในการประเมินคุณภาพระดับหลักสูตรในรอบต่อไป หรือในกรณีเพื่อประเมินหลักสูตรที่ใช้เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558 และเกณฑ์มาตรฐาน

หลักสูตรระดับปริญญาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 นอกจากนี้ ระบบที่พัฒนาขึ้นได้มีการบูรณาการเกณฑ์รับรองปริญญาของคุรุสภาและเกณฑ์ระดับนานาชาติเข้าไว้ด้วย

3. ผลการทดลองใช้และประเมินคุณภาพของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

ผลการทดลองใช้ระบบการรับรองวิทยฐานะหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์กับสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 4 แห่ง จำนวน 11 หลักสูตร โดยแบ่งเป็นกลุ่มนำร่อง จำนวน 2 แห่ง 3 หลักสูตร และ กลุ่มทดลองใช้ จำนวน 3 แห่ง 8 หลักสูตร พบว่า สถาบันอุดมศึกษา ได้ดำเนินการเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด แต่ยังมีบางประเด็นที่ดำเนินการไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนด ได้แก่ คุณสมบัติของอาจารย์ การสนับสนุนนิสิต/นักศึกษาร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในต่างประเทศ การสนับสนุนนิสิต/นักศึกษาการมีส่วนร่วมในการแข่งขันด้านวิชาการและวิชาชีพทั้งในและต่างประเทศ ผลงานวิจัยของอาจารย์ที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติ/นานาชาติ การให้นักศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำวิจัยหรือสร้างนวัตกรรมการเข้าร่วมการประชุมวิชาการในระดับชาติ/นานาชาติ จำนวนบทความของอาจารย์ประจำหลักสูตรที่ได้รับการอ้างอิงในฐานข้อมูลระดับชาติ/ระดับนานาชาติ อาจารย์และ/หรือการมีส่วนร่วมของนิสิต/นักศึกษาในการทำวิจัยหรือนวัตกรรม/ร่วมงานประชุมวิชาการทั้งในและต่างประเทศ และชื่อเสียงของหลักสูตร การได้รับการจัดอันดับหลักสูตร ในระดับนานาชาติ ซึ่งจากประเด็นต่างๆ ที่สถาบันอุดมศึกษายังไม่เป็นไปตามเกณฑ์ ประเด็นที่สถาบันอุดมศึกษาควรจะดำเนินการให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ คือ ด้านอาจารย์ ซึ่งพบข้อมูลจากการลงพื้นที่ ซึ่งพบว่า รายชื่ออาจารย์ที่เสนอให้ สกอ.รับทราบ เป็นข้อมูลที่ไม่เป็นปัจจุบัน เมื่อลงพื้นที่จะพบว่ามีมีการเปลี่ยนแปลงอาจารย์ทั้งอาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งข้อมูลที่ได้รับเพื่อให้ได้รับการรับทราบจาก สกอ. และอาจจะไม่ตรงตามข้อมูลที่ดำเนินงานจริง จะเห็นได้ว่าสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งควรมีความตระหนักในหน้าที่ความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ ดังจะเห็นได้จาก Merriam-Webster (2003 อ้างถึงใน Joseph and Associated, 2005) ซึ่งได้นิยามความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (accountability) คือหน้าที่หรือความเต็มใจที่ยอมรับความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ โดยต้องแสดงว่าได้อำนาจที่ถูกต้อง และทำงานบรรลุพันธกิจหรือจัดลำดับความสำคัญเพื่อหน่วยงานหรือองค์กร รายงานการปฏิบัติงาน ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้อย่างเปิดเผย การควบคุมประสิทธิภาพและประสิทธิผลต้องตรวจสอบได้ ต้องเชื่อมั่นในคุณภาพของโปรแกรมและผลการบริการ และต้องการบริการสาธารณชน ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาจึงมีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ในการนำเสนอข้อมูลที่โปร่งใส เปิดเผย ตรงตามความเป็นจริง ส่วนประเด็นผลงานวิจัยของอาจารย์ที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติ/นานาชาติ การให้นักศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการทำวิจัยหรือสร้างนวัตกรรมการเข้าร่วมการประชุมวิชาการในระดับชาติ/นานาชาติ

จำนวนบทความของอาจารย์ประจำหลักสูตรที่ได้รับการอ้างอิงในฐานข้อมูลระดับชาติ/ระดับนานาชาติ อาจารย์และ/หรือการมีส่วนร่วมของนิสิต/นักศึกษาในการทำวิจัยหรือนวัตกรรม/ร่วมงานประชุมวิชาการทั้งในและต่างประเทศ และชื่อเสียงของหลักสูตร การได้รับการจัดอันดับหลักสูตรในระดับนานาชาติ ถือเป็นความท้าทายที่สถาบันอุดมศึกษาจะต้องดำเนินให้ถึงเป้าหมาย เนื่องจากมาตรฐานและตัวบ่งชี้ในเรื่องนี้เป็นการดำเนินการของต่างประเทศ ซึ่งประเทศไทยต้องสร้างแรงกระตุ้นจะพยายามไปให้ถึงเป้าหมาย ซึ่งจะเป็นการเกิดผลที่ดีของการก้าวสู่ World Class University ซึ่งได้กำหนดไว้ในวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถาบันอุดมศึกษาเอง

เนื่องจากหลักสูตร/สาขาวิชาครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ มีจำนวนหลักสูตรค่อนข้างมาก เมื่อนำระบบลงไปปฏิบัติจริง อาจเกิดปัญหาแรก คือ ความไม่เป็นปัจจุบันของข้อมูล มีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงรายละเอียดส่วนประกอบของหลักสูตรได้ ดังนั้น เพื่อให้กระบวนการรับรองวิทยฐานะมีประสิทธิภาพ และข้อมูลที่น่าเสนอมีความทันสมัยเป็นปัจจุบัน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่า ข้อมูลมีความสำคัญในการใช้ประกอบการพิจารณาในระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ สอดคล้องกับ Eaton (2009) มาตรฐานของหน่วยงานรับรองวิทยฐานะประเด็นสำคัญข้อหนึ่ง คือ การมีแหล่งข้อมูลเพียงพอ (possess sufficient resources) องค์กรการรับรองวิทยฐานะสามารถตัดสินใจได้ทันที จึงควรมีบันทึกข้อมูลในฐานกลางโดยมีหน่วยงานกลางทำหน้าที่รับผิดชอบ เพื่อให้ข้อมูลเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ สามารถตรวจสอบเชื่อมโยงได้อย่างเป็นระบบ และเป็นการประหยัดการเตรียมเอกสารของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการรับรองวิทยฐานะ

ข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ที่พัฒนาขึ้น ในการนำไปใช้ควรมีการอบรมให้ความรู้ทั้งผู้ทรงคุณวุฒิที่จะทำหน้าที่คณะกรรมการตรวจเยี่ยมและผู้รับการตรวจประเมินการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ เนื่องจากระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์มีหลายขั้นตอน ดังนั้น ผู้ที่จะนำไปใช้ต้องมีความเข้าใจมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ เกณฑ์ขั้นตอนกระบวนการในการรับรองวิทยฐานะเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกันก่อนนำไปใช้จริง

2. องค์กรประกอบของผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งทำหน้าที่คณะกรรมการตรวจเยี่ยม เนื่องจากผู้วิจัยได้กำหนดผู้ทรงคุณวุฒิจากคณะกรรมการการอุดมศึกษาหรือผู้แทน ทำหน้าที่ประธานคณะกรรมการ

ตรวจเยี่ยมซึ่งในการนำไปใช้จริงอาจมีข้อจำกัด กรณีสัดส่วนของจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิจาก คณะกรรมการการอุดมศึกษาหรือผู้แทนกับจำนวนหลักสูตรในหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ที่มี จำนวนมาก ดังนั้น ผู้ทรงคุณวุฒิที่จะทำหน้าที่ประธานอาจกำหนดให้มีความยืดหยุ่น โดยกำหนดให้ ผู้ทรงคุณวุฒิทำหน้าที่ประธานได้รับการแต่งตั้งหรือขึ้นทะเบียนประธานคณะกรรมการการตรวจ เยี่ยม ซึ่งเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์และเคยเป็นประธานคณะกรรมการตรวจประเมินที่ เกี่ยวข้องในด้านคุณภาพการศึกษา

3. มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ซึ่งกำหนดหลักฐานอ้างอิง คณะกรรมการตรวจเยี่ยมควรมีความเข้าใจในการพิจารณา หลักฐานที่จะสนับสนุนหลักสูตรว่าดำเนินการเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดหรือไม่ ซึ่งหลักฐานอ้างอิงที่ กำหนดไว้ เป็นเพียงแนวทางการพิจารณา หลักฐานอ้างอิงควรมีความยืดหยุ่น โดยหลักฐานอ้างอิงที่ สถาบันอุดมศึกษานำเสนออาจไม่ตรงตามหลักฐานที่นำเสนอระบบดังกล่าว ดังนั้น จึงต้องพิจารณา ความเหมาะสมของหลักฐานอื่นๆ ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิที่ทำหน้าที่คณะกรรมการตรวจเยี่ยมต้องม ีความเชี่ยวชาญในการพิจารณา หากไม่ปรากฏหลักฐานตามที่ระบุไว้ในคู่มือ ต้องสามารถพิจารณา ตัดสินได้ว่าหลักฐานที่สถาบันอุดมศึกษานำเสนอถือได้ว่าได้ดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์ตาม มาตรฐาน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ที่กำหนด

4. เนื่องจากการประกันคุณภาพภายในระดับหลักสูตร (IQA) ซึ่งดำเนินการในปัจจุบันใช้ เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2548 และเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับ บัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548 ดังนั้น ในการประเมินคุณภาพภายในระดับหลักสูตรในรอบถัดไป ที่ต้อง ประเมินหลักสูตรซึ่งใช้เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558 และเกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558 สามารถนำระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุ ศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ที่พัฒนาขึ้น ซึ่งประกอบด้วยมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ที่เป็นไปตามเกณฑ์ มาตรฐานหลักสูตร พ.ศ. 2558 ไปใช้ประกอบในการพิจารณา

5. คุรุสภาและสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ควรนำระบบการรับรองวิทยฐานะ ของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์มาดำเนินการทำงานร่วมกันในรูปแบบคณะกรรมการรับรอง วิทยฐานะ หรือ เนื่องจากหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ เป็นหลักสูตรที่มีสาขาวิชาชีพ คือ คุรุสภา กำกับดูแล ดังนั้น ควรให้คุรุสภาดำเนินการรับรองวิทยฐานะเป็นภารกิจหลัก โดยให้สำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในคณะกรรมการตรวจเยี่ยมและคณะกรรมการรับรอง วิทยฐานะ และผลที่ได้จากการรับรองวิทยฐานะ คุรุสภานำผลไปเพื่อรับรองปริญญาในหลักสูตรที่ผ่าน การรับรองวิทยฐานะ และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษานำไปใช้ในการขึ้นทะเบียนหลักสูตร ที่มีมาตรฐาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากระบบการรับรองวิทยฐานะที่พัฒนาขึ้น ผู้วิจัยยังคงตัวบ่งชี้ด้านปัจจัยนำเข้า และกระบวนการไว้อยู่ ทั้งนี้ เพื่อประเมินว่าหลักสูตรดำเนินการได้ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับชาติที่กำหนด ซึ่งทำให้ตัวบ่งชี้ที่กำหนดยังมีจำนวนมาก ซึ่งในอนาคตหากทุกหลักสูตรดำเนินการเป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำระดับชาติแล้ว ตัวบ่งชี้ด้านปัจจัยนำเข้าและกระบวนการอาจไม่มีความจำเป็นจะต้องกำหนดไว้ในระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ดังนั้น ควรวิจัยและพัฒนาระบบการรับรองวิทยฐานะที่ลดจำนวนตัวบ่งชี้ ขั้นตอน ระยะเวลา และเพิ่มประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อาทิ การประเมินที่เน้นเฉพาะด้านผลลัพธ์ของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา
2. เนื่องจากหลักสูตรของครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ยังไม่มีกำหนดผลลัพธ์ของนิสิต/นักศึกษาในแต่ละหลักสูตร ดังนั้น ควรมีการศึกษาวิจัยต่อเนื่องเพื่อกำหนดผลลัพธ์ในแต่ละหลักสูตร เพื่อให้เป็นผลลัพธ์ของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ เช่นเดียวกับผลลัพธ์ของนิสิต/นักศึกษาในหลักสูตรวิศวกรรมศาสตร์ขององค์การรับรองวิทยฐานะระดับนานาชาติ
3. ควรมีการพัฒนาระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ที่ครอบคลุมทั้งระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต และประกาศนียบัตรชั้นสูง
4. ควรมีการพัฒนาระบบการรับรองวิทยฐานะที่ครอบคลุมหลักสูตรอื่นๆ นอกเหนือจากหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์
5. ควรมีการตรวจสอบคุณภาพของผลการประเมินโดยระบบที่พัฒนาขึ้นกับผลการประเมินจากเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่ใช้ในปัจจุบัน

รายการอ้างอิง

- Accreditation Board for Engineering and Technology (ABET). (2013a). ABET Accreditation Policy & Procedure Manual. Retrieved 18 May 2015, from www.abet.org
- Accreditation Board for Engineering and Technology (ABET). (2013b). *Criteria for Accrediting Applied Science Programs*. Retrieved from www.abet.org
- Accreditation Board for Engineering and Technology (ABET). (2013c). *Criteria for Accrediting Computing Programs*. Retrieved 8 May, 2015, from www.abet.org
- Accreditation Board for Engineering and Technology (ABET). (2013d). *Criteria for Accrediting Computing Programs*. Retrieved from www.abet.org
- Accreditation Board for Engineering and Technology (ABET). (2013e). *Criteria for Accrediting Engineering Programs*. Retrieved from www.abet.org
- Accreditation Board for Engineering and Technology (ABET). (2013f). *Criteria for Accrediting Engineering Technology Programs*. Retrieved from www.abet.org
- Archwamety, T., & McFarland, M. (2005). Quality Assessment and the Accreditation of a College Academic Program. *Journal of Research Methodology JRM*, 18, 31-43.
- ASEAN University Network Quality Assurance (AUN-QA). (2015). *Guide to AUN-QA Assessment at Programme Level*
- Carter, M. (2003). A process for establishing outcomes-based assessment plans for writing and speaking in the disciplines. *Language and Learning Across the Disciplines*, 6, 4-29.
- Cartwright, R., Weiner, K., & Streamer-Veneruso, S. (2009). *Student Learning Outcomes Assessment Handbook*. Maryland: Montgomery College.
- Cohen, J. (1977). *Statistical Power Analysis for the Behavioral Sciences*. New York: Academic Press.
- Council for Higher Education Accreditation (CHEA). (2010). 2010 CHEA Award for Outstanding Institutional Practice in Student Learning Outcomes. *THE CHEA CHRONICLE*, 11(1).

- Council for the Accreditation of Educator Preparation (CAEP). (2015). *CAEP Accreditation Manual*. Washington, DC: Council for the Accreditation of Educator Preparation.
- Eaton, J. S. (2009). Accreditation in the United States. *New Directions for Higher Education*, 2009(145), 79-86.
- EFMD Programme Accreditation System (EPAS). (2014a). *EPAS Process Manual*
Retrieved from www.efmd.org/epas
- EFMD Programme Accreditation System (EPAS). (2014b). EPAS Standards & Criteria The EFMD Accreditation for International Degree Programmes in Business and Management.
- EFMD Quality Improvement System (EQUIS). (2011). *The EQUIS Process Manual: European Quality Improvement system*.
- Feuer, M. J., Floden, R. E., Chudowsky, N., & Ahn, J. (2013). *Evaluation of teacher preparation programs: Purposes, methods, and policy options*
- Harvey, L. (2004). The Power of Accreditation : Views of Academics. *Journal of Higher Education Policy and Management*, 26(2), 207-223.
- Higher Education Evaluation and Accreditation Council of Taiwan (HEEACT). (2009). Higher Education Evaluation and Accreditation Council of Taiwan Self-Review Report. from www.heeact.edu.tw
- Higher Learning Commission. (2014). Criteria for Accreditation: Assuring Quality in Higher Education. Retrieved 30 June, 2016, from www.hlcommission.org
- Hou, A. Y.-c. (2011a). Impact of excellence program on Tiwan higher education in terms of quality assurance and academic excellence, examining the conflicting role of Taiwan's accrediting agencies. *Asia Pacific Education Review*, 13(1), 77-88.
- Hou, A. Y.-c. (2011b). Quality assurance at a distance: international accreditation in Taiwan higher education. *Higher Education*, 61(2), 179-191.
- Japan University Accreditation Association (JUAA). (2011). University Standards and Explanation. Accreditation. from www.juaa.or.jp/en/accreditation/university

- Jiang, K. (2009). A Critical Analysis of Accountability in Higher Education Its Relevance to Evaluation of Higher Education. *Chinese Education and Society*, 42(2), 39-51.
- Joseph, C. B., & Associated. (2005). *Achieving Accountability in Higher Education: Balancing public, academic, and market demands*: Jossey.
- Kehm, B. M. (2006). The German System of Accreditation. from www.unv.edu/ppaq
- Kemenade, E. V., & Hardjono, T. W. (2010). A Critique of the Use of Self-evaluation in a Compulsory Accreditation System. *Quality in Higher Education*, 16(3).
- Kerlinger, F. N. (1986). *Foundations of behavioral research*. New York: Rinehart and Winston.
- Maranville, D. B., O'Neill, & Plumb. (2012). Lessons for legal education from the engineering profession's experience with outcomes-based accreditation. (Contemporary Issues in Outcomes-Based Legal Education). *William Mitchell Law Review*, 38(3), 1017-1093.
- Mori, R. (2009). Accreditation Systems in Japan and the United States: A Comparative Perspective on Governmental Involvement. *New Directions for Higher Education*(145), 69-77.
- National Council for Accreditation of Teacher Education (NCATE). (2008). *Professional Standards for the Accreditation of Teacher Preparation Institutions*
Retrieved from www.ncate.org
- National Institution for Academic Degrees and University Evaluation (NIAD-UE). (2009). Standards for Evaluation and Accreditation of Universities 2009-2010. from www.niad.ac.jp
- New England Association of Schools and Colleges (NEASC). (2011). Standard for Accreditation. *Commission on Institutions of Higher Education*. Retrieved 1 January, 2011, from www.neasc.org
- Nguyen, K. D., Oliver, D. E., & Priddy, L. E. (2009). Criteria for Accreditation in Vietnam's Higher Education: Focus on Input or Outcome? *Quality in Higher Education*, 15(2), 123-134.
- Prus, J. S. (2011). Issues and Trends in the Accreditation of School Psychology Programs in the United States. *Psychology in the Schools*, 48(9).

- Roland, T. L. (2011). Development of an Accreditation Matrix for Institution of Higher Education. *Journal of Studies in Education*, 1(1).
- Seto, M., & Wells, P. J. (2007). *Quality Assurance and Accreditation: A Glossary of Basic Terms and Definitions*.
- Sterian, P. E. (1992). *Accreditation and quality assurance in higher education: Papers on higher education series* E. C. f. H. Education (Ed.)
- Stufflebeam, D. L. (2004). A Note on the Purposes, Development, and Applicability of the Joint Committee Evaluation Standards. *American Journal of Evaluation*, 25(1), 99-102.
- Stufflebean, D. L. (2001). *Evaluation Models*. San Francisco: Jossey-Bass.
- The Accreditation Council. (2013). Rules for the Accreditation of Study Programmes and for System Accreditation. Foundation for the Accreditation of Study Programmes in Germany.
- The Association of Technology Management and Applied Engineering (ATMAE). (2011). 2011 Outcomes Assessment Accreditation Handbook. <http://atmae.org/index.php>
- The Association to Advance Collegiate Schools of Business (AACSB). (2014). *Initial Accreditation Handbook*. AACSB International Retrieved from www.aacsb.edu
- The Australian Institute for Teaching and School Leadership (AITSL). (2013). *Accreditation of Initial Teacher Education Programs in Australia* Guide to the accreditation process.
- The Council on Higher Education. (2004). Criteria for Programme Accreditation. from www.che.ac.za.
- Thibodeau, J. (2011). *Appreciative Accreditation: A Mixed Methods Explanatory Study of Appreciative Inquiry-Based Institutional Effectiveness Results in Higher Education*. University of Nebraska - Lincoln.
- UNESCO Institute for Statistics (UIS). (2014). ISCED Fields of Education and Training 2013 (ISCED-F 2013).

- Volkwein, J. F. (2009). The Assessment Context: Accreditation, Accountability and Performance. *New Directions For Institutional Research, Assessment Supplement*, 3-12.
- กฎกระทรวงการขอให้รับรองและการรับรองวิทยฐานะสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2551. (2551, 25 กุมภาพันธ์ 2551). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 125 ตอนที่ 38 ก.
- กฎกระทรวงการขอให้รับรองและการรับรองวิทยฐานะสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2558. (2558, 21 พฤษภาคม 2558). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 132 ตอนที่ 43 ก.
- กฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553. (2553, 2 เมษายน 2553). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 127 ตอนที่ 23 ก.
- ประเมศวร์ บุญเย็น. (2548). การพัฒนามาตรฐานหลักสูตรมหาบัณฑิตและดุขฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษาในประเทศไทย. (ครุศาสตร์ดุขฎีบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548. (2548, 25 พฤษภาคม 2548). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 122 ตอนพิเศษ 39 ง.
- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558. (2558, 13 พฤศจิกายน 2558). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 132 ตอนพิเศษ 295 ง.
- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2548. (2548, 25 พฤษภาคม 2548). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 122 ตอนพิเศษ 39 ง.
- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558. (2558, 13 พฤศจิกายน 2558). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 132 ตอนพิเศษ 295 ง.
- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา. (2549, 10 ตุลาคม 2549). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 123 ตอนที่ 105 ง.
- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรห้าปี). (2554, 15 มีนาคม 2554).
- ประกาศคณะกรรมการประกันคุณภาพในระดับอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2557. (2557). คณะกรรมการประกันคุณภาพในระดับอุดมศึกษา.
- ประกาศครุสภา เรื่อง การรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษาเพื่อการประกอบวิชาชีพ พ.ศ. 2557. (2557, 31 มีนาคม 2557).
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542, 19 เมษายน 2542). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก.

- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. (2545, 19 ธันวาคม 2545). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 119 ตอนที่ 123 ก.
- พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546. (2546, 11 มิถุนายน 2546). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 120 ตอนที่ 52 ก.
- ภานุวัฒน์ บุตรเรียง. (2551). การพัฒนาเกณฑ์การรับรองวิทยฐานะสำหรับหลักสูตรการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ในระดับอุดมศึกษา. (ครุศาสตร์มหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภาวิช ทองโรจน์. (2555). สภาสถาบันอุดมศึกษากับการพัฒนาอุดมศึกษา. Retrieved 20 กุมภาพันธ์ 2555, 2555
- วรวรรณ ศรีตะลานุกค์. (2551). การพัฒนาระบบการรับรองวิทยฐานะปราชญ์ภูมิปัญญาไทยในฐานะผู้สอนระดับอุดมศึกษา. (ครุศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2552). ทฤษฎีการประเมิน. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด สามลดา.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ. (2544). รายงานการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ประชากรและการพัฒนา) โครงการประกันคุณภาพการศึกษา การประเมินหลักสูตรสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ. (2553). รายงานการศึกษาวิจัยการประเมินสถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศ. กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.). (2555). คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554 - 2558) ระดับอุดมศึกษา ฉบับสถานศึกษา (แก้ไขเพิ่มเติม พฤศจิกายน พ.ศ. 2554) (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).
- สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพเยาวชน. (2557). การยกระดับคุณภาพครูไทยในศตวรรษที่ 21. Paper presented at the เอกสารประกอบการประชุมวิชาการ “อภิวัดการเรียนรู้...สู่จุดเปลี่ยนประเทศไทย (6-8 พฤษภาคม 2557).

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม

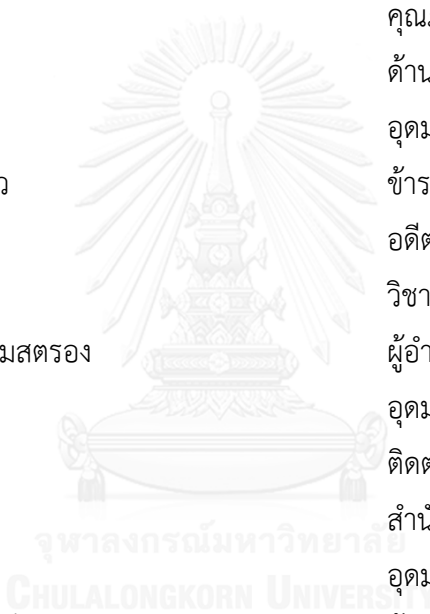
1. ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สมหวัง พิธิยานุวัฒน์	คณะกรรมการการอุดมศึกษา
2. ดร.ถนอม อินทรกำเนิด
อุดมศึกษา	อนุกรรมการด้านมาตรฐานการ
อุดมศึกษา
3. รองศาสตราจารย์ ดร.ทองอินทร์ วงศ์โสธร	ผู้ทรงคุณวุฒิ
4. รองศาสตราจารย์ ดร.วิเชียร ชูติมาสกุล
อุดมศึกษา	อนุกรรมการด้านมาตรฐานการ
อุดมศึกษา
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์	อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

1. ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สมหวัง พิธิยานุวัฒน์	คณะกรรมการการอุดมศึกษา
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สมสรบุญก์ วงษ์อยู่น้อย
ประเมินผล	อนุกรรมการด้านติดตามและ
ประเมินผล
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์	อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษา คณะ
ศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
4. ดร.พิกุล เอกวารงกูร	รองคณบดีฝ่ายวิจัย คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
5. นางมยุรี สิงห์ไข่มุกข์	ข้าราชการบำนาญ
อดีตผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานและ
คุณภาพอุดมศึกษา ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ
ด้านการติดตามและประเมินผล
อุดมศึกษา
6. นางสาวอัมพา สุวรรณศรี	ข้าราชการบำนาญ
อดีตผู้อำนวยการสำนักติดตามและ
ประเมินผลอุดมศึกษา ผู้เชี่ยวชาญ
เฉพาะด้านการติดตามและประเมินผล
อุดมศึกษา

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ทดลองใช้ระบบการรับรองวิทยฐานะ ของหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สุรชาติ ฌ หนองคาย อนุกรรมการด้านติดตามและ
ประเมินผล
2. ดร.วิทยา เจียรพันธุ์ คณะกรรมการการอุดมศึกษา
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุติเทพ ศิริพิพัฒน์กุล รองคณบดีฝ่ายประกันคุณภาพ
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
4. นางมยุรี สิงห์ไข่มุกข์ ข้าราชการบำนาญ
อดีตผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานและ
คุณภาพอุดมศึกษา ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ
ด้านการติดตามและประเมินผล
อุดมศึกษา
5. ดร.พรศรี นิยมแก้ว ข้าราชการบำนาญ
อดีตผู้อำนวยการสำนักมาตรฐาน
วิชาชีพ ครุสภา
6. นางนภาพร อาร์มสตรอง ผู้อำนวยการสำนักติดตามและประเมิน
อุดมศึกษา ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการ
ติดตามและประเมินผลอุดมศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการ
อุดมศึกษา
7. นายสมบัติ รุ่งรัศมี ผู้อำนวยการกลุ่มติดตามและ
ประเมินผลด้านคุณภาพมาตรฐาน
อุดมศึกษา สำนักงาน
คณะกรรมการการอุดมศึกษา

ภาคผนวก ข แบบสอบถาม เรื่อง ตัวบ่งชี้ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์
ศึกษาศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แบบสอบถาม

เรื่อง **ตัวบ่งชี้ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์****คำชี้แจง**

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของตัวบ่งชี้ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ซึ่งข้อมูลที่ได้จะนำไปใช้ในการพัฒนาระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ กรุณาตอบแบบสอบถามตามสภาพความเป็นจริง ผลการตอบแบบสอบถามของท่านจะถูกเก็บเป็นความลับ โดยผู้วิจัยจะรายงานผลการวิจัยในภาพรวมเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

การรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ หมายถึง การตรวจสอบคุณภาพของการจัดการศึกษาของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ เพื่อรับรองว่าเป็นหลักสูตรที่มีคุณภาพ

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านในการให้ข้อมูลเพื่อประโยชน์ทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศและขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นางสาวชนิชา ชัยภูมิธนิช

นิสิตสาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามชุดนี้ ประกอบด้วย 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการและแบบปลายเปิด

ตอนที่ 2 ตัวบ่งชี้ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษา โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบปลายเปิด

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน หน้าคำตอบและเติมคำในช่องว่างให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

1. เพศ	☐	ชาย	☐	หญิง		
2. อายุ	☐	ต่ำกว่า 20 ปี	☐	20-30 ปี	☐	31-40 ปี
	☐	41-50 ปี	☐	51 ปีขึ้นไป		

3. สถานภาพ ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา อาจารย์
 บุคลากรทางการศึกษา อื่นๆ (โปรดระบุ).....
4. สังกัด สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ
 สถาบันอุดมศึกษาเอกชน
 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 อื่นๆ (โปรดระบุ).....
5. วุฒิการศึกษาสูงสุด
 ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
 ปริญญาโท
 ปริญญาเอก
 อื่นๆ โปรดระบุ
6. ท่านคิดว่าหากมีการดำเนินรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตรศึกษาศาสตร์ ควรอยู่ใน
 ความรับผิดชอบของหน่วยงานใด (เลือกได้มากกว่า 1 คำตอบ)
 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
 ศุภสภา
 องค์การอิสระ
 สถาบันอุดมศึกษาต้นสังกัด
 อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 ตัวบ่งชี้ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ของ
สถาบันอุดมศึกษา

คำชี้แจง ท่านคิดว่าการจัดการศึกษาในของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ให้มีคุณภาพ เห็นควรให้
ความสำคัญกับตัวบ่งชี้ดังกล่าวในระดับใด

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าคำตอบและเติมค่าในช่องว่างให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	ระดับความสำคัญ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
บริบทของสถาบันอุดมศึกษา					
1. มีนโยบายและพันธกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษา					
2. มีการจัดทำแผนนโยบายการดำเนินงานกิจกรรมการจัดการสอน และความรับผิดชอบต่อสังคม					
3. หนึ่งห้องเรียนมีนิสิต/นักศึกษา ไม่เกิน 30 คน					
4. ห้องเรียนมีสภาพที่เหมาะสม เพียงพอกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
5. ห้องเรียนมีวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนรู้ในปริมาณที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน					
6. ห้องปฏิบัติการเหมาะสมกับสาขาวิชาหรือวิชาเอกที่เปิดสอน เช่น ห้องปฏิบัติการเทคโนโลยีสารสนเทศ ห้องปฏิบัติการสอนแบบจุลภาค และห้องปฏิบัติการสื่อการสอน ฯลฯ					
7. ห้องปฏิบัติการมีวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนรู้ในปริมาณที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน					
8. มีการใช้ห้องปฏิบัติการสำหรับการฝึกปฏิบัติเพิ่มเติมนอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอนปกติ					
9. ห้องสมุดมีหนังสือ ตำรา วารสาร และเอกสารทางวิชาการ ในสาขาวิชาที่เปิดสอนที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน					
10. ห้องสมุดมีบริการสืบค้นโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเพียงพอและทันสมัย					
11. ห้องสมุดมีวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนรู้ในปริมาณที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน					

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	ระดับความสำคัญ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
12.การจัดสภาพแวดล้อมที่สร้างให้เกิดบรรยากาศความเป็นครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์และเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานบัณฑิต					
13.มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการสอนที่เหมาะสมกับระดับของหลักสูตร					
14.มีสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับนิสิต/นักศึกษาที่มีความบกพร่อง					
15.มีอาจารย์ประจำหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตร					
16.อาจารย์ประจำหลักสูตรเป็นอาจารย์ประจำไม่เกิน 1 หลักสูตร ยกเว้นเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรปริญญาโทและเอกในสาขาวิชาเดียวกันได้ทั้ง 2 หลักสูตร					
17.อาจารย์ประจำหลักสูตรมีการทำวิจัยที่มีใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา					
18.อาจารย์ประจำหลักสูตรระดับปริญญาตรีมีคุณวุฒิปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่า ผศ.ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน					
19.อาจารย์ประจำหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษามีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่า รศ.ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน					
20.อาจารย์ผู้สอนระดับปริญญาตรีเป็นอาจารย์ประจำ (ของสถาบันอุดมศึกษา) หรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก มีคุณวุฒิปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่า ผศ. และมีประสบการณ์ด้านการสอน					
21.อาจารย์ผู้สอนระดับบัณฑิตศึกษาเป็นอาจารย์					

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	ระดับความสำคัญ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ประจำ (ของสถาบันอุดมศึกษา) หรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่า รศ. และมีประสบการณ์ด้านการสอน					
22.อาจารย์ผู้สอนรายวิชาซึ่งครุมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโท หรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่า ผู้ช่วยศาสตราจารย์ หรือมีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่สอนโดยมีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 10 ปี (กรณีมีประสบการณ์วิจัยอย่างต่อเนื่อง ให้มีประสบการณ์สอนไม่น้อยกว่า 5 ปี)					
23.อาจารย์นิเทศก์ระดับปริญญาตรีมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโท ในสาขาวิชาที่จะนิเทศ หรือมีประสบการณ์ในการนิเทศมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี					
24.ครูพี่เลี้ยง และผู้บริหารพี่เลี้ยงนิสิต/นักศึกษา ระดับปริญญาตรีมีคุณวุฒิและมีประสบการณ์ตรงกับการปฏิบัติการสอน หรือการบริหารและได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง					
25.อาจารย์ที่ปรึกษาหลักวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษาต้องเป็นอาจารย์ประจำ (ของสถาบันอุดมศึกษา) และมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่า รศ. ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน					
26.อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา ต้องเป็นอาจารย์ประจำ (ของสถาบันอุดมศึกษา) หรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก และ มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่า รศ. ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน					
27.สัดส่วนอาจารย์ต่อนิสิต/นักศึกษาระดับปริญญาตรี ไม่เกิน 1:30 (อาจารย์ : นิสิต/นักศึกษา)					
28.สัดส่วนอาจารย์นิเทศก์ระดับปริญญาตรีมีจำนวนไม่เกิน 1 : 10 (อาจารย์ : นิสิต/นักศึกษา)					

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	ระดับความสำคัญ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<p>29. สัดส่วนอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ต่อนิสิต/นักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาไม่เกิน 1 : 5 (อาจารย์ : นิสิต/นักศึกษา)</p> <p>กรณีที่อาจารย์มีประสบการณ์วิจัยและผลงานวิจัยต่อเนื่องในรอบ 5 ปี สามารถเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้ไม่เกิน 1 : 10 (อาจารย์ : นิสิต/นักศึกษา)</p> <p>และกรณีเป็นที่อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระไม่เกิน 1 : 15 (อาจารย์ : นิสิต/นักศึกษา)</p> <p>หากเป็นที่ปรึกษาทั้ง 2 ประเภทให้เทียบสัดส่วนนักศึกษาที่ทำวิทยานิพนธ์ 1 คนเทียบเท่ากับนักศึกษาที่ค้นคว้าอิสระ 3 คน</p>					
30. มีการแต่งตั้งคณาจารย์ที่ปรึกษาสำหรับนิสิต/นักศึกษาโดยมีการกำหนดหน้าที่อย่างชัดเจน					
31. มีการจัดหรือแต่งตั้งคณาจารย์นิเทศก์นิสิต/นักศึกษาระดับปริญญาตรีตามที่คุรุสภากำหนด					
32. มีคณะกรรมการบริหารหลักสูตรครอบคลุมบุคคลที่เกี่ยวข้องและมีคุณสมบัติตรงกับหลักสูตรที่รับผิดชอบ					
33. อาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนมีความเข้าใจและสามารถใช้แนวคิดในการออกแบบและดำเนินการหลักสูตร					
34. อาจารย์ร่วมกันพัฒนาการสอนโดยเฉพาะการใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาที่เหมาะสมกับกระบวนการสอน					
35. อาจารย์สอนโดยให้นิสิต/นักศึกษาได้ทบทวนทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อที่เรียน					
36. อาจารย์มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ในเนื้อหาเชิงลึกและถูกต้องตามหลักวิชาการและวิชาชีพ					

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	ระดับความสำคัญ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
37.ครูในโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพระดับปริญญาตรี ในการฝึกทักษะนิสิต/นักศึกษาระดับปริญญาตรี					
การออกแบบหลักสูตร					
1.มีพันธกิจหลักเพื่อผลิตบัณฑิตในของหลักสูตรครุ ศาสตร์ ศึกษาศาสตร์อย่างมีคุณภาพ					
2.วัตถุประสงค์ของในแต่ละหลักสูตรมีความชัดเจน ตามผลลัพธ์การเรียนรู้ของหลักสูตร					
3.มีการเชื่อมโยงวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกับ วัตถุประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษา					
4.มีการกำหนดกลยุทธ์การดำเนินการหลักสูตรที่ ชัดเจนถูกต้องตามระเบียบ กฎ/ประกาศ กระทรวงศึกษาธิการและเกณฑ์อื่นๆที่เกี่ยวข้อง					
5.มีการกำหนดการดำเนินกิจกรรมการจัดการสอน และความรับผิดชอบต่อสังคม					
6.การจัดทำหลักสูตรโดยศึกษาความต้องการของ ผู้ใช้บัณฑิตและความต้องการกำลังคนใน ตลาดแรงงานของประเทศ					
7.มีการกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตตามผลลัพธ์ การเรียนรู้ของหลักสูตรไว้อย่างชัดเจน					
8.มีการเชื่อมโยงองค์กรผู้ใช้บัณฑิตและความ คาดหวังต่อบัณฑิต					
9.การส่งเสริมให้ความรู้แก่ผู้สนใจเข้าศึกษาใน หลักสูตรเพื่อประกอบการตัดสินใจ					
10.มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่รายละเอียดของ หลักสูตรแก่ผู้สนใจเข้าศึกษา					
11.มีการกำหนดผลการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของ หลักสูตร					
12.มีการกำหนดสมรรถนะที่คาดหวังของบัณฑิต รายวิชาแต่ละรายวิชาจัดทำขึ้นอย่างชัดเจน แสดง ให้เห็นผลลัพธ์ที่มุ่งหวังของรายวิชา มีการจัดทำ curriculum map					
13.มีการกำหนดเป้าหมายผลลัพธ์การเรียนรู้ในรูป					

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	ระดับความสำคัญ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ของสมรรถนะตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ					
14.มีการนำผลการประเมินการสอนไปใช้ในการปรับปรุงประมวลรายวิชา หรือรายละเอียดรายวิชา และการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง					
15.โครงสร้างหลักสูตร มีจำนวนหน่วยกิตเป็นไปตามมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง เช่น หลักสูตร สกอ. หรือกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ					
16.มีการกำหนดจำนวนหน่วยกิตที่ให้เทียบโอนได้ตามเกณฑ์ สกอ. และต้องเป็นวิชาที่เรียนมาแล้วไม่เกิน 5 ปี มีการลงทะเบียนเรียนแต่ละภาค การศึกษาตามเกณฑ์ของ สกอ. มีการกำหนดให้การทำวิทยานิพนธ์ หรือสารนิพนธ์เป็นงานเดี่ยว และมีกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ตามเกณฑ์ สกอ.					
17. มีมาตรฐานความรู้ตามเกณฑ์ของหลักสูตรและตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ					
18.มีการจัดทำประมวลรายวิชา หรือรายละเอียดรายวิชาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ					
19.มีความสมดุลระหว่างเนื้อหาวิชาเฉพาะ และความรู้และทักษะทั่วไป และสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต					
20.เนื้อหาวิชา มีการบูรณาการและสนับสนุนรายวิชาอื่นๆ ในหลักสูตรมีขอบเขต ความลึกซึ้ง ความเชื่อมโยง และโครงสร้างรายวิชา					
21.มีขอบเขต ความลึกซึ้ง ความเชื่อมโยงและโครงสร้างรายวิชา					
22.มีกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานการศึกษา ข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศ ที่สถาบันอุดมศึกษากำหนด					

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	ระดับความสำคัญ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
23. มีกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนครบตามคำอธิบายรายวิชา รายละเอียดรายวิชา จำนวนหน่วยกิต และจำนวนชั่วโมง ตามที่เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรกำหนด					
24. มีการกำหนดรูปแบบการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของมหาวิทยาลัยและของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์					
25. การออกแบบหลักสูตรตามโครงสร้างหลักสูตรมีความชัดเจนและเหมาะสมกับหลักสูตรแต่ละระดับ					
26. การกำหนดวิธีการประเมินผลตามวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับบริบทของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ เช่น การประเมินเพื่อวินิจฉัย การประเมินความก้าวหน้า และการประเมินสรุปผล					
27. มีการประเมินนิสิต/นักศึกษาที่ชัดเจน นิยามเกณฑ์ในการประเมินและการให้ค่าน้ำหนักของวิธีการประเมิน เช่น การประเมินแบบอิงเกณฑ์ การประเมินแบบอิงกลุ่ม หรือ การประเมินอิงมาตรฐาน					
28. มีการประเมินนิสิต/นักศึกษาตามผลลัพธ์การเรียนรู้หรือสมรรถนะของบัณฑิตและการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน					
การดำเนินการหลักสูตร					
1. มีประกาศกำหนดคุณสมบัติและเกณฑ์การคัดเลือกนิสิต/นักศึกษา					
2. มีการใช้เครื่องมือในการประเมินผู้สมัครประกอบการคัดเลือกนิสิต/นักศึกษา เช่น ข้อสอบวัดหรือประเมินความรู้พื้นฐาน ข้อสอบวัดแววความเป็นครู					
3. มีกระบวนการคัดเลือกที่มีมาตรฐาน ได้บุคคลที่มีคุณสมบัติและกระบวนการคัดเลือกมีการนำไปใช้อย่างต่อเนื่อง					
4. ให้อาจารย์มีโอกาสดูพิจารณาความเหมาะสมด้านบุคลิกภาพของผู้สมัครเรียน					

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	ระดับความสำคัญ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5.การรับนิสิต/นักศึกษาเป็นไปตามแผนการรับที่กำหนดในหลักสูตร					
6.การใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายเพื่อสนับสนุนเป้าหมายของการจัดหลักสูตร					
7.มีการอธิบายให้ความรู้ของอาจารย์ที่ช่วยสนับสนุนวิธีการสอนให้มีประสิทธิภาพ					
8.วิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมากกว่าเน้นอาจารย์เป็นสำคัญ					
9.การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เช่น ระบบ LMS (Learning Management System)					
10.สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ครอบคลุมตามเนื้อหาของหลักสูตร					
11.มีการประเมินและพัฒนาคุณภาพอย่างเป็นระบบ					
12.สนับสนุนการพัฒนาความรู้และทักษะที่เป็นประโยชน์ต่อนิสิต/นักศึกษา					
13.เข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิต ปีละไม่น้อยกว่า 1 กิจกรรม ได้แก่ การปฏิบัติธรรม หรือกิจกรรมอาสา กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณของวิชาชีพ*					
14.มีรายงานผลการผ่านเกณฑ์การประเมินการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตามมาตรฐาน ประสพการณ์วิชาชีพครูที่คุรุสภากำหนด ได้แก่ สามารถจัดการเรียนรู้ในสาขาวิชาเฉพาะ สามารถประเมิน ปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียนสามารถทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน และสามารถจัดทำรายงานผลการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน					
15.มีการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาที่มีคุณสมบัติตามที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนด ไม่น้อยกว่า 1 ปี					

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	ระดับความสำคัญ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
16.การสนับสนุนโอกาสในการฝึกประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพของนิสิต/นักศึกษาในระหว่างเรียน					
17.การสนับสนุนโอกาสการเพิ่มทักษะและส่งเสริมประสบการณ์ในต่างประเทศ					
ผลลัพธ์ของหลักสูตร					
1.บัณฑิตมีคุณลักษณะเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร					
2.การประเมินสมรรถนะของบัณฑิตที่กำหนดตรงตามมาตรฐานตามระดับหลักสูตร					
3.ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครบตามหลักสูตรที่ได้รับการรับรองจากคุรุสภาและ สกอ.					
4.การประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิต/นักศึกษาที่สะท้อนถึงผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนด					
5.อัตราการผ่านเกณฑ์การประเมินการสำเร็จการศึกษาของบัณฑิต และอัตราการลาออกกลางคันของนิสิต/นักศึกษา					
6.บัณฑิตมีความสามารถในการศึกษาที่ก้าวหน้า พัฒนาบุคลิกภาพ ทักษะคิดเชิงวิชาการและวิชาชีพ มีสมรรถนะในหลักสูตรที่ศึกษา รวมถึง ทักษะการถ่ายทอดความรู้ ทักษะการเป็นผู้นำ					
7.ความสามารถในการเข้าสู่ตลาดแรงงาน และการพัฒนาในอาชีพของบัณฑิต					
8.มีการพัฒนาคุณภาพของบัณฑิตตามที่กำหนดในหลักสูตร					
9.อัตราการได้งานทำตรงสาขาวิชาของบัณฑิต					
10.ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่อคุณภาพบัณฑิตในหลักสูตร					
11.มีการปฏิบัติตนที่เหมาะสมกับความเป็นครูและผู้ประกอบการวิชาชีพทางการศึกษา โดยมีผลการรับรอง					

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	ระดับความสำคัญ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ความประพจน์จากสถาบันการผลิต					
12.มีการกำหนดความก้าวหน้าในอาชีพ (Career paths) เมื่อบัณฑิตสำเร็จการศึกษาและทำงานที่ชัดเจน					
13.สถาบันอุดมศึกษาให้บริการแนะนำเกี่ยวกับอาชีพที่เหมาะสมกับหลักสูตร					
14.มีการเชื่อมโยงกับองค์กรที่สรรหาคณาจารย์กับอาชีพที่เหมาะสมกับหลักสูตร					
15.ศิษย์เก่ามีส่วนร่วมในกิจกรรมตามหลักสูตรหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องสถาบันอุดมศึกษา					
16.มีการระดมทุนจากศิษย์เก่า					
17.อันดับของหลักสูตรซึ่งจัดอยู่ในระดับชาติหรือระดับนานาชาติ					
18.การที่บัณฑิตเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานโดยองค์กรการสรรหาคณาจารย์ที่เกี่ยวข้อง					
การประกันคุณภาพ					
1.มีระบบการประกันคุณภาพระดับคณะ/ระดับหลักสูตร					
2.มีคณะกรรมการรับผิดชอบการประกันคุณภาพการศึกษา					
3.มีแผนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร					
4.มีการดำเนินการประกันคุณภาพหลักสูตร					
5.มีรายงานการประกันคุณภาพหลักสูตรประจำปี					
6.มีกระบวนการตรวจสอบผลการดำเนินงานของหลักสูตรโดยบุคลากรภายในและภายนอกสถาบันอุดมศึกษา					
7.มีการทบทวนการดำเนินการหลักสูตร					
8.รวบรวมข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น บัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิตเกี่ยวกับการจัดการหลักสูตร					

มาตรฐาน/ตัวบ่งชี้	ระดับความสำคัญ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
9.รวบรวมข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น ผู้ใช้บัณฑิต/สภาวิชาชีพ เกี่ยวกับคุณภาพบัณฑิตเมื่อเข้าสู่ตลาดแรงงาน					
10.มีกระบวนการให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับสมรรถนะที่จำเป็นของนิสิต/นักศึกษาในภาพรวมเป็นรายบุคคล					
11.มีการกำกับติดตามคุณภาพการสอนเป็นระยะ					
12.มีการประเมินประสิทธิผลการสอนโดยการสังเกตการณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิ					
13.ในแต่ละรายวิชามีการประเมินการสอนโดยนักศึกษา					
14.มีการกำกับติดตามการดำเนินการประเมินหลักสูตรเป็นระยะ					

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

ภาคผนวก ค แบบประเมินคุณภาพคู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์
ศึกษาศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แบบประเมินคุณภาพคู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

คำชี้แจง

1. แบบประเมินฉบับนี้ มีทั้งหมด 3 ตอน ได้แก่
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญ
 - ตอนที่ 2 การประเมินความเหมาะสมของคู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์
 - ตอนที่ 3 การประเมินความคิดเห็นที่มีต่อความเหมาะสมของคู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

2. การตอบแบบประเมินฉบับนี้ มีรายละเอียดในการพิจารณาดังต่อไปนี้
 - ตอนที่ 1 ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาข้อความในแต่ละข้อแล้วตอบคำถามตามความเป็นจริง
 - ตอนที่ 2 ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาข้อความในแต่ละข้อ แล้วตอบคำถามแต่ละข้อตามความเป็นจริงที่ตรงกับความคิดเห็นมากที่สุด โดยให้ระดับความคิดเห็น ดังนี้
 - 5 หมายถึง มีความเหมาะสม/สอดคล้อง/ชัดเจนมากที่สุด
 - 4 หมายถึง มีความเหมาะสม/สอดคล้อง/ชัดเจนมาก
 - 3 หมายถึง มีความเหมาะสม/สอดคล้อง/ชัดเจนปานกลาง
 - 2 หมายถึง มีความเหมาะสม/สอดคล้อง/ชัดเจนน้อย
 - 1 หมายถึง มีความเหมาะสม/สอดคล้อง/ชัดเจนน้อยที่สุด
 - ตอนที่ 3 ให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความคิดเห็นที่มีต่อความเหมาะสมของคู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ จำแนกตามมาตรฐานการประเมิน คือ (กฎกระทรวงการขอให้รับรองและการรับรองวิทยฐานะสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2551) มาตรฐานการใช้ประโยชน์ (2) มาตรฐานความเป็นไปได้ (กฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553) มาตรฐานความเหมาะสม และ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542) มาตรฐานความถูกต้อง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญเป็นอย่างสูงที่ได้สละเวลาในการตอบข้อความ คำตอบของท่านจะมีคุณค่าอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพและปรับปรุงคู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ให้มีความเหมาะสมต่อไป

นางสาวชนิชา ชัยภูมิธนโชค

นิสิตปริญญาเอก สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา

ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญ

1. เพศ

- ชาย
 หญิง

2. อายุ

- ต่ำกว่า 30 ปี
 31-40 ปี
 41-50 ปี
 มากกว่า 50 ปี

3. ประสบการณ์การทำงาน

- น้อยกว่า 5 ปี
 5-10 ปี
 มากกว่า 10 ปีขึ้นไป

**ตอนที่ 2 การประเมินความเหมาะสมของคู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์
ศึกษาศาสตร์**

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ความเหมาะสมด้านเนื้อหา					
ส่วนที่ 1 ระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์					
1. การระบุหลักการและเหตุผล และวัตถุประสงค์ของคู่มือไว้อย่างชัดเจน					
2. ความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์					
3. กรอบในการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์					
4. กระบวนการในการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ชัดเจนและเหมาะสม					
5. ระยะเวลาของแต่ละขั้นตอนในการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์					
ส่วนที่ 2 การตรวจเยี่ยมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ					
1. การอธิบายรายละเอียดการตรวจเยี่ยมได้อย่างชัดเจน และเหมาะสม					
2. กระบวนการดำเนินงานตรวจเยี่ยมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ					
3. ความสอดคล้อง และเหมาะสมต่อการนำไปใช้ในการรับรองวิทยฐานะฯ					
4. การกำหนดคุณสมบัติของคณะกรรมการตรวจเยี่ยมมีความเหมาะสม					
ส่วนที่ 3 เกณฑ์การรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์					
1. การอธิบายรายละเอียดเกณฑ์ในการรับรองวิทยฐานะได้อย่างเหมาะสม เข้าใจง่าย					
2. การระบุตัวชี้วัดในแต่ละองค์ประกอบของการรับรองวิทยฐานะฯ ชัดเจน และเหมาะสม					
3. การแสดงหลักฐานในแต่ละขั้นตอนที่เห็นภาพชัดเจน เข้าใจง่าย และตรงประเด็น					
4. มีเกณฑ์การประเมินและตัดสินในแต่ละขั้นตอนที่มีความเหมาะสม เข้าใจง่าย และชัดเจน					
5. เครื่องมือที่ใช้มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับในแต่ละขั้นตอน ดังนี้					
5.1 ใบสมัครเพื่อขอรับการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์					
5.2 แบบตรวจสอบรายการคุณสมบัติของหลักสูตร					

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
5.3 แบบรายงานข้อมูลการจัดการศึกษาหลักสูตรระดับปริญญาตรี/โท/เอก					
5.4 แบบตรวจสอบรายการการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์สำหรับสถาบันอุดมศึกษา/คณะกรรมการ					
ความเหมาะสมด้านรูปเล่ม					
1. ขนาดของคู่มือเหมาะสมสำหรับใช้ประกอบการดำเนินงาน					
2. ภาษาที่ใช้ในคู่มือมีความเหมาะสม และชัดเจน					
3. รูปแบบคู่มือน่าสนใจ					
4. การเรียงลำดับเนื้อหาของคู่มือ อ่านแล้วเข้าใจง่าย					

ตอนที่ 3 การประเมินความคิดเห็นที่มีต่อคุณภาพของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ เป็นแบบประเมินชนิดมาตราส่วนค่า 5 ระดับ จำแนกตามมาตรฐานการประเมิน คือ มาตรฐานการใช้ประโยชน์ (2) มาตรฐานความเป็นไปได้ มาตรฐานความเหมาะสม และ มาตรฐานความถูกต้อง

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับความคิดเห็น ในแต่ละมาตรฐานของคู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์

ข้อรายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
มาตรฐานการใช้ประโยชน์					
1. เกิดคุณค่าและกระตุ้นให้มีการพัฒนาคุณภาพระดับของหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง					
2. มีการระบุการนำไปใช้อย่างชัดเจน					
3. สารสนเทศของผลการประเมินที่ได้รับมีความน่าเชื่อถือ					
4. การรายงานผลการประเมินมีความชัดเจน และมีคุณค่าแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง					
5. มีการติดตามตรวจสอบผลการประเมินและนำไปสู่การใช้ผลการประเมินอย่างเหมาะสม					
มาตรฐานความเป็นไปได้					
1. วิธีการและขั้นตอนการประเมินสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง					
2. วิธีการเป็นที่ยอมรับของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง					

ข้อรายการ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3. เป็นวิธีการที่คุ้มค่ากับการลงทุน และสามารถทำได้ในระยะเวลาที่เหมาะสม					
มาตรฐานความเหมาะสม					
1. มีความสอดคล้องกับพันธกิจของหน่วยงาน					
2. มีการกำหนดแนวทางของการประเมินอย่างเป็นทางการ					
3. ผลการประเมินตรงกับความเป็นจริงและเปิดเผย					
4. การรายงานผลการประเมินมีความสมบูรณ์ ยุติธรรม และคำนึงถึงสิทธิส่วนตัวของผู้รับการประเมิน					
มาตรฐานความถูกต้อง					
1. วิเคราะห์บริบทที่เกี่ยวข้องกับการประเมินอย่างเพียงพอ					
2. มีการบรรยายแหล่งข้อมูล การได้มาของข้อมูลอย่างชัดเจน					
3. มีการพัฒนาเครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีความตรง					
4. มีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการประเมินอย่างเป็นความลับ					
5. มีการดำเนินการอย่างปราศจากอคติ และมีความยุติธรรมในการประเมิน					
6. มีการติดตามตรวจสอบผลการประเมิน					

ข้อเสนอแนะอื่นๆเกี่ยวกับการพัฒนาและปรับปรุงคู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครู
ศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

.....

.....

.....

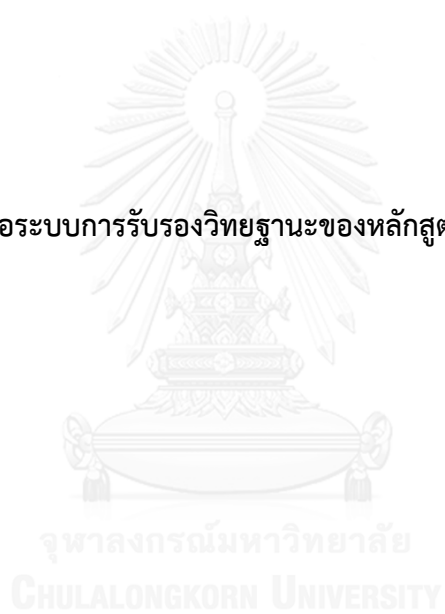
.....

.....

ลงชื่อ

()

ภาคผนวก ง คู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

คู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

รายงานฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์
การพัฒนาระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์
สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำนำ

คู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่องการพัฒนากระบวนการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินคุณภาพของหลักสูตรที่เปิดสอนในของหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ให้เกิดความมั่นใจในคุณภาพของหลักสูตรในระดับสูง เพื่อการรับรองหลักสูตร ซึ่งกระบวนการรับรองจะพิจารณาในเชิงลึกโดยเปรียบเทียบและเทียบเคียงกับมาตรฐานที่กำหนดในระดับชาติ และระดับนานาชาติ โดยพิจารณาตามขอบเขตในด้านต่างๆ ซึ่งแสดงตามกรอบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ที่พัฒนาขึ้น

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ ที่พัฒนาขึ้น เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยควบคุมมาตรฐานในการผลิตครูหรือมีส่วนของการส่งเสริมและยกสถานะของครูซึ่งเป็นบุคลากรหลักในระบบการศึกษา จะต้องให้ความสำคัญกับการสร้างเสริมให้วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูงในสังคมเป็นบุคลากรที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องคุณธรรมและจริยธรรม มีภูมิความรู้และทักษะในการสื่อสารถ่ายทอดความรู้ที่เหมาะสม มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครู ตลอดจนมีฐานะและคุณภาพชีวิตที่ดีสอดคล้องกับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมไทย

นางสาวชนิชา ชัยภูมิธนโชค

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
คู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์	1
หลักการและเหตุผล	1
วัตถุประสงค์ของคู่มือ	2
กรอบการดำเนินงาน	2
ภาพรวมของการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์	2
กระบวนการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์	3
ขอบเขตการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์	3
การบริหารจัดการการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์	4
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	5
กรอบในการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์	7
กระบวนการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์	8
การตรวจเยี่ยมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ	14
หลักการและเหตุผล	14
วัตถุประสงค์ของการตรวจเยี่ยมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ	14
การตรวจเยี่ยมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ	14
กระบวนการดำเนินงานตรวจเยี่ยมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ	14
เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบ	15
การตัดสินผลการรับรองและข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงที่เกี่ยวข้องกับผลการ	16
ตัดสิน	
มาตรฐาน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การรับรองวิทยฐานะสาขาวิชาครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์	17
มาตรฐาน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การรับรองวิทยฐานะสาขาวิชาครุศาสตร์	17
ศึกษาศาสตร์	
มาตรฐาน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การรับรองวิทยฐานะสาขาวิชาครุศาสตร์	18
ศึกษาศาสตร์ (แต่ละระดับปริญญา)	
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก ใบสมัครเพื่อขอรับการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์	35
ศึกษาศาสตร์	
ภาคผนวก ข แบบตรวจสอบรายการคุณสมบัติของหลักสูตร	37

	หน้า
ภาคผนวก ค แบบรายงานข้อมูลการจัดการศึกษา หลักสูตรระดับปริญญาตรี/ ระดับบัณฑิตศึกษา	43
ภาคผนวก ง แบบตรวจสอบรายการการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์สำหรับสถาบันอุดมศึกษา/คณะกรรมการ ระดับ ปริญญาตรี/ระดับบัณฑิตศึกษา	53
ภาคผนวก จ แนวทางการพิจารณาทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนทางการศึกษา	77
ภาคผนวก ฉ แบบสรุปผลการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์	79

คู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

หลักการและเหตุผล

สืบเนื่องจากรัฐบาลปัจจุบันได้แถลงนโยบายด้านการศึกษาและการเรียนรู้ การทำนุบำรุงศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ไว้ในข้อ 4.6 ว่ามุ่ง “พัฒนาระบบการผลิตและการพัฒนาครูที่มีคุณภาพ และมีจิตวิญญาณของความเป็นครู เน้นครูผู้สอนที่มีคุณวุฒิตรงตามการสอน ทั้งเทคโนโลยีสารสนเทศ และเครื่องมือที่เหมาะสมมาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อเป็นเครื่องมือช่วยครูหรือเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง ควรปรับระบบการประเมินสมรรถนะที่สะท้อนประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ”

กระทรวงศึกษาธิการจึงมีนโยบายในการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตรทางการศึกษา โดยให้ความสำคัญกับการยกระดับความรู้ให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ควบคู่ไปกับการส่งเสริมการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและปลูกฝังคุณธรรม การสร้างวินัย ปลูกฝังอุดมการณ์ ยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ มีจิตสาธารณะ ตระหนักถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมมากกว่าส่วนตน และการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในหลักการประชาธิปไตย เคารพความคิดเห็นผู้อื่น ยอมรับความแตกต่างหลากหลายทางความคิด อุดมการณ์ และความเชื่อ รวมทั้งรู้คุณค่าและสืบสานวัฒนธรรมและขนบประเพณีอันดีงามของไทย และมีส่วนของการส่งเสริมและยกสถานะของครูซึ่งเป็นบุคลากรหลักในระบบการศึกษา ให้ความสำคัญกับการสร้างเสริมให้วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูงในสังคม เป็นบุคลากรที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องคุณธรรมและจริยธรรม มีภูมิความรู้และทักษะในการสื่อสารถ่ายทอดความรู้ที่เหมาะสม มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครู ตลอดจนมีฐานะและคุณภาพชีวิตที่ดีสอดคล้องกับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมไทยในปัจจุบัน

ในปัจจุบัน การเปิดดำเนินการหลักสูตรเป็นอำนาจหน้าที่หลักของสภาสถาบันอุดมศึกษา ที่จะพิจารณากลับกรองและอนุมัติให้เปิดดำเนินการหลักสูตรได้ แต่เนื่องจากสำนักงาน ก.พ. ซึ่งทำหน้าที่ในการกำหนดเงินเดือนและบรรจุบุคคลเข้ารับราชการได้ขอความร่วมมือกับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ให้ดำเนินการรับทราบหลักสูตรที่ผ่านการอนุมัติจากสภาสถาบัน โดยสำนักงาน ก.พ. จะพิจารณาหลักสูตรที่สกอ.ให้การรับทราบแล้ว นอกจากนี้ ในส่วนของสภาวิชาชีพ ครุศึกษามีการดำเนินการรับรองเพื่อให้ปริญญาของสถาบันอุดมศึกษาในหลักสูตรที่ได้รับการรับทราบจาก สกอ.ด้วย ซึ่งจะเห็นว่าการดำเนินการดังกล่าวเป็นการดำเนินการที่มีความซ้ำซ้อนมาก หากมีระบบการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรที่เริ่มเปิดดำเนินการจะทำให้ผู้รับบริการทางการศึกษาเกิดความมั่นใจในกระบวนการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพออกสู่สังคมโดยมีพันธกิจหลักในการพัฒนาเยาวชนของประเทศต่อไป

ระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินคุณภาพของหลักสูตรที่เปิดสอนในของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์และให้การรับรองเพื่อให้เกิดมั่นใจในคุณภาพของหลักสูตรในระดับสูง เพื่อให้การรับรองหลักสูตร ซึ่งกระบวนการการรับรองจะพิจารณาในเชิงลึกโดยเปรียบเทียบและเทียบเคียงกับมาตรฐานที่กำหนดในระดับชาติและระดับนานาชาติ โดยพิจารณาตามขอบเขตในด้านต่างๆ ซึ่งแสดงตามกรอบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ที่พัฒนาขึ้น

คู่มือระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ เล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางสำหรับการประเมินคุณภาพของหลักสูตรที่เปิดสอนในหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ประกอบด้วยสาระเกี่ยวกับ วัตถุประสงค์ ขอบเขต กรอบในการพิจารณา กระบวนการ ตัวบ่งชี้เพื่อการรับรองและเครื่องมือที่ใช้ในกระบวนการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

วัตถุประสงค์ของคู่มือ

เป็นแนวทางในการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ เพื่อประเมินคุณภาพหลักสูตรที่เปิดสอนในหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ โดยหลักสูตรที่ผ่านการรับรองวิทยฐานะ เป็นหลักสูตรที่มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด และให้การรับรองวิทยฐานะหลักสูตรในรอบ 5 ปี เพื่อนำผลไปใช้กำหนดทิศทางการพัฒนาคุณภาพหลักสูตรของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ และสอดคล้องกับความต้องการของประเทศ

กรอบการดำเนินการ

การรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ เพื่อให้การรับรองหลักสูตรที่มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร เกณฑ์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในระดับชาติ และยกระดับมาตรฐานของหลักสูตรให้สามารถเทียบเคียงกับหลักสูตรที่ได้รับการรับรองระดับนานาชาติ

ภาพรวมของระบบการรับรองวิทยฐานะ ของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

องค์ประกอบของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ประกอบด้วย

ปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วย 5 มาตรฐาน 46 ตัวบ่งชี้ ได้แก่

มาตรฐานที่ 1 บริบทของสถาบันอุดมศึกษา 16 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย อาจารย์ 3 ตัวบ่งชี้ ทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนทางการศึกษา 7 ตัวบ่งชี้ และการคัดเลือกนิสิต/นักศึกษา 7 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 2 การออกแบบหลักสูตร 6 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย หลักสูตร 6 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 3 การดำเนินการหลักสูตร 10 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3 ตัวบ่งชี้ การดูแลและให้คำปรึกษานิสิต/นักศึกษา 2 ตัวบ่งชี้ และการประเมินผลการเรียนรู้ 5 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 4 ผลลัพธ์ของหลักสูตร 10 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย ด้านคุณภาพอาจารย์ 2 ตัวบ่งชี้ ด้านคุณภาพบัณฑิต 4 ตัวบ่งชี้ และด้านผลลัพธ์หลักสูตร 4 ตัวบ่งชี้ และ

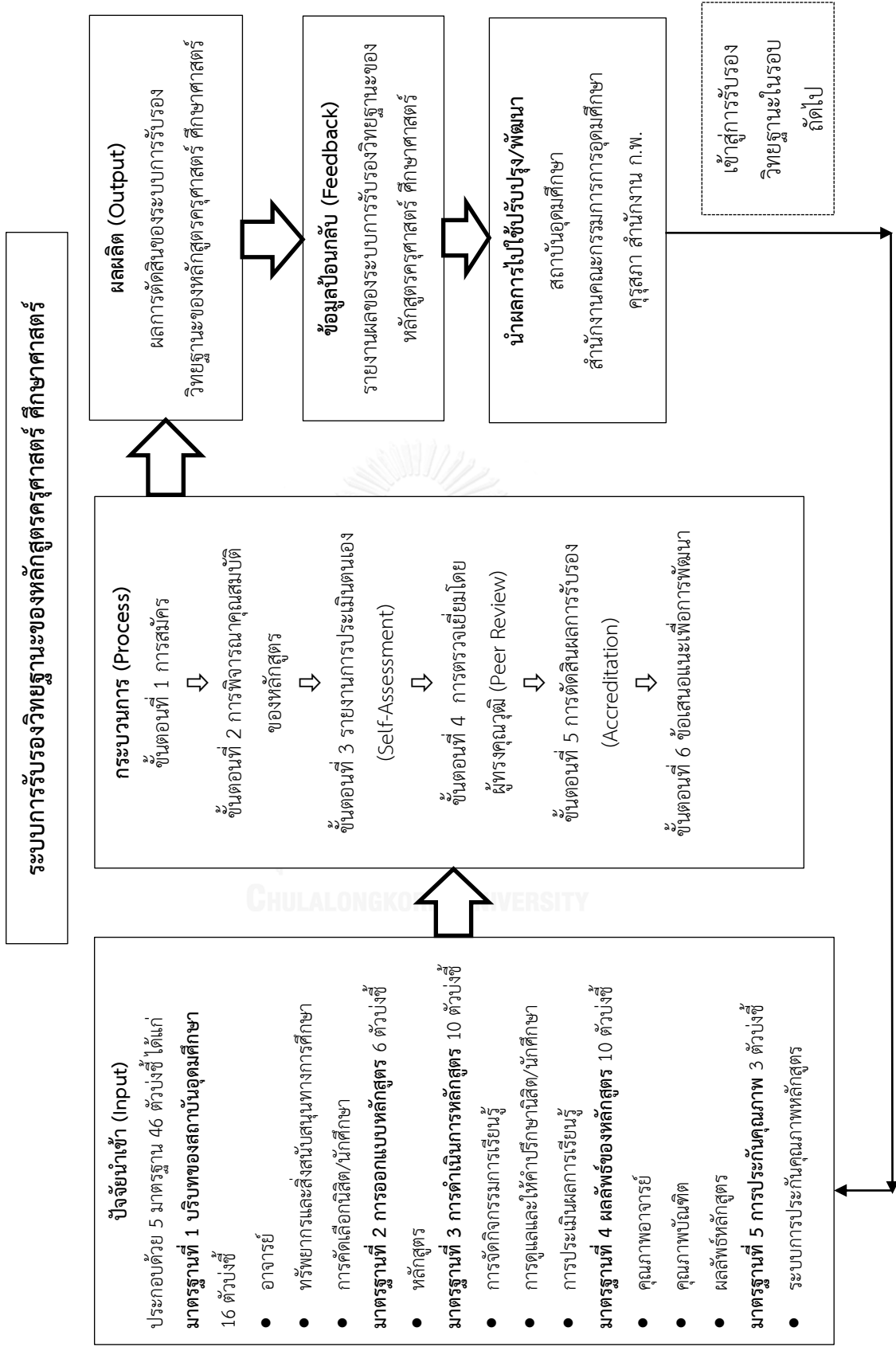
มาตรฐานที่ 5 การประกันคุณภาพ 3 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพหลักสูตร 3 ตัวบ่งชี้

โดยมีกระบวนการ (Process) กระบวนการของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตร ครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การสมัคร ขั้นตอนที่ 2 การพิจารณาคุณสมบัติของหลักสูตร ขั้นตอนที่ 3 รายงานการประเมินตนเอง (Self-Assessment) ขั้นตอนที่ 4 การตรวจเยี่ยมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) ขั้นตอนที่ 5 การตัดสินผลการรับรอง (Accreditation) และขั้นตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

ผลผลิต (Output) ผลการตัดสินของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) รายงานผลของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

สรุปภาพรวมระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ดังภาพ

กระบวนการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

กระบวนการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ เป็นการดำเนินการเพื่อให้หลักสูตรเป็นที่ยอมรับในระดับชาติและระดับนานาชาติเป็นหลักสูตรที่มีคุณภาพระดับสูงสามารถเทียบเคียงกับหลักสูตรในต่างประเทศได้ โดยดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติเบื้องต้นของหลักสูตร และลงตรวจเยี่ยมเพื่อสะท้อนถึงคุณลักษณะสำคัญของหลักสูตร

กระบวนการรับรองวิทยฐานะ ของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ เป็นการปรับปรุงคุณภาพของหลักสูตรโดยผ่านกระบวนการ ดังนี้

1. การจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report) ระดับหลักสูตร เพื่อตรวจสอบรายละเอียดของหลักสูตร ทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนทางการศึกษา
2. การตรวจเยี่ยม (peer review) โดยคณะกรรมการตรวจเยี่ยมเพื่อประเมินรายงานการประเมินตนเองในการดำเนินการตามสภาพจริงของหลักสูตร
3. การจัดทำรายงานของคณะกรรมการตรวจเยี่ยม (peer review report) เพื่อเป็นข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหลักสูตรโดยคณะกรรมการตรวจเยี่ยม รวมทั้ง ข้อเสนอแนะแก่คณะกรรมการที่ทำหน้าที่พิจารณารายงานเพื่อตัดสินผลการรับรอง
4. การตัดสินให้การรับรอง เมื่อคณะกรรมการพิจารณารายงานของคณะกรรมการตรวจเยี่ยมในกระบวนการจัดหลักสูตรที่เกิดความมั่นใจว่าหลักสูตรดังกล่าวมีการปรับปรุง/พัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง คณะกรรมการจะพิจารณาให้การรับรอง

ขอบเขตการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

การรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ แบ่งเป็น 3 ระดับ ดังต่อไปนี้

1. ระดับปริญญาตรี ได้แก่ หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต ศึกษาศาสตรบัณฑิต และครุศาสตรอุตสาหกรรมบัณฑิต และหลักสูตรระดับปริญญาตรี อื่นๆ ในของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์
2. ระดับปริญญาโท ได้แก่ หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต ครุศาสตรมหาบัณฑิต ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต และครุศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต และหลักสูตรระดับปริญญาโท อื่นๆ ในของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์
3. ระดับปริญญาเอก ได้แก่ หลักสูตรการศึกษาดุษฎีบัณฑิต ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต ครุศาสตรอุตสาหกรรมดุษฎีบัณฑิต และหลักสูตรระดับปริญญาเอก อื่นๆ ในของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

การรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ถือเป็นประโยชน์ของสถาบันอุดมศึกษาที่สามารถเสนอหลักสูตรที่เกี่ยวข้องในของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ โดยสามารถยื่นเสนอในลักษณะเป็นชุดหลักสูตรได้ อาทิ หลักสูตรระดับปริญญาตรีซึ่งมีโครงสร้างหลักสูตรในวิชาศึกษาทั่วไปเป็นแบบเดียวกัน แต่มีรายละเอียดรายวิชาเฉพาะแตกต่างกันในแต่ละของหลักสูตร (เช่น หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ หรือ หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต ของหลักสูตรภาษาอังกฤษ) หรือ หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาซึ่งโครงสร้างหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไปเป็นแบบเดียวกัน แต่รายละเอียดรายวิชาเฉพาะแตกต่างกันในแต่ละของหลักสูตร

ในกรณีที่ สถาบันอุดมศึกษาเอกชนผ่านการรับรองวิทยฐานะในระดับสถาบันแล้ว ไม่สามารถนำมาใช้รับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ได้ เนื่องจากการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ เป็นการพิจารณารายละเอียดเป็นรายหลักสูตร และดำเนินการโดยคณะกรรมการที่ทำหน้าที่ในการรับรองเฉพาะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ เท่านั้น

การบริหารจัดการการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

การรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ควรมีการดำเนินการโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และคุรุสภา เป็นหน่วยงานหลัก และควรกำหนดให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ เพื่อทำหน้าที่กำหนดองค์ประกอบคณะกรรมการตรวจเยี่ยมและพิจารณารายงานผลการตรวจเยี่ยม เพื่อตัดสินผลการรับรอง

บทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการเพื่อการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ควรประกอบด้วยหน่วยงาน ดังนี้

1. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยสำนักมาตรฐานและคุณภาพอุดมศึกษา ซึ่งทำหน้าที่ให้การรับทราบหลักสูตรของสถาบันอุดมศึกษาที่ผ่านการอนุมัติให้เปิดดำเนินการหลักสูตรจากสภาสถาบันซึ่งตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร พ.ศ.2548 และ พ.ศ. 2558 เพื่อแจ้งรายชื่อหลักสูตรที่ให้การรับทราบไปยังสำนักงาน ก.พ. และให้การรับรองวิทยฐานะของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เพื่อเป็นการรับรองว่าสถาบันอุดมศึกษาที่จัดการเรียนการสอนนั้น สามารถประกอบภารกิจในการอุดมศึกษาที่ได้รับอนุญาตได้อย่างมีคุณภาพ

2. คุรุสภา มีอำนาจทำหน้าที่กำหนดมาตรฐานวิชาชีพ จรรยาบรรณของวิชาชีพ และให้การรับรองปริญญา ประกาศนียบัตร หรือวุฒิบัตรของสถาบันต่าง ๆ ตามมาตรฐานวิชาชีพ

นอกจากสองหน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการกำกับติดตามคุณภาพการจัดการศึกษาในปัจจุบันแล้ว ควรกำหนดให้มีคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่ในการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ดังนี้

1. คณะกรรมการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ประกอบด้วย ผู้แทนจากองค์กรที่มีเกี่ยวข้องในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพในของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ อาทิ ผู้แทนจากคณะกรรมการการอุดมศึกษา ผู้แทนจากสำนักงาน กพ. ผู้แทนจากครุสภา ผู้แทนจากสถาบันอุดมศึกษา ผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และผู้แทนหน่วยงานภาครัฐและเอกชนผู้ใช้บัณฑิต ทำหน้าที่ประเมินรายงานของคณะกรรมการตรวจเยี่ยมซึ่งให้ข้อเสนอแนะ และตัดสินผลสรุปเพื่อรับรองวิทยฐานะในหลักสูตรนั้น ๆ เพื่อแสดงถึงหลักสูตรของหลักสูตร ครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ที่มีคุณภาพ

2. คณะกรรมการตรวจเยี่ยม (Peer Review Team) ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องในของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ จาก 3 องค์กรประกอบ ได้แก่

2.1 ผู้ทรงคุณวุฒิจากคณะกรรมการการอุดมศึกษา หรือผู้แทนคณะกรรมการการอุดมศึกษา หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งประธานการตรวจประเมินคุณภาพระดับอุดมศึกษา ทำหน้าที่ประธานคณะกรรมการตรวจเยี่ยม

2.2 ผู้ทรงคุณวุฒิในของหลักสูตรของหลักสูตรที่เสนอขอรับการรับรอง ซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่รองศาสตราจารย์ขึ้นไป และมีคุณวุฒิปริญญาเอก หรือดำรงตำแหน่งที่เทียบได้ไม่ต่ำกว่าตำแหน่งระดับ 9 ขึ้นไป ทำหน้าที่กรรมการตรวจเยี่ยม

ผู้ทรงคุณวุฒิที่ทำหน้าที่คณะกรรมการตรวจเยี่ยม ต้องผ่านการอบรมในหลักสูตรผู้ตรวจประเมินเพื่อการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ หรือขึ้นทะเบียนผู้ผ่านการอบรมผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน มีประสบการณ์ในการทำหน้าที่คณะกรรมการตรวจประเมิน อาทิ คณะกรรมการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร คณะกรรมการตรวจประเมินการจัดการศึกษานอกสถานที่ตั้ง หรือ คณะกรรมการตรวจเยี่ยมการจัดการศึกษาระดับปริญญาเอก เป็นต้น

2.3 ผู้แทนจากสมาคมวิชาชีพครุสภา หรือ สำนักงาน กพ. หรือ ผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ทำหน้าที่กรรมการตรวจเยี่ยม

คณะกรรมการตรวจเยี่ยมในแต่ละคณะควรมีกรรมการอย่างน้อย 1 ท่าน มีความรอบรู้และเข้าใจบริบทของสถาบันอุดมศึกษาที่ลงตรวจเยี่ยมเป็นอย่างดี และกรรมการอย่างน้อย 1

ท่านที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะของหลักสูตรที่เข้ารับการรับรองวิทยฐานะเป็นองค์ประกอบใน คณะกรรมการตรวจเยี่ยม

คณะกรรมการตรวจเยี่ยมจะประเมินจากข้อมูลพื้นฐานรายงานการประเมินตนเอง และจากการสัมภาษณ์ระหว่างตรวจเยี่ยมสถาบันอุดมศึกษาในหลักสูตรที่เข้ารับการรับรองวิทยฐานะ แห่งนั้น คณะกรรมการตรวจเยี่ยมจะประเมินจากรายงานการตรวจเยี่ยม รวมทั้ง ให้ข้อเสนอแนะ เพื่อให้การรับรองวิทยฐานะแก่คณะกรรมการที่ทำหน้าที่รับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

คณะกรรมการตรวจเยี่ยมที่ได้รับการคัดเลือกให้ตรวจเยี่ยม จะทำบันทึกข้อตกลง เพื่อยืนยันว่าเป็นผู้ที่ไม่ได้ผลประโยชน์ทับซ้อน ข้อขัดแย้งหรือความเกี่ยวข้องใดๆ กับสถาบันอุดมศึกษา ที่ขอรับการรับรองวิทยฐานะ

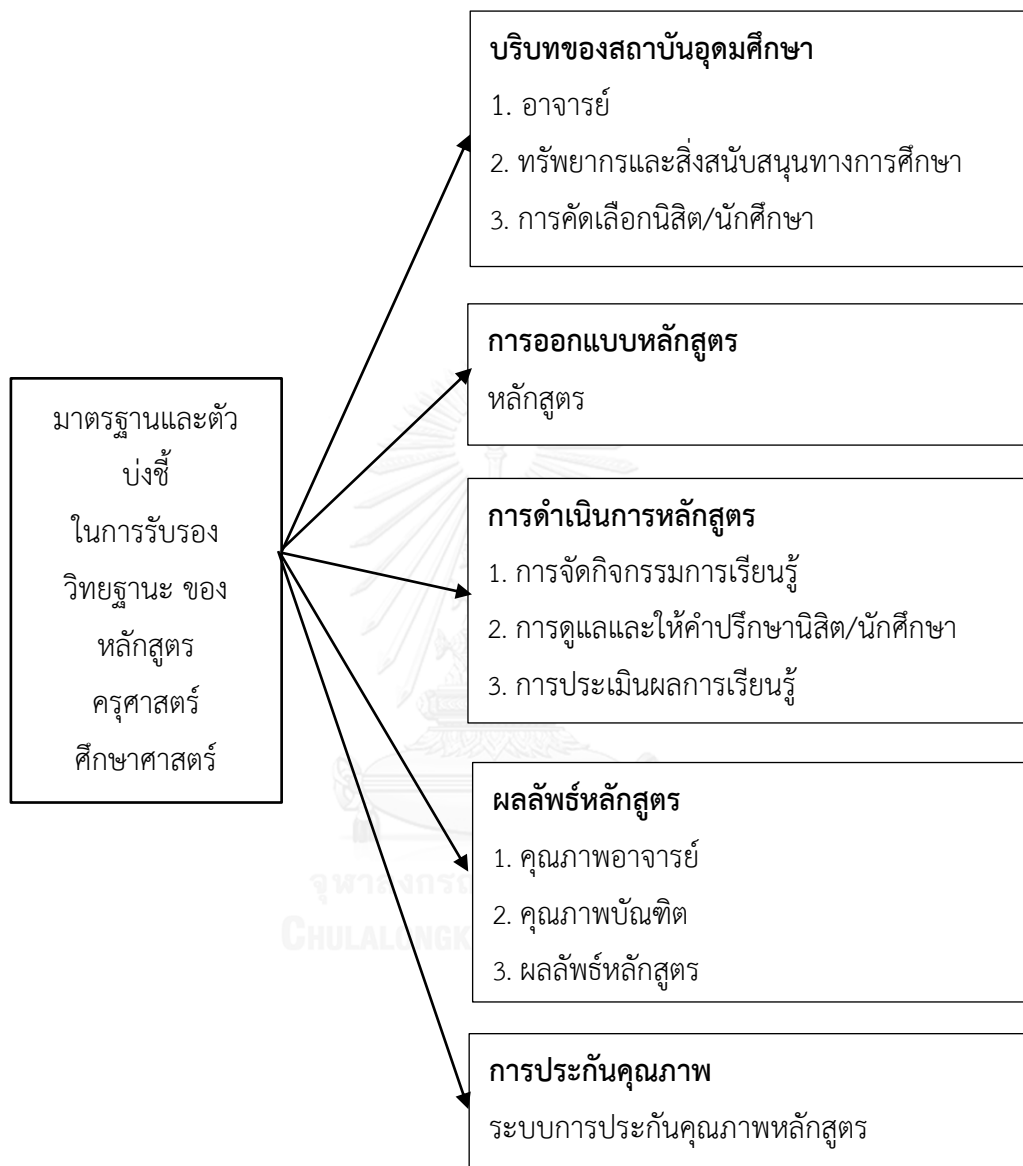
คณะกรรมการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ประกอบด้วย ผู้แทนคณะกรรมการการอุดมศึกษา ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา ผู้แทนคุรุสภา ผู้แทน คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ผู้แทนจากองค์กรอิสระด้านการศึกษา และผู้แทนผู้ใช้บัณฑิต ซึ่งทำ หน้าที่ในการพิจารณาตัดสินให้การรับรองวิทยฐานะและทีมคณะกรรมการตรวจเยี่ยมจะลงนาม ข้อตกลงร่วมกันในการรักษาความลับของการพิจารณาและการตัดสินให้การรับรองวิทยฐานะ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

การดำเนินการตามระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ คาดว่าการจัดการศึกษาในของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ในระดับหลักสูตร/ของหลักสูตร มีการดำเนินการอย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับปรัชญาการศึกษา ความต้องการของประเทศ และมี มาตรฐาน ความคาดหวังในการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ มีดังนี้

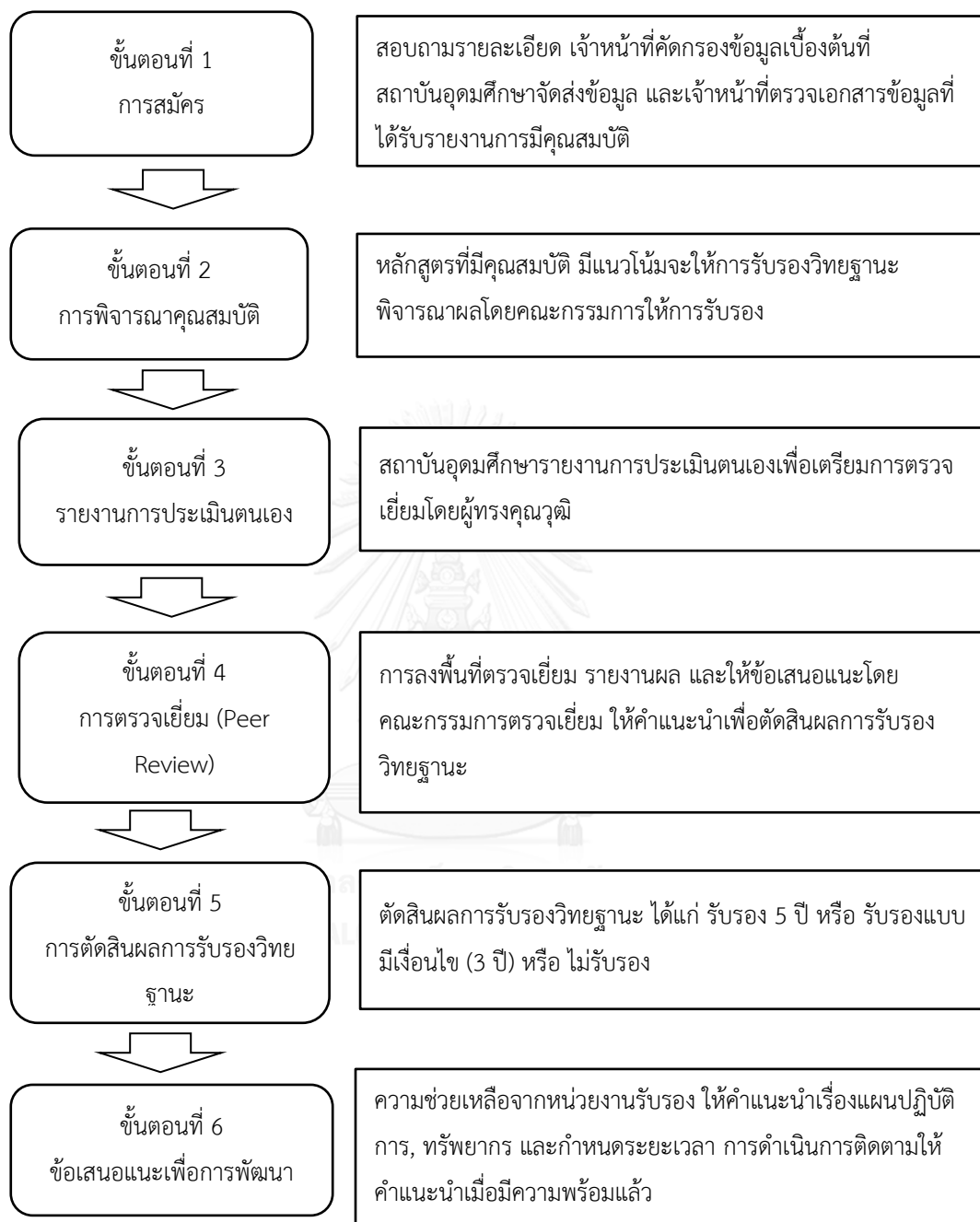
1. หลักสูตรที่ผ่านการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ จะมี กระบวนการในการผลิตบัณฑิตที่ยกระดับความรู้ให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานเทียบเคียงกับหลักสูตร ที่ได้รับการรับรองในระดับนานาชาติ
2. บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาได้รับการพัฒนาเป็นครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มี คุณภาพและมีจิตวิญญาณของความเป็นครู สร้างเสริมให้วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูงในสังคม
3. การสร้างความมั่นใจแก่สาธารณชนและเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคให้ได้รับบริการ การศึกษาที่สอดคล้องตามเกณฑ์ที่กำหนด
4. เป็นการกำหนดการผลิตกำลังคนของประเทศในด้านครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์อย่างมี คุณภาพ ที่ตอบสนองต่ออัตรากำลังคน โดยเฉพาะของหลักสูตรที่ขาดแคลน และความต้องการ กำลังคนด้านครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ในอนาคต

กรอบในการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

ที่มา: ปรับปรุงจาก A. Patil & G. Codner (2007), Hou, A. Y-c. (2010),
The Management Development Network (EFMD) (2014).

กระบวนการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

ที่มา: ปรับมาจาก Prøitz, T. S., Stensaker, B. and Harvey, L. (2004)

กระบวนการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ สรุปได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสมัคร

การเข้าสู่กระบวนการเพื่อการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ สถาบันอุดมศึกษาที่มีความประสงค์จะเสนอหลักสูตรเข้าสู่กระบวนการรับรองวิทยฐานะ กรอกใบสมัครพร้อมส่งเอกสารข้อมูลหลักสูตรเบื้องต้น เพื่อรับการพิจารณาและนำเสนอคณะกรรมการเพื่อการรับ การตรวจสอบ รายละเอียดการสมัครปรากฏใน ภาคผนวก ก

ขั้นตอนที่ 2 การพิจารณาคุณสมบัติของหลักสูตร

คณะกรรมการพิจารณาตรวจสอบคุณสมบัติของหลักสูตรจากข้อมูลหลักสูตรเบื้องต้น เพื่อพิจารณาคุณสมบัติของหลักสูตรตามที่เจ้าหน้าที่เสนอ รายละเอียดการตรวจสอบปรากฏใน ภาคผนวก ข โดยการตัดสินในรูปของคณะกรรมการพิจารณาตามเกณฑ์ที่กำหนด หากตรวจสอบแล้ว พบว่า หลักสูตรที่เสนอเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานและเกณฑ์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องทุกประเด็น คณะกรรมการจะพิจารณาให้ดำเนินการเข้าสู่กระบวนการรับรองวิทยฐานะ ในขั้นตอนต่อไป แต่หาก หลักสูตรที่เสนอไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานและเกณฑ์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในประเด็นใดประเด็นหนึ่ง จะส่งคืนหลักสูตรเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการปรับปรุงแก้ไข แล้วจึงนำเสนอเข้าสู่กระบวนการ รับรองวิทยฐานะใหม่

กรณีที่คณะกรรมการพิจารณาจากเอกสารแล้ว พบประเด็นที่ไม่ชัดเจนหรือมีข้อสังเกต หรือคณะกรรมการพิจารณา พบว่า มีหลักฐานที่ขัดแย้งกันหรือกรณีอื่นๆ จนไม่สามารถตัดสิน คุณสมบัติของหลักสูตรได้ กำหนดให้มีการพิจารณาตัดสินโดยแต่งตั้งกรรมการลงตรวจเยี่ยม สถาบันอุดมศึกษาเป็นการเบื้องต้นก่อน (Preliminary Evaluation Visit: PEV) เพื่อรวบรวมข้อมูล เพิ่มเติม ให้คณะกรรมการพิจารณาตัดสินคุณสมบัติของหลักสูตรที่เสนอ

ขั้นตอนที่ 3 รายงานการประเมินตนเอง (Self-Assessment)

หลังจากสถาบันอุดมศึกษาได้รับการพิจารณาแล้วว่าหลักสูตรมีคุณสมบัติ ควร ดำเนินการประเมินตนเอง (self-evaluation) และเขียนรายงานการประเมินตนเองให้ครอบคลุม มาตรฐานและเกณฑ์ที่กำหนด

กระบวนการประเมินตนเอง กรณีหลักสูตรใหม่ หลังจากสถาบันอุดมศึกษารับทราบผล การตัดสินคุณสมบัติของหลักสูตร จะต้องขออนุมัติจากสภาสถาบันให้เปิดดำเนินการหลักสูตร ระยะเวลาในการดำเนินการพร้อมจัดทำรูปเล่มรายงาน ระหว่าง 3 เดือน ส่วนหลักสูตรที่ได้รับการ รับรองวิทยฐานะครบ 5 ปี หรือ ได้รับการรับรองวิทยฐานะแบบมีเงื่อนไข (3 ปี) ประสงค์จะขอรับการรับรอง วิทยฐานะซ้ำ จะต้องขออนุมัติจากสภาสถาบันให้ทบทวนและเปิดดำเนินการหลักสูตร ใช้เวลาระหว่าง

3 เดือน ซึ่งในช่วงระยะเวลาดังกล่าว สถาบันอุดมศึกษาสามารถขอคำแนะนำและความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ในการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report)

รายงานการประเมินตนเองควรอยู่ระหว่างหลักสูตรละไม่เกิน 100 หน้า รวมทั้งภาคผนวกซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของหลักสูตร การประเมินตนเองตามเกณฑ์ที่กำหนด พิมพ์กระดาษหน้าเดียว รายงานจำนวนนิสิต/นักศึกษา และแผ่นข้อมูล ควรส่งหน่วยงานรับรองวิทยฐานะจำนวน 1 ชุด และสำหรับคณะกรรมการตรวจเยี่ยม จำนวน 3 ชุด ประกอบด้วย เล่มรายงานและแผ่น CD รวมทั้งหมด 4 ชุด

รูปแบบรายงานพื้นฐานเพื่อเสนอคณะกรรมการตรวจเยี่ยม (Peer Review Team) ควรส่งให้เจ้าหน้าที่ล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 6 สัปดาห์ก่อนกำหนดวันตรวจเยี่ยม

ขั้นตอนที่ 4 การตรวจเยี่ยมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review)

คณะกรรมการลงตรวจเยี่ยมสถาบันอุดมศึกษาที่ยื่นขอรับรองวิทยฐานะตามเกณฑ์ที่กำหนดและให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาในอนาคต

เมื่อสถาบันอุดมศึกษามีความชัดเจนในการเสนอรายงานการประเมินตนเอง หน่วยงานรับรองวิทยฐานะจึงจะกำหนดวันตรวจเยี่ยม การตรวจเยี่ยมควรกำหนดล่วงหน้าอย่างน้อย 3 เดือน นับจากวันที่ได้รับการพิจารณาคุณสมบัติของหลักสูตรแล้ว การกำหนดวันตรวจเยี่ยม สถาบันอุดมศึกษาต้องจัดทำรายงานประเมินตนเอง และส่งรายงานการประเมินตนเองถึงกรรมการตรวจเยี่ยม ไม่น้อยกว่า 6 สัปดาห์ก่อนวันตรวจเยี่ยม สถาบันอุดมศึกษาต้องมั่นใจว่าการอนุมัติเปิดดำเนินการหลักสูตรได้รับอนุมัติก่อนวันที่จะเสนอเพื่อรับรองวิทยฐานะ

การกำหนดวันตรวจเยี่ยม เป็นการตกลงกันระหว่างหน่วยงานซึ่งทำหน้าที่รับรองวิทยฐานะกับสถาบันอุดมศึกษา โดยต้องคำนึงถึงความพร้อมของคณะกรรมการตรวจเยี่ยม การเปลี่ยนแปลงกำหนดการการตรวจเยี่ยมจะได้รับอนุญาตเฉพาะกรณีที่มีความจำเป็นเท่านั้น หากเกิดเหตุการณ์สุดวิสัยและกรณีที่มีแนวโน้มว่าจะก่อให้เกิดความล่าช้าในกระบวนการรับรองวิทยฐานะ สถาบันอุดมศึกษาจะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกิดขึ้น องค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจเยี่ยม เสนอโดยคณะกรรมการพิจารณา และเป็นข้อตกลงร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาที่เข้ารับการตรวจเยี่ยม การตรวจเยี่ยมใช้เวลาประมาณ 1-2 วัน ขึ้นอยู่กับจำนวนและความซับซ้อนของหลักสูตรที่เสนอ ในระหว่างการตรวจ กรรมการตรวจเยี่ยมจะพบกับบุคคลซึ่งเป็นตัวแทนที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรในกิจกรรมต่าง ๆ

ในวันสุดท้ายของการตรวจเยี่ยม ประธานจะนำเสนอให้กับผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา คณะกรรมการตรวจเยี่ยมสรุปผลเบื้องต้นและให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงคุณภาพหลักสูตรโดย วาจา แต่ไม่รวมอยู่ในข้อเสนอแนะของการรับรองวิทยฐานะ ประธานสร้างรายงานการตรวจเยี่ยม

ให้กับกรรมการทุกคนเพื่อขอคำแนะนำและอาจแก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งจะใช้เวลาประมาณ 4 สัปดาห์ รายงานตรวจเยี่ยมฉบับสมบูรณ์ของคณะกรรมการตรวจเยี่ยมตามเกณฑ์ที่กำหนดพร้อมกับ ข้อเสนอแนะเพื่อการรับรองวิทยฐานะ ซึ่งอาจจะเสนอให้รับรอง 5 ปี รับรอง 3 ปี แบบมีเงื่อนไข หรือไม่รับรอง รายงานนี้จะให้คณะกรรมการรับรองวิทยฐานะทำการตัดสินผลการรับรองถือเป็นที่สุดเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาวางแผนพัฒนาในอนาคต

รายงานที่คณะกรรมการตรวจเยี่ยมส่งถึงคณะกรรมการรับรองวิทยฐานะเพื่อตัดสินผล อาจมีการแก้ไขรายงานสุดท้ายก่อนแจ้งผลไปยังสถาบันอุดมศึกษาภายใน 6 สัปดาห์ โดยเสนอให้ คณะกรรมการตรวจเยี่ยมยืนยันความถูกต้องของข้อเท็จจริงหรือข้อผิดพลาด รายงานจะได้รับการ แก้ไขโดยประธานตรวจเยี่ยมประสานงานกับหน่วยงานที่ทำหน้าที่รับรองวิทยฐานะ ผลการรับรอง วิทยฐานะขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของกรรมการรับรองวิทยฐานะพิจารณาโดยให้ความสำคัญกับ ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจเยี่ยม ในการตัดสินและข้อเสนอแนะในรายงาน รายงานจะส่งไป ยังสถาบันอุดมศึกษาอย่างเป็นทางการโดยการตัดสินของคณะกรรมการการรับรองวิทยฐานะ

รายงานการตรวจเยี่ยมจะนำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการการรับรองวิทยฐานะ รายงานการตรวจเยี่ยมฉบับสมบูรณ์จะใช้เวลาประมาณ 2 สัปดาห์ก่อนบรรจุเข้าวาระการประชุม คณะกรรมการการรับรองฯ

คณะกรรมการตรวจเยี่ยมแต่ละชุด ประกอบด้วย กรรมการที่มีประสบการณ์ในองค์กรที่ เกี่ยวข้องในด้านครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ แต่ละชุดควรประกอบด้วย

1. ผู้ทรงคุณวุฒิจากคณะกรรมการการอุดมศึกษา หรือผู้แทนคณะกรรมการ การอุดมศึกษาหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ในการตรวจประเมินคุณภาพสถาบันอุดมศึกษาใน ตำแหน่งประธาน ทำหน้าที่ประธานคณะกรรมการตรวจเยี่ยม
2. ผู้ทรงคุณวุฒิในของหลักสูตรของหลักสูตรที่เสนอขอรับการรับรอง ซึ่งดำรง ตำแหน่งตั้งแต่รองศาสตราจารย์ขึ้นไป หรือมีคุณวุฒิปริญญาเอก หรือดำรงตำแหน่งที่เทียบได้ไม่ต่ำกว่าตำแหน่งระดับ 9 ขึ้นไป จำนวน อย่างน้อย 2 คนต่อหลักสูตร ทำหน้าที่คณะกรรมการตรวจเยี่ยม
3. ผู้แทนจากสมาคมวิชาชีพครุสภา หรือ สำนักงาน กพ. หรือ ผู้แทนจาก สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา อย่างน้อย 2 คน ทำหน้าที่คณะกรรมการตรวจเยี่ยม

คณะกรรมการตรวจเยี่ยมควรมีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะในของหลักสูตรที่ประเมิน โดยองค์ประกอบของคณะกรรมการจะแจ้งไปยังสถาบันอุดมศึกษา ในช่วงเวลานี้สถาบันอุดมศึกษา ยังมีโอกาสที่ทั้งคณะกรรมการตรวจเยี่ยมด้วยเหตุผลการมีส่วนได้ส่วนเสีย (conflict of interest) เช่น กรรมการบางท่านเคยทำงานกับสถาบันอุดมศึกษาคู่แข่งใกล้เคียงหรือเหตุผลอื่นที่สำคัญ สถาบันอุดมศึกษาควรแจ้งมายังหน่วยงานรับรองวิทยฐานะซึ่งจะได้แจ้งบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ในกรณีเกิดเหตุสุดวิสัยที่กรรมการคนใดคนหนึ่งหรือหลายคนไม่สามารถเข้าร่วมตรวจเยี่ยมได้ คณะกรรมการจะพิจารณาเลือกกรรมการตรวจเยี่ยมที่เหมาะสมมาทดแทนให้ครบองค์ประกอบ และมีจำนวนไม่น้อยกว่า 3 คน

คณะกรรมการตรวจเยี่ยมทุกคนจะลงนามในข้อตกลงห้ามเผยแพร่ความลับข้อมูลในบริบทของการตรวจเยี่ยม นอกจากนี้ ข้อตกลงเป็นการกำหนดเพื่อให้เป็นไปตามแนวทางการโปร่งใสไม่มีส่วนได้ส่วนเสียในการตอบรับการเข้าร่วมการตรวจเยี่ยม คณะกรรมการแต่ละทีมจะมุ่งนำเสนอข้อมูลที่เป็นปัจจุบันตลอดการตรวจเยี่ยมทั้งหมด

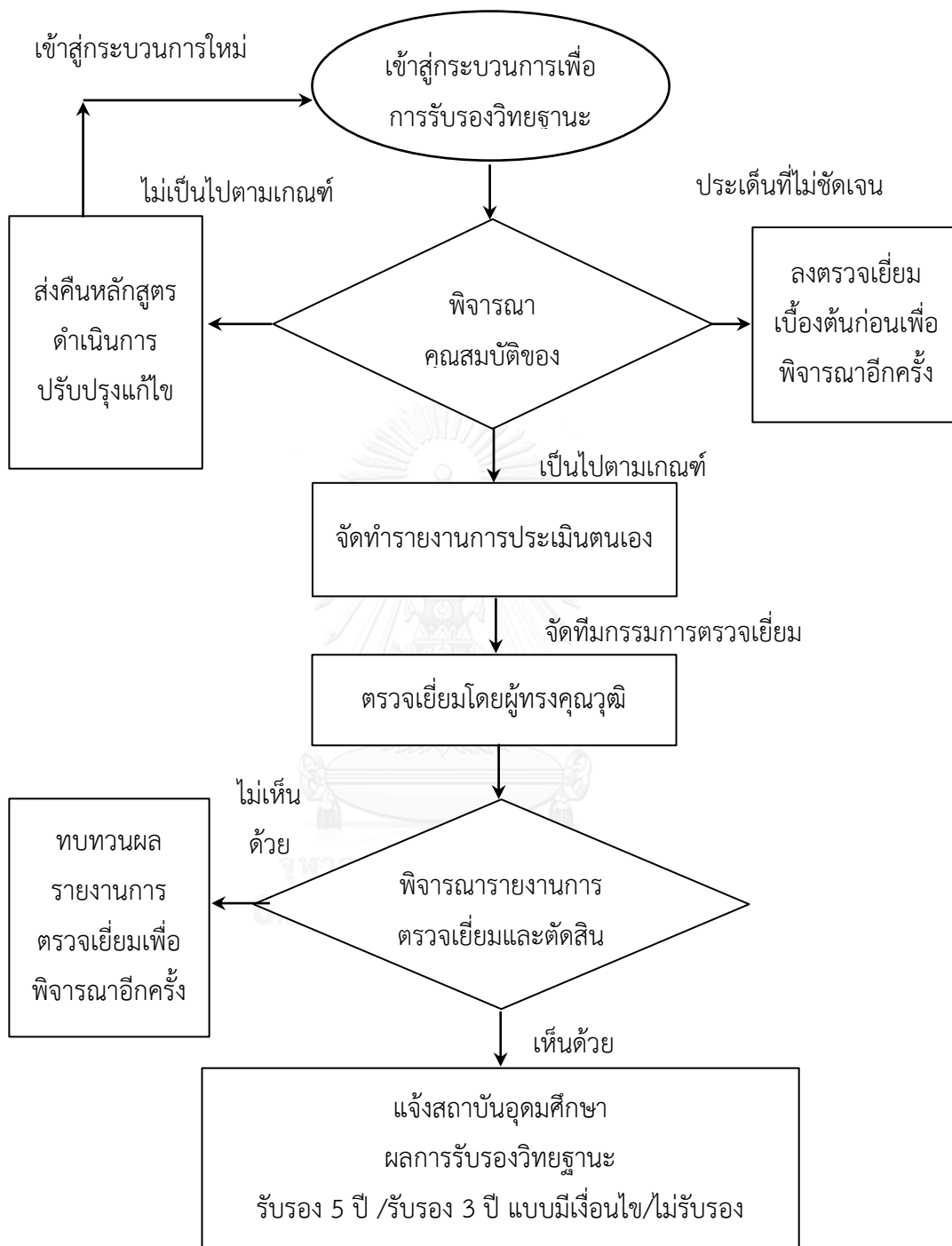
ขั้นตอนที่ 5 การตัดสินผลการรับรอง (Accreditation)

รายงานตรวจเยี่ยมมีข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจเยี่ยม คณะกรรมการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ (Accreditation Board) จะพิจารณาเพื่อตัดสินผลการรับรองฯ การตัดสินผลขึ้นอยู่กับข้อค้นพบและข้อเสนอแนะที่เสนอในรายงานการตรวจเยี่ยมและแจ้งสถาบันอุดมศึกษาหลังจากการประชุมสรุปผลเสร็จสิ้น สถาบันอุดมศึกษาจะได้รับการแจ้งผลอย่างเป็นทางการจากคณะกรรมการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ (Accreditation Board) ผลการตัดสินการรับรองและข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงที่เกี่ยวข้องกับผลการตัดสิน

ขั้นตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

หลังจากการตัดสินผลการรับรองเป็นที่สิ้นสุด โดยการให้ความช่วยเหลือจากหน่วยงานรับรอง ให้คำแนะนำเรื่องแผนปฏิบัติการ ทรัพยากร และกำหนดระยะเวลา การดำเนินการติดตามให้คำแนะนำมีความพร้อม และเตรียมความพร้อมเพื่อรับการรับรองในรอบถัดไป

แผนผังขั้นตอนการดำเนินการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

การตรวจเยี่ยมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review)

หลักการและเหตุผล

การตรวจเยี่ยมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) ของระบบการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ เป็นการเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรว่า ดำเนินการสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาบัณฑิต/บัณฑิตศึกษา และเกณฑ์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเป็นการยกระดับคุณภาพ เพื่อการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มี ประสิทธิภาพมากขึ้น และเพื่อให้เป็นที่มั่นใจแก่สังคมและสามารถแข่งขันได้ในระดับนานาชาติ

วัตถุประสงค์ของการตรวจเยี่ยมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

1. เพื่อให้ข้อเสนอแนะในการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ โดยการลงพื้นที่จริงเพื่อประเมินตามสภาพจริงเปรียบเทียบกับรายงานการประเมินตนเองของ สถาบันอุดมศึกษาว่าดำเนินการตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาบัณฑิต/บัณฑิตศึกษา และ เกณฑ์อื่นที่เกี่ยวข้อง
2. เพื่อเป็นการให้ข้อมูลย้อนกลับในเชิงข้อเสนอแนะการแก้ไขจุดอ่อน การส่งเสริมจุด แข็งของหลักสูตรและสถาบันอุดมศึกษาได้ใช้ประโยชน์ในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการ สอนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น
3. เพื่อเป็นการคุ้มครองผู้เรียน/ผู้ที่สนใจเข้าศึกษา ให้ได้รับการบริการการศึกษาที่มี คุณภาพสอดคล้องตามเกณฑ์ที่กำหนด

การตรวจเยี่ยมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

การตรวจเยี่ยมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) เป็นการตรวจเยี่ยมโดยผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์เชี่ยวชาญเฉพาะ สามารถให้ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะเชิงพัฒนาแก่ สถาบันอุดมศึกษาในการพัฒนากระบวนการจัดการศึกษาในหลักสูตร ได้อย่างมีคุณภาพและ สอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

กระบวนการดำเนินการตรวจเยี่ยมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

1. สถาบันอุดมศึกษาที่คณะกรรมการพิจารณาว่าหลักสูตรมีคุณสมบัติ จัดทำรายงาน การประเมินตนเองตามแบบที่กำหนดรายละเอียดปรากฏในภาคผนวก ค และแบบตรวจสอบรายการ

การรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก ง และจัดส่งข้อมูลให้แก่หน่วยงานที่ดำเนินการรับรองวิทยฐานะ

2. เจ้าหน้าที่ดำเนินการจัดส่งรายงานการประเมินตนเองของสถาบันอุดมศึกษา ให้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิคณะกรรมการตรวจเยี่ยม จัดทำแผนการตรวจเยี่ยม และร่วมกับสถาบันอุดมศึกษา เพื่อกำหนดวันตรวจเยี่ยม

3. คณะกรรมการตรวจเยี่ยมลงพื้นที่ ตรวจสอบการดำเนินการจัดหลักสูตรตามประเด็นที่กำหนด โดยพบและสัมภาษณ์ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา ผู้บริหารหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน นักศึกษาและ/หรือผู้สำเร็จการศึกษา

4. คณะกรรมการตรวจเยี่ยมเขียนรายงานผลการตรวจเยี่ยมและข้อเสนอของคณะกรรมการตรวจเยี่ยม และเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการพิจารณารับรองวิทยฐานะ

เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบ

แบบรายงานข้อมูลการจัดการศึกษา (ภาคผนวก ค)

แบบตรวจสอบรายการการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์สำหรับสถาบันอุดมศึกษา/คณะกรรมการ (ภาคผนวก ง)

คณะกรรมการตรวจเยี่ยม

การตรวจเยี่ยมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ มุ่งเน้นให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาและให้ข้อเสนอแนะในการรับรอง ดังนั้น คณะกรรมการตรวจเยี่ยมนอกจากจะต้องเป็นผู้ที่มีความรอบรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ แล้วยังต้องสามารถให้ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะในเชิงพัฒนาแก่สถาบันอุดมศึกษา เป็นผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อการตรวจเยี่ยม ทั้งนี้ คณะกรรมการตรวจเยี่ยม มีองค์ประกอบดังนี้

1. ผู้ทรงคุณวุฒิจากคณะกรรมการการอุดมศึกษา หรือผู้แทนคณะกรรมการการอุดมศึกษา หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ในการตรวจประเมินคุณภาพสถาบันอุดมศึกษาในตำแหน่งประธาน ทำหน้าที่ประธานคณะกรรมการตรวจเยี่ยม

2. ผู้ทรงคุณวุฒิในของหลักสูตรของหลักสูตรที่เสนอขอรับการรับรอง ซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่รองศาสตราจารย์ขึ้นไป และมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือดำรงตำแหน่งที่เทียบได้ไม่ต่ำกว่าตำแหน่งระดับ 9 ขึ้นไป จำนวน อย่างน้อย 2 คนต่อหลักสูตร ทำหน้าที่คณะกรรมการตรวจเยี่ยม

3. ผู้แทนจากสมาคมวิชาชีพครูสภา หรือ สำนักงาน กพ. หรือ ผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ทำหน้าที่คณะกรรมการตรวจเยี่ยม

องค์คณะบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตรวจเยี่ยมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

1. คณะกรรมการตรวจเยี่ยม ทำหน้าที่พิจารณารายงานประเมินตนเองที่สถาบันอุดมศึกษาเสนอเพื่อพิจารณา และจัดทำรายงานผลและข้อเสนอแนะการตรวจเยี่ยมเสนอคณะกรรมการพิจารณารับรอง และคณะกรรมการการอุดมศึกษาตามลำดับ
2. คณะกรรมการพิจารณารับรองวิทยฐานะ ทำหน้าที่พิจารณาผลการตรวจเยี่ยมและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจเยี่ยมในเบื้องต้น
3. ผู้แทนของหลักสูตรที่ขอรับการรับรองวิทยฐานะ อาจารย์ประจำหลักสูตร นักศึกษา ปัจจุบัน ศิษย์เก่า ผู้ใช้บัณฑิต ซึ่งจะทำหน้าที่ให้ข้อมูลเชิงลึกและรายละเอียดข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

การตัดสินใจการรับรองและข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงที่เกี่ยวข้องกับผลการตัดสิน

การรับรอง 5 ปี หลักสูตรที่คณะกรรมการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ (Accreditation Board) ตัดสินว่าเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดทุกมาตรฐานจะได้รับการรับรอง เป็นเวลา 5 ปี ซึ่งถือว่าหลักสูตรดังกล่าวเป็นหลักสูตรที่ดีเยี่ยม ถือเป็นตัวอย่างของแนวปฏิบัติที่ดี (best practice) เพื่อเสนอแนะให้แก่สถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรต่อไป

การรับรอง 3 ปี หลักสูตรที่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดในมาตรฐานที่ 1-3 จะให้การรับรองระยะเวลา 3 ปี มี 2 กรณี คือ

- 1) การคงสภาพการรับรอง หลักสูตรนั้นต้องแสดงรายงานเมื่อครบ 3 ปี ทั้งรายงานการดำเนินการทั่วไปและเฉพาะประเด็นที่คณะกรรมการเสนอแนะให้ปรับปรุงพัฒนา
- 2) หลักสูตรที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานในบางประเด็น เนื่องจากสภาพสิ่งแวดล้อมหรือสถานการณ์ซึ่งทำให้สถาบันอุดมศึกษาไม่สามารถดำเนินการได้ ในกรณีนี้ให้สถาบันอุดมศึกษาเสนอหลักฐานแสดงให้เห็นถึงความตระหนักและดำเนินการตามข้อตกลงในการให้ปรับปรุงพัฒนา จะระบุเฉพาะส่วนที่ปรับปรุงเพื่อการรับรองในรอบต่อไป

กรณีการรับรอง 3 ปี จะให้ระยะเวลาในการปรับปรุงหลักสูตรตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการใน 1 ปีการศึกษา หลังจากที่ได้การรับรองแบบมีเงื่อนไข เมื่อดำเนินการปรับปรุงและนำเสนอคณะกรรมการแล้วเห็นว่ามีผลการดำเนินการตามเงื่อนไขปรับการรับรองจาก 3 ปี เป็น 5 ปี

การไม่รับรอง (Non-Accreditation) หลักสูตรที่คณะกรรมการ (Accreditation Board) พิจารณาตัดสินว่าในมาตรฐานที่ 1 ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดจะไม่ให้การรับรอง ในกรณีนี้ คณะกรรมการรับรองฯ จะระบุจำนวนข้อที่ต้องปรับปรุงก่อนเข้าสู่กระบวนการรับรองใหม่อีกครั้ง

คณะกรรมการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ (Accreditation Board) อาจตัดสินผลไม่เป็นไปตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจเยี่ยม เพราะ อาจเห็นความไม่สอดคล้องระหว่างรายงานและข้อมูลประกอบ หรือความไม่สอดคล้องกับคณะกรรมการตรวจเยี่ยมในหลักสูตรอื่นๆ

**มาตรฐาน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การรับรองวิทยฐานะสาขาวิชาครุศาสตร์
ศึกษาศาสตร์**

มาตรฐาน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

การรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ได้กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณา 5 มาตรฐาน ได้แก่ บริบทของสถาบันอุดมศึกษา การออกแบบหลักสูตร การดำเนินการหลักสูตร ผลลัพธ์หลักสูตร และการประกันคุณภาพ โดยมีตัวบ่งชี้ ดังนี้

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้
1.บริบทของสถาบันอุดมศึกษา	1.1 อาจารย์
	1.2 ทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนทางการศึกษา
	1.3 การคัดเลือกนิสิต/นักศึกษา
2.การออกแบบหลักสูตร	2.1 หลักสูตร
3.การดำเนินการหลักสูตร	3.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
	3.2 การดูแลและให้คำปรึกษานิสิต/นักศึกษา
	3.3 การประเมินผลการเรียนรู้
4.ผลลัพธ์ของหลักสูตร	4.1 คุณภาพอาจารย์
	4.2 คุณภาพบัณฑิต
	4.3 ผลลัพธ์ของหลักสูตร
5.การประกันคุณภาพ	5.1 ระบบการประกันคุณภาพหลักสูตร

เกณฑ์ของระบบการรับรองวิทยฐานะสาขาวิชาครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

เกณฑ์การประเมินในการพิจารณาจากหลักฐาน รายงานการประเมินตนเอง ในแต่ละ มาตรฐานและตัวบ่งชี้ ซึ่งได้กำหนด ดังนี้

- 1.1 พบข้อมูลครบถ้วนทุกประเด็น
- 1.2 ไม่พบข้อมูลในบางประเด็น

หมายเหตุ หากไม่พบข้อมูลประกอบการพิจารณาและหลักฐานอ้างอิง ตามที่ระบุไว้ในคู่มือระบบการ รับรองวิทยฐานะสาขาวิชาครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ เป็นถือเป็นอำนาจของคณะกรรมการตรวจเยี่ยมชุด นั้นใช้ดุลยพินิจพิจารณาให้ความเห็นในมาตรฐานและตัวบ่งชี้ในข้อนั้นๆ

มาตรฐาน และตัวบ่งชี้ การรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ (แต่ละระดับปริญญา)

การรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ได้กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณา 5 มาตรฐาน ได้แก่ บริบทของสถาบันอุดมศึกษา การออกแบบหลักสูตร การดำเนินการหลักสูตร ผลลัพธ์หลักสูตร และการประกันคุณภาพ 46 ตัวบ่งชี้ ในแต่ละระดับปริญญา ดังนี้

มาตรฐาน	ตัวบ่งชี้	ระดับปริญญา		
		ตรี	โท	เอก
1.บริบทของสถาบันอุดมศึกษา	1.1 อาจารย์	3 ตัวบ่งชี้	3 ตัวบ่งชี้	3 ตัวบ่งชี้
	1.2 ทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนทางการศึกษา	7 ตัวบ่งชี้	7 ตัวบ่งชี้	7 ตัวบ่งชี้
	1.3 การคัดเลือกนิสิต/นักศึกษา	7 ตัวบ่งชี้	7 ตัวบ่งชี้	7 ตัวบ่งชี้
2.การออกแบบหลักสูตร	2.1 หลักสูตร	6 ตัวบ่งชี้	6 ตัวบ่งชี้	6 ตัวบ่งชี้
3.การดำเนินการหลักสูตร	3.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3 ตัวบ่งชี้	3 ตัวบ่งชี้	3 ตัวบ่งชี้
	3.2 การดูแลและให้คำปรึกษานิสิต/นักศึกษา	1 ตัวบ่งชี้	2 ตัวบ่งชี้	2 ตัวบ่งชี้
	3.3 การประเมินผลการเรียนรู้	5 ตัวบ่งชี้	5 ตัวบ่งชี้	5 ตัวบ่งชี้
4.ผลลัพธ์ของหลักสูตร	4.1 คุณภาพอาจารย์	2 ตัวบ่งชี้	2 ตัวบ่งชี้	2 ตัวบ่งชี้
	4.2 คุณภาพบัณฑิต	3 ตัวบ่งชี้	4 ตัวบ่งชี้	4 ตัวบ่งชี้
	4.3 ผลลัพธ์ของหลักสูตร	4 ตัวบ่งชี้	4 ตัวบ่งชี้	4 ตัวบ่งชี้
5.การประกันคุณภาพ	5.1 ระบบการประกันคุณภาพหลักสูตร	3 ตัวบ่งชี้	3 ตัวบ่งชี้	3 ตัวบ่งชี้
	รวม	44 ตัวบ่งชี้	46 ตัวบ่งชี้	46 ตัวบ่งชี้

มาตรฐานที่ 1 บริบทของสถาบันอุดมศึกษา

1.1 อาจารย์

1.1.1 คุณสมบัติของอาจารย์

คุณสมบัติ	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก	แหล่งที่มา
1) อาจารย์ประจำหลักสูตร	อาจารย์ประจำหลักสูตรประจำตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตร	อาจารย์ประจำหลักสูตรประจำตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตร	อาจารย์ประจำหลักสูตรประจำตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตร	เกณฑ์ฯ 2548, 2558
	มีคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอนในหลักสูตรนั้น	มีคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอนในหลักสูตรนั้น	มีคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอนในหลักสูตรนั้น	เกณฑ์ฯ 2548, 2558
	มีคะแนนทดสอบภาษาอังกฤษ ให้เป็นไปตามที่สถาบันอุดมศึกษา กำหนด หรือ TOEFL (PBT) ไม่ต่ำกว่า 550 คะแนนหรือเทียบเท่า (กรณีอาจารย์ที่รับเข้าใหม่ ตั้งแต่ปี 2558 เป็นต้นไป)	มีคะแนนทดสอบภาษาอังกฤษ ให้เป็นไปตามที่สถาบันอุดมศึกษา กำหนด หรือ TOEFL (PBT) ไม่ต่ำกว่า 550 คะแนนหรือเทียบเท่า (กรณีอาจารย์ที่รับเข้าใหม่ ตั้งแต่ปี 2558 เป็นต้นไป)	มีคะแนนทดสอบภาษาอังกฤษ ให้เป็นไปตามที่สถาบันอุดมศึกษา กำหนด หรือ TOEFL (PBT) ไม่ต่ำกว่า 550 คะแนนหรือเทียบเท่า (กรณีอาจารย์ที่รับเข้าใหม่ ตั้งแต่ปี 2558 เป็นต้นไป)	มติ กกอ. 13/255 8 9 ธ.ค. 58
	มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่า ผศ.	มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโทหรือเทียบเท่า	มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่า รศ.	เกณฑ์ฯ 2548, 2558
-	-	มีผลงานทางวิชาการที่มีใช้ ส่วนหนึ่งของการศึกษา เพื่อรับปริญญา เป็น ผลงานที่ได้รับการเผยแพร่ ตามเกณฑ์การพิจารณา ตำแหน่งทางวิชาการ ≥ 3 รายการ ในรอบ 5 ปี ย้อนหลัง โดย ≥ 1 เป็น	มีผลงานทางวิชาการที่มีใช้ ส่วนหนึ่งของการศึกษา เพื่อรับปริญญา เป็น ผลงานที่ได้รับการเผยแพร่ ตามเกณฑ์การพิจารณา ตำแหน่งทางวิชาการ ≥ 3 รายการ ในรอบ 5 ปี ย้อนหลัง โดย ≥ 1 เป็น	เกณฑ์ฯ 2558

คุณสมบัติ	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก	แหล่งที่มา
		ผลงานวิจัย	ผลงานวิจัย	
หลักฐานอ้างอิง	1) หลักฐานแสดงคุณวุฒิอาจารย์ 2) คำสั่งแต่งตั้งอาจารย์	3) ผลคะแนนสอบภาษาอังกฤษ	4) รายงานผลงานทางวิชาการ/ผลงานวิจัยในรูปแบบบรรณานุกรม	
2) อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโทหรือเทียบเท่าหรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าวศ. ≥ 5 คน	เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร ซึ่งเป็นผู้มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่าหรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าวศ. ≥ 3 คน	เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร ซึ่งเป็นผู้มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่าหรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าวศ. ≥ 3 คน	เกณฑ์ฯ 2558
	เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรเกินกว่า 1 หลักสูตรในเวลาเดียวกันไม่ได้	สามารถเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรปริญญาเอกหรือปริญญาโทในสาขาวิชาเดียวกันได้อีก 1 หลักสูตร	สามารถเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรปริญญาเอกหรือปริญญาโทในสาขาวิชาเดียวกันได้อีก 1 หลักสูตร	เกณฑ์ฯ 2548, 2558
	-	ต้องทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ/หรืออาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ และ/หรืออาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรนั้นด้วย	ต้องทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ/หรืออาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ และ/หรืออาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรนั้นด้วย	เกณฑ์ฯ 2548, 2558
	-	มีผลงานทางวิชาการที่มีใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา เป็นผลงานที่ได้รับการเผยแพร่ตามเกณฑ์การพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการ ≥ 3 รายการ ในรอบ 5 ปี ย้อนหลัง โดย ≥ 1 เป็นผลงานวิจัย	มีผลงานทางวิชาการที่มีใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา เป็นผลงานที่ได้รับการเผยแพร่ตามเกณฑ์การพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการ ≥ 3 รายการ ในรอบ 5 ปี ย้อนหลัง โดย ≥ 1 เป็นผลงานวิจัย	เกณฑ์ฯ 2558
หลักฐานอ้างอิง	1) หลักฐานแสดงคุณวุฒิอาจารย์	2) คำสั่งแต่งตั้งอาจารย์ 3) ผลคะแนนสอบ	4) รายงานผลงานทางวิชาการ/ผลงานวิจัยใน	

คุณสมบัติ	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก	แหล่งที่มา
		ภาษาอังกฤษ	รูปแบบบรรณานุกรม	
3) อาจารย์ที่ ปรึกษา วิทยานิพนธ์ หลัก	-	เป็นอาจารย์ประจำ และ มีคุณวุฒิปริญญาเอก หรือเทียบเท่าหรือมี ตำแหน่งทางวิชาการไม่ ต่ำกว่า รศ.	เป็นอาจารย์ประจำ และ มีคุณวุฒิปริญญาเอก หรือเทียบเท่าหรือมี ตำแหน่งทางวิชาการไม่ ต่ำกว่า รศ.	เกณฑ์ฯ 2548, 2558
	-	มีผลงานทางวิชาการที่ มิใช่ส่วนหนึ่งของ การศึกษาเพื่อรับ ปริญญา เป็นผลงานที่ ได้รับการเผยแพร่ตาม เกณฑ์การพิจารณา ตำแหน่งทางวิชาการ \geq 3 รายการ ในรอบ 5 ปี ย้อนหลัง โดย \geq 1 เป็น ผลงานวิจัย	มีผลงานทางวิชาการที่ มิใช่ส่วนหนึ่งของ การศึกษาเพื่อรับ ปริญญา เป็นผลงานที่ ได้รับการเผยแพร่ตาม เกณฑ์การพิจารณา ตำแหน่งทางวิชาการ \geq 3 รายการ ในรอบ 5 ปี ย้อนหลัง โดย \geq 1 เป็น ผลงานวิจัย	เกณฑ์ฯ 2558
หลักฐาน อ้างอิง	1) หลักฐานแสดงคุณวุฒิ อาจารย์	2) คำสั่งแต่งตั้ง	3) รายงานผลงานทาง วิชาการ/ผลงานวิจัยใน รูปแบบบรรณานุกรม	
4) อาจารย์ที่ ปรึกษา วิทยานิพนธ์ ร่วม	-	เป็นอาจารย์ประจำหรือ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก สถาบัน มีคุณวุฒิ ปริญญาเอกหรือ เทียบเท่า หรือมี ตำแหน่งทางวิชาการไม่ ต่ำกว่า รศ.	เป็นอาจารย์ประจำหรือ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก สถาบัน มีคุณวุฒิ ปริญญาเอกหรือ เทียบเท่า หรือมี ตำแหน่งทางวิชาการไม่ ต่ำกว่า รศ.	เกณฑ์ฯ 2548, 2558
	-	มีประสบการณ์ในการ วิจัยมิใช่ส่วนหนึ่งของ การศึกษาเพื่อรับ ปริญญา	มีประสบการณ์ในการ วิจัยมิใช่ส่วนหนึ่งของ การศึกษาเพื่อรับ ปริญญา	เกณฑ์ฯ 2548, 2558
	-	กรณีผู้ทรงคุณวุฒิ ภายนอกสถาบัน มี คุณวุฒิปริญญาเอกหรือ	กรณีผู้ทรงคุณวุฒิ ภายนอกสถาบัน มี คุณวุฒิปริญญาเอกหรือ	เกณฑ์ฯ 2558

คุณสมบัติ	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก	แหล่งที่มา
		เทียบเท่า และมี ผลงานวิจัยที่ได้รับการ ตีพิมพ์เผยแพร่ใน วารสารระดับชาติ ซึ่ง ตรงหรือสัมพันธ์กับ หัวข้อวิทยานิพนธ์หรือ การค้นคว้าอิสระ ≥ 10 เรื่อง	เทียบเท่า และมี ผลงานวิจัยที่ได้รับการ ตีพิมพ์เผยแพร่ใน วารสารระดับนานาชาติ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับ หัวข้อวิทยานิพนธ์ ≥ 5 เรื่อง	
หลักฐาน อ้างอิง	1) หลักฐานแสดงคุณวุฒิ อาจารย์	2) คำสั่งแต่งตั้งอาจารย์	3) รายงานผลงานทาง วิชาการ/ผลงานวิจัยใน รูปแบบบรรณานุกรม	
5) อาจารย์ ผู้สอบ วิทยานิพนธ์	-	เป็นอาจารย์ประจำหรือ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก สถาบัน มีคุณวุฒิ ปริญญาเอกหรือ เทียบเท่า หรือมี ตำแหน่งทางวิชาการไม่ ต่ำกว่า รศ.	เป็นอาจารย์ประจำหรือ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก สถาบัน มีคุณวุฒิ ปริญญาเอกหรือ เทียบเท่า หรือมี ตำแหน่งทางวิชาการไม่ ต่ำกว่า รศ.	เกณฑ์ฯ 2548, 2558
	-	เป็นอาจารย์ประจำ หลักสูตรหรือ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก สถาบัน ≥ 3 คน	เป็นอาจารย์ประจำ หลักสูตรหรือ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก สถาบัน ≥ 5 คน	เกณฑ์ฯ 2558
	-	มีผลงานทางวิชาการที่ มีใช้ส่วนหนึ่งของการ ศึกษาเพื่อรับ ปริญญา เป็นผลงานที่ ได้รับการเผยแพร่ตาม เกณฑ์การพิจารณา ตำแหน่งทางวิชาการ ≥ 3 รายการ ในรอบ 5 ปี ย้อนหลัง โดย ≥ 1 เป็น ผลงานวิจัย	มีผลงานทางวิชาการที่ มีใช้ส่วนหนึ่งของการ ศึกษาเพื่อรับ ปริญญา เป็นผลงานที่ ได้รับการเผยแพร่ตาม เกณฑ์การพิจารณา ตำแหน่งทางวิชาการ ≥ 3 รายการ ในรอบ 5 ปี ย้อนหลัง โดย ≥ 1 เป็น ผลงานวิจัย	เกณฑ์ฯ 2558

คุณสมบัติ	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก	แหล่งที่มา
	-	กรณีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า และมีผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารระดับชาติ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ ≥ 10 เรื่อง	กรณีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า และมีผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารระดับนานาชาติ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์ ≥ 5 เรื่อง	เกณฑ์ฯ 2558
หลักฐานอ้างอิง	1) หลักฐานแสดงคุณวุฒิอาจารย์	2) คำสั่งแต่งตั้งอาจารย์	3) รายงานผลงานทางวิชาการ/ผลงานวิจัยในรูปแบบบรรณานุกรม	
6) อาจารย์ผู้สอน	เป็นอาจารย์ประจำหรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน	เป็นอาจารย์ประจำหรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน	เป็นอาจารย์ประจำหรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน	เกณฑ์ฯ 2548, 2558
	มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่า ผศ.	มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่า ผศ.	มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาเอก หรือเทียบเท่าหรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่า รศ.	เกณฑ์ฯ 2548, 2558
	คณาจารย์ผู้สอนรายวิชาซึ่งพหุมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโท หรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่า ผศ. หรือมีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่สอนโดยมีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 10 ปี	คณาจารย์ผู้สอนรายวิชาเกี่ยวกับวิธีการสอนและวิธีการวิจัย มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโท หรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่า ผศ. หรือมีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่สอนโดยมีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 10 ปี	คณาจารย์ผู้สอนรายวิชาเกี่ยวกับวิธีการสอนและวิธีการวิจัย มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโท หรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่า ผศ. หรือมีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่สอนโดยมีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 10 ปี	คุรุสภา
	-	มีประสบการณ์ด้านการสอน	มีประสบการณ์ด้านการสอน	เกณฑ์ฯ 2548, 2558

คุณสมบัติ	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก	แหล่งที่มา
	-	มีผลงานทางวิชาการที่มีใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา เป็นผลงานที่ได้รับการเผยแพร่ตามเกณฑ์การพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการ \geq 1 รายการ ในรอบ 5 ปี ย้อนหลัง	มีผลงานทางวิชาการที่มีใช้ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา เป็นผลงานที่ได้รับการเผยแพร่ตามเกณฑ์การพิจารณาตำแหน่งทางวิชาการ \geq 1 รายการ ในรอบ 5 ปี ย้อนหลัง	เกณฑ์ฯ 2558
หลักฐานอ้างอิง	1) หลักฐานแสดงคุณวุฒิอาจารย์	2) คำสั่งแต่งตั้งอาจารย์	3) รายงานผลงานทางวิชาการ/ผลงานวิจัยในรูปแบบบรรณานุกรม	
7) อาจารย์นิเทศก์	มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโท ในสาขาวิชาที่จะนิเทศ หรือมีประสบการณ์ในการนิเทศมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี	-	-	คุรุสภา
หลักฐานอ้างอิง	1) หลักฐานแสดงคุณวุฒิอาจารย์	2) คำสั่งแต่งตั้งอาจารย์		
8) ครูพี่เลี้ยง	มีคุณวุฒิและประสบการณ์ตรงกับการปฏิบัติการสอน ได้รับการขึ้นทะเบียนครูพี่เลี้ยง	-	-	คุรุสภา
หลักฐานอ้างอิง	1) หลักฐานแสดงคุณวุฒิอาจารย์	2) คำสั่งแต่งตั้งอาจารย์		

1.1.2 สัดส่วนอาจารย์ : นิสิต/นักศึกษา

ภาระงาน	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก	แหล่งที่มา
1) คณาจารย์ ต่อนิสิต/ นักศึกษา	1 : 30	-	-	คุรุสภา
2) คณาจารย์ นิเทศก์	1 : 10	-	-	คุรุสภา
หลักฐาน อ้างอิง	จำนวนนักศึกษา ภาพรวม/รายชั้นปี	จำนวนคณาจารย์ใน หลักสูตรและคณาจารย์ นิเทศก์		
3) อาจารย์ที่ ปรึกษา วิทยานิพนธ์	-	มีคุณสมบัติปริญญาเอก หรือเทียบเท่า และมี ผลงานวิชาการตาม เกณฑ์เป็นอาจารย์ที่ ปรึกษาวิทยานิพนธ์ นักศึกษาระดับปริญญา โทและเอกได้ไม่เกิน 5 คน ต่อภาคการศึกษา	มีคุณสมบัติปริญญาเอก หรือเทียบเท่า และมี ผลงานวิชาการตาม เกณฑ์เป็นอาจารย์ที่ ปรึกษาวิทยานิพนธ์ นักศึกษาระดับปริญญา โทและเอกได้ไม่เกิน 5 คน ต่อภาคการศึกษา	เกณฑ์ฯ 2548, 2558
	-	มีคุณสมบัติปริญญาเอก หรือเทียบเท่าและดำรง ตำแหน่งผศ.ขึ้นไป หรือ ดำรงตำแหน่ง รศ.ขึ้นไป และมีผลงานวิชาการ ตามเกณฑ์ ให้เป็น อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์นักศึกษา ระดับปริญญาโทและ เอกได้ไม่เกิน 10 คน ต่อ ภาคการศึกษา	มีคุณสมบัติปริญญาเอก หรือเทียบเท่าและดำรง ตำแหน่งผศ.ขึ้นไป หรือ ดำรงตำแหน่ง รศ.ขึ้นไป และมีผลงานวิชาการ ตามเกณฑ์ ให้เป็น อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์นักศึกษา ระดับปริญญาโทและ เอกได้ไม่เกิน 10 คน ต่อ ภาคการศึกษา	เกณฑ์ฯ 2548, 2558
	-	มีคุณสมบัติปริญญาเอก หรือเทียบเท่าและดำรง ตำแหน่ง ศ. ให้เป็น อาจารย์ที่ปรึกษา	มีคุณสมบัติปริญญาเอก หรือเทียบเท่าและดำรง ตำแหน่ง ศ. ให้เป็น อาจารย์ที่ปรึกษา	เกณฑ์ฯ 2548, 2558

ภาระงาน	ปริญญาตรี	ปริญญาโท	ปริญญาเอก	แหล่งที่มา
		วิทยานิพนธ์นักศึกษา ระดับปริญญาโทและ เอกได้ไม่เกิน 15 คน ต่อ ภาคการศึกษา หาก มากกว่า 15 คน ต้องขอ ความเห็นชอบจาก กกอ. เป็นรายกรณี	วิทยานิพนธ์นักศึกษา ระดับปริญญาโทและ เอกได้ไม่เกิน 15 คน ต่อ ภาคการศึกษา หาก มากกว่า 15 คน ต้องขอ ความเห็นชอบจาก กกอ. เป็นรายกรณี	
หลักฐาน อ้างอิง	1) หลักฐานแสดงคุณวุฒิ อาจารย์	2) คำสั่งแต่งตั้งอาจารย์	3) รายชื่อนักศึกษาใน ความดูแลเป็นที่ปรึกษา	
4) อาจารย์ที่ ปรึกษาการ ค้นคว้าอิสระ	-	ไม่เกิน 15 คน (วิทยานิพนธ์ 1 คน เทียบได้กับจำนวน นักศึกษาที่ค้นคว้าอิสระ 3 คน)	-	เกณฑ์ฯ 2548, 2558
หลักฐาน อ้างอิง	1) หลักฐานแสดงคุณวุฒิ อาจารย์	2) คำสั่งแต่งตั้งอาจารย์	3) รายชื่อนักศึกษาใน ความดูแลเป็นที่ปรึกษา	

1.1.3 การบริหารและพัฒนาอาจารย์

ข้อมูลประกอบการพิจารณา	หลักฐานอ้างอิง	แหล่งที่มา
1) การวางแผนด้านอัตรากำลังอาจารย์	แผนการพัฒนา อาจารย์	AUN-QA
2) การกำหนดภาระงานให้เหมาะสมกับคุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์	รายวิชาที่สอนกับ คุณวุฒิและ ประสบการณ์ ประกาศภาระงานของ อาจารย์	AUN-QA
3) กระบวนการทบทวน ให้คำปรึกษา และการปรับ ภาระงาน	รายงานการประชุม คณะกรรมการบริหาร หลักสูตร	ประกาศ กพอ. AUN-QA
4) ระบบและกลไกการบริหารกำลังคนที่มีประสิทธิภาพ เพื่อรักษาอาจารย์ที่มีศักยภาพให้คงอยู่กับสถาบัน	แผนการบริหารความ เสี่ยง	IQA

ข้อมูลประกอบการพิจารณา	หลักฐานอ้างอิง	แหล่งที่มา
ลดอัตราการลาออกหรือการย้ายงาน		
5) การปฐมนิเทศอาจารย์ใหม่ และระบบอาจารย์พี่เลี้ยง เพื่อให้คำปรึกษาด้านการสอนและการร่วมกันทำวิจัย	แผนการพัฒนา อาจารย์	TQF คุรุสภา
6) กิจกรรมการพัฒนาอาจารย์ด้านวิชาการ/วิชาชีพ สอดคล้องตามความต้องการของอาจารย์และความจำเป็นของหลักสูตรและสถาบัน	แผนการพัฒนา อาจารย์	AUN-QA
7) การควบคุม กำกับ ส่งเสริมให้อาจารย์พัฒนาผลงานทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง	แผนการเข้าสู่ตำแหน่ง ทางวิชาการ	IOA
8) การสนับสนุนทุนการศึกษาและทุนวิจัย เพื่อพัฒนาความเชี่ยวชาญเพิ่มขึ้น	งบประมาณสำหรับ พัฒนาอาจารย์	AACSB

1.2 ทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนทางการศึกษา

ข้อมูลประกอบการพิจารณา	หลักฐานอ้างอิง	แหล่งที่มา
<p>1.2.1 ห้องเรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีสภาพห้องเรียนที่เหมาะสม เพียงพอกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ - มีวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนรู้ในปริมาณที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - แผนผังการใช้อาคาร - การสังเกตสภาพห้องเรียนที่เอื้อให้เกิดการเรียนรู้ของนิสิต/นักศึกษา - ภาคผนวก จ แนวทางการพิจารณาทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนทางการศึกษา 	คุรุสภา
<p>1.2.2 ห้องปฏิบัติการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ห้องปฏิบัติการที่เหมาะสมกับสาขาวิชาหรือวิชาเอกที่เปิดสอน เช่น ห้องปฏิบัติการเทคโนโลยีสารสนเทศ ห้องปฏิบัติการสอนแบบจุลภาค และห้องปฏิบัติการสื่อการสอน ฯลฯ - มีวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนรู้ในปริมาณที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน 	<ul style="list-style-type: none"> - แผนผังการใช้อาคาร - ภาคผนวก จ แนวทางการพิจารณาทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนทางการศึกษา 	คุรุสภา

ข้อมูลประกอบการพิจารณา	หลักฐานอ้างอิง	แหล่งที่มา
<ul style="list-style-type: none"> - มีการใช้ห้องปฏิบัติการสำหรับการฝึกเพิ่มเติม นอกเหนือจากการจัดการเรียนการสอนปกติ - ห้องปฏิบัติการด้านการวิจัย smart class Micro teaching 		
<p>1.2.3 ห้องสมุด</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีหนังสือ ตำรา วารสาร และเอกสารทางวิชาการ ใน สาขาวิชาที่เปิดสอน ทันสมัยจำนวนเหมาะสมกับจำนวน ผู้เรียน - มีบริการสืบค้นโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่าง เพียงพอ - ห้องสมุดดิจิทัลได้รับการจัดหาให้ทันกับ ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร - มีการจัดสถานที่สำหรับการทำวิจัยในปริมาณและ คุณภาพที่เหมาะสม เอื้อต่อการวิจัย - ห้องปฏิบัติการด้านการวิจัย 	<ul style="list-style-type: none"> - แผนผังการใช้อาคาร - รายการหนังสือ ตำรา ที่สอดคล้องกับรายวิชา ในหลักสูตร - รายการวารสารที่ สอดคล้องกับสาขาวิชา 	<p>คุรุสภา</p>
<p>1.2.4 สภาพแวดล้อม</p> <ul style="list-style-type: none"> - การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อสนับสนุนให้นักศึกษาเกิด การเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ ไม่ใช่เฉพาะการจัดเตรียมใน ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพและวัสดุ ที่สนับสนุน การเรียน และการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ เท่านั้น แต่ต้อง จัดเตรียมสภาพแวดล้อมด้านสังคม และสภาวะทาง จิตใจด้วย 	<ul style="list-style-type: none"> - การจัด สภาพแวดล้อม บรรยากาศของของ หลักสูตร/ภาควิชา/ คณะ 	<p>AUN-QA</p>
<p>1.2.5 สื่อคอมพิวเตอร์มีปริมาณและคุณภาพที่เหมาะสม กับการเรียนการสอนและจำนวนนิสิต/นักศึกษา</p>	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนเครื่อง คอมพิวเตอร์ต่อจำนวน นิสิต/นักศึกษาต่อห้อง มีมาตรฐาน 	<p>TQF</p>
<p>1.2.6 ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบฐานข้อมูลที่ เกี่ยวข้อง การให้บริการเครือข่าย internet</p>	<ul style="list-style-type: none"> - แผนผังการติดตั้ง ระบบเครือข่าย internet และความเร็ว ของ internet 	<p>NCATE</p>

ข้อมูลประกอบการพิจารณา	หลักฐานอ้างอิง	แหล่งที่มา
1.2.7 สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับนิสิต/นักศึกษาที่มีความบกพร่องทางร่างกาย	ข้อมูลสิ่งสนับสนุนของนิสิต/นักศึกษาที่มีความบกพร่อง	เพิ่มเติม

1.3 การคัดเลือกนิสิต/นักศึกษา

ข้อมูลประกอบการพิจารณา	หลักฐานอ้างอิง	แหล่งที่มา
1.3.1 นโยบายการรับนิสิต/นักศึกษาที่ชัดเจน มีการกำหนดหลักเกณฑ์และมีการทบทวนเป็นระยะ	รายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตร/ภาควิชา/คณะ/สภาวิชาการ/สภาสถาบัน รายงานวิจัยสถาบัน	AUN-OA
1.3.2 คุณสมบัติของนิสิต/นักศึกษาสอดคล้องตามหลักสูตร	การประกาศรับสมัครของสถาบัน การกำหนดคุณสมบัติผู้เข้าศึกษา	คุรุสภา เกณฑ์ 2558
1.3.3 เกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือก โปร่งใส ชัดเจน สอดคล้องกับคุณสมบัตินิสิต/นักศึกษาตามหลักสูตร	เกณฑ์การรับสมัคร สอดคล้องกับของหลักสูตร	AACSB, EPAS
1.3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการคัดเลือก ข้อมูล หรือวิธีการ คัดเลือกนิสิต/นักศึกษาเหมาะสม (เช่น ข้อสอบวัดแวว ความเป็นครู ความรู้เฉพาะของหลักสูตร ความรู้ด้านการวิจัย ประสิทธิภาพที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาในหลักสูตร)	ตัวอย่างข้อสอบ แบบสัมภาษณ์ แบบประเมินความรู้ ทักษะ บุคลิกภาพ การประเมินโครงร่าง วิจัย (ถ้ามี)	คุรุสภา
1.3.5 การเตรียมความพร้อมให้นิสิต/นักศึกษาก่อนเข้าศึกษา	การจัดกิจกรรมให้ ความรู้พื้นฐานก่อนเข้า ศึกษา	AACSB, AITE, HEEACT
1.3.6 อัตราส่วนจำนวนผู้สมัครต่อจำนวนผู้ผ่านการ	รายชื่อผู้สมัคร/รายชื่อ	สมหวัง

ข้อมูลประกอบการพิจารณา	หลักฐานอ้างอิง	แหล่งที่มา
คัดเลือก	ผู้มีสิทธิ์เข้าศึกษา	พิธียา นุวัฒน์ (2544)
1.3.7 อัตราส่วนจำนวนนักศึกษาตามแผนการศึกษาต่อผู้ เข้าศึกษา	แผนการรับนักศึกษา ตามหลักสูตร/รายชื่อผู้ เข้าศึกษา	เพิ่มเติม

มาตรฐานที่ 2 การออกแบบหลักสูตร (Program Design)

2.1 หลักสูตร

ข้อมูลประกอบการพิจารณา	หลักฐานอ้างอิง	แหล่งที่มา
2.1.1 ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกับ บริบทของสถาบันอุดมศึกษา	การเชื่อมโยงระหว่าง วัตถุประสงค์ของ หลักสูตรกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ ของสถาบันอุดมศึกษา	ABET
2.1.2 การกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรตามความ ต้องการของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (เช่น ผู้กำหนดนโยบาย นายจ้าง เป็นต้น) กำหนดพันธกิจหลักเพื่อผลิตบัณฑิตในของหลักสูตรครุ ศาสตร์ ศึกษาศาสตร์อย่างมีคุณภาพ กำหนดผลการเรียนรู้ที่ชัดเจน สอดคล้องตามกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิระดับชาติ พันธกิจ ผลลัพธ์ที่คาดหวัง กลยุทธ์ของสถาบัน ความต้องการและความจำเป็นของผู้ มีส่วนเกี่ยวข้อง	รายละเอียดของ หลักสูตร (มคอ. 2)	AUN-QA, AACSB
2.1.3 มีโครงสร้างชัดเจน แสดงให้เห็นรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาขั้นก้าวหน้า รายวิชาเฉพาะสาขา และโครงการงาน หรือวิทยานิพนธ์ ลำดับรายวิชาได้สอดคล้อง แสดงให้เห็นถึงความ เชื่อมโยงระหว่างการเรียนรู้ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ	เอกสารประมวล รายวิชา หรือ รายละเอียดรายวิชา ตามมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา และ	AUN-QA

ข้อมูลประกอบการพิจารณา	หลักฐานอ้างอิง	แหล่งที่มา
	รายละเอียดของ ประสบการณ์ ภาคสนาม ตามแบบ มคอ.3 และ มคอ.4 - ประมวลรายวิชา (Course Syllabus)	
2.1.4 รายละเอียดของหลักสูตร มีความสัมพันธ์ระหว่าง หลักสูตรกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ (Qualification frameworks) และคุณวุฒิของแต่ละวิชาชีพ (Professional qualification) หรือความก้าวหน้าในอาชีพ (Career path)	รายละเอียดของ หลักสูตร (มคอ.2) สอดคล้องกับกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิ แห่งชาติ หรือ มาตรฐานคุณวุฒิ สาขา/ของหลักสูตร	TQF, ครู สภา, AUN-QA
2.1.5 จัดเตรียมหลักสูตรที่ยืดหยุ่น และช่วยให้ผู้เรียน เลือกแนวทางที่เหมาะสม ทั้งในเรื่องเนื้อหาวิชา แนวทางการศึกษาตามหลักสูตร วิธีการประเมินผล และ วิธีการและระยะเวลาในการศึกษา	รายละเอียดของ หลักสูตร (มคอ. 2)	IQA
2.1.6 หลักสูตรแสดงให้เห็นสมรรถนะที่คาดหวังของ บัณฑิต รายวิชาแต่ละรายวิชาจัดทำขึ้นอย่างชัดเจน แสดงให้เห็นผลลัพธ์ที่มุ่งหวังของรายวิชา มีการจัดทำ แผนผังการจัดการความรู้ (curriculum mapping)	รายละเอียดของ หลักสูตร (มคอ. 2)	TQF

มาตรฐานที่ 3 การดำเนินการหลักสูตร (Program Delivery)

3.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3.1.1 กิจกรรมการเรียนรู้

ข้อมูลประกอบการพิจารณา	หลักฐานอ้างอิง	แหล่งที่มา
1) การกำหนดผู้สอนเหมาะสมกับรายวิชาที่สอน มีความรู้และความเชี่ยวชาญ	รายวิชาและอาจารย์ผู้รับผิดชอบ	TOF EPAS
2) การกำกับ ติดตามและตรวจสอบการจัดทำแผนการเรียนรู้อ (มคอ.3 และมคอ.4) และการจัดการเรียนการสอน	รายงานการประชุม คณะกรรมการบริหารหลักสูตร	Hou, A.Y-c. AACSB AUN-QA
3) การส่งเสริมผู้เรียนตามแนวการศึกษาศตวรรษที่ 21	กิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการส่งเสริมผู้เรียนตามแนวการศึกษาศตวรรษที่ 21	
4) การนำผลการประเมินการสอนไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนในประมวลรายวิชาหรือรายละเอียดรายวิชาอย่างต่อเนื่อง	ตัวอย่างสื่อการเรียนรู้อ	
5) การปรับปรุงวิธีการสอนของอาจารย์และคุณภาพการสอนตามความเห็นและข้อเสนอแนะของนิสิต/นักศึกษา	ผลการทบทวนรายวิชาคณะอาจารย์ทั้งภายในและภายนอก	
6) สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ครอบคลุมตามเนื้อหาของหลักสูตร 7) สื่อที่ใช้ได้รับการพัฒนาและใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย	ตัวอย่างสื่อการสอน	

3.1.2 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ข้อมูลประกอบการพิจารณา	หลักฐานอ้างอิง	แหล่งที่มา
1) การจัดกิจกรรมพัฒนาความรู้ความสามารถในรูปแบบต่างๆ ทั้งในและนอกห้องเรียน	แผนกิจกรรมประจำปี รายงานผลการประเมินกิจกรรม	ครูสภา
2) การสนับสนุนนิสิต/นักศึกษา ได้ฝึกประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ	รายงานการจัดกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน การเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนา คุณลักษณะของบัณฑิต ปีละไม่น้อยกว่า 1 กิจกรรม ได้แก่ การปฏิบัติธรรม หรือกิจกรรมอาสา กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณของวิชาชีพ*	
3) การสนับสนุนนิสิต/นักศึกษาร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในต่างประเทศ		EPAS
4) การสนับสนุนนิสิต/นักศึกษาการมีส่วนร่วมในการแข่งขันด้านวิชาการและวิชาชีพทั้งในและต่างประเทศ		EPAS

3.1.3 กิจกรรมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ/วิจัย การมีส่วนร่วมของสถานศึกษา

ข้อมูลประกอบการพิจารณา	หลักฐานอ้างอิง	แหล่งที่มา
1) สถาบันอุดมศึกษา มีการสร้างร่วมมือกับโรงเรียน อย่างยั่งยืนเพื่อดำเนินการหลักสูตรโดยเฉพาะอย่างยิ่ง องค์กรประกอบประสบการณ์วิชาชีพ 2) สถาบันและโรงเรียน มั่นใจองค์กรประกอบประสบการณ์ อาชีพ นักศึกษาของหลักสูตรมีประสบการณ์วิชาชีพ 3) การกำหนดบทบาทครูนิเทศ/ครูพี่เลี้ยง ในการกำกับ ดูแลและประเมินนิสิต/นักศึกษาในหลักสูตรอย่างชัดเจน	แผนกิจกรรม ประจำปี	CURSQA
4) การเตรียมความพร้อมระหว่างโรงเรียนและ สถาบันอุดมศึกษา ในการกำหนดระยะเวลาในปฏิบัติการ สอน	มีการปฏิบัติการสอน ในสถานศึกษาที่มี คุณสมบัติตามที่ คณะกรรมการคุรุ สภากำหนด ไม่น้อย กว่า 1 ปี รายงานผล การผ่านเกณฑ์การ ประเมินการ ปฏิบัติการสอนใน สถานศึกษาตาม มาตรฐาน ประสบการณ์วิชาชีพ ครูที่คุรุสภากำหนด ได้แก่ สามารถจัดการ เรียนรู้ในสาขาวิชา เฉพาะ สามารถ ประเมิน ปรับปรุง และพัฒนาการ จัดการเรียนรู้ให้ เหมาะสมกับ ศักยภาพของผู้เรียน	CURSQA

ข้อมูลประกอบการพิจารณา	หลักฐานอ้างอิง	แหล่งที่มา
	สามารถทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน และสามารถจัดทำรายงานผลการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน	

3.2 การดูแลและให้คำปรึกษานิสิต/นักศึกษา

ข้อมูลประกอบการพิจารณา	หลักฐานอ้างอิง	แหล่งที่มา
3.2.1 มีระบบการบันทึกและติดตามความก้าวหน้าของนักศึกษา ให้ข้อมูลย้อนกลับนิสิต/นักศึกษา มีการแก้ไขในกรณีจำเป็น	รายงานการบันทึกผล	AUN-QA
3.2.2 การช่วยเหลือ กำกับ ติดตามในการทำวิทยานิพนธ์ และการค้นคว้าอิสระ และการตีพิมพ์ผลงานในระดับบัณฑิตศึกษา (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558)	ข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา	AUN-QA

3.3 การประเมินผลการเรียนรู้

ข้อมูลประกอบการพิจารณา	หลักฐานอ้างอิง	แหล่งที่มา
3.3.1 การประเมินผลมีความโปร่งใส ยืดหยุ่น ให้ผลสะท้อนกลับ และเป็นการประเมินบนฐานผลลัพธ์ มีการใช้วิธีการประเมินผู้เรียนที่หลากหลาย	รายละเอียดของหลักสูตร (มคอ. 2)	AUN-QA
3.3.2 วิธีการประเมินผลต้องครอบคลุมทั้งการประเมินผลเพื่อการวินิจฉัย การประเมินความก้าวหน้า และการประเมินสรุปผล	ตัวอย่างข้อสอบ ตัวอย่างรายงาน/โครงการ	AUN-QA
3.3.3 วิธีการประเมินผลออกแบบชัดเจนตรงกับ ผลการเรียนรู้ที่กำหนด	รายละเอียดการประเมินแต่ละรายวิชา	AUN-QA

ข้อมูลประกอบการพิจารณา	หลักฐานอ้างอิง	แหล่งที่มา
3.3.4 มีการทวนสอบหลักสูตร	ผลการทวนสอบ/ รายงานการประชุม คณะกรรมการ บริหารหลักสูตร	TQF
3.3.5 การนำผลการประเมินไปพัฒนาผู้เรียน	รายละเอียดใน มคอ. 5 มคอ.6	AUN-QA

มาตรฐานที่ 4 ผลลัพธ์ของหลักสูตร

4.1 คุณภาพอาจารย์

ข้อมูลประกอบการพิจารณา	หลักฐานอ้างอิง	แหล่งที่มา
4.1.1 จำนวนบทความของอาจารย์ประจำหลักสูตรที่ ได้รับการอ้างอิงในฐานข้อมูลระดับชาติ/ระดับนานาชาติ	รายชื่อบทความของ อาจารย์ประจำ หลักสูตร ผลงานสิ่งประดิษฐ์/ นวัตกรรม	IQA
4.1.2 อาจารย์และ/หรือการมีส่วนร่วมของนิสิต/ นักศึกษาในการทำวิจัยหรือนวัตกรรม/ร่วมงานประชุม วิชาการทั้งในและ/หรือต่างประเทศ	หลักฐานการเข้าร่วม ประชุมวิชาการ	เพิ่มเติม

4.2 คุณภาพของบัณฑิต

ข้อมูลประกอบการพิจารณา	หลักฐานอ้างอิง	แหล่งที่มา
4.2.1 อัตราการสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาของ หลักสูตร	รายชื่อผู้สำเร็จ การศึกษารายปี การศึกษา สัดส่วนนิสิต/ นักศึกษาที่สำเร็จ การศึกษาตามระยะ ของหลักสูตร	IQA

ข้อมูลประกอบการพิจารณา	หลักฐานอ้างอิง	แหล่งที่มา
4.2.2 ร้อยละของบัณฑิตปริญญาตรีที่ทำงานทำตามเป้าหมายของหลักสูตร ภายใน 1 ปี	รายชื่อผู้สำเร็จการศึกษาได้งานทำตรงสาขาวิชา หรือได้รับการเลื่อนขั้น/ตำแหน่งงาน	IQA
4.2.3 ร้อยละของผลงานของนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท-เอกที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่	รายชื่องานวิจัยของนิสิต/นักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท-เอกที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่ในระดับชาติ/นานาชาติ	EPAS
4.2.4 ผลลัพธ์ของบัณฑิตตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	การประเมินจากนิสิต/นักศึกษาตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	EPAS
4.2.5 คุณภาพวิทยานิพนธ์ในระดับปริญญาโท-เอก	ตัวอย่างผลงานวิจัย การประเมินคุณภาพงานวิจัย	งานวิจัย

4.3 ผลลัพธ์ของหลักสูตร

ข้อมูลประกอบการพิจารณา	หลักฐานอ้างอิง	แหล่งที่มา
4.3.1 ระดับความพึงพอใจของอาจารย์ต่อการบริหารจัดการหลักสูตร	แบบประเมินความพึงพอใจของอาจารย์ต่อการบริหารจัดการหลักสูตร	IQA
4.3.2 ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปีสุดท้าย/บัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร	แบบประเมินความพึงพอใจของ	IQA

ข้อมูลประกอบการพิจารณา	หลักฐานอ้างอิง	แหล่งที่มา
	นักศึกษาชั้นปี สุดท้าย/บัณฑิตใหม่ที่ มีต่อคุณภาพ หลักสูตร	
4.3.3 ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิต	แบบประเมินความ พึงพอใจของผู้ใช้ บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิต	IQA
4.3.4 ชื่อเสียงของหลักสูตร บัณฑิต/ศิษย์เก่า อาจารย์	หลักสูตรได้รับการจัด อันดับในระดับชาติ/ นานาชาติ อาทิ QS การประกาศเกียรติคุณ/ รางวัลในระดับชาติ/ นานาชาติของนิสิต/ นักศึกษา บัณฑิต/ศิษย์ เก่า และอาจารย์ใน หลักสูตร	EPAS

มาตรฐานที่ 5 การประกันคุณภาพหลักสูตร มหาวิทยาลัย

5.1 ระบบการประกันคุณภาพหลักสูตร SKORN UNIVERSITY

ข้อมูลประกอบการพิจารณา	หลักฐานอ้างอิง	แหล่งที่มา
5.1.1 ระบบการประกันคุณภาพของหลักสูตรที่ ชัดเจน	- คู่มือระบบการประกัน คุณภาพ อาจกำหนดให้ ประกอบด้วยประเด็น หลัก 4 ประเด็น คือ 1. การบริหารหลักสูตร 2. ทรัพยากรประกอบการ เรียนการสอนและการ วิจัย 3.การสนับสนุนและ	IQA EPAS JUAA NIAD-UE The Accreditatio n Council เกณฑ์ฯ 2548, 2558

ข้อมูลประกอบการพิจารณา	หลักฐานอ้างอิง	แหล่งที่มา
	<p>การให้คำแนะนำ นักศึกษา 4.ความ ต้องการของ ตลาดแรงงาน สังคม และ/หรือความพึงพอใจ ของผู้ใช้บัณฑิต หรือ องค์ประกอบอย่างน้อย 6 ด้าน คือ 1.การกำกับ มาตรฐาน 2.บัณฑิต 3. นักศึกษา 4.อาจารย์ 5. หลักสูตร การเรียนการ สอน การประเมินผู้เรียน 6.สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ หรือ กำหนดตามระบบ การประกันคุณภาพที่ สถาบันอุดมศึกษา กำหนด</p> <ul style="list-style-type: none"> - รายงานการประกัน คุณภาพระดับหลักสูตร ประจำปี - รายการการประชุม คณะกรรมการประกัน คุณภาพระดับหลักสูตร 	
<p>5.1.2 การประเมินคุณภาพหลักสูตรอย่างต่อเนื่องทุก 5 ปี หรือตามรอบการปรับปรุงหลักสูตร</p>	<ul style="list-style-type: none"> - รายงานการประเมิน หลักสูตร และ การ ประเมินรายวิชา โดย การมีส่วนร่วมของผู้มี ส่วนได้ส่วนเสีย (เช่น ผู้ กำหนดนโยบาย ผู้ใช้ 	<p>TQF เกณฑ์ฯ 2548, 2558</p>

ข้อมูลประกอบการพิจารณา	หลักฐานอ้างอิง	แหล่งที่มา
	บัณฑิต นิสิต/นักศึกษา และศิษย์เก่า เป็นต้น)	
5.1.3 การพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย อย่างน้อยทุก ๆ 5 ปี	- เอกสารรายงานการ วิพากษ์หลักสูตร และ การนำผลไปใช้ปรับปรุง แก้ไขหลักสูตร จาก ตัวแทนคณะ กรรมการบริหาร หลักสูตร นิสิต/นักศึกษา ผู้ใช้บัณฑิต หน่วยงาน ภาครัฐและองค์กร วิชาชีพ	TQF เกณฑ์ฯ 2548, 2558

หมายเหตุ*

เกณฑ์ฯ 48 ย่อมาจาก เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2548 เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548

เกณฑ์ฯ 58 ย่อมาจาก เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558 เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558

AUN-QA ย่อมาจาก ASEAN University Network-Quality Assurance

IQA ย่อมาจาก การตรวจประเมินภายในระดับหลักสูตร

TQF ย่อมาจาก กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

EPAS ย่อมาจาก The EFMD Programme Accreditation Scheme (EPAS)

AACSB ย่อมาจาก The Association to Advance Collegiate Schools of Business

AITE ย่อมาจาก Accreditation of Initial Teacher Education

HEEACT ย่อมาจาก Higher Education Evaluation & Accreditation Council of Taiwan

NCATE ย่อมาจาก National Council for Accreditation of Teacher Education

เอกสารอ้างอิง

- Accreditation Board for Engineering and Technology (ABET). (2013). Criteria for Accrediting Applied Science Programs Retrieved from www.abet.org
- A. Patil & G. Codner (2007) Accreditation of engineering education: review, observations and proposal for global accreditation, European Journal of Engineering Education, 32:6, 639-651.
- ASEAN University Network Quality Assurance (ASEAN University Network Quality Assurance (AUN-QA)). (2015). Guide to AUN-QA Assessment at Programme Level
- EFMD Programme Accreditation System (EPAS). (2014a). EPAS Process Manual Retrieved from www.efmd.org/epas
- EFMD Programme Accreditation System (EPAS). (2014b). EPAS Standards & Criteria The EFMD Accreditation for International Degree Programmes in Business and Management.
- EFMD Quality Improvement System (EFMD Quality Improvement System (EQUIS)). (2011). The EQUIS Process Manual: European Quality Improvement system.
- Higher Learning Commission. (2014). Criteria for Accreditation: Assuring Quality in Higher Education. Retrieved 30 June, 2016, from www.hlcommission.org
- Hou, A. Y.-c. (2010). The Development of a Student Learning Outcomes Based Accreditation Model in Taiwan Higher Education. Asian Journal of University Education, .9(กฎกระทรวงการขอให้รับรองและการรับรองวิทยฐานะสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2551), .29-48.
- National Council for Accreditation of Teacher Education (National Council for Accreditation of Teacher Education (NCATE)). (2008). Professional Standards for the Accreditation of Teacher Preparation Institutions Retrieved from www.ncate.org
- Prøitz, T. S., Stensaker, B. and Harvey, L. (2004). Accreditation, standard and diversity: an analysis of EQUIS accreditation reports. Assessment & Evaluation in Higher Education. Vol 29 No.6, December 2004 p. 735-750.

The Australian Institute for Teaching and School Leadership (The Australian Institute for Teaching and School Leadership (AITSL)). (2013).

Accreditation of Initial Teacher Education Programs in Australia Guide to the accreditation process,

The Quality Assurance Agency for Higher Education. (2011a). *Doctoral degree characteristics*. from www.qaa.ac.uk.

The Quality Assurance Agency for Higher Education. (2011b) *Master's degree characteristics*. from www.qaa.ac.uk.

กฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553. (2553, 2 เมษายน 2553). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 127 ตอนที่ 23 ก.

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2548. (2548, 25 พฤษภาคม 2548). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 122 ตอนพิเศษ 39 ง.

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2558. (2558, 13 พฤศจิกายน 2558). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 132 ตอนพิเศษ 295 ง.

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2548. (2548, 25 พฤษภาคม 2548). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 122 ตอนพิเศษ 39 ง.

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2558. (2558, 13 พฤศจิกายน 2558). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 132 ตอนพิเศษ 295 ง.

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์อาคารของสถาบันอุดมศึกษา (2556, 11 เมษายน 2556). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 130 ตอนพิเศษ 47 ง.

ประกาศครุสภา เรื่อง การรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษาเพื่อการประกอบวิชาชีพ พ.ศ. 2557. (2557, 31 มีนาคม 2557).

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ. (2544). รายงานการประเมินหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ประชากรและการพัฒนา) โครงการประกันคุณภาพการศึกษา การประเมินหลักสูตรสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552. กรุงเทพฯ.

ภาคผนวก ก

ใบสมัครเพื่อขอรับการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

ข้อมูลทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษา

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	
คณะ	
ภาควิชา	
ชื่อหลักสูตร (ไทย/ อังกฤษ)	
ชื่อปริญญา (ไทย/ อังกฤษ)	
อักษรย่อปริญญา (ไทย/ อังกฤษ)	
การอนุมัติหลักสูตร	
ผู้ประสานงาน	
ตำแหน่ง	
E-mail	
เบอร์โทรศัพท์ติดต่อ	

เอกสารหลักฐานประกอบการพิจารณา ดังนี้

- มติสภาสถาบันการอนุมัติเปิดหลักสูตร
- มคอ.2 รายละเอียดของหลักสูตร (Program Specification)*

รับรองความถูกต้องของข้อมูล

(ลงชื่อ)

(.....)

ตำแหน่ง

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

หมายเหตุ มคอ.2 รายละเอียดของหลักสูตร (Program Specification) ที่ใช้ในการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ได้กำหนดให้สอดคล้องตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (TQF)

รายละเอียดของหลักสูตร (Program Specification) หมายถึง คำอธิบายภาพรวมของการจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนที่จะทำให้บัณฑิตบรรลุผลการเรียนรู้ของหลักสูตรนั้นๆ โดยจะถ่ายทอดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของบัณฑิตที่กำหนดไว้ในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ และมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/ของหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติในหลักสูตร ซึ่งแต่ละสถาบันอุดมศึกษาสามารถบรรจุเนื้อหาวิชาเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ได้อย่างอิสระ เหมาะสม ตรงกับความต้องการหรือเอกลักษณ์ของสถาบันฯ โดยคณาจารย์ผู้สอนจะต้องร่วมมือกันวางแผนและจัดทำรายละเอียดของหลักสูตร ประกอบด้วย 8 หมวดต่อไปนี้

หมวดที่ 1	ข้อมูลทั่วไป
หมวดที่ 2	ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร
หมวดที่ 3	ระบบการจัดการศึกษา การดำเนินการ และโครงสร้างของหลักสูตร
หมวดที่ 4	ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอนและประเมินผล
หมวดที่ 5	หลักเกณฑ์ในการประเมินผลนักศึกษา
หมวดที่ 6	การพัฒนาคณาจารย์
หมวดที่ 7	การประกันคุณภาพหลักสูตร
หมวดที่ 8	การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของหลักสูตร

ภาคผนวก ข

สำหรับเจ้าหน้าที่

แบบตรวจสอบรายการคุณสมบัติของหลักสูตร

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา..... หลักสูตรสาขาวิชา

.....

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างรายการตรวจสอบของแบบรายการข้อมูลรายละเอียด
ของหลักสูตร ดังนี้

ที่	รายการตรวจสอบ	ผลการตรวจสอบข้อมูล โดยเจ้าหน้าที่	ข้อสังเกต
หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป			
1.1	ชื่อหลักสูตร (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	☐ เป็นไปตามเกณฑ์การกำหนดชื่อปริญญา ☐ ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ฯ	
1.2	ชื่อปริญญา (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	☐ เป็นไปตามเกณฑ์การกำหนดชื่อปริญญา ☐ ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ฯ	
1.3	อักษรย่อปริญญา (ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ)	☐ เป็นไปตามเกณฑ์การกำหนดชื่อปริญญา ☐ ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ฯ	
1.4	รูปแบบของหลักสูตร	☐ หลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี ☐ หลักสูตรปริญญาตรี 5 ปี ☐ หลักสูตรปริญญาตรี 6 ปี ☐ หลักสูตรปริญญาโท ☐ หลักสูตรปริญญาเอก	
1.5	ภาษาที่ใช้	☐ หลักสูตรจัดการศึกษาเป็นภาษาไทย ☐ หลักสูตรจัดการศึกษาเป็นภาษาต่างประเทศ ☐ หลักสูตรจัดการศึกษาเป็นภาษาไทยและ ภาษาต่างประเทศ	
1.6	การรับผู้เข้าศึกษา	☐ รับเฉพาะนักศึกษาไทย ☐ รับเฉพาะนักศึกษาต่างชาติ ☐ รับทั้งนักศึกษาไทยและนักศึกษาต่างชาติ	
1.7	ความร่วมมือกับสถาบันอื่น	☐ เป็นหลักสูตรของสถาบันโดยเฉพาะ ☐ เป็นหลักสูตรที่ได้รับความร่วมมือสนับสนุนจาก สถาบันอื่น ☐ เป็นหลักสูตรร่วมกับสถาบันอื่น	
1.8	การให้ปริญญา แก่ผู้สำเร็จ การศึกษา	☐ ให้ปริญญาเพียงสาขาวิชาเดียว ☐ ให้ปริญญามากกว่า 1 สาขาวิชา (เช่น ทวิ ปริญญา)	

ที่	รายการตรวจสอบ	ผลการตรวจสอบข้อมูล โดยเจ้าหน้าที่	ข้อสังเกต
		☐ อื่น ๆ (ระบุ).....	
1.9	สถานสภาพของหลักสูตร	☐ หลักสูตรใหม่ เปิดสอนเมื่อ ☐ หลักสูตรปรับปรุง เปิดสอนเมื่อ ปรับปรุงจากหลักสูตร ชื่อ..... เปิดสอนเมื่อ	
1.10	การพิจารณาอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตร	☐ ได้พิจารณาครั้งกรองโดยคณะกรรมการสภาวิชาการ ☐ ได้รับอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตรจากสภาสถาบันฯ	ได้พิจารณา
หมวดที่ 2 ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร			
2.1	ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	☐ สัมพันธ์สอดคล้องกับแผนพัฒนาการอุดมศึกษาของชาติ ☐ สอดคล้องกับปรัชญาการอุดมศึกษา ☐ สอดคล้องกับปรัชญาของสถาบันฯ ☐ สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาการ ☐ สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ ☐ เน้นการผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะที่กำหนด	
2.2	แผนพัฒนาปรับปรุง	☐ ระบุแผนพัฒนาหรือแผนการเปลี่ยนแปลงหลักๆ ที่เสนอในหลักสูตร - แผนการพัฒนา/เปลี่ยนแปลง - กลยุทธ์ - หลักฐาน/ตัวบ่งชี้	
หมวดที่ 3 ระบบการจัดการศึกษา การดำเนินการ และโครงสร้างของหลักสูตร			
3.1	ระบบการจัดการศึกษา	☐ ระบบทวิภาค ☐ ระบบไตรภาค ☐ ระบบจตุรภาค	
3.2	การเทียบเคียงหน่วยกิต	☐ เป็นไปตามประกาศของสถาบัน ☐ ไม่เป็นไปตามประกาศ ☐ สถาบันไม่มีการเทียบเคียงหน่วยกิต	
3.3	การจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน	☐ มีการจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน ☐ สถาบันไม่จัดการศึกษาภาคฤดูร้อน	
3.4	วัน - เวลาดำเนินการ	☐ วัน - เวลาราชการปกติ ☐ นอกวัน - เวลาราชการ	

ที่	รายการตรวจสอบ	ผลการตรวจสอบข้อมูล โดยเจ้าหน้าที่	ข้อสังเกต
3.5	<u>คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา</u>	☐ ตามเกณฑ์มาตรฐาน ☐ เกณฑ์คุณสมบัติเพิ่มเติม ☐ เกณฑ์คุณสมบัติเฉพาะ	
3.6	<u>จำนวนผู้เข้าศึกษาในหลักสูตร</u>	ชั้นปีละ คน จำนวนรวม.....คน (ตลอด ระยะเวลาจัดการศึกษา)	
3.7	<u>การเปิดโอกาสให้ผู้เข้าศึกษา</u>	☐ เฉพาะแบบศึกษาเต็มเวลา ☐ เฉพาะแบบศึกษาบางเวลา ☐ ทั้งแบบศึกษาเต็มเวลาและแบบศึกษาบางเวลา	
3.8	<u>จำนวนหน่วยกิตรวมและ ระยะเวลาศึกษา</u>	☐ จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ☐ แบบศึกษาเต็มเวลา ☐ แบบศึกษาบางเวลา	
3.9	<u>โครงสร้างหลักสูตร</u>	☐ เป็นไปตามเกณฑ์ระดับปริญญาตรี ☐ เป็นไปตามเกณฑ์ระดับปริญญาโท ☐ เป็นไปตามเกณฑ์ระดับปริญญาเอก ☐ ไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร	
3.10	<u>จำนวนและคุณสมบัติของ อาจารย์</u>	☐ อาจารย์มีจำนวนครบถ้วน ☐ อาจารย์ประจำหลักสูตรมีคุณสมบัติตรงสาขาวิชา ☐ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรมีคุณสมบัติตรง สาขาวิชา	
หมวดที่ 4 ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอนและการประเมินผล			
4.1	การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษ ของนักศึกษา	☐ ระบุ ☐ ไม่ระบุ	
4.2	การพัฒนาผลการเรียนรู้ในแต่ละ ด้าน ตามกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิ (TOF)	☐ ระบุ ☐ ไม่ระบุ	
4.3	แผนที่แสดงการกระจายความ รับผิดชอบมาตรฐานผลการ เรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping)	☐ ระบุ ☐ ไม่ระบุ	
หมวดที่ 5 หลักเกณฑ์ในการประเมินผลนักศึกษา			
5.1	<u>เกณฑ์การวัดผล</u>	☐ มีเกณฑ์การวัดผล ให้ระดับผลการเรียน ☐ มีเกณฑ์ขั้นต่ำรายวิชา ☐ เกณฑ์อื่น ๆ (ถ้ามี)	

ที่	รายการตรวจสอบ	ผลการตรวจสอบข้อมูล โดยเจ้าหน้าที่	ข้อสังเกต
5.2	<p><u>เกณฑ์การสำเร็จการศึกษา</u> <u>ตามหลักสูตร</u></p>	<p>☐ เป็นไปตามเกณฑ์ฯ การสำเร็จการศึกษา</p> <p>☐ <u>ระดับปริญญาตรี</u> เรียนครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ใน หลักสูตร ระดับแต้มคะแนนเฉลี่ยสะสมขั้นต่ำ มีการให้อนุปริญญา เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร ปริญญาตรีนี้ <u>ระดับปริญญาโท</u></p> <p>☐ <u>แผน ก แบบ ก 1</u> เสนอวิทยานิพนธ์ และสอบผ่านการสอบปากเปล่า การตีพิมพ์เผยแพร่วิทยานิพนธ์ เกณฑ์อื่น ๆ (ถ้ามี)</p> <p>☐ <u>แผน ก แบบ ก 2</u> ได้ระดับแต้มคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า..... เสนอวิทยานิพนธ์ และสอบผ่านการสอบปากเปล่า การตีพิมพ์เผยแพร่วิทยานิพนธ์ เกณฑ์อื่น ๆ (ถ้ามี)</p> <p>☐ <u>แผน ข</u> ได้ระดับแต้มคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า..... เสนอวิทยานิพนธ์ และสอบผ่านการสอบปากเปล่า เกณฑ์อื่น ๆ (ถ้ามี)</p> <p><u>ระดับปริญญาเอก</u></p> <p>☐ <u>แบบ 1</u> สอบผ่านภาษาต่างประเทศอย่างน้อย 1 ภาษา สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ (qualifying exam) เสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่านการสอบปากเปล่า การตีพิมพ์เผยแพร่วิทยานิพนธ์ เกณฑ์อื่น ๆ (ถ้ามี)</p> <p>☐ <u>แบบ 2</u> ได้ระดับแต้มคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า..... สอบผ่านภาษาต่างประเทศอย่างน้อย 1 ภาษา สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ (qualifying exam)</p>	

ที่	รายการตรวจสอบ	ผลการตรวจสอบข้อมูล โดยเจ้าหน้าที่	ข้อสังเกต
		เสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่านการสอบปากเปล่า การตีพิมพ์เผยแพร่วิทยานิพนธ์ เกณฑ์อื่น ๆ (ถ้ามี) ☐ ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ฯ	
หมวดที่ 6 การพัฒนาคณาจารย์			
6.1	<u>การเตรียมการสำหรับอาจารย์ใหม่</u>	☐ ระบุ ☐ ไม่ระบุ	
6.2	<u>การพัฒนาความรู้และทักษะให้แก่คณาจารย์</u> การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอน การวัดและ การประเมินผล การพัฒนาวิชาการและ วิชาชีพด้านอื่นๆ	☐ ระบุ ☐ ไม่ระบุ	
หมวดที่ 7 การประกันคุณภาพหลักสูตร			
	<u>การประกันคุณภาพหลักสูตร</u>	หลักสูตรได้กำหนดระบบและวิธีการประกันคุณภาพ หลักสูตรในแต่ละประเด็น ดังนี้ ☐ การบริหารหลักสูตร ☐ การบริหารทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน ☐ การบริหารคณาจารย์ ☐ การบริหารบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน ☐ การสนับสนุนและการให้คำแนะนำนักศึกษา ☐ ความต้องการของตลาดแรงงาน สังคม และ/หรือ ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต ☐ ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators) ☐ ไม่ระบุ	
หมวดที่ 8 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของหลักสูตร			
	ประเด็นสำคัญ ๆ ที่สะท้อนถึง คุณภาพของบัณฑิตที่คาดหวัง โดยประเด็นเหล่านี้จะถูก นำมาใช้ในการประเมิน คุณภาพและมาตรฐานของ	☐ การประเมินประสิทธิผลของการสอน ☐ การประเมินหลักสูตรในภาพรวม ☐ การประเมินผลการดำเนินงานตามรายละเอียด หลักสูตร ☐ การทบทวนผลการประเมินและวางแผนปรับปรุง	

ที่	รายการตรวจสอบ	ผลการตรวจสอบข้อมูล โดยเจ้าหน้าที่	ข้อสังเกต
	หลักสูตรเพื่อการเผยแพร่	☐ ไม่ระบุ	

สรุปผลการตรวจสอบรายการข้อมูลการพิจารณาอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตร เจ้าหน้าที่ได้พิจารณาแล้วพบว่า

เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานและเกณฑ์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องทุกประเด็น

จึงเห็นควรเสนอให้คณะกรรมการพิจารณาดำเนินการ เข้าสู่กระบวนการรับรองวิทยฐานะ

ไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานและเกณฑ์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง จำนวน ประเด็น

จึงเห็นควรส่งคืนหลักสูตรเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการปรับปรุงแก้ไข ภายใน 30 วัน

เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบเอกสาร

(ลงชื่อ)

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ค

หลักสูตรระดับปริญญาตรี

แบบรายงานข้อมูลการจัดการศึกษา

มหาวิทยาลัย/สถาบัน.....

หลักสูตร.....สาขาวิชา.....

1) ข้อมูลหลักสูตรเบื้องต้น

วัตถุประสงค์ เพื่อตรวจสอบการอนุมัติหลักสูตรว่าหลักสูตรที่เสนอขอรับรองวิทยฐานะได้รับการอนุมัติ
การเปิดดำเนินการหลักสูตรจากสภาสถาบันอุดมศึกษาแล้ว

ฉบับปี พ.ศ.		หลักสูตร		แผนการเรียน		ระบบการจัด การศึกษา		มติสภา สถาบัน อนุมัติ*	สกอ. รับ ทราบ *
ใหม่	ปรับปรุง	ปกติ	นานาชาติ	แบบ 1	แบบ 2	ภาค ปกติ	ภาคนอก เวลา ราชการ		

หมายเหตุ *สถาบันอุดมศึกษาแบบหลักฐานมติสภาสถาบันอนุมัติเปิดดำเนินการหลักสูตรและการรับทราบ
หลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

2) ข้อมูลด้านอาจารย์

วัตถุประสงค์ เพื่อตรวจสอบคุณสมบัติของอาจารย์ตามเกณฑ์การรับรองวิทยฐานะข้อ 1.1

2.1) อาจารย์ประจำหลักสูตร/อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

ที่	ตำแหน่งทางวิชาการ ชื่อ-สกุล เลขบัตรประจำตัว ประชาชน	คุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (ชื่อปริญญา,สาขาวิชา) เรียงลำดับคุณวุฒิสู่ถึง ระดับปริญญาตรี	สถาบันอุดมศึกษา, ปีที่สำเร็จ การศึกษา	จำนวนผลงานวิจัย ที่ได้รับการตีพิมพ์
1.				ระดับชาติ จำนวน เรื่อง ระดับนานาชาติ จำนวน เรื่อง
2.				ระดับชาติ จำนวน เรื่อง ระดับนานาชาติ จำนวน เรื่อง

ที่	ตำแหน่งทางวิชาการ ชื่อ-สกุล เลขบัตรประจำตัว ประชาชน	คุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (ชื่อปริญญา,สาขาวิชา) เรียงลำดับคุณวุฒิสูงสุดถึง ระดับปริญญาตรี	สถาบันอุดมศึกษา, ปีที่สำเร็จ การศึกษา	จำนวนผลงานวิจัย ที่ได้รับการตีพิมพ์
3.				ระดับชาติ จำนวน เรื่อง ระดับนานาชาติ จำนวน เรื่อง
4.				ระดับชาติ จำนวน เรื่อง ระดับนานาชาติ จำนวน เรื่อง
5.				ระดับชาติ จำนวน เรื่อง ระดับนานาชาติ จำนวน เรื่อง

หมายเหตุ * แนบประวัติอาจารย์ประจำหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย

1. ผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ย้อนหลัง 5 ปี ให้รายงานตามรูปแบบการเขียนบรรณานุกรม (ให้อาจารย์ทุกคนเตรียมสำเนาบทความวิจัย (ผลงานวิจัยฉบับเต็ม) ไว้เสนอวันตรวจประเมิน)
2. ประสบการณ์ในการสอน
3. รายวิชาที่รับผิดชอบ
4. สัญญาจ้าง กรณีสถาบันอุดมศึกษาเอกชน หรืออาจารย์อัตราจ้างของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐบางแห่ง (ถ้ามี)

2.2) อาจารย์ผู้สอน/อาจารย์พิเศษ

ที่	ตำแหน่งทาง วิชาการ ชื่อ-สกุล	คุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (ชื่อปริญญา ,สาขาวิชา) เรียงลำดับ คุณวุฒิสูงสุดถึงระดับ ปริญญาตรี	สถาบันอุดมศึกษา, ปีที่สำเร็จ การศึกษา	รายวิชา ที่สอน	จำนวนผลงานวิจัย ที่ได้รับ การตีพิมพ์ปี พ.ศ. 2553-2557*
1.					ระดับชาติ จำนวน เรื่อง ระดับนานาชาติ

ที่	ตำแหน่งทาง วิชาการ ชื่อ-สกุล	คุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (ชื่อปริญญา ,สาขาวิชา) เรียงลำดับ คุณวุฒิสูงสุดถึงระดับ ปริญญาตรี	สถาบันอุดมศึกษา, ปีที่สำเร็จ การศึกษา	รายวิชา ที่สอน	จำนวนผลงานวิจัย ที่ได้รับ การตีพิมพ์ปี พ.ศ. 2553-2557*
					จำนวน เรื่อง
2.					
3.					
4.					
5.					

หมายเหตุ * แนบประวัติอาจารย์ ซึ่งประกอบด้วย

1. ผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ย้อนหลัง 5 ปี ให้รายงานตามรูปแบบการเขียนบรรณานุกรม (ให้อาจารย์ทุกคนเตรียมสำเนาบทความวิจัย (ผลงานวิจัยฉบับเต็ม) ไว้เสนอวันตรวจประเมิน)

2. ประสบการณ์ในการสอน

2.3) อาจารย์นิเทศก์

ที่	ตำแหน่งทาง วิชาการ ชื่อ-สกุล	คุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (ชื่อปริญญา ,สาขาวิชา) เรียงลำดับ คุณวุฒิสูงสุดถึงระดับ ปริญญาตรี	สถาบันอุดมศึกษา, ปีที่สำเร็จ การศึกษา	รายวิชา ที่สอน	จำนวนผลงานวิจัย ที่ได้รับ การตีพิมพ์ปี พ.ศ. 2553-2557*
1.					ระดับชาติ จำนวน เรื่อง ระดับนานาชาติ จำนวน เรื่อง
2.					
3.					
4.					
5.					

หมายเหตุ * แนบประวัติอาจารย์ ซึ่งประกอบด้วย

ผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ย้อนหลัง 5 ปี ให้รายงานตามรูปแบบการเขียนบรรณานุกรม (ให้อาจารย์ทุกคนเตรียมสำเนาบทความวิจัย (ผลงานวิจัยฉบับเต็ม) ไว้เสนอวันตรวจประเมิน)

2.4) ครูพี่เลี้ยง

ที่	ตำแหน่งทางวิชาการ ชื่อ-สกุล	คุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (ชื่อปริญญา, สาขาวิชา) เรียงลำดับ คุณวุฒิสูงสุดถึงระดับ ปริญญาตรี	สถาบันอุดมศึกษา, ปีที่สำเร็จ การศึกษา	จำนวนผลงานทางวิชาการ
1.				ระดับชาติ จำนวน เรื่อง ระดับนานาชาติ จำนวน เรื่อง (ตั้งเอกสารแนบท้าย)
2.				
3.				
4.				
5.				

หมายเหตุ * แนบประวัติอาจารย์ ซึ่งประกอบด้วย
ผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ย้อนหลัง 5 ปี ให้รายงานตามรูปแบบการเขียน
บรรณานุกรม (ให้อาจารย์ทุกคนเตรียมสำเนาบทความวิจัย (ผลงานวิจัยฉบับเต็ม) ไว้เสนอวันตรวจ
ประเมิน)

3) การบริหารและพัฒนาอาจารย์

วัตถุประสงค์ เพื่อตรวจสอบการดำเนินการบริหารและพัฒนาอาจารย์ตามเกณฑ์การรับรอง
รองวิทยฐานะข้อ 1.1.3

ข้อมูลการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและพัฒนาอาจารย์และหลักฐานต่างๆ ที่
เกี่ยวข้อง

4) ทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนทางการศึกษา

วัตถุประสงค์ เพื่อตรวจสอบทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนทางการศึกษาที่เตรียมความพร้อม
เพื่อการดำเนินการหลักสูตร ตามเกณฑ์การรับรองรองวิทยฐานะข้อ 1.2

ข้อมูลด้านทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนทางการศึกษา อาทิ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด
การจัดสภาพแวดล้อม สื่อคอมพิวเตอร์ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้สำหรับนิสิต/
นักศึกษาที่มีความบกพร่อง

5) จำนวนนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา

วัตถุประสงค์ เพื่อตรวจสอบสัดส่วนอาจารย์:นิสิต/นักศึกษา การรับนิสิต/นักศึกษา และการสำเร็จการศึกษา ตามเกณฑ์การรับรองวิทยฐานะข้อ 1.3 และข้อ 4.2

ปีการศึกษา	รับเข้า	สำเร็จการศึกษา
25...		
รวม		

หมายเหตุ* รับเข้า หมายถึง จำนวนนักศึกษาปี 1 ที่รับเข้าศึกษาในปีการศึกษานั้น ๆ
สำเร็จการศึกษา หมายถึง จำนวนนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษานั้น ๆ

ข้อมูลรายชื่อนิสิต/นักศึกษาในปีการศึกษาปัจจุบัน

รหัส นักศึกษา	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่สามารถติดต่อได้	หมายเลขโทรศัพท์

ข้อมูลรายชื่อผู้สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 5 ปีย้อนหลัง

รหัส นักศึกษา	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่สามารถติดต่อได้	หมายเลขโทรศัพท์

6) รายละเอียดหลักสูตร

วัตถุประสงค์ เพื่อตรวจสอบรายละเอียดของหลักสูตร ตามมาตรฐานที่ 2 การออกแบบหลักสูตร

7) การดำเนินการหลักสูตร

วัตถุประสงค์ เพื่อตรวจสอบการดำเนินการหลักสูตร ตามมาตรฐานที่ 3 การดำเนินการหลักสูตร

8) ผลลัพธ์หลักสูตร

วัตถุประสงค์ เพื่อตรวจสอบผลลัพธ์ของหลักสูตร ตามมาตรฐานที่ 4 การดำเนินการหลักสูตร

9) ระบบการประกันคุณภาพของหลักสูตร

วัตถุประสงค์ เพื่อตรวจสอบระบบการประกันคุณภาพของหลักสูตร ตามมาตรฐานที่ 5 การประกันคุณภาพ

รับรองความถูกต้องของข้อมูล

ลงนาม

(.....)

(อธิการบดี/คณบดี)

หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา

แบบรายงานข้อมูลการจัดการศึกษา

มหาวิทยาลัย/สถาบัน.....

หลักสูตร.....สาขาวิชา.....

1) ข้อมูลหลักสูตรเบื้องต้น

วัตถุประสงค์ เพื่อตรวจสอบการอนุมัติหลักสูตรว่าหลักสูตรที่เสนอขอรับรองวิทยฐานะได้รับการอนุมัติ
การเปิดดำเนินการหลักสูตรจากสภาสถาบันอุดมศึกษาแล้ว

ฉบับปี พ.ศ.		หลักสูตร		แผนการเรียน		ระบบการจัด การศึกษา		มติสภา สถาบัน อนุมัติ*	สกอ. รับ ทราบ*
ใหม่	ปรับปรุง	ปกติ	นานาชาติ	แบบ 1	แบบ 2	ภาค ปกติ	ภาค นอก เวลา ราชการ		

หมายเหตุ *สถาบันอุดมศึกษาแบบหลักฐานมติสภาสถาบันอนุมัติเปิดดำเนินการหลักสูตรและการรับทราบ
หลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

2) ข้อมูลด้านอาจารย์

วัตถุประสงค์ เพื่อตรวจสอบคุณสมบัติของอาจารย์ตามเกณฑ์การรับรองวิทยฐานะข้อ 1.1

2.1) อาจารย์ประจำหลักสูตร/อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

ที่	ตำแหน่งทางวิชาการ ชื่อ-สกุล เลขบัตรประจำตัว ประชาชน	คุณวุฒิตะดับอุดมศึกษา (ชื่อปริญญา,สาขาวิชา) เรียงลำดับคุณวุฒิตั้งสูงถึง ระดับปริญญาตรี	สถาบันอุดมศึกษา, ปีที่สำเร็จ การศึกษา	จำนวนผลงานวิจัย ที่ได้รับการตีพิมพ์
1.				ระดับชาติ จำนวน เรื่อง ระดับนานาชาติ จำนวน เรื่อง
2.				ระดับชาติ จำนวน เรื่อง ระดับนานาชาติ จำนวน เรื่อง

ที่	ตำแหน่งทางวิชาการ ชื่อ-สกุล เลขบัตรประจำตัว ประชาชน	คุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (ชื่อปริญญา,สาขาวิชา) เรียงลำดับคุณวุฒิสู่สุดถึง ระดับปริญญาตรี	สถาบันอุดมศึกษา, ปีที่สำเร็จ การศึกษา	จำนวนผลงานวิจัย ที่ได้รับการตีพิมพ์
3.				ระดับชาติ จำนวน เรื่อง ระดับนานาชาติ จำนวน เรื่อง
4.				ระดับชาติ จำนวน เรื่อง ระดับนานาชาติ จำนวน เรื่อง
5.				ระดับชาติ จำนวน เรื่อง ระดับนานาชาติ จำนวน เรื่อง

หมายเหตุ * แนบประวัติอาจารย์ประจำหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย

1. ผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ย้อนหลัง 5 ปี ให้รายงานตามรูปแบบการเขียนบรรณานุกรม (ให้อาจารย์ทุกคนเตรียมสำเนาบทความวิจัย (ผลงานวิจัยฉบับเต็ม) ไว้เสนอวันตรวจประเมิน)

2. ประสบการณ์ในการสอน

3. รายวิชาที่รับผิดชอบ

4. สัญญาจ้าง กรณีสถาบันอุดมศึกษาเอกชน หรืออาจารย์อัตราจ้างของ

สถาบันอุดมศึกษาของรัฐบางแห่ง (ถ้ามี)

2.2) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ที่	ตำแหน่งทางวิชาการ ชื่อ-สกุล เลขบัตรประจำตัว ประชาชน	คุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (ชื่อปริญญา,สาขาวิชา) เรียงลำดับคุณวุฒิสู่สุดถึง ระดับปริญญาตรี	สถาบันอุดมศึกษา, ปีที่สำเร็จ การศึกษา	จำนวนผลงานวิจัย ที่ได้รับการตีพิมพ์
1.				ระดับชาติ จำนวน เรื่อง ระดับนานาชาติ จำนวน เรื่อง
2.				ระดับชาติ จำนวน

ที่	ตำแหน่งทางวิชาการ ชื่อ-สกุล เลขบัตรประจำตัว ประชาชน	คุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (ชื่อปริญญา,สาขาวิชา) เรียงลำดับคุณวุฒิสูงสุดถึง ระดับปริญญาตรี	สถาบันอุดมศึกษา, ปีที่สำเร็จ การศึกษา	จำนวนผลงานวิจัย ที่ได้รับการตีพิมพ์
			 เรื่อง ระดับนานาชาติ จำนวน เรื่อง
3.				ระดับชาติ จำนวน เรื่อง ระดับนานาชาติ จำนวน เรื่อง
4.				ระดับชาติ จำนวน เรื่อง ระดับนานาชาติ จำนวน เรื่อง
5.				ระดับชาติ จำนวน เรื่อง ระดับนานาชาติ จำนวน เรื่อง

หมายเหตุ * แนบประวัติอาจารย์ประจำหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย

1. ผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ย้อนหลัง 5 ปี ให้รายงานตามรูปแบบการเขียนบรรณานุกรม (ให้อาจารย์ทุกคนเตรียมสำเนาบทความวิจัย (ผลงานวิจัยฉบับเต็ม) ไว้เสนอวันตรวจประเมิน)
2. ประสบการณ์ในการสอน
3. รายวิชาที่รับผิดชอบ
4. สัญญาจ้าง กรณีสถาบันอุดมศึกษาเอกชน หรืออาจารย์อัตราจ้างของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐบางแห่ง (ถ้ามี)

2.3) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ที่	ตำแหน่งทางวิชาการ ชื่อ-สกุล เลขบัตรประจำตัว ประชาชน	คุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (ชื่อปริญญา,สาขาวิชา) เรียงลำดับคุณวุฒิสูงสุดถึง ระดับปริญญาตรี	สถาบันอุดมศึกษา, ปีที่สำเร็จ การศึกษา	จำนวนผลงานวิจัย ที่ได้รับการตีพิมพ์

ที่	ตำแหน่งทางวิชาการ ชื่อ-สกุล เลขบัตรประจำตัว ประชาชน	คุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (ชื่อปริญญา,สาขาวิชา) เรียงลำดับคุณวุฒิส่งสุดถึง ระดับปริญญาตรี	สถาบันอุดมศึกษา, ปีที่สำเร็จ การศึกษา	จำนวนผลงานวิจัย ที่ได้รับการตีพิมพ์
1.				ระดับชาติ จำนวน เรื่อง ระดับนานาชาติ จำนวน เรื่อง
2.				ระดับชาติ จำนวน เรื่อง ระดับนานาชาติ จำนวน เรื่อง
3.				ระดับชาติ จำนวน เรื่อง ระดับนานาชาติ จำนวน เรื่อง
4.				ระดับชาติ จำนวน เรื่อง ระดับนานาชาติ จำนวน เรื่อง
5.				ระดับชาติ จำนวน เรื่อง ระดับนานาชาติ จำนวน เรื่อง

หมายเหตุ * แนบประวัติอาจารย์ประจำหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย

1. ผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ย้อนหลัง 5 ปี ให้รายงานตามรูปแบบการเขียนบรรณานุกรม (ให้อาจารย์ทุกคนเตรียมสำเนาบทความวิจัย (ผลงานวิจัยฉบับเต็ม) ไว้เสนอวันตรวจประเมิน)
2. ประสบการณ์ในการสอน
3. รายวิชาที่รับผิดชอบ
4. สัญญาจ้าง กรณีสถาบันอุดมศึกษาเอกชน หรืออาจารย์อัตราจ้างของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐบางแห่ง (ถ้ามี)

2.4) อาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์

ที่	ตำแหน่งทางวิชาการ ชื่อ-สกุล เลขบัตรประจำตัว ประชาชน	คุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (ชื่อปริญญา,สาขาวิชา) เรียงลำดับคุณวุฒิสูงสุดถึง ระดับปริญญาตรี	สถาบันอุดมศึกษา, ปีที่สำเร็จ การศึกษา	จำนวนผลงานวิจัย ที่ได้รับการตีพิมพ์
1.				ระดับชาติ จำนวน เรื่อง ระดับนานาชาติ จำนวน เรื่อง
2.				ระดับชาติ จำนวน เรื่อง ระดับนานาชาติ จำนวน เรื่อง
3.				ระดับชาติ จำนวน เรื่อง ระดับนานาชาติ จำนวน เรื่อง
4.				ระดับชาติ จำนวน เรื่อง ระดับนานาชาติ จำนวน เรื่อง
5.				ระดับชาติ จำนวน เรื่อง ระดับนานาชาติ จำนวน เรื่อง

หมายเหตุ * แนบประวัติอาจารย์ประจำหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย

1. ผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ย้อนหลัง 5 ปี ให้รายงานตามรูปแบบการเขียนบรรณานุกรม (ให้อาจารย์ทุกคนเตรียมสำเนาบทความวิจัย (ผลงานวิจัยฉบับเต็ม) ไว้เสนอวันตรวจประเมิน)
2. ประสบการณ์ในการสอน
3. รายวิชาที่รับผิดชอบ
4. สัญญาจ้าง กรณีสถาบันอุดมศึกษาเอกชน หรืออาจารย์อัตราจ้างของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐบางแห่ง (ถ้ามี)

2.5) อาจารย์ผู้สอน/อาจารย์พิเศษ

ที่	ตำแหน่งทาง วิชาการ ชื่อ-สกุล	คุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (ชื่อปริญญา ,สาขาวิชา) เรียงลำดับ คุณวุฒิสูงสุดถึงระดับ ปริญญาตรี	สถาบันอุดมศึกษา, ปีที่สำเร็จ การศึกษา	รายวิชา ที่สอน	จำนวนผลงานวิจัย ที่ได้รับ การตีพิมพ์ปี พ.ศ. 2553-2557*
1.					ระดับชาติ จำนวน เรื่อง ระดับนานาชาติ จำนวน เรื่อง
2.					
3.					
4.					
5.					

หมายเหตุ * แนบประวัติอาจารย์ ซึ่งประกอบด้วย

1. ผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ย้อนหลัง 5 ปี ให้รายงานตามรูปแบบการเขียนบรรณานุกรม (ให้อาจารย์ทุกคนเตรียมสำเนาบทความวิจัย (ผลงานวิจัยฉบับเต็ม) ไว้เสนอวันตรวจประเมิน)

2. ประสบการณ์ในการสอน

3) การบริหารและพัฒนาอาจารย์

วัตถุประสงค์ เพื่อตรวจสอบการดำเนินการบริหารและพัฒนาอาจารย์ตามเกณฑ์การรับรองรองวิทยฐานะข้อ 1.1.3

ข้อมูลการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและพัฒนาอาจารย์และหลักฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

4) ทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนทางการศึกษา

วัตถุประสงค์ เพื่อตรวจสอบทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนทางการศึกษาที่เตรียมความพร้อมเพื่อการดำเนินการหลักสูตร ตามเกณฑ์การรับรองรองวิทยฐานะข้อ 1.2

ข้อมูลด้านทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนทางการศึกษา อาทิ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด การจัดสภาพแวดล้อม สื่อคอมพิวเตอร์ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้สำหรับนิสิต/นักศึกษาที่มีความบกพร่อง

5) จำนวนนักศึกษา/ผู้สำเร็จการศึกษา

วัตถุประสงค์ เพื่อตรวจสอบสัดส่วนอาจารย์:นิสิต/นักศึกษา การรับนิสิต/นักศึกษา และการสำเร็จการศึกษา ตามเกณฑ์การรับรองวิทยฐานะข้อ 1.3 และข้อ 4.2

ปีการศึกษา	รับเข้า	สำเร็จการศึกษา
25...		
รวม		

หมายเหตุ* รับเข้า หมายถึง จำนวนนักศึกษาปี 1 ที่รับเข้าศึกษาในปีการศึกษานั้น ๆ

สำเร็จการศึกษา หมายถึง จำนวนนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษานั้น ๆ

ข้อมูลรายชื่อนิสิต/นักศึกษาในปีการศึกษาปัจจุบัน

รหัส นักศึกษา	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่สามารถติดต่อได้	หมายเลขโทรศัพท์

ข้อมูลรายชื่อผู้สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 5 ปีย้อนหลัง

รหัส นักศึกษา	ชื่อ-สกุล	ที่อยู่สามารถติดต่อได้	หมายเลขโทรศัพท์

6) รายละเอียดหลักสูตร

วัตถุประสงค์ เพื่อตรวจสอบรายละเอียดของหลักสูตร ตามมาตรฐานที่ 2 การออกแบบหลักสูตร

7) การดำเนินการหลักสูตร

วัตถุประสงค์ เพื่อตรวจสอบการดำเนินการหลักสูตร ตามมาตรฐานที่ 3 การดำเนินการหลักสูตร

8) ผลลัพธ์หลักสูตร

วัตถุประสงค์ เพื่อตรวจสอบผลลัพธ์ของหลักสูตร ตามมาตรฐานที่ 4 การดำเนินการหลักสูตร

9) ระบบการประกันคุณภาพของหลักสูตร

วัตถุประสงค์ เพื่อตรวจสอบระบบการประกันคุณภาพของหลักสูตร ตามมาตรฐานที่ 5 การประกันคุณภาพ

รับรองความถูกต้องของข้อมูล

ลงนาม

(.....)

(อธิการบดี/คณบดี)

ภาคผนวก ง

หลักสูตรระดับปริญญาตรี

แบบตรวจสอบรายการการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์
สำหรับสถาบันอุดมศึกษา/คณะกรรมการตรวจเยี่ยม
มหาวิทยาลัย.....

หลักสูตร..... สาขาวิชา.....

มาตรฐาน /ตัวบ่งชี้	คำอธิบายรายละเอียดของตัวบ่งชี้	ข้อมูล/หลักฐานที่แสดง	การประเมินตนเองของสถาบันอุดมศึกษา	ข้อมูลเชิงประจักษ์ของคณะกรรมการ
มาตรฐานที่ 1 บริบทของสถาบันอุดมศึกษา				
1.1 อาจารย์	1.1.1 คุณสมบัติของอาจารย์ 1) อาจารย์ประจำ หลักสูตร 2) อาจารย์ ผู้รับผิดชอบหลักสูตร 3) อาจารย์ผู้สอน 4) อาจารย์นิเทศก์ 5) ครูพี่เลี้ยง	- หลักฐานแสดงคุณวุฒิ อาจารย์ ที่มีคุณสมบัติตาม เกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด - คำสั่งแต่งตั้งอาจารย์ประจำ หลักสูตร/อาจารย์ผู้รับผิดชอบ หลักสูตร/อาจารย์ผู้สอน/ อาจารย์นิเทศก์/ครูพี่เลี้ยง - ผลงานวิจัยในรูปแบบ บรรณานุกรม - หลักฐานแสดงคุณวุฒิครูพี่ เลี้ยงที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ มาตรฐานที่กำหนด	☐ มีคุณสมบัติ ☐ ไม่มีคุณสมบัติ สรุป ☐ ครบถ้วนทุก ประเด็น ☐ ไม่ครบถ้วน บางประเด็น คำอธิบายเพิ่มเติม	☐ เป็นไปตาม เกณฑ์ ☐ ไม่เป็นไปตาม เกณฑ์ สรุป ☐ ครบถ้วนทุก ประเด็น ☐ ไม่ครบถ้วน บางประเด็น รายละเอียดการ พิจารณา
	1.1.2 สัดส่วนอาจารย์ : นิสิต/นักศึกษา 1) คณาจารย์ต่อนิสิต/ นักศึกษา 2) คณาจารย์นิเทศก์	- หลักฐานแสดงคุณวุฒิ อาจารย์ คำสั่งแต่งตั้งอาจารย์ นิเทศก์ อาจารย์ที่ปรึกษา	☐ มีสัดส่วนตาม เกณฑ์ ☐ สัดส่วนไม่เป็น ตามเกณฑ์ สรุป ☐ ครบถ้วนทุก ประเด็น ☐ ไม่ครบถ้วน บางประเด็น คำอธิบายเพิ่มเติม	☐ เป็นไปตาม เกณฑ์ ☐ ไม่เป็นไปตาม เกณฑ์ สรุป ☐ ครบถ้วนทุก ประเด็น ☐ ไม่ครบถ้วน บางประเด็น รายละเอียดการ พิจารณา

มาตรฐาน /ตัวบ่งชี้	คำอธิบายรายละเอียดของ ตัวบ่งชี้	ข้อมูล/หลักฐานที่แสดง	การประเมินตนเอง ของ สถาบันอุดมศึกษา	ข้อมูลเชิงประจักษ์ ของคณะกรรมการ
	<p>1.1.3 การบริหารและพัฒนา อาจารย์</p> <p>1) การวางแผนด้าน อัตรากำลังอาจารย์</p> <p>2) การกำหนดภาระ งานให้เหมาะสมกับคุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถ และ ประสบการณ์</p> <p>3) กระบวนการ ทบทวน ให้คำปรึกษา และ การปรับภาระงาน</p> <p>4) ระบบและกลไก การบริหารกำลังคนที่มี ประสิทธิภาพ เพื่อรักษา อาจารย์ที่มีศักยภาพให้คง อยู่กับสถาบัน ลดอัตราการ ลาออกหรือการย้ายงาน</p> <p>5) การปฐมนิเทศน์ อาจารย์ใหม่ และระบบ อาจารย์พี่เลี้ยงเพื่อให้ คำปรึกษาด้านการสอนและ การร่วมกันทำวิจัย</p> <p>6) กิจกรรมการพัฒนา อาจารย์ด้านวิชาการ/ วิชาชีพ สอดคล้องตามความ ต้องการของอาจารย์และ ความจำเป็นของหลักสูตร และสถาบัน</p> <p>7) การควบคุม กำกับ ส่งเสริมให้อาจารย์พัฒนา ผลงานทางวิชาการอย่าง ต่อเนื่อง</p> <p>8) การสนับสนุน ทุนการศึกษาและทุนวิจัยเพื่อ พัฒนาความเชี่ยวชาญเพิ่มขึ้น</p>	<p>- แผนการพัฒนาอาจารย์</p> <p>- รายวิชาที่สอนกับคุณวุฒิและ ประสบการณ์</p> <p>- รายงานการประชุม คณะกรรมการบริหาร หลักสูตร</p> <p>- แผนการบริหารความเสี่ยง</p> <p>- แผนการเข้าสู่ตำแหน่งทาง วิชาการ</p> <p>- งบประมาณสำหรับพัฒนา อาจารย์</p>	<p>☐ มี</p> <p>☐ ไม่มี</p> <p>สรุป</p> <p>☐ ครบถ้วนทุก ประเด็น</p> <p>☐ ไม่ครบถ้วน บางประเด็น</p> <p>คำอธิบายเพิ่มเติม</p>	<p>☐ เป็นไปตาม เกณฑ์</p> <p>☐ ไม่เป็นไปตาม เกณฑ์</p> <p>สรุป</p> <p>☐ ครบถ้วนทุก ประเด็น</p> <p>☐ ไม่ครบถ้วน บางประเด็น</p> <p>รายละเอียดการ พิจารณา</p>

มาตรฐาน /ตัวบ่งชี้	คำอธิบายรายละเอียดของ ตัวบ่งชี้	ข้อมูล/หลักฐานที่แสดง	การประเมินตนเอง ของ สถาบันอุดมศึกษา	ข้อมูลเชิงประจักษ์ ของคณะกรรมการ
1.2 ทรัพยากร และสิ่ง สนับสนุน ทาง การศึกษา	<p>1.2.1 ห้องเรียน</p> <p>1) มีสภาพห้องเรียนที่ เหมาะสม เพียงพอกับการ จัดการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ</p> <p>2) มีวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนรู้ในปริมาณ ที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน</p> <p>1.2.2 ห้องปฏิบัติการ</p> <p>1) ห้องปฏิบัติการที่ เหมาะสมกับของหลักสูตร หรือวิชาเอกที่เปิดสอน เช่น ห้องปฏิบัติการเทคโนโลยี สารสนเทศ ห้องปฏิบัติการ สอนแบบจุลภาค และ ห้องปฏิบัติการสื่อการสอน ฯลฯ</p> <p>2) มีวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนรู้ในปริมาณ ที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน</p> <p>3) มีการใช้ ห้องปฏิบัติการสำหรับการ ฝึกเพิ่มเติมนอกเหนือจาก การจัดการเรียนการสอน ปกติ</p> <p>4) ห้องปฏิบัติการด้าน การวิจัย</p> <p>1.2.3 ห้องสมุด</p> <p>1) มีหนังสือ ตำรา วารสาร และเอกสารทาง วิชาการ ในของหลักสูตรที่ เปิดสอนทันสมัยเหมาะสม กับจำนวนผู้เรียน</p> <p>2) มีบริการสืบค้นโดย ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p>	<p>- แผนผังการใช้อาคาร</p> <p>- รายการหนังสือ ตำรา ที่ สอดคล้องกับรายวิชาใน หลักสูตร</p> <p>- รายการวารสารที่สอดคล้อง กับของหลักสูตร</p> <p>- การจัดสภาพแวดล้อม บรรยากาศของของหลักสูตร/ ภาควิชา/คณะ</p> <p>- จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ ต่อจำนวนนิสิต/นักศึกษาต่อ ห้อง</p> <p>- แผนผังการติดตั้งระบบ เครือข่าย internet และ ความเร็วของ internet</p> <p>- ข้อมูลสิ่งสนับสนุนของนิสิต/ นักศึกษาที่มีความบกพร่อง</p>	<p>☐ มี</p> <p>☐ ไม่มี</p> <p>สรุป</p> <p>☐ ครบถ้วนทุก ประเด็น</p> <p>☐ ไม่ครบถ้วน บางประเด็น</p> <p>คำอธิบายเพิ่มเติม</p>	<p>☐ เป็นไปตาม เกณฑ์</p> <p>☐ ไม่เป็นไปตาม เกณฑ์</p> <p>สรุป</p> <p>☐ ครบถ้วนทุก ประเด็น</p> <p>☐ ไม่ครบถ้วน บางประเด็น</p> <p>รายละเอียดการ พิจารณา</p>

มาตรฐาน /ตัวบ่งชี้	คำอธิบายรายละเอียดของ ตัวบ่งชี้	ข้อมูล/หลักฐานที่แสดง	การประเมินตนเอง ของ สถาบันอุดมศึกษา	ข้อมูลเชิงประจักษ์ ของคณะกรรมการ
	<p>อย่างเพียงพอ</p> <p>3) ห้องสมุดดิจิทัล ได้รับการจัดหาให้ทันกับ ความก้าวหน้าของ เทคโนโลยีสารสนเทศและ การสื่อสาร</p> <p>4) มีการจัดสถานที่ สำหรับการทำวิจัยใน ปริมาณและคุณภาพที่ เหมาะสม เอื้อต่อการวิจัย</p> <p>1.2.4 สภาพแวดล้อม การจัดสภาพแวดล้อม เพื่อสนับสนุนให้นักศึกษา เกิดการเรียนรู้อย่างมี คุณภาพ ไม่ใช่เฉพาะการ จัดเตรียมในด้าน สภาพแวดล้อมทางกายภาพ และวัสดุ ที่สนับสนุนการ เรียน และการเข้าร่วม กิจกรรมต่างๆ เท่านั้น แต่ ต้องจัดเตรียม สภาพแวดล้อมด้านสังคม และสภาวะทางจิตใจด้วย</p> <p>1.2.5 สื่อคอมพิวเตอร์มี ปริมาณและคุณภาพที่ เหมาะสมกับการเรียนการ สอนและจำนวนนิสิต/ นักศึกษา</p> <p>1.2.6 ระบบเทคโนโลยี สารสนเทศ ระบบฐานข้อมูล ที่เกี่ยวข้อง การให้บริการเครือข่าย internet</p> <p>1.2.7 สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่ เหมาะสมสำหรับนิสิต/</p>			

มาตรฐาน /ตัวบ่งชี้	คำอธิบายรายละเอียดของ ตัวบ่งชี้	ข้อมูล/หลักฐานที่แสดง	การประเมินตนเอง ของ สถาบันอุดมศึกษา	ข้อมูลเชิงประจักษ์ ของคณะกรรมการ
	นักศึกษาที่มีความบกพร่อง			
1.3 การคัดเลือก นิสิต/นักศึกษา	<p>1.3.1 นโยบายการรับนิสิต/นักศึกษาที่ชัดเจน มีการกำหนดหลักเกณฑ์และมีการทบทวนเป็นระยะ</p> <p>1.3.2 คุณสมบัติของนิสิต/นักศึกษาสอดคล้องกับธรรมชาติของหลักสูตร</p> <p>1.3.3 เกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือก โปร่งใส ชัดเจน สอดคล้องกับคุณสมบัติ นิสิต/นักศึกษาตามหลักสูตร</p> <p>1.3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการคัดเลือก ข้อมูล หรือวิธีการคัดเลือก นิสิต/นักศึกษา เหมาะสม (เช่น ข้อสอบวัดแววความเป็นครู ความรู้เฉพาะของหลักสูตร ความรู้ด้านการวิจัย ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาในหลักสูตร)</p> <p>1.3.5 การเตรียมความพร้อม ให้นิสิต/นักศึกษาก่อนเข้าศึกษา</p> <p>1.3.6 อัตราส่วนจำนวน ผู้สมัครต่อจำนวนผู้ผ่านการคัดเลือก</p> <p>1.3.7 อัตราส่วนจำนวน นักศึกษาตามแผนการศึกษา ต่อผู้เข้าศึกษา</p>	<p>- รายงานการประชุม คณะกรรมการบริหาร หลักสูตร/ภาควิชา/คณะ/สภา วิชาการ/สภาสถาบัน</p> <p>- ประกาศรับสมัครของ สถาบัน การกำหนดคุณสมบัติ ผู้เข้าศึกษา</p> <p>- เกณฑ์การรับสมัคร สอดคล้องกับของหลักสูตร</p> <p>- ตัวอย่างข้อสอบ</p> <p>- แบบสัมภาษณ์</p> <p>- แบบประเมินความรู้ ทักษะ บุคลิกภาพ</p> <p>- การจัดกิจกรรมให้ความรู้ พื้นฐานก่อนเข้าศึกษา</p> <p>- รายชื่อผู้สมัคร/รายชื่อผู้มีสิทธิ์เข้าศึกษา</p>	<p>☐ มี</p> <p>☐ ไม่มี</p> <p>สรุป</p> <p>☐ ครบถ้วนทุก ประเด็น</p> <p>☐ ไม่ครบถ้วน บางประเด็น</p> <p>คำอธิบายเพิ่มเติม</p>	<p>☐ เป็นไปตาม เกณฑ์</p> <p>☐ ไม่เป็นไปตาม เกณฑ์</p> <p>สรุป</p> <p>☐ ครบถ้วนทุก ประเด็น</p> <p>☐ ไม่ครบถ้วน บางประเด็น</p> <p>รายละเอียดการ พิจารณา</p>
มาตรฐานที่ 2 การออกแบบหลักสูตร				
2.1 หลักสูตร	2.1.1 ความสอดคล้องของ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร กับบริบทของ สถาบันอุดมศึกษา	<p>- การเชื่อมโยงระหว่าง วัตถุประสงค์ของหลักสูตรกับ วิสัยทัศน์ พันธกิจ</p> <p>วัตถุประสงค์ของ</p>	<p>☐ มี</p> <p>☐ ไม่มี</p> <p>สรุป</p> <p>☐ ครบถ้วนทุก</p>	<p>☐ เป็นไปตาม เกณฑ์</p> <p>☐ ไม่เป็นไปตาม เกณฑ์</p>

มาตรฐาน /ตัวบ่งชี้	คำอธิบายรายละเอียดของ ตัวบ่งชี้	ข้อมูล/หลักฐานที่แสดง	การประเมินตนเอง ของ สถาบันอุดมศึกษา	ข้อมูลเชิงประจักษ์ ของคณะกรรมการ
	<p>2.1.2 การกำหนด วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ตามความต้องการของผู้ที่มี ส่วนได้ส่วนเสีย (เช่น ผู้ กำหนดนโยบาย นายจ้าง เป็นต้น) การกำหนดพันธกิจหลักเพื่อ ผลิตบัตินพิตในของหลักสูตร ครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ อย่างมีคุณภาพ กำหนดผลการเรียนรู้ที่ ชัดเจน สอดคล้องตามกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิระดับชาติ พันธกิจ ผลลัพธ์ที่คาดหวัง กลยุทธ์ของสถาบัน ความ ต้องการและความจำเป็น ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง</p> <p>2.1.3 มีโครงสร้างหลักสูตรที่ ชัดเจน แสดงให้เห็นรายวิชา พื้นฐาน รายวิชาขั้นก้าวหน้า รายวิชาเฉพาะสาขา และ โครงการหรือวิทยานิพนธ์ ลำดับรายวิชาได้สอดคล้อง แสดงให้เห็นถึงความ เชื่อมโยงระหว่างการเรียนรู้ ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ</p> <p>2.1.4 รายละเอียดของ หลักสูตร มีความสัมพันธ์ ระหว่างหลักสูตรกับกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิ (Qualification frameworks) และคุณวุฒิ ของแต่ละวิชาชีพ (Professional qualification) หรือ</p>	<p>สถาบันอุดมศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> - วิจัยสถาบัน - รายละเอียดของหลักสูตร (มคอ. 2) - เอกสารประมวลรายวิชา หรือรายละเอียดรายวิชาตาม มาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา และ - รายละเอียดของ ประสบการณ์ภาคสนาม ตาม แบบ มคอ.3 และ มคอ.4 - ประมวลรายวิชา (Course Syllabus) - รายละเอียดของหลักสูตร (มคอ.2) สอดคล้องกับกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ หรือมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/ ของหลักสูตร 	<p>ประเด็น</p> <p>☐ ไม่ครบถ้วน</p> <p>บางประเด็น</p> <p>คำอธิบายเพิ่มเติม</p>	<p>สรุป</p> <p>☐ ครบถ้วนทุก</p> <p>ประเด็น</p> <p>☐ ไม่ครบถ้วน</p> <p>บางประเด็น</p> <p>รายละเอียดการ พิจารณา</p>

มาตรฐาน /ตัวบ่งชี้	คำอธิบายรายละเอียดของ ตัวบ่งชี้	ข้อมูล/หลักฐานที่แสดง	การประเมินตนเอง ของ สถาบันอุดมศึกษา	ข้อมูลเชิงประจักษ์ ของคณะกรรมการ
	<p>ความก้าวหน้าในอาชีพ (Career path)</p> <p>2.1.5 จัดเตรียมหลักสูตรที่ยืดหยุ่น และช่วยให้ผู้เรียนเลือกแนวทางที่เหมาะสม ทั้งในเรื่องเนื้อหาวิชา แนวทางการศึกษาตาม หลักสูตร วิธีการประเมินผล และระยะเวลาในการศึกษา</p> <p>2.1.6 หลักสูตรแสดงให้เห็นสมรรถนะที่คาดหวังของบัณฑิต รายวิชาแต่ละรายวิชาจัดทำขึ้นอย่างชัดเจน แสดงให้เห็นผลลัพธ์ที่มุ่งหวังของรายวิชา มีการจัดทำแผนผังการจัดการความรู้ (curriculum mapping)</p>			
มาตรฐานที่ 3	การดำเนินการหลักสูตร			
3.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	<p>3.1.1 กิจกรรมการเรียนรู้</p> <p>1) การกำหนดผู้สอนเหมาะสมกับรายวิชาที่สอน มีความรู้และความเชี่ยวชาญ</p> <p>2) การกำกับ ติดตาม และตรวจสอบการจัดทำแผนการเรียนรู้ (มคอ.3 และ มคอ.4) และการจัดการเรียนการสอน</p> <p>3) การส่งเสริมผู้เรียนตามแนวการศึกษาศตวรรษที่ 21</p> <p>4) การนำผลการประเมินการสอนไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนในประมวลรายวิชาหรือ</p>	<p>- รายวิชาและอาจารย์ผู้รับผิดชอบ</p> <p>- รายงานการประชุม คณะกรรมการบริหารหลักสูตร</p> <p>- ตัวอย่างสื่อการเรียนรู้</p> <p>- ผลการทบทวนทั้งภายในและภายนอกรายวิชา คณะอาจารย์</p> <p>- ตัวอย่างสื่อการสอน</p>	<p>☐ มี</p> <p>☐ ไม่มี</p> <p>สรุป</p> <p>☐ ครบถ้วนทุกประเด็น</p> <p>☐ ไม่ครบถ้วน บางประเด็น</p> <p>คำอธิบายเพิ่มเติม</p>	<p>☐ เป็นไปตามเกณฑ์</p> <p>☐ ไม่เป็นไปตามเกณฑ์</p> <p>สรุป</p> <p>☐ ครบถ้วนทุกประเด็น</p> <p>☐ ไม่ครบถ้วน บางประเด็น</p> <p>รายละเอียดการพิจารณา</p>

มาตรฐาน /ตัวบ่งชี้	คำอธิบายรายละเอียดของ ตัวบ่งชี้	ข้อมูล/หลักฐานที่แสดง	การประเมินตนเอง ของ สถาบันอุดมศึกษา	ข้อมูลเชิงประจักษ์ ของคณะกรรมการ
	<p>รายละเอียดรายวิชาอย่างต่อเนื่อง</p> <p>5) การปรับปรุงวิธีการสอนของอาจารย์และคุณภาพการสอนตามความเห็นและข้อเสนอแนะของนิสิต/นักศึกษา</p> <p>6) สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ครอบคลุมตามเนื้อหาของหลักสูตร</p> <p>7) สื่อได้รับการพัฒนาและใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย</p>			
	<p>3.1.2 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน</p> <p>1) การจัดกิจกรรมพัฒนาความรู้ความสามารถในรูปแบบต่างๆ ทั้งในและนอกห้องเรียน</p> <p>2) การสนับสนุนนิสิต/นักศึกษา ได้ฝึกประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ</p> <p>3) การสนับสนุนนิสิต/นักศึกษาร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ในต่างประเทศ</p> <p>4) การสนับสนุนนิสิต/นักศึกษาการมีส่วนร่วมในการแข่งขันด้านวิชาการและวิชาชีพทั้งในและต่างประเทศ</p>	<p>- แผนกิจกรรมประจำปี</p>	<p>☐ มี</p> <p>☐ ไม่มี</p> <p><u>สรุป</u></p> <p>☐ ครบถ้วนทุกประเด็น</p> <p>☐ ไม่ครบถ้วนบางประเด็น</p> <p>คำอธิบายเพิ่มเติม</p>	<p>☐ เป็นไปตามเกณฑ์</p> <p>☐ ไม่เป็นไปตามเกณฑ์</p> <p><u>สรุป</u></p> <p>☐ ครบถ้วนทุกประเด็น</p> <p>☐ ไม่ครบถ้วนบางประเด็น</p> <p>รายละเอียดการพิจารณา</p>
	<p>3.1.3 กิจกรรมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ/วิจัย การมีส่วนร่วมของโรงเรียน</p> <p>1) สถาบันอุดมศึกษามีการสร้างร่วมมือกับ</p>	<p>- แผนกิจกรรมประจำปี</p>	<p>☐ มี</p> <p>☐ ไม่มี</p> <p><u>สรุป</u></p> <p>☐ ครบถ้วนทุกประเด็น</p>	<p>☐ เป็นไปตามเกณฑ์</p> <p>☐ ไม่เป็นไปตามเกณฑ์</p> <p><u>สรุป</u></p>

มาตรฐาน /ตัวบ่งชี้	คำอธิบายรายละเอียดของ ตัวบ่งชี้	ข้อมูล/หลักฐานที่แสดง	การประเมินตนเอง ของ สถาบันอุดมศึกษา	ข้อมูลเชิงประจักษ์ ของคณะกรรมการ
	<p>โรงเรียนอย่างยั่งยืนเพื่อ ดำเนินการหลักสูตร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง องค์ประกอบประสบการณ์ วิชาชีพ</p> <p>2) สถาบันและ โรงเรียนมั่นใจองค์ประกอบ ประสบการณ์อาชีพ นักศึกษาของหลักสูตรมี ประสบการณ์วิชาชีพ</p> <p>3) การกำหนด บทบาทครูนิเทศ/ครูพี่เลี้ยง ในการกำกับดูแลและ ประเมินนิสิต/นักศึกษาใน หลักสูตรอย่างชัดเจน</p> <p>4) การเตรียมความพร้อมระหว่างโรงเรียนและ สถาบันอุดมศึกษาในการ กำหนดระยะเวลาใน ปฏิบัติการสอน</p>		☐ ไม่ครบถ้วน บางประเด็น คำอธิบายเพิ่มเติม	☐ ครบถ้วนทุก ประเด็น ☐ ไม่ครบถ้วน บางประเด็น รายละเอียดการ พิจารณา
3.2 การ ดูแลและ ให้ คำปรึกษา นิสิต/ นักศึกษา	3.2.1 มีระบบการบันทึก และติดตามความก้าวหน้า ของนักศึกษา ให้ข้อมูล ย้อนกลับนิสิต/นักศึกษา มี การแก้ไขในกรณีที่เป็น	<ul style="list-style-type: none"> - รายงานการบันทึกผลการ ดูแลนิสิต/นักศึกษา - ข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ ปรึกษา - แผนการให้คำปรึกษาของ อาจารย์ 	☐ มี ☐ ไม่มี <u>สรุป</u> ☐ ครบถ้วนทุก ประเด็น ☐ ไม่ครบถ้วน บางประเด็น คำอธิบายเพิ่มเติม	☐ เป็นไปตาม เกณฑ์ ☐ ไม่เป็นไปตาม เกณฑ์ <u>สรุป</u> ☐ ครบถ้วนทุก ประเด็น ☐ ไม่ครบถ้วน บางประเด็น รายละเอียดการ พิจารณา

มาตรฐาน /ตัวบ่งชี้	คำอธิบายรายละเอียดของ ตัวบ่งชี้	ข้อมูล/หลักฐานที่แสดง	การประเมินตนเอง ของ สถาบันอุดมศึกษา	ข้อมูลเชิงประจักษ์ ของคณะกรรมการ
3.3 การ ประเมินผล การเรียนรู้	3.3.1 การประเมินผลมี ความโปร่งใส ยึดหยุ่น ให้ผล สะท้อนกลับ และเป็นการ ประเมินบนฐานผลลัพธ์ มี การใช้วิธีการประเมินผู้เรียน ที่หลากหลาย 3.3.2 วิธีการประเมินผลต้อง ครอบคลุมทั้งการประเมินผล เพื่อการวินิจฉัย การประเมิน ความก้าวหน้า และการ ประเมินสรุปผล 3.3.3 วิธีการประเมินผล ออกแบบชัดเจนตรงกับ ผล การเรียนรู้ที่กำหนด 3.3.4 มีการทวนสอบ หลักสูตร 3.3.5 การนำผลการประเมิน ไปพัฒนาผู้เรียน	- รายละเอียดของหลักสูตร (มคอ. 2) - ตัวอย่างข้อสอบ - ตัวอย่างรายงาน/โครงการ รายละเอียดการประเมินแต่ละ รายวิชา	☐ มี ☐ ไม่มี สรุป ☐ ครบถ้วนทุก ประเด็น ☐ ไม่ครบถ้วน บางประเด็น คำอธิบายเพิ่มเติม	☐ เป็นไปตาม เกณฑ์ ☐ ไม่เป็นไปตาม เกณฑ์ สรุป ☐ ครบถ้วนทุก ประเด็น ☐ ไม่ครบถ้วน บางประเด็น รายละเอียดการ พิจารณา
มาตรฐานที่ 4 ผลลัพธ์หลักสูตร				
4.1 คุณภาพ อาจารย์	4.1.1 จำนวนบทความของ อาจารย์ประจำหลักสูตรที่ ได้รับการอ้างอิงใน ฐานข้อมูลระดับชาติ/ระดับ นานาชาติ 4.1.2 อาจารย์และ/หรือการ มีส่วนร่วมของนิสิต/ นักศึกษาในการทำวิจัยหรือ นวัตกรรม/ร่วมงานประชุม วิชาการทั้งในและ/หรือ ต่างประเทศ	- รายชื่อบทความของอาจารย์ ประจำหลักสูตร - ผลงานสิ่งประดิษฐ์/ นวัตกรรม - หลักฐานการเข้าร่วมประชุม วิชาการ	☐ มี ☐ ไม่มี สรุป ☐ ครบถ้วนทุก ประเด็น ☐ ไม่ครบถ้วน บางประเด็น คำอธิบายเพิ่มเติม	☐ เป็นไปตาม เกณฑ์ ☐ ไม่เป็นไปตาม เกณฑ์ สรุป ☐ ครบถ้วนทุก ประเด็น ☐ ไม่ครบถ้วน บางประเด็น รายละเอียดการ พิจารณา
4.2 คุณภาพ ของบัณฑิต	4.2.1 อัตราการสำเร็จ การศึกษาตามระยะเวลา ของหลักสูตร 4.2.2 ร้อยละของบัณฑิต ปฏิญญาตรีที่ดำเนินงานทำตาม	- รายชื่อผู้สำเร็จการศึกษารายปี การศึกษา - สัดส่วนนิสิต/นักศึกษาที่สำเร็จ การศึกษาตามระยะเวลาของหลักสูตร - รายชื่อหน่วยงานต้นสังกัดของ	☐ มี ☐ ไม่มี สรุป ☐ ครบถ้วนทุก ประเด็น	☐ เป็นไปตาม เกณฑ์ ☐ ไม่เป็นไปตาม เกณฑ์ สรุป

มาตรฐาน /ตัวบ่งชี้	คำอธิบายรายละเอียดของตัวบ่งชี้	ข้อมูล/หลักฐานที่แสดง	การประเมินตนเองของสถาบันอุดมศึกษา	ข้อมูลเชิงประจักษ์ของคณะกรรมการ
	เป้าหมายของหลักสูตรภายใน 1 ปี	บัณฑิต - การสัมภาษณ์นิสิตนักศึกษาตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	☐ ไม่ครบถ้วน บางประเด็น คำอธิบายเพิ่มเติม	☐ ครบถ้วนทุกประเด็น ☐ ไม่ครบถ้วน บางประเด็น รายละเอียดการพิจารณา
4.3 ผลลัพธ์ของหลักสูตร	4.3.1 ระดับความพึงพอใจของอาจารย์ต่อการบริหารจัดการหลักสูตร 4.3.2 ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปีสุดท้าย/บัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร 4.3.3 ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิต 4.3.4 ชื่อเสียงของหลักสูตรบัณฑิต/ศิษย์เก่า อาจารย์ในหลักสูตร	- ผลการประเมินความพึงพอใจของอาจารย์ต่อการบริหารจัดการหลักสูตร - ผลประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปีสุดท้าย/บัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร - ผลประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิต - หลักสูตรได้รับการจัดอันดับในระดับชาติ/นานาชาติ อาทิ QS - การประกาศเกียรติคุณ/รางวัลในระดับชาติ/นานาชาติของนิสิต/นักศึกษา บัณฑิต/ศิษย์เก่า และอาจารย์ในหลักสูตร	☐ มี ☐ ไม่มี <u>สรุป</u> ☐ ครบถ้วนทุกประเด็น ☐ ไม่ครบถ้วน บางประเด็น คำอธิบายเพิ่มเติม	☐ เป็นไปตามเกณฑ์ ☐ ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ <u>สรุป</u> ☐ ครบถ้วนทุกประเด็น ☐ ไม่ครบถ้วน บางประเด็น รายละเอียดการพิจารณา
มาตรฐานที่ 5 การประกันคุณภาพ				
5.1 ระบบประกันคุณภาพหลักสูตร	5.1.1 ระบบการประกันคุณภาพของหลักสูตรที่ชัดเจน 5.1.2 การประเมินคุณภาพหลักสูตรอย่างต่อเนื่องหรือตามรอบการปรับปรุงหลักสูตร 5.1.3 การพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย อย่างน้อยทุก ๆ 5 ปี	- ระบบ/กลไกการประกันคุณภาพภายใน - คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพภายใน - แผนการประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร - รายงานการประชุมการประเมินตนเองระดับหลักสูตร - รายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร (มคอ.7)	☐ มี ☐ ไม่มี <u>สรุป</u> ☐ ครบถ้วนทุกประเด็น ☐ ไม่ครบถ้วน บางประเด็น คำอธิบายเพิ่มเติม	☐ เป็นไปตามเกณฑ์ ☐ ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ <u>สรุป</u> ☐ ครบถ้วนทุกประเด็น ☐ ไม่ครบถ้วน บางประเด็น รายละเอียดการ

มาตรฐาน /ตัวบ่งชี้	คำอธิบายรายละเอียดของ ตัวบ่งชี้	ข้อมูล/หลักฐานที่แสดง	การประเมินตนเอง ของ สถาบันอุดมศึกษา	ข้อมูลเชิงประจักษ์ ของคณะกรรมการ
		<p>- รายงานการประเมินหลักสูตร และ การประเมินรายวิชา โดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (เช่น ผู้กำหนดนโยบาย ผู้ใช้บัณฑิต นิสิต/นักศึกษา และศิษย์เก่า เป็นต้น)</p> <p>- เอกสารรายงานการวิพากษ์หลักสูตร และการนำผลไปใช้ปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร จากตัวแทนคณะกรรมการบริหารหลักสูตร นิสิต/นักศึกษา ผู้ใช้บัณฑิต หน่วยงานภาครัฐและองค์กรวิชาชีพ</p>		พิจารณา

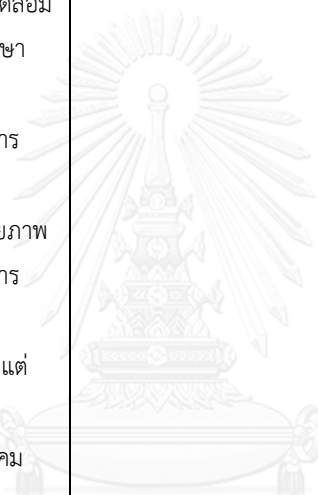
หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา

แบบตรวจสอบรายการการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์
สำหรับสถาบันอุดมศึกษา/คณะกรรมการตรวจเยี่ยม
มหาวิทยาลัย/สถาบัน.....
หลักสูตร.....สาขาวิชา.....

มาตรฐาน /ตัวบ่งชี้	คำอธิบายรายละเอียดของตัวบ่งชี้	ข้อมูล/หลักฐานที่แสดง	การประเมินตนเองของสถาบันอุดมศึกษา	ข้อมูลเชิงประจักษ์ของคณะกรรมการ
มาตรฐานที่ 1 บริบทของสถาบันอุดมศึกษา				
1.1 อาจารย์	1.1.1 คุณสมบัติของอาจารย์ 1) อาจารย์ประจำหลักสูตร 2) อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร 3) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก 4) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม 5) อาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ 6) อาจารย์ผู้สอน	- หลักฐานแสดงคุณวุฒิอาจารย์ ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด - คำสั่งแต่งตั้งอาจารย์ประจำหลักสูตร/อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร/อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/อาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์/อาจารย์ผู้สอน/อาจารย์นิเทศก์ - ผลงานวิจัยในรูปแบบบรรณานุกรม	☐ มีคุณสมบัติ ☐ ไม่มีคุณสมบัติ <u>สรุป</u> ☐ ครบถ้วนทุกประเด็น ☐ ไม่ครบถ้วนบางประเด็น คำอธิบายเพิ่มเติม	☐ เป็นไปตามเกณฑ์ ☐ ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ <u>สรุป</u> ☐ ครบถ้วนทุกประเด็น ☐ ไม่ครบถ้วนบางประเด็น รายละเอียดการพิจารณา
	1.1.2 สัดส่วนอาจารย์ : นิสิต/นักศึกษา 1) คณาจารย์ต่อนิสิต/นักศึกษา 2) คณาจารย์นิเทศก์ 3) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์*,** 4) อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ*	- หลักฐานแสดงคุณวุฒิอาจารย์ คำสั่งแต่งตั้งอาจารย์นิเทศก์ อาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ/วิทยานิพนธ์	☐ มีสัดส่วนตามเกณฑ์ ☐ สัดส่วนไม่เป็นไปตามเกณฑ์ <u>สรุป</u> ☐ ครบถ้วนทุกประเด็น ☐ ไม่ครบถ้วนบางประเด็น คำอธิบายเพิ่มเติม	☐ เป็นไปตามเกณฑ์ ☐ ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ <u>สรุป</u> ☐ ครบถ้วนทุกประเด็น ☐ ไม่ครบถ้วนบางประเด็น รายละเอียดการพิจารณา
	1.1.3 การบริหารและพัฒนาอาจารย์ 1) การวางแผนด้าน	- แผนการพัฒนาอาจารย์ - รายวิชาที่สอนกับคุณวุฒิและประสบการณ์	☐ มี ☐ ไม่มี <u>สรุป</u>	☐ เป็นไปตามเกณฑ์ ☐ ไม่เป็นไปตาม

มาตรฐาน /ตัวบ่งชี้	คำอธิบายรายละเอียดของ ตัวบ่งชี้	ข้อมูล/หลักฐานที่แสดง	การประเมินตนเอง ของ สถาบันอุดมศึกษา	ข้อมูลเชิงประจักษ์ ของคณะกรรมการ
	<p>อัตรากำลังอาจารย์</p> <p>2) การกำหนดภาระงานให้เหมาะสมกับคุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถ และ ประสบการณ์</p> <p>3) กระบวนการ ทบทวน ให้คำปรึกษา และ การปรับภาระงาน</p> <p>4) ระบบและกลไก การบริหารกำลังคนที่มี ประสิทธิภาพ เพื่อรักษา อาจารย์ที่มีศักยภาพให้คง อยู่กับสถาบัน ลดอัตราการ ลาออกหรือการย้ายงาน</p> <p>5) การปฐมนิเทศน์ อาจารย์ใหม่ และระบบ อาจารย์พี่เลี้ยงเพื่อให้ คำปรึกษาด้านการสอนและ การร่วมกันทำวิจัย</p> <p>6) กิจกรรมการพัฒนา อาจารย์ด้านวิชาการ/ วิชาชีพ สอดคล้องตามความ ต้องการของอาจารย์และ ความจำเป็นของหลักสูตร และสถาบัน</p> <p>7) การควบคุม กำกับ ส่งเสริมให้อาจารย์พัฒนา ผลงานทางวิชาการอย่าง ต่อเนื่อง</p> <p>8) การสนับสนุน ทุนการศึกษาและทุนวิจัยเพื่อ พัฒนาความเชี่ยวชาญเพิ่มขึ้น</p>	<p>- รายงานการประชุม คณะกรรมการบริหารหลักสูตร</p> <p>- แผนการบริหารความเสี่ยง</p> <p>- แผนการเข้าสู่ตำแหน่งทาง วิชาการ</p> <p>- งบประมาณสำหรับพัฒนา อาจารย์</p>	<p>☐ ครบถ้วนทุก ประเด็น</p> <p>☐ ไม่ครบถ้วน บางประเด็น</p> <p>คำอธิบายเพิ่มเติม</p>	<p>เกณฑ์</p> <p>สรุป</p> <p>☐ ครบถ้วนทุก ประเด็น</p> <p>☐ ไม่ครบถ้วน บางประเด็น</p> <p>รายละเอียดการ พิจารณา</p>
1.2 ทรัพยากร และสิ่ง	<p>1.2.1 ห้องเรียน</p> <p>1) มีสภาพห้องเรียนที่ เหมาะสม เพียงพอกับการ</p>	<p>- แผนผังการใช้อาคาร</p> <p>- รายการหนังสือ ตำรา ที่ สอดคล้องกับรายวิชาใน</p>	<p>☐ มี</p> <p>☐ ไม่มี</p> <p>สรุป</p>	<p>☐ เป็นไปตาม</p> <p>เกณฑ์</p> <p>☐ ไม่เป็นไปตาม</p>

มาตรฐาน /ตัวบ่งชี้	คำอธิบายรายละเอียดของ ตัวบ่งชี้	ข้อมูล/หลักฐานที่แสดง	การประเมินตนเอง ของ สถาบันอุดมศึกษา	ข้อมูลเชิงประจักษ์ ของคณะกรรมการ
สนับสนุน ทาง การศึกษา	<p>จัดการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ</p> <p>2) มีวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนรู้ในปริมาณ ที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน</p> <p>1.2.2 ห้องปฏิบัติการ</p> <p>1) ห้องปฏิบัติการที่ เหมาะสมกับสาขาวิชาหรือ วิชาเอกที่เปิดสอน เช่น ห้องปฏิบัติการเทคโนโลยี สารสนเทศ ห้องปฏิบัติการ สอนแบบจุลภาค และ ห้องปฏิบัติการสื่อการสอน ฯลฯ</p> <p>2) มีวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนรู้ในปริมาณ ที่เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน</p> <p>3) มีการใช้ ห้องปฏิบัติการสำหรับการ ฝึกเพิ่มเติมนอกเหนือจาก การจัดการเรียนการสอน ปกติ</p> <p>4) ห้องปฏิบัติการด้าน การวิจัย</p> <p>1.2.3 ห้องสมุด</p> <p>1) มีหนังสือ ตำรา วารสาร และเอกสารทาง วิชาการ ในของหลักสูตรที่ เปิดสอนทันสมัยเหมาะสม กับจำนวนผู้เรียน</p> <p>2) มีบริการสืบค้นโดย ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ อย่างเพียงพอ</p> <p>3) ห้องสมุดดิจิทัล ได้รับการจัดหาให้ทันกับ</p>	<p>หลักสูตร</p> <p>- รายการวารสารที่สอดคล้อง กับของหลักสูตร</p> <p>- การจัดสภาพแวดล้อม บรรยากาศของของหลักสูตร/ ภาควิชา/คณะ</p> <p>- จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ ต่อจำนวนนิสิต/นักศึกษาต่อ ห้อง</p> <p>- แผนผังการติดตั้งระบบ เครือข่าย internet และ ความเร็วของ internet</p> <p>- ข้อมูลสิ่งสนับสนุนของนิสิต/ นักศึกษาที่มีความบกพร่อง</p>	<p>☐ ครบถ้วนทุก ประเด็น</p> <p>☐ ไม่ครบถ้วน บางประเด็น</p> <p>คำอธิบายเพิ่มเติม</p>	<p>เกณฑ์</p> <p>สรุป</p> <p>☐ ครบถ้วนทุก ประเด็น</p> <p>☐ ไม่ครบถ้วน บางประเด็น</p> <p>รายละเอียดการ พิจารณา</p>

มาตรฐาน /ตัวบ่งชี้	คำอธิบายรายละเอียดของ ตัวบ่งชี้	ข้อมูล/หลักฐานที่แสดง	การประเมินตนเอง ของ สถาบันอุดมศึกษา	ข้อมูลเชิงประจักษ์ ของคณะกรรมการ
	<p>ความก้าวหน้าของ เทคโนโลยีสารสนเทศและ การสื่อสาร</p> <p>4) มีการจัดสถานที่ สำหรับการทำวิจัยใน ปริมาณและคุณภาพที่ เหมาะสม เอื้อต่อการวิจัย</p> <p>1.2.4 สภาพแวดล้อม</p> <p>การจัดสภาพแวดล้อม เพื่อสนับสนุนให้นักศึกษา เกิดการเรียนรู้อย่างมี คุณภาพ ไม่ใช่เฉพาะการ จัดเตรียมในด้าน สภาพแวดล้อมทางกายภาพ และวัสดุ ที่สนับสนุนการ เรียน และการเข้าร่วม กิจกรรมต่างๆ เท่านั้น แต่ ต้องจัดเตรียม สภาพแวดล้อมด้านสังคม และสภาวะทางจิตใจด้วย</p> <p>1.2.5 สื่อคอมพิวเตอร์มี ปริมาณและคุณภาพที่ เหมาะสมกับการเรียนการ สอนและจำนวนนิสิต/ นักศึกษา</p> <p>1.2.6 ระบบเทคโนโลยี สารสนเทศ ระบบฐานข้อมูล ที่เกี่ยวข้อง การให้บริการเครือข่าย internet</p> <p>1.2.7 สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่ เหมาะสมสำหรับนิสิต/ นักศึกษาที่มีความบกพร่อง</p>			

มาตรฐาน /ตัวบ่งชี้	คำอธิบายรายละเอียดของ ตัวบ่งชี้	ข้อมูล/หลักฐานที่แสดง	การประเมินตนเอง ของ สถาบันอุดมศึกษา	ข้อมูลเชิงประจักษ์ ของคณะกรรมการ
1.3 การ คัดเลือก นิสิต/ นักศึกษา	<p>1.3.1 นโยบายการรับนิสิต/ นักศึกษาที่ชัดเจน มีการ กำหนดหลักเกณฑ์และมีการ ทบทวนเป็นระยะ</p> <p>1.3.2 คุณสมบัติของนิสิต/ นักศึกษาสอดคล้องกับ ธรรมชาติของหลักสูตร</p> <p>1.3.3 เกณฑ์ที่ใช้ในการ คัดเลือก โปร่งใส ชัดเจน สอดคล้องกับคุณสมบัติ นิสิต/นักศึกษาตามหลักสูตร</p> <p>1.3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการ คัดเลือก ข้อมูล หรือวิธีการ คัดเลือกนิสิต/นักศึกษา เหมาะสม (เช่น ข้อสอบวัด แนวความเป็นครู ความรู้ เฉพาะของหลักสูตร ความรู้ ด้านการวิจัย ประสบการณ์ ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาใน หลักสูตร)</p> <p>1.3.5 การเตรียมความพร้อม ให้นิสิต/นักศึกษาก่อนเข้า ศึกษา</p> <p>1.3.6 อัตราส่วนจำนวน ผู้สมัครต่อจำนวนผู้ผ่านการ คัดเลือก</p> <p>1.3.7 อัตราส่วนจำนวน นักศึกษาตามแผนการศึกษา ต่อผู้เข้าศึกษา</p>	<p>- รายงานการประชุม คณะกรรมการบริหาร หลักสูตร/ภาควิชา/คณะ/สภา วิชาการ/สภาสถาบัน</p> <p>- ประกาศรับสมัครของสถาบัน การกำหนดคุณสมบัติผู้เข้า ศึกษา</p> <p>- เกณฑ์การรับสมัคร สอดคล้องกับของหลักสูตร</p> <p>- ตัวอย่างข้อสอบ</p> <p>- แบบสัมภาษณ์</p> <p>- แบบประเมินความรู้ ทักษะ บุคลิกภาพ</p> <p>- การประเมินโครงร่างวิจัย (ถ้ามี) *,**</p> <p>- การจัดกิจกรรมให้ความรู้ พื้นฐานก่อนเข้าศึกษา</p> <p>- รายชื่อผู้สมัคร/รายชื่อผู้มี สิทธิ์เข้าศึกษา</p> <p>- คะแนนความรู้พื้นฐาน ภาษาอังกฤษ</p>	<p>☐ มี</p> <p>☐ ไม่มี</p> <p>สรุป</p> <p>☐ ครบถ้วนทุก ประเด็น</p> <p>☐ ไม่ครบถ้วน บางประเด็น</p> <p>คำอธิบายเพิ่มเติม</p>	<p>☐ เป็นไปตาม เกณฑ์</p> <p>☐ ไม่เป็นไปตาม เกณฑ์</p> <p>สรุป</p> <p>☐ ครบถ้วนทุก ประเด็น</p> <p>☐ ไม่ครบถ้วน บางประเด็น</p> <p>รายละเอียดการ พิจารณา</p>
มาตรฐานที่ 2 การออกแบบหลักสูตร				
2.1 หลักสูตร	<p>2.1.1 ความสอดคล้องของ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร กับบริบทของ สถาบันอุดมศึกษา</p> <p>2.1.2 การกำหนด</p>	<p>- การเชื่อมโยงระหว่าง วัตถุประสงค์ของหลักสูตรกับ วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ของ สถาบันอุดมศึกษา</p>	<p>☐ มี</p> <p>☐ ไม่มี</p> <p>สรุป</p> <p>☐ ครบถ้วนทุก ประเด็น</p>	<p>☐ เป็นไปตาม เกณฑ์</p> <p>☐ ไม่เป็นไปตาม เกณฑ์</p> <p>สรุป</p>

มาตรฐาน /ตัวบ่งชี้	คำอธิบายรายละเอียดของ ตัวบ่งชี้	ข้อมูล/หลักฐานที่แสดง	การประเมินตนเอง ของ สถาบันอุดมศึกษา	ข้อมูลเชิงประจักษ์ ของคณะกรรมการ
	<p>วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ตามความต้องการของผู้ที่มี ส่วนได้ส่วนเสีย (เช่น ผู้ กำหนดนโยบาย นายจ้าง เป็นต้น) การกำหนดพันธกิจหลักเพื่อ ผลิตบัณฑิตในของหลักสูตร ครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ อย่างมีคุณภาพ กำหนดผลการเรียนรู้ที่ ชัดเจน สอดคล้องตามกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิระดับชาติ พันธกิจ ผลลัพธ์ที่คาดหวัง กลยุทธ์ของสถาบัน ความ ต้องการและความจำเป็น ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง</p> <p>2.1.3 มีโครงสร้างหลักสูตรที่ ชัดเจน แสดงให้เห็นรายวิชา พื้นฐาน รายวิชาชั้นก้าวหน้า รายวิชาเฉพาะสาขา และ โครงการหรือวิทยานิพนธ์ ลำดับรายวิชาได้สอดคล้อง แสดงให้เห็นถึงความ เชื่อมโยงระหว่างการเรียนรู้ ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ</p> <p>2.1.4 รายละเอียดของ หลักสูตร มีความสัมพันธ์ ระหว่างหลักสูตรกับกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิ (Qualification frameworks) และคุณวุฒิ ของแต่ละวิชาชีพ (Professional qualification) หรือ ความก้าวหน้าในอาชีพ</p>	<p>- รายละเอียดของหลักสูตร (มคอ. 2)</p> <p>- เอกสารประมวลรายวิชา หรือรายละเอียดรายวิชาตาม มาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา และ</p> <p>- รายละเอียดของ ประสบการณ์ภาคสนาม ตาม แบบ มคอ.3 และ มคอ.4</p> <p>- รายละเอียดของหลักสูตร (มคอ.2) สอดคล้องกับกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ หรือ มาตรฐานคุณวุฒิสาขา/ของ หลักสูตร</p>	<p>☐ ไม่ครบถ้วน บางประเด็น คำอธิบายเพิ่มเติม</p>	<p>☐ ครบถ้วนทุก ประเด็น</p> <p>☐ ไม่ครบถ้วน บางประเด็น รายละเอียดการ พิจารณา</p>

มาตรฐาน /ตัวบ่งชี้	คำอธิบายรายละเอียดของ ตัวบ่งชี้	ข้อมูล/หลักฐานที่แสดง	การประเมินตนเอง ของ สถาบันอุดมศึกษา	ข้อมูลเชิงประจักษ์ ของคณะกรรมการ
	(Career path) 2.1.5 จัดเตรียมหลักสูตรที่ ยืดหยุ่น และช่วยให้ผู้เรียน เลือกแนวทางที่เหมาะสม ทั้งในเรื่องเนื้อหาวิชา แนวทางการศึกษาตาม หลักสูตร วิธีการประเมินผล และระยะเวลาในการศึกษา 2.1.6 หลักสูตรแสดงให้เห็น สมรรถนะที่คาดหวังของ บัณฑิต รายวิชาแต่ละ รายวิชาจัดทำขึ้นอย่าง ชัดเจน แสดงให้เห็นผลลัพธ์ ที่มุ่งหวังของรายวิชา มีการ จัดทำแผนผังการจัดการ ความรู้ (curriculum mapping)			
มาตรฐานที่ 3 การดำเนินการหลักสูตร				
3.1 การ จัด กิจกรรม การเรียนรู้	3.1.1 กิจกรรมการเรียนรู้ 1) การกำหนดผู้สอน เหมาะสมกับรายวิชาที่สอน มีความรู้และความเชี่ยวชาญ 2) การกำกับ ติดตาม และตรวจสอบการจัดทำ แผนการเรียนรู้ (มคอ.3 และ มคอ.4) และการจัดการ เรียนการสอน 3) การส่งเสริมผู้เรียน ตามแนวการศึกษาศตวรรษ ที่ 21 4) การนำผลการ ประเมินการสอนไปใช้ในการ ปรับปรุงการเรียนการสอน ในประมวลรายวิชาหรือ รายละเอียดรายวิชาอย่าง	- รายวิชาและอาจารย์ ผู้รับผิดชอบ - รายงานการประชุม คณะกรรมการบริหารหลักสูตร - ตัวอย่างสื่อการเรียนรู้ - ผลการทบทวนทั้งภายใน และภายนอกรายวิชา คณะ อาจารย์ - ตัวอย่างสื่อการสอน	☐ มี ☐ ไม่มี สรุป ☐ ครบถ้วนทุก ประเด็น ☐ ไม่ครบถ้วน บางประเด็น คำอธิบายเพิ่มเติม	☐ เป็นไปตาม เกณฑ์ ☐ ไม่เป็นไปตาม เกณฑ์ สรุป ☐ ครบถ้วนทุก ประเด็น ☐ ไม่ครบถ้วน บางประเด็น รายละเอียดการ พิจารณา

มาตรฐาน /ตัวบ่งชี้	คำอธิบายรายละเอียดของ ตัวบ่งชี้	ข้อมูล/หลักฐานที่แสดง	การประเมินตนเอง ของ สถาบันอุดมศึกษา	ข้อมูลเชิงประจักษ์ ของคณะกรรมการ
	<p>ต่อเนื่อง</p> <p>5) การปรับปรุง วิธีการสอนของอาจารย์และ คุณภาพการสอนตาม ความเห็นและข้อเสนอแนะ ของนิสิต/นักศึกษา</p> <p>6) สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ ครอบคลุมตามเนื้อหาของ หลักสูตร</p> <p>7) สื่อได้รับการพัฒนา และใช้สื่อการสอนที่ หลากหลาย</p>			
	<p>3.1.2 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน</p> <p>1) การจัดกิจกรรม พัฒนาความรู้ความสามารถ ในรูปแบบต่างๆ ทั้งในและ นอกห้องเรียน</p> <p>2) การสนับสนุน นิสิต/นักศึกษา ได้ฝึก ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องทั้ง ด้านวิชาการและวิชาชีพ</p> <p>3) การสนับสนุน นิสิต/นักศึกษาร่วมกิจกรรม การเรียนรู้ในต่างประเทศ</p> <p>4) การสนับสนุน นิสิต/นักศึกษาการมีส่วน ร่วมในการแข่งขันด้าน วิชาการและวิชาชีพทั้งใน และต่างประเทศ</p>	- แผนกิจกรรมประจำปี	☐ มี ☐ ไม่มี สรุปรูป ☐ ครบถ้วนทุก ประเด็น ☐ ไม่ครบถ้วน บางประเด็น คำอธิบายเพิ่มเติม	☐ เป็นไปตาม เกณฑ์ ☐ ไม่เป็นไปตาม เกณฑ์ สรุปรูป ☐ ครบถ้วนทุก ประเด็น ☐ ไม่ครบถ้วน บางประเด็น รายละเอียดการ พิจารณา
	<p>3.1.3 กิจกรรมการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพ/วิจัย การมีส่วนร่วมของโรงเรียน</p> <p>1) สถาบันอุดมศึกษา มีการสร้างความร่วมมือกับ โรงเรียนอย่างยั่งยืนเพื่อ</p>	- แผนกิจกรรมประจำปี	☐ มี ☐ ไม่มี สรุปรูป ☐ ครบถ้วนทุก ประเด็น ☐ ไม่ครบถ้วน	☐ เป็นไปตาม เกณฑ์ ☐ ไม่เป็นไปตาม เกณฑ์ สรุปรูป ☐ ครบถ้วนทุก

มาตรฐาน /ตัวบ่งชี้	คำอธิบายรายละเอียดของ ตัวบ่งชี้	ข้อมูล/หลักฐานที่แสดง	การประเมินตนเอง ของ สถาบันอุดมศึกษา	ข้อมูลเชิงประจักษ์ ของคณะกรรมการ
	<p>ดำเนินการหลักสูตร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง องค์ประกอบประสบการณ์วิชาชีพ</p> <p>2) สถาบันและ โรงเรียนมัธยมองค์ประกอบ ประสบการณ์อาชีพ นักศึกษาของหลักสูตรมี ประสบการณ์วิชาชีพ</p> <p>3) การกำหนด บทบาทครูนิเทศ/ครูพี่เลี้ยง ในการกำกับดูแลและ ประเมินนิสิต/นักศึกษาใน หลักสูตรอย่างชัดเจน</p> <p>4) การเตรียมความพร้อมระหว่างโรงเรียนและ สถาบันอุดมศึกษาในการ กำหนดระยะเวลาใน ปฏิบัติการสอน</p>		<p>บางประเด็น คำอธิบายเพิ่มเติม</p>	<p>ประเด็น</p> <p>☐ ไม่ครบถ้วน</p> <p>บางประเด็น รายละเอียดการ พิจารณา</p>
<p>3.2 การ ดูแลและ ให้ คำปรึกษา นิสิต/ นักศึกษา</p>	<p>3.2.1 มีระบบการบันทึก และติดตามความก้าวหน้า ของนักศึกษา ให้ข้อมูล ย้อนกลับนิสิต/นักศึกษา มี การแก้ไขในกรณีที่เป็น 3.2.2 การช่วยเหลือ กำกับ ติดตามในการทำ วิทยานิพนธ์และการค้นคว้า อีสาระ และการตีพิมพ์ผลงาน ในระดับบัณฑิตศึกษา</p>	<p>- รายงานการบันทึกผลการ ดูแลนิสิต/นักศึกษา</p> <p>- ข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ ปรึกษา</p> <p>- แผนการให้คำปรึกษาของ อาจารย์</p>	<p>☐ มี</p> <p>☐ ไม่มี</p> <p>สรุป</p> <p>☐ ครบถ้วนทุก ประเด็น</p> <p>☐ ไม่ครบถ้วน บางประเด็น คำอธิบายเพิ่มเติม</p>	<p>☐ เป็นไปตาม เกณฑ์</p> <p>☐ ไม่เป็นไปตาม เกณฑ์</p> <p>สรุป</p> <p>☐ ครบถ้วนทุก ประเด็น</p> <p>☐ ไม่ครบถ้วน บางประเด็น รายละเอียดการ พิจารณา</p>
	<p>3.3.1 การประเมินผลมี ความโปร่งใส ยืดหยุ่น ให้ผล สะท้อนกลับ และเป็นการ ประเมินบนฐานผลลัพธ์ มี การใช้วิธีการประเมินผู้เรียน</p>	<p>- รายละเอียดของหลักสูตร (มคอ. 2)</p> <p>- ตัวอย่างข้อสอบ</p> <p>- ตัวอย่างรายงาน/โครงการ รายละเอียดการประเมินแต่ละ</p>	<p>☐ มี</p> <p>☐ ไม่มี</p> <p>สรุป</p> <p>☐ ครบถ้วนทุก ประเด็น</p>	<p>☐ เป็นไปตาม เกณฑ์</p> <p>☐ ไม่เป็นไปตาม เกณฑ์</p> <p>สรุป</p>

มาตรฐาน /ตัวบ่งชี้	คำอธิบายรายละเอียดของ ตัวบ่งชี้	ข้อมูล/หลักฐานที่แสดง	การประเมินตนเอง ของ สถาบันอุดมศึกษา	ข้อมูลเชิงประจักษ์ ของคณะกรรมการ
	<p>ที่หลากหลาย</p> <p>3.3.2 วิธีการประเมินผลต้องครอบคลุมทั้งการประเมินผลเพื่อการวินิจฉัย การประเมินความก้าวหน้า และการประเมินสรุปผล</p> <p>3.3.3 วิธีการประเมินผล ออกแบบชัดเจนตรงกับ ผลการเรียนรู้ที่กำหนด</p> <p>3.3.4 มีการทวนสอบ หลักสูตร</p> <p>3.3.5 การนำผลการประเมิน ไปพัฒนาผู้เรียน</p>	รายวิชา	☐ ไม่ครบถ้วน บางประเด็น ☐ คำอธิบายเพิ่มเติม	☐ ครบถ้วนทุกประเด็น ☐ ไม่ครบถ้วน บางประเด็น รายละเอียดการพิจารณา
มาตรฐานที่ 4 ผลลัพธ์หลักสูตร				
4.1 คุณภาพ อาจารย์	<p>4.1.1 จำนวนบทความของ อาจารย์ประจำหลักสูตรที่ ได้รับการอ้างอิงใน ฐานข้อมูลระดับชาติ/ระดับนานาชาติ</p> <p>4.1.2 อาจารย์และ/หรือการมีส่วนร่วมของนิสิต/นักศึกษาในการทำวิจัยหรือนวัตกรรม/ร่วมงานประชุมวิชาการทั้งในและ/หรือต่างประเทศ</p>	<p>- รายชื่อบทความของอาจารย์ ประจำหลักสูตร</p> <p>- ผลงานสิ่งประดิษฐ์/นวัตกรรม</p> <p>- หลักฐานการเข้าร่วมประชุมวิชาการ</p>	☐ มี ☐ ไม่มี สรุป ☐ ครบถ้วนทุกประเด็น ☐ ไม่ครบถ้วน บางประเด็น ☐ คำอธิบายเพิ่มเติม	☐ เป็นไปตามเกณฑ์ ☐ ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ สรุป ☐ ครบถ้วนทุกประเด็น ☐ ไม่ครบถ้วน บางประเด็น รายละเอียดการพิจารณา
4.2 คุณภาพ ของ บัณฑิต	<p>4.2.1 อัตราการสำเร็จ การศึกษาตามระยะเวลาของหลักสูตร</p> <p>4.2.2 ร้อยละผลงานของ นิสิต/นักศึกษาและผู้สำเร็จ</p>	<p>- สัดส่วนนิสิต/นักศึกษาที่ สำเร็จการศึกษาตามระยะของ หลักสูตร</p> <p>- รายชื่อหน่วยงานต้นสังกัด ของบัณฑิต</p>	☐ มี ☐ ไม่มี สรุป ☐ ครบถ้วนทุกประเด็น	☐ เป็นไปตามเกณฑ์ ☐ ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ สรุป

มาตรฐาน /ตัวบ่งชี้	คำอธิบายรายละเอียดของตัวบ่งชี้	ข้อมูล/หลักฐานที่แสดง	การประเมินตนเองของสถาบันอุดมศึกษา	ข้อมูลเชิงประจักษ์ของคณะกรรมการ
	การศึกษาในระดับปริญญาโท-เอกที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่ 4.2.3 ผลลัพธ์ของบัณฑิตตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง 4.2.4 คุณภาพวิทยานิพนธ์ในระดับปริญญาโท-เอก	- รายชื่อหน่วยงานที่ตีพิมพ์วารสาร/ผลงานวิจัย - การสัมภาษณ์นิสิต/นักศึกษาตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง - ตัวอย่างวิทยานิพนธ์	☐ ไม่ครบถ้วน บางประเด็น คำอธิบายเพิ่มเติม	☐ ครบถ้วนทุกประเด็น ☐ ไม่ครบถ้วน บางประเด็น รายละเอียดการพิจารณา
4.3 ผลลัพธ์ ของ หลักสูตร	4.3.1 ระดับความพึงพอใจของอาจารย์ต่อการบริหารจัดการหลักสูตร 4.3.2 ระดับความพึงพอใจของนิสิต/นักศึกษาชั้นปีสุดท้าย/บัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร 4.3.3 ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิต 4.3.4 ชื่อเสียงของหลักสูตรบัณฑิต/ศิษย์เก่า อาจารย์ในหลักสูตร	- ผลการประเมินความพึงพอใจของอาจารย์ต่อการบริหารจัดการหลักสูตร - ผลประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปีสุดท้าย/บัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร - ผลประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิต - หลักสูตรได้รับการจัดอันดับในระดับชาติ/นานาชาติ อาทิ QS - การประกาศเกียรติคุณ/รางวัลในระดับชาติ/นานาชาติของนิสิต/นักศึกษา บัณฑิต/ศิษย์เก่า และอาจารย์ในหลักสูตร	☐ มี ☐ ไม่มี สรุป ☐ ครบถ้วนทุกประเด็น ☐ ไม่ครบถ้วน บางประเด็น คำอธิบายเพิ่มเติม	☐ เป็นไปตามเกณฑ์ ☐ ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ สรุป ☐ ครบถ้วนทุกประเด็น ☐ ไม่ครบถ้วน บางประเด็น รายละเอียดการพิจารณา
มาตรฐานที่ 5 การประกันคุณภาพ				
5.1 ระบบ การ ประกัน คุณภาพ หลักสูตร	5.1.1 ระบบการประกันคุณภาพของหลักสูตรที่ชัดเจน 5.1.2 การประเมินคุณภาพหลักสูตรอย่างต่อเนื่องหรือตามรอบการปรับปรุงหลักสูตร 5.1.3 การพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย อย่างน้อยทุก ๆ 5 ปี	- ระบบ/กลไกการประกันคุณภาพภายใน - คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการประกันคุณภาพภายใน - แผนการประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร - รายงานการประชุมการประเมินตนเองระดับหลักสูตร - รายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร (มคอ.7) - รายงานการประเมินหลักสูตร และการประเมินรายวิชา โดยการมีส่วนร่วม	☐ มี ☐ ไม่มี สรุป ☐ ครบถ้วนทุกประเด็น ☐ ไม่ครบถ้วน บางประเด็น คำอธิบายเพิ่มเติม	☐ เป็นไปตามเกณฑ์ ☐ ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ สรุป ☐ ครบถ้วนทุกประเด็น ☐ ไม่ครบถ้วน บางประเด็น รายละเอียดการพิจารณา

มาตรฐาน /ตัวบ่งชี้	คำอธิบายรายละเอียดของ ตัวบ่งชี้	ข้อมูล/หลักฐานที่แสดง	การประเมินตนเอง ของ สถาบันอุดมศึกษา	ข้อมูลเชิงประจักษ์ ของคณะกรรมการ
		<p>ร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (เช่น ผู้กำหนดนโยบาย ผู้ใช้บัณฑิต นิสิต/นักศึกษา และศิษย์เก่า เป็นต้น)</p> <p>- เอกสารรายงานการวิพากษ์หลักสูตร และการนำผลไปใช้ปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร จากตัวแทนคณะกรรมการบริหารหลักสูตร นิสิตนักศึกษา ผู้ใช้บัณฑิต หน่วยงานภาครัฐและองค์กรวิชาชีพ</p>		

ภาคผนวก จ

แนวทางการพิจารณาทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนทางการศึกษา

1. ห้องบรรยายและห้องสัมมนา
 - 1.1 ห้องบรรยายขนาดความจุ 300 คน 0.9 ตร.ม. : คน
 - 1.2 ห้องบรรยายขนาดความจุ 200 คน 0.9 ตร.ม. : คน
 - 1.3 ห้องบรรยายขนาดความจุ 100 คน 1.0 ตร.ม. : คน
 - 1.4 ห้องบรรยายขนาดความจุ 50 คน 1.1 ตร.ม. : คน
 - 1.5 ห้องบรรยายขนาดความจุ 25 คน 1.5 ตร.ม. : คน
 - 1.6 ห้องสัมมนาหรือห้องติวขนาดความจุ 30 คน 1.8 ตร.ม. : คน
2. ห้องปฏิบัติการทดลอง สำหรับการเรียนการสอนทางด้านวิทยาศาสตร์
 - 2.1 ห้องปฏิบัติการทดลองเคมี ฟิสิกส์ (ปีที่ 1,2) ขนาดความจุ 50 คน 3.5 ตร.ม.: คน
 - 2.2 ห้องปฏิบัติการทดลองด้านอื่น ๆ (ปีที่ 1,2) ขนาดความจุ 50 คน 3 ตร.ม. : คน
 - 2.3 ห้องปฏิบัติการทดลองเคมี ฟิสิกส์ (ทั่วไป) ขนาดความจุ 25 คน 4 ตร.ม. : คน
 - 2.4 ห้องปฏิบัติการทดลองด้านอื่น ๆ (ทั่วไป) ขนาดความจุ 25 คน 3.5 ตร.ม. : คน
 - 2.5 ห้องปฏิบัติการทดลองทั่วไป ขนาดความจุ 50 คน 5 ตร.ม. : คน (ทางด้านวิทยาศาสตร์) สำหรับปี 3,4 และปริญญาโท
3. ห้องปฏิบัติการทดลอง สำหรับการวิจัยทางด้านวิทยาศาสตร์ประยุกต์
 - 3.1 ห้องปฏิบัติการทดลองสำหรับการวิจัยทางด้านวิทยาศาสตร์ประยุกต์ (Applied Science)

สำหรับนักวิจัย 2 คน นักศึกษาปริญญาโท 4 คน 10 ตร.ม. : คน (ปฏิบัติงานในห้องทดลอง)
 - 3.2 ห้องปฏิบัติการทดลองสำหรับการวิจัยทางด้านวิทยาศาสตร์ประยุกต์ (Applied Science)

สำหรับนักวิจัย 1 คน นักศึกษาปริญญาโท 1 คน 10 ตร.ม. : คน (ปฏิบัติงานภาคสนาม)
4. ห้องปฏิบัติการทดลองทางด้านสังคมศาสตร์
 - 4.1 ห้องปฏิบัติการทางด้านคหกรรมศาสตร์ ขนาดความจุ 25 คน 5 ตร.ม. : คน
 - 4.2 ห้องปฏิบัติการทดลองสำหรับงานวิจัยทางด้านสังคมศาสตร์ ขนาดความจุ 6 คน 5 ตร.ม. : คน
5. ห้องปฏิบัติการสำหรับการเรียนการสอน
 - 5.1 ห้องเขียนแบบ ขนาดความจุ 25 คน 5 ตร.ม. : คน
 - 5.2 ห้องปฏิบัติการทางด้านการคำนวณ ขนาดความจุ 50 คน 3 ตร.ม. : คน
 - 5.3 ห้องปฏิบัติการภาษา ขนาดความจุ 25 คน 3.5 ตร.ม. : คน

6. โรงฝึกงาน (Workshop)

- 6.1 โรงฝึกงานทางด้านเครื่องจักรกล ขนาดความจุ 25 คน 10 ตร.ม. : คน
- 6.2 ห้องตรวจสอบวัสดุ ขนาดความจุ 25 คน 15 ตร.ม. : คน
- 6.3 โรงฝึกงานช่างไม้ ขนาดความจุ 25 คน 7.5 ตร.ม. : คน
- 6.4 โรงฝึกงานเครื่องเหล็ก ขนาดความจุ 25 คน 7.5 ตร.ม. : คน
- 6.5 โรงฝึกงานเกี่ยวกับ Hydraulic ขนาดความจุ 25 คน 10 ตร.ม. : คน
- 6.6 โรงฝึกงานทางด้านเครื่องไฟฟ้า ขนาดความจุ 25 คน 7.5 ตร.ม. : คน
- 6.7 โรงฝึกงานให้มีพื้นที่เก็บเครื่องมือสำหรับการปฏิบัติงานทุกชนิด 15% ของพื้นที่ทั้งหมด

7. หอพักนักศึกษา

- 7.1 ระดับปริญญาตรี ขนาดความจุ 4 คน : ห้อง 7 ตร.ม. : คน
- 7.2 ระดับบัณฑิตศึกษา ขนาดความจุ 2 คน : ห้อง 9 ตร.ม. : คน
- 7.3 ห้องน้ำเฉลี่ย 1 ตร.ม. : คน
- 7.4 ห้องพักผ่อน (คิด 20 % ของนักศึกษา) 2 ตร.ม. : คน
- 7.5 ห้องซักเสื้อผ้า ให้คิดพื้นที่ตามความจำเป็น โดยใช้พื้นที่ขนาด 10 ตร.ม. : คน

8. ห้องอาหาร 1.5 ตร.ม. : คน

9. ห้องสำหรับงานบริหาร

- 9.1 ห้องคณบดี 18 ตร.ม. : คน
- 9.2 ห้องผู้บริหารหรืออาจารย์ชั้นอาวุโส 12 ตร.ม. : คน
- 9.3 ห้องผู้บริหารหรืออาจารย์ระดับธรรมดา 9 ตร.ม. : คน
- 9.4 ห้องปฏิบัติงานทางธุรการ 4 ตร.ม. : คน

10. ระเบียบทางสัญจรไม่เกิน 25 % ของพื้นที่ทั้งหมด

แหล่งอ้างอิง

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์อาคารของสถาบันอุดมศึกษา (2556, 11 เมษายน 2556). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 130 ตอนพิเศษ 47 ง.

ภาคผนวก ฉ

แบบรายงานผลการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

หลักสูตร..... สาขาวิชา.....

สถาบันอุดมศึกษา.....

การพิจารณาอนุมัติ/เห็นชอบของหลักสูตร

1. ได้รับความเห็นชอบจากสภาวิชาการ
2. ได้รับอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตรจากสภาสถาบัน

ปรัชญา ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

.....

.....

.....

1.1 อาจารย์

.....

.....

.....

1.2 ทรัพยากรและสิ่งสนับสนุนทางการศึกษา

.....

.....

.....

1.3 การคัดเลือกนิสิต/นักศึกษา

.....

.....

.....

2.1 หลักสูตร

ความเชื่อมโยงของวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกับบริบทของสถาบันอุดมศึกษา

สถาบัน	คณะ	หลักสูตร
ปรัชญา	ปรัชญา	ปรัชญา
วิสัยทัศน์	วิสัยทัศน์	วิสัยทัศน์
พันธกิจ	พันธกิจ	พันธกิจ
แผนยุทธศาสตร์	วัตถุประสงค์	วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

วัตถุประสงค์ของหลักสูตรกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	ผลการเรียนรู้
	<u>ด้านคุณธรรมและจริยธรรม</u>
	<u>ด้านความรู้</u>
	<u>ด้านทักษะทางปัญญา</u>
	<u>ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความ รับผิดชอบ</u>
	<u>ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ</u>

3.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

.....

.....

.....

3.2 การดูแลและให้คำปรึกษานักศึกษา

.....

.....

.....

3.3 การประเมินผลการเรียนรู้

.....

.....

.....

4.1 คุณภาพอาจารย์

.....

.....

.....

4.2 คุณภาพของบัณฑิต

.....

.....

.....

4.3 ผลลัพธ์ของหลักสูตร

.....

.....

.....

5.1 ระบบการประกันคุณภาพหลักสูตร

.....

.....

.....

ผลการตัดสินโดยคณะกรรมการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

- การรับรอง 5 ปี หลักสูตรที่ดีเยี่ยม ถือเป็นตัวอย่างของแนวปฏิบัติที่ดี (best practice)
- การรับรอง 3 ปี หลักสูตรที่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดในมาตรฐานที่ 1-3
- ไม่รับรอง (Non-Accreditation) คณะกรรมการพิจารณาตัดสินว่าในมาตรฐานที่ 1 ต่ำกว่า

เกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

ลงนาม.....

คณะกรรมการรับรองวิทยฐานะของหลักสูตรครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวชนิชา ชัยภูมิธนโชค เกิดวันที่ 10 ธันวาคม 2526 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ในปีการศึกษา 2548 บริหารธุรกิจบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในปีการศึกษา 2550 การศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในปีการศึกษา 2551 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในปีการศึกษา 2553

